

פרי דוד

חידושים ופלפולי דאורייתא
על

מסכת חולין

מספרי כ"י אשר חנני ה'

ואקדה אשר ברוב חסדי ה' יזכני עוד להדפיס על יתר המסכתות אשר אתי בכתובים תל

אני הצעיר באלפי

יוסף אהרן בדרב ר' דובער ז"ל ראבינאוויץ.

נבר הנאון הגדול האמתי מרן דובער אבדקיק נישוויז יע"א אשר נקרא שמו עלי ראש הברזל
מנחתו כבוד בירושלים עה"ק טובביא.

ובמפו נדפס חידושים על מסכת זו מחידושי ויוסף אהרן

ווארשא

הועתק והוכנס לאינטרנט

www.hebrewbooks.org

ברפוס ר' יוסף לעבענזאהן ז"ל

ע"י חיים תשס"ח

לפ"ק

חידושים ופלפולים

חלק

СЕФЕРЪ ПРИ ДАВИДЪ

т. е. Полоды Давида—талмудическія диссертаціи

Соч. І. А. Рабиновича

въ Типографіи Юсіфа Лебенсонъ Францискавская Ул. № 11

В А Р Ш А В А 1890

הקדמת המחבר

ברוח נבאה ובלב נשבר מדבר.

אשר ברוב רחמיו ומסדיו ישלח לי עזרתו מקודש, שלא
אכשל בדבר הלכה, לקיים הקרא ללא תאכלו על הדם,
היינו שלא תחילו בעניינים הנפשיים לאכול קודם שתתפללו
על דמכם גם. והגני לסיים בזה עוד דבר בדבר
הלכה. וזו היא,

הנה קאמר לקמן במסכת זו בדרך ל"ג תניא ללא
כראש"י הרוניא שיבירא חוץ כזית מביט
השחיטה ומולחו יפה יפה ומדיחו יפה יפה וממתין לה
עד שתלא נפשה, מלך הקרא הנ"ל ללא תאכלו על
הדם דלאחר עכו"ס ואחר ישראל מותרין בו. עיין ברשב"א
ז"ל שהקשה למה קאמר שממתין הא ממילא ימתין מלך
השיעור מליחה וכאן אסור אף באומלל דהא הוא מקום
בית השחיטה, ועיין מה שתיך שם. ונראה לפענ"ד
דקאמר המתנה משום עכו"ס לית ביה מליחה, בכ"ז
לריך להמתין, היינו מלך רחויי שתיא אסורה לו עד שתמות
ורק דהיתר הוא משום מי איכא מידי דלישראל שרי
וכו', ולכן אם יחא הדין לישראל שלריך להמתין לאחר
שנחתך עד שתלא נפשה, מוכרח בעכו"ס ג"כ להיות כן
שתייה אסורה עד יליאת הנפש, ומדוקק הלשון וממתין
לה עד שתלא נפשה, דהסמיך תיבה זו לתיבת דלאחר
עכו"ס, דקאמר זה בשביל דין העכו"ס כנ"ל, כן נ"ל
בעצה"י:

ואסיים בצרכה שיה"ר מלפני אבינו שבשמים שתחזינה
עינינו מהרה בשוב ה' את שיבת ליון ויבנה
מקדשו כמו רמים, ותקויים בנו מהרה עוד כדרשה
שתבא לדינו קיום גם ה"ל"ת הזו דאין לאכול הקדשים
עד לאחר זריקת דמים, ולחיותינו כיום הזה לטוב לנו
כל הימים, אכ"ר לכני ארון כל העולמים:

אתחיר בקיורי הקדמי, בעזרתו מקודש דברתי,
זה הוא בחנינותו מאלו ית' וזהו חרומתי,
מכל תענוגותי, כמאמר הכתוב ויקחו לי תרומה
מכל תענוגי האדם זהב וכסף ואבני שוהם ותכלת
וארגמן, ולכן אף כי הוא זהב חמודות, והתורה הק'
באלהי זהב מזהירתי, אך בחירתו למקדש היו דיפעל
צילרו אף תענוגיו בדברים כאלו, אבל לזה לטהור
תעשה אותם וגו', כדי שלא טהור מטמא, דבמקום
שבעלי תשובה עומדין לדיקים כו'. וכן היו לישראל
דמתניתין דטובה לענין משיחא, דבעקבתו יהי' האדם
החייב בתאוותו, ואז רעיונותיו אך בצגדיו ובגופו ליפותו,
דהוא חכמתו, דירבהו נערותו דיקרא לזה זקנותו, וזהו
חולפא דיבגיו והזכאי דיוברר מהחייב, מלך התגלות רשעו
וחיובו מבחון להיותו חייב בזולו, דיוברר מלך זה אז
הזכאי להיות זכאי בזולו, כמאמר דאין בן דוד בל עד
שלא יחא נראה רק שזה חייב בזולו וזה זכאי בזולו,
ויתבררו ויתלבנו זה מזה, עליו יהיה פעולתו אז דיתקפנו
לינרו אף באופן הנ"ל דיעשה מזהב לטהור, ומייפוי
הבגדים לתכלת וארגמן, ויקח מרוב התאוות שיהיה
אז תרומה, ויעשה מתענוגיו מקדש לה', ואז יקויים
ושכנתי בתוכם, כענין דוד ללא נקרא בן שנה, רק
אמר תיכף חטאתי, ופעל צילרו, עליו לאמרה הגאולה.
וגם מנחתי זו היא אכילתי בענין הלכה, כמאמר הכתוב
אכול את המגילה הזאת, וגם חת"כ היה שתייתי אחר אכילתי
בהדבר המושכת לבו של הדם זו אגדה, וגם זה ייני
בהדברים דעבידי לחדודי דקוב"ה חדי בזה, וכמאמר
הכתוב ויין ישמח לבב אנוש וגו' שהוא יינה של תורה,
לכן מקודם אכילתי זה אבקש מהש"ת וית' הטוב ומטיב

הב"ד הלעיר והעלוב המתאבק בעפר רגלי החכמים, יוסף אהרן צמו"ה דוד דובער ראבינאוויץ ז"ל,
עין וכנד הגאון האמתי הלדיק המפורסם בדורו כו' כקש"ת מן דובער זוקללה"ה, אב"ד ור"מ
דק"ק נישווייען, ומנחתו כבוד בעה"ק ירושלים תוצב"א.

הכבמת אדמו"ר הגאון הגדול המפורסם בכל קצוי ארץ אביר הרועים ושר התורה

באור הגולה וכו'. בקש"ת **יוסף דובער** הלוי שלישי"א אב"ד
דק"ק **בריסק** דליטא.

כבוד ש"צ הרב הגדול חריף ובקי מו"ה **יוסף אהרן** נ"י. כאשר נודעתי אשר
כבודו עומד להשלים ספרו, ובימים האלו ילא מביה"ד אי"ה, הגני לצרכו יזכה להפיץ דברי
תורתו חולה, וידעתי כי דבריו הנאמרים בתבונה ודעת יהיו מקובלים אי"ה אלל בעלי העיין
הגוי חושיה. ידירו ש"צ **יוסף דובער הלוי**. ב' ניסן. רנת לפ"ק

דף ב' ע"א אמר ליה רב אחא צריה דרבא לרב אשי וכל הכל לכתחלה כותא וכו'. ובע"ז הקשה ליה רב אשי וכל הכל לאו לכתחלה הוא, ולא הבינותי הלא רב אחא לא אמר רק דהכל לאו דווקא לכתחילה אבל לאו דווקא לאו לכתחילה ומניין ליה לרב אשי זה בדברי רב אחא, וילפע"ד דרב אשי טעה בדברי רב אחא כי באתא רב אחא טעה בקושיא המקשה דהקשה מושיעתן כשרה כדאמר במסקנא ורב אחא סבר דקושיא המקשה רק מתיבת הכל כדמשמע ממאי דאמר בע"ז ממאי דהכל דהכל לכתחילה, ורב אשי טעה דהיה סבור דרב אחא לא טעה בקושיא המקשה רק דהיה סבר ג"כ דקושיא המקשה מתיבות ושחיתתן כשרה, ולפי"ז הסכרה לומר דהכל לכתחילה דאי דיעבד הרתי דיעבד למה לי ועכ"ז הקשה רב אחא וכל הכל לכתחילה מסתמא כוניחו דל"א לומר דהכל יהיה לכתחילה ע"כ הקשה ליה שפיר בע"ז והא ליכא הכל לכתחילה והשיב לו רב אחא דדעתו דקושיא הנקשה לאו מושיעתן כשרה אלא מתיבת כהני לרב. וע"כ הקשה על המקשה דכיון דליכא הכל לכתחלה והכל דיעבד ממאי דלכתחילה ותקשה לך אימא דיעבד ולא תקשי, והבין רב אשי דרב אחא טעה בדברי המקשה וכבר דקושיאו מתיבת הכל והשיב ליה רב אשי דעשיה דקושיאו מתיבות ושחיתתן כשרה דאי דיעבד הרתי למה לי ע"כ קשה לי הכל שוחטין לכתחילה ושחיתתן כשרה דיעבד בלא זה אין דליכא הכל לכתחילה ואיכא הכל דיעבד ואין מקם לקושיא רב אחא כלל כן נראה לי בע"ה :

ואגב דליריבין ביה מילתא בדין דנשים לא ישחטו נביא רחיה מחו' דפסחים דף ז' ע"ב לדברי האגור דאמר ג"כ כהלכות א"י דהנה האגור כתב דנשים לא ישחטו מטעם המנהג והקשה עליו רבי' דלא רחינו אינו רחיה וכתיב וס"ך בס"א סק"א דמנהג אף לא רחינו הוי רחיה ולס"ך דאגור כהאגור וכתיב החילוק דמנהגה הוי אף לא רחינו רחיה יש רחיה מפסחים ה"ל דהנה שם ד' ס"ל קאמר הגמ' מאימתי אבד בעשיית מלחמה רחבי' אומר משעת האור ר"י אומר משעת הכן וכתיב רש"י מאימתי הוי המנהג שלא לעשות והקשה עליו ביהוס' וליחזי היכי נכוג, ולכאורה לא נבין שיאך נדע במקומות דלא רחינו דעושים מלחמה. דנאמר דמה דלא רחינו דעושים מלחמה הוא אסור להם. הוה זה הוי בשב ואל תעשה ולא רחינו רחינו רחיה אלא ודאי דע"י דנחזי היכי נכוג נוכל לידע. דסוברים החו' כדעת הס"ך ה"ל דמנהג וכתאי גונא הוי גם לא רחינו רחיה ע"כ גם בשחיטה דלא רחינו שוחטות הוי לא רחינו רחיה ואין שוחטות ועיין בחידושי למסכת פסחים ד' ס"ל דדברנו שם כבר מזה בע"ה ואך מלך דליריבין מזה הדין דהל' ח"י הלגנו גם כן מזה: שם בחו' ה"ל אפשר לתרץ קושיא החוס' על הלכות א"י דשפיר הדין דנשים לא ישחטו לכתחילה ועכ"ז לא מני הגמ' לומר בפרק כל הפסולין דהלשון ששחטו משום נשים ע"פ סברת הרמב"ן במלחמות דהקשה ג"כ קושיא החוס' דף ג' ע"ב כיון דרוב מלוויים אלא שחיטה מומחין הן כות דווקא דיעבד לוקמי המשנה בלשון זה הכל שוחטין הכל מומחין שוחטין והלשון דיעבד קאי אש לא ידענו אש הוא מומחה וכבר נחמת רוב מלוויין אלא שחיטה מומחין הן ותירץ כיון דבדיעבד כשרה הדין הוא דמוסריה לוי לכתחילה לשחוט על סמך שיבדקנו אחד השחיטה לא שייך לניחתי ע"ז לבין דיעבד הן הוא תירוצ הרמב"ן וא"כ גם כן נשים לא שייך לנחתי לשון דיעבד משום נשים אש נאמר כפי שיטת הפוסקים דהפשוט דדעתן קלות דהל' ח"י היא מחמת נאמנות. דליריבין להבין לכאן מפני מה אינן נאמנות הלא בידן הוא וכל היכא דבידן מפקינן מוספדה לה שהן נאמנות גם באתחזק איבורא. ואלדבר: מפקינן הנשים מהנשים ומוכרח לתרץ כהכרת החוס' בפסחים ד"ד ע"ב אלא בדיקת תמך דאמר הגמ' שם הימנוהו רבין בדרכין דמשמע אבל אי הוי דלורייחא לא מהימני והקשו שם בחו' אמאי אין נאמנים ותירצו דתמך משום דעירחא יתירא הוא לגבי נשים מלך דעללניות הן ע"כ נקרא להם זה אינו בידם ורק מלך דהוי רק מדרבנן מקילינן להם זה דאין בידם רק מלך התיירחא מלך דעללניות הן וע"כ נאמר גם כן דשחיטה עירחא יתירא הוא גבי נשים

בתוספות ד"ה הכל שוחטין דחו הדין דכתיב בהלכות א"י דנשים לא ישחטו לכתחילה מפני דעתן קלות מפרק כל הפסולין דמשני שם הגמרא דלהכי קתני לשון ששחטו דיעבד מפני עמא במוקדשין ולא משני מפני נשים דחני צרישא אלא ודאי דנשים שוחטין לכתחילה הן רחייית החוס', ונראה לי דאפשר להביא ראיה גם מגמרא דידן בע"ז דפריך בגמרא והא מוכח נפקא מהתם נפקא כל הפסולין ששחטו, והיכי ביבא רחיה מנהגם דעמא במוקדשין לכתחילה אסור, ובדיעבד כשר דלא נוכל לדיוק מהתם רק דבדיעבד כשר אבל הא דלכתחילה אסור ליכא למישמע דאימא לשון ששחטי שהוא לשון דיעבד דווקא הוא מחמת נשים דחני צרישא, אבל עמא במוקדשין כשר לכתחילה אלא ודאי נשים כשר לכתחילה וליכא להגמ' כלל סברא לומר דאסורין ליתן להם לשחוט מלך דדעתן קלות והלשון דיעבד הוא מחמת עמא במוקדשין ולכן פריך שפיר הגמרא והא מהתם נפקא דעמא במוקדשין גם דאסור לכתחילה :

ולכך אין נאמנים לכתחלה. ונחשו מה הוא העירחא דלא' למר דהשמיטה עלמה עירחא הוא לשמוע יפה הוה במומר במה דנקרא עירחא הוא דליכא פסול דדיעבד ובכ"ז אמר הגמ' דאם בדוק להם סכין שומע יפה ואין חילוק בעירחא בין שמיטה כשירה לשמיטה פסולה ולא הוי העירחא לגבי מומר רק בדדיקה סכין כש"כ לגבי נשים דליכא פסול דדיעבד גם במה דנקרא עירחא בוודאי לא ינמא דנקרא עירחא משום השמיטה עלמה רק העירחא הוא רק מלך בדדיקה סכין וא"כ כיון דזה פשיטא דדיעבד כשר דכפסול דכלכותה א"כ הוא רק לכתחילה ככ"ל ויכא דדיעבד כשר הא מותר לכתחילה על סמך שיבדוק הסכין אחר השמיטה ולא שייך למתני ע"ז לשון ששמו דיעבד כסדרת רמב"ן הכ"ל ולכך לא נשני הגמ' צפרק כל הפסולין דנקט לשון דיעבד משום נשים ואה"כ דלכתחילה בלא סמך שיבדוק הסכין אחר שמיטה אסור לכתחילה כדכתב בהלכות ח"י :

שם צהו"ד ה' שמה יקלקלו הקשה על פרש"י שפירש על מה דלמר הגמרא לקמן דף י"ב ע"ב דהבמה יקלקלו השמעיין דאין מוסרין להם חולין לכתחילה. דהפגע דאפי' באחרים רואין אותן אסור לכתחלה שמיטה חשו"ק. הא ידעיין זה מוכולן ששמו דדווקא דדיעבד כשר ואפשר לתרץ דהא חרש המדבר ואינו שומע אסור לכתחילה מלך שאינו שומע הצרכה וא"כ כש"כ צהרש הא נו שומע ואינו מדבר במה דאירי המתני' זו דאסור ג"כ מלך הפסול דהצרכה וא"כ שני איסורים יש צהרש זה שאינו שומע ואינו מדבר דהיינו איסור מלך הצרכה ואיסור מלך שמו. ד לקלקל משא"כ גבי שומע וקטן דליכא איסור מלך הצרכה רק מלך דמועדין לקלקל ומ"כ שפיר אשמעיין ששמה יקלקלו דאפילו שומע וקטן דליכא אלא ז' אחד אסור לכתחילה דאי מוכולן ששמו לז' הא"ה דנקט לשון דיעבד משום חרש דהוא אסור לכתחילה מלך הצרכה דמלך פסול זה אין כ"מ בין אחרים רואין אותו לאין אחרים רואין אותו אבל שומע וקטן דאין בהם א"ה פסול דמועדין לקלקל דמלך פסול זה איחא הסבירא לומר הכ"מ בין אחרים רואין אותו לאין אחרים רואים אותן הא"ה דמותר לכתחילה באחר"ה להכי אשמעיין ששמה יקלקלו דגם שומע וקטן דאין בהם אלא חסרון זה מ"מ אסור לכתחלה אפילו אם אחרים רואין אותן דהיינו דכרחה דגם מלך זה החסרון דמועדין לקלקל אסור נמי לכתחילה בכל האופנים :

עוד בתוספות הכ"ל בקושיאם הכ"ל למה לו לאשמעיין ששמה יקלקלו דבאחרים אסור לכתחילה הא ידעיין זה מוכולן ששמו חירלו המפורשים דרש"י לקמן צדף י"ב ע"ב ערמו לתרץ

קושיא הכ"ל דהתוס' סם ד"ה מואן תנא תקשו היאך קאמר הגמרא דחשו"ק לאו בני כוונה נינהו הלא בנימין לעינין גט קאמר הגמ' דמותרין לכחוב גט באחרים רואין אותו ותרילו דהתם בנימין הו' בגדולן עומד על גביו ומלמד אותו לכחוב לשמיה חבל באחרים רואין לז' אסור והגם דלענין דין השמיטה עלמה ליכא נפקותא בין אחרים רואין לגדול עומד על גביו דהיינו שמלמד אותו כדמשמע דף ג' ע"ה לגבי אוקימתא דחז"י במה דהקשה סם הגמ' לדידיה דלא ניחא להבין דמשנה מוכולן מלך דלא נובל לאוקמי בכותי דכותי בישראל עומד על גביו הא שמיט אפילו לכתחילה ו.ה מחלק בין אחרים רואין אותו לעומד על גביו. ובוודאי משמע מהגמ' דסם. דלא מחלקין דין השמיטה עלמה בין אחר"ה לעומד על גביו. בכ"ז לענין כוונה מחלקים התוס' שפיר בין אחר"ה לע"ג. ומלך דשי' התוס' היא כך מלך הסוכחה מהגמ' דחז"י כהכ"ל דליכא כ"מ זו דין השמיטה עלמה לכן ק.ג.ו. צהו"ס' כאן שפיר עפרש"י דלמה לו שמה יקלקלו הא ידעיין מוכולן חבל רש"י כתב לק' צדף י"ב דאחרים רואין אותן דשמה יקלקלו הוא לאשמעיין דאפילו בגדול עומד ע"ג משום דרש"י ס"ל כמו ה"ס שרולים לומר בהגהת אשר"י שהביא רבי.ו צריך לענין מי שידעין זו שאינו יודע ה"ס דכמו שיש כ"מ בין אחרים רואים אותם לגדול עומד ע"ג לענין גט לענין כוונה הוא הדין לענין שמיטה עלמה. וא"כ אחי שפיר דלריך השמה יקלקלו לאשמעיין אפילו בגדול עומד ע"ג אסור לכתחילה כדקדוק לשונו ז"ל. אבל לפי זה אינו שפיר לשי' רש"י הגמ' דדף ג' הכ"ל דמשמע משם מדלא אוקמי הלשון דהמתני' דוכולן בכותי ולא היה רק אחרים רואין אותו וכחלק בין אחרים רואין אותו לגדול עומד ע"ג דליכא כ"מ בין אחרים רואין אותו לגדול עומד ע"ג. כמו שהביא רבינו ברוך. ואפשר לומר בוודאי אסור פשוטה הוא לחלק בין אחרים רואין אותו לעומד ע"ג ומלמד אותו. ולכן מפרש רש"י הפגע לרצח דשמה יקלקלו להראות לנו דאין מוסרין להם חולין לכתחילה דמוחין אפילו באחרים ע"ג. ולאשמעיין דאסור גם במלמדין ומזהירין אותם מה דלא ידעיין זה מסיפא דוכולן ומלך דסבירא פשוטה הוא לחלק בזה. לכן מכל לומר דרצח בוודאי מכוון לה ויפוג על רביי מה דחזין כהדיא לדידיה דלא ס"ל זה כמו שביא להן בגם דלא חזין דשליג עליה רבא צפירוש בכ"ז מלך דסבירא פשוטה הוא לחלק בזה לכן אמרי' כזה לרצח וליכא קושיא מדף ג' הכ"ל במה דהקשה הגמרא לחז"י הלשון דמשנסט דוכולן דליכא לאוקמי בכותי מלך דישראל ע"ג שחוט אפילו לכתחילה. דסם חזיל הגמרא לדברי חז"י. ולדידיה מוכח לומר דלא ס"ל לחלק בין אחרים

זוה צדק ג' ע"צ הוא מלד דהוכיח . כהנ"ל מדברי
 אב"י זמא דלא מוקים זמא הממני' . צוודאי לא סבירא
 ליה החילוק הכ"ל כהסברא הפשיטה ולא מכל לומר כעת
 דשמא לא מוקים הכי מלד דזמא לא נלריך תיקון כיון
 דאמרין דרש"י לא ס"ל כשי' הע"ז דימא דשמיטתן
 כשרה דהממני' יהיה משמע דאינו כשר רק באיזה תיקון.
 וח"כ נלריך לומר אש נימא דרש"י סובר כחירון הראשון
 מהת' דדף ג' הכ"ל דנלריך התיקון מדינא מוכרח לכביד
 דלא כשי' הע"ז הכ"ל דנלריך תיקון לפי הלשון דהממני'
 דשמיטתן כשרה . וח"כ נימא זמא דאזיל רש"י לשיטתו
 דף ג' ע"צ גבי רוב מלווין אלל שמיטה מומחין הן פירש
 שם דכשר אפי' לכתחילה ולא פירש כהיש שרולים לומר
 דצברי התיספות דדוקא דזיעבד הוא דכשרה משום
 דלפירוש הסוס' אינו שפיר דלוקים הממני' בהכי . הכל
 שוחטין בידעינן שהוא מומחה והדיעבד דלא ידעינן
 מטעם רוב מלווין אלל שמיטה מומחין הן כקו' התיספות
 שם לקמן ד"ד ורק דהע"ז תירך על זה דלא מלינו לאוקמי
 הממתיחין בהכי מלד דיהיה הדיעבד בלא תיקון . ולכן
 לשי' רש"י הכ"ל דאמרין דאש נימא דסובר דנלריך ציולא
 ונכנס התיקון מדינא הוא מוכרח דלא כשי' הע"ז דשמיטתן
 כשרה יהיה משמע בתיקון מלד דהוא מהלק בין אחר"ה
 לעומדים ע"ג כ"ל ולכן נימא זמא דאמת דסובר
 כחירון הראשון מהת' ונלריך התיקון מדינא . וח"כ מוכרח
 ליסבור דשמיטתן כשרה אינו משמע דווקא בתיקון הכ"ל
 לכן מוכרח לפרש דרוב מלווין אלל שמיטה מומחין הן
 כבר אפילו לכתחילה מלד דלא יהיה ק' ק' הסוס' דאש
 נימא דאינו כשר מטעם רוב מלווין אלל שמיטה מומחין הן
 רק דזיעבד לוקים הממני' בהכי דהכל שוחטין בידעינן
 שהוא מומחה ושמיטתן כשרה דזיעבד דלא ידעינן
 שהוא מומחה דכשר מטעם רוב מלווין בלא תיקון כפי
 שי' רש"י הכ"ל דלא נלריך תיקון בשמיטתן כשרה . ע"כ
 הוכרח לפרש דרוב מלווין אלל שמיטה מומחין הן כשר
 אפילו לכתחילה וליכא חוקימאתא לאוקמי זמא

רוחין אותן לעמ"ג כדנכריה לומר בהסברא הפשוטה
 בלא דבריו משום דאל"כ היה יכול לאוקמי הלכתחילה
 ודיעבד דממני' בהכי דהכל שוחטין לכתחילה בעומד ע"ג
 אבל באחרים רוחין אותן לצד שאין מלמד אותן הוא
 רק שמיטתן כשרה דזיעבד ואסור לכתחילה וצוודאי
 מוכרח לומר מזה דלא ס"ל החילוק הכ"ל ולכן הקשה
 הגמרא שפיר לאב"י הלשון דהממני' דוכולן ולא מהלק
 בין אחרים רוחין אותן לעומד ע"ג לדידיה . ואך לפי'
 לפי שיטת הע"ז כשי' ה' דהממני' דשמיטתן כשרה הוא
 משמע דאינו כשר רק באיזה תיקון ככריה לומר דרש"י
 סבירא ליה כחירון השני של הת' דף ג' ד"ה המניה
 קתני דהבדיקה דכסוף ציולא ונכנס הוא רק לצרר אש
 אפשר אבל אש ליכא הע"ג לפנינו הוא כשר . ולכן שפיר
 איכא הוכחה מדברי אב"י דלא ס"ל כהסברא הפשוטה
 דהיינו החילוק הכ"ל מלד דאל"כ היה יכול לאוקמי
 דהלכתחילה בעומד ע"ג והדיעבד באחרים רוחין אותן
 ולא מכל לתרץ דנכריה לאוקמי השמיטתן כשרה דהממני'
 באיזה תיקון ובאחרים רוחין אותן הוא כשר דזיעבד
 בלא תיקון צוודאי אש מכל לצרר נלריך לצרר גם
 באחרים רוחין אותן דהא גם שם אינו כשר לכתחילה
 וכיון דגם שם איכא חשש איזה פסול צוודאי גם דזיעבד
 אש מכל לצרר נלריך צרר וכיון דגם ציולא ונכנס ליכא
 התיקון בהממני' רק מהצירור . ובכ"ז מוקים הממנה
 בכך ח"כ היה יכול לאוקמי גם באחרים רוחין אותן כיון
 דגם שם איכא התיקון מהצירור ומדלא מוקים הכי צוודאי
 איכא ראייה מדבריו דלא ס"ל החילוק מאחרים רוחין
 אותן לעומד על גביו אבל אש נאמר כחירון הראשון
 של הסוס' דהתיקון ציולא ונכנס הוא לדינא ח"כ ליכא
 להוכיח מאב"י דלא ס"ל כהסברא הפשוטה הכ"ל דמה דלא
 אוקמי לכתחילה והדיעבד דהממני' בעומד ע"ג ואחרים
 רוחין אותן הוא מלד דנוכל לומר דנכריה לאוקמי הממני'
 דשמיטתן כשרה שיהיה באיזה תיקון כהע"ז הכ"ל וציולא
 ונכנס נלריך תיקון ולא באחרים רוחין אותן דהיינו לדינא
 ולכן מוקים אב"י הסיפא דממתיחין ציולא ונכנס ולא
 באחרים רוחין אותן . אבל זה נוכל לומר דגם הוא ס"ל
 הסברא הפשוטה הכ"ל לחלק בין אחרים רוחין אותן
 לעומד ע"ג וח"כ יהיה נאשר הקושיא הכ"ל לשיטת רש"י
 דאמתי פריך הגמרא לאב"י הלשון דהממני' דוכולן דהא
 נוכל לחלק בין אחרים רוחין אותן לעומד ע"ג . ואך
 דנוכל לומר דשפיר יוכל לסבור רש"י גם כחירון הראשון
 מהתוס' דנלריך חותך כזית כשר מדינא ואך דנימא דאינו
 סובר כשי' הע"ז דשמיטתן כשרה יהיה חירי דווקא
 בתיקון . ולכן נוכל לומר דשפיר איכא החילוק הכ"ל בין
 אחרים רוחין אותן לעומד ע"ג והא דלא מהלק הגמרא

דף ב' ע"צ דא"י עמא דאיטמא במאי וכו' לפימא
 לסכין ואזיל סכין ופימא לבשר .
 ולא הבימותי לפי ת רון הראשון של הסוס' ד"ה ובמוקדשים
 לא ישחוט דהחשש הוא שמא יגע אחר פירכוס ח"כ מה
 שועלת מהסכין דתיחוש דאזיל ומעמא לבשר הלא אין
 מקבלה. עומאה בשעת פירכוס דכעת ס"ה כחי' לכל דבריה
 והחשש הוא רק מלד שמא יגע אחר פירכוס . ולכן חגי
 שפיר דאסור לשחוט גם כעת דהיא כחיה לכל דבריה
 לדיכא שום חשש , מלד דשמא יגע אחר פירכוס , וכלפני' ד'
 דקושיה הגמ' הוא לא על מוקדשין רק על סכין אלוכה
 דעמא

דעמא זיינן לכוונתו הגמ' דהמעלה מספין ארוכה הוא כיון דשומע דוקא בספין כזה אין קל ליגע אחר פירכוס מאל דרחוק הוא מהבשר. וע"ז פריך הגמ' מה מעלה הוא הספין ארוכה הלא הספין יעמא לבשר אחר פירכוס. וא"כ מה תועלת בזה דרחוק הוא מהבשר הלא קרוב הוא אלל הספין והבשר שניהם שוים :

לתקן וזוה חייבי הממנותין דאין השומר להיינו דלאנו שהולך לבס ורק לא מסר ליה מדעת ולכן הוא מותר בזה בלא חותך מחיקון יולא ונכנס. אלל הכא בשמיטת כתיב דחייבי במסר ליה לשמוע אסור גם ציולא ונכנס בלא חותך ורק הקושיא על אציי מהמניה דשם חייבי ג"כ במסר ליה מדעת לעמוד כמו בשמיטת דהכא וצ"ל קתני שם דמוהר ציולא ונכנס בלא חותך ורק הגמרא דהם מי קתני מניה המניה קתני דיעבד ונימא כיון דשני הממנותים הם רישא וסיפא לרבא מגלה הרישא דאין השומר על הסיפא דהמניה דחייבי ג"כ להיות מותר גם לבתחלה וכיון דחייבי גם הסיפא דהמניה בלבתחלה לכן ידעין מזה דמותר גם אם הניחוהו שם מדעת ולהכי עיקר הקושיא על אציי מהמניה דחייבי בהניחוהו מדעת כמו בשמיטת דכתב רש"י לשון מסירה מדעת ולא מאין השומר דנוכל לומר דחייבי במלאו עכו"ם שבה לבדו והקושיא הוא רק מהמניה. אלל אציי לא סבירא ליה דשני הממנות יגלו זע"ז ולהכי סובר הגם דאין השומר חייבי אף בלבתחלה אלל הממני' דהמניה הוא חייבי דוקא דיעבד. ולהכי חירץ מי קתני מניה המניה קתני ותלוי בחירולים של הסו' הני'ל אם יתורץ אם לאו. ורצא ס"ל דשני הממנות יגלו זע"ז וכמו דאין השומר חייבי לבתחלה חייבי ג"כ המניה לבתחלה וכמו דהמניה מוהר אפילו בהניחוהו כן גם אין השומר חייבי ג"כ בהניחוהו ולכן עיקר הילפותא לרבא דמותר לבתחלה ציולא ונכנס מאין השומר ורק הקושיא לאציי דנודע דמותר גם במסר ליה מדעת לא ידעין רק מהמניה ולכן הקושיא הוא רק ממסרה. ולכן אתי שפיר רש"י הני'ל בל"ג ע"כ ברא דרבא לא אמר כאציי מאל כי קושיא ופירוש מאל דאוציבה מהמניה דהיינו מאל דעיקר הקו' לאציי היא רק מהמניה כאשר דברנו. ועל הא דאמר הגמ' דאציי לא אמר כרבא פי' דיליף מאין השומר היא ג"כ כני'ל מאל דעיקר הילפותא לרבא דמותר לבתחלה ציולא ונכנס היא רק מאין השומר. וזוה יתורץ ג"כ ברש"י דפירש הממנות דאין השומר ודהמניה דלא זו אף זו דלכאורה הוא תמוה דהרישא הוא אין השומר והממני' דהמניה הוא סיפא וא"כ היה לריך לבתוב דהוא זו ואצ"ל זו כני'ל. ואך בזה ח"ש דרש"י כתיב לבתחלה היכא דהניחוהו דמאל דהניחוהו לו מדעת קרי רש"י זה בשם לבתחלה ובמלאו הכותי שבה לבדו קרי רש"י זה בשם דיעבד וזה פירושו דלא נבשיא זרישא דאין השומר דחייבי במלאו הכותי שבה לבדו דקריין זה בשם דיעבד דהיא נודעי מוהר אלא אפי' המניה דממני' זו דחייבי בהניחוהו מדעת דקריין זה בשם לבתחלה היא ג"כ מוהר ואין כוונת רש"י לבתחלה ודיעבד זה דכתב כמו בכל מקום דפי' אם הסימא לבתחלה: **ובזה יתורץ ג"כ**

דף ג' ע"א ישראל

אוכל זבילות לתיאבון בודק ספין ונותן לו וכו'. מאל כיון דליכא ערמא בהשמיטת ענמא לכן לא שציק היתרא ואכיל איסורא ונוכל לעיין דא"כ ליכשר נמי גם בלא בדיקת ספין ע"י שיניח לאהד השמיטת לעיניו בשר כשר כהוגן עם זה הבשר ששחטו ויבחוץ ליתן לו לאכול הבשר ששחטו אם נחוי דיאכל. בודאי שחט כהוגן מאל כיון דהיה גם בשר כשר כהוגן לעיניו לכן אם היה בשר ששחטו אינו נשחט בכשרות לא היה אוכל מאל דלא שציק היתרא ואכיל איסורא באם ליכא ערמא. ואם לא יאכל נדע שהוא אסור וא"כ איכא אופן עוד דליתן אליו לשחוט ע"י הכשר אחר חוץ מבדיקה ספין. ואך דאפשר ל מר דיה הבחינה גופא ממה שיהיה נחודע לנו שלא היה שוחט בכשרות הוי בזה כהוגן בדבר מאל דבודאי אינו רואה שיאמרו עליו דעשיית שמיטתו לא היה בכשרות ע"כ בזה יוכל להיות גם אם היה שלא בהכשר הוי ג"כ יאכל הבשר אף שהיה ג"כ בשר כהוגן לפניו מאל כדי שלא נדע בחינתו כן נראה לי זע"ה :

דף ג' ע"ב בריש"י

ד"ה כי קושיא דאציי מהמניה ואציי לא אמר כרבא דיליף מאין השומר לריך להיות יושב ומשמר וכבר הקשו כל המפרשים אמאי בריש"י ז"ל הקושיא לאציי מהמניה והלימוד לרבא מאין השומר וגם הקשו המפרשים דרש"י ע"א דחירץ שני הממנות בלא זו אף זו הלא זו ואין לריך לומר זו הוא כי הרישא הוא אין השומר. ונלפענ"ד דלהכי דייק רש"י בכל הענין לשון מסירה לכותי כי באמת מאין השומר אין להקשות על אציי דנוכל לומר דהתם מייירי במלא העכו"ם אלל היין ולא מסר ליה שם דבלא יולא ונכנס הוי נמי מותר דיעבד בלא חותך והא דהזכיר הגמ' חותך בבה ומלאו הוא רק לברורי כמ"ש בהו' בדה' ג' ע"א להכי מותר לבתחלה ציולא ונכנס והגמ' דעכו"ם דאין לריך גם יולא ונכנס חייבי דלא ראינו שהולך לשם. ולכן לא היינו ידעין דנלריך שם חיזה איש להיות יולא ונכנס אלל העכו"ם וצ"ל מוהר דיעבד מאל דבמלאו הוא מותר בלא שום חיקון ורק אם נראה שהולך לשם נלריך לעמוד שם חיזה איש להיות יולא ונכנס הגם דמותר בלא זה במלאו בכו"ז מה דאפשר לנו לתקן נלריך

מה לנוכל להקשות לקמן ד"ד במה דפריך הגמ' על אצוי מהכרייתא דתנו רבנן דכחבב דבבא ומאלו מלריכין חוהך ולא קחני דמלריכין חוהך אף ביו"ג דנוכל להקשות לפי שיטות החוס' בד"ג ע"א לתירוץ השני ללאצוי הוי סמוך רק לברורי אבל אם ליתא הכותי לפנינו הוא כשר וא"כ אף היתה יכולה הכרייתא לכתוב רבותא יותר דמלריכין חוהך אף ביו"ג וכנסה הא לפי תירוץ זה לא דמי מה דמלריכין חוהך ביו"ג לחוהך דבבא ומאלו דבבא מלריכין חוהך מן הדין וגם אם ליתא הע"ג לפנינו הוא ג"כ אסיר מלד ללא הים הציבור והציבור הוא נלרין מן הדין. ולכן מה דקחני בכרייתא דאם אבל מותר לאכול מבחיטתו ואם לאו אסור לאכול משחיטתו דהאם לאו קאי צין אם נוחסין לו ולא אכל אי לא הים כלל לפנינו דהוא נמי אסור אבל מה דמלריכין חוהך ביו"ג וכנסה הוא רק באם נוחסין לו ולא אכל דלא דווקא הוא דאסור אבל באם ליתא הע"ג לפנינו הוא כשר דיעבד. וא"כ לא דמי חוהך דיו"ג לחוהך דבבא ומאלו. ולפני ה"ל אחי הפיר דבין דאמרינן סמילוק לאצוי ביו"ג צין היבא דהניחוהו ובין היבא שבבא ומאלו הע"ג שבבא לברו. דבכניחוהו הוא אסור ביו"ג אף דיעבד דמלריכין חוהך ובבא ומאלו הוא מותר ביו"ג אף לכתחלה ניתא הקוביא דגמרא ד"ד דחומר כי כמו דמחלק אצוי ביו"ג צין היבא דמכר ליה מדעת ובין היבא שבבא ומאלו כן נימא נמי דמחלק לענין חוהך דבכניחוהו מלריכין אף דיעבד חוהך גם ביו"ג ובבא ומאלו לא מלריכין חוהך רק לברורי. ולכן אם ראינו שסולך לשם מלריכין יו"ג מלד לכל מה דאפשר לתקן נלרין לתקן ובאם לא ראינו שסולך לשם ולא היה יו"ג הוא מותר דיעבד לדינא אף בלא תיקון כלל והחותך הוא רק לברורי כדבא לענין ציבור כמ"ש הסו"ס לדידי' ולענין ציבור נרין חוהך ג"כ לענין יו"ג דהא הכרייתא סם איירי בבא ומאלו ששחט לא בכניחוהו ולפ"ז מה שפסק רמ"א צדן מליחה היבא שמיחה שלא יעשה בלא רשותו ועשה לא סמכין עליה כי חזין דלא מירחה הוכרחנו לומר דהמחאה הוא דווקא בלאותו דבר. דאלת"כ ע"מ מוקים רבא דיעבד דמהניחין בבא ומאלו דהחוהך הוא רק לברר דאינו מדויק כ"כ לשיטת הט"ז דהלבון דשחיטתן כשירה דמשמע עס תיקון. לוקים גם דיעבד ביו"ג וכנסה ומיחו צו דלאזייהס החוהך מן הדין ורק זה נוכל לומר דווקא אם נימא דלא נלרין שגראש דווקא דהיה מוחה צו בדבר זה ורק כיון דחזין דהיה מוחה צו גם בדבר אחר אמרינן גם כן דחזין בזה דלא מירחה ולכן נימא כאן דהיה המיחוי בדבר אחר והשחיטה היתה במסירה כדכתיב ע"י דאז יקשה לוקים כן ויהיה (ולכן נימא כאן) סמוך מן הדין אבל אם נאמר דהמחאה הוא רק בלאותו

דבר א"כ לא שייך לומר במסרו לו כיון דהמחאה הא לא חזין רק מדבר זה ולא נוכל לאוקמי רק בזמנא ששחט כמו בעו"ג שנמלא בלד הבור ובנמלא לא הוה עדיף אס היה מוקים במיחה צו מאס מוקים כעת בבא ומאלו בלא מיחה צו כיון דגם אז לא היה החוהך רק לברורי כמו באוקימתא דגמרא. ומדחזין דהגמ' לא מוקים סבי מסתמא המחאה הוא דווקא ללאותו דבר ולא שייך מסירה ולא יהיה החוהך מן הדין ולא הוה עדיף אס היה מוקים בזמנא צו כיון דגם אז לא היה ג"כ רק לברורי. וזה אין לומר דמה ישמיטנו המחאי' בזה האוקימתא דמוחה דלבוטיל החוהך זה לא לריכא ונימא דאשמיטין דללך חוהך מלד כמיחוי הא זה ג"כ ידעינן מהסברא בלא מחאי' כמו דידעינן כעת דין זה הגם דלא מוקמינן המחיתין ע"י ואך לנוכל לומר דאשמיטין מחיתין דאסור אף לדינא מדאורייתא בלא חוהך אף דיעבד דכעת לא ידעינן זה בלאותו:

ברך ג' ע"ג במסקנא דאוקימתא. לפי פסק רמ"א צי"ד סימן א'

דפסק מי שהוא רגיל להחטוף דיעבד אס אמר צרי לי שלא נתעלפתי כשר. א"כ לוקים סלכתחלה ודיעבד דמהניחין בהכי הכל בוחטין לכתחלה אפילו מי שאין אנו יודעים אס הוא מוחזק. אבל מי שהוא רגיל להחטוף אסור לכתחלה ומותר דיעבד ע"י התיקון דאמר צרי שלא נחטפתי ואף דהש"ך פסק אפילו אס שחק כשר דיעבד כיון שידע דדין דעילוף פסול. אס היה עילוף היה אומר. מ"מ נקרא תיקון דווקא אס הוא לפנינו כשר אס שחיק וזה ג"כ מקרי תיקון. במה שאינו כשר עד שיהיה לפנינו ושחק שנוכל לידע משחיטתו לפנינו בבוודאי הוא כשר. וא"כ יהיה הפסד ד. מחאי' דשחיטתן כשירה דווקא אס הוא לפנינו ומיקרי זה תיקון והוה ושחיטתן בתיקון. וא"כ אפשר לאוקמי המחאי' באופן זה וכו':

ואגב נאמר עוד מה שקשה לי על מה דפסק רמ"א צי"ד סימן א'. באס דקרו חזיה ב"צ ומאלו שאינו יודע אס נטל קבלה פסע אחת אין מעריפין למפרע מה ששחט דאמרינן השתא הוה דחמרה, ואס לא נטל מעריפין למפרע. וע"ש צ"ח שכתוב בשם הד"מ שהקשה אין שלא נטל קבלה מ"ש מבמה שנמאלת עריפה שהגביות שששו ממנה כשרים אס נוכל לומר שהשתא הוא דנעטרפה ועי"ש שחירך שלשה חירוים ובתירוץ אחד תירך. כיון דבשעס שנוכל לא ידע לא אמרינן למד ושכח. ועוד שאין דרך לשכוח הלכות שחיטה ש"ל רגיל בהם לכן מסתמא לא ידע מעולם. אבל גב"ב צביות אמרינן שהשתא הוא דנעטרפה, ובזה מתרץ

חינו לפנינו • ועיין עוד לעיל דף ג' ע"ב מה שכתבנו
 שם בעז"ה לנוכל לתרץ קושיא זו לפי מה שדברנו שם
 מקידם זה :

שם בפרלוגתא דת"ק ורשב"ג בחזקתא וכל

החזקתא דלמא כתיבא . כהנ
 הרשב"ג דשחיטת לודקי בלא אחרים לא משהי אפילו חותך
 כזית בשר דהוויין ככותים קודם גזירה . דפסקין בהם
 דלא כסמוך עליהם דהלכה כח"ק דרשב"ג בחזקתא ולא
 כתיבא מלד יחיד ורבים הלכה כרבים והקבה עליה הש"ך
 צו"ד ס' ז' מאזוקימתא דאבי ורבא גבי כותי בחותך
 ומשמע דהלכה כר' שמעון בן גמליאל ועוד מדקאמר
 בגמרא לעיל ד"ב ע"ב ר"א לא אמר כהרואייהו
 קסבר כותים גרי אריות הן ולא משהי דסבר כתיב
 דמלת כותי דסבר דאין יכולים לסמוך על מלתא . לכן
 אין לסמוך ג"כ על חותך , ומש"ה לא מצי לאוקמי הכא
 כאביי ורבא אלא ודאי הדין כרשב"ג דיכולים לסמוך
 עליהם , לכן סומכים ג"כ על חותך . ע"כ קושיית הש"ך .
 ולא הבימותי אס נאמר כחירון שני של החום' הכל
 דהחוקך הוא מלד צירור ולא מן הדין אין ראייה מאביי ורבא
 ור"א לזה דגבי כותי החוקך הוא רק לצירור מלד דאיירי
 ביולא ונכנס כמ"ש החום' הכל דגם אפילו לאביי הוא
 כן , וכן צוודאי לרבא אף צבא ומלאו , דכוי החוקך רק
 מלד צירור כמ"ש החום' דף ג' ע"א , לכן סומכים
 עליהם . דהגם דלא נאמין להם בחזקתא ולא כתיבא
 צ"ז הוא דמי מה דליכא לנו הצירור מלד דלא נוכל לסמוך
 עליהם צאם ליתא הכותי לפנינו דהוא נמי כשר וע"כ
 סומכים עליהם מלד דלא נלרך הצירור אבל צהדין דאיירי
 הרשב"ג דהיינו גבי לודקי בתינו יולא ו.כנס דנלרך
 החותך מן הדין לסמוך על סם צמה דאכלו , לכן אס
 לא נאמין להם בחזקתא ולא כתיבא ליכא לנו צירור וצאינו
 יו"ג דאם ליכא צירור דהיינו דליתא הלדקי לפנינו הוא
 אסור ח"כ צזה נמי אסור מלד דליכא הצירור , ואין
 להקשות דאם נימא דמה דסמכין על החוקך צו"ג הוא
 מלד דגם אס ליכא הצירור הוא כשר ח"כ למא נלרך
 הצירור כלל ע"כ נוכל לומר דנלרך הצירור דהגם דממה
 דאכלו אין לסמוך עליו דיהיה כשר אבל אס כותמים לו ולא
 אכלו זה צוודאי ידעינן ממנו דאסור לכן נלרך הצירור
 לשמא לא יאכלו ידעינן ממנו מזה דאסור גס לת"ק דר'
 שמעון בן גמליאל אבל בתינו יו"ג צמה דאיירי הרשב"ג
 כהלדקי דנלרך החוקך מן הדין ונלרך לידע גס ממה
 דאכל דיהיה כסמך עליו דכשירה . לכן לת"ק דסובר דלא
 סמכין עליהם בחזקתא ולא כתיבא אין נוכל לסמוך עליו
 דידע ממנו דיהיה כשר . ועוד בלא"ה מר"א אין ראייה
 אס נאמר דדיעבד דמתניתין יסיח משמע גס בלא תיקון

שם גס הקושיא אלא נטל קבל' דמ"ש ממקוה שממדד ומלא
 חסר דכל הטכרות שנטעו על גביו עמאות. משום דצניקוה
 אמרינן חסר ואתיא דאפשר חיבף משנמדד התחיל לחסור
 אבל בשחט שאינו רגיל לשכות ונטל קבלה סוכרהו
 לומר שלמד ושכה . ע"כ אמרינן כיון שרגיל צמן מסתמא
 שהחא הוא דשכה . ולא הבימותי הא יש חילוק בין
 גבימות למקוה דצניקוה יש הזקס העמד עמא על חזקתו
 ולהכי עמאות למפרע . אבל בגבימות ליכא חזקת טריפה
 ולהכי הגבימות כשירות . וכיון דהקסא חנטל קבלה ממקוה
 מלד דשכיה' איכ' חזקתו לאיסור וחילוק ככל"ה ואל"כ בלא נטל
 קבלה דליכא החילוק הכל"ה הא דמי למקוה ולא לגבימות
 ולמאי לריך הסירוט' דש"ך אקוש' מגבימות דמי יסא דיכול
 להיות שנוכל לומר עליו שישכה הלכות שחיטה . ונוכל
 לומר עליו למד ושכה ג"כ כמו דאמרינן עליו לא ידע
 וכו' למד ושכה בספק השקול כמו לא ידע הוי ג"כ אסור
 מלד דליכא חזקת איסור דבהמה צחייה בחזקת איסור
 עומדת דהיא דומה למקוה ולא לגבימות שאין שם
 שום חזקת איסור ע"כ כיון דנטל קבלה הקסה
 דיסה דומה למקוה . ורק חילוק ככל"ה ובלא נטל דלא
 שייך החילוק נשאר כמו צמקוה ולא כגבימות בלא חירונו
 הש"ך כאשר דברנו ונ"ע :

דף ד' ע"א הקשה הגמרא מצרייתא שחיטת כותי

מוותרת צמה דברים אחרים
 כשישראל עומד על גביו אבל צה ומלאו ששחט חותך
 כזית בשר ונותן לו אכלו מותר נאכול משחיטתו , ואם
 לאו אסור לאכול משחיטתו לאביי קשיא סיבא , ולרבא קשי'
 רישא . ראשית לריכיס אנו לבאר הצרייתא עלמה צ"ה
 אביי ורבא הא קשיא רישא לסיפא דמריבא מדויק דוקא
 עומד על גביו כשר לכחילה . אבל יולא"כ אסור לכחילה
 ומסיפ' משמע דוקא צה ומלאו אסור לכחיל' אבל יולא"כ
 מותר לכחיל' והוכרחנו לתרץ דבלא אביי ורבא הצרייתא
 עלמה כיחא דעומד על גביו כשר לכחילה ויולא ונכנס
 אסור לכחילה . אבל דיעבד מותר בלא חותך . ובה ומלאו
 כשר דיעבד דוקא בחותך . אבל לאביי קשיא סיפא
 דכשר דאפי' צו"א ונכנס צמי גס חותך והכא משמע דוקא
 צה ומלאו צעינן חותך . אבל לא צו"ג . ולרבא קשיא
 רישא . ולא שבנתי לפי חירון הסו' דף ג' ע"א דהחוקך הוא
 לצבר אס הכותי הוא לפנינו אבל אס אינו לפנינו כשר בלא
 זה מאי קושיא על אביי מסיפא ליהני יולא ונכנס
 סא לא דמי סאם לאו דיולא ונכנס לאם לאו דצח ומלאו
 דגבי יולא ונכנס האיסור דוקא אס כותמים לו ואינו
 אכול , אבל אס אינו ל כינו כשר . כיון דהחוקך הוא רק
 צמעט צירור . אבל גבי צה ומלאו ששחט אסור אפילו

בהלכות שחיטה לידע לירדת מני' וא"כ כיון דנלך מומחה א"כ גבי לדוקים דדינא ככותא קודם גזירה נמי לריך להיות כן דלךך שיהיה מומחה גם באחרים רואין אותן מלך בדיקת הסכין ואך אש נצדק לסכין מקודם יש נפקא מיניה ציו"ל לאחרים רואין אותן דציו"ל נלךך להיות מומחה ובאחרים רואין אותן מותר גם בשאינו מומחה, וא"כ כיון דגם באחרים רואין אותן או לריך להיות מומחה או דנצדוק לו סכין מקודם משום הכי שפיר עבד הרשב"א דהזכיר מומחה מלך דהוא לא הזכיר בדיקת הסכין ולא נלךך לומר דלירי דווקא ציו"ל דגם באחרים רואין אותן אש לא היה בדיקת סכין הוא דמי ליו"ל והמבשר דלא הזכיר מומחה מש"ס הלך והזכיר גם בדיקת סכין וכו' שפיר שני קושיות הש"ך דמומחה ודבדיקת סכין בסגנון אחד :

שם ע"כ **ל'ימא** מסייע ליה הכל בוחטין ואפילו ערל ואפילו ישראל מומר האי ערל הכי דמי אילמא מהו אחיו מהמא מילה האי ישראל מעניא הוא אלא פשיעא מומר לערלות . ופרש"י מומר לערלות מצטע במגוה זו דהיינו להכעיס, ומנלי' לרש"י לכאורה להכעיס ג"כ מותר אימא דווקא לתיאבון וצ"ל דאש נאמר ואפילו ערל לתיאבון לא הוי שפיר דנזקיס אפילו ישראל מומר בהכעיס והכל לדבר אחד דמילה. ולא לאותו דבר ולא ג"כ לעכו"ם ויכא סיוע לרבה ולא לרב עין אבל מ"מ מנליה להגמרא גופא לומר דאפילו ערל להכעיס ואפילו ישראל מומר לאותו דבר אימא דה"ל דאפילו ערל הוא לתיאבון ואפילו ישראל מומר אשמעינן דאפ"י להכעיס והכל לא לאותו דבר ומנליה להגמ' להביא ראיה לרבה לאותו דבר או לרב עין למומר לעכו"ם . ומוכל לומר דשפיר הביא הגמ' ראיה לרבה דאש נימא דמה דקאמי בהצרייתא דאפילו ערל הוא מומר לתיאבון ואפילו ישראל מומר אשמעינן דאפילו להכעיס לימא בהצרייתא ואפילו ישראל מומר לצד וכתב דהיה אמת עוד להכעיס וכ"ש לתיאבון ולא ילךך השתי תיבות ואפילו ערל אלא ודאי ואפילו ערל אשמעינן דאפילו להכעיס ואפילו ישראל מומר אשמעינן אפילו לאותו דבר לתיאבון ורש"י לשיטתו אייל דכתב דף ג' ע"כ דר"ה חוץ מחשור"ק דמומר להכעיס שחיטתו פסולה מעטס דמועד לנבל צכוונה בידים ולא כתב משום דהוא כעו"ג דיהיה פסולו משום דאינו צר וציהא מש"ס כתב גם כאל גבי מומר לערלות מצטע במגוה זו דהיינו גם להכעיס דהוא מותר מלך שיעהו דדינו כחינו מומר לכה"ס ואש היה הטעם דמומר להכעיס דלעיל משום דהוה כעו"ג דמועד נגד השם מה נ"מ בין מומר לאותו דבר ובין מומר להכעיס לדבר אחר כיון דחזין דהוא מורד

כי אפילו אש יסבור כה"ק דהמוחק לא מהני לצירור וגם אש נימא דמה דתנא חוקך בדברי אצוי ורבה הוא בודאי להראות לו דלדע בזה איזה צירור גם במה דאכל ואש כן יהיה קושיא לאצוי ורבה אש נימא דהדין כה"ק דמאן מוכל לתרץ ה"ל ולחלק בין החוקך דמלך צירור להמוחק דמלך הדין כה"ק מרוב אשי הוא שפיר דהיה יכול לאוקמי דהממני' איירי בלא חוקך כלל דגם בזה האופן הוא יהיה שפיר אש נאמר דלא כהט"ז ה"ל דאין לריבין בוס ה"יקון כלל להלבון דהממניתיין דשחיטתן כשירה דהיה יכול לאוקמי הכל שוהטין אפילו כותי צעישראל עומד ע"ג ושחיטתן כשירה ציו"ל בלא חוקך לאצוי או לרבה דהיעבד בבל ומלאו בלא חוקך מש"ס קאמר הגמ' דקסבר כותים גירי אריות הן ורק דמוכל לומר דהש"ך סובר כשיעט הט"ז ה"ל דכתבנו לעיל דף ב' ע"א בהוס' ד"ה שמא יקלקלו דהלבון דשחיטתן כשירה דהיעבד הוא עם סיקון דווקא ולכן אש יסבור ר"א כה"ק דחוקך לא מהני לא מני לאוקמי ממניתיין בהכי כאצוי ורבה לדרידה; ליכא סיקון ואמאי לריך לתרץ כותים גרי אריות הן דווקא אלא ודאי סבר ר"א פרשב"ג . אבל קושיא ה"ל דיש לחלק בין חוקך דמלך צירור לחוקך דמלך הדין נשאר בה במקומה :

ואגב נאמר עוד מה שגלפנ"ד לתרץ ציו"ד סי' ב' גבי לדוקי דהביא הש"ך קו' (בדוק סכין כ' באמת לריך) ה"כ על הרשב"א דמלריך מומחה גם באחרים וסורין ע"ז דלירי ציו"ל דשם הוא הכשרות מלך מירדת ולכן נלךך מומחה דיהיה יודע הלכות שחיטה לידע איזה דבר דפסול לירדת מני' ועוד הקשה הש"ך כה"ק השני על מה דמלריך המבשר גם בדיקת סכין הא לדוקיס הווכח הים קודם גזירה ובכותא קודם גזירה לא מלינו דנלךך בדיקת סכין דהגם לאחרים לא יכלו לראות צעת שטומדיה שם את הסכין אש הוא פגומה דקאמר הגמ' דף ג' ע"ב על מומר כי אחרים רואין אותן אחי הווי כה"ק הוא מותר מטעם מירדת . וא"כ בנדוקי נני היה לריך להיות כן עכ"ק הש"ך . ואך לריך להבין גבי כותי דהא אף באחרים רואין אותן נלךך ג"כ שיהא מומחה כי כמו דכתב הש"ך ציו"ל ונכנס דנלךך מומחה מלך דשם הוא הטעם דקשר ממירדת וא"כ נלךך שיודע הלכות שחיטה כי הכי לידע לירדת מני' א"כ גם אפילו באחרים רואין אותן נמי נלךך שיהיה מומחה דהגם דבאחרים רואין אותן הוי הכי מלך דרואין כל המעשה ולא מלך מירדת כה"ק צענין הסכין דלא יכלו לראות שיהא פגומה או לא כמו שהבאנו מהגמ' ד' ג' ה"ל דבודאי היתה בזה רק מטעם מירדת וא"כ נלךך להיות מומחה ג"כ בזה כי הכי שידע שאהור עיקור

נגד השם הוא מומר לכל התורה ורק משום פירוש רש"י לעיל הטעם מלד דמועד לנצל ד: שצד דלוינו מומר רק לאורו דבר שהוא מומר לבד ע"כ כתב רש"י גם כאן מצטע במ"ז: זו דסיינו אפי' להכעיס למילה עכ"ל לשחיטה לא הוה מומר רק אם הוא מומר לשחיטה עלמא להכעיס אז יכיה שחיטתו פסולה. אבל אם הוה להכעיס לערלות וכדומה לא לאורו דבר שחיטתו כשירה. משום דלפי"ז הטעם שפיר יש חילוק בין להכעיס לשחיטה עלמא ובין כהא דהוה להכעיס לערלות (דאי מטעם דהוה כע"ג דלוינו בר זביחה מאי נ"מ כהנ"ל ומשום דכהא הוכרח לרש"י לפרש מצטע במ"ז: זו דכשר אפילו להכעיס כהנ"ל ולעיל פסול להכעיס מש"ה אזיל לשיטתו ופירש מלד דמועד לנצל כזכונה בידים, דאל"כ מאי נ"מ כהנ"ל דגם משאר מ"ות חזינן דמורד נגד ה' ומאזיה סברא נחלק דלא יכיה מומר בדבר אחר כיון דמורד בדבר אחד הוה כע"ג ולא הוה בר זביחה). משום דצטעט דמועד לנצל לא שייך רק שיהו מומר להכעיס ע"ז המעשה דחזינן עליה שהוא מומר ע"ז ומועד לקלקלו אז הוי שחיטתו פסולה מלד דלמרינן דמועד לנצל כזכונה בזה בידים ואי היה מומר להכעיס רק בדבר אחר למרינן כיון דהדין דלוינו כמומר לכס"ג וליכא הפסול רק דשמא יקלקל לכן למרינן דכיון דלא חזינן הריעותא רק בדבר אחר לא פסלינן זע השחיטה:

דף ס' ע"א **לימא** מסויע ליה והעורבים מביאים לו ואמר רב יהודה אמר רב מצי עבתי דלחאב (דמומר היה) ומכתי ע"פ הדב' שאני והקבו שהוס' למאי דס"ד דלא היה ע"פ הדיבור הא אסור משום צער שנחטלס מן העין. ומתוך דזה היה יודע דהיה ע"פ הדיבור דלאו משל ע"ג מיייתי. אבל לא ס"ד שבה הדיבר להסיר שחיטת עבתי דלחאב. ונוכחה לומר דהפסע דהוס' הוא כזה דאפילו למאי דס' ללא צא הדיבור להסיר שחיטת עבתיים דלחאב. עכ"ל איבור קטן מזה הסיר. דאף דלמא דגם אם היה יודע דמשל ישראל היא דעכ"ז הוה אללו-הדין כמו לדידן דבכל הפקי דינים. מלד דאף בנביא דיודע איך היא הדיבור. עכ"ל התורה לא צטמיס הוא ושוה דינו כמו לדידן ע"כ לפי מאי דס"ד סבר. דזה הסיבור קטן דלפי האמת מותר מלד דהיה ידע דלאו משל ע"ג מיייתי בודאי הסיר זה והדיבור אבל לא היה ס"ד שהדיבור יסיר גם איבור חמור דשחיטת עבתיים דלחאב דהא זה איבור גם לפי האמת ואם אע"ג דהוי גם שני איבורים איבור חמור דשחיטת עבתי דלחא' ואיבור' הקל מייני' דצט' שלמא ע' ומסיק הגמ' ע"פ הדיבור שאני שהסיר שני איבורי' אפלו איבור שחיט- צבתי' דלחאב. וגם אע"ג דהוי ג"כ שני איבורים וכ'

הביא התוס' יש מי שאומרים דמוכל לומר דלפי מה דמסיק בג' לעורבים הוא עורבים ממש. דאל"כ עורביים מצעי ליה לכחוב והקשה צהוס' דלקמן ד"ה עורביים מצעי ליה אע"ג דכתיב עבדים מלרים ולא כתב עבדיים הסם ליכא למטעי. אבל כהא איכא למטעי עורבים ממש, ובכ"ז לא כתב עורביים אלא ודאי דלחאב הוא עורבים ממש ומשמע מתים' דלזה הטעות דמטעי בעורבים ממש חיישינן מלד דנקל לגבי צער שנחטלס מן העין. אבל לזה הטעות דלחאב הקרא שלא נעטס בלחשיס לא חיישינן כי מה יהיה מזה אם נימא דלחשיס הן והממיר דהדבור לא הסיר רק עבתי' דלחאב ולא חשיי' גם צער שנחטלס מן העין. ע"כ צוט יחורן הקב"ה הכ"ל דהקבו דלפי מאי דס"ד דלא היה ע"פ הדיבור יחוש לצער שנחטלס. מן העין דכיון דלא היה יודע שהיה עפ"י הדבור ע"כ ליכא למטעי. בעורבים ממש מלד צער שנחטלס מן העין אף דלא כתב עורביים ובודאי הן אכשיס ע"כ ליכא למיחש גם לצער שנחטלס מן העין וצק דלחאב כן דקא' הגמ' ע"פ הדיבור שאני אז קאמר ג"ג דה"ל דהוה עורבים ממש כן חייבי' ומוכל לומר לפ"י דע"כ נסמך מאי עורבים למירון דע"ל פי הדבור שהיה ר"ל כיון דע"פ הדיבור היה זה ודאי דהסיר שחיטת ע"בתיים דלחאב ע"כ נפל בספק אם הוא עורבים ממש ג"כ והסיר אף שני איבורים או אכשיס ולא הסיר רק איבור אחד. ע"כ מסיק בג' כיון דע"פ הדבור היה איכא למטעי בעורבים ממש ואם היה אכשיס ולא הסיר רק איבור אי עורביים. מצעי ליה אלא ודאי עורבין ממש. אבל צא סברת ע"פ הדיבור ודאי היינו אומרים דלחשיס היה אך בלא עורביים ע"כ נסמך המומרי' דמאי עורבים לע"פ הדיבור שאני כן מראה לי:

עוד נ"ל בצופון אחר צהגנון הגמ' דהנה לכאורה לא נבין הראיה ממה שהיה מצי עבתי דלחאב דהא נחטב אח"כ בעעורבים בצער דכל העולם והוי חד בתרי צטל ומותר. וכזה דייק הראב"ד לקמן צפ' כל הצער דף קע"ו מעינן לא תחכל כל חוטבא במה דפ"יך שם שילוח הקן ליתסר, וקאמר דלא אמרס תורה שלה לתקלס דהא נחטבס אח"כ בעופות דכל העולם ובעלה חד בתרי וכתב ע"ז מלד דכ"ז הוי אסור לכתחלה לשלחה משום דאין מצטלין איסור לכתחלה ומדייק מזה לפי האמת דאין מצטלין איסור לכתחלה הוי דיכא דאורייתא א"כ גם כאן נימא הכי שנחטבס משום העורבים בצער דכל העולם ונחטבלה ברוב' והגם דקאמר רבי יהודה אמר רב דהאמת כשהיה מצי עבתי דלחאב שיינו דהיתה יודעה זאת להם בנבואתס דזה הצער הוא מצי עבתי דלחא' אבל ככ"ז כפי הדין הוא נק' דנחטב' עס

דעורבים לעורביים, הוי לסיפך דהוי נרין להרלות דהומח
 יוחר ולא להחמיר כאופן הרחשון רק באשר סזכרו מקודם
 ללא יביה טעות בעורבים ממם ונימא ללא הוחר רק
 איכור מלד נבואתו לכן הוי לריכנא לכחוב עורביים כדי
 דנרש. מוחר גם איכור דאכור מן הדין כהג"ל. כנ"ל
 בעזרת השי"ת:

דף ו פ"א ל"א זוז ממש יד טעשאום כעכו"ם
 גמורים כו'. יש לחקור אם הוויין

כעכו"ם גמורים גם לקולא, דהיינו דמוחר ליתן להם גם
 ערפות ולא שייך בהחייבה לפני עור משום דהוויין לאחר
 הגזירה כעכו"ם גמורים לכל דבריהם, או דנימא דגזרו
 עליהן רק להחמיר כגון לשחיטה ויי"ג ולבעול רשות וליהן
 רשות, דהיינו דעשו דינא רק כמומרם ישראלים אבל
 אינם כעכו"ם לכל דבר, ודבר זה הוא כ"מ גם לענין
 עירוב, דאם יהיה ספק אם נשכר ממנו רשותא אס לא,
 דבישראל אס יהיה ספק אם הניח עירוב או לא, הוי זה
 הספק אם עשה הספקה או לא דהיינו אס קיים חקת
 שלמה דתיקון עירובין או לא, ונקרא זה ספק דברי
 קבלה דהוא חמור קלת יותר משאר ספיקי דרבנן כגון
 מאיזה גזירה שגזרו או שאר מיני דרבנן, ובעכו"ם הוי זה
 הספק רק ספק גזירה מלד דרבנן ע"פ הדין דעירוב
 לא הוי אוסרים כלל משום דדירת כותים הוי רק כדירת
 שאר בעלי חיים ואינם אוסרים רק משום שמה ילמוד
 ממעשיו דאחמך הגמרא בעירובין צפרק סדר, וח"כ הוי
 הטפק צהן אס נכזר מאתם הרשות או לא רק ספק גזירה
 דשמה ילמוד דחז"ל אין צהן דאחמך כהג"ל בכל ספיקי דרבנן
 ואך ככותים דאם נימא דהוויין ע"פ הדין גם לאחר הג' ירה
 כגרי חמת משום דאמרינן כהג"ל ללא היתה הגזירה רק
 להחמיר עליהן דיהיו כמומרם ישראלים, ח"כ כיון דהו:
 בעיקרון ישראלים הוה דירתם אוברת גם לאחר הגזירה
 טעשאום כעכו"ם, לא רק מלד גזירה דשמה ילמוד מהם
 ואך דגם ע"פ דין, מלד דהוי דירתם שמה דירה, וח"כ
 ספיקון דאם נשכר מהם רשותא או לא, הוה צהן ג"כ
 ספק דברי קבלה, ואם נימא כאופן השי"ת הג"ל דעשאום
 כעכו"ם לכל דבר אף להקל נהוה דירתם אח"כ לאחר
 הגזירה דאין נקראת דירה, ואינם ג"כ אסורין ע"פ דין רק
 מלד הגזירה דשמה ילמוד ממעשיו, ולכן לפי זה יהיה גם
 בהם ספיקון דאם נשכר בכל ספק דרבנן דחז"ל לקולא,
 ולפי האופן הרחשון דהו כישראלים ללא היתה הגזירה
 רק להחמיר יש להסתפק עוד דבר, דאם ציעל הכותי
 הרשות, דהגם דגזרו דחינו מועיל ציפולו עד שיטפור,
 כז"ז אס חירע אח"כ ספק בהשכיחות אס שזר או לא
 דהוי זה רק גזירה גם לפי אופן הרחשון דהו ישראלים

פאר צטר דכל העולם דבעלה ברוב. ומוכח לומר דדיוק
 הגמ' הוא מלד דאליכו הוי ידע צודאי צדיעשו חלמת
 מה שיהי מצי עכמי דאחאב, וח"כ לדידה חינו ראו
 להיות היתר זה, ואך לפי"ז לא נדע מתירון דע"פ הדיבור
 דיכול להיות הוראת עשה לפעמים להחיר איכור גמור
 שאסור לנו גם כפי הדין, דמזה האיכור לא ידעין רק
 דהוחר לפעמים ע"פ הדבור איזה איכור שאינו אסור מן
 הדין רק לאיזה איש כפי נבואתו, ואך דזה הוא רק אס
 נימא דעורבים הוא עורבים ממם, ואך אס נימא דהם
 אנשים דנקראו עורבים על שם מקומם ח"כ אז הוי
 צודאי הכוונה ממם שחיו עכמי דאחאב דהיינו דהאנשים
 היו חומרים מאיזה מקום הביאחו, וח"כ הוי ראה אז
 לרב עין למומר לעכו"ם מאיכור שאסור גם לנו על פי
 הדין, וכן יהיה אז היתר דע"פ הדבור שאני, נדע עזה
 דגם איכור דהוא אסור ע"פ הדין דיכול ג"כ להיות
 לפעמים לאיזה הוראת עשה להחיר, וע"כ נסמך בגמרא
 דמאי עורבים לאלל ע"פ הדבור שאני, דהיינו כיון דקאמר
 ע"פ הדבור שאני לריכין אלו לידע מאי עורבים כדי
 שדע עד כמה איכא למילף מזה להחיר לפעמים איזה
 איכור להוראת עשה אס גם צאיכור גמור שאסור לנו אף
 ע"פ דין או אף באיזה אופן דהוא אסור לאיזה איש כפי
 נבואתו כהג"ל, וקאמר רבינא דהוא עורבים ממם ופרקי
 רב אדא צר מניוין ודלמא חרי גברי דשמייחו עורבים
 מי לא כתיב כו' ואמר ליה לבסוף ח"כ עורביים מציעו
 ליה, דהיינו דהוה ליה להשמיענו זה צהדיח כדי דנקע
 צבירור דמוחר להחיר לפעמים לאיזה הוראת עשה אף
 איכור דאסור ע"פ דין, וכדי שלא יהיה טעות בעורבים
 ממם ללא נדע מזה דהוחר איזה איכור דאורייתא רק
 צזה דהוא אף לפי נבואתו כהג"ל. ולכן נימא צזה מה
 דאיכפת ליה יותר אס הוי הספק לגברי, דלרין להשמיענו
 ולכתוב עורביים מאם הוי הכונה לעורבים ממם דלא
 קאמר ג"כ לכתוב איזה לשון כדי שלא יהיה טעות להיפך
 דהוא גברי מלד דלפי דהוי הכונה דעורבים לגברי איכא
 הרבוחא הג"ל מה דלרין להשמיענו דמוחר להחיר איכור
 להוראת עשה אף מה דאסור מן הדין. משא"כ אס הוי
 הכונה לעורבים ממם דליכא רבוחא כלל לאיזה דין.
 להשמיענו כי היכי דלא נטעי. ולפי"ז לא הוי כאופן הרחשון
 כהג"ל. דלעיל אמרנו דלרין להשמיענו יותר מעורבים
 לעורביים מכפי עורביים לעורבים כי היכי דנדע ולא נקיל
 דהוחר גם שני איכורין. אבל אס הוי הכונה בעורבים
 ממם ליכא טעות רק להחמיר דנימא דלא הוחר לכן לא
 יחוש צזה כהג"ל. ואך לפי דברינו אלו הוה הדברים דלרין
 לכתוב מכפי הטעות דעורביים לעורבים יותר מהטעות

ולא היתה הנזירה רק להחמיר מלד דע"פ דין הוי מועיל גם הניטול מה שבעלו וא"כ ליכא רק האיכסור מה שגזרו דאינו מועיל ולכן ליכא רק גזירה וא"כ הוי רק ספק בהגזירה דאזלין לקולא, או דמיא כיון דגזרו דאינו מועיל ביטולם הוי כלא זעלו כלל דחוזר אח"כ איכסור מה שאזכירי' מלד דברי קבלה דדירחם הוה נקרא דירה כפי האופן הראשון כנ"ל דהוה בישראלים מומרים והגזירה לא היתה רק לחומרא ולכן גם אם ביטל הכותי הרבות מכל לומר ג"כ לפ"ז דהוי ספק דברי קבלה ונ"ע:

המתניחין לפונדקית דלפ"ז יהיה גט שם הטעם מלד דלעובדה היא מחכונת, וא"כ לא יכא שפיר דאמאי לריך למתני הסיפא דחמותו דהא ידעינן זה דלריך לחוש עליה שחכיון לטיבתו זמכ"ש מפונדקית דהיא נכרית, וזולאי הטעם מלד גזל, ולכן יכא רבותא יותר בחמותו מפונדקית ואלתעריך למתני כהנ"ל, ומשני התם נמי מוריא ואמרה כו', דלעובדה היא מחכונת. ולא קשה דא"כ למאי לריך למתני הסיפא דחמותו, דאדרבא התם מלד דפונדקית היא מחכונת, לעובדה יותר דאפי' רק בשלשטן ולא מקולקל היא נמי מחליף כדי שיאכל חמימת, וא"כ הוה לסיפך דלריך שפיר הסיפא דחמותו אם נימא הטעם דלעובדה מחכונת להראות דאף דלא הוה פונדקית היא גם כן מחכונת לעובדה מלד חמותו, וא"כ לפ"ז הוי ניחא שפיר מה דהקשה מקודם מהסיפא דחמותו כיון דהמקשן הוה ג"כ יודע בסברא דלעובדה מחכונת א"כ לא הוי קשה מהרישא דפונדקית לצד רק ג"כ עם הסיפא דחמותו מלד הקושיא אם הוי הטעם מלד דלעובדה היא מחכונת א"כ ידעינן זה דחמותו זמכ"ש מהרישא דפונדקית, ולמאי לריך למתנייא ולא הקשה מרישא, רק לאחר דהשיב לו התרנן דהטעם מלד תקנה הקשה לו מרישא כדעת המקשן מתחלה, כאלה דברנו. כנ"ל בצמח"י:

שם בגמרא ולמלופי לא חיישינן והתנן הנותן לחמותו כו' מפני שהשודם מחלפת המתקלקל, ומשני התם כדמיא טעמא אמר רב יודאס רולה היא בתקנה בתה וזושה מתתנה דהיינו משום דלעובדה היא מחכונת מלד תקנה בתה ותתנה מקלקול הלחם חבל לאדם נכרי דאין דעתה להחליף לעובדה אף לכדע אינה חשודה. ופריך עוד ולעלמא דליכא למימר לביעיב לא חיישינן והתנן הנותן לפונדקית מעשר א"כ שהוא נותן לה והיא שהוא נוטל הימנה מפני שהשודם מחלפת, וא"כ חזינן דגם בלואין דלאו לעובדה היא דאישי נכרי הוא דלכן לא קמתי נמי בזה המתקלקל ועכ"ז היא חשודה על הגזל, ונמשני התם נמי מוריא ואמרה בר בי רב ליכול חמימת ואכא איכול קרירא היינו דהתם נמי לעובדה מחכונת מלד דהוה אכסייא שלה, והא דלא קמתי המתקלקל משום דגם צלא מתקלקל נמי אם נלטין הלחם נמי מחלפת ליה מלד דמוריא ואמרה בר בי רב כו', ונא צפין דאמאי לא דייק מקודם ממשנה דפונדקית דהיא שזויה מקודם להמתניחין דחמותו. ונ"ל דהמקשן ג"כ ידע החינוק מדלעובדה היא מהכונת ורק דהוה כווצר דאם בחמותו הוי הטעם משום לתקן ופונדקית הוי נמי הטעם מלד תיקון א"כ אמאי לריך למתני הסיפא דחמותו הא כיון דאיחא כצר בהרישא דפונדקית דגם היא לעובדה מחכונת אם ען ידעינן גם בהרישא דחמותו דלריכא לחוש זמכ"ש כיון דחמותו היא דולאי חכיון טובהה ותחלפה וא"כ למאי לריך למתנייא, ולכן הוה כווצר דהטעם כאן הוא אינו מלד תקנה רק בפשוט דחשידס על הגזל אף להרע, וכן הוי שפיר דאשמועינן כסיפא דאף דחמותו היא בכל זאת חיישינן גם עליה דתחף אף להרע דלא הוי ידעינן זה כעת מהי יכא דפונדקי' מלד דנכרי' היא וא"כ חזינן דחיישי' לחילוף, והשיב לו התרנן התם דקמתי טעמא כדלמך ר"י מלד תקנה דרולה היא בתקנה בתה וזושה מתתנה, חבל לעלמא היכא דאינו לעובדה רק להרע לא חיישינן. ומקשה ליה דאין נימא זה הטעם דלעובדה דא"כ יהיה קשה כיון דאיחא כצר

דף ת ע"א **בגמרא** אמר רבי זירא ליבן סבין ושחט צה שחיטתו כשרה הדודס קודם לליבויה והאיכא דלדין בית השחיטה מרווח רווח. ורב אלכס לא הביא דין זה משום דמלריך הגמרא לקמן בדיקה תלמא דומתא ולא אמרינן ביה"ש מרווח רווח. ועיין בדגול מרובב שהקשה הלא החשב דלדדי הוא רק מחמת נקוצת הובטע דמטרף צניקב משהו ולמה לא כחצ רב אלפס הדין דר' זירא דהא יש נ"מ צנוף ששחט ותפס הקנה לצדו ועוד הקשה לי אחד בקושיא בגמרא והאיכא דלדין הא רבי זירא לשחיטתו איזל דס"ל לקמן דף ל"ב. דאין מרפות לחי חיות, וא"כ נימא דרבי זירא איידי דשחט הקנה תחלה כדרך כל שחיטה בהכמות ומש"ה לא חיישינן לנקוצת הובטע אחר שחיטת הקנה, ואף אם נאמר דהא דאין מרפות לחי חיות הוא דוקא מרפס חבל לא דצר דהוי צום נבלה, ולאחר שחיטת הרוז דנשקף ג"כ הרוז דהקנה הוי צלם, זה לא מוכל לומר, דנפסק הדין צו"ד סימן כ"ו דלאחר שחיטת הרוז דהסימן יקב כנגד מה ששחט כשרה, ומה שנשקף קודם שחיטת הרוז לא נטרף צום. ועוד לא צפין פרכת בגמרא מעינן בערבות דלדין לשחיטת ר"ת לקמן צפי' ששחט דנקוצת הובטע הוי רק מריפס להשחיטה, דהא מוכל לומר דבאמת דמריפס הוי

ועכ"פ שייך לומר שלשון דשחיתתו כשר' מלד דהא דשחיתתו
 היא הגונה ורק דאסור לאכול מלד איסור אחר דערפס .
 לכן נלפע"ד דכחל חיישין שמא נכרך הקנה בנקב שיש בו
 חסרון ובהסרון כחאיסר הוי גבלה , ואפשר שגשרפו נקבים
 בהסרון שאין בין נקב לנקב כמלא נקב דמלערפס לכחאיסר
 והוי גבלה ואל"כ נתגבלה קודם שחיתת הכוב , ולכן אף
 אם נאמר דאין גבלה ג"כ להאי היות ככ"ו הוי שפיר דהא
 גם כחל היא קודם האי השחיתת , ומש"ס פריך הגמרא
 והאיכא לדדין דלא שייך לומר דאין ערפס להאי היות דהא
 הוי גם גבלה קודם השחיתת וגם כן שייך שפיר הפריכא
 והאיכא לדדין להלשון שחיתתו כשרה כיון דלפ"ז הוי גבלה
 מטע' לדדין מחסרון כחל"ס' גם לשיט' ר"ת דנקובת הוטע
 אינו שייך לדין השחיתת והוי רק ערפס , דהסרון כחאיסר
 הוי שייך להשחיתת לפ"ע , ולכן הוי זה גבלה כמו שאמר ר'
 ישבב לקמן במתני' וין צפרק השוחט , ואל"כ שפיר פריך
 הגמרא כיון דאיכא לדדין דהוי גבלה מטעם חסרון אל"כ
 הוי הפסול בשחיתת ואין שייך למיתני ע"ז שחיתתו כשרה
 ומש"ס ג"כ שפיר הא דלא הביא רב אלפס זה הדין גם
 צנוף משום דאפילו צנוף הוי גבלה מטעם חסרון
 דמלערפס לכחאיסר . וזוה דלמיתני דחייבי הכא בנקב שיש
 בו חסרון , נימא זיה עוד מילתא , דהנה רבינו רעק"ה
 הביא ראי' מר' זירא לדין בן פקועה דלריך שחיתת מפני
 מראית עין דאם היה נקב צוהע דפסולה השחיתת גם
 מדין איסור מראית עין , והביא ראי' דאם לא כן ה"ל
 לרב אלפס להביא דין זה דחידודה קודם לליבוה מלד
 דאימא נפקא מינ' דשם אם יקבה כשרה ואם הים ליבוה
 קודם לחידודה הוי פסולה גם כזה מלד דליתא שחיתת
 כלל , אבל לפי מה שאמרנו ליכא ראי' , דאש"נ דלא
 פסלה נקב שאין בו חסרון בשחית' שהוא מפני מראית עין
 ובכ"ז לא הביא רב אלפס דין דחידודה קודם לליבוה
 משום הל"מ דלופן בן פקועה מלד דהכא יש בו חסרון גם
 כחאיסר ושאיני , ולהכי לא מהני זה צבן פקועה אפילו אי
 למיתני נקב לא פסלה בשחיתת שהוא מפני מראית העין
 :

שם ח"ט דא"ר זירא ליבן סבין ושחט בה שחיתתו
 כשירה חידודה קודם לליבוה , ומשני חידוד שגני .
 ופרש"י הטעם דבחידוד מתוך שהוא חד אין הכל שלו חזק
 ומחיתתו קודם להבולו . וגבי חסרון דברז' מייבזו פרש"י
 טעם אחר מלד דליכא חבגא אלא הכל , ואמאי לא פירש
 כדלעיל מלד חסרון בהבל . ונלפע"ד דפשט הגמרא כך
 הוא כי דראשונה הקשה הגמרא מליבן סבין וכבר המקשן
 דמתק והכחש שוין וכמו בחימו' החימו' קודם בהבל כן ג"כ
 בהכחש כחלש קודמת , ומיתן הגמרא חידוד שאני ,

ופרש"י מתוך שהוא חד אין הכל שלו חזק ולכן החתיכה
 קודם להבולו אבל בהכחש אש"נ דהבולא קדים , ובתרי הכי
 הק' הגמ' מליבונו שפוד וכו' בו כסדיא אלמא דגם בהכחש
 הכחש קודמת , ומיתן הגמרא דברז' מייבזו , ופרש"י שלא
 הכהו כזה אלא דקרו ואין כאן חבטת , ר"ל אלא חתיכה
 הכל , לכן החתיכה קודם דמתוך שהוא חד אין האור שבו
 חזק ולכן הוי ג"כ כאן החסרון מלד ההבל כמיתן הגמ'
 לעיל אבל בהכחש דהיא חבטת למיתני דהבול הוה . חזק
 ואימא דחבטת הוי בתרי ומצטל להבול :

עם בתום ד"ה שלבנה צאור וביאור דעת ר"ת
 בסבינים הנקחים מן הכותיים אף
 דחשמישן הוי אלל הכותיים ע"י האור סגי בהגבלה משום
 דכל מה שסופו נפלוג ע"י רוחתין פולט בהגעלה ראשונה .
 ולא סבינותי לפי זה אמאי קאמר הגמרא צבסין של
 כותים שליבנה צאור ופירש ר"ת משום דחייבי בסבינים
 גדולים דשחיתתו ע"י האור , דאף אם נימא כן וגם אם
 יסבור בית השחיתת רוחת אין רוחת יוסר מרוחתי , אל"כ
 לפי שיטתו הוי סגי בהגעלה משום דמה שסופו נפלוג
 ברוחתיין יפליט בהגעלה ראשונה ולא יפלוט יוסר על ידי
 שחיתת והוי סגי לסבין כזה דשחיתת בהגעלה :

שם ע"ב אימת בלעה לבי חימא אימת חימא לבי
 גמרה שחיתת הסיח שעתא היתרא הוא וליבא
 איסור אכר מן החי . נראה לעיין גבי כותי דלאו בשחיתת
 חליא מילתא רק צמיתת : אל"כ עדיין איכא איסור אכר
 מן החי לגבי כותי אף לאחר השחיתת ואל"כ ל"ל זיה דאם
 ינחור חד בהמה עמא' דלריך להחליף הסבין לאתרא ,
 אם יקיים שבע מלות דמי איכא מית' דלישאל שרי לא
 שייך כזה כיון דכ"ו הוא איסור גם לישראל מלד עמא'
 כמ"ש החוס' דף כ"ט , ואל"כ גם היכא דלקחנו הסבין
 מכותי ששחט בהמה עמא' ואם נותנים לו הסבין בחזרה
 עוברים משום לפני עור לא תתן מכשול , דלגבי כותי
 עדיין יש צבסין איסור אכר מן החי משום דצמיתת חליא .
 אבל צמיתת נאמר דוה פשוט דהדין דליכא לדידן כלל
 ליכא לגבי כותי לפני עור . ואל"כ גם כאן כיון דהאיסור
 אכר מן החי נגמר לדידן בצוק שחיתת שום כמו היכא
 שאין האיסור אללינו כלל וליכא לפני עור כמ"ש האמונת
 שמואל בצמיתת דף כ"ב ע"ב דהקשה גבי היתרא דאכר
 מן החי לר"א ולימא דחייבי במפרכסת , ומיתן דאין כאן
 לפני עור מטעם ה"ל כיון שנגמר אללינו האיסור בצוק
 שחיתת נקרא אין האיסור אללינו כלל לגבי לכני עור :

עם בגמרא כיון דאלריכינו רבין תרמי איכא
 כיכאל . לכאורס הלשון מיוסר דה"ל
 טעם

לומר כיון דאית ליה חרי אית ליה היכרא דהיינו דעושה סימן בהכין לזכרון לידע מהו של חלב ומהו של בשר ואך דליל דלא הוי הזכרון משום סימן בהכרין בזה דעושה בו רושם ואך הסימן היה הגזרה גופא בזה דאית ליה דוקא חרי, דהיינו אש יראה האדם דאית ליה חרי סביבין חד לחלב וחד לבשר יתחיל לחשוב בעלמו למה דאית ליה חרי ויתן לבו להגזירה דרבנן דשמה ישכה החלב לבשר, ומאל דבלבו הגזרה דרבנן יהיה לו זה לזכרון שלא ישכה וישחמם של חלב לבשר, ולכן היה חליו הסימן זה להגזירה דרבנן גופא מאל דאלתריניהו חרהו ולא מאל רושם הכין, וזהו הלשון דהגמרא כיון דאלתריניהו רבנן חרהו אית ליה היכרא:

פסכתום ד"ה לא לסמוך בו כהבו דסייגו לאחר נחמו מיד קודם שנלעגין אבל לאחר שניעגין אין לחוש כדכתיב וישימו החלבים על החזות, עכ"ל. ולא זכיתי להבין דכא יוכל להדיות בבשר אחר שיסחוף סכפלי עליו דכיון דהוא לאחר שנלעגין הא ח"ל רק הדחה, ואך דאיכא חשש שמה ישכה ההדחה וא"כ אין להביא ראיה מהקרא דישעמו החלבים על החזות דכהנים זריזין הן ולא ישכחו ההדחה ללאח"כ, אבל לדיון מוכל לומר דלאסור גם לאחר שניעגין מאל דחייביגין גם לאחר שנלעגין דישחממו זה בזה ולריך לפניה דהחה וחייביגין שמה ישכחו אח"כ מלהדיות ו"ע:

ואך מחזקינן ריעושה שמה היה נקב, ומסיק הגמרא האצטרא דנעלן והחזיקין כשהם נקובים אי חוששין שמה במקום נקב נקב. ולא הבינותי על מה האצטרא נעלן והחזיקין יותר מליתנהו כיון דקודם שנעל הואצ לא ראינו נקב ובודאי היה כשר מספק מאל דרוב דדין נעל, ובמה דנקב הואצ כעת אמאי מוגרע בזה דנימא מאל זה דהיה צו נקב מקודם דלריך לומר דאך חוששין שמה במקום נקב נקב, וא"כ השתא דהחזיקין כשהן נקובין ודאי תלינן בואצ ומאי אשמועינן, ורק לפירוש הסוספות הוא נימא, דאשמועינן שפיר דאפילו נקבים שלא במקום שינוי תלינן בואצ כדאיתא בחוספות ד"ה אמר ליה, ואך לרש"י דלא פירש כך חללא אשמועינן דלא חיישינן שמה היה צו נקב מתחלה במקום שניקב הואצ פשיעה כיון דלא ראינו מקודם שיהיה צו נקב לא מחזקינן ריעושה, ומא דחזיקין דניקב הואצ כעת לא מחזקינן בניקב כמו בליתנהו:

שם בתום ד"ה כולהו תנינהו הביאו סברת דה"ג דשמוטה אינה ערפה חללא דאין שחיטה מועלת לסימן השמוט, ונפסק דדין לפי דה"ג דהחלב ג"כ מותר בשמוטה כיון דאין ערפה. ולא הבינותי הא לקמן כפירק בהמה המקשה (דף ס"ט) צבי הגמרא על החלב דעובר דהוליא אבר בזה הלשון, מי נימא חלב דעלמא נניי לאו כאבר מן החי דמי ושרי ה"כ לא שנה או דלמא הוה אית ליה תקנתא לאיסוריה בשחיטה הכא ליכא תקנתא לאיסוריה בשחיטה ונשל- בחיקו, ח"כ הכא גבי שמוטה נמי הגם דאינו ערפה עכ"ל ה"ל לאסור מאל דיוולא מאבר מן החי ואית ביה הכלל דכל היוולא מן העמא עמא דלא דמי לחלב דעמא דההא איכא תקנתא לאיסורא אבל הכא ליכא תקנתא לאיסורא בשחיטה כהצטרא דהגמרא ואמאי שרי. ואפשר לומר דהפשת דגמרא שם דאמאי איכא תקנתא לאיסוריה הוא דזה האיסור לא יהיה לעולם אף דיבא איסור אחר, ע"כ הכא גבי שמוטה איסור דאבר מן החי לא יהיה לעולם כך עד שתמות דילך איסור אבר ויבא איסור נבילה, ע"כ מקרי אית ליה תקנתא, ובחלב ג"כ מותר דלא מקרי כל היוולא מן העמא עמא בזה דיוולא מאיסור אבר מן החי מאל דאית ליה תקנתא לאיסור זה לאחר שתמות ורק דיבא עליה עוד איסור אחר אבל בעובר שהוליא אבר נשאר זה האיסור דאבר מן החי לעולם, על כן מקרי ליתא תקנתא גם לזה האיסור ועל כן נשאר בחיקו:

דף י"א ע"ה **בתום** ד"ה איתא מפרה הדומה דאוליגין צמר רובא, והסקבו דלמא הוי מעטס חזקה כיון דהיתה הפרה צה שחי שנים

דף פ ע"ה **בגמרא** אמר רב יהודה אמר שמואל כל טבח שאינו יודע הלכות שחיטה אסור לאכול משחיטתו מאי קמ"ל כלבו תנינהו לא לריכא שחט לפנינו ב' וג' פעמים ושחט שפיר מהו דמימא מדאידך שחיט שפיר האי נמי שחיט שפיר קמ"ל כיון דלא גמר זימנין דשהי ודרס ולא ידע. ופסק סע"ז צסימן ע"ז דלענין אוחו ואח בנז מותר לשחוט בנז אחריו דמה דאמר הגמרא זימנין לא קאי על השחיטה והדרסה דנאמר דיש זימנין דלא שחט ודרס דיהא אסור בואחו ואח צנו שמה היתה השחיטה יפה אך דאמרינן דהשחיטה תמיד מקולקלת והזימנין קאי על ידע דזימנין דלא ידע. ולא הבינותי דכא רש"י כהב על ולא ידע דאינו יודע שאסור לעשות כן ומאכילה לנו, וכיון שלא ידע קאי על ידיעתו ליכא למימר דהזימנין קאי על לא ידע דכא הוא תמיד לא ידע, והוכרחנו לומר דהזימנין קאי על שחט ודרס וא"כ יש זימנא דלא שחט ודרס דהוה השחיטה יפה וא"כ נשאר האיסור לגבי אוחו ואח בנז:

שם צעא מניה ר' אבה מרז הוהא צא ואצ ונעל בני מעים מהו, ופריך הגמרא נעל הא ליתנהו, כ"ל

מועילים חבל רוב לזד לא מהני, נכן חזקין מקודם לפי חזקין
 הראשון דמוספוס דלעיל דאית ליה חזקה שלא נחבריה הוי
 חזקה דהוי שפיר ככל מלך דיש עוד חזקה כנגדה ונשאר
 רוב לזד ואיכא ראייה דרוב לזד ג"כ מהני, ובחזקין השני
 אזוי לפי רבינו חיים דחזקה שלא נחבררה לא הוי חזקה
 כדכת' מהרש"א ס"ל דליכא ג"כ כהא מעטס חזקה אלא ודאי
 לעטס רוב לזד, ע"כ איכא שפיר סילפותא מפריה אדומס
 דאזלינן גס בחר רובא לזד וגס דרובא וחזקה רובא עדיף
 לרבינו חיים ס"ל.

דף יא ע"ב **בגמרא** במה דיליף רב כהנא דאזלינן
 בחר רובא מהורג את הכפץ
 כו', וכ"ס דצדקין ליה הא קא מינוול, וכ"ס משום
 איבוד נשמה דהאי רוחא דלא לימות גמוליה. ורש"י ח"ל
 משום איבוד נשמה דהאי רוחא דלא לימות משום דבעינן
 ושפטו העדה והעילו העדה גמוליה להאי כהנא ואי לא
 משתכח ערפיה יסרג רוחא זה עכ"ל. והוא חמור דהוה
 ליה לסייס בסיפך דאי משתכח ערפיה לא יסרג, דהא בזה
 הוה כהללס לרולח. ועוד מקשין בעולם דמאי מקשה
 בגמרא דמלך הוה נבדוק וגמוליה ובהאי לא אזלינן
 בחר רובא הוי ה"לזו יותר אי לא נבדוק כלל ולא יהיה
 אויפן דהכרוג אותו. ומראה לפענ"ד דהנה חזקין בשוגג
 דמתייב גלות מלך גואל הדם כי ירדוף אותו ויחס לזבו
 והשיגו, ואך אם ינוס לעיר המקלט לא חש שם התורה
 לגואל הדם מלך כי אם יסרוג את הרולח בערי המקלט
 חטוטש אותו התורה, אך בערים אחרות לא יהיה לו עונש,
 ולכן כהסירה התורה את הרולח שישמור ח"ע ממנו, וח"כ
 עיקר החשש מגואל הדם וההללס ממנו היא רק מלך
 הזורה ולא מלך גואל הדם בעלמנו ורק מלך דבערי מקלט
 הסהירה התורה את גואל הדם ובשאר ערים לא נחנה
 התורה אזהרה לגואל הדם, ובין כה וכה חזקין דיש חמור
 לזב בגואל הדם לכל רולח שירלח את רעשו, וח"כ אם
 יסרוג איש את רעשו בניד ואי לא הוי אזלינן בחר רובא
 ולא היינו סורגים אותו ודאי ינולח איזה גואל הדם שירלח
 להכרוג אותו, כי גס בשוגג חזקין שיש חימוס לזב וכ"ס
 במזיד, וע"כ שפיר מוכל לומר דנבדוק וגמוליה משום
 הלכה דרולח, ומאי דמקשין דהלכותי הוא יותר אם לא
 נבדוק כלל, בכ"ז הא מוכרחין צ"ד לחפש הללחו מכל
 הספיקות שיוכל לסיות דהיינו גס מלך גואל הדם שיהכרוג
 אותו דלא יפחיד גס בזה מאזכרת התורה מלך דלא יהי'
 לו שום עונש ע"ז, דהא גס צו יהיה החשש דשמא ינולח
 הכהנא ערפיה, לכן סוכרחו צ"ד לעמוד על דין כזה
 דנבדוק אותו ואי משתכח ערפיה יפטור ואך אי לא משתכח
 ערפיה נכרוג אותו, וח"כ יהיירל גואל הדם להרוג אותו

ח"כ צודאי היה איזה עת דהיתה כשרה צבירור מדחיתה
 עד עתה למ"ד ערפיה אינה חיה, וח"כ יש לה חזקה גס
 לבעת ומתקמין לה לחזקה וחיורו דאיכא חזקה אחרת
 כנגדה דסעמד עמא על חזקתו, ועוד חזקתו דכל חזקה שלא
 נחבררה דהיינו שלא נחבררה ללא נבין רק מהעת
 האחרון דמקודם היתה כשרה צודאי ולא מוכל לומר על
 איזה רגע דעתה היא צודאי אינה ערפיה אין לנו לומר
 לזה חזקה לבעת ממה דסנכתיו עתה שאיך היתה צבעת
 דמקודם ואינה חזקה. ולא הביטוי לפי הסוספות דלעיל
 ד"ס מנא הא: ילתא, דקשיו כיון דאמרינן דאזלינן בחר
 חזקה ח"כ כ"ס בחר רובא דרובא וחזקה רובא עדיף,
 וחיורו דלרב אחא בר יעקב פריך ד.א. קים ליה חזקה
 מקרא אלא מהלכה ואין למדין ק"ו מהלכה. ועוד חזקתו
 דלרבינו חיים דס"ל דהא דרובא עדיף מחזקה לא מסברא
 ידעינן אלא ילפינן מפריה אדומס דאזלינן בה בחר רובא
 ח"ע דאיכא חזקה כנגד הרוב דאוקי גברא במזין עליו
 בחזקה עמא ח"ע כהא, וכתב מהרש"א ז"ל דזה התיורן
 מוכרח לסבור דחזקה שלא נחבררה לא הוי חזקה דאל"כ
 איכא נמי לרוב דפרה אדומס עוד חזקה ואיך קדע ממנה
 דרובא עדיף מחזקה. כן מוכן דברי הסוס' דלעיל ד"ס
 מנא הא מילתא. ולא הביטוי קושיית הסוס' ס"ל דד"ס
 אחיה מפריה אדומס דקשיו אימא מעטס חזקה ולא מעטס
 רובא כה"ל, דהא מוכל לומר כיון דידעינן דאזלינן בחר
 חזקה כ"ס בחר רובא, והכא ליכא למימר אין למדין ק"ו
 מהלכה דהכא הא ידענו שהחזקה מהקרא. וליכא למימר
 דקושיא הוא לפי רבינו חיים ס' דלעיל דלא ידעינן מהסברא
 אלא דמפרה ידעינן דרובא עדיף מחזקה, והכא דהיינו
 גבי פרה לא ידעינן עוד הסברא: פרה עלמנה מה דידעינן
 ממנה דרובא עדיף מחזקה, דח"כ לא יהיה שפיר התיורן
 ראשון דהו' על החזקה במה דהפרה בת' שנים מלך דאית
 ליה חזקה אחרת כנגדה דסעמד עמא על חזקתו כיון
 דמלך הסברא לא ידעינן דרובא עדיף מחזקה, וגס מלך
 הקרא נמי לא ידעינן כיון דס"ל דאית ליה כנגד החזקה
 דעמא החזקה דפרה מה שיהא בת שתי שנים, דהא לפי
 התיורן הראשון ס"ל דחזקה שלא נחבררה הוי חזקה,
 וגברח לומר לפי התיורן זה דלא נרבינו חיים כהן ס"ל,
 כדכתב מהרש"א כה"ל, ורק דיימא דהא דרובא עדיף
 מחזקה הוא מלך הסברא ח"כ לא הוי שפיר תחלת קושייתם
 דהא דכשר צפרה הוא מלך החזקה דקשה כ"ל כיון
 דידעינן דאזלינן בחר חזקה ח"כ מל"ס בחר רובא. ומראה
 לפע"ד דקושיית הסוספות דאימא מלך שני הדברים מרוב
 וגס חזקה, וח"כ הקושיא הוא לזברי הכל ר"ל לפי שני
 הטיוליים דמוספות מנא הא מילתא, כי דוקא שני הדברים

בין דדקיקין ליה ושמה לא ימלא הרוחא מרפא ויחייב על זה. ולכן שפיר קושית הגמרא דמשום איבוד נשמה דכתיב וכוונתו, דאי לא דקיקין ליה כלל אפילו חי לא אזלין בחר רובא עכ"ל יהרג אותו גואל הדם מלך דם: צו ימלא דשמה ימלא מרפא הרוחא זה ששרנו, ולכן לא היה עונש בגואל הדם כלל, וע"כ הוכרחו להגיד אחריו גם מגואל הדם משום דלירך ישפיעו העדס והגילו העדה להגיל גם לזה, וע"כ נבדוק אותו וכוונתו ואי לא משכחה מרפא נהרגו רוחא זה, ועי"ז יירא לנפשו גואל הדם. וא"כ עיקר הללחו בכל האופנים הוא בזה דניעמוד על הדין דדקיקה, וגם עיקר הללחו הוא בזה דאי לא ימלא מרפא דנהרגו אותו, וא"כ שפיר מדוקדק נמי שנינו הלשון דרש"י בפעם זה דכתב דלא לימות לא כמקודם ולא כלאחר, מכלן דכתב רק בלשון הריגה משום דיהרג הוי הכוונה להריגה כדון חורה דהיינו צד"ל, לכן כתב רש"י בזה שנינו לא כמקודם דלא לימות דמכוון לחיזה מיהס דהבא עניו מעלמא אף שלא כדון חורה דהיינו ע"י גואל הדם. וזה מדוקדק שפיר נמי לשונו משום דציינו ושפיעו כו' ולא כתב דכתיב דכוונתו דהיינו דלירך שיראו צ"ד להללחו בעת שיושבין דרון אותו גם מליו מיהס מעלמא דלא הבא עליו מלך זה הדבר, וזהו הלכון משום דציינו ושפיעו העדה והגילו העדה גם לזה דלא לימות, וסיים נמי דאי לא משכחה כו' מלך דזה עיקר הללחו בזה דיש גופן דמתחייב דמלך זה יפחדו גואל הדם מזה דיוכל להיות ג"כ שיהרג, ולכן מיושב הפעם דגמרא וגם הלשון דרש"י. כן ל"ל בעזרה"י:

דף יא ע"ב **ברש"י** ד"ה דלמא במקום קב קא שחיט. לא ידענא למה סיים אבל גרגרת ברובא ואם חסרה בכאיסר מרפא, מאי כ"מ זה לגמרא שלנו, ולא הוי ליה למימר אלא ושט נקובתו במשטו וחו לא:

דף יב ע"א **בגמרא** מסיק שם דפלוגתא דרבי יהודה ור' חנינא בנו של ר' יוסי בגלילי גבי הרי שאבדו גדייו ומלאן שחוטין לא הוי רק באשפה שבבית או בשוק בלא אשפה, אבל בבית בלא אשפה מודע ר"י דמוחר, דשם אין דרך להשליך נבלות. ובאשפה שבשוק מודע רבי חנינא דאסור, דשם דרך להשליך נבלות, ואם הוה כשרה לא היה משליכה לשם. ובב"מ דף ל' גבי ר' חנינא מלא גדי שחיט בין מצריח ללפורי ואמר רב אחי מותרת משום מליחה כר' שמעון בן אלעזר ומשום מרפא כרבי חנינא, ומוקמינן בעיר שרובה כותים ורוב מבתי ישראל דכותי בעלמא לא שחיט, לכן הגם דכיון דרוב כותיים הוה דבדלתי מבתיים נפל בב"ז הוה מותר

משום דאמרין דבדלתי הוה מוקף כותי לישראל לשחוט: ולא ידעתי היאך הדין באופן זה בעיר שרובה כותים ורוב מבתי ישראל דשם לירך להיות כשרה אפילו כשמלאן באשפה שבשוק כיון דמכותי נפל ודאי גם באשפה שבשוק לא ישליך נבלות, דכיון דמוחרת לו בודאי לא השליכה מעטעט שפיה נבלה אלא אבדוס היא וכיון דאבדוס היתה נוכל לומר ג"כ דכשרה היתה ליתא לנו הוכחה מה דמלאן באשפה שבשוק דהיתה משום נבלה. ורק דא"כ למה לירך הגמרא בב"מ לומר דהיתה משום נבלה כר' חנינא כיון דאפילו באשפה שבשוק אין הכותי משליך נבלות א"כ כ"ש באשפה שבבית או בשוק בלא אשפה דמוחר גם לר"י. וסגמ' מסיק בעיר שרובה כותים. ואפשר לומר דר' אחי דאמר כר' חנינא סבר דליירי בעיר שרובה ישראל ויבדור ר' אחי דגם ברוב ישראל סבר רב"א דכולכין אחר רובא, ורצא דמוקיס בעיר שרובה כותים יבדור באמת דהתירוהו לנכ"ע מ' ד' דרוב כותים, ומוחר יחד ג"כ אפילו באשפה שבשוק דכותי לא ישליך נבלות לאשפה. כ"ל:

י"ב איתא בהגהת אשר"י בשם רבינו ברוך ז"ל ח"ל, ועוד יש שרו"ס לומר דאפילו השוק מותר ליתן להם לכחלה לשחיט באחרים עומדין על גבן, דהא דמשמע במתניתין דקתי הלשון ששהנו דוקא דציעבד שחיטתן כשרה היינו דוקא באחרים רואין אותן לצד אבל באחרים עומדים על גבן דמלמדוין ומזכירין אותן מותר ליתן להם אפילו לכחלה, ומתקין כדמחלקי הסוספות דר"ס מאן חתא כו'. והעיקר הוי הפשט לפי דעתו דכמעט דאסור ליתן להם לכחלה לשחוט באחרים רואין אותן הוא משום דלאו בני כוונה נינהו, ואע"ג דק"ל כר' נתן דאין לריבין כוונה לשחיטת חולין בב"מ ס"ל למת תין דלכחלה לירך כוונה גם לר"י ורק דציעבד הוא מ' שיר, וא"כ שפיר איכא דאיה לדינו ממתינתין דגיטין דכרין לפ' וצ"ל חתא כגט באשפ"ג, והזן מזה דבאשפ"ג הוה בני כוונה, וא"כ מותר ליתן להם לכחלה לשחוט באשפ"ג, וזה עיקר תוכן כוונתו של רבינו ברוך בהאשר"י. וקשה לי דהנה איתא במסכת סוכה בצרייתא והביאה הרא"ש כאן דף צ' ע"א ח"ל, קטן היודע לשמור תפיליו אצוי לוקח לו תפילין והיודע לשחוט מותר לאכול משחיטתו, ואמר רב הונא ע"ז דוקא בגדול ע"ג אבל בלא זה אסור לאכול משח טהור אפילו ביודע לשחוט, ובכל זאת חזיק דאפילו בגדול עומד על גביו לירך להיות נמי עוד היודע לשחוט ואז דוקא מותר ובדלתי מלך הדיחך דלכחלה מוכרת להיות זאת, ואע"ג דאמר הלשון דע"ג ולא הלשון דאחרים רואין אותם בכל זאת הלירך בסימך דלכחלה דוקא היודע לשחוט, וא"כ מצינו

גדול ע"ג ומזיכירו לשמוע כהוגן, ובהכי יוחא מה ששינה רש"י בלשונו שדקף ב' ע"ב נקט רש"י שאף באחרים רואין אוחו אכור לכתחלה. וכאן בדברי רבא נקט רש"י שאף בע"ג אכור לכתחלה, כי כאן לשיטת רבא אכור לעיל דף ג' דוכולן קאי רק על חש"ו. לא נוכל לומר דשמא יקלנו אחי לאכור לכתחלה באחרים רואין איתן כי זה נשמע כבר מלשון שבתנו. וע"כ לומר ששמא יקלנו אחי לרבות אף בע"ג. אבל שם בד"ב לרבה ב"ע דכולן קאי גם על עמא שבמקדשין וא"כ מוכולן לא נשמע כלל לאכור לכתחלה בחש"ו ובשמע רק מבמא יקלנו לאכור באחרים רואין איתן. אבל בע"ג באמת מותר לכתחלה. ולפ"ז נוכל לומר שר' יוחנן ג"כ סבירא ליה דזה כרבה ב"ע שבחולין בודאי מותר לכתחלה ליתן לקטן לשמוע בגדול ע"ג. ומספק בזה בקדשים לענין מחשבה. אך לפ"ז יקשה טוב לפי דברי התו' שם ד"ה מאן תנא דבגדול ע"ג ודאי הוי קטן בר כונה. וע"כ לומר דכוונת ר"י שהגדול הע"ג רק מלמד ומזיכיר לרקטן מדבר שפוסל את השחיטה. וממילא נכלל גם בזה שמוזכרו לכוונה השחיטה, אבל לא ילמדו לבין לשמה, כי זה אינו פוסל את הנבחה ורק לא עלה לבעלים לשם חיבה, ובכן יספק ר"י אם עכ"ז אומרים עין שכן לשמה אם מיקרי כונה. ומעתה יוחא מה שפירש"י האיביעא על כונה לשמה, כי לא נוכל לומר על כונה לשחיטה כיון דאיירי בגדול ע"ג מד' ע"ג כשם שהגדול מזיכירו על הלכות שחיטה כן ג"כ ממיא מזיכירו על כונה השחיטה וזה נכלל בהלכות שחיטה בקדשים, וכיון שמוזכרו גם על זה טוב הוי בר כונה, ועכ"ל דקאי רק על כונה לשמה שאינו נפסל הנבחה בזה, ושוב הגדול אינו מזיכירו על זה. ובהכי יוחא גם ג' בן הגמרא בעולה, כי לא נוכל לומר דקאי האיביעא על העמא כי בזה גם לשמה מערב לסבול, ואז הגדול העומד ע"ג בודאי יזיכירו גם על כונה לשמה ולא לא שייך טוב האיביעא כנ"ל. כי כיון שמוזכרו וכיון לשמה טוב הוי בר כונה. כן נראה לי בעזרת השי"ת:

דף יג ע"א **בגמרא** השומע צלילה וכן הסומא ששחט שחיטתו כשרה. ועלה ברעיוני דסיאך הדיון לשיטת ר' יודנה ביצמות דס"ל דסומא פטור מכל המזות, וגיטת הפוסקים דפערי לרדידיה גם ממזות ל"ת, א"כ מותר לסומא נבלה וכל האיבורין. וא"כ קשה לשיטת הרא"ש דמפרש כע"פ על הכותים דשחיטתן נבלה משום דתניב וזבחה ואכלת מי שאכור לאכול בלי זביחה מותר לזבוח לאפוקי מי שאינו מעורר על זביחה אינו יכול לזבוח, א"כ סומא לר"י **דעוסר** לאכול נבלה אכור ג"כ **לשחט** מפעם זה, אם כן

חזיון דאם אינו יודע לשמוע אכור לכתחלה אפילו בגדול ע"ג. ומתניתין דאכרה לשמוע לכתחלה אפילו באחרים רואין איתן. אמרי דלרוב פוסקים הראשונים דוקא בקטן דאינו יודע לשמוע אבל בקטן היודע לשמוע מותר לכתחלה אפילו באחרים כו"ל נלד שאין מלמדיו. א"כ רבינו ברוך דקאי על מהיתין וכתיב דדוקא באחרים רואין אכור ליתן להם לכתחלה. אבל בע"ג דמלמדיו ומזיכירין אוחו איך לעשות מותר. משמע דקאי נמי אמה דקאי המתני' דהיינו חש"ו שאין יודע לשמוע מותר בע"ג. וא"כ קשה דהא חזיון ממימרא דרב הונא הניל על הברייתא הנ"ל דדוקא ביודע לשמוע הוא מותר לכתחלה בגע"ג אבל בל"ז אכור. ואך ד"ל דרבינו ברוך ס"ל כמו שפירשו האחרוני' בדברי הרא"ש בזה שחילק דהא דקתני במתניתין דאכור בקטן לכתחלה אפילו באחרים רואין היינו דוקא בקטן דאינו יודע לאמן את ידיו אבל בקטן היודע לאמן את ידיו ומומח' שוחט נכתל'. ופירשו האחרונים בדבריו בזה שהלריך אח"כ מומחה משום דמתני' איירי במומחה ואפ"ה פסולה באין אחרים אפילו ביעמד ובאחרים אכור לכתחלה והיינו שאין יודע לאמן ידיו. ומלד זה כתב ב"ד הסיח שני דברים יודע לאמן את ידיו ומומחה. כמו כן יוחא נמי בדברי רבינו ברוך דקאי על מהיתין דאיירי במומחה. וע"ז קאמר דדוקא באחרים לא מהני אבל בע"ג מהני אפילו לכתחלה אפילו שאינו יודע כיון דאיירי במומחה. ואך בסופה איירי באין מומחה לכן מחלק ר"ה בין יודע לשחיטתו יודע. דדוקא ביודע מהני ע"ג. והחילוקי דנים בזה היא באחרים לנד ב"ה ע"ג אכור גם במומחה שאינו יודע וביודע כשר ובע"ג כבר גם ששאינו יודע אם הוא מומחה. וא"כ ששאינו מומחה בעיניו יודע גם בע"ג. ולכך נקט ר"ה שפיר בקטן היודע ע"ג, כי בזה קטן איירי דאינו מומחה. לכ' מלרבינן שפיר יודע גם במלמדיו דיהא מותר לכתחלה:

שם **ע"ב** בהאביעא דר' יוחנן אם קטן יש לו מחשבה. פירש"י שם שקאי בשחיטה עולה בעיני כוונה לשמה. וקשה למה לא נאמר האיביעא בפשיטתו בעיני כוונה לשחיטה דכוונה לשחיטה מעבד אף לענין פסול, כדילוף הגמרא שם דף י"ג ע"א מקרא דתזבוחו אבל כוונה לשמה אינה מעבדה בעולה רק ללא עלה לבעלים לשם חובה. וכן לפי גיטת רש"י דקאי על כוונה לשמה יש לדקדק גם על הגמרא שם דנקט בלשני' עולה וגא העמא שבחמאח כונה לשמה מעבד אף לענין פסול. ונלכ"ד לומר בזה דס"ל לרש"י מדנקט האיביעא בזהם קטן יש לו מחשבה דמשמע דקאי גם לכתחלה. וכן ס"ל לרש"י בשיטת רבא בר עולה שבמתניתין דוכולן ששחטו קאי גם אעמא במקדשין דמותר בחולין אף לכתחלה ליתן לקטן לשמוע

קשיא מהניתין ס"ל דקמני וכן הסומא ששחט וכו' ודוחק לומר דהפוסקים דפטרי גם ממאות לא תעשה לר"י מוכרחים לסבור דהרמב"ם דהטעם פיסול כותי בשחיטה הוא מלד וקרא לך ואכלת מוצחו ודלא כהר"ם דסובר מטעם וזבחתי ואכלתי, דהא התוספות בב"ק צפרק מרובה זמה שמכריחים עס לר"י דסומא פטור מכל המאות בכל זאת מחייב הוא מדרבנן דאל"כ אינו צר ישראל כלל, ומוכרח מהתוספות דסוברים דפטור גם ממאות ל"ת דאל"כ הוי צר ישראל במאות ל"ת, וא"כ יהיה קשה שיטת התוספות בחולין לשיטת זס דסוברים עס דפיסול כותי בשחיטה מלד וזבחתי ואכלתי כהר"ם ס"ל, וגם זה דוחק לומר דהמהניתין ס"ל לא אחי כר"י דהא המהניתין שח"ז השוחט בשבת הכריח הגמ' דאחי דוקא כר"י דמבטל בשבת, וצ"י דור המשיח לא יחא המהניתין דהב"ט צלילה כו' וכן המהניתין דהשוחט בשבת בשם מכה חלה והיא רישא וסיפא, וא"כ יהיה רישא דלא כר"י וסיפא כר"י, ולריך עיין :

ואגב נאמר עוד בשיטה הרמב"ם דאיהא צפירוש המשניות שלו דכתב דהא דחני במהניתין השוחט בשבת וצ"כ שחיטתו כשרה איירי דוקא בשוגג דלא ס"ל כשיטה התוספות דצפ"ט ראשונה לא נעשה מומר רק ס"ל דנעשה מומר צפ"ט ראשונה תיקף כשהתחיל לשחוט וטעה חצורה בשבת והגמר שחיטה הוי שחיטה מומר ופסולה ועיני חני שחיטתו כשרה, ע"כ פירש דאיירי בשוגג. והקב"ו המפורשים הא הגמרא צעי לקמן דף ע"ו לאוקמי אף במזיד כדאיהא עס ומוקמא צבזיזי ור"מ אלמא צבזיזי נמי יכול להיות שחיטתו כשרה, ואיך יהא לשיטת הרמב"ם דנעשה מומר צפ"ט אחת. ואפשר ליישב קל"ה דנימא לדידיה דקושיה הגמרא דלקמן הוא דנימא דהשוחט בשבת יהיה קאי על סומא שלפניו כיון דהוי רישא וסיפא כה"ל. והפסול הוא דסומא ששחט אף שסיחה השחיטה בשבת וצ"כ הוי נמי שחיטתו כשרה מלד דפטור מכל המאות אפילו מל"ת לדי יסוד דמוקמינן המשנה כוותיה ולכן לא הוי שחיטתו שחיטה מומר כלל זמה שחילל שבת ולכן כשרה השחיטה אף אם יהיה צבזיזי, ואם תקשה הלא צסומא אפילו בחול לא הוי בכלל וזבחתי ואכלתי לשיטת ר"י יסודה כיון שאינו צר וצ"ח מלד דפטור מכל המאות והוי ככותי וכ"ל. י"ל דהרמב"ם לשיטתו אפילו דס"ל דכתיבי נמי הוי הפסול רק מלד וקרא לך, וא"כ לא שייך זה הפסול לסומא, ולכן שחיטתו כשרה בחול וגם בשבת, וסרמב"ם אפילו לשיטתו דכיון דצבר דצפ"ט א' נעשה מומר וסיח קשה איך יהיה יחא המהניתין דשוחט בשבת דמני להיות אפילו צבזיזי כדגמרא. ומוכרח לומר דקאי על

סומא, ע"כ הוכרח לו לסבור דהטעם דפסול ככותי הוא מלד וקרא לך ואכלת ולא מזבחתי ואכלתי דאל"כ הא סומא לא הוי ג"כ צר וצ"ח כלל, והוי לריך להיות צו ג"כ פסול ככותי כה"ל :

דף יד ע"א במשנה השוחט בשבת וצ"כ אע"פ שמתחייב צנפשו שחיטתו כשרה. לא כצ"ח חייב דמשמע מלשון אע"פ דהיכא דמתחייב צנפשו יותר הסבירא להיות חסור, הא לסיפך הוא היכא דאסור איך יתחייב, דכיון דאסור ליכא תיקון ואמאי יתחייב, ויותר לריך להיות חייב היכא דמוחר מלד דיש תיקון בשחיטתו. ואפשר לומר דאפילו היכא דאסור יש תיקון לזן נח, וכיון דצ"ח כן וצ"ח כן איכא תיקון יותר הסבירא להיות חסור היכא דמתחייב צנפשו, ומש"ס שפיר הלשון אע"פ שמתחייב צנפשו, עכ"ז שחיטתו כשרה. ואך לריך לעיין דהתיקון לזן נח הוא בסוף אחר פירכוס ור"ת פירש בשבת דף ק"ו פרק האורג דלר"י דוקא בשוחט בשבת חייב דהתיקון מיד אבל חובל ולריך לכלבו דהתיקון לבסוף אינו חייב ואיך יתחייב הכא מלד התיקון שיהיה בסוף לזן נח, ורק נאמר הסבירא דמי. איכא מידי כדאמר הגמרא לקמן דף ל"ג, וא"כ כיון דלישראל היתר דשחיטה מיד, הוי ג"כ לזן נח מיד בשחיטה חליה מלתא. ולא נוכל לומר כיון דסיח חסור לישראל מלד איסור שבת לא שייך מי איכא מידי והוי כמו שכתב התוספות לקמן ד"ה אחד עכו"ם ואחד ישראל כו' לענין עמאה. דמלד כיון דצ"ח הוי חסור גם לישראל מלד איסור עמאה לא אמרינן מי איכא מידי. דהתם לא דמי לכן דצ"ח המין עמאה ליכא שום היתר לישראל. אבל זה דמעשה שבת אינו חסור רק זה הדבר שחבטל בשבת ולא הוי כל המין איסור לישראל לכן צודאי הוי נקרא זה בשם היתר לישראל ואמרינן צוה צודאי מי איכא מידי וכמו שכתב הפ"ג לקמן עס צ"ח דמלד דכ"ח מין היתר ואינו חסור רק זה הערפה לכן נקרא זה בשם דלישראל שרי. א"כ מכ"ש זה דמעשה שבת דצודאי נקרא בשם דלישראל שרי דאמרינן צוה מי איכא מידי דלישראל שרי ולעכו"ם חסור. וא"כ הוי התיקון מיד גם אי הוי נימא דאסור. וא"כ יוכל להיות דחייב גם אי נימא דאסור. וכיון דרק יוכל להיות זאת, א"כ מוכרחין יותר לומר דאסור מדנימא דמוחר מלד דחייב. ולכן קאמר המהניתין שפיר הלשון דאע"פ דחייב בכל זאת שחיטתו כשרה. ואך דנוכל עוד להקשות לרב אחא בר יעקב לקמן דף ל"ג ע"א דהיו סובר מי איכא מידי דאמר לקמן מזמנין ישראל על בני מעיין ואין מזמנין כותי על בני מעיין. רק דנוכל לומר דגם רב אחא ס"ל מי

איכא מידי . דהתוספות שם דף ל"ג ה"ל הקשו אי אמרינן מי איכא מידי מהא דאמרינן בפרק גיד הנשה דפליגי אס כוהב אבר מן החי בטמא . ואמרינן מחלוקת בישראל אבל צבן נח ד"ה מוזהרין על הטמאין כטהורין . ואך דבשלמא לרבנן אפ"ג דאין כוהב אבר מן החי בטמא בישראל מ"מ איכא איכא משום טמא לישראל ולא שייך מי איכא מידי לישראל שרי כה"ל . אבל לר"מ דאמר אינו נוהג אלא בבטחה טהורה בלבד והא איכא אבר מן החי דחיות ועופות הטורים ליישראל שרי ולכתי אסור . וחירוהו התוספות דמ"מ אבר מן החי דידעו אסור מטעם דאינו זבחה, והע"ג דכתי אסור במשכו בשר גיד ועלם משום אבר ולישראל לא מהסר רק בכיות בשר . וכתבו דהא אמר ר"י הני שיעור אסור מן החורה . ולריש לקיש דאמר ח"ט מותר מן החורה לגמל לית ליה הסוה כלל אלא סבר כמ"ד דאין מוזהרין כותים על בני מעוין ע"כ ת"ד . וגלמך מקודם מה דל"ל לפי דברי תוספות אלו במה דקאמר רב פפא על דברי רב אחא בר יעקב דיתיב קמיה וצבי דאימא ליה מי איכא מידי דלישראל שרי ולעכו"ס אסור ולא אמרינן ליה מלד דהא טעמא קאמר . ולריך להבין דאם הוי זה פירכה א"כ אמאי לא פריך ליה בזמנה ואם לא הוי פרכא א"כ אמאי רלה לפרוך ליה מקודם ומבמע מדקאמר דהא טעמא קאמר דאמר איזה טעם דלא שייך לפרוך אוחו זה ולריך לידע מהו הטעם . ונראה לומר דבזמנה הוי זה פרכא ורק דלרב אחא בר יעקב לא רלה לפרוך מלד דהוא קאמר כאן לר"ל דסובר כמאן דמנחי בדיקולא דמיא ולדידיה מוכרח לומר דליכא מי איכא מידי מלד דסובר הני שיעור מותר מן החורה א"כ אינו אסור לישראל מדאורייתא בטמאה באבר מן החי ממנה אף דאיכא בו כיות במשכו בשר גיד ועלם עד דאיכא כיות בבשר לבד . ובצנן נה דמוהב בו איסור אבר מן החי גס בטמאה הוי אסור בו גס במשכו בשר גיד ועלם א"כ מוכרח לדידיה דליכא מי איכא מידי כדברי התוספות ה"ל . ולכן קאמר ר"פ שפיר דצבי דאימא ליה. מי איכא מידי ורק דלא אמיתא ליה לדידיה מלד דהוא טעמא קאמר דהיינו מלד דהוא קאמר כאן לריש לקיש דהוא המ"ד דכמאן דמנחי בדיקולא דמיא. ולדידיה מוכרח דליכא מי איכא מידי כה"ל . ולכן לפ"ו נ"ל דר"ל ג"כ סובר מי איכא מידי מלד הסברא בעלמיהו ורק הוכיח לדידיה הכתוב דהיינו הקרא דלא תאכל הנפש עם הבשר לפי מה דיליף הגמרא לקמן דף ק"ב לרבנן דל' יהודה ור' אלעזר שם דלא תאכל הנפש עם הבשר רק בשר לחודים לאפוקי סיכא דאסיר אף הבשר דהיינו טמאה דאינו נוהג בה איסור אבר מן החי ובצ"ג בודאי מוכרח להיות נוהג

בו איסור חמ"ס בכל המינים לדידיה נקרא הכל בשר מותר כדאמר שם רב גידל אמר רב דמחלוקת בישראל אבל בצ"ג דצבי הכל מוזהרין על הטמאין כטהורין וא"כ איך כתב הקרא דלא תאכל הנפש כו' בישראל דאינו נוהג בטמאה רק אם אימא בהבשר דוקא כיות בשר לריש לקיש בדבר דאסיר לב"ג אף במשכו בשר גיד ועלם א"כ ש"מ דלא אמרינן כהסברא הפשוטה דמי איכא מידי ורק דאף דאסור לב"ג צ"ל יכול להיות מותר לישראל . ואך דיו הסוכתה מסכתוב דלא אמרינן מי איכא מידי לר"ל אף אם ינימא דהסברא הפשוטה דאמרינן מי איכא מידי אף לדידיה הוא דוקא רק לרבנן דשם דלקמן דף ק"ב דסוברים דאינו נוהג חמ"ס בטמאה . אבל לר"י ור"א דשם דסוברים דנוהג בזמנה אבר מן החי אף בטמאים א"כ ליכא הסוכתה מן הכתוב לדידהו ולאמרינן לשיעוריהו שפיר מי איכא מידי כהסברא הפשוטה . וא"כ כיון דהמתניתין דכאן דשוחט בצבת וציה"כ אחיה כרב יהודה דמגבל מלד דלחורה בארילה ליומא כה"ל א"כ יוכל להיות דאף שיחא ג"כ אסור דיחיה חייב מלד מי איכא מידי דליכא חיקון לב"ג מיד לפי שיעורו דף ק"ב כה"ל . וכיון דרק יוכל להיות זאת הוי יוסר הסברא דיחיה אסור מבדבר שהוא חייב . לכן קאמר המתניתין שפיר דלע"פ"כ הוי שחיטה כשרה . ואין לומר כיון דהסברא הוי דאמרינן מי איכא מידי א"כ ינימא גס בהקרא דתלוי הדין דצ"ג בישראל דהיינו דגס בצ"ג אינו אסיר רק באיזה דמוהב הבשר לישראל . וכמו דאמרינן במפרכתא דתלוי דינס זה בזה דאינו נקרא מי גס לב"ג רק מה דנקרא חי לישראל דהיינו עד שחיטה כן ינימא נמי בזה דאינו נוהג בו רק מה דהותר הבשר לישראל ולא בטמאה וא"כ ליכא הוכחה מהקרא דלא ינימא כהסברא דלא אמרינן מי איכא מידי . ואך דלא יוכל להיות כן דהא קודם מתן תורה הוי ג"כ אסור להם חמ"ס ואז לא יוכל להיות הכוונה בזה בהקרא דלא הוה עוד דין הוה זה . וכו' בודאי הפשט אז דאסור בצ"ג בכל המינים בשוה ואיה מלאתו הסיחך בהם אה"כ ובידאי הוי לב"ג אסור גס אה"כ בכל המינים וא"כ איך כתבה החורה בהקרא דעם הבשר הותר לישראל אם לא דלא ינימא בזה מי איכא מידי ולא דמי למפרכתא דהתם ינימא דגס קודם מתן תורה היחה הכונה בזה דרק עד שחיטה נקרא חי ולא יוסר , ולא כתבה זאת בהדיא מלד דלא הקפידה אס עטיין בזה וכו' מחמירין דאסור עד מיתה . אבל בזה דעומא לא נוכל לומר כך דאם היתה גס קודם מ"מ כזה . ולא כתבה דאינו נוהג משום דלא הקפידה אס מחמירין וינימא דמוהב כיון דזה הסילוק בין טמאה לעורה הוי רק מלד הדין משום סיחך הבשר לישראל ולא בנותף הדבר כמו במפרכתא

דהוי הסיחור מלד השינוי דאינו נקרא עוד חי. וא"כ אם
 סיה דין ע"א: גם קודם מ"ה דיכיה נקרא גם אז בשר
 אסיר לישראל הוה משמיענו הסורה הדין דאיסור עמאים
 דלא נאכל, ומדלגא כהבש זה הסורה אז ידעינן בודאי
 דלא הוי אז דין עמאים כלל. וא"כ חוזרים דברינו כנ"ל
 דלא בודאי סיה נוכח צפן נח דין אבד מן החי בכל
 המינים בשוה, דלא לא שייך איסור וסיחור הבשר
 לישראל, ובודאי הוי גם אחר כך כן. ואם כן איך
 כהבש הסורה אחר כך לישראל דאינו נוכח, ובודאי
 איכא הוכחה מהקרא דלא נימא מי איכא מיודי. הגם
 דלפי הסברה בעלממה סיה נימא מי איכא מיודי
 כנ"ל. וזה אין לומר דהכמיה דסם איירי דוקא בדאית
 ביה כזית דאינו שייך מי איכא מיודי משום דאפור מלד
 עמאה כנ"ל. דא"כ אמאי הוהריכו הקרא דהא אינו
 חל משום אין איסור חל על איסור. לדוחק לומר
 דהכמים סברי נמי כר"י ופליגי אסתח"ק דלעיל דניסב
 בעסורה ואינו נוכח בעמאה, (דמשמע מדקאמר בסתח
 ולא דרש זה מצינו דרשה דסובר מלד אין איסור חל
 על איסור), דנימא דהכמיה דברייתא סוברים להיפך
 כר"י דאיסור חל על איסור, לכן בודאי מדבהריכו קרא
 על זה איירי בדליכא זו כזית דאינו שייך איסור חל
 על איסור. ואין לדייק דלמאי נלריך לרי' יהודה לומר
 בזה דנוסב מלד איסור חל על איסור, ולר"א מלד
 הסיקס לדס, הא בלא זה הוי נוכח כיון דאיירי בדלית
 זו כזית דסם קאמרי נמי בסתח ואיירי אף בדלית זו
 כזית דלכן הולריכס הגמרא לשני העעמיה דכל אחר
 ואחר, בין כה וכה הסכמיה איירי בדאין זו כזית ובכל
 זאת קאמרי דאינו נוכח, ואם כן איכא הוכחה כנ"ל
 מלעגין מי איכא מיודי. ואך דזה הוה רק אם נימא
 בזה דחזרו ונשנית בסיני דנוסב אף צפן נח דאזיל
 הלואו הראשון דקודם מתן תורה לכן נח, דסיינו דנימא
 דהסורה הראש דהלאו הראשון קאי על מקומו כמו קודם
 לכן נח מדכבש לאו שני צמתן תורה לישראל, דא"כ
 יסיה שפר הראיה כנ"ל מדקודם מתן תורה דיכיה
 בודאי גם לעמאים לכן נח, דכן הוה בודאי גם אחר
 מתן תורה דלא מצינו דיתיר; דאיכא ראייה דלא אמרינן
 מי איכא מיודי כסנ"ל, אבל אם נימא דהלואו השני
 קאי לכן נח דסיינו כיון דבלא הלואו השני הוה נהחדש
 דנוסב הלאו הראשון רק לישראל מלד דהסורה לישראל
 אמרה ולא לבני נח, ואם כן קאי הריבוי דהלואו
 השני לבני נח, ואם כן ליכא כראיה כנ"ל, דנוכל
 לומר שפיר דגם צבני נח אינו נוכח רק צמה דסותר
 בשבר לישראל וסלוי. זה צום ב:ל מלד כיון דהלואו דלאחר

יאגב נימא נמי עוד דבר בדבור הסוס' דלקמן בדף ל"ג
 כנ"ל בזה דכחבו ואע"ג דלישראל לא מתער אלא
 בצזית בוי' דלפי דברינו כנ"ל הוי הנונה דקאי דברייהס
 חדלעיל על עמאה לשיעת רבין, וכן כהב ג"כ הראש יוסף
 כזה, דלא יוכל ליזל אמה דמסיימי אליב' דר"מ לחיות ועופו'
 סעבורים, משום דלאאיסור עשה ליכא הדין דח"ש עכ"ד
 כנ"ל. ונראה לכביא ראייה לזה מתום' שבועות פרק ג'
 דכביאו צסס הרנב"א דוזבחה הוי תיקון הלאו דא"כ היאך
 קאמר ר"י בחולין דף ק"ג דאלל חלב מן החי מן כערפה חייב
 בלש, דאמאי חל איסור אה"ה על אי' עשה דשאינה זבוחה.
 ולכאו' ק' דהא מבכחה באתה במשכו בשר דליב' בזה העשה
 ושפי' חל הלואו ובודאי מלד דלעשה ליב' ענין דח"ש כנ"ל ואך
 דלפטר

למאן קשה ללמוד דהא דכחצו עוד הסו' עם בצעונות וזיל
 ומתאי טעמא הקשי נמי למ"ד להכריע עושרת ה'יכר
 אמ"ס איך משכחת לה דהא לא קיימא להגרים במעי
 סהא ח"כ סיכי חיל על איסור דליונו זבוח אלא ודאי
 דזבחה לא אחי לאיסור וכו' וע"ש דדברים אלו הוי נמי
 נימא דכוונתא הוי רק על ר' יוחנן, דהיינו גם למ"ד
 דלאבירים עומדת ג"כ אינו שפיר מה דזכיר איסור חבר
 מן הדין דלא משכחת לה במה דאיידי המימרא שלו דהיינו
 בכזית ככ"ל מלך דליונו חל על איסור עשה דליונה
 זבוחה. וא"כ כיון דראיית ריב"ז"א הוי רק מהמימרא
 ולא מעיקר דאמ"ס דכאיך משכחת מלך דכוי מוקים
 בכזית צטר גיד ועלם מלומלם דכוא רק חלי שיעור
 דהאיסור עשה דהוא ככ"ל בודאי, וא"כ איכא ראי' מזה
 הדבור דהסו' שם בצעונות דכמו דאיחא ענין דשיעור
 ודחלי שיעור בליסורי לחוין כן איחא ענין זה גם בליסור
 עשה דלא כשיטת הראש יוסף הגיל דלא כמו דליונו
 להביא ראי' מזה הדבור דהסו' דשצונות כ"ל רק
 דלדרכה למזה הדבור הוי ראי' דיש דין ענין איסור
 שיעור ודחלי שיעור גם באיסור עשה וסו' לסיפך.
 ואך לפי הדברים דנכתוב לקמן דף 5' וכמו דסבאמו לעיל
 כפסחים דף ק"ה בענין הסו' שם ד"ס מה לחמץ דלא
 מלי למימר שור הנסקל יוכיח וכו' וכן לקמן בדף 5'
 דאסיקנא בענין פלוגתא ר' מאיר ור' יודאס בנן סקועה
 לקמן בדף פ"ד אה טעון שמיטה או אה אינו טעון
 שמיטה, דענין דר' מאיר הוא מלך דסובר דהא דנכתב
 הסורה קרא לכל צבטמס תאכלו הוי הסיח מלך שמיטת
 אמו, ולכן אמרינן דכוונת הסורה כהסיח הוי רק על
 בן ח' או על בן ט' מת דאמרינן דהוי זה בליזס חמיכה
 מסבטמס, משא"כ בן ט' הי דיכול לקרא עליה שם צבטמס
 נפתי עלמס אינו יתיר בשמיטת אמו מלך דאין שמיטה
 אחת פתחת שני צבטמס, ור"י סובר דזה הוי רק גזרת
 ככתוב ואין ספיעס דהסיח הוא מלך שהיטת אמו, ולכן
 הוי הסיח שום ככל גם על בן ט' הי וע"ש דסוכרתו
 זה לדברינו ענין הסו' בדף 5' לקמן ד"ס צמכרת
 שכתבו דלר"י דסובר דאין בן ט' הי טעון שמיטה דהא
 דגיד כוכג בשליל קודם שמיטת אמו לכ"ע הוי זה דוקא
 לאחר שילא לחון לאויר העולם דמלך זה אינו בא איסור
 קודם אחר איסור גיד ומשום זה שפיר דלא קתני סלבוין
 שם מוקדשין כוכג בגיד וע"ש, ודקודם בדף פ"ט פ"ב
 בחוס' ד"ס צוולדות קדשים כחצו דמלך זה בא איסור
 גיד ואיסור קודם צבטמס גם אי נימא דבמעיי אמן' הן
 קדושים אי נימא דגיד כוכג בשליל, משום דקודם שמיטה
 ס' איסור סגיד גם בנן ח', וכחנמ שם דלא הוי שפיר
 דאם נימא דאף בליסור דקודם שמיטה אינו אסור רק

למאן קשה ללמוד דהא דכחצו עוד הסו' עם בצעונות וזיל
 ומתאי טעמא הקשי נמי למ"ד להכריע עושרת ה'יכר
 אמ"ס איך משכחת לה דהא לא קיימא להגרים במעי
 סהא ח"כ סיכי חיל על איסור דליונו זבוח אלא ודאי
 דזבחה לא אחי לאיסור וכו' וע"ש דדברים אלו הוי נמי
 נימא דכוונתא הוי רק על ר' יוחנן, דהיינו גם למ"ד
 דלאבירים עומדת ג"כ אינו שפיר מה דזכיר איסור חבר
 מן הדין דלא משכחת לה במה דאיידי המימרא שלו דהיינו
 בכזית ככ"ל מלך דליונו חל על איסור עשה דליונה
 זבוחה. וא"כ כיון דראיית ריב"ז"א הוי רק מהמימרא
 ולא מעיקר דאמ"ס דכאיך משכחת מלך דכוי מוקים
 בכזית צטר גיד ועלם מלומלם דכוא רק חלי שיעור
 דהאיסור עשה דהוא ככ"ל בודאי, וא"כ איכא ראי' מזה
 הדבור דהסו' שם בצעונות דכמו דאיחא ענין דשיעור
 ודחלי שיעור בליסורי לחוין כן איחא ענין זה גם בליסור
 עשה דלא כשיטת הראש יוסף הגיל דלא כמו דליונו
 להביא ראי' מזה הדבור דהסו' דשצונות כ"ל רק
 דלדרכה למזה הדבור הוי ראי' דיש דין ענין איסור
 שיעור ודחלי שיעור גם באיסור עשה וסו' לסיפך.
 ואך לפי הדברים דנכתוב לקמן דף 5' וכמו דסבאמו לעיל
 כפסחים דף ק"ה בענין הסו' שם ד"ס מה לחמץ דלא
 מלי למימר שור הנסקל יוכיח וכו' וכן לקמן בדף 5'
 דאסיקנא בענין פלוגתא ר' מאיר ור' יודאס בנן סקועה
 לקמן בדף פ"ד אה טעון שמיטה או אה אינו טעון
 שמיטה, דענין דר' מאיר הוא מלך דסובר דהא דנכתב
 הסורה קרא לכל צבטמס תאכלו הוי הסיח מלך שמיטת
 אמו, ולכן אמרינן דכוונת הסורה כהסיח הוי רק על
 בן ח' או על בן ט' מת דאמרינן דהוי זה בליזס חמיכה
 מסבטמס, משא"כ בן ט' הי דיכול לקרא עליה שם צבטמס
 נפתי עלמס אינו יתיר בשמיטת אמו מלך דאין שמיטה
 אחת פתחת שני צבטמס, ור"י סובר דזה הוי רק גזרת
 ככתוב ואין ספיעס דהסיח הוא מלך שהיטת אמו, ולכן
 הוי הסיח שום ככל גם על בן ט' הי וע"ש דסוכרתו
 זה לדברינו ענין הסו' בדף 5' לקמן ד"ס צמכרת
 שכתבו דלר"י דסובר דאין בן ט' הי טעון שמיטה דהא
 דגיד כוכג בשליל קודם שמיטת אמו לכ"ע הוי זה דוקא
 לאחר שילא לחון לאויר העולם דמלך זה אינו בא איסור
 קודם אחר איסור גיד ומשום זה שפיר דלא קתני סלבוין
 שם מוקדשין כוכג בגיד וע"ש, ודקודם בדף פ"ט פ"ב
 בחוס' ד"ס צוולדות קדשים כחצו דמלך זה בא איסור
 גיד ואיסור קודם צבטמס גם אי נימא דבמעיי אמן' הן
 קדושים אי נימא דגיד כוכג בשליל, משום דקודם שמיטה
 ס' איסור סגיד גם בנן ח', וכחנמ שם דלא הוי שפיר
 דאם נימא דאף בליסור דקודם שמיטה אינו אסור רק

יניא סגיד לחוץ כדכתבו הסוֹם' הניל זד"ס במזכרת ,
 אי"כ כ"ז אינו זא שום איסור גיד דלוינו נוכח רק עד
 דינא לחוץ לאיסור קודש דים זודלוי עוד מקודם אס נימא
 דזמעי אמן כן קדושים ולכן כתבנו שם דהסוֹם' דבולדות
 קדשים דלוינו למ"ד גיד נוסף בשליל דהוא ר"מ כדע"ס
 דסובר דבן ט' הי טעון שחיטה מלך הסדרה דהסיטור
 דהתורה דבבבמה תאכלו הוי מלך שחיטה אמו דלכן
 פיון דהוי בן ט' הי הוי כבבבמה כפ"ע שאין מתיר אותו
 שחיטה אמו משום דלין שחיטה אחת מהתם שתי בבמות
 כסג"ל דכן הוי נמי קודם שחיטה בבבמה דליכא עוד
 חיקון דהסיטור דלכור גס קודם שינא לאויר העולם,
 וכסוֹם' דמזכרת דלוינו למ"ד גיד נוסף אינו נוסף בשליל
 דהוא ר' יהודה דסובר דבן ט' הי אינו טעון שחיטה
 ע"ס דלוידי' הוי הסיטור מלך גזרת סכהוב דלכן הוי
 מותר אף דים לסעודת שם בבמה אחרת, ולכן לפ"ז
 הוי לוידי' מותר ג"כ גס קודם שחיטה בבבמה מלך
 דים עליה סיטור דבבבמה ואינו נסיר רק זינא לחוץ
 מבבבמה מהיים לאויר העולם דינא מכלל סיטור דבבבמה,
 ולכן הוי שפיר דלוידי' דלוינו נוסף בשליל דהוא ר' יהודה
 דזא איסור גיד ותיסור קודם זשום אף דגיד אסור
 קודם ששחיט ע"כ סוכן דנינו שם ודלקטן דף ז'
 וא"כ לפ"ז אס נימא כסג"ל דק' כסוֹם' דשבוועת הוא
 דוקא מר' יוחנן א"כ נוכח לומר דר' יוחנן סובר כר'
 יסודם דבן ט' הי אינו טעון שחיטה דהיינו מלך כהנ"ל
 דכל בבבמה תאכלו הוי רק גז"כ דאמרינן זבבמה
 דליכא כל הסיטורים זעוד דהוא זמעי האס דהיינו איסור
 גיד וחלב כמ"ס סוֹם' בחולין ד"ה במזכרת כמו שהבאנו
 לעיל וכן כתבו הסוֹם' שם דים אלמא דגס אמ"ס אינו
 חל ג"כ עד שיוולד ונודלוי דהסיטור הוא מקודם מסקרא
 דכל בבבמה תאכלו וגס זודלוי חזלא זה לר' יהודה
 דלר' מאיר חזין דאיסור גיד זא עס איסור קודם זשום
 גס אס נימא זמעי אמן כס קדושים מלך דקודם
 שחיטה הים אסור כמ"ס הסוֹם' הניל זד"ס בזולדות
 קדשים למ"ד דנוסף בשליל דהוא ר' מאיר כנ"ל וזודלוי
 מלך דאיסור הגיד הים מקודם שחיטה גס זעוד דהים
 זמעי אמו דלכן זא זשום עס קודם כדברינו כנ"ל
 וככתבו מלך דמ"ד דנוסף בשליל דהוא ר' מאיר דסובר
 דבן ט' הי טעון שחיטה הוי סברתו מלך דסקרא דכל
 זבבבמה הוי הסיטור רק מלך שחיטה אמו, ולכן כל
 זמן שלא נשחטה האס ליכא עוד הסיטור ולכן הוי בתיסורו
 קודם שחיטה אמו זכל מקום גט זעוד דהי' זמעי
 האס. ולכן דלוידי' הוי נוסף זודלוי גס איסור אמ"ס
 אף זעוד דהים זמעי קא"ס כמו גיד ולכן הוי זודלוי
 דבריי הסוֹם' הניל דר"ס אלמא דהי' השלישי דשם דלין

אמ"ס חל עד שיוולד הוי זה זודלוי רק לר' יהודה מלך
 כסג"ל דהסיטור דלוידי' הוא מלך גז"כ, וא"כ דלוידי' כמו
 דליכא כל הסיטורים זעוד דהי' זמעי האס כן ליכא זודלוי
 איסור דלוינו זבוחה אף אס נימא דהוי זה איסור עשה,
 ולכן נוכח לומר דר' יוחנן הניל סובר ג"כ כר' יהודה
 וא"כ הוי זא זשום איסור אמ"ס גס עס איסור דהינא
 זבוחה כיון דהינא זבוחה אינו חל ג"כ עד שיוולד, ולכן
 כבבמה לומר דק' הסוֹם' הוי כמ"ס כדברינו מקודם דהיינו
 דלוינו דוקא מבבבמה דר' יוחנן ורק מכלל אמ"ס דהיכא
 חל אס נימא דהוי זה דזבוחה איסור עשה וסא דנקטי
 הסוֹם' מימרא דר' יוחנן הוא לאו דוקא וכזונת קיישי' זס
 הוי ג"כ מכלל אמ"ס וסאזכו על סדברים דכתבו אחרי כן
 בבבמה דהיאך משכחת איסור אמ"ס ולא זכרו כקודם,
 מימרא דר"י, ואלא נימא כמקודם דכזונת הסוֹם'
 כסדברים דאחרי כן ג"כ הוא על ר' יוחנן דזבבמה ד חק
 הוא זה דמשמעות סדברים דאחרי כן הוי על כלל איסור
 דלכר מן התי ורק מלך דלא היינו יכולים מקודם לומר
 שם בזופן אחר אמרנו דזונת דגס זאלו סדברים דאחרי
 כן דהס ג"כ לא קאי רק על ר' יוחנן כמי סדברים
 דמקודם, וכעת נימא זביסך דסדברים דאחרי כן הוי
 זודלוי כפשוטן דקאי על כלל איסור אמ"ס וזודלוי דנימא
 דגס סדברים דמקודם קאים ג"כ על כלל איסור דאמ"ס
 והוי ק' שפיר, ומלך דנימא דלזלי סוֹם' לר' מאיר דהינא
 דלוידי' כל הסיטור' גיד וחלב ואמ"סגס קודם שינא לחוץ
 לאויר העולם דהוי נמי דלוידי' זודלוי גס איסור דזבוחה
 אס נימא דהוי זה איסור עשה דהינא גס קודם דינא
 לחוץ לאויר העולם וא"כ היאך משכחת דלוידי' כלל איסור
 דאמ"ס, ולכן זודלוי מלך דאמרינן דענין דזבוחה לא הוי
 רק חיקון בלאו כשיטת כרינ"א סג"ל, ולכן לפ"ז מודם
 קושייתנו כנ"ל דנימא דהיכא איסור אמ"ס בזליכא כזית
 זשור דהיינו דהיכא רק כזית זשור גיד ועלם מלינאס
 דליכא איסור דלוינו זבוחה רק בזרך איסור דחלי שיעור
 ולכן שפיר חל בלאו דאמ"ס על איסור זה דחלי שיעור
 כמו שכתבו הסוֹם' זשבוועת סג"ל וזודלוי מלך דליכא
 לאיסור עשה ענין דחלי שיעור והוי שפיר כרנ"ל דברנו
 סג"ל :

ואיך דאמר לי חכם אחד דלא דמי זה לשבוועת מס דחל
 על חלי שיעור דזס דלכר מן סהי דגס בתיסורו
 אינו על כזשור אס יהי' זלא כגיד ועלס רק איסור חלי
 שיעור וא"כ ליכא זשום כוספה על כזשור לבדו זזס
 דלכור מלך אמ"ס מאס אסור מלך מרפס או מאינא
 זבוחה רק זבני איסורים ליכא כלירוף דגיד ועלס זבזס
 דאמ"ס כחשווה איסור לאנגס בזליכא רק חלי כזית זשור
 מלך הלירוף דגיד ועלס וא"כ ליכא כמעלס זזס התיסור
 דאמ"ס

דעל זע בודלי אמרינן דלוינו נחשב זע רק לדאיכא כאן דהא איסור חלי שיעור דהל עליו שפיר איסור אמ"ס, בין כה וכס חזינן מדברי סתום' סאלו דגם לאיסור אמ"ס דכזית בשר גיד ועלם מלומלם דהיינו שלא סיה כזית מבשר לבד מזו בסתמם ורק סתשלים רוחו מבחמם אחרת פנחשב זע לענין חלי שיעור, דאמרינן שפיר שחל עליו ענין לאו גס כמו סלאו דאיסור אבר מן החי דחשבינן נמי בזע שבא איסור לאו על איסור חלי שיעור :

והשיב לי סג"ל דסתום' זע דלקמן איירי לריש לקיש דאוכר דחלי שיעור כיו רק מדרבנן דלכן סוה חל עליו גס ענין זע דאמ"ס אף שלבשר בעלמו שלסאבר ליכא גס כעת רק ענין דחלי שיעור בכל זע סא נחשווה עליו לפחות בודלי איסור דאורייתא בלדיכא לירוף גיד ועלם דהא חייב גס מלקות ע"ז וא"כ נובל לחשיב לפחות גס להבשר בעלמו בלדיכא גיד ועלם עליה לאיסור דאורייתא דשפיר חל על איסור דרבנן דהיינו לאיזע איסור אחר דהיסו בו מקודם בחלי שיעור אבל לר' יוחנן דאוכר דחלי שיעור איסור מן הסורס אמרינן שפיר דלוינו חל גס איסור אמ"ס מלד דלאיסור אמ"ס ג"כ לא יסייע להבשר בעלמו רק ענין דחלי שיעור דליכא שום סוספס ומעלה לזע סאיסור דאמ"ס לאיסור אחר, ונע סכחבו סתום' על זע דאמ"ס דטרפס דחלי שיעור דהוי זע כמו סענין דחלי שיעור דשבוועה, דכוונתם דהיינו כמו סענין דריש לקיש דשבוועה דאוכר סס דחל שבוועה על איסור דחלי שיעור דהיינו מלד דהוי רק מדרבנן לפי שיטת ריש לקיש כן הוי נמי כאן וחינו ככל ככוונתם באמת, מע דכחבו סתום' סס דחל שבוועה על איסור דחלי שיעור גס לר' יוחנן דכן הוי נמי כאן דהא חינו דמי לשס כסג"ל ורק דסדמיון סוה לריש לקיש, וא"כ נימא שפיר עוד סעסם סדכרים סג"ל, דלר' יוחנן שפיר חינו חל איסור אבר מן החי על איסור דאינע זבוחס אף דאיכא רק בזית בשר גיד ועלם מלומלם אס לא מלד דזבוחס לא הוי רק סיקון סלאו וזו סרתיס סג"ל לענין חלי שיעור באיסור עשה דלא אמרינן ליסח :

ואמנם דהנע סתום' לקמן בד"ה שאין בו סג"ל מסיים סס דשיטתם דלא כרש"י ואלדבנא דכוח עוד לסיפך דלא מבעיא למ"ד דאינע לאבריס עושדס דודלי דגס לאו לחתיכת בשר עומדת, ואך דגס למ"ד דלאבריס עומדת בכל זע לחתיכת בשר לענין איסור בשר מן החי אצרינן שאינע עומדת וסביאו ראיס מזע דר' יוחנן סג"ל דקאמר אכל חלב מן החי וסטרפס חייב שלס, ומוקי סגמרת דאיירי כאלופ סקטרפס

דאמ"ס מהנכו חיסורים סג"ל דזכרנו רק בענין הירוף אב"ל על סבשר לבדו בלא סגיד ועלם ליכא שום מעלה באיסור זע דאמ"ס מהנכו חיסורים דזכרנו וא"כ לא מובל דמות זע לענין שבוועה סג"ל לדמס פכחבו סתום' סס דשבוועה (בדף ד"ג) לדמס שחל סס איסור לאו על ענין דחלי שיעור לינף ממנו לדכאן דאמ"ס, דעס הוי סמעלס מלד איסור סשבוועה להאיסור דמקודם גס לענין סבשר לבד ולכן לש"ז הוי נימא אף אי איכא ענין דחלי שיעור גס לאיסור עשה ככ"ז הוי עוד שפיר קוסיח סתום' דלא מסכחת איסור אמ"ס מלד דלוינו חל על איסור דאינע זבוחס דהיינו משום דאין יכולת לחול גס על פחות מכזית בשר מלד דלסבשר עלמו ליכא רק איסור ענין דחלי שיעור גס בזע דאיסור אמ"ס :

ואך דלא מובל לומר כן דהא כחבו סתום' סג"ל בסדיא לקמן דף ק"ב ד"ה שאין בו לענין מה לסיביר רש"י דאף דנימא דלאו לאבריס עומדת ככ"ז לחתיכת בשר עומדת דכקשו דאיכ סלנן בפלוגתא דאלל אמ"ס מן סטרפס דר"י ור"ל דריש לקיש סוכר דלוינו חייב חלל אחת מלד דלאו לאבריס עומדת וחינו חל על איסור סטרפס דהא לשיטת רש"י סא חייב שתיס אף לריש לקיש מלד בשר מן החי דהא אף אי לאו לאבריס עומדת ככ"ז לחתיכת בשר עומדת, וכחבו עוד סס דאין לומר דאיירי בפחות מכזית בשר דא"כ לא"ה סחיוב ג"כ מלד סטרפס, ודוחק לומר דסשלים לכזית מבשר כהמס טרפס אחרת דאיכ סא הוי חל אמ"ס על זע דטרפס דהא לא"ה להטרפס באיסורס רק ענין דחלי שיעור והוי חל זע כמו ענין דשבוועה עכ"ה דבריחס, וכוונתם דהיינו אס ס' בזית בשר, דאף דאיסור אבר חינו לריך להכזית משום דאיסורו ה"א גס במשסו בשר בלירוף גיד ועלם לסכזית ככ"ז חינו חל איסור סלכר דנימא דכיון דחינו לריך לאיסורו כזית מבשר לבד הוי זע כמו דבא איסורו על חלי כזית והוי ענין דבא על חלי שיעור דע"ז אמרינן כיון דככ"ז איכא כאן כזית מבשר דהיינו דמחובר לחיזס משהו בשר דלריך לאיסור דאמ"ס עוד בשר עד דספלימו לכזית אף דחינו לריך עוד סבשר לענין איסורו דאמ"ס ככ"ז אמרינן כיון דאיכא כאן מחובר כזית הוי כל הכזית זע סענין אחד, דהוי כמו דאיכא לאיסור לאו בלס על כל ככזית לענין דחינו חל עליו שום איסור, ואך דחל לא"ה מבשר זע דכאן כזית ורק דסשלים מבחמם אחרת דטרפס דלא ס' מחובר לכאן ורק דסוה סשלים אוהס, על זע אמרינן שפיר כיון דאיסורו חינו לריך לסכזית וגס דליכא כאן כזית מבחמם וז מעוד בשר דיסי' מחובר לזע סמסכו בשר דכולרך להאיסור דאמ"ס דנחשוב דאיכא כאן איסור לאו דכזית ורק דסשלים מבחמם אחרת

שטרפה עם יליאה רובה דקאמו כולם כסדי סדדי
 לאמאי קאמר שלש רוקא בטרפה הא גם בלאו טרפה
 איכה שלש מזל איסור בשר סחי , ובזדאי משום ללאו
 לחתיכה בשר עומדת גם לר' יוחנן שסובר דקאמו כולהו
 כסדי סדדי שסובר שלאברים עומדת כדקאמר הגמרא
 שם , בכ"ז אמרינן אף לנידיה דלענין בשר מזל איסור
 בשר מן סחי אמרינן שאינה עומדת עכ"ל דברייהם .
 ולכאורה איני מבין גם צום דהא כוכל לאוקמא שלא הי'
 כזית בשר , ובזדאי שזה הוא משום דאף הי' חייב משום
 טרפה כמ"ס הסו"ס' בתחלת דבריהם על הפלוגתא דלעיל
 דאכל אמ"ס מן הט"רפה כס"ל . ואך דוכל לאוקמי
 ג"כ כאן דכחצו הסו"ס' עוד לעיל דאיירי דכשלים
 מטרפה אחרת לכזית דאיכה איסור טרפה וליכא איסור
 בשר מן סחי ובזדאי מזל דאמרינן כמו שכחצו הסו"ס'
 לעיל זה ג"כ מזל דסוי חל איסור אמ"ס על טרפה
 דלכן הוי קשה לאמאי קאמר ריש לקיש שאינו חייב אלא
 אחת שכן הוי כוונת הסו"ס' בזדאי מזל אותן הדברים
 ג"כ כאן דהיינו דנימא כאן שאם הוי איירי בדליכא
 כזית בשר וחייב חלב וטרפה הוא משום דהשלים בשר
 מבטמה אחרת להכזית שא"כ אמאי קאמר הגמרא לר'
 יוחנן שסובר לאברים עומדת דמשום זה אתו כל האסוריו'
 כסדי סדדי , דהא אי גם לאו לאברים עומדת הוי נמי
 יכול לסייה איסור אמ"ס משום שחל איסור אמ"ס על
 איסור טרפה אם ישא איירי בדליכא כזית , כן תסיה
 הקוש"א לר' יוחנן שמחייב שלש על ענין הטעם שאמאי
 נלריך טעם משום דלאברים עומדת דהא כיון דסוי איירי
 בדליכא כזית בשר הא הוי חל גם אי לאו לאברים
 עומדת , ומשום זה הכריחו הסו"ס' שפיר דאיירי בדליכא
 כזית בשר בענין תחלת דבריהם לריש לקיש כס"ל ,
 ומשום זה הוי קשה שפיר שאמאי לא קאמר שמחייב שלש
 בלאו טרפה משום איסור בשר מן סחי , ומוכרח שפיר
 שגם לר' יוחנן דלאברים עומדת בכ"ז לאו לחתיכה בשר
 עומדת וכיון דחזינן מהסו"ס' בדליכא כזית לא יוכל לסייה
 דאיירי ר' יוחנן בזה , דכס"ל דלא יסי' שפיר דאמאי ילריך
 הטעם דמלז זה איתא איסור דאמ"ס משום דלאברים
 עומדת , הא גם אי לאו לאברים עומדת הוי ג"כ חל
 איסור לאו דאבר מן סחי על איסור טרפה דחלי שיעור
 וא"כ חזינן שגם באבר מן סחי אמרינן ג"כ שנקרא
 איסור לאו שלם לענין סיסי' חל על איזה איסור אחר
 דחלי שיעור , גם לר' יוחנן שסובר דחלי שיעור איסור
 מן הסודס משום דאמרינן שגם איסור זה דאמ"ס דאיכה
 איסור לאו שלם בצירוף גיד ועלם שנחשב זה לאו שלם
 גם להבשר המשהו לענין שיהא חל על איזה איסור אחר
 גם למאן דסובר דחלי שיעור איסור מן הסודס ,

דף יז ע"א **בענין** פלוגתא ר' ישמעאל ור' עקיבא
 בנשר תורה ובשר נחירה במה
 דפריך הגמרא לר' עקיבא שסובר דבשר נחירה הי' מותר
 במדבר שא"כ המל"ס דכסוי הנלעטוס גם אז הי' בזדאי
 כוונת הסודס אף על נחירה כיון דאליב"ד הו"ס שוה להס
 אז נחירה בשחיטה א"כ הי' רצוי לסיות דין גם אח"כ
 כן , וא"כ למה חני במתניתין דלקמן צפרק כסוי הדס
 כנוחר והמעקר פטור מלככות לכ"ע אף לרבנן דר"ש
 דשם ע"כ קו' הגמרא . והקשה חכם א' דאמאי לא
 פריך ממתניתין הקודמת צפרק א"כ דף פ"א ע"ב דקתני
 נמי שם דהנוחר והמעקר פטור משום א"כ :
וגלפער דהסס לכאורה יש דקרק כאן בלבן רש"י
 שכתב על המתניתין דפרק כה"ד שסביא
 הגמרא כאן וז"ל , דבחים קאי דעוונס כסוי כגון לני
 ואיל ולא הזכיר נמי עוף דהא איירי המתניתין נמי בעוף
 כבחים . ואך דנראש דהסס באמת נוכל לומר שאין ראוי
 מצמדבר מצמה דלמטו על הכסוי גם אז בזדאי הי' כוונת
 הסודס אף בנחירה , משום שאז הי' שוה נחירה על
 לשחיטה , דהא נוכל לומר שכוונת הסודס הי'תה על
 קדשים שבזה הי' גם אז חלוק דין נחירה משחיטה אף
 לר"ע כמ"ס הסו"ס' ד"ה ר"ע סבר אבל בחולין שלא הי'
 אז חלוק בין נחירה לשחיטה נוכל לומר באמת שלא נלמנו
 אז על דין כסוי כלל משום דנימא לייכא באמת דין
 כסוי רק כסודבר שיש חלוק בין נחירה לבחיטה ולכן הוי
 נימא לייכא באמת דין כסוי בחולין רק אח"כ וא"כ לא
 הי' קשה מצוף כלל משום שיינו יכולים לאוקמי גם
 הכסוי

וכהג דמגל קליד הפנימות כפופין מאלד ואין קורעים דרך הליכה כלל . ועיין בהמדרש"א ז"ל שהקשה דהא גם שם אמר ר' חייא בר אבא אמר ר"י ללא הכשירו צ"ס אלא לטערו מידי נבלה אבל באכילה אסורה . ועיין מה שתירץ דכ"ל לרש"י ז"ל מלבן כברייתא תידון כמגירה דכ"ל גם נבלה . ולפעד"י דהנה איתא לסלן אמר רבא ג' מדות בסכין האוגרת לא ישחוט ואם שחט שחיטתו פסולה , ומסוכסכת ג"כ לא ישחוט ואם שחט שחיטתו כשרה , ועולה ויורד מותר גם לכתחלה . והנה לכאורה לא נצין דהא איתא גם מדר רביעית והיינו מגל קליד דאסור באכילה גם בדעיבד ולא הוי כאוגרת דהועילה לה השחיטה לטערה מידי נבלה משום דלאו אסור אלא משום גזירה דרבנן דהולכה אטו סבאא כדאיתא לקמן . ולכן נראה לומר דרבא סובר בהמה דלא כר' יוחנן וסובר דהא שחכשירו צ"ס במגל קליד הוא אף לאכילה וא"כ הוי הדין כזה כמו במסוכסכת ולכ"ל לא חביב רק ג' מדות , ולכן נימא דרש"י ז"ל אזיל כהן לרבא דאירי בסוגיא זו דקאמר המימרא כ"ל דג' מדות בסכין ולכן הק' שפיר שאמאי הוי הדין בסכין ש"ס זו פנימות הרבה שתידון כמגירה הפי' במסוכסכת ואמאי גרע לרבא ממגל קליד שחכשירו שם צ"ס אף באכילה לדידי' ומוכרח לומר כ"מ מכשופין לשאינן כפופין , כ"ל בעז"י :

דף כב ע"ב **בעי** ר"ז האומר הרי עלי עולה מן התורים או מן בני היונה והביא תחלת הטיוב שזזה ושזזה מסו ספיקא הוה ונפיק או דלמא צרי' הוי ולא נפיק א"ר ת"ש פרע לתחילת כליבוש שזזה ושזזה פכול א"כ וכו' אלא אי אמרת ספיקא הוי אינטריך קרא למעוטי . עיין ברש"י ז"ל שכתב דהפשט הוא דמי איכא ספיקא קצי שמיא , ולכן לדידי' הוי כאן ודאי איסור או צבורים או צ"י ולכן כמה דלא פשיטא לן באיזה מקום איתא כאן האיסור מהיכה הוה אסיק אדעתין בלא הקרא לאכשירוהו מלך חסרון ידיעתו כמה שלא ידעו באיזה מקום הוי האיסור הודאי דגליא קמי שמיא , ע"כ טובן דכריו . ולכן נדע מדברי רש"י אנו שבספק דאוריית' דקיל דאזלינן לחומרא דהוי בודאי משום סברא זו דגליא קמי שמיא הוי מדאורייתא לחומרא והיינו לביטת דרשב"א בכל הש"ס ולא כשיטת הרמב"ם ז"ל שסובר שהיא רק מדרבנן לחומרא , ומוכרחים אנו לומר להרמב"ם ז"ל דסובר בכל הש"ס צענין ספיקא שנהם שספק הוא רק לנו מחמת חסרון ידיעתו עכ"ל נראה לו שסתורם חילקה בין הדבר שהוא לנו ודאי ובין הדבר הספק , ותלוי דין אסורה גם צענין ידיעתו בין הדבר שודע לנו ובין

הכסוי שהי' צמדבר פקדשים , ולכן הוי שפיר קושייתא נגמרא בכלן רק מחיה משום דצחיה ליכא קדשים ולכן הוי שפיר קושייתא נגמרא ומשום דצכאן דעיקר קושייתא נגמרא הוא רק מחיה לכן הזכיר רש"י כאן שפיר רק חיה משום דעיקר הקושייתא צכאן הוי רק מזה , ואף שהגמרא קאמר לקמן כמה דאיתא במתניתין ש:סוי הדם אינו נוכח רק בחולין אבל לא במוקדשין שאינו נוכח בכל מיני מוקדשין הן קדשי צ"ס והן קדשי מזבח דקאמר שם דף פ"ד שהתא דאיתא להכי אפי תימא קדשי מזבח וכו' , צכ"ז יכולים היינו לומר דקושייתא לר"ע מעוף לא נוכל, משום דהוה נימא לר"ע דקאמר שם הגמרא מוקדם דהא דאיתא במתניתין דכסוי הדם נוגע בחולין אבל לא במוקדשין הוא רק בקדשי צ"ס אבל לא בקדשי מזבח ולכן לא הוי הקושייתא רק מחיה לצד . ולכן משום זה נימא דהוי שפיר כמה דלא הקשה הגמרא ממתניתין הקודמת דאיתא ואת צנו פיון דל"ב ליכא צחיה רק בצבחה א"כ איתא הקושייתא ממשנה דל"ב כמ"כ לעיל צעוף דמשום שהיינו יכולים לאוקמא בזה שאמרה אסורה הדין דל"ב גם צמדבר ג"כ דאיתא כוונתה גם אז רק על כמה דחלוק נחירה משחיטה והיינו בקדשים כה"ל . כנלע"ד בע"ס :

שם **בבב** צעי ר' ירמ' איברי צער נחירה שחכשירו לא"י מסו . עיין מה שכתב לקמן דף ק"ז ע"כ צענין הין שחיטה לעוף מן אסורה שדבר שם ג"כ מזה מה שהי' יכולת כאן הגמרא למצעי גם באיברי צער שחיטה מה ששחטו בעוד שהיו צמדבר ה"ך יכיה הדין אם חכשירו א"כ לא"י משום שכוון שבעוד שהיו צמדבר ה"י מותר להם צער נחירה א"כ לא הוי אז בני זביחה שהי' נקרא עליהם הקרא דזבחת ואכלת היינו שאכורים לאכול רק זביחה וא"כ אכורים לאכול גם מצבחה ששחטו אז ורק שצמדבר הוי מותרים לאכול. זה משום שהי' מותר להם אז אף צער נחירה ממש ואך א"כ אם חכשירו איברי צער שחיטתם לא"י אז ה"י ראו לסייה אסור , ותלוי זה בהאבעיה דר' ירמיה באיברי צער נחירה , וא"כ הוא קשה דהא יכול ר' ירמיה למציעי גם צזה והיינו באיברי צער שחטו , אם לא דנימא כיון שלא הוי נקראים צמדבר בני זביחה והוי הדין באיברי צער נחירה דנכלל גם זה באיבעיה דר' ירמיה באיברי צער נחירה , ואך יעיין לקמן מ"ש שם בעז"י :

שם **ת"ר** ככין שיש בו פנימות הרבה תידון כמגירה ושאיין בו אלא פנימה אחת אוגרות פסולה שחכסכת כשרה . ומסיק הגמרא דהיינו שהי' ארישא דסכינא והוליק ולא הביא . ועיין ברש"י שהקשה מהא דתנן ששחט צמגל תליד בדרך הליכה צ"ס מכשירין

דאורייתא הוי מדאורייתא לחומרא ולכן נימא דמשום שכתב בחולין כיון דקמי שמיא גליא לכן משום דלא פשיטא לן לא הא ולא הא מהיכא חיסק ארעתינן לאכשורינא, שכתבנו שמשום זס מוכרח לומר שסובר שספק דאורייתא הוי מדאורייתא לחומרא ולכן כתב בדמאי דנקרא דאיתא עוד איסור אחר גס לענין דאורייתא ונימא דאזיל לשיתעוהינן גס בפסחים :

דף ד' אמר רב כהנא מניין לשחיטה שסיח מן כלומר שנאמר ושחט את בן הצפר וכו' וקרא למאי אתא דלא לשווי' גיסטרא . ורב יימר אמר אמר קרא וזנחת וכו' . ועיי' דמסיק בגמרא דגס קרא זה אחי דלא לשווי' גיסטרא . וכנס איתא בש"ע י"ד סימן ג' בט"ז ס"ק ח' שכתב בשם הפרישה שהקשה דנימא שגס בענין גיסטרא הוי כדאמרין בדין כוונה לחולין דמדגלי דהמנא בקדשים מהקרא דבן הצפר ומהקרא דלרזונכס דבעין כוונה דשמעינן מזה דשמע מינה דבחולין כשר ה"ל נימא כן גס בגיסטרא דמדגלי בקדשים מהקרא דושחט דלא לשווי' גיסטרא דנימא דשמעינן מזה דבחולין כשר , ע"כ קושיא הפרישה ז"ל ועיי' מה שחירץ בט"ז ע"ז . והקשה לי אחד דהא איתא תרי קראי אגיסטרא דסגמרא יליף ג"כ מהקרא דוזנחת ככ"ל וקרא זה הא איירי בחולין . ונלע"ד דהנה הוסי' ד"ה ותו הקש' על פירש"י דגרס בגמרא ותו כיון דסתמא דגמרא קאמר לה לא הוי שפיר דלמה לי תרי קראי לזה דגיסטרא ע"כ קושיא הוסי' . ולכן כ"ל דמשום קושיא זו מפרש הפרישה בפירש"י דהנה רש"י הביא שני פירושים על גיסטרא ח' שלא יתחוך כל המפרקה לשנים ועוד פירש דהפשט הוא שלא ידרוס והר"ס הקרא ח' בדבר דאיתא ג"כ הללמ"מ ע"ש ומפרש דכוונת רש"י דקרא ח' מן דלא לשווי' גיסטרא הא אזיל על פירוש ח' דלא לשווי' גיסטרא היינו שלא יתחוך כל המפרקה לשנים וקרא השני דוזנחת יסי' הפשט דגיסטרא שלא ידרוס כלישנא אחרונה דפירש"י ז"ל ויהי' מתוך בזה קושיא הוסי' כ"ל דלמה לי תרי קראי , ומשום זה הוקשה שפיר להפרישה כיון דכתיב גיסטרא בקדשים מאיזה פירוש שיהי' סכונס לזה סגיסטרא , מזה שמעינן שגיסטרא זה מותר בחולין . וא"ל לסיפוך שכגיסטרא בקדשים יסי' איירי בדרכוס והגיסטרא שחקרא דוזנחת דאייירי בחולין יסי' איירי שלא יתחוך כל המפרקה לשנים וק שים ילפינן מניה מק"ו מחולין , ואך דזס אין לומר כן כיון דלא כתיב לדרכוס איזה קרא בחולין משום שידעינן זה מהללמ"מ ח"כ כ"ש בקדשים שחמירי מנייהו בודאי לא הוי אלטרין קרא ובודאי דאייירי קרא דקדשים לזס שלא יתחוך והקרא דחולין לזס בלא ידרוס וקדשים יליף במכ"ס ונא נלדין

כדבר שלא נודע לנו , ולכן הוי שיעורו כדבר הספק ח' בדאורייתא שהוא רק מדרבנן לחומרא , ואך שא"כ יס"ה קשה לשיעורו מהגמרא דאילטרין קרא למעוטי כשיקא , ומוכרחין אנו לומר דהנה שיעור הרמב"ם ז"ס דהספיקא דאורייתא הוא התחזק איסורא שמודה בזה להרשב"א דהוי מדאורייתא לחומרא ולכן נימא כהן שפירכה בגמרא הוא אזלא רק על חורים שבהם איכא חזקה איסור דכשרותם הוי לבכוף משא"כ בבני יונה . אבל מלבן רש"י כ"ל שמהיכא חיסק ארעתינן לאכשורינא וכזה בכהם דמשמע שדבר תלוי רק בענין קמי שמיא ולא תלוי כלל בדין למע דהספק הוא בנ"כ מוכרח בזה שיבבור כשיטת הרשב"א שכלל הש"ס דספק דאורייתא הוי מדאורייתא לחומרא , ולכן נימא שזס הוי שפיר דנדין גס בפסחים (ל"ס ע"ב) במה דפריך שם סגמ' דמאי הא לא חזי לי' וכו' ופירש שם רש"י ז"ל וז"ל ואמרין לקמן מי שאיסורו משום כל האכל חמץ לבדו אהי יולא בו לשם מלא ילא מי שיש לו איסור אחר . וכנה לכאורה לא נבין . שאמאי נקט רש"י ז"ל דוקא אקיימא דרבינא שדחא אותה סגמרא כדלקמן דמירי בלבד כתיב וכו' ולא נקט דברי ר"ם דלא הוי משום שכי' איסור חמץ לבדו רק משום שאין איסור ח' על איסור דקאי ח' לפי הסמכנא . ולכן נראה ח' דלר"ם אינו חל איסור חמץ הוא רק בודאי עגל אבל דמאי שאינו רק ספק דאורייתא שאפילו אי נימא דספק הוי מדאורייתא לחומרא כש עת הרשב"א ז"ל כ"ל דבכ"ז אינו חייב איזס חייב ע"ז ולכן הוי איסור ודאי דחמץ חמור על ספק איסור דעגל וסיינו דמאי ולכן בודאי הוי חל גס לר"ם איסור חמץ על איסור דמאי ומשום זה סוכרת רש"י ז"ל לומר שסובר בהקשר בהפירכה דמאי הא לא חזי לי' כמו שר"ה רבינא לומר מעיקרא סיינו שיהא רק איסור חמץ לבדו שזה ווכל לומר גס על דמאי דאף שלא נקרא איסור זה ספק דלא יסי' ראוי לחול עליו איסור אחר בכ"ז נקרא זה ספק איסור שיהי' נקרא בזה שיש כדבר עוד איסור אחר לאיזס עוד איזס איסור גס איסור דאורייתא שיהי' בו , ולכן הוי שפיר כהן שלא חסא נקרא ח' יש כהן גס איסור דמאי שיהי' נקרא שאין כהן רק איסור חמץ לבדו , לכן כתב רש"י שפיר דילא זס מי שיש לו עוד איסור אחר , אבל לקמן בטבל טבול דרבנן שזרע בעג"ץ שאינו נקוב לא סוכיר רש"י רק הטעם דמלוכ סבאך בעבירה משום ששם ג"כ ספק דאורייתא ליכא רק גזירה דרבנן , ואך דמוכרחין לומר משום זה דשיטת רש"י דספק דאורייתא דאזילין לחומרא הוי מדאורייתא כיון דאמרינן שנקרא שיש עוד איסור אחר גס דאורייתא שינו ככ"ל כשיטת הרשב"א ז"ל בכל הש"ס שספק

קרא בהם רק על זה שלא יחזקו, וא"כ שפיר הקשה
 הפרישה דכיון שסתמא ליכא רק חד קרא בקדמים לזו
 ללא יחזקו וא"כ נימא בזה דבחולין מותר. כללפני"ד
 לענין קושיות הפרישה ז"ל, ואגב נימא עוד בזה דהנס
 אחר העיון צט"ו ה"ל שמתוך לקישים הפרישה הני"ל
 שכינות רש"י דוחטתהו הולא את דמו ותו לא"כ"ה רק להקל
 דהיינו שלא לזריך לשחוט רק הסימנים ותו לא ולכן כיו
 שפיר יודעיין זה במצ"ם לחולין דולחי איכא קולא זוגס
 בהם ע"כ תירך הט"ז וסיבך ללא קריב"א בסימן ק"ד
 סעיף ס' שסובר שכוונת רש"י שהוא לחסור כמו שמביא
 הט"ז בשעו בסימן ג' וגם סס בסימן ק"ד ועיון גם כן
 במסר"מ שמפרש ג"כ שהוא להחמיר דהיינו דאסור
 לחתוך המפרקת לשנים ומתוך זה שיטת רש"י מס
 שהקשו עליו הסוס' דהאיך ס"ד לזריך לחתוך המפרקת
 דלענין קרא לזו לפני פירושו שהוא חומרא הוי שפיר
 דלזריך קרא להכרות איסור לזו ע"כ חוכן דברי מהר"ם
 ז"ל והוא לקישים הפרישה הני"ל דמשמע מניס שאובר ג"כ
 שהוא חומרא הני"ל, ונראה לי דאיה לזו דהנס על דלא
 לשווי גיסטרא כתב רש"י ז"ל שלא יחזקו כל המפרקת
 לשנים דהכי משמע חטתהו והולא את דמו ותו לא
 ולאירך לישנא הכשר אכילתו ותו לא עכ"ל. ולה הכניח
 שאיך נדע לאירך לישנא דהכשר אכילתו שאין לזריך לחתוך
 המפרקת משום דלא לריבנא לחתוך רק הכשר אכילתו
 כיון שאם נימא שלרך גם המפרקת להכשירו הא יהי זה
 ג"כ הכשר אכילתו ונימא דלזריך גם המפרקת ה"ו
 שכוונת רש"י ז"ל בזה לא לחסור אבל לענין שלא לזריך
 המפרקת להשחיט היינו יודעין בלא הקרא בקו' הסוס'
 הני"ל דאיך ס"ד וכו' ולכן הוי שפיר הפשט דהכשר אכילתו
 ותו לא דהיינו שאינו מותר לחתוך רק מה שלריך
 להשחיט שסוף הכשר אכילתו אבל מס שאינו לזריך
 דהיינו יחד מכפי הכשר אכילתו הוי איחא ג"כ איסור
 בהשחיטה, ודאיה מדברי רש"י אלו להרבייה ולמהר"ם
 ולהפרישה הני"ל כמו שהבינו הם בכוונת רש"י ז"ל
 שהוא לחסור ולהחמיר. כן ג"ל בעזכ"י דאיה מדברי
 רש"י אלו לשיטתם כני"ל :

שם ע"ב **אמר** רב יודא משום ר' יוחנן בר פנחס
 אין שחיטה לעוף מן החורס וכו' .
 ועיון דרש"י שכתב דמשעה בסימנים מיהא לריבס
 דאל"כ לא משכחא בנזות העוף שהסא קרויה נבלה ,
 כך חוכן דברי רש"י ז"ל. ולזריך עיון שהאיך הוי הרין
 במעשה הסימנים ודיינו אף נחירס דלריבס אס לזריך
 לעשות המעשה בשני הסימנים, משום שנוכל לומר דלע"ג
 ששחיטת סגי בו בסימן א' וזו רק משום שיש עליו
 סלמ"מ שהוא חלוק מבסמא ויש לו דין בשני עלמו שניכשר

בסימן א' כדיליף בדף ק"ח מוזבחת כאשר לויחך מלמד
 שנלשטוה בעל פה וכו' אבל למ"ד אין שחיטה לעוף מן
 החורס אי"ב לא נכלל כלל בהקרא דזבחת, ולכן נוכל
 לומר שזה יודעיין רק מבשרה לדידים שלריך נחירס
 משום דאל"כ לא משכחא נבלה בעוף והא שחירס החורס
 בהדין דנבלה ע"ף טכור שמעמא בבי' סבליעס כנ"ל
 שזה נשאר בבשרה כאשר הים בלא הקרא דזבחת גם
 בשחיטה דמשמע מהגמרא דהוי אמנא שלריך שני סימנים
 כן נימא שסתא נמי לזירי שאין שחיטה לעוף מן החורס
 במס שלריך נחירס ג"כ דליכא ע"ו סללג"מ שלריך ג"כ
 שני הסימנים, והא נימא כן א"כ אס שחט בעיף רק
 סימן א' בסד"ן כשר כסוון דבכ"ז יריבס אסור לזו המ"ד
 משום דלא עשה מעשה בשני הסימנים, וא"כ יריבס
 חמיר בחיזס דבר למ"ד שאין שחיטה לעוף מן החורס
 מלמ"ד שיש שחיטה לעוף מן החורס ול"ע, או שנימא
 שגם שאלד סבנרא הוי חלוק עוף מביה"ס משום שחיותו
 הוי מעוט כמו שזכר בדברי רש"י ז"ל על רב ארז בר
 ארבה במס שכוזר שהשחיטה שבעוף הוא דוקא וזכר
 ולא קנה וכתב שזה משום שחיות הנכמה תלוי בו, וה"
 חזין שגם דאיכא קראי וסללג"מ על ענין שחיטה בכ"ז
 אמרינן ג"כ הסבנרא מענין החיות, ולכן נימא גם בעיף
 שזה דסגי בסימן א' הוא ג"כ משום שחיות ומשום
 שחיותו הוי ב' מועט מבסמא וכו' שזכר בלמח בכר"ב
 במשניות על מתיתין דבצוחט א' בעוף דשחיטתו כשרס
 משום דהי תי' הוי ב' מועט, ויש לן נשיון אס נימא שזו
 הסבנרא דחיות לא אמרינן שיהא רק עעס על אחר
 בגלותה לנו החורס בכללמ"מ שעיף הוא חלוק מבסמא
 או דנימא שזו הסבנרא הוי אמרינן ג"כ בנא סבלס למ"מ
 ורק שסבלס אמרס ג"כ לנו בהסבנרא דמקורס, וא"כ
 נימא נמי על יין הנחירס למ"ד אין שחיטה. עוף מה"ס
 אמרינן ג"כ הסבנרא הקודמת מענין החיות וכיינו משום
 דחיותו מועט ולכן סגי נמי הנחירס בסימן א' אף דניכא
 סבלס ע"ו. ואך אס נימא כהנא סרלשון שלריך שני
 סימנים נוכל נמר בזה על ענין הסוס' בדף ק' דר"ס
 לא אמרן שהקשו שס על סא דקאמר הגמרא ב' סבנרת
 גבי קרא דחזקאל דנבלס ומרפס לא יאכלו סבכנים
 דזילטעריך משום דסו"א הו"ל דאיבתיי מליקס גבייבו
 איבתיי לסס נמי ונכנס, שאיך כוס אמרינן מסיחרא דעיף
 על כל נבלס שחסי' מותרס לכס כיון דעוף חלוק הוי
 מבסמא למ"ד שאין שחיטה לעוף מן החורס, וכן אין
 שייך לומר על מליקת חוטין של עוף שכתרא לנו סקרא
 ביחזקאל שיהא נכנס דהא מותר בלמח בעוף, וכאבו
 שס הסוס' הני"ל דנכלל לאו דוקא אלא כלומר ערפס
 דערפס חיתא גם למ"ד שאין שחיטה לעוף מן החורס כמו
 שביא

שכניא רש"י ז"ל לקמן בדרך ק"ח וע"ש וקרא נקט כולם
אגב טרפה, ולכן לפמ"ש לפי הלך הראשון שארץ בנחירם
שני סימנים וכול לומר ע"ז דמשום דכתבם סתורם בחטאת
העוף שדימו בסימן א' א"כ הו' נימא מזה דהותרם להם
בגלות משום דה' ליכא נחירה בבשני סימנים בחטאת
העוף והעפ"כ הותרם להם זה הסורס. ואך דלפמ"צ ישאר
ע"ז קושית העולם בהקשו שהקשו בשם הגאון ר' אבלי
מפאסילעווער דהא"ך הו"ל דכהנים מותרים בגבלות וליה
להו שחיטה שא"כ הו' מולאה להם איסור אכר מן החי
בשמיטה וא"כ הו' לכו דין הבני מעיים דאמרינן כמאן
דמנחא בזיקולא כעכו"ם לשיטת ראב"י גם נידון
משום דמי א"מ לא שוין בזה דהא וכול באמת לומר
דלישראל מותרין ולכהנים אסורין א"כ הא"ך נזהר לנו
הסורס ליתן להם סקיבס דמשמע שמוחר להם גם
לאחילה, כן הוא קושית העולם. והי' נראה לומר
שהיון שהטעות לא הו' רק ממליקה וא"כ לא הו' למימר
שזותרין רק בגבלס כזו שהיה מעשה ג"כ בהסימנים
אבל בלא מעשה כלל והיינו במיתה או בסריגה שלא ע"י
הסימנים בודאי לא הו' ידעינן הותרם להם ממליקה
כיון דבמליקה הית' ב'י נמי מעשה בהסימנים ולכן הו'
אמרינן בודאי דהי' להם סדין בלא הקרא דיתזקאל
כמו דאמרינן שהת' בעוף למ"ד שאין שחיטה לעוף מש"ס
בג"כ הו' כהם סתיתר בתיזס מעשה בסימנים כמ"ש
רש"י בדרך זה וכמו שהבאנו לעיל וכמו שהי' במדבר
לשיטת רע"ק בדרך י"ז שהותר להם בער נחירה שהי' אז
ג"כ לכל ישראל זה סדין וא"כ כיון שהיינו אומרים שגם
בלא הקרא דיתזקאל הי' לריך בכ"ז איזס מעשה בהסימני'
לכן הו' חמינח דהמעשה הזה הו' כשחיטה לישראל
כן היינו אומרים נמי בלא הקרא דיתזקאל יכהנים
ולישראל בעת שהיו במדבר דקאמר הגמרא שלשון בלף
י"ז כנ"ל דנחירתן הו' שחיטתן ולכן היינו אומרים
שכמעשה הזו היתה מפיקטס להם ג"כ מידי איסור אמ"ה
לא הו' דמי לעז"ס שאין להם שום ענין חיקון כלל
ורק דנימא דככהנים הו' מחר יסס מעשה זו דהו'
אריכנא גם לא בלא הקרא היכף גם קודם המיתה ולכן
הו' מותרין להם סכני מעיים ולכן מותר ליתן להם גם
הקיבס, וכן כתב רש"י בשנת בעיני חנוניא בן חזקיס
בן גוריון שדרש ספר יתזקאל והביא רש"י בגמרא דמנחות
פ' התכלת כנ"ל וז"ל דריש גס כדדרשינן: הכי קראי
במנחות דמשום דא שחרי מליקס בחטאת כעוף גביהו
סולדך לסורס על מליקת חולין שיהא בגבלס עכ"ל,
דמשמע מזה דנח' הו' כעפות רק במליקת חולין שאינ
בבלה כהם אבל לא היינו אומרים שכל בגלות בכלל הו'
מותרין להם שחינו אומרים שרק מעשה כזה שיעשו

בהסימנים הו' ג"כ מותר אבל אם לא עשה שום מעשה
בהסימנים משמע בודאי דהו' אסורין להם גם בנח
הקרא דיתזקאל, ולכן לא כהב רש"י בלשון זס דהקרא
התי להראות לנו בגבלס שהיה אסורה להם ורק שהרחה
לנו במליקת חולין שהיא בגבלס, וזה בודאי כנ"ל.
ואך לפי מה שאמרנו למ"ד שאין שחיטה לעוף בן הסורס
שנוכל ליישב גם לדידי' מס דלריכנא להקרא דיתזקאל
דבבלס וטרפס לא יאכלו סכהנים ולא יקטס קו' הסוס'
כנ"ל דהא מעוף לא הו' טעות למ"ד זס דכחכנו דגם
לדידיס איכא טעות כיון דנימא דלריך בכדין בלריך
נחירה גם לדידי' שני סימנים, וא"כ הא"ך כתבם סתורם
בהטאת העוף לכהנים ולא יבדיל ה' ליכא נחירה בשני
סימנים. וא"כ לפ"ז הו' כטעות מהס שהסירה סתורם
בלא נחור ככולו וא"כ הו' חמינח שגם בלא נחירה כלל
וכיינו מהס מעלמס הו' ג"כ מותר ולא הו' כטעות
כמ"ד שיש שחיטה לעוף מן הסורס מהס שטושה בזה
מעשה פסול בהשחיטה דהיינו מליקס כנ"ל מקודס'
ורק לזס סמ"ד הו' כטעות מהס שהסירה סתורם לכהנים
בקדשים בלא עשייתן ככולו שהוא בלא עשה בזה כלל
וא"כ כיון שכטעות הי' מהסיתר בלא עשייתו שמוחר
א"כ הו' מלין למימר שגם מהס מעלמס הו' ג"כ מותר
וא"כ הו' מולאה להם איסור אמ"ה גם בהמיתה וא"כ
הו' הבני מעיים כמאן דמנחא בזיקולא דמיא וא"כ הו'
אסורים להם וא"כ הא"ך הסירה סתורם להם סקיבס
ולכן נימא שע"ז האופן אזלא קושית הגאון כנ"ל והיינו
אם נאמר דכברים מה שכתבנו לעיל על קושית הסוס'
הנ"ל מחטאת העוף ולכן נימא שהקשו הסוס' שפיר למ"ד
שאין שחיטה לעוף מן הסורס דהא"ך הו' כטעות בכהנים
לדידי' מעוף לבסמס שהדי עוף חלוק הוא מבסמס
דליכא למימר ככנ"ל שכתבות הו' מחטאת העוף
מהסיתר דלח עשייתו שא"כ הו' מהס מעלמס ג"כ מותר
לכהנים ולא היתה מולאה להם האיסור אמ"ה עד מיתה
ולכן הו' אסורין להם סכני מעיים וע"כ יהי' אז קושית
הגאון כנ"ל שסא"ך הסירה סתורם להם סקיבס, כנ"ל
לומר שקושית הגאון כנ"ל אזלא על קושית הסוס' רק
לפי דברים שאמרנו. וזה אין להקשות שא"ך אמרס
הגמרא במס' נזיר בפרק מי שאמר הריני נזיר דף ק"ז ע'
שלמ"ד כדי לחכו בצלות שא"ך הביא הקטן הקרבן הו'
קאכיל כהן מליקס ומשי שס בגמרא שסובר אין שחיטה
לעוף מס"ס, ולפי מה שכתבנו הו' חכיל פה"ן בלא
נחור רק סימן א' דהא הביא שס כעין חטאת העוף
וא"כ הו' אוכל סכסן בגלות גם למ"ד שאין שחיטה לעוף
מס"ס לפי מה שכתבנו לעיל דלריכנא לזס סמ"ד נחירה
בשני סימנים, כך סקטס לי אחר לפ"ד כנ"ל. ואך

דנוכל לומר דליירי עס שניחר סימן השני וא"כ הא קיים
מלות נחירס ובכ"ו קיים מלות ולא יבדיל משום דמליקה
לא ה"י רק סימן א', ואך ללא אדע עוד דין זה בזירור
שאם מה-שכתבה הסודר ולא יבדיל אם היתה כוונתה
שלא יבדיל כלל גם בלא מליקה ואך גם בחיזה הבדל
שהי' לא יבדיל או ל"ז, ואך דנראה לי לומר דבאמת משמע
שכוונת הסודר היתה בלא יבדיל רק על מלות וסיימו
במליקה שלא יעשה כמעשה עולת העוף במליקה השני
סימנים, אבל לעשות זה הבדל אחר וסיימו בנחירס,
דאין לה שייכות כלל למלות לא יבדיל, וא"כ הוי הבדל
שפיר, שנוכל לומר דליירי במס' נזיר שניחר אח"כ הסימן
השני, ובזה קיים עס מלות שני הדברים שיינו הדין
נחירס בשני הסימנים, וגם מלות ולא יבדיל במה שלא
מלק רק סימן א' ולא עשה כמעשה עולת העוף. וזה
א"ל במה שכתבו לעיל ורצינו לומר שהי' טענות בכהנים
גם למ"ד שה"ל לעוף מה"ל מעוף מהא שלוחה כו הסודר
לכהנים ולא יבדיל בחטאת העוף שאינו טוהר רק בסימן
א', וא"כ הא לא נחיר שני הסימנים והוי נבלה לזה
המ"ד, והא נוכל לומר דליירי הקרא כמו במס' נזיר
הכ"ל דנחר סימן ב' אחר מליקת הא' והי' יולא בשני
הדברים ככ"ל. ואך דזה דוחק דנימא דליירי קרא
דלא יבדיל בזה באופן דוקא וסיימו שכיחה הבדלה בכל
רק שלא הבדיל הסימן ב' כסימן הא' וסיימו ע"י מליקה
דזה דוחק הוא. ואך על הגמרא דנזיר בודאי נוכל
לומר שאיירי עס באופן הכ"ל והי' יולא בכהנים הדברים
ככ"ל, שלא נוכל לדמות הקרא דיעקב הדין מהסודר
דנימא דליירי רק באופן כזה דניחר הסימן ב', כסוגי'
הגמרא דנזיר ששם נוכל בודאי לומר שאיירי רק באופן
כזה, ונוכל לומר עוד כיון בשפיר עולין הדברים הכ"ל
שכתבו לומר שלום המ"ד הכ"ל שלריך נחירס בשני
הסימנים דשפיר נימא לפי הדברים הכ"ל שטענות הי'
בכהנים מחטאת העוף ככ"ל ולא יקשה ע"ז קו' העולם
בשם הגאון הכ"ל דאך דותרה לכהנים הקיבה דקושיא
הוי שפיר מלך דנז"ל על מה שכתבו מקודם שגם בלא
הקרא דיוחזקאל הוי לריך נמי איזה מעשה בהסימנים
כעין מליקה, משום דלפי מה שכתבו הוי כטעות מלא
עשייתו ולא מעושה איזה מעשה פסול בכהנייה ככ"ל,
מלך דנז"ל שאם לא הי' שוחט או נחר רק רוב סימנים
דלא הוו הבני מעיים מותרים גם לשיטת רב אחא בר
יעקב בדף ל"ג שאינו סובר מי איכא מיד, משום שכיון
שכל זמן שחוקר הסימנים נחטבו הבני מעיים וא"כ
באם אינו חוקר רק רוב סימנים הוי נחטבו רק רוב
הבני מעים והלוים הם בכהנים במעטם דהוי המיתה
מחרס אותם אח"כ כדון אחר המדולדל דליכא רק מלות

פרישה מדרבנן לישראל וא"כ הי' הדין להבני נח לר"א בני
יעקב שאם ישחוט בכלו הוי אסורים להם הבני מעים
וא"כ לא שחט רק רובו הוו מותרין ליתן להם, כן נימא
נמי בכהנים בלא הקרא, שהיינו אומרים שדינם כבן נח,
דהא דמותר ליתן להם הקיבה איירי נמי בזה האופן שלא
נחטבו רק רוב סימנים דלא הוי עוד הבני מעים כמאן
דמנחי דיקולא, וא"כ הוי שפיר טענות גם למ"ד שאין
שחיטה לעוף מה"ה מחטאת סעוף ככ"ל דלא נוכל
עוד להקשות קושיא זו מקיבס, כן נימא בזה, וכן נימא
נמי בענין קושיא הפ"מ במס' ששקשה דאך ידעין שיתר
איסור אמ"ה בשחיטה דנימא דבאמת אינו מותר רק
המיתה ולא כהנה הסודר דין השחיטה רק שלא הי'
נבלה אח"כ לאחר המיתה אבל איסור אמ"ה בחמה ה"ה
בזליחה ע"י השחיטה רק עד מיתה ואין השחיטה פועלת
רק שיהי' מותר באכילה לאחר המיתה. והקשה לי אחד
ע"ז דאם נימא כן אך יהיו מותרים לכל ישראל הבני
מעים, וא"כ הוי קושיא זו אף גם לאחר דכתוב הקרא
ביחזקאל אך מותרים ליתן לכהנים הקיבה אף לאכילה,
ולדברינו הכ"ל א"ש גם זה, דנימא דהיתר דהקיבס
באם לא הוי נשחט רק רוב הסימנים שאז לא הוי
נחטבים הבני מעים רק הרוב מהם דלא הוויין עוד
כמאן דמנחי דיקולא. ואך דלא הוי זה שפיר דא"כ
אך הוי הגזירה דרבנן שלריך לשחוט ג"כ לכתחלה כל השני
סימנים בשלימות משום הרחקה לעבירה דלמא לא אחי
למישבד רובא דחר לפמ"ש הכ"ל ביו"ד סי' קי"ז דאין
כה ציד חכמים לעשות איזה מעשה אף להחמיר בדבר
שפירשה הסודר בפירוש להיחר וי"ש, א"כ גם כאן
כיון דחזינו מהא דמותרים ליתן להם הקיבה ע"י ששחטו
רוב הסימנים ככ"ל א"כ חזינו בפירוש היתר מהסודר
ברוב סימנים וא"כ אך הלריכו חכמים גם כאן אח"כ,
לשחוט דוקא כל השני סימנים כיון דחזינו היתר מהסודר
בפירוש על זה לפי דברינו הכ"ל. ואך דנוכל לחלק מגזירה
דרבנן שהיא גם לענין דיעבד מענין איזה דבר בהלריכו
חכמים לגזור רק על לכתחלה, דנוכל לומר דזה לענין
לעשות איזה מעשה לכתחלה יכולים חכמים לחקן גם
בדבר דכהנה הסודר היתר בפירוש, ולכן עלו כל
הדברים שאמרו שפיר בכלו, מלך דנוכל להעמיד כל
הענין שלא נשחטו הסימנים רק רובא דלא נחטבו הבני
מעים ג"כ רק רובם ונשחרו מחזירים בכהנים במיעוטם
ולא הוו עוד כמנחי דיקולא, ומיושב קושיא העולם
בשם הגאון הכ"ל וגם דבני הפ"מ הכ"ל, כן כ"ל
בפ"מ ש:

עוד

בענין זה, הכה ים לעיין לה"ד שאין שחיטה לעוף
מה"ה דכתב רש"י הכ"ל דכ"ו לריך איזה מעשה
בכהנים

ללמד שדוקא מקבלס ואילך הוא מזהו כהונס חבל
 השחיטה בזה ג"כ כשרס וכו' אז הוי מותר להס אף רק
 נבלת דפסולי דשחיטה הא לא הוי נקראים ג"כ בדר
 זביחה וא"כ הוי שחיטתן פסולס וכו' מוכרח לטיות
 השחיטה בקדשים דוקא רק ע"י זר וא"כ הוי ידעוין
 בעלמנו בלא הקרנ דשחיטה בזה כשרס ולמאי נלרך
 הקרנ דוסקרינו אע"כ מדכחבס סחורס הקרנ דוסקרינו
 לסמיטנו שחיטה כשרס בזה, א"כ בודאי הוי נימא
 דיש דין שחיטה גס בכהנים בלא הקרנ דיוחזקאל דשוויין
 ג"כ בדר זביחה ומותרין לשחוט, וכיון דמותרין לשחוט הוי
 אמרינן דזחיטת קדשים סחי' דוקא על ידס כשאר עבודת
 קדשים ונלרך שפיר לכחוב סקרנ דוסקרינו דשחיטה
 בזה כשרס, וא"כ קשה למאי נלרך הקרנ דיוחזקאל.
 ואין לומר דבקדשים לא נלרך הדין דבדר זביחה בשחיטתן
 משום דסקרנ דזובחת ואכלת לא כתיב רק בחולין, לפי'
 לא נבין מאי דבצינא בגמרא לעיל דף י"ז לר"ע דסותר
 להס בשר נחירס במדבר דבצי' ר' ירמי' לדיד' דאיברי
 בשר נחירס שסכניסו ישראל עמסס ל"י מהמדבר מהו
 אס נימא כיון דנחירס ה' מוהר לסס צעת שחי' במדבר
 א"כ הוי מותרים האיברים מנחירס זו שנחרו להס
 במדבר אף לאחר שבאו לארץ, או דנימא כיון דלאחר
 שנכנסו לארץ הוי מותרים על השחיטה. נאסרו אז גס
 כאברים אף מה שנחרו להס צעת שחי' במדבר, ע"כ
 בעיית הגמרא. ולא הנתי לכאורס הא כיון דהיס
 מוהר להס נחירס במדבר א"כ לא הוי נקראים אז בדר
 זביחה ורק דהוי מותרין לאכל אז משחיטתן משום דלא
 הוי כחולין אז על השחיטה גס כן כלל, א"כ הוי
 מותר לסס גס פסול זס דבר זביחה, ורק כאברים
 משחיטה זו לאחר שסכניסו לארץ ישראל תלוי בצעיית
 בגמרא כ"ל מיאברי בשר נחירס, וא"כ הוי קבס
 למאי נקט בגמרא דוקא איברי בשר נחירס בהאצניא
 זו, הא יכולס בגמרא למצני גס כן מאברי בשר
 בחוטה ממאי ששחטו מקודס צעת שחי' במדבר
 שסכניסו עמסס לארץ ישראל, דסח נחירסן ושחיטתן
 ממש ששחטו אז צעת שחי' במדבר הוי פסול שוח
 לדידן אחר שנכנסו לארץ ישראל, ורק שנוכל לומר
 על זס כיון דבקדשים הוי מאזיס על השחיטה גס אז
 בעת שחי' במדבר אף לר' עקיבא, לכן משום זס לא כוו
 דציין לעכו"ס דלית ביה דין דזביחה כלל ונקראים שפיר גס
 אז מלך זס בדר זביחה אף לר"ע, ולכן צעי' ר' ירמי' האצני'
 שפיר דוקא מאברי בשר נחירס ולא מאברי בשר שחיטה.
 ואך לפי דברינו כ"ל אס נימא דבקדשים לא בעינן
 כל תיקוני השחיטה ומותר בכס השחיטה גס מאיזו
 דאינס נקראים בדר זביחה דכיון בכהנים אף לפי מס

בכסימנים, והוכרחו משום דלא"כ לא הוי משכחת נבלה
 בעוף וא"כ ח"ך יכי' הדין דנבלת עוף טסור מאי
 דכחבס עלי' כחורס דמטמא בגדים באכילס צבית דבליעס
 כמו שבהלכו לעיל, יש לשיין דאך יהיה הדין אס עבס
 עכו"ס מעשה זו במאי דלריכנא צבכני סימנים גס
 סמ"ד, ונכאורס הוי נימא דכו' כשר לפי הטעם מאי
 דפסול שחיטה בעכו"ס מהקרנ דזובחת ואכלת דכל מי
 שאינו אסור לאגול בלא זביחה דליכא ב' סקרנ דואכלת
 ע"י זובחת ליכא ב' נמי גס הדין דזובחת ואין רשאי
 לשחוט ואסור לאכול משחיטתו, וא"כ בזה הדין למ"ד
 כ"ל מהמעשה דכסימנים דודאי לא נכלל זס בקרנ
 דזובחת דזו המעשה לא נקרנ זביחה כלל א"כ לית ב' ז'
 זס הדין דסלימוד דזובחת שיהא פסול בעכו"ס ומותר
 לכולס לעשות זס המעשה בכסימנים. ואך דזה הוא
 דוקא לביטת כר"ש דכחב זס הטעם על הא דהוי
 נבלה בשחיטת עכו"ס, אבל לביטת כרמב"ם ז"ל שכתב
 כטעם על ס' דפסול שחיטת עכו"ס מלך קרנ אחר
 דזובחתו לאלקים אמרים וקרנ לך ואכלת מוצחו דמדכחבס
 סחורס חיבס יחירס מוצחו דהא כבר כתיב וזבחו אתס
 למד גס סחס זביחה מעכו"ס שאינס לע"ז הוי ג"כ
 אסור והוי אסור מלך סחמות במס דליירי סס הקרנ
 דזובחתו בין לכרמב"ם בין להר"ש דסובר דליירי דזבת
 צביתו דכיון שלא יהא נכנס ישראל מאיזו מעשה של
 עכו"ס דתלוי עיקר אכילתו בזו המעשה שזס מביאו שיבא
 לסחחון עמו, א"כ גס למ"ד שא"ס לכוף מה"ס בזו המעשה
 דלריכנא לדיד' צבכני כסימנים דתלוי ג"כ אף לדיד' ז'
 עיקר היתר אכילס בזו המעשה, ולכן אף דאין זס
 שחיטה ואינו תלוי בודאי בזה סדבר פייכי' נקרנ בדר
 זביחה, בכ"ז כיון שחי' נכנס במס דתלוי עיקר אכילתו
 בזה סדבר מעשיית העכו"ס יבא מזה ג"כ לאיכור
 סחמות והוי אסור גס בזה לביטת כרמב"ם ז"ל, וא"כ
 יחי' נ"מ בין שיטת כר"ש לשיטת כרמב"ם ז"ל שלא
 לפי דין המוזכר בש"ע יו"ד סימן ב', דכיון למ"ד
 שאין שחיטה לעוף מה"ס יהי' נ"מ גס באיזו דבר
 שלכרמב"ם יחי' לסחמיר ולשחיטת כר"ש יחי' להקל מה
 שלא מצינו זס בכל כ"מ דחיתא בש"ע יו"ד בסימן ב'
 כ"ל דכוו רק לסופך היינו לכרמב"ם להקל וסר"ש
 לכחציר כמו גר חושב ודומס. ונלע"ד דהנס לכאורס
 יש לעיין ולבקשות בענין סדברים שסנאחי בדבור הקודס
 במס שכתב קרנ דיוחזקאל דנבלס וטרפס לא יאכלו
 סכניס לסראות שלא יחי' טעות במס שכותב להס דין
 מליקס וכו' נימא מהוך כך דאיסטרי פסולא דשחיטה
 דהוי נבלס גביחו, והא מדכחבס סחורס וסקרינו בני
 אסרן סכניסו וסיינו שסמכו סחיבות בני אסרן לוסקרינו

דסוי מליין לומר דזינס בלא הקרא דיוחזקאל, א"כ איך יסי' הסברה מחייבת דיהיו נקראים בר זביחה מצמה דמלווים בחיוב דבר דלא לריבנא בה כל דין השחיטה, וא"כ אין אלו יכולים לומר דצמח דסוי מלווים במדבר על שחיטת קדשים ללריך לסיות דוקא בשחיטה דיסוי נקראים עי"ז בר זביחה אם לא ללריך בקדשים כל דיני השחיטה ונימא שכתרה צמח שחיטתן אף אם שחט מי שאינו מלווה זביחה דלא נכלל בכלל דהקרא דזבחת ואכלת, אלא ודאי ע"כ מלך דנימא דמוכרחין אלו לומר דבקדשים צעינן ג"כ כל תקוני השחיטה ופסול גס בכם כל פסולי השחיטה וגם הפסול דבר זביחה, ולכן נוכל לומר שפיר מלך ססוי מלווין אז בקדשים על השחיטה גס צעה ססוי במדבר סיו נקראים מלך זה בר זביחה גס אז, ולכן סיו שפיר סך האבטיח דר' ירמי' דבטי דוקא בצשר נחירה ולא באברי בשר שחיטה כ"ל, וא"כ לא סיו שפיר סדברים סקודמים דלמאי ללריך קרא דיוחזקאל דנב"ה וטרפק לא יאכלו סכסכים לסרואת לנו שאף דלינו רק פסול מפסולי השחיטה וסיונו דגס ססוי' צו איזו מעשה צהסימנים ככ"ו סיו אסור להס ג"כ כדיון ישראל כמו שהבחנו דבדור כקודם, סא מלאטריך קרא סנ"ל לססמין סויבה צני אהרן לכהנים ללמד שמקבלס וליך מלות כסונה אכל השחיטה כשרס אף צור, סא זה סיו ידעינן גס בלא הקרא סנ"ל אם סיונו אומרים ססוי מוחרין צנבלות אף דאינס רק פסולי דשחיטה וסיונו ססוי' מעשה צהסימנים סא ג"כ אינס נקראים בר זביחה, וא"כ סיו מוכרח לסיות בשחיטה גס בקדשים דוקא צור ולא כבסן, וא"כ ממילא ידעינן מזה נודאי דשחיטה צור כשרס, כיון דלפי סשחא דלמדין ללריך הדין דבר זביחה גס בקדשים וא"כ מדסלריכה סחורה לכחצו הקרא דוסקרינו א"כ ממילא סיונו יודעים מזה שדין כל צבלות נוסג אף צכסנים ולכן סיו מותר אף שחיטת קדשים גס צכסנים, ונמילא כיון דנימא דסוי מותר גס להס, סיו למרינן דהשחיטה סוא דוקא צמח כשאר כל עבודות שבקדשים ולריך שפיר הקרא דוסקרינו כמו שהבחנו לעיל, וא"כ חזור' סקושיא סנ"ל למקומס למאי ללריך סקרא דיוחזקאל. ולכן לע"ד לומר שאס יסי' איזו סללכוס רק אף בחיוב מעשה צהסימנים וסיונו כדיון נחירה סנ"ל נקרא צור שפיר בר זביחה משוס דלא דמי לעכוס' שאינו מלווה כלל אף לעשות שוס מעשה צהסימנים ולכן סיו שפיר דלאטריך קרא דנבלה וטרפה לא יאכלו משוס דאף דנימא שמוחרים גס בחולין וצכסמס כדיון נבלות כדיון מליקס בקדשים וסיונו אף אם עשה איזו מעשה פסול צכשחיטה סיו נקראים ג"כ בר זביחה כיון דסוי נימא דלא סיו מותרים רק בלס נעשתה איזו מעשה פסול

בשחיטה אכל לעשות איזו מעשה צהסימנים, סיונו אומרים דלריבנא גס אז כדיו מליקס בקדשים שסיה ג"כ מעשה צהסימנים כמו שהבחנו לעיל דבדור כקודם, ולכן משוס זה סיו מותר לסיות שחיטה בק סיס גס צכסנים אף דלפי מס דסיונו אומרים בלא סקרא דיוחזקאל, וכיון דסוי רק מוחרין לסיות שחיטה צכסנים סיו למרינן דשחיטה לריכה לסיות דוקא צמח כשאר כל עבודות סקדשים כ"ל. וצמח סיו גס כן שפיר מס שהקבינו לעיל על האבטיח דר' ירמיס צהגמרא דלעיל דף י"ז כ"ל מה דבטי דוקא באברי בשר נחירה ולא באברי בשר שחיטה, דלא ללריך סשחא דוקא לומר על זה משוס ססוי נקראים אז במדבר בר זביחה משוס דסיו מלווים גס אז בקדשים על השחיטה גס כן, כמו שאמרנו לעיל ע"ז, ורק נוכל לומר סס ג"כ שמשוס דאף ססוי מותרים במדבר נחירה ככ"ז נחירה דסיונו לעבות איזו מעשה צהסימנים סיו לריך נודאי להס גס אז, כדמשמע מהלשון דלמחרי להס בשר נחירה דמשמע דוקא נחירה סיונו ססוי' גס איזו מעשה צהסימנים, ולכן סיו שפיר ססוי נקראים עי"ז בר זביחה גס אז וממילא סוס כשרס השחיטה ששחטו אז בצדבר הף לאחר שנכנסו לא"י, ושפיר לא סיו מלי ר' ירמי' למיבטי באברי בשר שחיטה רק באברי בשר נחירה, ולכן נחזור לדברינו הרשונים שלמ"ד אין שחיטה לעוף מס'ת אם יעשה עכוס' איזו מעשה זו צהסימנים דזה נודאי כיון דששחא דלמרינן שצמח שמלוה לעשות אף רק איזו מעשה צהסימנים דסיונו נחירה דנקרא בר נחירה דנקרא נמי צמח בר זביחה ג"כ, וא"כ נודאי בעוף אף למ"ד שאין שחיטה לעוף מה"ס כיון דמ"מ לריך לעשות איזו מעשה צהסימנים מוכרח נודאי לעשות המעשה ססוא ג"כ דוקא נוי שמולווה צהמעשה ססוא אף לשיטת הר"ש ז"ל מבוך מלך כיון שלפי דברינו דמשוס דהמלווה צהמעשה ססוא דלמרינן סיונו דנחירה דנקרא-צמח צמח בר נחירה א"כ סיו המעשה דנחירה דומס ממש להמעשה דשחיטה כדקאמר סגמ' באמת הלשון כדף י"ז סנ"ל לר"ע נחירתן זו סוא שחיטתן, ולכן מופרח גס לשיטת הר"ש לעשות המעשה דנחירה כדיון שחיטה דהשחא לפי דינו שיש שחיטה לעוף מס'ת וסיונו שמוכרח לעשות מעשה זו דוקא רק מי שמלווה נחירה אכל לא עכוס' שאינו מלווה כלל אף נחירה ופסול זה גס לשיטת הר"ש ז"ל, וא"כ ליכא נימ' צין שיטת הר"ש להרמב"ם ז"ל רק צמח ססוי' להרמב"ם ז"ל להקל ולהר"ש ז"ל לסחמיר, דסיונו נגר חושב וכיולא צו, כן נראה לפי ע"ד צעה"י :

דף ר"ח ע"א גמרא מאן תנא דפלגי עלי' דר' אליעזר ססג

הקצר לאמר אין שחיטה לעוף מן התורה רבי הוא דתיבא רבי אומר וכו'. ועיין ברש"י ד"ה מאן תנא דחזקין בצרייתא דנעיל צפ' כסוי סדס דקחני וחרו או עוקרו דפליג עלי' דר' אליעזר הקפר וכובר דיש שחיטה לעוף מס'ת, ע"כ תוכן דברי רש"י ז"ל. ולא זכיתי להביין כוונת רש"י ז"ל דלמאי נקט המאן תנא דלחזיל על הצרייתא הקודמת מה דתתא הגמ' לעיל דיכול זה התנא ג"כ לסבור שאין שחיטה לעוף מס'ת משום שמוכל לאוקמא בניה וקבעי סדס ללכא כמו דלמאר הגמ' לעיל והוי עדיף ל' לרש"י לנקוט המהני' דזכחים דמלק בסכין וכו' דנשאר הגמ' כאן בלא שום דחי', דמזו המהני' איכא ראי' ברורה דסבורה שיש שחיטה לעוף מס'ת, וגם מייסד הוא דמליק הגמרא עשה והוא סמוך תיבף לסדכרים דמאן תנא יותר מהבבירית' הקודמת דוותרו או עוקרו, ול"ע ע"ז:

שם ציין על המתגירתיין דף ר"ח ע"א.

אחד בעוף. קאמר ר"ג אמר או וושט או קנה רב אדא בר אבהו אמר וושט ולא קנה משום דמר סבר דלחד קתני סתם סיינו אחד כל דסו או זה או זה, ומ"ס דלחד דמתניחין הוי הפשט דסמיוחד שבסמימיס. עיין בספר בית הלוי שחקר את כוונת רב אדא ב"א דוושט ולא קנה דלא גבי בהקנה לחודא רק עם הוושט וסיינו דמוכרח להיות נביט הוושט בהשחיטה או שכוונתו דוושט ולא קנה דסיינו שלא נכלל הקנה בכלל השחיטה כלל, דסיינו שבשחיטת עוף ליכא שום שחיטה להשחיטה רק כוושט לבדו אבל הקנה הוי בענין השחיטה כאבר אחר שאין לו שום שייכות להשחיטה כלל ולכן אף אם נשחט הוושט אחר הקנה הוי ג"כ נבלה שדומה כמו שנחתך הריאס מקודם והא"כ נשחט הוושט, ועיין ש' שמצבא ראי' מלהלן ממה דרזא הגמ' לפשט דסדין הוא כרב נחמן שסביא הגמרא ת"ס כי"ד מולקין חטאה סעוף וכו' גביע לקנה או לוושט חוהך סימן א' ורוב בשר עמו ובטולה שיש או רוב שנים, ע"כ לשון הבביריתא, תיובתא דרב אב"א תיובתא, דסא חזקין דסגי או בוושט או גם בקנה לחודא. וקאמר עוד בגמ' מאי הוי עלה ופריך הגמ' מאי הוי עלה כדקאמרת דהוי תיובתא לרב אב"א ובדלתי הוי סדין כרב נחמן, ומשני דלמא שאני בתם משום דחוהך מקודם ג"ה השדרס ומפרקת כדין מליקת ואזיל ל' חיותו בכל דהו אבל שחיטה דליתו חוהך רק הסיומן וכל לומר שפיר דלא סגי בקנה רק בוושט. וא"כ את נימא לרב אדא ב"א דהקנה אינו נכלל כלל בהשחיטה ודמי לאבר אחר מסבסמה ה"כ מה הוי החילוק את החוהך מקודם השדרס וסמפרקת דחול ל' חיותו בהקנה לבדו או לאו כיון דחתיבת הקנה דמי כמו את ה' חוהך בהמליקת הריאס אחר חתיבת השדרס

ומפרקת, ובדלתי איכא ראי' מזה כלאופן סראשון סג"ל דודאי גם הקנה שייכת להשחיטה' ורק דלא גבי נאכ חחק צו לבדו אבל את שחט שנייהם אף דשחט הקנה מקודם הוי ג"כ כשרה אף לרב אב"א, ע"כ תוכן דברי הספר הנ"ל. ולפ"ד נראה דכנס יש להביין למאי קאמר הגמ' מקודם תיובתא על ר' אב"א והא"כ קאמר מאי הוי עלה ופריך עליו כדקאמרת דהוי תיובתא לרב אב"א ולאחר זה קאמר עלי' דלמא שאני סתם מלך השדרס ומפרקת, ולמה לא מהרץ הגמרא תיבף על התיובתא דרב אדא ב"א דשאני סתם דלכך כשר גם בקנה, מלך השדרס ומפרקת, ולכן כ"ל לומר דלרב אב"א בעלמו אינו יכול לתרץ זה משום דמשמע להגמ' מדקאמר רב אב"א שלשון וושט ולא קנה בסתם ולא קאמר דלא סגי בקנה, לכן נראה דהוי כוונתו דבקנה אין לו שום שייכות כלל לענין השחיטה כמו שסזכרנו בה"פן סשני סג"ל, ולכן קאמר הגמרא שפיר תיובתא דרב אב"א תיובתא ולא חירלו מלך השדרס ומפרקת משום דלדידו' דהקנה אין לו שום שייכות להשחיטה ליכא שום חילוק מאס ה' נחקר השדרס ומפרקת מקודם את לאו ורק הא"כ קאמר הגמ' מאי הוי עלה, דבאמת דזס ידעינן מהבביריתא שגס הקנה נכלל בכלל השחיטה וסיינו דלא כרב אב"א אבל אף הוי סדין לדידן את הוא בכלל השחיטה' וגם סגי צו לחוד וסיינו ממש כרב נחמן או דהוי פסק סדין דלא כרב אב"א ודלא כרב נחמן ג"כ דסיינו דנפסקו שמוכרח להיות בהשחיטה גם הוושט ולא סגי בקנה לחוד ואף את שחט שניהם את שחט מקודם הקנה והא"כ הוושט ג"כ כשרה וקאמר הגמ' מאי הוי עלה כדקאמרת וסיינו כמו דליתא ראי' מהבביריתא צו שאין סדין כרב אדא ב"א כן ליתא ראי' נצי ממש לדין דר"ג דסא ליתא בהבביריתא גביע להושט או להקנה, וא"כ סא ידעינן שכמו שכלל בהשחיטה כן נמי סגי צו לחודא ומשני דלענין אי סגי בהקנה לחודא אי לא מוכל לחלק שחיטה ממליקת, מלך השדרס ומפרקת דבזס שחקר השדרס וסמפרקת מקודם אזיל ל' חיותו הא"כ גם בהקנה לבדו אבל צוס דלא חחק השדרס וסמפרקת מקודם דסיינו בהשחיטה ולא במליקת לא סגי בהקנה לחודא ומוכרח אחר חתיבת הקנה להיות נשחט הוושט ג"כ הא"כ, וה"כ ראי' מזה ססיפך מהספר סג"ל לענין רב אב"א דסיינו דכוונת הגמ' דמשמע מני' דלדידו' הקנה לא נכלל בהשחיטה כלל, וכן משמע נמי כאן ממאי דקאמר הגמ' בספרכא שעל רב אדא ב"א שלשון תיובתא ולא שלשון קשיא וגם אותו שלשון כפל שני פעמים תיובתא, דזס הוי כ"ל בכל מקום דפל לשון תיובתא הוא סימן דליכא עליו עוד שום חירוק ע"ז וכאן קאמר

הגמ' אח"כ דלמא שאני סתם מלך שדרה ועפרתה, אבל לפי דבריו ה"ל יוחא דעל רב אדא ב"ה בעלמא גשאר הפדכא. וז"ל עוד להביא ראיה שכוונת רב אב"ה היא ללא ככלל הקנה כלל בהשחיטה וסייגו כלא אופן השני ה"ל, עמה דפריך בגמ' מהכרייתא דשחט חלי גרגרת ושהה בה וגזירה שחיטתו כשרה מאילא בעוף ומאי גמרה גמרה לגרגרת וקאמר לא בבסמה ומאי גמרה גמרה לשחיטה כולה עכ"ל בגמ', וקשה להאורה דתאני גריבס בגמ' לאוקמא דווקא בבסמה כיון דקאמר מאי גמרה דקאמר הוי סכוונה דגמר לכל השחיטה כולה הא מכל למוקיס ככולס, ועי' ברש"י שברגיש זה וכתב בלומר דכוונת הגמ' דנוכל לאוקמא אפילו בבסמה וסייגו אף בבסמה כיון דגמר הוי סכוונה לכל השחיטה, ואך לפי ה"ל הוי שפיר מאי דקאמר דסוי דווקא בבסמה מלך דבעוף הוי נבלה אס גמרה לכל השחיטה משום דנימא דקנה אינו נכלל בכלל ענין השחיטה, וא"כ גם אס שחט שניסס הוי ג"כ נבלה אס הקדים הגרגרת כיון דסוי גמו שפחהר כריאס מקודס, לכן מוכרח הגמרא לאוקמא רק בבסמה אף שכוונת דגמר הוי לכל השחיטה, וא"כ איכא ראיה שכוונת רב אדא ב"ה דקנה אינו נכלל כלל בהשחיטה ודמי לשאר אבר דסייגו כלא אופן השני ה"ל. כנ"ל בע"ס דסר"א מכל סוגי' זו דסגמ' הוא להיפך דכוונת רב אב"ה דקנה לא נכלל כלל בענין השחיטה וסייגו להיפך מה"ל:

שם ע"ב **אב"ה** ל' רב יוסף ברי' נבדקי' לקנס וגשחטי' לקנס ולכשרה וסדר נספסי' לושט ולבדקי'. כך המליא עלה זו בעוף קח ממסמס קועיה דמא וסייגו דאיכא ריעותא מבחון ולכך בבסמה דליכא עלה זו הוי באמת מרפה כדלית' בש"ע בסימן ל"ג סעיף ו', ועיין ברש"י שכתב דלכך איכא בדיקס בקנה מבחון לפי שאינו נטרף רק ברוב משום דאזיל לשחיטתו דכובד דסא דוושט אין לו בדיקס מבחון הוי גם נקב משום דשמא טיפה דס נכנסה בפנים נקב, ומוכרח בודאי להיות סובר ג"כ דקנס אינו לכן כמו עור הפנימי דוושט דשס פרש"י לעיל דמלך שסוא לכן טיפה דס ניכרת בו, דאלי"כ לא הוי מוכרח לומר דלכך מועיל הבדיקה להקנס משום דאינו נטרף אלא ברוב, ובדאי אמרינן דסגס דהוא אינו אדוס כעו עור החלון דוושט ככ"ז אינו לכן ג"כ כמו עור הפנימי, אבל לשיטת סתום' אין מוכרח לומר זה הטעם בקנה כיון דלשיטתס דלא אמרינן אין לו בדיקס מבחון אף בושט רק כדדוסס וכחכו הלשון וסייגו משום דאין אדמימות סארס ניכרת בעור החלון דוושט שסוא אדוס גש"כ נקב דיש גם לושט בדיקס מבחון בודאי מועיל להקנס בדיקס מטעם

הפשוט דאינו אדוס כ"כ כמו עור כוושט מבחון, דווקא לשיטת רש"י דאינו מועיל הבדיקה גם נקב מלך הטיפה דס כנ"ל א"כ אין אנו יכולין לעשות מעלה לקנה מלך שעור החלון שלו אינו אדוס כ"כ כמו עור החלון דוושט דמ"מ מלך דטיפה דס הנכנסת בחיך ה"קב אינה ניכרת בו ואינו ניכר כי אס בעור שסוא לכן ממס אף שאינו אדוס ג"כ ממס כמו עור החלון דקנה שוב אין טיפת דס ניכרת בסנקב שלו לכן מפרש הטעם מלך דטרפתו אינו רק ברובו, אבל לשיטת סתום' דאמרינן הטעם דלדמימות סדרוסס עם אדמימות סוושט אינה ניכרים זס מוס בודאי הוי לנו כטעם הפשוט בקנה מלך דסוא אינו אדוס כ"כ גם בעור החלון שלו כמו עור החלון דוושט שלכן מועיל בו הבדיקה כנ"ל. ואך דלא כבין עוד דנהה איחא בש"ע סימן ל"ד פסק דבין דבקנה הוי מרפהו ברובו וביס חסרון הוי מרפתו ככאסר ובקנה כנסה הוי חלוי כל חד לפי דינו וסייגו בנקבים שיש בהס חסרון מלטרפין גם השלס שבייחס אס אין בין קב לנקב כמלא נקב, כך איחא בס בש"ע. ועיין בש"ך דכתב דלא מלרפינן השלס שבייחס אס אין בין נקב לנקב" כמלא נקב רק בנקבים שיש בהס חסרון אבל בנקבים שאין בהס חסרון אינן מלטרפין רק בנקבים בעצמם, ועיין בפר"ח דחולק ע"ז ופסק דעשה סאומרים דגס באין בהס חסרון מלרפינן השלס שבייחס. ולא סבנתי לפי שיטה זו דאס נימא הא דמועיל להקנס הבדיקה מבחון מלך דאינו נטרף אלא ברובו, דבאמת יכולים אנו למיחל כאן שמא הוי בו אינו נקבים כל שהן דאינס נבדקים מבחון גם בבקנה לשיטת רש"י ז"ל, ולאחר שהתחיל לשחוט נחכוס רוב בהפסיקס מהנקבים עם מס שפחהר משחיטתו וא"כ הוי מרפה וסוא עדיין לא גמר עוד שיעור הכשר השחיטה א"כ הוי נטרף קודם גמר שחיטתו, ורק דעל זס אמרינן בפשיטות דכמו דמלרפינן לסו לדין הפסוקה כמו כן מלרפינן לאלו הנקבים להשחיטה כדאי' לעיל דף י"ט ע"ב בענין דשחט במקום נקב, ולכן הוי באין בבת אחת דין מרפות הפסוקס ודין הכשר השחיטה. ואך לפי פסק הפר"ח ה"ל הא לא נבין עוד דשמא הוי אינה נקבים מוקבים משבו עם איזס שלס שבייחס דלא הוי בין נקב לנקב כמלא נקב, ואלהר שהתחיל שחיטתו לנטרף חסך מהשחיטה בסנקיבים עם השלס שבייחס לרובא ולא נגמר עדיין הכשר השחיטה כאן, אמת דאמרינן גם על השלס שבייחסס אס אין בין נקב לנקב כמלא נקב דהוי כנסקס, וכו רק לדין מרפות הפסוקס אבל אינו מלרף לענין הכשר השחיטה דנימא דהוי זס כשחט דאין שייך זס רק בדין מרפה דאמרינן כיון דאין שיעור

נקב בין נקב לנקב מחשבין זה לענין חיותה דלניה יכולה לחיות עוד והוי כניקב גם השלם, אכן לדין שחיטה דמלריינין דהסי' שחיטה שיהא מיתחב זה השלם כנחמה ודינא עוד דמלריינין זה לשיעור שחיטה זה בודאי לא אמרינן. ואין להקשות דל"כ גם בשחט ופגע בו נקב ושלמו לרוב דקאמר בגמרא בדרק י"ט ע"ב דשחיטתו כשרה ונימא בזה נמי הכי דכשבא בשחיטתו סמוך להקב שפגע בו בשחין בין חתיכה ששחיטה למקום הנקב כשיעור נקב הא הוי נחשב גם השלם שביניהם כפסוקה, כדן אין בין נקב לנקב כמלא נקב דהוי ראוי ליתרף מזה ולא הוי עדיין שיעור שחיט' מלך דלא הוי' אז בשחיטתו מחתיכתו אף עם הנקב הרוב מהקנה, ובה"ט שביניהם הא לא מלריינין לענין שחיט' כ"ל, א"כ הא בא גם בזה ענין דין פסקת הערפ' קודם דין שיעור שחיט' והוי ערפס, ורק דנוכל לומר דלא דמי לזה דלירינין, דלענין שנחשב גם השלם לדין הפסוקה משום דדין דאין בין נקב לנקב כמלא נקב מלך דלערף חתיכתו משחיטתו להקב דפגע בו לבטל השלם שביניהם בזה וכל לומר דהורה דכתבם שחיט' בסתם אמרינן, בזה דלא חילקה באופנים בשחיטה ואמרינן בזה דפגע בו נקב וכלל ג"כ בסיחרא לענין שחיטה ולכן מילף מזה דירעינן מהתורה דכתבם בסתם דשייך שחיטה גם בזה, בודאי הראה בזה דלענין לדרך שחיטה להקב לעשות אף השלם שביניהם כפסוקה לא מלריינין מלך דכיון דשחיט' הוא בא רק לכשיר לכן לא אמרינן בזה דיסי' מועיל לעשות ערפס בזה דנלרף אותה להקב, אבל בכפסי' מלרף כבר דסייני בדינו דלירינין שסי' בו שני נקבים קודם שחיט' ואין בין נקב לנקב כמלא נקב או בדבר שנוכל למיחש שסי' בו שני נקבים סמוכים דסייני באוזה דממסמסא קושי' דמא דהיו הנקבים מלרפים כבר קודם שחיטה לכשיחבב ה"ל לנקוב, בזה נובל בודאי לומר כיון דלא לריך לנו לעשות לירוף חדש בשחיטה לענין לבטל גם השלם שביניהם ורק לעשות לירוף להפסיקה עלמא לבמה דאמרנו כבר מקודם שחיט' שסי' כנפסק, בזה בודאי אמרינן דהוי כפסיקא אף דפסיקת הרוב הוי גם מלך שחיט' והוי ערפס בזה, וא"כ קשה כיון דאין מלרף שיעור השלם לדין שיעור שחיט' וא"כ הוי אז בעוד שבא שיעור רוב הפסיקא עדיין לא נשחטה ובה שיעור ערפס הפסיק' ק"ד שיעור השחיטה והוי בודאי ערפס ו"כ :

ע"כ ור"מ היכא חביל בשחט מלך דתיש למיעוטא א"כ ליחוש דלמא במקום נקב קשחט וכ"ת סי' דלא חביל פסח וקדשים מאי חיבא למימר וכו', ונימא דהוי חביל ע"י בדיקה אס ניקב לשיתת החום' דיש לושט בדיקה מבחוץ בנקב, ותיירו ונ"ל שיש חיזה הולי שיאדים כמו דרוסה דאין לו ג"כ בדיקה מבחוץ אף לשיתת כמו דרוסה, ועי' מה שתיירו עוד ע"ז, ועי' ג"כ במהר"א ז"ל שהקט' דאמאי לא קאמרי החום' דלירינין בדרוסה עלמא ותיירו דוקא בחולי שיאדים כמו דרוסה. ולכאורס נ"ל ע"ז דלא היו יכולין לומר דלירינין בדרוסה עלמא, דע"ז לא הוי קשה מר"מ היכא חביל בשחט, שיינו יכולין לתרץ שלא חביל רק מבמה שהי' לה שמירה כל ימים מעת לידתה באופן דברור לנו שלא ראתה כל ימי' שיש חוי' הדורסת, ורק דלא יוחא ל"י להערש"א ז"ל לומר היכי תמלא זה. ואך דנ"ל לומר דבכ"ז מוכרחין אנו לומר זה כאן בכוונת החום', דלכאורס נובל לדיק בדברי החום' בקושיית הר"ר אלחנן דנקט הקושיא דוקא על ר"מ על הא דנקט: אמר' היכי חביל בשחט ונמא לא עמד בקושייתו על מקודם לכן על תחלת דברי רב אשי דשם דילוף דלולין בחר רובא מלך ליחוש דלמא במקום נקב קשחט הא נובל לדקוק מקודם אף בושט מבחוץ לפי שיטת החום' כ"ל, ורק דנ"ל דכוונת החום' הוי דעל תחלת המימרא דרב אשי לא היו יכולים להקשות קושייתם הנ"ל, דלמא הית' ע"י בדיקה מוקד' לשיתת החום' כ"ל דידעו דשם נובל לומר ולתרוץ בודאי מלך דנוכל למיחש עוד משום דרוסה דלא מכני שם בדיקה גם לשיתת החום' כ"ל ושם אי אפשר לומר כשכר' כ"ל דמירינין בזהמה שהית' לה שמירה כל ימי' מעת זמן לידתה מחי' הדורסת, ובודאי לא סיינו יכולין לומר זאת על תחלת דברי רב אשי דנימא דעיקר דין שחיט' מהקרא לא יהי' איירי רק בזהמה כוז דאופן הנ"ל ושל' יהי' במציאות כלל שום ענין שחיטה כי אס באופן דחוק כזה בודאי מילתא כוז לא יתן להאזר כלל, ולכן יחא שפיר דלא עמד הר"ר אלחנן על תחלת המימרא דרב אשי דשם וע"כ לא הקשה רק על הקושיא שהקשו מר"מ היכא חביל בשחט דאי הוי' החשש מהמת נקב הא היו יכולין לדקוק נקבים גם בושט מבחוץ לשיטת החום' כ"ל, ושם לא נובל לומר דהחשש הוא מהמת דרוסה דעלנו' נובל שפיר בודאי לתרוץ ולומר דנחמת לא חביל ר"מ בשחט כ"ל באופן כ"ל דהיינו מבמה שהי' לה שמירה כל ימי' מעת לידת' מכל עין חוי' הדורסת באופן לית לן למיחש לשום חשש דרוסה עוד, וע"כ מלך דרואים אנו שלא עמדו החום' בקושייתם על תחלת דברי רב אשי כ"ל על הקושיא שעל ר"מ מזה אנו

מזינים דכוי שפיר לכו לכהוס' לומר אופן הסברה מבטמ' כס"ל, והתוס' הרגישו בקושייה המהרש"א כ"ל בדרוס' עלמה ולכן לא נקטי קושייתם על חלפת המימרא דרב אשי דשם ומיילא מיושב בזה ג"כ קושייתו. כן נ"ל בעזרי':

דף ל"ב **בבבבבב** שחט את הוושט ופסק את הגרגרת או פסק את הגרגרת והח"כ שחט את הוושט או שחט אחד מהן וסמתי' לם עד שמה' כו' ר' ישבב אומר נבלם רע"א טרפס כלל אמר ר' ישבב כו' ופוסק לו ר"ע. עי' בגמרא דפריך ממחתי' דלקמן דף מ"ב ורמינכו דקחתי שם אלו טרפות בבטמ' נקיבת הוושט ופסיקת הגרגרת, ח"כ חזיון דהוי דק יודפה אף פסולי דשחיטס, עי' בתוס' ד"ס ורמינכו שפקשו וכי נבלה הויא מ"מ לא פקע מני' גם איסור טרפות, וח"כ נוכל לומר דמלך זה קחתי ג"כ בלשון טרפה משום דליכא אף איסור טרפות ללא פקע היסור דמחיים, והירלו דכדי פריך דאי ליחא ללא מחי' ב' שחיטס והויא לי' נבלה לא הו"ל למחתי לקמן אלו טרפות אלא ואלו נבלות שהוא עיקר האיסור עכ"ל התוס', וחזיון מדבריחס אלו דאיסור נבלס אף דיש בו גם כן איסור טרפס אין קורא לה בשם טרפס רק בשם נבלס. ולא הבנתי דהא בפסחים דף ק"ב ע"ב פריך בגמ' לרי' אבכו דסובר דאף אי' לא כתיב בלשון לא יאכל דהיינו לא יאכל ולא סאכל ולא סאכלו הוי' ג"כ איסור הכאס"ל במשמע מהא דחתי ר' נתן אומר מנין שלא ישיט אדם כוס יין לנזיר ואמ"ס לבני נח ה"ל ולפני עורר לא סמן מכשול, למשמע דאינו אסור רק מלך דלפני עורר משום שב"ג מנזוים ג"כ בזה אבל מלך במס שכתב ג"כ בהנתיבס בכ"ז כו' מותר ליתן להם ח"כ חזיון דאמ"ס מותר בהגלה אף דכתיב בו לא סאכל ספס וכו', ומשני שם דשחתי אמ"ס דליחקס לרס ודס ליחקס למיס כדאמר הגמרא לעיל שם וע"ס. ולפי דברי התוס' סנ"ל הא וכל לומר דמכתיב בסימרא ובשר בשדה טרפט לא סאכלו, דזכו כלל דכל שמונס עשרה טרפות אשר עליהם יש סלמ"מ דנכללו בזה הקרא, וח"כ נכלל בו ג"כ סטרפס דפסיקת הגרגרת, ללאחר שחיטס ליחא בו ג"כ איסור נבלס וח"כ לא נוכל לומר דעיקר הקרא איז ע"ז סטרפס דפסיקת הגרגרת מה דנכלל ב' ג"כ בזה סקרא, אלאחר שחיטס, דהא לא הוי כהנס עלי' סהורס בלשון טרפס לפי דברי התוס' סנ"ל רק בשם נבלס, וצודאי לא איירי עיקר הקרא בזה רק בפסיקת הגרגרת דמחיים לית ב' עדיין איסור נבלס רק שם טרפס ואש"ס ססיימו הקרא על כל הכלל דנכלל ב' לכלב סליכוין אושו דהיינו שמוחר בהגלה אף דאיירי באיסור טרפס דפסיקת

מזינים דכוי שפיר לכו לכהוס' לומר אופן הסברה מבטמ' כס"ל, והתוס' הרגישו בקושייה המהרש"א כ"ל בדרוס' עלמה ולכן לא נקטי קושייתם על חלפת המימרא דרב אשי דשם ומיילא מיושב בזה ג"כ קושייתו. כן נ"ל בעזרי':

דף ל"ב **בבבבבב** שחט את הוושט ופסק את הגרגרת או פסק את הגרגרת והח"כ שחט את הוושט או שחט אחד מהן וסמתי' לם עד שמה' כו' ר' ישבב אומר נבלם רע"א טרפס כלל אמר ר' ישבב כו' ופוסק לו ר"ע. עי' בגמרא דפריך ממחתי' דלקמן דף מ"ב ורמינכו דקחתי שם אלו טרפות בבטמ' נקיבת הוושט ופסיקת הגרגרת, ח"כ חזיון דהוי דק יודפה אף פסולי דשחיטס, עי' בתוס' ד"ס ורמינכו שפקשו וכי נבלה הויא מ"מ לא פקע מני' גם איסור טרפות, וח"כ נוכל לומר דמלך זה קחתי ג"כ בלשון טרפה משום דליכא אף איסור טרפות ללא פקע היסור דמחיים, והירלו דכדי פריך דאי ליחא ללא מחי' ב' שחיטס והויא לי' נבלה לא הו"ל למחתי לקמן אלו טרפות אלא ואלו נבלות שהוא עיקר האיסור עכ"ל התוס', וחזיון מדבריחס אלו דאיסור נבלס אף דיש בו גם כן איסור טרפס אין קורא לה בשם טרפס רק בשם נבלס. ולא הבנתי דהא בפסחים דף ק"ב ע"ב פריך בגמ' לרי' אבכו דסובר דאף אי' לא כתיב בלשון לא יאכל דהיינו לא יאכל ולא סאכל ולא סאכלו הוי' ג"כ איסור הכאס"ל במשמע מהא דחתי ר' נתן אומר מנין שלא ישיט אדם כוס יין לנזיר ואמ"ס לבני נח ה"ל ולפני עורר לא סמן מכשול, למשמע דאינו אסור רק מלך דלפני עורר משום שב"ג מנזוים ג"כ בזה אבל מלך במס שכתב ג"כ בהנתיבס בכ"ז כו' מותר ליתן להם ח"כ חזיון דאמ"ס מותר בהגלה אף דכתיב בו לא סאכל ספס וכו', ומשני שם דשחתי אמ"ס דליחקס לרס ודס ליחקס למיס כדאמר הגמרא לעיל שם וע"ס. ולפי דברי התוס' סנ"ל הא וכל לומר דמכתיב בסימרא ובשר בשדה טרפט לא סאכלו, דזכו כלל דכל שמונס עשרה טרפות אשר עליהם יש סלמ"מ דנכללו בזה הקרא, וח"כ נכלל בו ג"כ סטרפס דפסיקת הגרגרת, ללאחר שחיטס ליחא בו ג"כ איסור נבלס וח"כ לא נוכל לומר דעיקר הקרא איז ע"ז סטרפס דפסיקת הגרגרת מה דנכלל ב' ג"כ בזה סקרא, אלאחר שחיטס, דהא לא הוי כהנס עלי' סהורס בלשון טרפס לפי דברי התוס' סנ"ל רק בשם נבלס, וצודאי לא איירי עיקר הקרא בזה רק בפסיקת הגרגרת דמחיים לית ב' עדיין איסור נבלס רק שם טרפס ואש"ס ססיימו הקרא על כל הכלל דנכלל ב' לכלב סליכוין אושו דהיינו שמוחר בהגלה אף דאיירי באיסור טרפס דפסיקת

עוד בענין זה עיין בספר בית הלוי חלק שני שהקשה בענין האבציעא להגמרא דלעיל דף ל"ב ע"ב דצ"ע שהל"ד במיעוט סימנים מהו לשיטת התוס' שם ד"ה שהל"ד דמפרש דאיירי במיעוט קמא ללא כפירש"י וסר"ב דרב אושעיא דשם וע"ס, וכן לשיטת ר"ח דהאבציעא דרב סוג"א בר נתן דהיה במיעוט סימנים דף זה דמפרש נמי שהוא במיעוט קמא, ולפי פירוש הרמ"א דמפרש בדבריחס דכוונה האבציעא דאס ליחא דליכא דין שהי' רק במידי דאס ישייר ולא יחחר עוד יכו' נבלס מכל מס שחחר עד כאן, דהיינו באס יהי' עימד כרוכ ססימן וישסה אז אבל לא בעומד בחור איזס מקוס דאס ישייר שם ולא יחחר דאינו רק טרפס דהיינו בהמיעוט הראשון מבטמ' דאס ישאר סחחר כזה ולא יחחר עוד דלא הוי רק טרפס כדון נקובת הוושט לפי דשיטתם דנקובת הוושט לא הוי רק טרפס, או דמיחא דסללג"מ דשהי' ליחא גם במידי דמיערפס ב', ולכן בקס' סנ"ל ממחתיין זו דאייריין בס משיטת ר"ע דהי' סובר קודם סחורה דכל פסולי דשח טה לא הוו רק טרפס, דא"כ איך ליחא דבסללג"מ סיהס דס אמירס מידי דמנבלה נס, דלדודי' קודם חזרה דלא הי' דין נבלס כלל בפסולי דשחיטס ח"כ איך הוי משכחת סכלכס מידי דמנבלה ב', וח"כ נוכל לבדין מזה קודם חזרה היח' שיטת ר"ע דלא נאמרה בסלכס מידי דמנבלה ב' ונשפט מזה דגס אחר חזרה ג"כ דהויא סכלכס גם במידי דמיערפס ב' ודפוסל שהי' גם במיעוט קמא, ועיין מס סחירן דשפט דר"ע קודם חזרה לא היח' דכל פסולי דשח ט' לא הי' רק טרפס דהיינו דיכבוד דספסיקת מהגרגרת דיח' פועל זה סעשס מס שטעשס בה ימיניס לטערה מידי נבלס דמיחא דכוי דינו כעין למ"ד דהין שחיטס לעוף מהיח' דפועל דס ג"כ איזס מעשס שיעס' בהסימניס להכשיר גם להכיל' ודכעין כפי שיטתו בענין יברהל במדבר

עוד בענין זה עיין בספר בית הלוי חלק שני שהקשה בענין האבציעא להגמרא דלעיל דף ל"ב ע"ב דצ"ע שהל"ד במיעוט סימנים מהו לשיטת התוס' שם ד"ה שהל"ד דמפרש דאיירי במיעוט קמא ללא כפירש"י וסר"ב דרב אושעיא דשם וע"ס, וכן לשיטת ר"ח דהאבציעא דרב סוג"א בר נתן דהיה במיעוט סימנים דף זה דמפרש נמי שהוא במיעוט קמא, ולפי פירוש הרמ"א דמפרש בדבריחס דכוונה האבציעא דאס ליחא דליכא דין שהי' רק במידי דאס ישייר ולא יחחר עוד יכו' נבלס מכל מס שחחר עד כאן, דהיינו באס יהי' עימד כרוכ ססימן וישסה אז אבל לא בעומד בחור איזס מקוס דאס ישייר שם ולא יחחר דאינו רק טרפס דהיינו בהמיעוט הראשון מבטמ' דאס ישאר סחחר כזה ולא יחחר עוד דלא הוי רק טרפס כדון נקובת הוושט לפי דשיטתם דנקובת הוושט לא הוי רק טרפס, או דמיחא דסללג"מ דשהי' ליחא גם במידי דמיערפס ב', ולכן בקס' סנ"ל ממחתיין זו דאייריין בס משיטת ר"ע דהי' סובר קודם סחורה דכל פסולי דשח טה לא הוו רק טרפס, דא"כ איך ליחא דבסללג"מ סיהס דס אמירס מידי דמנבלה נס, דלדודי' קודם חזרה דלא הי' דין נבלס כלל בפסולי דשחיטס ח"כ איך הוי משכחת סכלכס מידי דמנבלה ב', וח"כ נוכל לבדין מזה קודם חזרה היח' שיטת ר"ע דלא נאמרה בסלכס מידי דמנבלה ב' ונשפט מזה דגס אחר חזרה ג"כ דהויא סכלכס גם במידי דמיערפס ב' ודפוסל שהי' גם במיעוט קמא, ועיין מס סחירן דשפט דר"ע קודם חזרה לא היח' דכל פסולי דשח ט' לא הי' רק טרפס דהיינו דיכבוד דספסיקת מהגרגרת דיח' פועל זה סעשס מס שטעשס בה ימיניס לטערה מידי נבלס דמיחא דכוי דינו כעין למ"ד דהין שחיטס לעוף מהיח' דפועל דס ג"כ איזס מעשס שיעס' בהסימניס להכשיר גם להכיל' ודכעין כפי שיטתו בענין יברהל במדבר

ההחזרה להם אז ג"כ ע"י איזה מעשה בהסימנים דהיינו
 אף בשר נחירם דרעין זה נימא נמי לשיטתו דה"י קודם
 חזרה דגם השתא ואף בזהמם מחיר ג"כ אף רק בחי'ו
 מעשה בהסימנים לפחות לטהרה מידי נבלה, דזה לא
 נזכר לומר כן מלך דל"כ לא הוה שפיר הכנה דהמתיין
 לה עד שמתה שלא ה"י עס איזה מעשה כלל בסימן
 השני ובכ"ז ה"י מכשיר ר' עקיבא גס בזה קודם החזר'
 ולכן בודאי מוכרחין לומר הטעם דר"ע דה"י סובר
 דלטהר מידי נבלה מחיר אף רק סימן א' גס בזהמם
 ולכן הוה שפיר הכנה דהמתיין לה עד שמתה, ואך דהסי'
 האחד מוכרח להיות כעת רק בנשחטה ולא בחי'ו
 מעשה בהסימנים, ולכן המתייתין נקט בדוקא שחט את
 הוושט וכבך את הגרגרת או פסק את הגרגרת והח"כ
 שחט את הוושט בהכשר הראוי אבל אם ה"י נפסקים ב'
 הסימנים ה"י נבלה גב לר"ע אפי' קודם חזרה משום
 דלא ה"י אף סימן א' בהכשר שחיטה כראוי שוטטר אותו
 ולכן הוה משכחת שפיר אף לר"ע דקודם חזרה שיהי'
 איזו דבר בפסולי דשחיטה דהוי נבלה, ושפיר משכחת
 הללמ"מ גס במידי דמנבלה ב'י אף לר"ע דקודם חזרה
 דהיינו דשחט לאחר שחיטתו ס' וחז'י דהוי שחי' במידי
 דמנבלה ב'י לפי"ז. ואך לא הכניתי הדברים לפ"ז דהא
 בחמת כמו דפריך מהמשה הראשונה דפרק אלו טרפות
 כן נכון נמי לפדוך מהמתייתין דלקמן דף כ"ו דואלו
 טרפות בעוף דקחני שם נמי נקובת הוושט ופסיקת
 הגרגרת, ומוכרח לתרץ גס שם כמו דמסיק בגמרא
 כאן על המשה הראשונה כ"ל דהיינו דאזלא אליבא
 דר"ע כ"ל דקודם החזרה ומלך זה קחני ב'שון טרפה
 כן אמרינן זה נמי ג"כ על סמתי' דשם, ואם לפי
 הדברים כ"ל ארך קחני שם בעוף פסיקת הגרגרת דהא
 ודאי הוה שם הפסיקה דהגרגרת בלא שחיטת הוושט או
 מקודם דלאחר שחיטת הוושט הא הוה נכשר מקודם
 שנפסק בעוף דסני בסימן אחד וכיון דאיירי מקודם ארך
 הוליא את הח"כ שחיטת סימן השני גס בעוף מידי נבלה
 לאחר שנפסק בו סימן אחד שלם דלא דמי לבהמה דלריב'
 שני סימנים לשחיטת אבל בעוף דחזינן דלא הלריב' בו
 החזרה בהללמ"מ רק סימן אחד משום דחיותו יולא בזה
 וא"כ בודאי ליכא שם בעוף הסברא לומר דלאחר פסיקת
 ה'י אחד שלם דיכא שייך בו עוד שחיטה דנימא דיטובר
 עוד מידי נבלה, ולכן קשה לפי דברי כ"ל דמסיק
 דהפשט מר"ע דה"י סובר קודם חזרה דהוה רק טרפה
 מזד דסבר קודם חזרה דלטהר מידי נבלה מועיל גס
 שחיטת סימן אחד אף בזהמם והמשה בדוקא קחני
 שחט את הוושט ופסק את הגרגרת שחי' ג"כ שחיט'
 בהמעשה דשני הסימנים, אבל באופן שלא ה"י שחיטה

כלל הוה סובר דראוי להיות שם נבלה גס מקודם חזרה
 וא"כ קשה ארך ה"י בהמתייתין דטרפות בעוף דראוי
 להיות שם נבלה גס לרידי' דקודם חזרה לפי אלו הדברים
 וא"כ איכא ראי' דאמרינן בודאי בכוונה ר"ע כפשט
 הפשט דהמעשה דסימנים אף כהוא פסולי דשחיטה
 בכ"ז הוליא' לטהר מידי נבלה וסי' סובר ר"ע קודם
 חזרה דלענין לטהר מידי נבלה הוה זה כמו דאמרינן
 למ"ד דאין שחיטת לעוף מס' דמחיר. אף בחי'ו מעש'
 בהסימנים גס באבילה וכעין שחי' שטחו בארך שחי'
 לישראל במדבר גס לאבילה כמו שכתבתי מקודם בזה,
 כן לר"ע קודם חזרה בהפסיקה לענין לטהר מידי נבלה,
 ולפי"ז יהא שפיר גס בעוף דילא מידי נבלה בפסיקה זו
 מכסימן אחד כיון דבי' בעוף הוה שחיטת בסימן אחד,
 כן מוכרח לומר לכאורה. ואך דררחה לי עוד דכס'
 איתא בחומ' כ"ל ד"ס ורמינכו וא"ת דנקיט איסור
 טרפה מלך דמחייס לקי אף משום טרפה ונבלה ליכא
 בו אז, ותירלו דמשמע ל'י דהמתייתין דאלו טרפות
 איירי בלאחר שחיט' מדקחני שם לבסוף כל שאין כמות
 ה"י ולא קחני כל שאין ה"י עכ"ל. וא"כ נזכר לומר שפיר
 דדברי כ"ל דמשמע מהמתייתין דשחט אחד והמתיין
 לה עד שמתה, ונעוף וסי' בחמת נבלה אף לאחר שנפסק
 רק סימן אחד גס לר"ע אף קודם חזרה, והמתייתין
 דלקאן דקחני אלו טרפות בעוף נזכר לומר דמשים שני
 לא פריך בגמרא בכלן הקוביא ח"ר ישבצ'מעוף, דנזכר
 לומר דשם מיירי במחייס וקמ"ל דלקי במחייס משום
 טרפה ואז ליכא ב'י איסור נבלה והוה שפיר דקרי ל'י
 ב'שון טרפה כקוביית סתום' כ"ל דשם לא קחני בסיפא
 דזה הכלל כל שאין כמות ה"י דליכא שם פרכת הגמרא
 ומחורץ סתום' כ"ל, כ"ל בעז"ז:

דף לג **בבבב** השוחט בהמה ח'י ועוף ולא ילא
 מהם דם כשרים ונאכלין בידים
 מסואבות לפי שלא הוכשרו בדם. עיין בסומ' ד"ס
 ונאכלין דהבנו דלללי מיירי דלא צעי דחה ח"ל לקדרה
 וסודחה בני פירות עכ"ל. ונכלל בתירוץ השני שלשה
 דברים. א) דמי פירות אינו מכשיר. ב) דמותה
 להיות הכשר ב' הסדחות בני פירות כדאיתא בש"ע ס'
 כ"ע. ג) דרובט שבקדרה לא נקרא מים ומשום ז'
 לא הוכשר הכשר, וכן הוה דין לענין דבר שמיבולו
 במשקס לענין נעילת ידים כדאיתא בספר חיי אדם שם
 בהשמת אדם בשם בנו דהביא ראי' מהומ' זה לזם דדין
 ורק דהביא דנוכל לומר דאיירי לללי קדר דליכא שם
 רוטב, או דנוכל לומר עוד דלא ה"י הגירסא בחומ' לקדרה,
 ומה שכתבו סתום' ח"ל היתס כוונתם דאי נימא דאפינו
 לללי צעי נמי דחה ח"ל דאיירי דהודח בני פירות

וא"כ לפ"ז לא יסי' רח"י מכ"ן גם לסיבת סדין דהדחם
 במי פירות יבי' מותר אף לקדירה: וכדל"ה בחוות דעה
 זו הניירסא, ואף דלא שבנתי להגירסא דלקדירה דהנה
 אינא בפ"מ במו"ח דמלח העשוי ממים נקרה משקס
 לענין נטילת ידים דסייבו דהף זיין שנקסא אינא פלוגתא
 דר"ס וה"ק במס' מנשריין דסוכר שס הס"ק דלא הוי
 משקס, ואש"ס הוי סדין במים שנקרשו דהוי משקס לכ"ע
 וכן פסק בסידור דרך החיים דהוי משקס, ואם אוכל
 לזון במלח הוי דבר שטיבולו במשקס ולריך ליעול ידיו
 עכ"ל. וקשה א"כ להגירסא דלקדירה זיין דנימא
 דאיירי ברובט ובין דנימא דאיירי זללי קדר בלא
 רועט, דכ"ז מוכרה למלוח כבשר, ואם כן הא נכשר
 במליחהו, ועיין בחידושינו למס' פסחים דכחבנו גם שס
 מזה, ואף מלך דאייריין סכא בענין זה כחבנו גם כאן
 מדברים אלו:

דף מא פריך

הגמרא לר"ג ודב עמאר ורב ינחק
 דכבדי אין אדם אוכר דבר שאינו שלו
 אף דאית זיי מעשה, או לפי המסקנא דאיירי בישראל
 דאמריין ללעורי' קמכוון לכן סוכרים דאיו אוכר אף למאן
 דאוכר דבר שאינו שלו באות זו מעשה, מהמטמא והידמע
 והמנסך דקתני בשוגג פטור ובמיד מייב וא"כ חזיין
 דאדם אוכר דבר שא"ש וקס"ד לפי המסקנא דאיירי
 גם בישראל אף דנ"ל דמכוון ללעורי', ע"כ קו' הגמרא.
 ולא הבנתי דהנה אינא בגיטין שס בפרק סנוקין דף נ"ב
 פלוגתא בענין זה דהמנסך דרב סוכר שס דהיינו מנסך
 ממש, ושמואל סוכר שס דכוא מערב, א"כ נובל לומר
 דכוא מערב וא"כ ליכא שייכות לדין דאין אדם אוכר
 דבר שא"ש, דהא לפ"ז הוי כמו מטמא ומדמע דכוא
 אוכר בעשייתו ולא במחבתו, והגם דההיא' כחבו
 זכאן דלמ"ד דשס במנסך ממש קא פריך, בכ"ז הא כיון
 דהפירכה הוי רק למ"ד כנ"ל דהיינו לר"ג ולרב עמרם
 ולרב ינחק, וא"כ נוכל לומר דסס סוכרים כהמ"ד דשס
 דכוא מערב וליכא שום פירכה עליהם, אם לא דהגמרא
 הוה ידעש מאיזה מקום דסס סוכרים ג"כ דהפשט הוה
 דהוי מנסך ממש דהיינו כרב ונ"ע:

עוד

בענין כנ"ל, דהנה אינא זיו"ד בסימן ד' ישראל
 ששחט בהמת חבירו לא אסר דודאי לא כוון אלא
 ללעורי' עכ"ל המחבר, ועיין בט"ו סעיף קטן ד' דהביא
 כר"ן שכתב דאש"ס באכילה אכורה מלך דליכא למימר
 לענין אוכר אכילה בששחט דא"א אוכר דבר שא"ש,
 דכחא לאו אינו אסר לה אלא דלא שרי לה והוי כלא
 בשחטתה ומתה מאליה עכ"ל סר"ן ז"ל, והיינו מלך דכיון
 דאמריין דאיו אוכר משום דאיו יכול לפעול בשאינו שלו
 א"כ הא לא פעל גם בעשיית הסיבת בדבר זה דהיינו

השחיטה דנימא דפועל שחטה שחיטתו מתרת אוחס ולכן
 נשארם בהסיבת שלם ובכא"סור שלם כמו קודם, ולכן
 אף דאמת גלא הויה נבלס לענין טומאה בכ"ז נשארם
 אכור באכילס כמו קודם, ולא דמי ליו"כ דאחרים דשס
 שפיר אמריין כיון דאיו פועל שום דבר בזב דאיו שלו
 נשאר שפיר היתר זכולו אף לשחיה מלך דלא ה"י לריך
 איזה היתר מקודם המעשה לטיות מתרת אוחס, ולכן לא
 כוו מעשיו רק לעשות איזו מעשה אכור, וע"כ כיון
 דאמריין דאיו יכול לפעול בדבר שאינו שלו, נשארם כמו
 בלא מעשיו דהיינו כמקודם, והוי היתרם זכולו אף
 לשחיה, ואף בזב דשחיטת דלריכס בלא מעשיו לעשות
 ה"קון היתר דשחיטת, לכן אי אמריין דעשייתו לא פעל
 בהדבר הוה, א"כ הא לא פעל ג"כ בהיתרו, ונשארם
 לפחות רכורה באכילס מלך דהוי נבלס שחיטה כמקודם,
 עכ"ת עיין כר"ן ז"ל. ועיין עוד בט"ז שסקס על סב"י
 ורמ"א דלא הביאו זאת דסר"ן עכ"ס. ונלע"ד דנ"ל
 דכר"ן לא כתב זה רק לפי מה דנימא דכטעם דהא דאיו
 אוכר דבר שא"ש הוא מלך דאיו יכול לאכור ולפעול
 בדבר שאינו שלו דנשאר לענין האכילה סכנא סנ"ל
 כדדייק שס זבשון סר"ן ז"ל דכתב וז"ל דל"ל דלענין
 אוכר אכילה אין אדם אוכר דבר שא"ש, דמטמע שום
 הוא לפ"מ דנימא דהא דאיו אוכר דבר שא"ש הוא מלך
 דאיו פועל בשאינו שלו והיינו כהתנאים דר' יודא בן
 בתירא ור' יודא בן בבא ובסבסו אמינא גם לר"ג ור"ע
 ור"י הנ"ל, ואף לפי המסקנא דאמריין לרב נחמן ור"ע
 ור"י דכטעם הוא מלך דללעורי' ומותר שפיר לישראל גם
 להתנא קמא ממסכת ע"ז שס דאוכר דבר שאינו שלו
 א"כ בודאי מוכל לומר דפעל שפיר גם בזב דשאינו שלו
 ומועיל שחיטתו לתקן להיתר גם באכילס, ואף לאכור
 אמריין דאיו אוכר מלך דלא כוון רק ללעורי', וא"כ
 המחבר ורמ"א דאיירי לפי המסקנא דהוי כטעם דהא
 דאיו אוכר הוא מלך דללעורי' דכתב סתמא כסדיא
 זה כטעם, וא"כ שפיר כחבו כסתם דלא אסרם, ואינס
 מביאים סגדת כר"ן ז"ל לאכור באכילס מלך כיון דלפי
 המסקנא לכטעם דללעורי' דאיירי זיי אמריין בודאי שפעל
 שפיר ומותר גם באכילה, כנ"ל בעז"ה: סליק פרקא בס"ד.

פרק אלו מרפות

בתנ"י אלו מרפות כנסתם נקיבת כוושט ופסיקה
 סגרגרת כו'. עיין בט"ז סימן ס"ג ס"ק ב'
 שכתב דניקב בחולרס דסיינו שנכרה כך אינו נקרה נקב
 וע"ש. ועלס דבעתי א"ך יבי' סדין אס ה"י נקב בחולרס
 בעור אחד כשריאס לפי מה שרז"ה הט"ו לומר דכשר גם
 בריאה, ובעור השני נעשה נקב אח"כ, דבל"ז הוי כשר
 בשני

בז"אין הנקב רק בעור אחד, ואך בזה דאית' נגד זה הנקב דבחולדה אס נימא כיון דנקב בחולדה אין נקרא נקב א"כ לא נקרא רק דניקב עור אחד והוי כשר, או דנימא דהא דכשר בעור אחד הוא מלד דעור השני מוגין עליו, וא"כ בזה דעור השני הוא מופלש כנגד זה הנקב שנעשה אח"כ וא"כ ליכא הגנה, ולכן הגם דנקב זה בחולדה אינו נקרא נקב דיפסל מחמתו בכ"ז הגנה כנגד זה הנקב האחר ג"כ לא נוקרי מלד דבכ"ז הוא מופלש. ונ"ל דהנה איה' בספר דגול מרובה ריש הלכות טרפות דעל מה לריך ההלמ"מ דדרוסה הא מפורש הוא בחורה ובשר בשדה טרפה וגו' ועל כולם הא כתיב זאת החיה אכול ושאינה חיה לא תאכל וכוכל לידע דאזתה שאינה יכולה לחיות לא תאכל, וכתב דמלד דאין פסקינן סימן לטרפה י"ב חודש כנבואר סי' כ"ז סעיף י"ח בהג"ה, ולכן אי נמשס קרא דזאת החיה הו"א באמת דאס חוינן דחיה י"ב חודש אע"פ שהוא דרך גס מ"מ הכי הוא חיה והו"א דכשרה וקמ"ל ההלמ"מ דטרפות הללו לחלוטין הם טרפה דאינן טרפות מלד החיות ורק דהוו טרפות בעלמותן אפילו אס יחי' שנים רבות גס למ"ד לטרפה אינה חיה, דהחיות לא הוי רק בחינה לנו על ספיקן שאין אנו יודעים אס טרפות הן אס לאו. וכתב עוד דהא דקאמר הגמ' לאפוקי לקוחא דרכיש הוא רק דלא הוי בכלל השמונה טרפות אלו דהלמ"מ אבל זה ודאי דלא חיתה ג"כ מוזו הלקוחא. ולכן הוי ג"כ אסור בודאי גס זו הלקוחא מלד הקרא דחי' אכול שאינה חיה לא תאכל. והכ"מ לדחייתה י"ב חודש שכתבנו. ולהדברים דלהלן. ומתוך בזה שפיר הרמב"ם שפסק להך דעולא דרק שמונה טרפות נאסרו למ"מ, ופסק ג"פ להך דרכיש, מלד דהלקוחא דרכיש הוי ג"כ טרפה אף לעולא ורק דהוא מקרא דזאת החיה לבד, וע"כ היה יכול הרמב"ם לפסוק להא דרכיש ולמות רק ח' טרפות מלד דאיתא הכ"מ מהשמונה טרפות ומרכיש להדברים הכ"ל שכתבנו ומתדברים דלהלן. וכן יהי' לחי העליון להרמב"ם מה שהביא המחבר בסו' ל"ג סעיף ב' דג"כ יהי' בזה דהיינו דיהא אסור מלד הקרא דזאת החיה לבד ולא חייב באמת מלקות גס בזה אף לשיטת הרמב"ם ז"ל משום דהוא רק לאו הבא מכלל עשה, ובזה יהי' ג"כ מותר אס חוינן דחיתה י"ב חודש או אס חוינן דמועיל לה סמא, מלד שזה דומה ממש ללקוחא דרכיש לפי דברי הדגול מרובה הכ"ל, ולכן נימא נמי לשאלתינו הקודמת בהשני נקבים דאס נעשיה נקב בעור אחד נגד נקב אחר שהי' בחולדה דאמרינן גס בזה דאף דאינו נקרא נקב מופלש בשני העורות כדון נקב באברים שנטרפו בנשהו דיהי' גס כן עליו הלמ"מ דהוי טרפה בכ"ז כיון דמה דלא נטרף

בניקב עור א' הוא רק מלד דעור השני מגינה על זה הנקב, ולכן בזה אף דאינו נקרא נקב מה שניקב בעור השני מלד שהוא בחולדה בכ"ז הגנה ג"כ לא נוקרי דנימא דיהי' עור זה השני סתימה להנקב דעור האחר מלד דבכ"ז הוא מופלש כמו שכתבנו מקודם. לכן אינה יכולה לחיות. והוי אסור זה לפחות מלד הקרא דזאת החיה אכול ושאינה חיה לא תאכל ויהי' זה נמי דומה ממש להלקוחא דרכיש לפי הדגול מרובה. וכמו לחי העליון להרמב"ם ז"ל. וכמו דפריך הגמ' דף כ"ד על הא דמחי בכול' וקטלה דמשני שס דאין להוסיף על מנין הטרפות שמו חכמים. ובכ"ז פריך הגמ' אח"כ והא קא חוינן דמיתא. דודאי גס שס הכוונה כ"כ דאף שאין להוסיף על מנין הטרפות שמו חכמים ולא הי' בהלמ"מ רק ח"י טרפות בכ"ז פריך הגמ' והא קא חוינן דמיתא דהיינו שיהא אסור עכ"פ מלד הקרא דזאת החיה ויהי' אסור עכ"פ באופן דליכא הכ"מ להדברים הכ"ל. ואף דלא יהא חייב מלקות באמת מכל מקום תהא לכל הפחות אסורה מלד הקרא הכ"ל. כן משמע תוכן דברי הגמ' דשס. וכן נימא נמי בדברינו דהנקבים דמ"מ תהא אסורה ג"כ מלד הקרא דזאת החיה. ורק דלא יהא חייב מלקות גס בזה מלד הכ"ל שהוא רק לאו הבא מכלל עשה. וגס אי חוינן דחיתה י"ב חודש הוי ג"כ כשר. וכן אס יהי' אפשר דיהי' מועיל לה איזה סס יהי' ג"כ כשר כהלקוחא דרכיש והלחי העליון להרמב"ם ז"ל. דהיינו כל הכ"מ הכ"ל שהזכרנו. כנ"ל בענאי :

דף מב ע"ב והאיבא שז שמעתתא כו' . ואמר

רכיש בר פפא משמי' דרב לקחה בכוליא אחת טרפה. עיין ברש"י ז"ל ד"ה לקחה שכתב ולקמן מסיים בה והוא דמטיא לקוחא למקום חריץ. לכאורה אינו מובן למה הולך רש"י לכמוז מה שמסיים בה לקמן. ונ"ל שרש"י כוון בזה לתרץ קו' החוס' בדף מ"ג ב"ה הך דאפקת שהקשו שם וז"ל ועוד קשה למ"ד נקרע רוב החימונה זהו בשר החופה את רוב הכרס חסר להו חדא. וכתב המהרש"א ז"ל דנוכל לתרץ דאזתו מאן דאמר ימנה גס לומת הגידין ודרכיש ג"כ וי"י שפיר ח"י טרפות. אך דאיתא בפוסקים דאס נלריך בהלקוחא דרכיש שיגיע הלקוחא למקום החריץ. יהי' טעם טרפותה מועט נקב דסופה לינקב. ואזתו מ"ז שסובר דנקרע הוי בשר החופה הוי הבני מערבא והס בעלמס סוברים בהלקוחא דרכיש שלריך שיגיע הלקוחא למקום החריץ. וא"כ לא כוכל לומר לדידהו דיחשבו הלקוחא דרכיש בפני עצמו. כי לדידהו תהי' הלקוחא דרכיש נכללת בסוג נקיבה והדרת קושיית החוס' לדוכתי

נשתייר ממנו כלום הא נשתייר כשרה אע"ג ללא כו
 כזית, ופירש"י ז"ל דפירכה בגמרא הוא דמאי הלומי
 סתמא דסיפא מסתמא דרישא, ומכני אמוראי נינהו
 וחליבא דר"י דליבא חד דלא ס"ל דאמר ר"י הלכה כסתם
 משנה. ומסיים רש"י ז"ל דלא"ד דאמר ר"י הלכה
 כסתם משנה, סיכא דליבא תרי סתמי דסתרי אכדדי
 כווי הדין אי ליבא טעמא להלומי חדה מחברתה כווי הסוא
 דנסדרין דאחד דיני ממונות אזיל ר"י בחרר ואי לא
 מספקא ל"י ולא קבע בהו הלכתא כחד זנייכו, ומסיימי
 עוד דבסיני תרי סתמי לא מסתמא דגמרא בהו טעמא
 להלומי חדה מחברתה לכן כוכרתה סגמרא לחוקאי
 באמוראי עכ"ל רש"י ז"ל. ולכאורה לא ניין דאי ליבא
 טעמא להלומי חדה א"כ לוקמי חף אי אמרינן הלכה
 כסתם משנה ואי דליבא טעמא כדכ"ר רש"י ז"ל איכ"ג
 אי ללא אמר הלכה כסתם משנה ג"כ לא כווי שפיר דשכך
 הלכה כחד מגייוכו, דמאי חלומי דהאי סתמא מהאי
 סתמא, דגם על איזה מהניסין דליבא מחלוקה בה, אס
 נראה לומר דהלכה כאיזה מכן, מוכרח ג"כ להיות איזה
 טעם, דעל מה הלכה כזו ולא כזו, ורק דמוכרחן אנו
 לומר דבאמת ליבא כאן שום טעם דנימא דלריך כזית
 וסייני להלומי סיפא מרישא, ולך במקום דליבא טעם
 ולא דיעינן להלכתא כזו או כזו, חזלינן בודאי לחומרא,
 ואך דזה נא נקרא טעם דנימא אי אמרינן דהלכה כסתם
 דלריך טעם להלומי חדה מחברתה, לא נוכל מלד הטעם
 דלחומרא להלומי זו מזה, ורק אס לא נימא דהלכה
 כסתם ואין אנו לריבין בכלל להלומי, נוכל גם מלד זה
 דלחומרא לילך אחד זו ולה אחר זו, לכן פסק כהן שפיר
 ר' יצחק דבכזית כיון דלא אמר הלכה כסתם מוטיל גס
 זה דלחומרא דלריך דוקא כזית, ולכן בשאלתינו סג"ל
 בבני כבדים, דבזה תהא סהומרא להיפך, אמרינן בודאי
 שלענין זה הדין נפסוק כמהניסין דתחלת ספרק דאלו
 טרפות דיטיל סכדד ולא נשתייר הימנא כלום טרפס הא
 נשתייר חף משהו כווי כשרה משום שגם משהו מהכד
 נקרא עוד דלא ניטל כלו, וכיון דלא ניטל כלו כווי הדין
 כאילו לא ניטל כלל והוא שלם דלכן הוא כשר, דכן גם
 בזה הוי נקרא ביש שני כבדים. ולכן מלד יחד כנוול
 דמי דלשיטת רש"י הוי מרפס, ואך דרב אלפס גרס
 בסמיתיתין דלקמן דואלו כשרות ניטל סכדד ונשתייר
 הימנא כשרה בלא חיבת, כזית, וחמס סיש"ש מפירכת
 סגמרא דף מ"ו דפריך סתירה מרישא סג"ל דלא תני כזית
 להיפא דתני כזית, א"כ חזינן שהי' להגמרא סגמרא
 כסיפא כזית, פ"כ קושייתו. ורואינן בספר ישועות יעקב
 שכתב שבאמת הוי סגמרא שפיר לרב אלפס בלא חיבת
 כזית, ורק דהי' חללו גירסא דרף מ"ו בלשון דתני,

לכן מכל לומר דאשמועינן רש"י בחלו הדברים שמביא
 עיקמן דמסיים בה וכוה דמט"ה הלכותא למקום חריץ
 כו' להדלות לנו שסובר דאף אס לריך שיגיע הלכותא
 למקום חריץ ככ"ז לא יטי' טעם טרפותה משום נקב,
 כו רש"י כתב זה בקושיית הגמרא שפקשו דאמאי לא
 חשיב הא דרכיב, ואס יסבור המקשן דיכול להיות שהי'
 הטעם של הטרפות דרכיב מטעם נקב א"כ לא כו' קשה
 שום קושיא דאמאי לא חשיב הלכותא דרכיב דשפיר
 נוכל לומר דחשיב לה שפיר משום דסיא בכלל נקובס אלא
 ע"כ דהמקשן סובר בודאי דהלכותא דרכיב אינו נכנס
 בסוג נקב כלל, ורש"י כתב זה על קושיא המקשן מה
 שמסיים בה לקמן והוא דמטיא וכו', מזה רואים אנו
 בודאי שרש"י ז"ל סובר דאף לפי בני מערבא דלכריכו
 בהלכותא דרכיב שיגיע למקום החריץ מ"מ אין טעם
 מרפואה משום נקב דלא כשיטה הפוסקים סג"ל וא"כ
 יתורן בזה קושיית הסוס' שבבאנו לטיל דר"ס הדין
 דאפקית כו' ועוד קשה כו' דיתורן פקושיא סג"ל בחירורן
 של המהרש"א ז"ל כסג"ל דהיינו דימנא לומת סגידין
 ועוד ימנא הלכותא דרכיב, ולא יקשה לך הא סמ"ד
 שסובר דנקרע הוא בשר החופס הוי בבני מערבא וסס
 בעלמס סובדים בהלכותא דרכיב שריך שיגיע הלכותא
 למקום חריץ, וא"כ יכנס בסג' נקובס לפי שיטה הפוסקים
 סג"ל, על דברים אלו כתב רש"י ז"ל וסרחה לנו בהיבות
 אלו שדעתו אינו כדעת הפוסקים סג"ל היינו שאף אס
 לריך שיגיע הלכותא למקום חריץ מ"מ אינו מטעם
 נקובס, כדי שיהי' מיושב בזה קושיא הסוס' סג"ל דהיינו
 דאף הבני מערבא יוכלו ג"כ לסבור דהלכותא דרכיב הוי
 טרפס מלד עומס, ולכן סבני מערבא דסובדים דנקרע
 רוב סחלוסס הוי בשר החופס, ככ"ז יכ"י חללס סמנין
 דח"י טרפות שפיר משום דהס יחשבו לומת סגידין כפ"ט
 ולא בכלל נחטכו רגליס ועוד יחשבו דרכיב ג"כ, כג"ל
 בעזכ"י :

דף מג ע"א **ואמר** ר' יצחק בר יוסף אמר ר' יוחנן
 הלכה כדברי האומר בכזית
 כהמני' דלקמן דף נ"ד דתני בו אלו כשרות ניטל סכדד
 ונשתייר הימנא כזית כשרה, ועלס על רעיוני לעינין
 איך יהי' סזין באס הי' בני כבדים ואחד הי' פחות
 מכזית, אס נימא כיון דבאחד כסאי גוונא מטייפוינן בזה
 משום דמי כאילו ניטל כו' א"כ בשני כבדים הוי זה
 סכדד ספחות מכזית כמאן דליבא וליבא יחד וכשר,
 דהיינו דסחומרא דכדדד אחד דדינו בכזית יהי' גורס
 כאן קולא לכשיר או דלא נימא כך. ונלע"ד דהנס סגמ'
 פריך כאן וסא אמר רבב"ח אמר ר"י הלכה כסתם משנה
 והנן בהמשכס הרשוסס דואלו טרפות ניטל סכדד ולא

דמיון דגמרא פריך שם מהיזם הוכחה דקמיני בם כזית ולא מסיפא דואלו כשרות, כן ה' גירסת רב אלפס ז"ל, וכחב עור דלשיטה פריך שפיר בגמרא זכאן וכה אמר רבנ"ה אמר ר' יוחנן הלכס כסחם משנה דלא נלך לומר דמלך דמאי אולמי זו מוזו פריך כדפרש"י ז"ל, רק דפירכה בגמרא היא בפשיטות דהא הלכס כסחם משנה כיון דליכא רק סתמא חדא לגירסת רב אלפס ז"ל, דהא דקמיני בם חיבה כזית היא רק תוספתא, וא"כ לפי' וכל לימר שפיר דהי' לו טעם על מה דפסק כזית ואפילו הכי כיון פירכה בגמרא שפיר גס אי חיבה טעם אף בלא מלך לחומרא משום דכ"ל נר' יחך לפסוק דאיו לריך כזית מלך הסחם מהיניחין כ"ל כיון דליכא רק חדא מהיניחין דואלו טרפות, וכיון דאיכא טעם ואיו פוסק כסכלל דסחם מהני' א"כ גס דזינו בשיני כנדים אף לחומרא הוא לסיך מ"ט כיון דאיכא טעם על הא דפסק כזית לריך להיות הדיון בזה בין לקולא בין לחומרא וכיון דהין דשיני כנדים כשר, ולכן חלי דינו זה בחיוב הגירסאות שיש בין רש"י ובין רב אלפס ז"ל, דלרש"י הוי טרפה משום דניזל לחומרא לסיך ג"כ כס"ל, ולרב אלפס ז"ל הוי הדיון בשאלותיו להכשיר כיון דאיכא טעם על זה דפסקין כזית, כ"ל בעז"ס :

דף פג **אבנ"ר** רבא בני עורות ים לו לובט חילון אדום ופנימי לבן כו', למס לי' נמימר חילון אדום ופנימי לבן דהי חלוק טרפה. שנין ברש"י לעיל דפירש דחלוף דשי קדומים דוושט דשינס נטולים ממקום שזן ראוין להיות ואין לך נקובס גדולס מזו והיינו כיון דנתחלף החילון למראס הפנימי והפנימי לחילון נמלא דבמקום שעומד החילון הוי מקום פנימי וכן מקום שעומד הפנימי הוי מקום החילון והוויין נטולין ממקום ואין לך נקובס גדולס מזו. עיין בסנהס אשר"י שקביא גס כן דברי רש"י אלו ומסיים דיש פירוש שכחוב זו עוד פירוש אחר שאס נתחלף הפנימי לאדמימות והיינו בששינס אדומים טרפה הכל בשניס לבנים כברה. ולריך להבין סכ"מ מבינס אדומים לשניס לבנים, דלכאורס אס נעריך בחלוף עור אחד ג"כ הא הוי ראוי להיות טרפס גס בשניס לבנים ואס לא נעריך ה' ראוי להיות כברה גס בשניס אדומים לכאורס, ונגע"ד בפשיטות דבשניס אדומים הא הוי הסרון בפנימי והיינו דאמרינן כיון דנתחלף הפנימי ממראיתו איחא שם בודאי היזת לקותא ולכן כוכל לומר ג"כ דשלטת סלקותא גס בחילון ולכן הוי הדיון דלריך לפחות בדיקס גס זה העור משום דסמיכין סס זה לזה לכן איכא למישש דבעת שהי' הלקותא בזה הפנימי שלטת סלקותא גס בחילון ורק דלא ה' סלקותא כ"כ כמו בפנימי להיות נתחלף ממראיתו מזו, ולכן כיון דכ"ז חיישינן לפחות לסלריך בדיקס משום שמא שלטת סלקותא גס כו וכיון דוושט אין לו בדיקס מבחוץ א"כ הוי טרפס, אבל בלסיף בששינס לבנים דהי' הסרון הודאי בחילון לכן אף אס בחנו למישש שמא שלטת סלקותא גס בפנימי מ"מ לא נלריך רק לבדוק אוהו לבד, ועור הפנימי הא יש לו בדיקס כ"ל. ואך דמוכרחין או לומר לפ"ז דשעת סיש מי שפירש מהבנה אשר"י כ"ל סובר כשיטת רש"י ז"ל מדף ק"ח אשר הבאני דביביריס הקדומים דהא דוושט

במשנה דאלו טרפות הריאה שניקבה או שהסרה

עיינן בפירוש המשניות לסרמנ"ס ז"ל דמפרש דחסרה היינו שנחסר ממין האונות בלריך להיות, וגס טרב ברטורס מפרש ג"כ שחסרה היינו שחסר אונת בחולדה עי"ש. ולכאורס לא נוכל להבין למס מוקי בגמרא דחסרה אזלא כיחידא דהיינו כר"ש כדי שלא ידוק הדיון דחסרון מבשיס הוי חסרון הא בגמרא ה' יפולס לחוקמא אפילו אליכא דכ"ע דהיינו די"הי מפרשי דחסר אונת בחולדה כפירוש סרמנ"ס וסרע"ז וג"כ לא ידק מני' דחסרון מבפניס שמי' חסרון, ובוראי מדלא מוקי בגמרא כך וראס מזס דאינע טרפס כמו דחזינן בקמט בריאח שמביא שם סחוס' ד"ס אבל נקב דף מ"ז ע"ב וז"ל שם יש שררו לאסור כשרחא הריחא חסרה שיש קמט וכו', והשיב לסס ריב"ז דטעות הוא בירס דה"כ הוס לי' לשנויי סכא הכי ולחוקמי דברי הכל ע"כ, וכמו שהקסס סט"ז ביו"ד בסיומן ל"ז ס"ק י"ג בד"ס אס הסחרון וז"ל שם אבל אני תמס אס יש איסור אס הוא כדף כופס וקסס מה שהקסו סחוס' דף מ"ז ע"ב על קמט וכו', ועוד יעויין בעי' ג"כ בסעיף קטן י"ד מס שהקסס על הספר אוהל מועד בפסק דיתר מרכיבית טרפס דה"כ יקסס קושים סחוס' כ"ל דלמס לא מוקי בגמרא כן וכדברי סכל. ונגע"ד דלל בגמרא ווכל לומר

סבגתי דמשום סתימה זו דמי' מ"ט מושט לא יתורן ג"כ
 בחירונו דליך ימי' הנ"ל דמי' ל"א סק"ד דכחולע' חוץ לקרי'י
 בחוטם אף שניכר שפי החולעת לגבי חוץ וסבכים גם
 הוא לזה להכשיר מלך ס"ל דכהן שבדיקה מהכשר
 מיבא אף לנו במקום ס"ס שאינו מהספק, דהא ישאר עוד
 קושייתו מסימן מ"ט ומסימן ל"ג כ"ל מדין כוונט, גם
 ע"ז אף אם ימא להכשר הוי דק ע"י בדיקה הא גם
 בסימן ל"ג ס"ל דניקב רק עוד הפנימי לנוכל גם שם
 לבדוק החילון, ואין לנו רק מה שצאיים הרמ"א ע"ז
 משום דוושט אין לו בדיקה מבחוץ, ומשום דלריך מלך
 סדין בדיקה ונו אין בדיקה לכן הוי טרפה, הא לפי
 פסקו דבמקום לנוכל לבדוק ורק שאינו מועיל סבדיקה
 מלך שאין איו בקיאיין, פועל ע"ז ס"ס שאינו מהספק
 להכשיר, וא"כ גם בסימן ל"ג דין הוושט דמי' ראוי
 להיות ג"כ כזה דמי' מועיל שם הבדיקה שמבחוץ במקום
 שיש רק לחוש לשמא יקב ע"י קוץ דליחא בה ג"כ ס"ס
 כזה דשמא ע"י חולי ושמא לא יקב עוד החילון. ואך
 דאפשר לומר שיש לחלק מהיבא דליחא שבי' בדיקה
 בסדר הסוד רק החסרון הוא מלדנו משום שאין אנו
 בקיאיין בבדיקה, מהיבא להחסרון דהא לייבא בדיקה הוי
 מלך הדבר, כמו דין הוושט שפחסרון לא הוי משום
 שאין אנו בקיאיין בבדיקה רק מלך דלדידי' ליבא בשום
 פעם בדיקה אף בזמן הגמרא שבי' אז בקיאיין בבדיקה
 מ"מ הוושט לא ס"ל בדיקה מבחוץ כלישנא דרבא וושט אין
 לו בדיקה מבחוץ, כ"ל בעז"י :

עוד בענין זה עיין בש"ע סימן ל"ג דכתב שם הרמ"א
 דהא דכשר בניקב רק עוד אחד בסו"ט הוא דוקא
 בניכר דהנקב בא מחמת חולי אבל אם יקב ע"י קוץ
 ואפילו באם רק יש לחוש דשמא בא סתם ע"י קוץ
 אפי' לא ימי' הקוץ רק בעוד הפנימי הוי ג"כ טרפה
 משום דחישי' שמא נגע סקוץ גם בחילון ונקבה זו,
 וושט אין לו בדיקה מבחוץ ע"כ דברי הרמ"א ז"ל, ועיין
 בט"ז בסימן ל"א ס"ק ד' דהקשה על הרמ"א שכתב שאם
 נמלא חולעת חוץ לקדרה כגון בחוטם כשרה דחילון שלא
 הניח' למוח מעולם, דמשמע דאף דפי החולעת לגבי הוץ
 ונראין סבדים שבי' כבר על המוח אפי' מותרת מטעם
 ס"ס דשמא נחספק ולא הגיע למוח מעולם ואח"ל דהגיע
 שמא לא יקב הקרום, דמאי שנא ממחט בחלל הגוף
 דק"ל בסימן י"א דטרפה מטעם דשמא נקבה אחת
 מהמקומות דנקובתן במשכו, דמסיק שם כוא בעלמו
 דלא כהרמ"א שם, בספק קוץ או ע"י חולי דהוי גם כן
 טרפה, וגם בסימן מ"ט ס"ק ג' כתב ג"כ שם בספק קוץ
 או ע"י חולי דלא כהמחבר ג"כ שם, והוי טרפה אף
 דליבא ס"ס שמא ע"י חולי ושמא לא יקב, בכ"ז הוי
 טרפה משום דהוי ס"ס שאינו מהספק, משום דאם ימא
 כאופן סב' דשמא יקב שוב אין לנו לומר אחרי כן עוד
 איזה ספק להקל, ולכן דמי' זה באם יש לחוש בושט באם
 יקב עוד אחד ע"י קוץ דהוי טרפה כמו דליחא בסימן
 ל"ג סעיף ד' כה"ל, דהטעם שם ג"כ משום דס"ס הוי
 שאינו מהספק, ומשום זה סקשה ג"כ על סדין דמוח
 מחוטם הקדירה דלמאי נכשיר אף שניכר שם שפי החולעת
 לגבי חוץ מלך ס"ס, דהא לא נחספק, ותידן בחירון
 אחד דבאמת לא החירו כאן הלל לאחר הבדיקה אף שאין
 אנו בקיאיין בבדיקה בכ"ז באותו האופן שנמלא חוץ
 לקדירה שיש עוד חדא לטיבותא וסיינו ס"ס אף שאינו
 מהספק מ"מ פועל זה לענין שיעיל אף בדיקתו, כך
 סס חוכן דברי סט"ז, וא"כ נראה מדבריו דבענין ס"ס
 שאינו מהספק פסק דלא מהני, דלא כהרמ"א שם לקמן
 סי' נ"א ודלא כהמחבר סי' מ"ט סעיף ד' מלך הסתימה הנ"ל
 שכתב בסימן מ"ט דמ"ט מדין ס"ל דוושט דאף דרק יש
 לחוש שניקב ע"י קוץ אף עוד הפנימי שכתב הרמ"א בסי'
 ל"ג דהוי טרפה משום ס"ס שאינו מהספק, ולכן לא

עוד מענין השייך לבטל דלייריין סכא במה דאמר ר'
 עירא דסא דכשר בניטל הטחול סינו דוקא ניטל
 אבל יקב טרפה. ואיחא' בש"ע סימן מ"ג סעיף ב'
 בהרמ"א נקרעת הטחול או נימוקס או לקתה בשינוי כשר
 דינה כניקבה עכ"ל הרמ"א ז"ל. והנה לכאורה יש לעיין
 דכמו דלמריין לעיל בסימן מ"א בנימוק הכבד ששיטת
 הרמ"א שם שאף הנשתיירו הב' זיתים אפי' אמריין דהוי
 טרפה משום שסופו לירקב כולו, וימא נמי כאן בטחול
 כיון דנימוק סופי לירקב כולו והוי בניטל הטחול דכשר.
 ואך דעל זה אמריין בודאי שזו הסבדא דמשום שסופו
 לירקב כולו ימי' עכשו כניטל כוא רק באופן שימי'
 לחומרא אבל באופן דמימא שימי' כניטל ימי' מזה קולא
 כמו סכא בטחול, זה ודאי לא אמריין כן. וע"כ יש לעיין
 היאך ימי' סדין כאן לפי שיטת הרמ"א ז"ל דכבד באם
 ימק הטחול ונשתייר כעובי דינר וזהו ב"ל ימק אם
 ימא שמשום שסופו לירקב כולו הוי כלא נשתייר כלל
 וטרפה כמו בנימוק הכבד שהרי ימי' זה באופן לחומרא,
 או דימא כיון דלא אמריין כאן זו הסבדא באופן דהוי
 כאלו ניטל כולו ימי' כשר לא אמריין כאן ג"כ זו הסבדא

דירקב הכל אף זזה לענין עובי שיפור דינר זזה, הגם שלענין מיטל כולו יחי' זה הדבר לקונה וזזה דעובי דינר זזה יחי' לחומרא בכ"ז כיון דדבר אחר הוא, דכיינו ענין דטחול וא"כ זזה הדבר בעלמא כיון דלא אמרינן ב' זו הסבגה דפופו לירקב כולו שיביס כשר דהיא מלך לקולה, לכן משום זש אין ראו' ג"כ לומר זזה הדבר סבגה זו דפופו לירקב כולו אף בעובי דינר זזה אף שיחי' לחומרא, משום שלא יכיו דברים אלו בדיון אחר כסתרי אסדרי, ולכן ראו' לומר זו סדיון שאס נשתייר זו עובי דינר זזה תהיב כשרה. כנ"ל בעזרי:

כגמ' ה"ס דאפילו בהמה נמי אסורה אלא איידי דתני רישא מותר באכילה חני נמי סיפא אסור באכילה. גמ' וברישא מוכרה לאשמעינן רבותא דאפילו בחתיכה עלמה אין בה איסור אמיה לכן חני נמי בחתיכה בסיפא איסורא בחתיכה. ואיבעית אימא יקב לחוד ונחחק לחוד. עיין בהמתניתין זו שם דכתב רש"י ו"ל בהמה המקשה על סא דחוקך מן הטחול ומן הכליות דאסור באכילה, דלכחי נקט טחול וכליות דוקא משום דאיירי במידי דלא מיטרפה בהמהם בכו. ועיין בחידושי הרשב"א שהקשה סא איכא תרי שינויי בגמרא דכאן, דלחך שינויא כהכנס נמי אסורה, וזה הוא כלל בכל מקום דאיכא תרי שינויי בגמרא בשל תורה הלך אחר המחמיר, וא"כ ראו' לפסוק בכאן נמי דכל בהמהם סוי אסורה ואיך כתב רש"י בסת' בהמתניתין שם דלחכי נקט טחול וכליות משום דמידי דלא מיטרפס ב' הוא, ותיפס בסת' כתיובך השני להלך, ע"כ קושיית הרשב"א ז"ל. ונלע"ד דלכאורה לא נצין מה דפריך בגמרא על ר' עוירא מהמתניתין דחוקך מן הטחול ומן הכליות דאסור באכילה זמה דתני דוקא בחתיכה ולא בהמהם עלמא דהא מה דפסקין דניקב בטחול סוה ערפס סוה דוקא בניקב בסומכי' אבל לא בקולשי', וא"כ ס' יכול לתרץ ולא קימא סממיתיה דחוקך מן הטחול איירי בקולשי' ולכן נקט סממית' האיבוד דוקא בהתויבס אבל אס ס' סתחך בכואכיס סויה אפילו בהמהם עלמה ג"כ ערפס, ורק דעל זש אמרינן בפשיטות משום דהגמרא קאמרה בכאן ע"כ דלית הלכתא בר' עוירא דפוסל בניקב בטחול, ואחרי כן עביימי בגמרא ולא אמרן אלא בקולשי' אבל בסומכי' ערפס, וא"כ משמע מזש דר' עוירא גופי' כוזר דאפילו בקולשי' נמי ערפס, ולכן פריך בגמרא שפיר עליו עסמתניתין דלקטן משום דלדידי' ליכא לתרץ ולחלק בין קולשי' לסומכי', ומוכרחין הנו לתרץ לדידי' סתרי שינויי דהגמרא כנ"ל, ולדידי' מוכרה באמת לפסוק סדיון דכל בהמהם נמי אסורה מלך דבשל תורה סלך אחר סממית' כנ"ל. ואך לדידן דמתקינן בין קולשי' לסומכי' מכל שפיר לאוקמה סממית' דאיירי בקולשיס, ולכן לדידן לפי שאין אנו מוכרחין לסתרי שינויי דהגמרא כנ"ל, כתב רש"י ז"ל ג"כ בסת' דכיינו לפי ספסק דפסקין דלכחי נקט טחול וכליות משום דהוא מידי דלא מיטרפס בהמהם בכו דכוותה ג"כ דנוקיס לפי פסק סדיון דאיירי סממית' דנחקך בקולשי', וכוכל ג"כ לומר דכוונת ס' גמ' סת' זמה דנקטס ת'ברים אלו משום דמידי דלא מיטרפס בכו, כנ"ל בעזרי:

דף מט ע"ב גמרא אמר רב חלב פסור סותס חלב טמא אינו סותס. ויש לעיין דהנס איחא ביו"ד בסיומן מ"ו נט"ז ס"ק א' מביא בשם אר"ס דחלב פסור אינו סותס אלא בדבר שנקובתו במשכו אבל ששיפור סתימתו לשלא יביס נחשב מפולס אינו במשכו אך לריך לסיות בהתימתו טעובי דינר זזה שם אינו מועיל ססתיםס מחלב פסור שיחי' נחשב ע"י אותה ססתיםס אינו מפולס רק לריך שיחי' ססתיםס מנשר הטחול עלמא ולא ע"י חלב פסור כך פירש הט"ז כוונת סאו"ס. וסנס יש לעיין איך יחי' סדיון זחא הירע נקב בטחול בסומכיס ובשר הטחול ס' סותס סנקב, אך ססתיםס סטיח סהיא לריכס לסיית כעובי דינר זזה לא סיס כונו מנשר הטחול עלמא רק סיה חסר משרו לעובי דינר זזה, ואותה משכו הנחסר להסתיםס הליל מנשר הטחול עלמא ס' חלב פסור סותס אותו השמשו, יש לעיין מאי נדון ב' כי יש לדדים לכאן ולכאן, אס יומא דסותס משום דכאן לא ס' החסרון שעי' אס יביס נסתס זמה שלא יחי' נקרא מפולס אינו כ"ל רק משרו דהא לא נחסר להסתיםס מנשר הטחול עלמא כ"ל רק משרו וסוה דומה ממש לכל סנקביס ששיפור סתימתן הוא במשרו שחלב פסור סותמתן, או אס יניל אחר עיקר שיפור ססתיםס של כל כנקב של הטחול סהוא ששיפור סתימתו אינו מועיל לכעלא יחי' נקרא מפולס רק בהתימת עובי דינר זזה, ולכן בכ"ז נקרא זש דמועיל לסתוס בהדבר שיש בו דין שיפור לסתימתו מלך דכלאו זש סהלכ סטהור לא סיס מועיל הכשר סהוא סתוס משרו מעובי דינר זזה וא"כ יחי' מועיל זש כלידוק דסתלב פסור לכל העובי דינר זזה. וא"כ נקרא מלך זש שפועל להדבר שיש שיפור להסתיםס. וז"ע:

דף נ"ה גמרא אמר ר' עוירא לא שנו אלא מיטל אבל יקב ערפס מחיב ר' יוכי בר אבין חוקך מעובר שבתמים מותר באכילה מן הטחול ומן הכליות אסור באכילה סא בהמס גופא פריא, ומעני

עוד

בענין זש דכהה טכל לעיין איך יחי' נקרא סדיון זמה דאסור כחוקך מן הטחול ומן הכליות מההמס

ההבכמה עלמה מלך הקרא לאותה תאכ'ו אותה כשתיא
 שלימה דוקא ולא כשתיא חסרה, אם זה האיסור נקרא
 לאיסור מלך אמ"ם דהיינו דכרסא לנו סקרא לאותה דלא
 יימא לסתייר דכל בבכמה תאכלנו וכו' כאלו זה בלא סתייר
 בלא, וכיון דילא דין זה מכלל הסתייר דהיינו מכלל בבכמ' דהוי
 לענין זה דחוקך מן הטחול ומן הכליות כאלו לא נכחז כלל
 סתייר דסקרא דכל בבכמה דהי' אכור אז מלך אמ"ם, שכן
 נמי אמרינן ששחא אף לאחר סתייר דקרא דכל בבכמה
 ולאחר דמיטע ע"י הקרא לאותה ולכן מלקינן נמי ע"ז
 האיסור משום האיסור דאמ"ם, או דאמרינן דהוי זה רק
 איסור הדש מהקרא לאותה ולא סתיירא לאיסור כדאשון
 דאמ"ם והוי רק לאו הבא מכלל עשה דלא מלקינן עליו
 ועוד יש איזה ג"מ בזה כמו שנבאר אח"כ. והנה יש
 לייין כאן בנגמרא במה דפריך על ר' עוורא מהא דקתני
 בבמהניתיין דבכמה המקשה בחוקך טחול וכליות לאיסור
 באכילה הסתיירא לבדה גם מלך אמ"ם, והגם לאותה
 הסתיירא כגלגל ג"כ כהאיסור שחל על כל הבכמה כולם
 מלך טרפותא, וא"כ מאי הנימ' יחי' אם הסתיירא לבדה
 יחי' עליה ג"כ עוד איסור אחר משי' איסור אמ"ם, והא
 יש ג"מ גדולה בזה דהיינו אם הוי ספק אם נחוקך קודם
 ששחיטת' אם לאחר ששחיטת' דהוי כל הבכמה כולם כשרה
 כדיון ספק טרפה גחמית ככלל שיש בידינו דנשחטת' בחזקת
 היתר עומדת עד שיוודע לך במה נטרפה כדאי' בגמ'
 לעיל דף ט', והסתיירא חסי' אכורא מלך דלא, הוי ספק
 בשחיטת' אם כותר לה השחיטת' אם לאו ואיתא לה חזקת
 דאינה זבוחה. וזה ליכא למימר דקוביית' נגמרא הוי כך
 כיון דאכור' הבכמה מטעם טרפה אי' נמילא אינה
 מותרת ששחיטת' לחתיכה זו בזה דלדברינו
 דהמהני' ישמיענו דהסתיירא אכורא משום אמ"ם דהיינו
 דליכא בה סתייר דסקרא דכל בבכמה מלך שחיטתה,
 דהא כיון דנטרפה בזה כל הבכמה נמילא אינו מותר
 ג"כ אותה הסתיירא בהיתר זה דסקרא דכל בבכמה תאכלנו
 כדאיתא בנגמרא לקמן בדה"ע ע"ה ע"ה כהאיסורא דרב
 חסדא ורבא יעוויין סם, משום שזה דמי לקרע ומלא' בה
 בן ט' חי מה דאיתא במתניתין שם דף ע"ד ע"ב, וא"כ
 פריך נגמרא כך למאי לריך הסתייראן איסור דהסתיירא
 מה שיש לה בעלמא איסור דאינה זבוחה כנ"ל, מלך
 הקרא לאותה, דלא לימא בה סתייר דהקרא דכל בבכמה,
 כא ממילא הוי ידעינן דנחשווס בה זה האיסור וסוינו
 דלא יחי' בה סתייר דכל בבכמה משום דכיון דהויא
 שחיטת' טרפה, וגם על כלל הקרא לאותה הוי ג"כ פרכת
 נגמרא דלמה לריך למכתב על זו הסתיירא דלא יחי' ככלל
 כסתייר דכל בבכמה, הא כיון דנטרפה א"כ נמילא

הוי ידעינן זה. ואך דקשה הא בכל זה יחי' עוד ג"מ
 בזה והיינו שאם יחי' ספק אם נחוקך הטחול קודם ששחיט'
 או אחר ששחיטת' הא הוי בודאי כשרה אף לפי דאמרינן
 דאיכא איסור להסתיירא בזה דנטרפה בבכמה גם משום
 איסור דאינה זבוחה משום דבאינה אופן דספק דבבכמה
 חסי' מותרת מלך זה, דבודאי הוי גם הסתיירא מותרת
 דאף דלהסתיירא איכא ספק בדיסור דאינה זבוחה
 ולהבכמה הוי הספק בדיסור טרפה שחא מותרת כנ"ל,
 הא כנ"ל כיון דהא לאיסור הסתיירא מלך דאינה זבוחה
 יחי' רק מלך הסתיירא דאיסור טרפה מטבכמה, וא"כ
 בלופן דאם יחי' ספק דליכא שם איסור טרפה לבכמה
 בודאי ליכא גם האיסור דאינה זבוחה וגם שום איסור
 אף להסתיירא משום דזה אמרינן בודאי, דאם הוי תלוי
 האיסור דבכמה בענין איסור דהסתיירא דלא הויין גימא
 בודאי כיון שסתיירא מלך עלמא חיה לה חזקה בספיקא
 לכן רחוי היא להיות אכורא ולא היינו סולכין בדיון
 הסתיירא אחר דין הבכמה והוי אמרינן עוד לסיפוך
 דבבכמה חסי' אכורא מלך איסור חזקה דהסתיירא משום
 איסור דאינה זבוחה דמחזיקינן בה בספיקא דנחמס
 בודאי קודם ששחיטת' דחסי' מלך זה גם הבכמה אכורא
 משום איסורא דטרפה, דהא כיון דמחזיקינן דהיתר
 הסתך מהטחול קודם ששחיטת'. או אף בלופן דלא הוי
 תלוי בבכמה בהסתיירא ורק לכל הפחות דלא הוי ג"כ תלוי
 איסור דהסתיירא בדיסור דבכמה, דאמת דלא הוי
 אמרינן ללופן זה שכל הבכמה חסי' אכורא מלך איסור
 טרפה משום דמחזיקינן להסתיירא בחזקתא דחזקה איסור
 דאינה זבוחה דנחמס קודם ששחיטת', כנ"ל הוי אמרינן
 לכל הפחות דהסתיירא חסי' אכורא משום דמחזיקינן לענין
 דינא דנחמס בודאי הודם ששחיטת' מחזקתא דחיה לה
 בפני עלמא דאינה זבוחה אף בלופן דאמרינן לענין דין
 הבכמה מלך איסורא דטרפה חסי' כחוקך לאחר ששחיטת'.
 ואך לבזה דאיידינן נשיקר איסורא דהסתיירא אף לסיון
 דאינה זבוחה דתלוי במה דאמר הבכמה מלך טרפה א"כ
 זה בודאי בלופן דליכא לבכמה איסור דטרפה וסוינו
 בספיקא כנ"ל, אי' בודאי רחוי להיות אז גם הסתיירא
 מותרת מלך סקרא דהיתר דכל בבכמה אף דלהסתיירא
 איכא חזקה דאינה זבוחה דנימא חסי' הסתך קודם
 כשחיטת', כנ"ל כיון דאם איסור דהסתיירא תלוי באיסור
 דבכמה מלך שחא טרפה דזו אינה כגלגל הסתיירא
 כהסתיירא דכל בבכמה, לכן בלופן דספק דליכא דין טרפה
 לבכמה הוי בודאי גם הסתיירא מותרת מלך הסתיירא
 הנ"ל כנ"ל, וא"כ חזרה קושייתנו למקומה דלריך שפיר
 הקרא לאותה לכריות דהסתיירא היא אכורא מלך עלמא
 וחס' בודאי בספיקא אכורא מלך מחזקתא כנ"ל אף

באשה כן סימן ולד בבטמה, ובזה יוחא נמי שם נחלת
 הדבור דדייק דאין מקלח שליח בלא ולד מהבדייתא דתני
 דשליח שליחא מקלחא אכורה באכילה הא לכאורה נזיל
 מה דאכורה בבדייתא ולא אמרינן כס"ם כיו מלד החזקה
 דל"ז, ואך לפ"ז דכיון דכלל זה באיבור אותה ולפ"ד לאיבור
 אותה כיו איבור חדש וליכא חזקה, לכן כיו שפיר סדיוק
 מהבדייתא דאכורה באכילה משום דאין מקלח שליח בלא
 ולד. ואך דנראה ע"ד הקודמים דקו' הגמ' לא כיו ע"מ
 דלריכנא הקרא דאותה וע"מ משמעו המחניטין בעינן
 איבור הסתיכה אכ"גם הבטמה טרפה, רק מבטמ דשטמ
 מלשונם שרק הסתיכה אכורה ולא הבטמה, והגם שכחצנו
 ע"ז שיש באמת אופן דספך שאכורה רק הסתיכה
 בכ"ז כיון שיש קרא מיוחד דאותה להסתיכה, בודאי
 הלוי גם הבטמה דכיון ספק בהסתיכה דאם נימא דתלינן
 שנחך קודם שחיטה מלד חזקה דאמרינן אז בודאי גם
 לענין הבטמה שנחך קודם שחיטה ומיטרפה וכו' קו'
 הגמ' שפיר על לשון כמחזי' שמשמע שרק הסתיכה אכורה
 ושפיר י"ל שהזר איבורו מלד הקרא דאותה לאיבורא
 דאבר מן החי שמקודם ואיחא זה גם בזה חזקה וז"ע.
 כנ"ל בעמ"ס :

שם דף ס' ו**אמר** רב יודא שור שהקריב אדם כראשון
 קרן אחת היתה לו במלחו שנא' וגו'
 ופריך מקרין חרתי משמע אמר רב נחמן מקרן כתיב,
 ואמר רב יודא שור שהקריב אדם כראשון קרניו קודמות
 לפרסותיו שנאמר וחיטב לה' משור פר מקרין מכרים
 מקרין ברישא וסדר מפדים. מלד דכובר כר' יהושע בן
 לוי דספר כראשון בעת שנולד נברא בכל שליטתו חיקין
 איבריו וגופו וסייוו בקומתו נבראו כו' ולכן בעת שילא
 מן הארץ ילא ראשו תחלה עם הקרניים, נמלא דהקריב
 היו קודמין ביציאתו מצטן הארץ לפרסותיו, וקשה היך
 קאמר בלשון קרניו קודמות לפרסותיו הא רב יהודה עלאו
 אמר לעיל שלא ה' לו אלא קרן אחת במלחו וכי"ל למימר
 בלשון קרנו קודם. ואך דנוכל לומר לפי מה שכתב
 המהרש"א דעל מה לא ס"ל א"א קרן אחת, משני שש
 קרן יש לו שני פירושים סייוו עיני קרן מקריים ועיני איזו
 דבר עיקרי מהדבר הווא דנקרא נמי קרן, כמו אלו
 דברים שאדם אוכל כו' וסקרן קיימת להם לעוב"ב, ולכן
 אדם כראשון שהקריב קרבן כראשון ליחיד ומיוחד לכן
 ה' הקרן מהקריים שמורים נמי לעיקר הדבר הווא אשר
 יבונה בשם קרן וכיה רק אחת, וכי' מורה על קרבנו
 שהקריבו אך ליחיד ומיוחד. ולכן נוכל לומר לפ"ז שנברא
 מתחלה בשני קרניים ואחי בשני קרניו קודמות לשליטתו
 בעת צריאתו ורק אח"כ בעת הקרבנו חלש ממנו קרן
 אחת מלד ס"ל להראות בעת הקרבנו דכוונתו הוא אך
 ליטד

דבבטמה היא מותרת, וגם המתני' סוי שפיר דלריכה
 לכשמיטנו זה לאיבור להסתיכה מלד דאיה זנוחה כדי
 שנדע דיוס דין בספק, וא"כ כדי פיה' שפיר זה בודאי
 משמע מפרנס הגמרא דלאיבורא דהקרא דאותה דכתיב
 אחר הקרא דהיתר, דכל בבטמה הוא רק איבור חדש
 ולא לסחירה לאיבורא קמא דאיה זנוחה, וא"כ בספק
 דנחמך קודם שחיטה הוא רק ספק איבור חדש דל"ל
 חזקה איבור ולא ספק אינה זנוחה סדיון דמותר בכפייה
 כדיון ספק טרפה גם אחר דכתיב הקרא דאותה ולכן הוי
 שפיר קושיית הגמ' על מה דלריכנא הקרא ועל המתני'.
 ובזה יוחא נמי הגמרא דב"ק דף י"ח במה דקאמר שם
 דתנינא דלא נימא ס"ם בשליח שליחא מקלחא דשמא לא
 נפיק סוולד בסמקלח ואח"ל דנפיק דלמא לא ה' שם
 כרוב, משום דאין מקלח שליח בלא וולד, דכא מני
 בהבדייתא שליח שליחא מקלחא אכורה באכילה כסימן
 וולד בהשה כן סימן וולד בבטמה ע"כ חוכן דגמ"מ דשם.
 ולכאורה לא נבין למאי לריכנא בשליית הבטמה לומר
 דאכורה דלא נימא כס"ם משום דכיו סימן וולד הא גם
 אס כיו כס"ם ולא כיו אמרינן דאין מקלח שליח בלא
 וולד אפ"ס כיו ג"כ אכורה משום דיש להבטמה חזקה
 איבור דאיה זנוחה מדקודם דלא מהני ב' כס"ם
 בחזקה דכיו בעיין חזקה דספק שחיטה כענין דלעיל דף
 ט' כדאיתא בש"ך יו"ד סימן ק"י ס"ק ס"ד, הבל לפי
 דבריו ס"ל יוחא, דכא באמת המקלח שליח שבפנים
 ה' ראוי להיות מותר אף בלא כס"ם משום היתר
 דהקרא דכל בבטמה כדיון ולד הנמלא בבטמה, ומוכרחין
 הו בודאי לומר דכא דלא אמרינן כן הוא משום דכתיב
 בקרא אותה תאכלו כשחיה שלמה ולא כשחיה חסירה,
 וסייוו שאינה מותרת רק כשנמלא בהמה אחרת בבטמה
 שלמה אבל לא דבר שהוא מנוף בבטמה עלגה, ולכן כיו
 זה סדיון כמחול וכליות דנחמכו בתוך מעיה דכיו אכורה
 כדמתני בבטמני' שם בבטמה המקלח כדיל, כן נמי בשליח
 שחיה דבר אחר כמותה בבטמה וגם דכיו דבר מנוף
 הבטמה עלמה כמחול, ולכן לפי מה דנימא דאיבור
 אותה רק איבור חדש הוא ולא דהדרה לאיבורא קמא
 דאיה זנוחה דאמרנו לעיל כמחול, דמשום זה ליכא
 חזקה איבור דנימא דניקוס אחזקה דיכ' אכור באיבור
 אותה גם בספק מלד דכיו כמקודם כיון דהוא רק איבור
 חדש, כן נימא נמי בזה דשליח דבי' ליכא נמי חזקה
 דמקודם משום דכיו רק איבור חדש בזה כאיבור דהקרא
 דאותה, ולכן הוי ב' שפיר מלד כס"ם דשמא לא ילא
 כוולד בלא ושמא לא ילא כרוב וראוי להיות מותרת אס
 לא רק מלד כשעם משום דכיו סימן ולד ומני שפיר
 בהבדייתא דלא נימא ס"ם ואכורה באכילה משום דכ' ולד

ליחיד ומיוחד. ומלז זה הוי שפיר ג"כ דהוי קשה דכא שור שהקריב אדה"ר אם היה תחלת זריאתו רק בקרן א' אך נתחווה אח"כ בהפרים שנולדו מהפר הזה שני קרנים בזריאתם, ולכן ודאי מלז שבו בזריאתו היה ג"כ שני קרנים ורק שנתלש ממנו אח"כ קרן אחת בעת הקרבתו ולכן שפיר הפרים הגולדים ממנו הולכים אחר תחלת זריאתו בשני קרנים, והוי שפיר לשון קרניו קודמות לפרסותיו, דהוא איירי על תחלת זריאתו כדקאמר הגמ' הלשון דסובר כר' יהושע בן לוי דבקומתן ובראו, ומשום פרט זה כבר היו קרניו קודמות לפרסותיו, ואם כן איירי על תחלת זריאתו, לכן אמר שפיר קרניו, ורז יהודה דמקודם איירי על עת הקרבתו שאז נתלש ממנו קרן אחת ולא נשאר רק קרן אחת כנ"ל, והוי גם כן שפיר דהגמ' קאמר מקרן כתיב משמע דהכתיב הוא מקרן, אך חן קרינן מקרן כמו עס וי"ד, דהוי שפיר למאי מורה הכתיב והקרי, דהקרי מורה על תחלת זריאתו והכתיב מורה על עת הקרבתו, כנ"ל צעוה"י :

ש"ב ע"ב ר' שמעון בן פזי רמי כתיב ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים וכתיב את המאור הגדול ואת המאור הקטן, אמרה ירח לפני הקב"ה רשע"א א"א לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד, אמר לה לבי ומעטי את עלמך כו', והיינו דאמר ר"ש בן לקיש דבשעיר דר"ח הנאמר בו לחטאת לה' אמר הקב"ה הביאו עלי כפרה על שמיעטתי את הירח. ולריכין אנו להבין הענין מה שאמרה הלבנה הלשון אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד, ואף שזה הענין ארוך ורחוק עמוק עמוק מי ימלאנו בכ"ז מה שאוכל לומר בזה לפע"ד בעז"ה אני אומר שזה הענין, דהנה ישראל מונין למנין ה:ועדים והשנים למנין הלבנה, ולכן נקרא ג"כ שם לבנה עליהם, והעכו"ם הוי כל מניניהם לימות החמה דהיינו שהשנה הויא להן שס"ה ימים כימי היקף החמה במשך שנה אחת, לכן נוכל לומר דנקרא עליהם כ"כ שם החמה, וענין הלבנה והחמה דמקודם הוי שניהם שיים במאורותם ואחר כך נתמעטה הלבנה במ"ש כאן, היינו שמקודם הוה שכמו שלהחמה יש לה אור מה שתנוגף לה מהאור הקדום שנצבר מהוד מעטה לבושו של הקב"ה, והיא כמו שאם יטלטל אדם מראה כנגד נר דלוק שבכ"מ שיפגע המראה כנגד איזה דבר אזי מופיע האור מהנר הדלוק על הדבר ההוא, וכן הענין בהחמה שאין לה ג"כ אור מעלותה ומגופה רק מה שמופיע אליה מהאור הקדום שנצבר מהוד מעטה לבושו ית' כנ"ל, והחמה נתחווה ג"כ האור, ולהאור הקדום ככ"מ ששם החמה נתחווה ג"כ האור, ולהאור הקדום יש מקום אחר אשר שם האור יולא ממנה דרך חלון נגד החמה. וזה האור הקדום היה מקודם להאיר בעלמותו

על הארץ בלא תחלעות החמה. שעל ידה לא יהיה עלמותו אורו על הארץ רק אחר דנתחווה האור מהחמה שיחשיך מעט כמו שהוא בעת, רק היה ראוי מקודם להאיר בעלמותו על הארץ, ורק דראהו שאינו כדאי להשתמש בו רשעים והבדילו ללדיקים לע"ל כמו שאמרו חכ"ל. דלכאורה מזה הענין שהי' להקב"ה כביכול לימור דבתחלה ראה כך ואח"כ עשה כזה, ואך דהענין שבאמת מתחלה הי' ראוי להצטרות דוקא באופן כזה שהאור הקדום בעלמותו יופיע נגד זה העולם הגשמי מלז שמתחלה הי' ראוי גם זה העולם שיהיו יכולים להסתכל בעיניהם אף ע"י האור הקדום בעלמותו, ורק אחר אכלס מעין הדעת דתכלשבו בנוף מגשם עכור והיו העינים שלהם מגשם העכור אשר אינם ראוים ולינם יכולים להסתכל בעינים כאלו בעלמות האור הקדום ולא הי' העולם יכול להתקיים בכמו זה והולך לעשות ענין האור שיתנוגף ע"י איזה מחילה מפסקת דהיינו ע"י החמה שתחשיך מעט האור הקדום הנ"ל כפי השיעור שיכלו להסתכל בו בעינים כאלו, ולכן לע"ל שיוצרו למדרגתם הראשונה כאדה"ר קודם חטאו בעין הדעת ויכולו להסתכל אז בעלמות אור הקדום לפי מדרגתם שהי' להם אז, וזהו מ"ש חכ"ל כיין שראהו שאינו כדאי כו' והיינו מה שעלה ע"ד כביכול מקודם לצרוא את אור הקדום הנ"ל להשתמש בו גם בזה העולם זה היה משום דבאמת לפי זריאתו הי' ראוי דוקא להצטרות אור הקדום להאיר בעלמותו בלא החמה כנ"ל, ורק מלז שנתקלקל ע"י חטאו בעין הדעת דאז לא היו כדאים להשתמש בו, וזהו לשון דראהו היינו דראה מה שיעשה האדם בענין עין הדעת בזכירתו, ומשום דזה תלוי בזכירת האדם בעלמו ואינו תלוי בזריאת קוב"ה כשאר דברים הנצרכים משום דהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים לכן הוא רק בלשון ראה, דהיינו שהקב"ה אשר הבג לפיו לפניו ראה מה שיעשה האדם בזכירתו מה שיצטרך לו לעלמו, מלז דזה אינו תלוי בזריאתו, לכן גם בזה דתלוי בהאדם בעלמו אך יתנהג במשך ימי חיובו בעולם הזה, והקב"ה הרואה כל זאת, מתקן ברחמי המרובים ומקדים רפואה למכתו ומרצה לעשות טובות עמו גם לפי מה שיהיה ראוי גם אחר עברו על ראונו ית"ש, (והגם דעל פרטו אינו עושה דבר שיהי' נלרך אליו אחר שיפגע ויעבור על ראונו ית', אך בזה שלא יהי' העולם יכול להתקיים בלעדי זה, מתקן להם גם מה שיוצרו אחר עברם על ראונו ית"ש) כדי שיוכלו להתקיים בעולם. והבדילו ללדיקים לעתיד לבא דהיינו כהנ"ל מלז דיתחווה אז כאדה"ר קודם חטאו דיוכלו להשתמש אז בעלמות אור הקדום בלי שום הפסק כלל ודלא בעת דמאיר אור הקדום ע"י מחילה מפסקת שהיא החמה כנ"ל. ולעתיד יתגלה זה כמו כמו כל הדברים שנגזרו, שההבדל

שבין העת הזה כהעת העתיד הוא רק. שיתגלו הדברים הגנוזים, אבל הדברים בעלמאותן צודאי יבא גם עתה, דאל"ה לא יוכלו להיות לעתיד מלך דדבר חדש צבדריאה דעמידת העולם לא יהיה. דבל תמוט עולם ועד כתיב, ואין כל חדש תחת השמש כתיב. ולכן מלך זה ה"ל יוכל להיות מי שיזדקק הגשמות שבו ויכול להיות גם כעת כאדם קודם שקלקל בעין הדעת וכאשר יהי' אחר התחיה משום ה"ל. דההבדל מכעת לבין העתיד הוא רק בענין הגילוי כדכתיב (בראשית ג) וישכן מקדם לנן עדן את הכרובים ואת להט החרב המתהפכת לשמור וגו', דהיינו שהוא רק להסתיר זה הגילוי, וכן לשון ויתגלו בני ישראל את ערים מהר חורב, דהיינו גמיל לשון לל דהוי כמו לל להעין, שנתהוה ה"זה הפסק בין העין להדבר, אבל הדבר בעלמנו דהיינו השני בתרים צודאי נשאררו גם כעת אם יזכה לזיה לזה שיזדקק. עלמנו מהגשמות כמו שהי' ראוי להיות קודם חטא עין הדעת, ולכן יהי' כן גם לעתיד, כדאיתא, לדיקים יושבין וטעמותיהם בראשיהן ונחנין מויו השכינה, ולא יהי' כדבר חדש כ"ל :

נחנין מהם, והיינו ממה שיואל האור מאור הקדום דרך חלון על החמה כ"ל, וזהו מה דאמרינן בצברכתנו הראשונה דשבת וזוקע חלוני הרקיע מוליא חמה ממקומה ולבנה ממכון שבתה, דיואל האור ממקומו המאיר דרך חלון ויאיר על החמה ובכל מקום דמוליא החמה שם מזהיר האור מאור הקדום כמראה שמעמיד אדם נגד נר דלוק כ"ל, וזהו מוליא חמה ממקומה ולבנה ממכון שבתה, דהלבנה מקבלת אורה מהחמה והוי דומה אור שלה כמראה שניה שמעמיד אדם נגד מראה העומד נגד נר דלוק, ולכן הוי אורה מועט מאור החמה. וזהו המשך צרכתם האל הפותח בכל יום דלתות שערי מזרח, דהיינו צהמזרח אשר שם יש שערים ודלתות ששם עיקר האור וזה אין להשיג איך הוא הדבר, וגמך האור מחדר לחדר מזה לזה עד שמגיע לנו וגם להלבנה דהיינו פותח בכל יום דלתות שערי מזרח ששם עיקר האור אשר לא נוכל להשיג זה צבירור וגמך האור משם דרך השערים והדלתות לחדר אחר וצחדר הבני הוא זוקע חלונית, וזהו זוקע חלוני רקיע, ויואל האור ממנה נגד החמה, והחמה היא עומדת נגד העולם הזה, ובכל מקום דמוליא החמה ועומדת שם שם מתנוץ האור כמראה העומד נגד לזיה דבר המאיר שבכ"מ שמומ המראה נגד לזיה דבר שני אזי מתנוץ ג"כ האור מהדבר המאיר על הדבר השני ההוא אף דהדבר המאיר אינו נגד הדבר ההוא, כן הוא גם ענין החמה לענין האור הקדום שנתהוה מהוד מעטה לבשו ית' לענין זה העולם, דבכ"מ דהחמה על כדור הארץ שם מתנוץ האור מהחדר שלמעלה ממנה, וזה מוליא חמה ממקומה ועוד ולבנה ממכון שבתה דהיינו שכמו שלהחמה נהוה האור אליה ממקום אחר והיינו ממקום החדר המאיר ע"י החלונות כ"ל כן יואל האור מהחמה על הלבנה כעת לאחר שנתמעטה, וזהו ולבנה ממכון שבתה, וזה שחשבו אנשי כנה"ג איך שיואל האור מזה לזה שהוא מהדלתות שערי מזרח לחדר אחר ובהחדר האחר עושה חלונות וזוקע ויואל האור על החמה ומהחמה על הלבנה, וזהו נוסחם האל הפותח בכל יום דלתות שערי מזרח, הוא המקום הראשון, ואח"כ וזוקע חלוני רקיע, הוא המקום השני, ואח"כ מוליא חמה ממקומה הוא המקום השלישי, ואח"כ ולבנה ממכון שבתה הוא המקום הרביעי, כמש"ל כל העיקר הזה בהתחלת דבורינו מזה. ומקודם היה גם אור הלבנה נמשך מעלמות אור הקדום כמו להחמה בלי שום הפסק, כאשר היא עתה שמפסיק בינה לבין אור הקדום כ"ל :

ונחזור לעניינינו הקדום ששם ישראל נקרא בשם לבנה מלך שמוינן כל מנייניהם להלבנה, והעכו"ם נקראים בשם חמה שהוא ג"כ כה"ל משום דמוינן כל ענייניהם לחשבון החמה, וכשם דהמשל דהיינו דהלבנה והחמה

ונחזור לעניינינו דכעת יואל האור ממקום אור הקדום דרך חלון על החמה וע"י הפסק החמה להאור האוד מעטה לבשו ית"ש יוכל להאיר גם לעניינו אף כפי הגשמיית דכעת, והאור המאיר מאור הקדום בעלמותו שמאיר יותר ויותר מהחמה, זה האור הרב אינו נרגש לנו לעת עתה כלום מלך דעניינו כעת אינם נהנים מגדלות זה האור המאיר הרבה יותר מהחמה, וכעת הוא זה רק כבוד לשמו ית' לצד, ורק הוא ית' לצדו יודע איך יבוצח בעד זה, אבל לנו אין יודעין כלום מזה לא מעיקר הדבר מה דמאיר יותר ויותר ואף גם דאין לנו יודעין להלל ולשבח לכבודו ית' בעד זה, וזהו שתיקנו אנשי כנה"ג בצברכתנו הראשונה לפני ק"ש אל צרוך גדול דעה הכין ופעל זהרי חמה טוב ילך כבוד לשמו, והיינו שהכין ופעל זהרי חמה שהוא הדבר המזהיר את החמה, דבחמה עלמה לית בה אור כלל כ"ל וכדנמלא צדרי הגאון רבינו אלי' ז"ל מוילנא צפ' בראשית. וזהו האור הקדום ה"ל. וזהו דזהרי חמה טוב ילך כבוד רק לשמו היינו דאנחנו אין יודעין כלל מזה אף לשבחו בעד זה, והכבוד לו ית' בעד זה הוא רק לשמו ית' בעלמו וגם משמו בעלמו והיינו דרק הוא בעלמו יודע כבודו מזה ואין לנו משיגים זה, אבל מאורות שהם המראות כ"ל דהיינו המסכים המזדילים בין אור הקדום לזה העולם שהם החמה והלבנה שנהנין מהם והם המאורות הכתיבים בקרא הם הם אשר נתן סביבות עזו ומהם יודעי' גם אנחנו, לכן צוה פינות לבחין קדושים רחמי שדי היינו כלל ישראל הקדושים, תמיד מספרים כבוד אל וקדישתו בעד זה, משום שידעוים גם הם מהמאורות הללו שהרי

והחמה בעלמם הי' עניינם מקודם על מה שכבראו בעולם
 דהיינו להאיר ולא היו נלרכים זה לזה משום דלהלכנה הי'
 נמשך ג"כ אורה מעלמית אור הקדום הנ"ל קודם שנתמעטה
 כן הנמשל דהיינו ישראל ואומ"ה הנמשלים להם לשמש
 דהיינו שם חמה ולבנה לא היו מקודם ג"כ נלרכים זה לזה
 שהיו משפיעים אחד לחבירו, דהיינו ישראל שעוסקים תמיד
 בתורה שהיו לרכים להחיות גופם נומה דהעכו"ם עובד
 תמיד את האדמה, ולא הי' כך רק לישראל יהי' להם
 לחמה שמשם ושקויים וכל לרכים המהשפעת ברכה עליונה
 אף בלא הכנזס, לפי שהיו מולאים כל דבר הנלרך להם
 מיכן ומזומן בלי יגיעה כלל, מלך דיגיעתם ל"ל רק בתורה
 והיתה ראוי' להיות מדרגתם תיכף צעת מתן תורה ולוחות
 הראשונות כאלה"ר קודם חטאו וכמו לאחר התחיה שעתידה
 הארץ שתהיה גלוסקאות וכלי מלח בלי שום יגיעת אדם,
 ולעכו"ם היו לחמם וכל הנלרך להם להנאת גופם מיגיעת
 כפס, דמאלו הגלוסקאות המוכנים לעלות נועלמם מבטן
 האדמה לא היו יכולים העכו"ם לחיות מהם, דהם אינם מחיים
 רק למי שעוסק תמיד בתורה משום שהוא לחם אצירים ולחם
 שמים, 'כענין המן שהי' במדבר, ולא הי' חסר בשום פעם
 מלך זה השיעור דחיות נפשם עומד לנגלות, דיארע שיקח
 ממנו חיזה מהעכו"ם, מלך ולא הי' מהני רק לישראל שעוסקי'
 תמיד בתורה בענייני הרוחניות, אבל לא לעכו"ם, ולכן כשרפו
 ישראל ידיהם מן התורה התחילו להיות רעבים והיו לוועקים
 זכרו את הדגה אשר נגבל במצרים להיות רעבים והיו הקישואים ואת
 האבטיחים ואת החמיר ואת הבגלים והיינו הנאות גשמיות,
 וכל זה חנם היינו בלא תורה ומלות כדרז"ל, ועתה נפשנו
 יבשה דהיינו שלא שבעו ואין כל, דאין להם תרופה רק
 דוקא באופן שישימו עיניהם וכל לבם רק בענין המן
 שהוא מזון רק לעמילי תורה וזהו בלתי אל המן עינינו,
 ולכן כתיב בתחלת הפרשה דהנה אנכי ממטיר לכם לחם
 מן השמים, למען אנהנו הילך בתורתו, דהיינו מהלחם מן
 השמים אנחנו אם ילכו בתורתו אם לא, וזהו כדרשת חז"ל
 על תיבת חנם הנ"ל שהוא בלא תורה ומלות, והיינו
 דבעד הדגה שבמצרים לא היינו לרכים ללמוד תורה ולעשות
 מלות דוקא דגם בלא מלות היינו שבעים מהם ועתה
 מוכרחים אנו דוקא ללמוד תורה ולעשות מלות עבור זה,
 אשר על כן גם אז צעת שהיו ישראל ראויים להיות במדרגה
 כזו דהיינו תיכף צעת מתן תורה ראוי הי' להיות ג"כ ענין
 השפעתם לעולם כך כענין המן, ולכן היו נמשלים מקודם
 בשם לבנה שהיא כינוי לישראל, ושם חמה שהיא כינוי לעכו"ם,
 ולא היו משפיעים שום השפעה אחד לחבירו רק שהיה
 השפעת כל אחד לעצמו, ולא היו נקראים העכו"ם בשם
 משפיע לישראל וישראל לא היו נקראים בשם נשפעים
 מעכו"ם, וכן גם המשל היינו הלבנה והחמה לא היו ג"כ

משפיעים מקודם זל"ז משום דלהלכנה הי' ג"כ ממוקד
 האור כהחמה ולא היתה נקראת או החמה בשם משפיע
 להלכנה והלבנה בשם נשפעת מהחמה כדליתא ענין זה
 בזה"ק דמזייר ענין הלבנה וחמה כזכר ונקבה שהם בשם
 משפיע ונשפע עיין שם, וזה שהיו נקראים שני המאורות
 הגדולים. וזה כוונת הגמרא דאמרה הלבנה וכי אפשר לשני
 מלכים שישתמשו בכתר אחד, דהיינו כיון דהשגחת ישראל
 יהי' שהיו מולאים כל הדברים מוכנים בלי שום יגיעה כלל
 והוא כלאחר התי' דזהו ענין הנהגה ניסיוית בזה העולם,
 ולהעכו"ם יהי' מחיית נפשם מיגיעתם ויהי' נקרא הנהגה
 אחרת כענין הנהגת עוב"ז, ושם מלוכה הוא ג"כ ענין
 הנהגה דהיינו בזה דמושל ונוכח ארלו נקרא בשם מלוכה,
 וא"כ אם הי' נוכח שתי הנהגות הנ"ל דהיינו הנהגה גופנית
 כענין העוב"ז והנהגה הניסיוית כענין עוב"ז, בעולם אחד,
 א"כ הרי זה באילו משתמשים שני מלכים בכתר אחד והיינו
 בעולם אחד שזה העוב"ז ועוב"ז, וזהו השאלה ששאלה
 הלבנה, דהיינו שם הלבנה שהיא כינוי לישראל, ובאמת
 אזור לשאל שאלה באופן כזה דלוי אפשר מהשיות, דאם
 עשה כך ודלוי הוא באפשריות והיפלא מה' דבר, ואך שהיו
 יכולה לבקש מהקב"ה שיבינה איך הוא זה, ובזה דשאלה
 בלשון וכי אפשר, הציחה דברים כלפי מעלה בזה, ולכן ענה
 אותה לוי ומעטי עלמך, דזהו כלל בענין עונש העבירה
 דאינו נענש עבור זה כענין עונש דבשר ודם על חיזה
 דבר, דאין לתאר שהדבר ההוא אינו טוב בעלמיתו מלך
 העונש שמענישין אותו ע"ז דהא אם לא יודע הדבר יוכל
 להיות שהדבר ההוא בעלמו הוא טובה לו ורק אח"כ נתהוו
 לו לרעה מלך דנחודע והענישו אותו עבור זה, אבל בענין
 עבירה אינו כך רק שמהעבירה עלמה תלמז לו הפורעניות,
 א"כ היא רעה באמת, וזהו לשון הכתוב תיסרך רעתך
 ומשבותך תוכיך דהיינו שמהעבירה עלמה תלמז עשו,
 א"כ דעי דלוי כי רע ומר היא. וכן הי' הענין כאן שמה
 ששאלה וכי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד והי'
 זה עבירה גדולה, נתהוו מזה גופא הרעה דהיינו מזה
 ששאלה וכי אפשר לכן לא יהי' אפשר רק הנהגה אחת מלך
 תיסרך רעתך רק דיוכל להיות הנהגה אחת רק דהחמה.
 וכן גם שם החמה דהיינו העכו"ם, ושם הלבנה והלבנה
 להיות נשפעים מהחמה ומשם החמה. או דיוכל להיות
 להיפך, דיהי' הנהגה אחת דלהלכנה ודשם החמה
 להיות נשפעים מהלבנה. ורק מי שחטא ראוי לו להיות
 עונשו דיתחסר, מלך השאלה דוכי אפשר, לכן אמר לה לוי
 ומעטי עלמך, מלך דשאלתך הי' וכי אפשר שלכן מוכרח
 להיות דלא יהא רק הנהגה אחת, ואחה שאלת זה והחטא
 הוא מלך, ע"כ יהי' רק הנהגה אחת והחטאון מההנהגה
 השני' תהי' ממה דתחסר הנהגתך ותהי' נשפעת מהחמה

וכן גם שם הלצנה משם החמה . והיינו דינמא דענין הלצנה דמקודם היתה נעשית בלופן דהי' אורה גדול מקודם ואח"כ נתמעטה , היתה מורה על ענין העתיד על מה שיהא נעשה אחר כך בענין שם הלצנה דהיינו בישראל, כנ"ל :

וענין

דוכי אפשר הוי לכל האופנים כמו אז לענין ההנהגה הניסית הגלויה כן גם בעת הזה דנסתרה זו ההנהגה וטמונה ומכוסה היא מהענין ונשגחה הנהגה זו בסתר דהיינו האיש העוסק בתורה תמיד מומין לו השי"ת פרנסתו שתהא מוזמנת לו והוא מרויח בשעה אחת כבעבודת כל היום שזה ג"כ כענין הנון במדבר וזה נראה גם היום ורק שהוא בהסתר ובהלנע , והענין הוא כדי שישאר לו זמן פניו כל היום לעסק התורה , דלזה האיש איתא ג"כ הבחינה דהשאלה הנ"ל גם השתא , ולא יארע לו ח"ו בחינה פעם שיאמר אחיש ואמחר לילך למסחרי דאם אין אני לי מוי יטרית בעצורי בלורך פרנסתי , אולם לריך האיש הוא ליתן אל לבו שהשי"ת יוכל ליתן לו בשעה אחת כמו בטרתח כל היום כמארז"ל הוי ממעט בעסק ועסוק בתורה , ואם יאמר ח"ו שההנהגה הניסית לא תשיגורו בלופן טמיר ונעלם מזל שלא יהא הוא חלוק מהנהגת כל העולם שתלוי סכום הרווחתם לפי ערך עבודתם , כי ע"י זה יהיה עונשו שלא יושג אף לזה האיש העוסק בתורה הנהגה אחרת בעולם מזל הנ"ל שלא יהיו לו שני הנהגות בעולם אחד , שזה בכלל השאלה דוכי אפשר לשני מלכים שיסתמשו בכתר אחד דהיינו בעולם אחד כנ"ל , דיהיו שני הנהגות לזה כך ולזה כך כהנ"ל , ויעטוהו לו לזה האיש ג"כ כהנ"ל , דמכיון שיאמר וישאל כך , אזי ישיבו לו כהלכתו שלא יתי' לו רק הנכנס אחת , והיינו שיסתמי לו ההנהגה השניה הניסית שהיתה ראויה אליו , וזה משום שהוא שאל שלא כהגון אומרים לו תייסרך רעתך ומשיבין לו גם כן החשובה הנ"ל לך ומעט עלתך , והיינו שלא ישיג רק הנהגת עוה"י שלא ירויח רק כפי עבודתו וטרתתו מזל תייסרך רעתך כנ"ל . דלפי שרלונו לעבוד בשביל מומן ע"כ כן יעשו לו שאך ממונו יעזור לו . וזהו ג"כ ענין דעבודה זרה כדאיתא בספרי מוסר לענין מה דאמר רז"ל דתאוות ע"י נתבטלה מהאדם כעת וכתבו דניתן זה הענין להאדם במומן , דענין ע"י שהיתה מקודם הי' בלופן שעשו להם איזה כח ממונע להוריד שפע דרך זה הכח , ועתה ניתנה תאוות זו בהממון שהוא כמו עובד ח"ו להממון , לכן איזה איש דהנהגתו דהי' כנ"ל הוי כמו דנותן עיניו לענין השפעתו אך בכח הממון דיקח הרווחתו מכח ממונו , וכן יתהוו לאיש הזה דיניחו אותו לענין ממונו , שיהא מונח תחת הנהגת עוה"י , דכפי עבודתו כן תהי' הרווחתו , שכפי שאלתו וכפי

דבורו מוכי אפשר כו' כן תהיה הנהגתו מזל תייסרך רעתך כנ"ל . וכן מקודם היה ג"כ השאלה דוכי אפשר זזה דעשו בעת לוחות הראשונות העגל של זהב דהיינו שעשו להם איזה מנהיג שינהיגם , דהוי זה נמי כמו איזה ממונע . וענין זה דהעגל שהיה של זהב , הוי ג"כ דהיו עושין כח הממון להנהיגם דהיו חושבים דכיון שמשו רבינו ע"ה אינו מזל דחשבו גם יום עלייתו ממנין הארבעים יום , וכאשר ערצב להם ג"כ השטן כמארז"ל במס' שבת , וכצרו דאין להם עתה אדם כיולא בו שיחי' להם בזכותו ההנהגה הניסית שהיא מעין עוה"י כזה העולם דיהיו שני ההנהגות ביחד כזה העולם , כאשר היה בצ"ז אחרי כן כך , והיינו הנון והשלי ודבאר ונתהפכו המים המרים ע"י עץ מר למחוק , ומים מן הסלע , שזה ענין הנהגת עולם הזא כזה העולם , ולכן הי' אז הענין בעגל מזל דהיו חושבים שאין להם עתה איש כמשה רבינו ע"ה שיוכו בזכותו להנהגה הנ"ל דלכן עשו להם ענין דהממון הנ"ל והיינו שילכו כעת תחת הנהגת הגופני כפי דרך הממון ולקחו מכל אחד זהב ועשו אותו אולר ותארוהו כמין עגל שילך זה האולר לפניהם בדרכס , דזה היה ג"כ כהנ"ל לאיזה ענין הממונע לענין הממון , וזה נתהוו להם אח"כ דהי' להם זה כח ממונע ממש דהוי כעין ע"י , כדרך ענין זה דהממון דהיום עושה כך ולמחר עוד יותר , וזא להם זה מזל מחשבות דאין יהיה אפשר כעת בלין משרע"ש שיהיה להם ההנהגה השניה הניסית , ולכן זזה דעשו את העגל וזה השאלה עלמה מה שאמרה הגמרא דשאלה הלצנה וכי אפשר כו' , ומזל זה נתהוו מה שהניחם תחת הנהגת עוה"י כהלכות האחרונים אחר העגל כדכתיב ויהללו דנ"י את עדים מהר חורב , וכפי ששאלה ולפי דיבורה כן הי' המענה לה לבי ומעטי ח"ע , דנתמעטה מקודם ע"י המעשה דנתהוו המשל דהלצנה והכמשל כנ"ל דהיינו לשם הלצנה אחרי כן , וז"ש בגמ' על הפסוק וציוס פקדי ופקדתי שאין לך שום פירענות בעולם שאין בו חטא העגל מזורק לעולם דאז נשלם עונם לענין שינעשו עליהם , דנראה ג"כ שמזל דענין ע"י שהיא עבירה חמורה ושקולה כנגד כל התורה כולה אשר בעבור זה יוכל ח"ו לבא עונש ג"כ כנגד כל התורה כולה , ובטלה התאוה ממנה כנ"ל , ולא נשאררה התאוה לעבירה החמורה הזו רק בענין הממון כדאי' בספר מוסר הנ"ל , לכן תמיד כשבא עליהם עונש ח"ו דאין יכול לבא רק אם יורקף איזה חטא דע"י לזה , והיא כבר נבטלה התאוה ממנה , לכן קאמר בגמרא דעונש דבא עליהם תמיד מזורק עמו גם איזה חטא דע"י דהיא עבירה חמורה והוא ענין ע"י ממה שנשאררה להם כעת דהוא בתאוות הממון , והיינו דקאמר שאין לך חטא שזא עליו פורענות שלא יתא

מלרף עמו חטא העגל והיינו חטא זה דתאוות הממון שהוא ענין העגל לעולם :

ונחזור לענייננו דמלד זה נתמעטה הלבנה מקודם הוא מלד אותם שנתמשלו לשם הלבנה ממה שאירע להם אח"כ אחר מעשה העגל, שזהו השאלה דוכי אפשר כו' דענו אותה לבי ומעמי עמך, ולכן לעתיד שיכופר חטא זה תהי' אז הלבנה מאירה מעצמות אור הקודם, זמן גם אותם שנמשלו לשם הלבנה יהיו נשפעים לעצמם ועתידה הארץ שתוליד גלוסקאות וכלי מילת, והו שיסדו לנו בצרכת הלבנה וללבנה אמר שתחדש עטרת הפארת לעמוכי בטן שהם עתידים להתחדש כמוהו, היינו כמו שהיא הייתה לה מקודם אור בעלמה ואח"כ נתהוו לה שיהא נשפע אורה אך מהחמה ותהי' היא נשפעת והחמה תשפיע אליה, אבל לעתיד שיתכפר העון מהשאלה דוכי אפשר הכ"ל דלדו יחדש אורה מהאור הקודם בעלמו כמקדם, כן גם הנמשל שהוא שם הלבנה שהיא כנס"י היו גם כן מקודם כמוהו, שהיו נשפעים לעצמם בהנהגתם בלא שום משפיע בחלומע ואח"כ נחלכלכו בחטא שגרם להיות משפיע אליה שם החמה והיא תהי' נשפעת, ולעתיד דיתכפר העון מהשאלה דוכי אפשר הכ"ל תהי' היא ג"כ כמשלה דהיינו כמוהו שתחדש אליה השפעתה לעלמה מעתידה הארץ שתוליד גלוסקאות ככ"ל, והו וללבנה אמר שתחדש עטרת הפארת לעמוכי בטן דהיינו דהיא נבראת להאיר לזה העולם וזהו עטרת הפארת לעמוכי בטן צמה שהתחדש ושהם עתידים דהיינו הנמשל שלה עתידים להתחדש כמוהו דהיינו כמו שהיתה מקודם בשלימות ואח"כ נלקית צהר ולעתיד דיתכפר לה תהי' מוחזרת לשלימותה, כן הם היו ג"כ מקודם בשלימותם ואח"כ נלקו ולעתיד דיתכפר להם יהיו ג"כ מוחזרים בהשפעתם כמקודם, והו להתחדש במוחה, דהיינו דהיא תהי' כהם, והם יהיו כמוהו, דהמשל יהי' כנמשל והנמשל כהמשל. והו דמסיימין בהצרכה יהי' רעון מלפניך למלאות פגימת הלבנה ולא יהא בה שום זיעוט ויהי' אור הלבנה כאור החמה כו' כאור שבעת ימי בראשית כמו שהיתה קודם מיעוטה, דהיינו שהיה אור הלבנה כמו שהיתה שבעת ימי בראשית ומאור שבעת ימי בראשית שהוא מהאור הקודם עלמו, שזהו כמו שהיתה קודם מיעוטה כמו שנאמר את שני המאורות הגדולים. ומסיים ויתקיים בנו מקרא שכתוב ובקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם לענין פגימת הלבנה, ואך לפי יצרנו הו שפיר, דכל זמן דשם הלבנה שהם כנס"י שהם שפעים מהשפעת זולתם היינו משם החמה כן גם המשל היינו הלבנה בעלמה הו ג"כ נשפעת מהחמה דזה הו

פגימתה ומיעוטה מלד השאלה דהחטא דוכי אפשר דנגזר עי"ז דלא תהיה רק הנהגה אחת כהכ"ל, ולכן לעתיד דיתכפר החטא ויהא דוד מלכם דלדו תהי' השפעתם לעצמם בהנהגה הניכייית שיהיו שני הנהגות בעולם אחד, דתהי' ג"כ הלבנה גם המשל לא יהיו נשפעים מהחמה ורק שתהי' אור שלהם לעצמם מהאור הקודם, והיינו למלאות פגימת הלבנה, והו ההמשך ויתקיים בנו מקרא שכתוב ובקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם לענין פגימת הלבנה :
אח"כ :

ורבן

מלד זה דכל זמן דעו"ס הם משפיעים וישראל הם נשפעים ככ"ל דכן הו ג"כ המשל שלהם הלבנה בעלמה בכל זמן זה דהו השפעת אור שלה מהחמה דהחמה היא משפעת לה והיא נשפעת ממנה דע"כ מלד זה הו אורה מועטת מהחמה לאחר שנתמעטה דנעשית נשפעת מהחמה, דמ זה נבדלת לעת ערב מהיום דלינה מאירה כיום, ולכן לעתיד דיתכפר העון דשאלה דוכי אפשר הכ"ל דלדו יחזר להלבנה אורה דמקודם דמשום זה לעת ערב יהי' אור כמאמר הכתוב והי' לעת ערב וגו', ומלד דיהי' זה בעת דשם הלבנה דהיינו ישראל לא יהי' עוד השפעתם מהשפעת העכו"ם ומעבודתם הגופני ורק שיהי' השפעתם מהנהגה השניה הניכוי ככ"ל דהיינו בעת דיוחזר הגאולה לישראל מלד דלא יהי' אז שם הלבנה דהיינו ישראל נשפעים מהשפעת שם החמה ככ"ל דלכן הו המשל דהיינו הלבנה והחמה בעלמה דלא יהי' עוד האור כמשך מזה לזה היינו מהחמה להלבנה ורק שיהא כמשך אליה האור מהאור הקודם בעלמו כהחמה ויהי' אז לילה כיום יאיר מלד הלבנה כאור היום מלד החמה. ומכיון דיהי' זה בעת שיהי' השפעת ישראל עי"ז עצמם וא"כ כ"ז דהגלות הו לישראל והשפעתם הו מהעכו"ם דהיינו לשם הלבנה, דבזמן הזה ליכא אור גם להלבנה בעלמה דנשפעת אך מהחמה ככ"ל כהשפעת ישראל דשם הלבנה משם החמה ונקרא בזמן זאת הלבנה לילה מלד דלינו מאיר כיום, ולכן לעתיד דלא יהי' עוד הגלות דמלד זה יהי' להלבנה ג"כ אור מהאור הקודם בעלמו, לא יהי' עוד אז שם לילה בעולם, ולכן כ"ז דאיכא גלות איכא לילה בעולם. והו שפיר מה דמרמזי המקובלים שם הגלות לשם לילה מלד דכ"ז דאיכא גלות איכא לילה וכ"ז דלא יהי' הגלות לא יהי' לילה ככ"ל בעו"ה :

השפעה מודלעיל דף ב"ה

דף ס"ה ע"ב **בגמרא** גבי חוט השדרה נתמסמם טרפה, נתמזמו כשרה. מיצתי רשב"א אומר בהמה שנתמזמו מוחה טרפה הווא נתמסמם

המסמס אחרת אינו והא לוי הוה יתיב צי מטותא חזיה
 להווא גברא דערי לרישא אמר נתמזמו מוחי דדין לאו
 דלא חיי אמר אביי לא לומר שאינו מוליד . עיין בתוס'
 ד"ה נתמזמו, תימא לריב"ס מאי מיייתי ראייה ממוח דנקובתו
 במשכו לחוט השדרה דפסיקתו ברובו . ולכאורה לא נבין
 דאמאי נערי התוס' עד הכא דמדמה הגמרא מוח הראש
 לחוט השדרה בענין דר' לוי ולמה לא הקשו מקודם .
 היינו על מה דפריך הגמרא מקודם מהברייתא דרשב"א
 דאריך מדמי חוט השדרה למוח שבראש . ושם הוה הקושיא
 אלימחא מהבא . כי צכאן לכאורה היינו יכולין לומר כי
 מבוס זה הגמרא מדמי להו אהדדי כי אע"פ שמלך שיעור
 הטריפות מוח שבראש חמירא מפסיקת החוט עכ"ל יש שם
 מעלה יתירא להכשר מלך דאיירי בחדס ואדם אית לוי מולא
 וא"כ יוכל מי ל' זר דמתוך זה בהא דלוי דהיינו דנימא
 דכמו דחזיון במוח שבראש דהוי טרפה כל כך שם בנתמזמו
 אף בחדס גם דאית לוי מולא . א"כ נימא דבבהמה הו'
 ג"כ טרפה בנתמזמו אף בחוט השדרה . ומדמי הגמרא דין
 דמוח הראש דאדם דאיכא חסרון מלך שיעורו במשהו
 ואיכא המעלה מלך שהוא אדם , לבמה דאיכא זה גם כן
 מעלה וחסרון באופן אחר דהיינו המעלה מלך החוט דדינו
 ברובו והחסרון מלך שהיא בהמה ול"ל מולא וא"כ הו' אינו
 מקום לומר בענין דלוי ליישב זה . אבל בפרכת הברייתא
 דאיירי ג"כ בבהמה שם הוי קושייתא יותר חזקה . דזה א"ל
 דמוח דהברייתא איירי ג"כ בחוט השדרה דהא סתם מוח
 הוה בודאי מוח דבראש ועוד דהרא"ש הביא דהמרכה
 והמסמס פסול אף במוח שבראש מברייתא זו דרשב"א
 מבהמה שנתמזמו מוחה וא"כ חזיון דאיירי בודאי במוח
 שבראש וא"כ לא נבין אמאי לא הקשו מקודם בענין
 פרכת הברייתא מבהמה שנתמזמו מוחה , וז"ע :

ע"כ ההשקפה

דף סו ע"ב דר"ג דבשרא חסירי דכוורי שריא כו' .
 אמר ליה רב משרשיא ברי' דרב
 ה"חא לרב הווא מאי ענא מהא דתניא ואת נבלתם תשקלו
 לרבות את הדרכים שצבהמה אמר לוי הכי השתא בבהמה
 בשחיטה משתריא והגהו מדלא קמהניא בהו שחיטה באיסורי'
 קיימי אבל דגים באסיפה בעלמא משתרי והני כי נבלן
 בהיתרא קא נבלן . עיין ברש"י דפירש דבבהמה הוה אסור
 מלך אבר מן החי . דהיינו דאף דבר שבגוף הבהמה דהוי
 אמרינן דחשיבי כבשר עלמו דלא שייך לזה האיסור משום
 דליתא צפרסה בכ"ז הראה לן הקרא זה דהוי אסור וזה
 הסברא דהא דחשיבי כבשר עלמו אמרינן דלא נימא בזה
 ג"כ היתר דכל בבהמה מלך דאינו מתיר רק בבהמה

זה. ואין לומר דאין שייך שם אבר על חולעת. מדאיתא בחולין בפרק אלו טרפות דף נ"ח ע"א דקיסוס שהתליעה באיבה אסורין וקאמר רב פפא דהני תמרי דדלא דלאחר י"ב חודש מותרין. דמלך דהתולעים שהתליעו בעורם מחזברים צודאי לא היו מתקיימין עד השתא דכל צריה שאין בו שלש אינה מתקיימת י"ב חודש והתולעים הנמצאים כעת צודאי הם מה שהתליעו לאחר מאהן בעור דהוו תלושין וכיון דהתולעים הוו מלאחר תליבתן לכן הקיסוס מותרין כדין חולעים שהתליעו צפרי תלושה דכל זמן שלא פירשו מרביצייתיהו דמותרים. וא"כ כיון דהתולעת היא צריה שאין בו שלש איך יקרא זה בשם אבר. ואך דזה שפיר דהא הרמב"ם פסק דאף דבר שאין בו רק צפר לבד צדצר דאין גזעו מחליף כגון עחול הו' כבד אס גתלשו חייב עליהם נמי משום אבר מן החי לבד הלאו דצפר מן החי אף דליכא רק צפר לבד, כמו שמביא הש"ך בשמו סימן ס"ב בהלכות אמ"ה ס"ק ג'. ובודאי גם על זו החולעת מזהמה איתא גם כן הלאו דאבר מן החי, אף דאין בו רק צפר לבד, דהוא דבר חשוב צפני עלמנו כטחול וכבד לפי שיטת הרמב"ם ז"ל. וכוכל לומר דמלך דנראה להרמב"ם ז"ל מכל המקומות דהגמרא דאיתא שני האיכוסים דהיינו אמ"ה לבד צפר מה"ה גם לב"ג. ולא הוי שפיר דלמאי נלריך שני הדברים גם לב"ג כהנ"ל. ונראה לו דיהיה נ"מ לענין הדברים שדברנו דהיינו לענין תולעת מזהמה דאס צלעה שלמה דאז ליכא איכוס דצפר מן החי דיהיה עכ"פ אכוס מלך הלאו דאבר מן החי. משום דיכוסור הרמב"ם לשיטת החוס' דף ק"ב דאף לז"ד דלא צריים עימדת בכ"ז לאו לחסיכת צפר עומדת. וא"כ נכריח לומר דגם דבר דאין בו שלש רק צפר לבד ואך דהוא דבר חשוב דאין גזעו מחליף הוי חייב גם מלך הלאו דאמ"ה לבד איכוס צפר מן החי. וא"כ ידעינן נמי בטחול וכליות דנתלשו דאיכא עליהם הלאו דאיכוס אבר מן החי לבד הלאו דאיכוס צפר מן החי. וע"כ מלך דנראה להרמב"ם דיהיה נ"מ לענין הנ"ל דצ"כ לענין החולעת מזהמה לכן מלך זה פסק אף צדצר דאין בו רק צפר לבד דהיינו בטחול וכליות שנחתכו דחייב עליהם גם מלך הלאו דאבר מה"ה. ואזיל הרמב"ם צוה לביטתו. ובאלו הדברים דהתולעת יהא נקרא דבר חלוק צפני עלמנו מן כל הבהמה דיהיה נקרא מלך זה דבר שלש לענין צלע אחת ככולה לענין דאין חייב עליה מלך איכוס צפר מה"ה מלך דלאו לחסיכה צפר עומדת כנ"ל. יהי' עוד נ"מ לענין דאס' מה החולעת דאס אמרינן דהוא דבר חלוק הוא מכל הבהמה א"כ מה ליכא בו אז איכוס דשם אמ"ה וכ"כ גם איכוס

לאצריים עומדת באס אכלה צן נח שלמה דליכא צמה"ח והולך לכתוב דבזה יהי' אכוס מלך אמ"ה דדאיכא גיד ובשר ועלם. ואך בזה לא נ"ל כן דהא לא נוכל למצוא צליעת שלמה רק בעוף. והרמב"ם פסק בהלכות מלכים דאין צ"כ נהרג על אמ"ה של עוף. ולכאורה נוכל לומר דיש עוד נ"מ באס צלע שרץ קטן שלש דוהג אבר מה"ה ובשר מה"ה לב"ג גם צטמאים כדאמר ר"ג בפרק גיד הנשה דף ק"ב ע"א דבזה ליכא הדין ג"כ דמי איכא מדיי אף לדין דסוברים דלא כרז אחא בר יעקב מלך דאיכא איכוס טמאה גם לישראל כמו שכתבו החוס' דף ל"ג הנ"ל ד"ה אחד עכו"ם. דלכן מלך האיכוס צפר ליכא בשלם ואיכא איכוס אמ"ה. ואך דזה ג"כ ליכא למומר דבאמת הוי שיטת הרמב"ם דאין צ"כ נהרג גם על אמ"ה דשרעים כמו דעוף וכמו שהעתיק הרשב"ד שיעטו בהמ"ל דאינו נהרג על אמ"ה דעוף וכ"ש דשרעים. ואך לפי אופן הנ"ל שדברנו בענין החולעת נוכל למצוא עוד נ"מ צוה דהיינו בחולעת מזהמה דוהג צו דין צפר מן החי ואמ"ה. ובאס אכל שלמה דלפי הנ"ל מודימא דמיקרי דבר צפני עלמנו דג"כ בחולעת שלם מיקרי דבר שלם. ולכן לפי שיטת החוס' הנ"ל אינו חייב הכ"כ אס צלע אחת שלמה מלך צפר מה"ה, ואבר מה"ה הא איכא. והגם דצבן נח ליכא הקרא דואת נבלתם תשקלו דיהי' דבר צפני עלמנו ויהא חלוק מגוף הבהמה אף דזה אמת דצ"כ אס מתה הבהמה דניחא גם החולעת אף דנימא דהוא דבר צפני עלמנו משום דאמרינן דמן הסתם אזיל היחך דהמיתה גם ע"ז דחלוק מהבהמה ומונח בה מלך דבי' ליכא קרא דואת נבלתם דיהיו צו האופנים צמיתתה כדאמרינן בשחיטתה בישראל. בכ"ז הסברא צעמיה דהוא חלוק צודאי נוכל למידין זה מהקרא דואת נבלתם תשקלו דהקרא לא הראה רק דלא יהי' אזיל ההיחך גם על זה דחלוק מהבהמה. אבל זה דחלוק צודאי נוכל לידע מקרא זה דהוי סברא פשוטה דאמרינן לה בכל מקום גם באיזה דאינו נכלל צקרא זה דואת נבלתם באופן דאינו צענין היחך אי אזיל גם על זה. ואך צענין נפקא מניה צדין אחר דנהי' אמרינן צודאי סברא דעלמותה זה דהיינו צבן נח בזמן דאכוס לי' האמ"ה דהיינו צעת חייתה דאז אכוסה הבהמה וגם החולעת עמה. דנחלק החולעת מגוף הבהמה וחשוב דבר צפני עלמנו לדין דאס צלע החולעת לבדו בשלימות דנקרא דבר דליכא בי' לשיטת החוס' הדין דצפר מה"ה. וא"כ איכא נ"מ לבן נח גם לענין זה צין דוהג צפר מן החי וצין דוהג אבר מה"ה נמי באס צלע החולעת בשלימות. דאף דליכא צפר מה"ה בכ"ז איכא דין דאמ"ה למ"ד לאצריים עומדת. ולכן נימא דהולך הרמב"ם לכתוב מלך

בשר מה"ח. ואף דאס הוי אמרינן דלא הוי דבר חלוק מגוף הבהמה ורק דנקראת שם חתיכה מהבהמה ח"כ מה לי אס חי התולעת ומה לי אס מת כיון דנקראת שם אבר מהבהמה. ולכן לפי מה דמסקינן דהוא נקרא דבר חלוק לעלמנו מהבהמה בודאי יחי' הוינן בחמת דאס מת התולעת לאחר שלקח מהבהמה בודאי יחא מותר לב"ב. ואס מת קודם שנפרד מריביתיו' דבשר הבהמה, דליכא צו אז הלחו דתולעים דיהי' בחמת מותר אז ליאכל גס לישראל דליכא לאחר שמת גס הלחו דאיסור אבר מה"ח כנ"ל.

כנ"ל בעוה"י :

עוד

בענין זה. בזה דקאמר דכוורי שרי. דהטעם כיון גליה לכו שמיטה. ומלך איסור תולעת אמרינן דכל זמן דלא פירשו מריביתיהו שרי כדאמר הגמרא לעיל על קיקיאני לאיכא דאמרי דשרי מלך דמני' קא גבלי דהיינו מלך דלא אחי מעלמא וגדילים בבמה עלמה בכבד ובריאה לשיטת רש"י. או בדגים לשיטת התוס' שם. לכן הוו מותרים כל זמן שלא פירשו מריביתיהו. דזה הטעם נמי דלעיל דף ג"ח בתמרי דכדא' דלכתת תריסר ירחא שהא שהבאנו לעיל דביבור הקדום. ויש לעיין מהו עיקר הטעם בזה דאמרינן דלא נקרא איסור תולעת כ"ו שלא פירש. אס הוא מדאמרינן דתולעת זה אף שהוא נקרא תולעת גס בעוד שלא פירש כנ"ל אמרינן דלא אסרה תורה התולעת בהדברים התלושים ששרו שם רק אחר שפירשו משם. או דנימא דכל זמן שלא פירשו אין נקראים כלל בשם תולעת רק דהוי כשאר אוכל. ונימא דמלך זה ההירה אותה התורה. אבל בעת דנקרא עליו שם תולעת בודאי יהיה האסרתו התורה. ונ"מ לדינא דאס נימא דנקרא עליו שם תולעת גס מקודם ורק דלא אסרתו התורה אז באיסורא דתולעת. נמלא דכ"ז נקרא עליו שם דבר חי. וה"כ נקרא עליו שם אבר: מן החי או בשר מן החי. ואיסור ליתן ל"ג נח אף תולעת זה דקוקיאנו דנקרא עליו שם שרץ מבהמה שלא פירש מלך איסור אבר מן החי. דהא בב"ב נוהג איסור אבר מ"ה אף בדבר טמא כדאמר רב גידל בדרך ק"ב. ואף חי אמרינן דלא נקרא כלל בשם תולעת בעוד שלא פירש רק בשם אוכל בעלמא. ח"כ כמו דליכא עליו איסור לאו דתולעים כן נמי ליכא עליו שם איסור חמ"ה ונותר ליתנו לב"ב. ואף דאמרינן מי איכא מידי דלישראל שרי ולעכו"ם אסור. בדבר דליכא לישראל שם איסור אף מלך איזה איסור אחר דהיינו בבמה טהורה דשרי לעכו"ם אף בעוד שהיא מפרכסת כדאמר הגמרא לעיל דף ל"ג. ותולעת זה שלא פירש דליכא עליו אז גס איסור תולעים ומותר לישראל אז באכילה ח"כ מוכרח להיות מותר מלך זה גס לב"ב. בב"י נוכל לומר זה לרב אחא בר יעקב דף ל"ג הג"ל דאיו

סובר מי איכא מידי והרמב"ם פסק נמי כוותיה. ואס קן נוכל לומר לדידי' אס נימא דנקרא זה התולעת שם דבר חי גס בעוד שלא פירש דיהי' אסור ליתנו אז לב"ב מלך האיסור דאמ"ה. לכן נוכל לעיין לדידי' איך נקרא זה התולע דלא פירש אס תולעת דבר חי דהיתרא או דנקרא אז שם אוכל. ואין לומר דהא שיטה הרמב"ם דאין נוהג אבר מה"ח בשרש"ם לב"ב וכמו דאיתא בסנהדרין דאך למעוטי שרש"ם כמו שהעתיק הרמב"ם בשמו בהל' מלכים דאיו נוהג לדידי' לב"ב בעוף וכ"ש בשרש"ם כמו שהבאנו לעיל בדבור הקודם. בב"י נוכל לחשוב שאלה זו אף לשיטתו דקוקיאני לפי הא"ד דשרי מלך דמני' קבצלי. ולפי שיטת רש"י דפי' דמיירי בתולעי' שצבדד ושבריהא דנוכל לעיין דהוי רק שם אוכל, דהא אלו בודאי אינם נקראים בשם שרש"ם דהא שרלו בהבהמה. וה"כ הוי נוהג חמ"ה בזה לב"ב. ולכן נוכל לעיין בזה דינו הנ"ל אף לשיטת הרמב"ם ז"ל דאיו נוהג בב"ב בשרש"ם אס הוי זה כמו תולעת חי דהיתרא או דנקרא עליו שם אוכל בעלמא אס נימא להרמב"ם כפי שיטת רש"י ז"ל :

ואך

דלא נוכל לומר קך דהא בחמת קשה לרש"י איך איירי בתולעים דכבד דוריהא דקוקיאני זו דהא קאמר בגמרא דדרני דבשרא אסורי מלך הקרא דואת נבלתם תשקלו כמו שהקשו התוס' בד"ה קוקיאני אסורי כו'. ואך דעל רש"י בעלמנו נוכל לתרץ לפע"ד דהנה בחמת בב"ב דלא כתיב ב' הקרא דואת נבלתם תשקלו לא נדע כלל אס יהי' נכלל בב"ב התולעים שבבשרא בכלל הבהמה דאיסור חמ"ה. ולכן נימא לשיטת רש"י דמקודם קאמר בשם רב ששת דרי' דרב איורי דקוקיאני אסורי. דכ"ל דנכלל בזה בחמת דאסורי לכל והוא גס ליתן לב"ב דהיינו דלישראל אסור מלך תולעים ולא מלך חמ"ה דאיו נוהג בשרש"ם וגם דלא אמרינן דנתשב דבר זה מבהמה מלך דבא מבהמה, דהא מכוין דנפסוק דזה אסור לפי דברי רב ששת. ח"כ נקרא זה דבר טמא ואין חמ"ה נוהג בטמא' בישראל לפי הפסק דין בדרך ק"ב, ולב"ב מלך חמ"ה, דאיסור אחר לית צו לא איסור שרש"ם ולא איסור דנבלתם תשקלו. ובשרש"ם אחרים איסור חמ"ה ג"כ לית צבו כנ"ל דסנהדר' דאך למעוטי שרש"ם. ואך דזה דמונח בבמה אמרינן דנקרא שם בבמה ולא שם שרץ. לכן הוי שפיר אסור בחמ"ה לב"ב כיון דנוהג בהן בבמה' בדבר האסור ובדבר המותר בשוה כרב גידל הנ"ל. ולכן נוכל לומר דאח"כ לאיכא דאמרי קאמר דשרי דכוונתו דהיינו לב"ב דליכא ב' איסור חמ"ה מלך דבי' לא כתיב הקרא דואת נבלתם תשקלו, וגם דאסור מלך גס רק איזה דבר חי מזה דכל זמן דלא מתה הבהמה דאסורה גס בלא איזה קרא, לא נאסור כאן וע"ז אויל דברי הגמ' דמני' קא גבלי היינו מלך דמני' קבצלי דלא נק' שם תולעת רק שם אוכל. ונימא בפשיטו' לדינו הג"ל. לשיטת רש"י דנקרא שם אוכל. ורק דלפ"ז

ז"ל בודאי דאייירי בתולעים דגנים כמו דפי' החום' הכ"ל ולכן לא נו"ל דיהיה הפשט בקוקיאני דשרי לדברי הרמב"ם כמו לרש"י ורק דנו"ל בהסב' צלממותו לשי' הרמב"ם ז"ל כמו לשיטת רש"י ז"ל דהיינו דהקרא דואת נבלתם הראה לנו לדידי' שנכללו התולעים בכלל האמ"ם ולכן צב"ג דלא כתיב ציה הקרא לא נדע דיהיו נכללים אלו התולעים בכלל האיסור דאבר מן החי ובשר מה"ח והיו מותרין ולכן נימא ג"כ דאף דאמת שאינם נכללים בהבהמה צמם איסור דאבר ובשר מן החי צב"ג מכלל שם הבהמה לא ילאו גם צב"ג לאחר דחזינן הקרא דואת נבלתם תשקלו בישראל ואינם נכללים בודאי צמם שרץ ולכן ראוי להיות צמם איסור אמ"ם לא מזד הבהמה רק כדבר חי דעלמא שאינו מין שרץ, ולכן נוכל לעיין שאלחנו הנ"ל גם להרמב"ם דאף יהיה בתולעים אלו דבבהמה דאם נימא שהוא נקרא דבר שיש בו חיות ואף צב"ג דלית ציה הקרא דואת נבלתם, ואמרינן שאין נכלל צמם דבר זה בכלל הבהמה לענין שיהי' עליו זה הכלל דשם איסור אמ"ם מזד הבהמה, צב"ג גם בודאי דזה לא נקרא מין שרץ ורק מין בהמה דלא אמרינן רק דאינו נכלל להיות כגוף שתייה אסורה באיסור זה דאמ"ם מזד איסורה דהבהמה אבל זה בודאי מזד עלמא שהוא נקרא דבר חי דאינו מין שרץ רק מין בהמה ואסור לצ"ג, או דנימא שאינו נקרא כלל דבר חי דלא שייך עליה שם איסור מזד איסור חי כלל, ולריך לעיין בזה גם לשי' הרמב"ם ז"ל. כנ"ל בעזרה": פליק פרקא

פרק בהמה המקשה

דף סח ע"א **מן** הטחול ומן הכליות אסור באכילה. וכתב רש"י ז"ל דלחכי נקט טחול וכליות משום שהם מידי דלא מיטרפה בהו. ע"י מה שכתבנו לעיל דף כ"ה צענין דרב עווירא דניקב טחול שם על קושיה הרשב"א לדברי רש"י אלו בהא דקאמר הגמרא שם בתי' הראשון דחותך טחול וכליות הוי באמת טרפה וע"ש:

דף ע"ב **מרתני** בהמה המקשה לילד והוליא העבור את ידו ושחט את אמו ואח"כ חתכה דבוצר ר' נואיר דהבשר מוגע נבלה וחכ"א מגע טרפה שחטה. עבחות' זבחים דף ס"ט ע"ב ד"ה חי טרפה חיה שכתב הרב ר' חיים דבשר שגפרד מטרפה בחיי' דהוה בשר זה נבלה, כך הוא שיטתו. ומקודם נאמר שזה אינו סתירה לשיטת הרמב"ם ז"ל דבוצר דאיסור בשר מן החי נמשך מאיבור טרפה מזד דליכא חיות לבשר זה שנתלשה, דלכאורה לפי שיטת הרב ר' חיים אס' יהיה סובר כדברי הרמב"ם ז"ל הוה ראוי להיות כל בשר מן החי גם נבלה פיון שנקרא לדברי הרמב"ם ע"ז שם טרפה א"כ הוה בשר

לא נימא כדבור הקדום דלצ"ג דלא כתיב צי' הקרא דואת נבלתם אינו חלוק מישראל רק צעת שתמות הבהמה דבישראל אין השחיטה מתיר את התולעים ולצ"ג מתרת המיתה גם אותם. אבל צחי הבהמה בודאי איכא איסור אמ"ם באלו תולעים גם לצ"ג דלא כתיב ציה הקרא דואת נבלתם תשקלו. מזד דהקרא דואת נבלתם בכלל רק דהשחיטה דבישראל לא מתיר גם אלו התולעים. אבל צעת חיותה כ"ז שלא נשחטה בודאי אסורים אלו התולעים מזד איסור אמ"ם משום דאינו נכללים תולעים הללו בכלל שם אבר או בשר מן החי לא נלריך שום קרא ע"ז משום דזה בודאי ידעינן גם מזד הסב'א. ולכן אף צב"ג דלא כתיב צי' הקרא אסור ג"כ כ"ז חיותה דבהמה קודם מיתתה. והוה שפיר גם להרמב"ם הנ"ל דאינו נוהג בשראים דצב"ג איסור בקוקיאני לחד מ"ד מזד נחשב כבהמה גם מזד הסב'א בלא שום קרא מנדגנדלו בבהמה. וגם הוה שפיר אף לשיטת האיכא דאמרי דהוה שרי רק מזד דנקרא צמם אוכל דהיינו דמני' קא גבלי. ואך דיוכל להיות דלא נימא קד ורק דנימא דלריבין קרא אף לזה דיהיו נכללים אלו התולעים בכלל שם אמ"ם. ונימא דע"ז ג"כ קאמרי בגמרא דידעינן זה מהקרא דואת נבלתם תשקלו. ולכן נימא דצב"ג דלא כתיב צי' הקרא דלא יהיו נכללים כלל אלו התולעים בכלל האמ"ם. ולכן לשיטת רש"י נימא שפיר כהנ"ל דקוקיאני הם תולעים שבכבד ושצריאה דמייירי להאיכא דאמרי דשרי לצ"ג. והשמיטנו זה דכיון דלא ידעינן בדידי' דיהי' נכלל בכלל האמ"ם וגם דלא גאסור בפשיטות כמו שאר דבר חי דהתי מעלמא ע"ז קאמרי דמני' קא גבלי דהיינו דלא פירשו עוד מריבתי' כהנ"ל דלכן לא נקרא עליהם שם דבר חי רק שם אוכל בעלמא ונימא כאופן השני דיינו הנ"ל כנ"ל. אבל לשיטת הרמב"ם דאינו נוהג צב"ג בשראים א"כ לא נוכל לומר לדידי' דקוקיאני דשרי דיהי' איירי צב"ג מזד דא"כ אינו דומה ללשון ראשון למא דקאמרי דקוקיאני אסורי דזה ודאי לא איירי צב"ג נח ומשום איסור אמ"ם דהא אינו נוהג בשראים לשי' הרמב"ם ז"ל, ומוכרח לשיטתו דאייירי בישראל ומזד איסור תולעים, וא"כ איירי גם האיכא דאמרי ג"כ בישראל וגם דלא הוה שפיר עוד אס' נימא דאייירי צב"ג לשיטת הרמב"ם ז"ל, דא"כ אמאי לריך הטעם דמשום דמני' קא גבלי, הא צב"ג הוה מותרין דאינו שייך לשיטת הרמב"ם דהוה נקרא דבר חי דאחא מעלמא ועתה נקרא שם אוכל, דהא לשיטת הרמב"ם אף אס' היה נקרא דבר חי הוה ג"כ מותר מזד דאין אמ"ם צב"ג בשראים, וכיון דאייירי רק בישראל א"כ אס' נימא לדידי' דהקוקיאני הוא תולעים שבכבד ושצריאה יהיה קשה הנ"ל דהא בישראל בתולעים שבבהמה כתיב דואת נבלתם תשקלו, ולכן מוכרח לומר לפי שיטת הרמב"ם

טרפה שגפררה דהוי גם נבלה לפי דברי הרב ר' חיים הג"ל וזה לא מלינו בשום מקום דאיסור בשר מן החי יהא נקרא עליו גם שם נבלה. ואך דע"ז נימא שזה הוא דוקא באם הוה הבהמה טרפה מקודם שנחלש הבשר ממנה שלכן נקראה ח"כ להבשר אחר תלישתו עוד מדרגה פחותה מקודם היינו שמקודם היתה רק טרפה וח"כ נעשית עוד מדרגה פחותה מטרפה דהיינו גם שם נבלה, ואך צבהמה כשרה בהבשר שנחלש ממנה דנימא לדברי הרמב"ם ז"ל שנקרא עליה שם טרפה דיבא עליו ממילא גם שם נבלה צבת אחת דהיינו בהחוקר שחוקר שיבא עליה בפעם אחת שני דהיינו טרפה וגם נבלה זה בודאי לא אמרינן, דהיינו בלא חמירין סברת הרב ר' חיים הג"ל דטרפה הוה מלך הסבירא דמי ממש למתה ורק דהתורה כתבה דבענין מתה כיה מועיל עוד שחיטה ח"כ לפחות לענין לטברה מירי נבלה, שלכן צהתיכה זו דליכא לה עוד שחיטה דהוי כחופן דמותה דליכא שחיטה ולכן הויא נבלה, שזה הוא לשון הרב ר' חיים הג"ל דבשר הפורש ממנה מטרפה כפורש מן המתה דהיינו דכוננו דטרפה נקרא מתה שלכן יהא הבשר שגפרד ממנה כבשר מת ועוד פעלה התלישה שלא יועיל לו עוד הכשר שחיטה שלפ"ז היה ראוי להיות גם כבשר חי מן כל הכשירות לשיטת הרמב"ם דנקרא שם טרפה דהוי נמי כמתה כפי דבריו לדברי הר"ח ומתה הוה נמי ליכא לה עוד שחיטה, ואך דאמרינן דסברת הר"ח ז"ל כג"ל דטרפה בודאי אינה נקראת מתה ורק דלאחר תלישתה נעשית עוד מדרגה פחותה מדין טרפה, דלכן מלך זה הויא נבלה ח"כ אבל בכשרה דנימא דיבאו שני איסורים צבת אחת דהיינו אם נימא דסובר כדברי הרמב"ם ז"ל, זה בודאי לא אמרינן כג"ל, ואך דנוכל עוד לחשוב צבן פקוע שהוליא אבר דנאסר האבר דכתב עליו הקרא נמי שם טרפה אם חתך ח"כ אם יהא נמי שם נבלה לאחר שחתכה לדברי הר"ח ז"ל או לא, דבאמת שזה בודאי דמלך יליאתו לבדו לא אמרינן עוד שיבא עליו שם נבלה דהיינו דנימא דהא משמע שיליאת האבר דמי לנחתך מן העבור, וח"כ כיון שנקרא עליו שם טרפה ביוליאתו ממילא חל עליו גם שם נבלה לדברי הג"ל מלך דהוה כטרפה שחתכה דזה בודאי כהג"ל דלא נוכל לומר דבפעם אחת דהיינו צחתכה שיבאו עליה שני האיסורין צבת אחת כן נימא נמי בדין יליאתו, וע"ז נוכל לומר עוד טעם דלא דמי צמה שנקרה רק שם טרפה מלך הקרא, לטרפה ממש שהיא טרפה מעלמותה, ואך דבריו מה שכתבנו נוכל עוד לחשוב דהיינו בשחתך האבר ח"כ דזה בא צבני פעמים דהיינו דין מה שקרוי עליו שם טרפה צבת יליאתו ודין נבלה צבת חתיכתו, ואך הטעם השני הג"ל ליאת גם ע"ז, דהיינו דנוכל לחלק דלא נקרא זה טרפה מעלמותה רק שם טרפה-דמלך הקרא

כג"ל, ואך דנוכל עוד לחשוב דבאם נטרף העבור צבטנו דראוי להיות הדין שיהא להעבור איסור טרפה ורק מלך הקרא דכל צבהמה תאכלו מותר גם איסור זה כדליאתה בגמרא דף ע"ה ע"ב מעובדא דאדא בר חבו דזה הוא רק להעובר ואך להאבר שילא שאין עליו היתור דכל צבהמה בודאי ליאת עליו גם האיסור דמלך הקרא דטרפה לא תאכלו, דבאמת גם החלב מהעובר זה לאחר שילא מן הבטן יהא איסור מלך ודאי איסור ולא משום ספק דבעיות הגמרא דף ס"ט מלך היתר דחלב דעלמא כיון דע"ז ליאת ג"כ האיסור דטרפה מה שיש להאבר שדומה לחלב טרפה דעלמא באיסורא בודאי כמו שנכתוב עוד בעו"ה, וח"כ לפי זה נוכל עוד לחשוב דבריו הג"ל צוה האופן דאם נחתך ח"כ מעובר זה דטרפה האבר אם נימא כיון דזה הוא נקרא גם טרפה בעלמותו וגם דבאו עליו הדברים צבני הזמנים דהיינו איסור טרפה אף בעלמותו צבת יליאתו, דלכן נוכל לומר דליאת עליו גם שם נבלה ח"כ צהזמן השני צבת חתיכתו כיון דהוא צבני זמנים או דנימא דסברת הרב ר' חיים הג"ל הוא רק צבהיה כל הבהמה טרפה וגם דאסרה אותה התורה מלך איסור זה דטרפה שאז הבשר הפורש ממנה מליסור דטרפה נתזה להיות עליו עוד מדרגה פחותה מוה שיהיה עליו גם דין דנבלה ואך צוה דהעובר שאינו איסור מלך איסור טרפה משום שהתורה התירה אותה מהקרא דכל צבהמה תאכלו נוכל לומר צו שהאבר היולא ממנו אינו נקרא עוד דבר שנחלש מטרפה כיון דהעובר אינו איסור מלך איסור דטרפה וז"ע. ואך דאם נימא כהאופן הראשון דלא נלריך דוקא שגם העובר יהיה איסור מלך איסור דטרפה וגם דלא נימא לדברי הרב ר' חיים דלריך שיהא קרוי באיסור טרפה בעלמותו כמו שכתבנו נוכל לומר שזו כונת הפלוגתא דכאן דר' מאיר ורבנן דהיינו דר מ סובר כיון דקרוי צבם טרפה צבת יליאתו ונחתך ח"כ דלכן הוי כטרפה שנחתך בשר ממנה דדינה דהוה נבלה כדברי הר"ח הג"ל דלכן גם כאן הבשר מגע נבלה, ורבנן נוכל לומר דאינס סוברים סברת הר"ח הג"ל דלטרפה שנחתך שיהא קרוי עליה שם נבלה, או דסוברים כיון דאינו קרוי רק טרפה מלך הקרא לא הוה רק טרפה כהג"ל, או דנימא דהוי צוה הדבר דהעבור אינו עליו שם נבלה אחר שנחתך דהוה צוה הפלוגתא שר"מ סובר צוה דבכ"ו הוי נבלה ורבנן סוברים צוה הדבר דהוה רק טרפה ולכן הוי הבשר רק מגע טרפה שחיטה. כג"ל צבטו"ה: עוד בענין הג"ל **בגמרא** דף ס"ט ע"א במה דבעיא הגמ' מהו לנמור את חלבו מכן פקוע שילא ממנו אבר לחוך ומבעי הכא חלב דעלמא לא כאבר מן החי דמי ושרי הג"ל לא שנא או דלמא

דכין דאבר זה לא נכלל בכלל היתר דקרא דכל צבהמה א"כ באלם הי' העצור באיזה טרפה מהטרפות דאף דהעצור הי' מותר גם בזה כנ"ל מלד היתר דהקרא דכל צבהמה בכ"ז על האבר דילא הוחזר עליו לצד מאיסור דבשר בשדה גם איסור טרפה ולכן יהיו עליו שני האיסורים, או דנימא דכיון דבכל העצור ליכא גם איסור דטרפה ונכריח לומר דיהי' התחלת איסורו מהאיסור דטרפה מהאבר זה לא אמרינן, והנ"מ הי' לדיון הנ"ל דאם נימא דאבר האבר גם מלד איסור דטרפה ח"כ תהיה החלב היוצא ממהעצור דבאה גם מכח אבר זה היוצא אסור מלד ודאי איסור כדיון חלב טרפה דעלמא מלד דבעיית הגמרא לא הוה רק מהא דחלב דעלמא הוה נמי כאבר מן החי ובכ"ז התירה אותה התורה ע"כ גם באבר זה היוצא דאסור מלד איסור אמ"ה הוה ג"כ שרי וא"כ באבר זה דטרפה א"ס נימא דאיתא עליו גם זה האיסור דטרפה הא לא שייך בו היתר זה דבעיית הגמרא ולכן תהיה החלב אסורה בזדאי מלד ודאי איסור כדיון כל חלב טרפה דעלמא, ולכן אף אם יהיה נולד בו עוד איזה ספק דהיתר יהא ג"כ אסור מלד שלא יהא רק ספק אחד בעצור זה דטרפה דליכא עליו ספק זה דבעיית הגמרא וכן גם ביאל חליו ברוב אבר דהוה גם כן בעיית הגמרא דלא איפשטא דנפסוק דיון דמוכרחין לשחוט אותו וחליו החלין יהא אסור מלד דשמא לא הוה כילוד דמוכרח להיות בו הדיון בהחלב שילאה ממנו שחאה מותר על ידי שחיטה מלד דיהא ב' ס"ס דשמא כילוד ובמא מותר החלב גם באבר היוצא דאינו כילוד גם בזה בחליו ברוב אבר אף דנימא שאינו כילוד כמו שהביא זה רבינו עקיבא איגרי ז"ל בש"ע יו"ד, ולכן בעצור זה דטרפה דלכאורה איתא גם בו איזה היתר להחלב גם באופן דא"ס ילא בו חליו ברוב אבר דהיינו באלם נימא דלא הוה כילוד דאסור בו חליו החלין רק מלד איסור דבשר בשדה דלכן לכאורה יש אופן לומר בזה דמותרת החלב שילאה ממנו כבעיית הגמרא הנ"ל. ואך לפי מה שכתבנו דלמא שילא מהעצור החזיר עליו גם איסור דטרפה ח"כ יהא על החלב בעצור זה דטרפה ובאופן דילא חליו ברוב אבר ודאי איסור בלי שום אופן כלל לומר עליו איזה היתר דא"ס נימא דהוה כילוד הא הוה איתא עליו ודאי טרפה דעלמא וכן גם על החלב וא"ס נימא דלא היה כילודי הא הוה ג"כ אסור מלד ודאי איסור כיון דהחלב בא מכלל האברים גם מכח זה דהאברים נחליו החלין כהנ"ל, ולכן א"ס זה דהחליו החלין יהא אסור מלד איסור טרפה כמ"ס מקודם ח"כ יהא להחלב ודאי איסור כדיון בא מהטרפה דהיינו לא רק מלד בעיית הגמרא דלא היה עליו רק ספק ורק דהוה עליו ודאי

איסור

החם אית ליה תקנתא לאיסוריה בשחיטה הכא לית ליה תקנתא לאיסוריה בשחיטה דהיינו דנאסיר החלב מלד דכל היוצא מן הטמא טמא כדאמר הגמרא בצבורות דף ו', דהגם דבכל חלב לא אמרינן שמלד שילא מאיסור אמ"ה שיהא נכלל בכלל דכל היוצא מן הטמא טמא זהו משום דלא נקרא איסור זה דאמ"ה בכלל שם טמא משום דאיתא תקנתא לאיסוריה משא"כ כאן, דזה האיסור דאבר היוצא ליה ליה תקנתא לאיסוריה דאיסור אמ"ה שיש בו אסור לעולם, ומלד זה יש אופן לומר דאסור החלב היוצא ממנו דכל היוצא מהטמא טמא ע"כ תוהב"מ, ולא דמי לשמועת הסומים דלא יועילו בו ג"כ שחיטה ח"כ ובכ"ז כתבו הסוס' לעיל דף ט' ד"ה כלהו תננהו, בשם ה"ג, דאינו נקרא טרפה אלא שכן הלכה למ"מ שאין שחיטה מועלת לסימן השמוט ואפילו עוף אם נשמט סימן אחד, מלד דראוי לשחיטה צעיקן שיהיו שני הסומים אף צעיק, ועי' ציו"ד בסיומן י"ד דהביא הב"ח בשם הרשב"א דלפי ה"ג הוה החלב היוצא ממנה מותר כמו שמביא הש"ך שם משמו ולפי מה דמסיק הש"ך בעלמו בעיית הגמרא הנ"ל דחלוי מלד איסור דאבר מן החי כמו שכתבו מקודם וא"כ לא נבין לכאורה דלפ"ז אמאי עדיפא שמוטה מאבר היוצא דמותר ב' החלב ולא נאסור גם בזה מהכלל דכל היוצא מן הטמא טמא מלד איסור אבר מן החי שיש עליו דהא ליה ג"כ ליכא תיקון בשחיטה, ואך לפי מה שכתבנו בהמתקת הג"מ הוה שפיר דלאבר היוצא ליכא תיקון אף לאיסור זה דאמ"ה דהיינו איסור זה דאמ"ה נשאר בו באיסורו לעולם, אבל זה דשמוטה אף דליכא בה ג"כ תיקון לענין היתרו בכ"ז לזה האיסור דאמ"ה איכא תיקון שיהא נפקע מנה ח"כ אף לאחר שמה דאף שיהא חל עליה אז איסור דכלהו בכ"ז זה האיסור דאמ"ה יהא נפקע מנה וא"כ אינו נקרא אף בזה דשמוטה האיסור דאמ"ה בשם טמא דתהא אסורה החלב מונה מלד שלזה האיסור דאמ"ה איה זה תיקון ככל צהמ' דעלמא ולכן אינו נקרא אף בבהמה זו בשם טמא ומותר החלב ממנה כנ"ל לפי המתקת הג"מ הנ"ל, ובאבר היוצא נפסק שפיר בש"ע יו"ד בסיומן הנ"ל דאסור החלב לשחיתה כחלב טרפה מטעם ספק בעיית הגמרא דנשאר דתיקו ואלוין לחומר, ואך דלא דמי לחלב טרפה ממש דזה איסור ודאי :

ורנה נראה לומר בזה דהנה הא דיתר בן פקוע מלד הקרא דכל צבהמה תאכלו הוה יתיר גם אם הוה טרפה כדאיתא בגמרא דף ע"ה ע"ב ממעשה דארא בר חבו דהוה ל' בן פקוע דנפל דובא עלי' וכמו שהבאנו בדבור הקודם, לכן נוכל לתשוב אידך יהא הדיון באבר שילא ממנו

איסור כדון יואל מהטרפה, ולכן בשני האופנים צ"ן דימא דהוה כילוד וצ"ן דימא דלא הוה כילוד באופן זה דילא חזיו ברוב אבר דטרפה תהיה החלב אסורה מלד ודאי איסור כדון יואל מהטרפה, ולכן אף שכתבנו לעיל בדבור הקודם דלעצ"ר זה דטרפה שיהא איסור האבר בודאי מלד איסור זה דטרפה, בכ"ז בדבור זה נימא ע"ז דלא נודע לנו עוד בצירור זה דאם יחזיר עליו על האבר זה היולא איסור טרפה, או דימא כיון דבכל העבור ליבא איסור זה מלד היתר דהקרא דכל צבהמה לכן לא יתחיל ג"כ התחלת איסורא דטרפה מאיזה אבר, ולכן אף בזה הענין כיון דכל העבור יהא מותר לא תתחיל התחלת איסורו מאבר זה דהואל . כנ"ל בזה בעו"ה :

הוה כתיב כלל הקרא דהיתר דכל צבהמה, דימא דהחזיר האיסור מה שה" צאם לא הוה כלל הקרא דהיתר דהוא האיסור דאינה זבוחה, אך דאמרינן דהיתר נשאר על מקומו גם בזה דעחול שכבר יאל מאיסור זה דאינה זבוחה בהקרא דכל צבהמה, ורק דהקרא דאותה בא לאיסור אותה באיסור חדש זה דאותה, ולא הוה באמת רק איסור עשה זו מה דלא הוה עליו חזקת איסור מקודם דהוי רק איסור חדש דאותה, ולכן פריך הגמרא השתא שפיר דמה כ"מ בזה דהחתיכה אסורה לבדה מלד הקרא דאותה כיון דכל הבהמה נטרפה ונכללה גם חתיכה זו באיסורה ולמאי נלךך איסור זה דהחתיכה דאותה דהא גם בזה האיסור מותר ג"כ בצסקיו כיון שהוא רק איסור חדש כמו שכתבנו לעיל בדף כ"ה וכתבנו נמי בזה בהגמ' צ"ק דף ז' במאי דקאמר דמאי קמ"ל עילא אמר ר"א דאין מקלמט שליא בלא ולד דהוי אסור שליא שילאמ מקלמט דליבא ס"ס הא כבר הני סימן ולד באשה כך סימן ולד צבהמה, וקשה דהא צבהמה הוה אסורה גם אי לא הוה סימן ולד והו"ל דאות צב ס"ס דשמא לא היה ולד בהמקלמט ואת"ל דהיה שמא לא היה הראשו או הרובו דבכ"ז הוה אמרינן שאסורה מלד דאיכא עליה חזקת איסור צבהמה משא"כ באשה כמו שהקשה הגאון ר' עקיבא איגר ז"ל, וגם שם נוכל לומר דהא באמת איך נימא שיש לה חזקת איסור מדקודם שילאמ דהא במעי אמה הוי נכללת צבהמה דכל צבהמה כדון בן פקועה ואינה אסורה רק מלד דאותה דהפקיע כל הדברים דלא הוה ולד שיהא מונח במעיה דהוה אסורים וכיוו דימא כמו שכתבנו דלא החזיר עליו הקרא דאותה חיסורה הראשון דאיסור אבר מן החי ואינה זבוחה ורק דהוה עליה איסור חדש א"כ ליבא עליו חזקת איסור מדקודם להשתא שילאמ דהא לא הוי אסור מדקודם באותו איסור שאכור השתא דמקודם הוי אסור מלד הקרא דאותה והשתא לאחר שילאמ הוה אסורה מלד איסור אחר דהיינו מלד איסור אמ"ה ואינה זבוחה וא"כ ליבא עליו חזקת איסור דימא דנעמיד אותו באיסורו הקודם שיהא כמו שהיה מקודם דהא לא הוי כמקודם שמקודם הוה עליו איסור דאותה והשתא הוה עליו איסור אחר דאמ"ה ואינה זבוחה וזה לא נוכל לומר, דלמאי נלךך הסימן ולד דלא נימא צו הס"ס דהא על זה דיאלת מקלמט גופא חזיל הקרא דריבה דאותה שתהא אסורה דלא נימא צו הס"ס דזה הוה להיפך שכיון דהוי סימן ולד לא נלךך הקרא דאותה ע"ז כמו דאמר הגמרא בדף ע"ז כנ"ל, ולכן נוכל לומר שלפי מה שכתבנו דאיסור אותה הוה איסור חדש א"כ נוכל להזכיר שפיר הקרא דאותה אף לאחר דאמרינן שאין שליא בלא ולד כדי לומר דאותה עליו נלךך איסור עשה דהחתיכה דאותה, והגמרא דקאמר לה

במתני' השומע את הבהמה ונמצא בה שליא נכש היפה כו'. בגמרא מנה"מ דת"ר כל צבהמה תאכלו לרבות את השליא יכול אפילו יאלת מקלמט ת"ל אותה אותה ולא שלייתה מכדי אין שליא בלא ולד למה לי קרא קרא אסמכתא בעלמא, עכ"ל הגמרא. והנה הרב אלפסי מביא לבן הגמ' שאמר תחלה היינו אם יאלתה מקלמט מן השליא אסורה מהקרא דאותה ולא שלייתה. ולכא"ו הוה תמוה דהרי הגמ' בעלמא דתהא אותו הלמוד מחמת הקושיא דאין שליא בלא ולד ומסקי דהקרא הוה רק אסמכתא בעלמא, ולמה מביא האלפסי את הלמוד מאותה וכו' לא . ונכל לתרץ דהנה לעיל מקשה הגמ' על רב עוורא דאמר דניקב העחול טרפה מהא דתני מן הטחול ומן הכליות אסור באכילה הא צבהמה גופא שריא ומותר הגמ' דה"ה דאפילו הבהמה נמי אסורה אלא איידי דתני רישא מותר באכילה גם החתיכה תני נמי כיפא אסור באכילה בהחתיכה, ואיב"א ניקב לחוד ונחתך לחוד . והנה לכאורה יש לתמוה בקו' הגמ' על ר' עוורא, דהא נוכל לתרץ דאע"ג דגם כל הבהמה נטרפה ג"כ בזה דנחתך, בכ"ז אשמועינן התנא דהחתיכה נמי אסורה מלד חיסרון שחיטה, ואיכא עליו איסור דאינה זבוחה, והכ"מ לענין ספק שתהא החתיכה אסורה מלד שיהא לה חזקת איסור דאינה זבוחה כיון דאיסור שיש בה הוה מלד דאינה זבוחה דהיינו אם ספק שנחתך העחול או הכליות קודם שחיטה או לאחר השחיטה דכל הבהמה כשרה משום דהוה רק ספק טרפה דאמרינן לעיל צפ' א' נשחטה בחזקת היתר עומדת עד שיוודע לך כו' והחתיכה הוה אסורה מלד דאיכא עליה חזקת דאינה זבוחה כדאמר' שם ושפיר לריבה מתני' לאשמועינן אף גם זה האיסור שיש בהחתיכה, ונזכרתין אנו לומר דאמרינן באיסור הקרא דאותה כדון דבלא הקרא הוי נכלל גם זה בהיתר דהקרא דכל צבהמה, לכן אמרינן אף לאחר דכתיב הקרא דאותה לאפקועי מזה היתר בכ"ז לא אמרן דהוה כאלו

מוסיף על ענין ראשון שנהג בכל, עכ"ל הגמרא. ועיי' בחוספות ד"ה מנין שהקשו דלמאי ס"ד ללא איירי קרא במוקדשין הא סתמא כתיב, וכתבו עוד שאין לומר דלמטרין שאם לריך לפסח ואין לו אלא אווה שגשחט בו ביום אמו או בנו דהו"א אחי עשה דפסח ודמי לאו דאוותו ואת בנו ואלמטרין דלא דחי, דהא ברא"ב איכא עשה ולא תעשה לאו דאוותו ואת בנו ועשה דמחוסר זמן ובלאו קרא ג"כ לא הוה דחי ליה שאין עשה דוחה לא תעשה ועשה ע"כ קושיית התוס'. ויש לעיין דהא לפי שיטת הריב"א צפסחים דף מ"ז במה שכתבו שם על קושיית הגמרא שם צ"ח מורש תלם אחד וחייב עליו שמונה לאוין דאחרת לא לחייב הואיל וחזי לכסוי דס לפור. לרבה דאמר אמרינן הואיל אי מיקלעי ליה אורחים חזי ליה כו', דלכאורה קשה דגם לכסוי דס לפור הוה גם כן חסורה ביום טוב דהא לא דחי עשה ולא תעשה דביום טוב, ופירש שם הנ"ל דצאמת דבכל עשה ולא תעשה דאמרינן דלא דחי עשה אותם הוה בודאי העשה דחי הלאו להודא ורק ראסור לעשות זה מלך העשה הכשאר עס הלאו ולכן צאמת אינו חייב מלקות אם עבר ועשה העשה ולכן פריך הגמרא שפיר לרבה דאמר אמרינן הואיל דנימא צה גם כן הואיל שצאם היה לריך לעשות מלוה בהחרישה בכסוי דס לפור דהוה פטור נימא גם עשה שאף הוא חסור, בכל זאת יחי' פטור ממלקות כמו שמציא התוס' בחולין דף קמ"א ד"ה לא לריבא, וא"כ נוכל גם כאן לומר לפי שיטתו דאף דלא דחי עשה דפסח הלאו דאו"ב מלך עשה ולא תעשה דהיא ביה צכ"ז אם עבר ולקח ושחט לפסח הו"א דאינו חייב מלך דהעשה הוה דחי הלאו ולא נשאר רק עשה דאו"ב לחסורא ולריבא קרא דנוהג במוקדשין דהיינו דלא אמרינן כאן שום דחי' כלל וגם צאם עשה זה לפסח הו"ב חייב. וכן נוכל לומר עוד לפי שיטתו לענין אשה דהויא מותרת לעשות זאת דאוותו ואת בנו לפסח אף לכתלה מלך דהעשה דחי הלאו ועשה דאו"ב נו"ל דליבא צה מלך מלית עשה שהזמן גרמא שאינו חסור לשחוט רק היום ולריבא עליה קרא שנהג במוקדשין דליבא כלל שום דחי' ויהיא גם הלאו אף לענין פסח ולכן חסור אף בנשים כמו שהביא התוס' בקידושין דף ל"ד ד"ה מעקה צסם יש מפרשים דבוכרים ג"כ כשיעורו שלכן אלמטרין לומר דגם חייבים במלות שאין הזמן גרמא אף במלות מעקה ואברה וכו' אע"ג דהיא צהן גם לאוין מלך דליבא נ"מ לענין אם יהא להאשה לקיים עוד מלות עשה דחי הלאו זה דהוי אחיבה דמותר דליבא הלאו וגם העשה דלא חייבת צה ע"כ

לי קרא דהא אין שליח בלא ולך הוא מלך דקאמר מקודם בלשון מנה"מ דמשמע דלא ידעינן איסור ביציאת מקלמה רק מקרא דאוותה, דהא צאמת הוה ידעינן דאסור בלא הקרא ורק מהקרא ידעינן שיש עליו עוד איסור אחר מעשה דאוותה, ומתוך גמ' דהקרא הוה אסמכתא וידעינן איסורו גם בלא הקרא דהיינו שדיעמנו מאיסורו הוה גם בלא הקרא רק דאסמכתו אקרא היינו מלך דהקרא אזיל לאסור אווה צעוד איסור עשה ולכן הסמיכו איסורו גם עליו, דבודאי לא הוה כונת גמ' דהקרא דאסמכתא דלא היה שום ילפותא מניה רק שהוה אינו רק מדרבנן בענין כל לשון של אסמכתא צצ"ס דהא קרא זה הוה בודאי דרשה גמורה כמו שכתב רש"י ז"ל דחיי להראות לטחול וכליות שנחתכו במעי הבהמה דהוה חסורה וא"כ ממילא אזיל הקרא גם על זה דשליח דליבא עליו איסור זה דאוותה, ורק דהגמ' קאמר דידעינן איסורו אינו נלךך לנו לידע אך רק מהקרא דוקא כמו דקאמר הגמרא מנה"מ דזה אנו יודעים מאין שליח בלא ולך ובכ"ז נכתב הקרא דאוותה ג"כ להשמיענו שיש עליו עוד איסור עשה זו, ולכן הוה שפיר לרבה אלפס ז"ל דמשמע ליה מהגמרא דלעיל דף כ"ה במה דאיסור אוותה הוה דמי לאיסור טרפה דליבא עליו חוקת איסור משום דהוה איסור חדש, וכן משמע ליה מהגמ' דצ"ק ג"כ במה דאין חסורה שליינת הבהמה שילאת מקלמה רק מסימן ולך מלך דלא הוה ביה הס"ס א"כ משמע דליבא חוקת איסור לשליח זו דהבהמה שילאת מקלמה מלך דמקודם לא היה רק באיסור אחר דאוותה כנ"ל ולכן מזכיר שפיר לרבה אלפס ז"ל הקרא דאוותה גם לאחר דאמרינן דאין שליח בלא ולך מלך דהיא עליו עוד איסור עשה דאוותה אף לאחר דאמרינן שאין שליח בלא ולך ורבה אלפס דהגמ' מנה"מ לא הזכיר ורק דהזכיר צסתם הברי' דח"ר דאוותה שליח שילאה מקלמה מלך הקרא זה דאוותה דהיינו ידיעמנו שאיסורו הוה צאמת מלך העעם דאין שליח בלא ולך ורק דהזכיר לאחר זה העעם, עוד הקרא דאוותה לומר דמלכד שיש עליו איסור חמ"ה ואיסור עשה דחיה צבוה מלך העעם שאין שליח בלא ולך חיתא עליו עוד איסור זה דאוותה. כנ"ל בעז"ה: סליק פראק

פרק אווה ואת בנו

דף ע"ה ע"א גמרא ח"ר מנין לאוות ואת בנו שנהג במוקדשין ח"ל שור או כשב או עז כי יוולד וכתיב בתריה ושור או שיה אווה ואת בנו לא תשחטו ביום אחד לימד על או"ב שנהג במוקדשין, ופריך ואימא במוקדשין אין בחולין לא ומשני דשור הפסוק העני ואימא בחולין אין במוקדשין לא כתיב ושור וא"י

עבר ושקליה הוה איתא גם הלחו להעשה, לכן הק' התוס' כאן נמי בסתם קושיא זו ולא תירלו כדברינו הג"ל לענין מלקות ולענין נשים מלד דלזלי לשיטתייהו, ועיי' לקמן דף קמ"א מה שנכתוב שם בעו"ה בענין פירוש הריב"א בענין תוס' דשם ד"ה לא לריב"ה דעבר ושקלה ועיי"ש :

פרק בשאי הדרם

דף ב"ד ע"ב דר"ש רב עינא אפיתחא דבי ריש גלותא השומט לחולה בשבת חייב לככות אמר להו רבא אישחומא קאמר לישמטוהו לאמורא מניה כו'. ולא זכיתי להבין לשיטת הפוסקים שסוברים שאם יתן לחולה לרפואתו כוית מכשרה יהא חלול שבת ואם יתן לו כוית מנבלה לא יהא בזה חלול שבת, שהדיון הוא שמוטב ליתן לו הכוית מהנבלה מלחלל את השבת, א"כ הא דמוחר לשחיט בשביל חולה משום פקית נפש דוחה שבת הוא רק משום דאכילת החולה לרפואתו הוא דחייב שבת, אבל זה דודאי אם לא יעשה השחיטה כהוגן לא יהיה חלול שבת, דודאי יותר עדיף שלא יעשה שחיטה כהוגן ויתן להחולה כוית נבלה מליתן לו כוית שחווה ולחלל שבת לשיטתם של הפוסקים הג"ל, ובאמת דהא שמוחר לשחיט לחולה בשבת הוא מלד שאפילו אם לא יעשה שחיטה כהוגן אך יעשה נבלה ג"כ יהא חלול שבת בהריגת הבהמה, וא"כ הוה נבלה וכשרה דבר אחד לענין דין השבת, ולכן יותר עדיף לעשות בהכשר, וא"כ הא שמוחר בצקוה נפש לשחיט בעד החולה אין השחיטה מותרת משום שלריך לבחיט כהוגן והכשר השחיטה היא דחייב שבת רק משום דהריגת הבהמה שלריך בשביל החולה זהו שדוחה את השבת, וכיון ששניהם היינו שחיטה כהוגן ושלא כהוגן תרווייהו שוין לענין חלול שבת לכן מוכרח יותר לעשות דוקא בהכשר מלהחיל להחולה נבלה בחנם, וכיון שרק השם מלאכה של נטילת נשמה היא שדוחה א"כ אמאי קאמר שחייב לככותו משום שכיון שניתנה שבת לרחות אלל שחיטה זו נדחית נמי לכל מלותיה של שחיטה זו כדכתב רש"י ז"ל, והא אין הכשר השחיטה דחייב שבת אך שם הבריגה דנטיילת נשמה היא דדחייב שבת ורק משום שממילא בין כך ובין כך מתחלל השבת לכן מוטב יותר לעשות בהכשר עיי' שחיטה כהוגן כהג"ל, וכיון שרק הבריגה היא דדחייב שבת והריגה א"ל כסוי ואיך שייך לומר א"כ כיון שניתנה שבת לרחות אלל מלאכה זו נדחית נמי לכל מלותיה של שחיטה זו הא עיקר הדחי' הויא הבריגה ולא השחיטה הכשרה, ואלל הריגה לא שייך דין כסוי, וכיון שכן לא נבין איך הוה סבר רב עינא דהשומט בשביל חולה בשבת שחייב לככות, ול"ע רב בזה :

ע"כ אלטרין לומר שם שחייבת בעשה זו מלד דלאו זמן גרמא הוא שתייה אסורה אף באופן זה, כן נימא גם כאן כן, ומוכרחין לנו לומר בודאי שהתוס' בכאן סוברים כהרב ר' יוסף מא"י דקדושין דשם דאמרין דכיון שאיכא עשה ול"ת דלא דחי עשה כנגדה כלל היינו דנימא דלא חשיב העשה כלל באם יש עשה ולא תעשה כנגדה כמו שכתבו שם לענין שרפת קדשים ביו"ט שאף אשה אסורה לשרפה ביו"ט גם לשיטת רב אשי בשבת דף ק"ה ע"א דסובר הע"ט שאין שורפין קדשים ביו"ט משום דעשה ולא תעשה הוא אף שהמלות עשה של יו"ט מלוה שהזמן גרמא הוא בכ"ז אסורה לשרפה ביו"ט משום דאמרין דלא חשיבא העשה כלל שדחה היוה דבר ולכן איתא גם הלחו בתקפו ואסור גם לאשה, ולכן הוי שפיר גם בכאן קו' התוס' שגם מלד שלא דחי העשה דפסח הלחו ועשה דא"כ הוה עשה של פסח לא חשיב כלל והוה חייב גם אז מלקות והוה אסור שפיר. זה ג"כ אף באשה, וא"כ קשה דאמאי לריך קרא שיהא נוהג בזמקדשין, ואין לומר שזה לא נקרא מ"ע שהזמן גרמא דהא משכחת שיהיה אסור לשחוט את בנו לאו דוקא היום דהא ביהי' אתמול נשחט האם היה האיסור אתמול וכך בכל יום ויום יכול למנוא האיסור, בכ"ז כיון שהמעשה של שחיטת האם אירע השתא ואינו אסור כעת לשחוט את בנה רק דוקא היום בודאי נקרא זה מלות עשה שהזמן גרמא, וכן איתא בקדושין דף ק"ט בתוס' ד"ה אותו ולא איהו שהקשו שם דלמה לי קרא דסיפוק ליה משום דהוה מ"ע שהזמן גרמא שנימול דוקא בשמיני ללידתו ונשים פטורות, ותירלו שם דכיון שמיים השמיני והלאה אין לה הפסק לאו זמן גרמא הוא, א"כ תזינ דוקא גם מדלאחר כן ג"כ לא יהיה הפסק שלכן נקרא זה לאו זמן גרמא, אבל בזה שהיתה יכולה להיות המלוה לאו דוקא היום, כעין שם שטובל ג"כ לומר שאם הוה הלידה מקודם הוה ג"כ יום השמיני מקודם דנימא שלא נקראת משום זה מ"ע שהזמן גרמא אם לא מלד שמהיום והלאה אין לה הפסק גם לאחר מכאן זה ל"א, וא"כ כאן באו"כ לדיכא סברא זו בללאחרי כן הו"מ שאינו אסור רק היום בודאי נקרא זה מלות עשה שהזמן גרמא, ולכן נוכל לדייק דברינו הג"ל על דברי התוס' בודאי גם לענין הכ"מ נדשים, ומוכרחין בודאי לומר גם משום זה נדשים, שסוברים התוס' כפי' הרב ר' יוסף מא"י בקדושין הג"ל, שזה דשם משום דלא חשיבא העשה כלל נגד עשה ול"ת והוה חייב גם מלקות ואסור אף בנשים, וכן נמי כאן באו"כ לענין פסח בלא הקרא ונשאר הקישיא דאמאי לריבנא קרא, ונימא דמשום שדחו התוס' לפירוש ריב"א בחולין דף קמ"א מהלשון שם דעבר ושקליה דלא עברי' ששמעט שכ"ז שלא

דף פו ע"א מתניתין חרש שטיה וקטן ששחטו
 בינא לבין עלמא ר' מאיר
 מחיר לשחוט אחריהן וחכמים אוכרים בו. עי' בגמרא
 דפרקי בשלמא רבנן לחומרא אלא ר"מ מ"ט אמר ר' יעקב
 אמר ר"י מחייב היה ר"מ על שחיטתן משום נבלה מ"ט
 אמר רב אחי הואיל ורוב מעשיהן מקולקלין ופרקי מאי
 איריא רוב אפילו מיעוט נמי דהא ר"מ חייש למיעוטא
 סמוך מיעוטא לחזקה ואיתרע ליה רובא כדתנן בתנוק
 שנמלא בלד העיסה ובלק בידו דר"מ מטהר וחכמים
 מטמאין מפני שדרכו של תנוק לטפח באשפה ואמרי' מ"ט
 דר"מ דקסבר רוב תינוקת מטפחין ומיעוט אין מטפחין
 ועיסה זו בחזקת טהרה עומדת סמוך מיעוטא לחזקה
 ואיתרע ליה רובא ור"כ ה"כ בשחיטת חשי' נימא נמי אף
 אם רובא מתוקנין דסמוך מיעוטא לחזקה היינו מיעוטא
 דמקולקלין לחזקה דבהמה בחייה בחזקת איסור עומדת
 והוי כודאי מקולקל דלכך מותר לשחוט אחריהן ומשני אם
 אמרו ספק טומאה לטהר יאמרו ספק איסור להחיר. ועי'
 ברש"י ז"ל ד"ה יאמרו ספק איסור להחיר, שכתב הלכך
 אי לאו רוב מעשיהן מקולקלין דאיכא רובא וחזקה לא
 היה מתיר לשחוט אחריהן דר"מ חייש למיעוטא ושמא יפה
 שחטו, וענין החזקה מה שהוסיף רש"י להרוב הוא בפשיטות.
 מלד דר"מ חייש למיעוטא ע"כ בלא החזקה הוה חיישינן
 להמיעוט דמתוקנין לר"מ לשיטתו וע"כ מלד דאיכא עוד
 חזקה להרוב לכן הוה המיעוט כמיעוטא דמיעוטא דלא
 חייש גם ר"מ לזה כדמסיים דר"מ חייש למיעוטא ושמא יפה
 שחטו, דהיינו דמסיים ונתן טעם על עלמו דאמאי
 כהז הוא גם תיבת דחזקה מלד שהגמרא אזיל כאן לר"מ
 ור"מ חייש למיעוטא, וטו' במהרש"א שפירש ג"כ שמה שכו'
 רש"י ז"ל שר"מ חייש למיעוטא כוננו לומר טעם ותירון על
 דברי עלמו למה היה מוכרח מקודם להוסיף לכתוב תיבת
 דחזקה, ואך דלא נבין דמשמע מסגנון דבריו שכתב גם
 אלו התיבות דר"מ חייש למיעוטא טעם ופירוש לענין
 דהגמרא דהיינו מלד דר"מ חייש למיעוטא שלכן מלד זה
 הוה איסור אם נימא דרובא מתוקנין שיהא ההיתר משום
 סמוך מיעוטא לחזקה ואין ההיתר רק בזה דרובא מקולקלין
 ולכאורה לא נבין זה דמה שייך הענין דסמוך מיעוטא
 לחזקה מה דלא נימא בספק איסור להחיר להענין במה
 דר"מ חייש למיעוטא, לכן כלע"ד לומר דכונת רש"י
 דהיינו אף אם נימא סמוך מיעוטא דמקולקלין לחזקת
 איסור והוה זה עדיף יותר מרוב כדאיריין בכלן בכ"ז
 לא גרע הרוב מה דהוה נגד המיעוט וחזקה ממיעוט
 שבכל הש"ס מה דהוה נגד הרוב דהיינו שאם ניוחס בכל
 הש"ס אף למיעוט אע"ג דהוה נגד הרוב לפי שיטת ר"מ

שסובר זה כן לריך גם לחוש לרוב שהוא נגד מיעוט וחזקה
 אף נחשב המיעוט והחזקה יותר מהרוב שיהיה הרוב
 כמיעוט שיהא לריך לחוש עליו לר"מ לכן פירש"י גם כאן
 כזה דהיינו דלא נימא בכלן הספק איסור להחיר מלד
 סמוך מיעוטא דמקולקלין לחזקה דחזקה איסור מלד דכ"ז
 יהא לפחות הרוב דמתוקנים נחשב כמיעוט מה דהוה נגד
 הרוב, ולכן לר"מ דחייש למיעוטא מדרבנן יחוש גם כאן
 להרוב דמתוקנים לפחות מדרבנן, וזהו שכתב הלכך אי
 לאו רוב מעשיהם מקולקלין דאיכא רובא וחזקה לא היה
 מתיר ר"מ לשחוט אחריהן דהיינו משום דאיכא השתא רובא
 דמקולקלין וחזקה דמסייע לה דהוה המיעוט דמתוקנים
 מיעוטא דמיעוטא דלכן מותר, וזה שמסיים רש"י משום דר"מ
 חייש למיעוט ושמא יפה שחטו, והיינו אם לא מלד רובא
 דמקולקלין דהוה המיעוט רק מיעוטא דמיעוטא לא היינו
 ימתירים משום הסמוך מיעוטא להחזקה מלד שהרוב מתוקנים
 יהא כמיעוט ור"מ חייש למיעוטא שיהא איסור לפחות
 מדרבנן, והכריחו לרש"י לפרש דתלוי זה דוקא דהא דלא
 נימא זה דסמוך מיעוטא לחזקה בספק איסור להחיר
 ובספק טומאה לטהר, לענין דר"מ דחייש למיעוטא מלד
 דלא הוה ליה שפיר דאמאי נחלק ספק טומאה בזה הענין
 ומספק איסור הא כיון דאמרינן זה דסמוך מיעוטא לחזקה
 לר"מ אף בדאורייתא, א"כ לכאורה כמו דנימא זה דסמוך
 מיעוטא לחזקה בספק טומאה כן ראוי גם לומר בספק
 איסור שלא מלינו דמחלקינן ענין דתרומה דלא לטמא
 ללענין דספק איסור להחיר רק בעניני גזירות דרבנן דבזה
 דלטמא טהרות לא גזור כמה פעמים ושבזה דאיסור חלקו
 יואסרו, אבל בענין דאורייתא מאי שייך לחלק לכאורה דבדואי
 אם נימא דהוה הדין כך בטומאה לענין לטהר בדאורייתא
 בדואי הוה נלריך גם לומר כזה אף באיסור, לכן מפרש
 רש"י בזה כהג"ל דתלוי זה מה דמחלקינן דספק טומאה
 לטהר מספק איסור בענין דר' מאיר מה דחייש
 למיעוטא, וזה באמת הא דלא אמרינן סמוך מיעוטא לחזקה
 בספק איסור להחיר הוא רק דוקא זה לר"מ משום דחייש
 למיעוטא שיהא הרוב דמתוקנים כהמיעוט דכ"מ, אבל
 לשיטת רבנן הוה באמת אם רק נימא זה הדין דסמוך
 מיעוטא להחזקה הוה נימא גם באיסור כמו בטומאה ורק
 משום דכאן אזיל לר"מ ולכן קאמר הגמ' שפיר אם אמרו
 ספק טומאה לטהר משום הסמוך מיעוטא להחזקה דהיינו
 ששם לא נחשב הרוב מה שהוא נגד המיעוט והחזקה
 כמיעוט שבכ"מ שיהא איסור לפחות מדרבנן משום דשם
 בענין טהרות לא גזור רבנן במיעוט אף לר"מ לכן מותר
 ג"כ בסמוך מיעוטא לחזקה אף שיש רוב כנגדו, אבל
 דיאמרו בספק איסור להחיר דהא בזה אף אם נחשב החזקה

המיעוט יותר מהרוב ככ"ז יהיה לפחות הרוב כמיעוט דבכ"מ, דנאסור אותו מדרבנן, וזהו דפירש להלכך כעת הוא מותר משום דרוב מעשיהם מקולקלים והוי רובא וחוקה דהוה המיעוט דמתוקנים מיעוטא דמיעוטא שמוחא אף לר"מ, אבל באם היה הרוב מתוקנים לא נוכל להחזיר אותו מלד הסמוך מיעוטא דמקולקלין להחזקה דחוקת איסור משום דבספק איסור להחזיר הוינא אוסרים אותו לפחות מדרבנן מלד הרוב דמתוקנים יהי' לפחות כהמיעוט דבכ"מ דאסור מדרבנן לר"מ דחייב למיעוטא, וזה דמסיים ור"מ חייב למיעוטא ושמוא יפה שחטו כהנ"ל, כנ"ל בצעה"י :

הקלקול כלל, דכעת שהיא קלקול עולמית אינו ניתן ליחשב במחשבתו מדרגתו שמקודם והוי שפיר נקרא זה אללו שם הנאה, ולכן הוי גם כאן בזה דעמא שם הנאה בזה דליכא להטמא תקנה לעולם אין ניתן במחשבתו ליחשב מדרגתו שקודם הטומא' והוי שפיר בזה שאין אללו תקנה אלא באחד הפרה שנקרא הנאה, ולכן כתב רש"י שפיר אבל באחד פרה איכא הנאה. מלד שאין לו טהרה עולמית, וגם בענין דטוטה יותר הוה ניחא ליה שלא היה לרדף לקנא לה כלל ורק דהנאה מה שעדיפא אללו כעת יותר מהקודם הויא בזה ממה שדרשו בגמרא ברכות הג"ל שאם היתה יולדת בלעזר יולדת עתה בריוח ואם לא היתה יולדת כלל מקודם תלד אחרי כן, ודרשו זה מהקרא דונקתה ונזרעה זרע, לכן מדייק רש"י בלשונו דבטוטה איכא הנאה מלד דנקתה וגם דנזרעה זרע אחרי כן לעדיפא ליה מהקודם שאין נכלל זה בכלל ענין מלאכה שא"ל לגופה והוה זה שפיר הנאה ותיקון יותר מדקודם. כן נראה לי לומר בצעה"י בדברי רש"י הג"ל לפעמ"ד :

שייך קורם הדיבור דלעיל

דף פח ע"ב א"ר בשבר שאמר ארבע"ה ואנכי עפר ואפר זכו בניו לשתי מזות אפר פרה ועפר טיטה ופריך ולחשוב נמי עפר כסוי הדם ומחרץ החם הכשר מזוה איכא הנאה ליכא. עיין פרש"י דהנאה דאפר פרה שנטהרו מטומאתו דלי לאו אפר אין לו טהרה עולמית. ולכאורה הוא יתור לשון דהוה סגי במאי דאם לא לא היה לו טהרה, ולמה דקדק רש"י לכתוב לשון עולמית, וגם מאי דפרש"י בהנאה דעפר טיטה מטיל שלום כו' ונקתה ונזרעה זרע, מכיון למאי דאי' בברכות דדרשי שאם היתה יולדת בלעזר יולדת בריוח, וזהו סגי בהנאה דמטיל שלום היינו במאי שמוותרת לבעלה. ונראה לתרץ דהנה מלינו גבי שבת דהשוחט חייב אע"ג דקלקולו יותר על תיקונו מ"מ הוי מלאכת מחשבת וחייב, וגבי עכו"ם בחילין דף ח' ע"א בסכין של עכו"ם מותר לשחוט, עי' בחי'ם שם ד"ה מותר לשחוט דמחלק דגבי שבת דמלאכת מחשבת אסרה תורה וכיון שיש תיקון פורתא חשיב מלאכת מחשבת שלכך נחכוון אע"פ שקלקולו יותר על תיקונו אבל לענין נהנה מעכו"ם לא חשיב הנאה כיון שקלקולו יותר על תיקונו עכ"ל. והנה גבי מלאכה שאינה זריכה לגופה גם גבי שבת פטור ומכש"כ גבי עכו"ם דלריכה הנאה דבודאי אינו נקרא הנאה ופטור, והנה מלינו בהמולא אם המת לקברו שנקרא מלאכה שא"ל לגופה משום דהוה ניחא שלא היה שם מת כלל ופטור גבי שבת ובודאי גם זה גבי עכו"ם דקיל יותר שבודאי לא נקרא גם זה שם הנאה והוי מותר. והנה גם כאן נוכל לומר שיותר הוי עדיף ליה שלא היה נטמא מקודם כלל והוי זה ג"כ כמו שם אינה זריכה לגופה דמי לענין דשבת הג"ל ורק באיזה אופן שהקלקול שבא על האדם יהיה קלקול עולמית, נשכח אליו מלד זה ענין מדרגתו שמקודם הקלקול משום דהקלקול זה הוא ענין עולמית ומלד זה הוא משוער בשכלו רק כמדרגתו זה שכעת ולכן הוי נשכח אללו ענין מדרגתו שמקודם, ע"כ בזה האופן. אם תבא לו תקנה הוי זה נקרא אללו שפיר **הנאה דלא אמרינן בזה שיעור הוי עדיפא ליה דלא הוה**

דף פו **מתני'** דם שנחערב במים אם יש בו מראית דם חייב לכסות ואם לאו פטור וכן אם נחערב ביין ארום או בדם בהמה רואין אותו כאלו הן מים כו'. גמ', תנן התם דם שנחערב במים אם יש בו מראית דם כשר נחערב ביין או בדם החיה רואין אותו כאלו הן מים אמר ר"ח בר אבא אמר יוחנן לא שנו אלא שנפלו מים לתוך דם אבל נפל דם לתוך מים ראשון ראשון בטל אמר רב פפא ולענין כסוי אינו כן שאין דיחוי אלל מזות. וכן פסק בש"ע סימן ק"ח סעיף י"ב. וכן הוי הדין בנחערב הדם ביין ארום או בדם בהמה שאם מקודם היה בו דם חיה או עוף בדם בהמה בענין שאם היו רואין הדם בהמה כמים לא הוה צוה מראית דם אם נתרבה אה"כ דם החיה עוד בענין שאם היו רואין הדם בהמה כמים הוה בו מראית דם חייב לכסות משום דלא אמרינן דקמא קמא בטיל דאין דיחוי אלל מזות גם בזה האופן, כן איחא בש"ך שם ס"ק י"ח. ונראה לעיין שבאם נפל מים לתוך דם והוי' בו מראה מים דלריכנא לכאורה לומר קמא קמא בטל דנימא דבכ"ז אמרינן דאין תורת דיחוי אלל מזות, ואמרינן שהטיפות מים הראשונים שנפלו נחשוב דאינתנהו גם עתה כמו דאמרינן בדם שנפל לתוך המים או דנימא שזה הוא דוקא בדם שנפל לתוך המים דנחשוב שצריך עוד לעשות המנוח אף שנוכל לומר דקמא קמא בטל מלד דאמרינן דלא בטלו עוד טיפות דמים הראשונים שאין תורת דיחוי אלל מזות, אבל במים לטוך הדם דנאמר שאף על גב שטיפת מים הראשונים **בטל**

ואי צעית אימא וולרום קדשים צהווייתן הן קדושים עב"ל הגמרא. ולכאורה קשה להנה הגמרא הביא להלן פלוגתא דרבי ורבנן בעלמות צדידין וקרנים ופלפים דקרבנות לענין הקרבה, דרבנן סברי דהקרא דוהקטיר את הכל המזבחה הוא מרצה לנו דמותרים לעלות עם הבשר אף אם פרוש והקרא דועשית עולותיך הבשר והדם דמשמע מניה דוקא בשר ודם ולא עלמות וידין הוא אולא לאחר שהעלו אותם שאם פקעו מעל האש שע"ג המזבח ללא יעלו עוד הפעם ולא סבירא להו לומר שהקרא דוהקטיר איירי דוקא כשהיו מחוברים עם הבשר ללא אלטרין קרא לכחוד דזה ידעינן מראשה של עולה שצריך שיקריבנה שלמה והרי עלמות הרבה יש בו, וגם כדי להראות דמותר להקריב אף הגיד של איסור דהיינו גיד הנשה אם הי' מחובר צוה סוברים רבנן דבזמנת אסור להקריבו מלד ממשקה ישראל מן המותר לישראל, ולומר עוד דהקרא דממשקה ישראל אתי דוקא ללא קרב זהו רק כשהיה כל המין אסור דהיינו עמאים אבל זה שאסור בזמן הטהור דהיינו הגיד הוא קרב כמו חלב ודם ע"ז סוברים שחלב ודם שאני שמותן בכך, ורבי סובר להיפך שהקרא דוקא למחזרים הוא דאתי משום שלא נדע זאת מראשה של עולה ואלטרין להראות בזמנת שמותר אף גיד של איסור וסובר שהקרא דממשקה אתי דוקא מין עמא אבל דבר שאסור בזמן הטהור דהיינו הגיד הוא מותר בזמנת להקריב כמו חלב ודם דאינו סובר דמעותן בכך שאני, וא"כ קשה דלוקים הגמרא הא דקתני בזמנתימן ונוהג בזמקדשין להשמיטנו לענין מוצח שאסור, ללא נימא כרבי ואך דאמרינן כרבנן שגדידין של היתר מותרין גם אם פרוש שעל זה קאי קרא דוהקטיר וכו' וגיד של איסור הוא אסור גם במחזור ללא דמי לחלב ודם מלד ממותן בכך. ונראה לומר בפשיטות שהגמ' רוצה לאוקמא המהני' גם כרבי לכן משני באופן אחר, כן הקשה בס' ראש יוסף ותיירן נמי כ"ל :

ונראה לפ"ז לומר דהנה על התיירן דמזכרת עסקינן או דצהווייתן הם קדושים כתבו התוס' בדבור המתחיל הכא במזכרת דקמשע לן שאף שבהדי הדדי קאתי איסור קודש ואיסור גיד, בכל זאת אשמועינן ללא מבטל איסור קדשים החמור את איסור גיד הקל מלחול עמו. ולכאורה לפי מה שמתירן התוס' לעיל ד"ה אלמא שאף שאינו חל איסור גיד על איסור קודש בכ"ז על איסור אבר מן החי חל מלד שאין איסור אבר מה"ח חל עד שילד כדמשמע מר' יוחנן שאמר בסוף פרקין אבל חלב מן החי מן הטריפה חייב שלשה ואמרו בגמרא שמיירי שנטרפה עם יציאת רובא דאיסור אבר ואיסור חלב ואיסור טריפה בהדי הדדי קאתי וא"כ משמע מזה שאין אמ"ם

בטל קמא קמא בכ"ז ופטור מלכסות משום שאין תורת דיחוי אלל דין המלוה גם אם נרלה לפטור אותה היינו דנימא גם בזה שחוזר וניעור מה שנפל מקודם גם לענין הפטור מהמלוה אף כי הכא במים שנפלו לתוך דם זה לא אמרינן, ואם המלא לומר דגם בזה אמרינן כיון דבכ"ז הוא הסוף רק מראה מים היו פטור מלכסות, וכול לעיין בזה האופן שהביא ר"ח בר אבא הנ"ל לענין הקרבה דהיינו במים שנפלו לתוך הדם והיה רוב מים מנפילת הטיפות ורק המראה היה דם אף הוא הדין בזה לענין כיוסוי בזה האופן אם נימא גם בזה דאף על גב דקמא קמא שנפלו מהמים לתוך הדם הוא בטל, בכ"ז אמרינן שאין תורת דיחוי אלל מלות והוה כאלו איתא לפנינו רוב מים ופטור מלכסות או שנימא בזה דהוי גם המראה דם אמרי' בודאי שפיר סברא הנ"ל שאין שייך תורת דיחוי אלל מלות רק באם רוצה לעשות המלוה ונרלה לומר מלד הסברא דקמא קמא בטל לבטל אותו מעשיית המלוה אבל בזה שהוא להיפך שמלד קמא קמא בטל מהמים יבוא לידי עשיית המלוה, על זה נכלל לומר שאין שייך הסברא דשם דיחוי דהיינו כהנ"ל דרק באם נרלה לדחות אותו מעשיית המלוה שאז אמרינן שחוזר וניעור שאין תורת דיחוי להם, אבל לומר במים ללא בטלו טיפות המים הראשונים שנפלו מקודם שיהיה נחשב כמו דאיתא השתא רוב מים מלד חוזר וניעור דאין דיחוי להם מלד שאין תורת דיחוי אלל דין המלוה כהנ"ל גם בזה שנרלה לפטור אותו, זה לא אמרינן, ולכן נכלל לומר בזה הענין דהוה מראה דם לבסוף. ג"כ דהוה שפיר חייב לכסות במים שנפלו לתוך הדם קמא קמא אף שנחשוב הטיפות הראשונים מהמים הכל ציחד יהיה הרוב מהמים בכ"ז אמרינן דקמא קמא בטל ואין תורת דיחוי אלל מלות לא שייך בזה לענין לבטל המלוה ותייב לכסות. כן נ"ל בעזרת ה"שי :

סליק פירא

פרק גיד הנשה

דף פט ע"ב **בתנ"י** גיד הנשה נוהג בחרץ ובחוזן לארץ בחולין ובמקדשין כו'. עי' בגמרא דפריך מוקדשין פשיטא דאיך הו"א לומר דליכא איסור גיד בקדשים דמשום דאקדושיה פקע לי' איסור גיד מניה כו', ועיין דקמשי הגמרא ע"ז אלא הכא בולדות קדשים עסקינן וקסבר נוהג בשליל וקסבר ולדות קדשים במשי אמן הם קדושים דאיסור גיד ואיסור קדשים בהדי הדדי קאתי, וע"ע דקא משני אלא הכא במזכרת עסקינן דמרחס קדוש

זה דחמור ודקל רק מקדשים דאיסור גיד ודאיסור קודש .
כנ"ל בעזה"י :

שם **בנמרא** ואמר רבי יוחנן נח נלכיה חלא
בנפל שלח נקשרו אבריו בגידין

אלמא איסור מוקדשין קדים . ופייה רש"י ז"ל שמשעה
שנולד הוא קדוש ועדיין לא נולד הגיד דהא חזינן
שליירת עבור קודמת לליירת גיד ומשוע מזה שאף אם
יגירה זו קודמת ליגה זו נקרא זה נמי שבא איסורו מזה
קודם לזה אע"ג שהדבר השני עדיין לא היה בעולם
ובשעה שבא בא איסורו גם כן חיבב , בכל זאת אינו
יכול לחול גם בזה איסורו של הדבר השני מהיגירה
על הראשון , והגה התוספות ד"ה אלמא , כתבו
בשם ר"ת שאיסור מוקדשין קדים מלד דמתחלה הכל
הוא בשר והבשר מתקשה ומתלבן אחרי כן יעשה
ממנו גיד , ולפי זה ליבא רחיה שהיה כבר הדבר
היינו הבשר שממנו יעשה הגיד בעולם , וא"כ נקרא
שפיר שהיה הדבר השני כבר בעולם ורק בזה שלא
היה מתקשה ומתלבן עדיין לא היה עליו עוד שם
איסורו של גיד , ושפיר שייך בעת שמתלבן ונעשה גיד
לא יוכל לבא עליו איסורו של גיד מלד איסורו דקודש
מדקודש על בשר זה שנעשה הגיד ממנו , וכן נמי
לפי רש"י לקמן שכתב שמתחלה כשהגיד נולד אינו
על הכף ואחרי כן מתקשה על הכף שג"כ אינו רחיה
לדין הכ"ל שהיה כבר הדבר ורק שאיסורו עדיין לא היה
דלא היה עדיין על הכף ושפיר הוה שייך עליו הענין שאין
איסור חל על איסור . ואף לפי פי' רש"י כאן לנפל שזולו
קיים ועדיין לא נתקשרו אבריו בגידין שהרי כל אבריו
נולדים ועדיין אין עליו כוית בשר דמשמע בזה ננפל
שלא נקשרו אבריו בגידין שלא היה עליו עדיין בשר
כלל , וע"ז קאמר דאיסור מוקדשין קדים , שמשמע
מזה דהאברים נולדים מוקדם לליירת הבשר וקודם
ליגרת הגיד דמשמע לשונו הפשוט הכ"ל שליירת העובר קודם
ליגרת הגיד שנראה שכוננו ג"כ על מ"ש מקודם שהאברים
נולדים ועדיין לא היה אז עליו בשר כלל שלא היה ג"כ אז
הגיד , וא"כ לפי פי' זה לא היה אז בעת שהאברים נולדים
גם שום דבר שהגיד נולד ממנו , ובכ"ז נקרא בזה שבא
איסורו של קודש קודם , א"כ חזינן מזה שאף בזה דהוי רק
יגירתו מקודם נקרא בזה נמי שבא קודם ששייך בזה
הענין שאין איסור חל על איסור , שזה בודאי דומק לומר
שמה שכתב ואין עליו כוית בשר היינו שאין עליו שיפור
כוית בשר אבל בשר מועט היה גם אז גם לפי פירש"י ז"ל
ויקיה כונית רש"י ז"ל כפי' ר"ת ז"ל שהיה ג"כ מתחלה

אמ"ה חל על שיוולד לכן הוי משכחה שפיר איסור גיד
וא"כ לא הוי שפיר ידיעינן זה גם מחולין ששני איסורים
שהיה א' קל וא' חמור בלש באין צבת אחת או חלון
שניהם דלא אמרינן דהחמור יבטל את הקל כמו זה של
אבר ושל גיד שבאין צבת אחת לפי תירוץ זה של התוספות
לעיל הכ"ל ולמאי נריבנא להשמיענו זאת דוקא מאיסור
גיד וקודם הא זה ידיעינן גם מחולין מאיסור אמ"ה וגיד
דאבר מן החי ג"כ חמור מגיד שטוהג צבתי נח וגיד
ליבא צבתי נח , דלא נאמר קודם מתן תורה רק
להבטי יעקב לבדם וגם שלא נשנית צבתי , כן הקשה
לי אחד . דלכן נראה לומר לפי הכ"ל שהנה צאמת
קושיות התוס' לעיל ד"ה אלמא הכ"ל שאין חל איסור גיד
על איסור אבר מה"ח לא אויל רק למ"ד לקמן דף ק"ב
ע"ב דבזהמה בחייה לאברים עומדת שפ"כ נקרא שפיר
שאמ"ה בא מעת היגירה או מעת הלידה לפי תירוץ התוס'
אבל למ"ד לאו לאברים עומדת ואם אבל שלימה בכלו
פטור לדידיה כדלקמן שם מלד שלא נקרא שם אבר בזה
שאמר הקרא רק אבר הנחתך ממנה א"כ כל זמן שלא
נחתכה לאברים כיון שמתר לאכלו שלם נקרא שאין עליו
עוד איסור אמ"ה ודבמה"ה א"כ ליבא לקושיות שאין חל
איסור גיד על אבר מן החי דהגיד בא עוד מקודם ,
ולכן כיון שרבי סובר לקמן שאין לאברים עומדת
כמו דאיתא לקמן בדף הכ"ל , שזה לשון הברייתא שם , אבל
לפור טעורה בחייה בכל שהוא צמיתה צבתי : רבי פוטר
שמשוק שם בגמ' שהפלוגתא הוא אי לאברים עומדת או
לאו לאברים עומדת , וא"כ לדידיה שפיר נלריך לידע
דוקא באיסור גיד וקודם ששני איסורים שבאים צבת אחת
שאל אחד חמור ואחד קל שאין מבטל איסור החמור
את איסור הקל נלחול עמו , שמאבר מן החי וגיד
לא הוה ידיעינן זה לדידיה דהא איסור גיד בא מקודם
שמו שכתבנו , ולכן לפי הכ"ל לפי דעת הראש יוסף
דהא דלא מוקים הגמרא שאלה התמיתות לאשמועינן
בענין מוצח משום שרלה הגמרא לאוקמא גם חליבא
דדרי כנ"ל , וכיון שאויל הגמרא חליבא דרבי לכן שפיר
מתורגמת המתני' לדידיה דלדיכנא לידע בשני איסורים א'
קל וא' חמור שאינו מבטל איסור החמור : את איסור הקל
דוקא מאיסור גיד וקודם משום דל"בי שסובר כאן שגיד
מותר למוצח לדידי' לשיטתו דאיבר לקמן בדף ק"ב הכ"ל
דאכל לפור טעורה בחייה שפטור מלד דלאו לאברים
עומדת לא הוי ידיעינן זאת בחולין מאיסור גיד ואיסור
אמ"ה שאינו מבטל איסור אמ"ה החמור את איסור גיד
הקל מלחול עמו לדידיה דלאו לאברים עומדת בא
איסור גיד מקודם כהכ"ל , ולכן מנריך שפיר לידע

ר"ל שאין איסור גיד חל על איסור מוקדשין, על איסור אמ"ה דלא חמיר כל כך כמוקדשין מיילי, ועוד הירלו דאי אפשר איסור גיד להיות צענין אחר, ועוד כתבו מלד שאין אמ"ה חל עד שיוולד עכ"ל. ונראה לדייק כמה שכתבו בתירוץ אחד שמלד זה חל גיד על אמ"ה מלד דאל"כ ליכא צענין אחר איסור גיד, דאיך יהיה לר"מ שסובר לקמן דף ק"ב ע"א שאינו נוהג אלא בבהמה טהורה בלבד משום דכתיב הקרא דאמ"ה סמוך לזבחת מפקדך ומלאךך דא"כ משכחת עוד דין גיד גס אם אינו חל על אמ"ה דהיינו בחיה ועוף הטהורים לדבריו. ואין לומר שאף בחיה ועוף איכא איסור כ"ז שהיא בחיים משום איסור עשה שאינה זבחה, וא"כ אם נימא צענין הגיד שאינו חל גס בחולין מלד איסורים הקודמים לו אינו ראוי לחול אף בחי' ועיף מלד איסור עשה זו, ולכן שפיר יהיו דברי התוס' דלא משכחת איסור גיד כלל אף בחיה ועוף אף לר"מ, ואף לשיטת הרי"ב"א שהביאו התוס' במס' שבועות דף כ"ד שסובר שהקרא דזבחתהו ר"מ רק תיקון הלאו בכ"ז בודאי איכא עוד איזה איסור בחייה חוץ מאיסור אמ"ה ובמה"ס דאל"כ יהיה צממא שיהיה מותר לר' מאיר דליכא לדידיה זהו איסור אבר מן החי לאכול חיה ועוף בחייה, והא קאמר בגמרא לעיל בפרק כסוי הדם צענין חרש וש"ס וקטן ששחטו זינס לבין עלמס דר"מ מתיר לשחוט אחריהו לענין אותו ואת בנו וחמ"ס חוסרים, ופריך שם הגמרא דבשלמא רבנן לחומרא מלד שהוא ספק שמה שחטו כראוי אבל ר"מ מ"ט ואמר ר' יעקב אמר ר' יוחנן מחייב היה ר"מ על שחיטתן משום נבלה מפני שרוב מעשיהן מקולקלין ופריך שם מאי איריא רוב אפי' מיעוט נמי דהא ר"מ חייש למיעוטא סמוך מיעוטא לחזקה ואיתרע לה רובא ע"כ, וא"כ אם היה מותר לאכול אברי חיה ועוף מהן בחייהו הא לית להו חזקת איסור וגם הא איירי שם לר"מ, ובדאי דאיכא בחייה גס לר"מ ואף לשיטת הרי"ב"א איזה איסור לאברים ולבשר מהן בחייהם והיינו מקרא דזאת החיה אשר תאכלו כמ"ש הפ"מ בהפתיחה וא"כ אף להרי"ב"א הנ"ל אם רק איכא ענין שאינו חל בגיד גס על איזה איסור שבחולין כמו בקדשים א"כ לא הוה משכחת איסור גיד גס לר"מ ואף להרי"ב"א והוי שפיר תירוץ התוס', ואך שלא צבין עוד דלמא הוי איסור גיד רק בחיה לר"מ מלד שאין נוהג בו אמ"ה והגם שיש זה איסור דשאינה זבחה לשיטת שארי הפוסקים ולשיטת הרי"ב"א הנ"ל האיזה איסור שהזכיר הפ"מ הנ"ל בכ"ז שמה הראה לנו התורה צוה גיד דחל שאין שייך בו הענין שאין איסור חל על איסור שהוא דוקא באיסור עשה דהיינו כמו בחיה לשארי הפוסקים ומכ"ש לשיטת הרי"ב"א דהוי עוד איסור קל אבל בבהמה דאיכא

בשר ומתקשה ומתלבן אחר כך ונעשה ממנו כל הגיד ושייך שפיר הענין שאין איסור חל על איסור כהנ"ל לפי פ"ר ר"ת ז"ל, שזה בודאי דוחק הוא לומר כן, במלשון דאין עליו כוונת בשר משמע בודאי שלא היה אז שום בשר כלל. ועיין מה שנכתוב לקמן בזה בדרך ק"ב ע"ב שכתבנו שם שנוכל ליישב צוה דברי רש"י שם כמה שסובר למ"ד לאו לאברים עומדת בכ"ז לחתיכת בשר הוי עומדת וחייב מלד בשר מן החי גס בשלימה שלא נבין לכאורה שם שאיך חל אח"כ אי' אבר בעת שנחתך האבר על איסור בשר מה"ס שהיה עליו עוד מקודם למ"ד דלאו לאברים עומדת לשיטת רש"י זו וישבנו שם בסברא זו מה שר"נו לומר שאין שייך שם איסור חל על איסור כמה שמקודם איסורו לא היה הדבר השני עדיין עוד בעולם כלל וע"כ, ואך לפי מה דחזינן מזה הגמרא שגם בזה האופן נקרא נמי שאין איסור חל על איסור מלד יצירתו שבא קודם איסור השני לא נוכל לומר עוד הדברים דשם, ועיין הכל מה שנכתוב שם לקמן בדרך הנ"ל ונריך לעיין בזה:

דף צ' תוס' ד"ה אלמא איסור מוקדשין קדים.
 עוד צענין הנ"ל כמה דפירש"י לקמן דמתחלה כשהגיד נולד אינו על הקף ואין חייל עד שיבא ויתקשה על הקף. ויש לעיין שמשמע שכל זמן שאינו על הקף אינו אסור והא בגמרא בעי ר' ירמיה לקמן דף ל"ב ע"ב אית ליה לעוף ועגיל אית ל' לבהמה ואינו עגיל מהו בתר ידיה אוליגין ואסור בעוף אי עגיל ומותר בבהמה אי לא עגיל או בתר מיניה אוליגין ולכן מותר בעוף אפי' בעגיל ואסור בבהמה אף אם לא עגיל, ונשאר הגמרא בתיקו. ולכאורה אם נימא דאוליגין בתר מינה ואסור בבהמה אף בלא עגיל הקף מלד דבכל מינה יש להם קף א"כ גם בעוד שלא היה הגיד על הקף כיון דהוי מינה שיש להם קף והוי אסור ואיך הוי ודאי זה לרש"י ז"ל אם נשאר הגמ' בתיקו, ואך שנוכל לומר שבכל המין שיש לו קף והשניו אינה רק בבהמה זו אמרינן ללד אופן אחד לקמן דלא מחלקינן בבהמה זו צענין האיסור מכל מינה ובטלה לגבי מינה ואך כאן דאיירינן דבזמן דלא הוה עדיין הגיד על הקף דהוי זה לכל המין, אמרינן שפיר דבזמן זה ליכא עוד איסור עליהם מלד דנקרא דכל המין ליכא להם עדיין קף אז, דזה לא אמרינן דמשום שאח"כ יהיה להם קף שיכא נקרא מין שיש להם קף גם מקודם, דכיון דבכל המין הוה מקודם צוה בלא קף, לא אמרינן כן. כנ"ל בעוה"י:

עוד בדיבור זה דהתוס', כתבו וז"ל ואט"ג דהשתא

הלאו דלמ"ה וגם העשה דאינה זכותה נוכל לומר דלא חל בזה באמת וליכא איסור גיד, וכלל דלא אזלי אלו הדברים דהתוס' לר"מ רק לרבנן ולר"מ יהיו שני התיירושים האחרים דהיינו מלד שאין אבר מן החי חמיר כמו קדשים וגם התיירון שמלד שאין אבר מן החי חל עד שיוולד והוי בא איסור גיד ואיסור אמ"ה צבת אחת, דשני התיירושים של התוס' הכ"ל אזלי לכ"ע, והתיירון בג' מלד שאין משכחת לאיסור גיד להיות בענין אחר הוי אזיל באמת רק לרבנן ולא לשיטת ר"מ. ככל שבעז"ה :

שם תוס' ד"ה הכא במזכרת עסקינן כו' וצדדי הדדי קאיתו כו' וא"ת והא איסור גיד לר' יוחנן קדים דלמר לעיל דף ע"ה תלש חלב מבין ט' חי שאע"ג שהוא עוד במעי אמו ולאחר שחיטת אמו יהיה כלו מותר בכ"ז כ"ז שלא נשחטה האם הוה החלב גם מהעובר כחלב בהמה ואיסור וא"כ ה"ג בגיד שאף אם נשחטה האם הוי מותר לר' יהודה בכ"ז קודם שנשחטה האם הוי בודאי אסור גם לר' יהודה כמו חלב ועוד יותר דהוי אסור בודאי גם אם הוא רק בן ח' משום דדוקא בחלב הוה מותר בבן ח' שיש לו הענין דחדשים גרמי אבל בגיד דלא שייך זה הוה אסור בודאי גם מקודם כמו שכתבו התו' לעיל דף פ"ט ע"ב ד"ה בולדות קדשים, וכיון שאיסור גיד קדים לאיסור מוקדשין גם לר"א א"כ מוקדשין נוהג בגיד מבטע' ליה, ותיירלו דאף קודם שנשחטה האם לא חייל איסור גיד ואיסור חלב גם לר' יוחנן עד שיילא החלב והגיד לחוץ ממעי אמו לאויר העולם דהיינו שאע"ג שר' יוחנן אינו סובר לרריך אויר לעיל דף ע"ה שם אף בחלב בכ"ז וכו' דוקא לענין העובר אבל החלב והגיד עלמו לרין בודאי שיהא ילא לחוץ לאויר העולם, עכת"ד התוס'. ולא הבנתי דהא לעיל במה דקאמר הגמ' דאיירי בכל קדשים וגם למ"ד דבמעתי אמן הם קדושים ובכ"ז צדדי הדדי קאיתו מלד גיד נוהג בשליל, והקשו בתוס' הג"ל ד"ה בולדות קדשים שאף למ"ד שגיד נוהג בשליל דהיינו ר"מ מלד שסובר שבן ט' חי טעון שחיטה שזה הוא דוקא בבן ט' אבל בבן ח' אף ר"מ מודה דמותר, א"כ האיסור קודם שצא גם מקודם בעוד שיהיה בן ח' וא"כ בא מקודם לגיד, ותיירלו דהא דשרי ר"מ בשליל בן ח' היינו לאחר שנשחטה אמו שיתיר בשחיטת אמו אבל כ"ז שלא נשחטה אמו הוי אסור בודאי גם שליל בן ח' וא"כ אסור בו אף הגיד גם אז, וכתבו עוד שאע"ג שאיסור חלב דמשמע בפרק בהמה המקשה מהלשון מבין ט' חי דמבין ח' חי הוי בודאי מותר שיהו דוקא באיסור חלב שיש בו ענין הסברא דחדשים גרמי מלד דכתיב ציה עור וכשב וכן ח' אצי נקרא שר

וכשב אבל באיסור גיד דלא שייך זה בודאי איתא גם בבן ח' עכת"ד התוס' דלעיל, וא"כ קשה הא לפי דברי התו' אלו שאף קודם שחיטה הוא אסור אינו אסור רק בזולא לחוץ הגיד לאויר העולם א"כ הא הוי בכ"ז איסור קודם קדים דהא הוא בודאי נוהג גם בעוד שלא ילא לחוץ דהא קדשים במעי אמן הן קדושים והיינו משעה שנוטר כדקאמר בגמרא ואיסור גיד לא בא עד שיילא לחוץ וא"כ נשאר קדושיית התו' דלעיל ד"ה בולדות קדשים בקדושי, ונראה לומר דהא דפליגי ר"מ ור' יהודה בבן ט' חי דטעון שחיטה או אינו טעון היינו דר"מ סובר דהא דכתיב הקרא דכל צבהמה תאכלו דניתרה צבהמה צבהמה בשחיטת אמו שההיתר הוא מלד השחיטה של אמו והיינו דהוויין שניהם צבהמה אחת וא"כ כמו שרגלה או שאר אברים ניתרים בשחיטתה כן הולד נמי כמו כן ניתר, ולכן סובר שזה הוא דוקא בבן ח' דאמרינן ב' שהיא כחתיבת בשר מהצבהמה וניתר הכל בשחיטתה אבל בן ט' חי שייכול ללאח לאויר העולם ולחיות הרי זה נחשב לצבהמה אחרת בפני עצמה כשאר צבהמה ואין שתי צבהמות ניתרים בשחיטת אחת מהן לכן סובר ר"מ דנלרך בו א"כ שחיטה בפני עצמו, ור"י סובר שאין טעם ההיתר מהולד מלד שחיטת אמו ורק שהוא גזרת הכתיב מהקרא דכל צבהמה תאכלו וא"כ גם בן ט' הוי מותר דהוי בבן ח' כיון שאין הטעם מלד שחיטה, וא"כ לר"מ שהטעם הוא מלד שחיטה לכן כל זמן שלא נשחטה האם דליכא עוד עליו ההיתר דהוי אסור בודאי בעת הילירה, אבל לר' יהודה שאין הטעם של ההיתר מלד שחיטת האם ורק שהוא גזרת הכתיב, א"כ אינו חלוק אחר שחיטת האם מקודם שחיטת האם, שכמו שלאחר שחיטת האם דהוי מותר הולד שמונת עוד במעי הצבהמה שכלל צבהמה דהקרא דכל צבהמה תאכלו כן הוי קודם שחיטת האם, וא"כ הוי לר"מ כל צבהמות לעולם באיסור דהיינו בכל זמן שהיו במעי אמהם הוו אסורים כיון שהקרא דכל צבהמה לא הוה ההיתר מלד גזרת הכתיב רק מלד השחיטה ובבן פקיעה לר' מאיר יש איסור והיתר היינו איסור כ"ז שלא נשחטה האם והיתר אחרי שחיטת האם, ולר' יהודה הוה בכל הצבהמות איסור והיתר והיינו דמותר כ"ז שמונת במעי הצבהמה מלד הקרא דההיתר דכל צבהמה תאכלו כיון שהוא רק גזרת הכתיב וא"כ הוה בכל הצבהמות ג"כ היתר זה כמו בן פקיעה לאחר שחיטת האם, והוה לר"י כל הצבהמות איסור והיתר כמו לר"מ בבן פקיעה, ואף לר"מ בבן פקיעה הוי מעט באיסור דהיינו כל זמן שמונת במעי הצבהמה ורוב צבהמה שהוא לאחר שחיטת האם המיד ולר"י בכל הצבהמות הוה ההיתר מועט היינו כ"ז שמינת צבהמה והאיסור הוי הרוב והיינו לאחר שיילא לאויר העולם

העולם תמיד, וכן פקועה לר"י הוא תמיד בהיתר כל זמן שמונח במעי הבהמה וגם לאח"כ, ואין להקשות מה הוא החילוק לר"י יהודה בין כל הבהמות לכן פקועה שילא לאחר השחיטה כיון שאין הטעם של ההיתר מלד שחיטה אמו א"כ בזה שילא לאחר שחיטה אמו לא מעלה ולא מוריד, ואם מלד שהיה עליו מכבר ההיתר שהיה מונח במעי הבהמה מההיתר דגזה"כ דכל בבהמה הא כל הבהמות היו בכלל היתר זה מתחלה שהיו צבטן אמו; ואין לומר שבכל הבהמות כיון שילאה מעלמה מהבהמה אמרינן שלא נקרא עליה עוד אח"כ שם בבהמה ולכן לא נכלל עוד אחר כך ג"כ בההיתר דהקרא דכל בבהמה מלד שילאת כבר מהבהמה אבל הם לא ילאת מעלמה ממעט הבהמה רק דללקחה ע"י אחר דהיינו צבן פקועה לכן אמרינן דלא נקרא זה שילאת מהבהמה ונקראת גם לאחר מכן בשם בבהמה שהיה נכללת בכלל ההיתר דהקרא דגזה"כ דכל בבהמה דזה בודאי אין לומר כן שח"כ אם נלקח איזה ולד ע"י אדם ממעט הבהמה אף בעוד שהיתה הבהמה בחייה הוה מחויב שיהיה ג"כ מותר לר"י משום דנימא שיהיה יקרא עליו שם בבהמה תמיד מלד שללקחה מהמעשים רק ע"י אחר אזי יהי' נכלל בכלל גזה"כ הנ"ל ובודאי לא אמרינן בן גם לר"י, דהא לא מלינו זאת דמותר רק צבן פקועה, ואין לומר ג"כ שהחילוק הוא מנן פקועה לכל הבהמות משום שלא ילאת ממקום היציאה דכל הבהמות היינו מהרסם, דנימא שמלד זה לא היתה עליו שם יציאה מהבהמה שיהא יולא מכלל ההיתר דהקרא דגזה"כ דבבהמה הנ"ל ולכן אמרינן שקרוי עליו עדיון שם בבהמה תמיד שמלד זה הוה מותר לעולם שא"כ גם יולא דופן יהא ניחא ג"כ לעולם, וזה ג"כ לא מלינו שיהא מי שסובר כן, ואך דנימא דלא נקרא יציאה מהבהמה רק כשילאה בעוד שהיתה הבהמה בחייה, אבל צן פקועה שילא לאחר שחיטת הבהמה אין נקרא זה יציאה מהבהמה משום שאז לאחר שחיטת אינה נקראת האם בשם בהמה רק בשם בשר, וא"כ בעת שילא העובר ממנה אין נקרא שילא משם בהמה רק משם בשר וכל זמן שהיה עליו שם בהמה לא ילאת עוד וא"כ נקרא תמיד שלא ילאת מהבהמה שהיה נכללת בכלל שם בבהמה תמיד שהאז לעולם בכלל גזה"כ דההיתר דהקרא דכל בבהמה הנ"ל דהוה מותר, ונחזור לענייננו הנ"ל שהיו דלעיל ד"ה צוולדות קדשים דאייירי למ"ד שגיד נוהג בשליל שהו' ר' מאיר שסיבר דבן ט' חי טעון שחיטה, לכן שפיר כתבו שאף שבן ח' הוה מותר דהוה רק לאחר שחיטת האם אבל קודם שנשחטו הוה אסור בודאי צבן ח' ג"כ שהטעם של ההיתר הוה מלד שחיטה לכן קודם השחיטה איתא כל האיסורים גם קודם שילאו הדברים לאויר העולם לדידיה, לכן כתבו שפיר שמלד שאסור קודם שחיטה הוה בא איסור

גיד וקודם צבת אחת, שכיון שלא היה עדיין שהיתר של שחיטת האם, אבל כאן במצבת דאייירי למ"ד שגיד אינו נוהג בשליל דהיינו ר"י שסובר שבן ט' חי אינו טעון שחיטה שהטעם של ההיתר לדידי' שהוא מלד גזה"כ כהנ"ל א"כ מה הוא החילוק בין קודם שחיטה לאחר שחיטה ולכן שפיר כתבו התוס' שכאן במצבת דהו' מותר החלב והגיד גם קודם שחיטה קודם שילא לאויר העולם מלד ההיתר דהקרא דגזה"כ דכל בבהמה, ומלד זה נוכל לומר עוד כמה שהקשו התוס' לעיל דף פ"ט ע"ב בד"ה והא מדקתני סיפא כו' וז"ל דמאי פריך מסיפא דאייירי בשליל שנשחטה אמו ורישא הא איירי בשליל שנשחטה אמו א"כ מאי ענין זה לזה ועוד מאי משני דבר זה מחלוקת ר"י ורבנן והא אף ר"י מודה בשליל שנשחטה האם דאסור ע"כ. ולפי הנ"ל נוכל לומר דשפיר פריך שמוה דקתני ונוהג במוקדשין דאשמועינן שבא איסור גיד וקודם צבת אחת משום שנוהג בשליל דהיינו מלד דנימא שהטעם של ההיתר דהקרא הוה מלד שחיטה, הא זה קתני בסיפא ונוהג בשליל דהיינו צבן ט' חי דהוה ג"כ הטעם מלד שההיתר דקרא הוה מלד שחיטה א"כ הא קתני זה הענין דהטעם הוה מלד שחיטה בסיפא מכלל דרישא לא איירי מזה, ומשני ג"כ שפיר שדבר זה הוה מחלוקת ר"י ורבנן דהיינו שזה הענין מה דקתני שנוהג במוקדשין מלד דנוהג בשליל משום שההיתר דהקרא הוה מלד שחיטה שמלד זה בא איסור גיד וקודם צבת אחת כהנ"ל הוה דבר זה מחלוקת ר"י ורבנן דהיינו שבן ט' חי כמה דפליגי אס טעון שחיטה אס ללא דהוה ג"כ משום שר"מ סובר שהטעם של ההיתר הוה מלד שחיטה לכן הוה אסור צבן ט' הנ"ל ור"י סובר שהטעם הוה מלד גזה"כ לכן מותר צבן ט' כיון דענין כמה דיהיה קודם שחיטת אמו איסור גיד ואיסור חלב ואיסור א"מ"ס מעת היצירה וענין דבן ט' חי אס טעון שחיטה או אס אינו טעון שחיטה הוה ממש דבר וענין אחד, ואין לומר דהוה לכולי טלמא צין לר"מ וצין לר"י הטעם מלד גזה"כ והא שכתבו התוס' לעיל ד"ה צוולדות קדשים הנ"ל שלמ"ד כנוהג בשליל בא איסור גיד ואיסור קודם צב"א אפילו למ"ד במעי אמן הן קדושים ואם הוה מלד גזירת הכתיב הא לא בא איסור גיד רק אחר ביאת איסור קודם דהיינו בקודם שילא לחוץ שאינו אסור משום גיד כנ"ל שנוכל לומר שגם איסור קודם ליבא בעוד שלא ילא לחוץ דהיינו דנימא שכמו שליכא איסור גיד וחלב כל זמן שמונח במעי הבהמה אף קודם השחיטה מלד הקרא דכל בבהמה תאכלו דאמרינן שהוה רק גזה"כ דתאכלו כן נימא נמי לענין איסור דקודם שמוחר ג"כ כל זמן דהוה במעי הבהמה מלד גזה"כ דתאכלו דנימא דגזה"כ דתאכלו קאי נמי לענין זה דקודם ולכן שפיר בא איסור גיד וקודם צבת אחת דהיינו שילא לתן משום

דינמא של פריץ שיקויים הקרא תחאבלו גם בקדשים צוולדותיהן ואע"ג דבקדשים יקויים תחאכלו אף אם נימא דאיסור קודש איכא גם בקודש שיאל לחוץ דהיינו צבון אבל בזר דאיכא איסור קודש, עליו מכל לומר צאמת שאסור גם בקודש שיאל לחוץ, בכ"ז לא יהיה שפיר בקרבנות שאסור אף לכהן דהיינו צבולו כליל אף יהיה משכחת הקרא צהם תחאכלו דהקרא כתוב סהם דמשמע דקאי צכל דבר וא"כ אם נימא דאיכא איסור קודש גם בעוד שלא יאל לחוץ אף יקויים הקרא צזה, ולכן נימא מלך זה שמוכרת להיות דליכא גם איסור קודש מקודם צזה דכלו כליל וא"כ גם בקודש דאינו אסור רק לזר מוכרת נמי להיות הדיון כן דמותר לזר בקודש שיאל לחוץ ולכן הוי שפיר גם אם נימא דהוה גז"כ גם לר"מ משום דגם לפ"ז הוי ג"כ צהו שני האיסורים של גיד ושל קודש צב"ה צעת שיאל לחוץ, ואף דלא הוי שפיר דא"כ ליכא חילוק בין מצברת לשארתי קדשים כיון שגם שארתי קדשים מותרים עד דילא לחוץ וליכא לפ"ז ג"מ רק צילא רק אבר לצד דשארתי קדשים לפי מה דינמא דהוי היתיר צמעני אמן מלך גז"כ דקרא דכל צבהמה דהוה אסור אבר זה שיאל לחוץ, וצמצברת דאינו קדוש עד שיאל מרחס ליכא ציה איסור קודש גם צזה עד שיאלכלו או ראשו או צציוה אופן שיהו האם טרפה דזה גם אי הוי הקרא גז"כ ג"כ אינו מתיר רק אם האם מותרת ג"כ צאכילה דהיינו צוודאי שיהיה כשרה אבל לא טרפה, ולכן נוכל לומר שיש ג"מ צאם היתה האם טרפה שנתעברה קודם שנטרפה דהיינו צאם הקדיש צבהמה ונתעברה ואח"כ נטרפה דשארתי קדשים שההיתר הוי מלך הקרא דכל צבהמה ולכן צאם האם היתה טרפה דלא שייך היתר זה א"כ ממילא חוזר גם איסור קודש למקומו, וצמצברת דליכא האיסור קודש משום דאינו קדוש עד שיאל מרחס אינו חל האיסור של קודש גם צו הטרפה בעוד שלא יאל לחוץ, ואף שדוחק הוה לומר שיהיה החילוק בין שארתי קדשים למצברת רק צאלו הדברים דאבר ודטרפה, וגם דהפלוגתא דהמ"ד צמעני אמן הן קדושים להמ"ד שצובר צהווייתן הן קדושים דינמא שלא יהיה החילוק דהפלוגתא רק צאלו האופנים הכ"ל דאבר ודטרפה שודאי דוחק הוה לומר כן, לכן מוכרחים אנו צוודאי לומר דלמ"ד צמעני אמן הן קדושים שודאי אינא איסור של קודש גם בקודש שיאל לחוץ מלך דלא אמרינן צזה גז"כ דהקרא דכל צבהמה תחאכלו משום שיכול להיות מקוים הלשון דתחאכלו בקדשים לענין כהן דלא שייך ציה האיסור דקודש ככ"ל, וגם בקרבנות דכלו כליל יקויים ג"כ תחאכלו לענין אכילה מוצח דאקרי נמי אכילה כמ"ש צגמ' צפ' גיד הנשה להלן וצכ"מ, וא"כ כיון דאינא איסור קודש גם מקודם

שיאל לחוץ לכן צוודאי אינא לדברינו הכ"ל דהא צבא איסור גיד צעת צבא איסור קודש לפי דברי החוס' לעיל ד"כ צולדות קדשים הכ"ל שודאי הוה מלך דאיירי לר"מ דגיד נוהג צשילל שצובר שכן ט' חי טעון שחיטה שטעם הוה לדידיה שההיתר דהקרא דכל צבהמה תחאכלו הוה צוודאי מלך שחיטה של האם לכן כ"ז שלא נשחטה האם הוי אסור הכל דהיינו הגיד והחלב ואמ"ה גם בקודש שיאל לחוץ, לכן שפיר צהו איסור גיד ואיסור קודש צב"ה, וכאן צמצברת דאיירי החוס' לר' יהודה שצובר דאינו נוהג צשילל והיינו צזה שצובר שכן ט' חי אין טעון שחיטה שודאי הטעם לדידיה מלך גז"כ כיון שמתיר גם צבן ט' חי אף שנקרא צבהמה אחרת דודאי אינו שייך שחיטת האם להיות מתיר אותה ג"כ דלא נוכל לומר ששחיטת צבהמה אחרת מתיר שני צבהמות ככ"ל, וכיון שטעמו הוה מלך גז"כ לכן כתבו החוס' שפיר צכאן שמוחר הגיד וגם כל האיסורים כל זמן שלא יאלו לחוץ וע"כ הוה דברים אלו הכ"ל שפיר, דכיון דהא שכן ט' חי טעון שחיטה ואינו טעון וענין אי איכא איסור הגיד וכל האיסורים מקודם שחיטת אדם גם קודם שיאלו לחוץ תלוים אלו שני דברים הכ"ל צזה צענין הקרא דכל צבהמה תחאכלו אי הוה היתיר מלך גז"כ או מלך שחיטת האם לכן פריץ שפיר דכיון דקאמר ונוהג צשילל צולדות קדשים צבא איסור גיד צעת צבא איסור של קודש א"כ למאי דלריך למתני צסיפא שנוהג צשילל צבן ט' חי והיינו נמי דאשמועינן שענין היתיר דהקרא הוה מלך שחיטת האם דאמאי לריך לשנות זה צסיפא הא כבר תני זה צרישח צזה דתני שאיסור גיד צא צעת צבא איסור קודש, ומדהני זה צסיפא מכלל דרישח לאו צהכי עסקינן ולא איירי מזה כלל צרישח ולכן לא נוכל לפרוך קו' החוס' דר"ה והא מדקתני הכ"ל דמאי ענין זל"ז, דרישח דאיירי צשילל שלא נשחטה אמו דהיינו צזה דחל אי' גיד בעוד שיהיה צשילל וסיפא דאיירי צשילל שנשחטה אמו דהיינו צבן ט' חי שטעון שחיטה צפני עלמו הכל הוה ענין אחד והוה כדברינו הכ"ל צזה דאמרינן דגיד נוהג צשילל דאמרינן דצא איסור גיד צב"ה עכ"ל איסור קודש והיינו דאמרינן וזה גם בקודש שיאל לחוץ דהיינו מלך דאמרינן שטעם הקרא הוה רק מלך שחיטה, זה הענין הוה כמי אותן הדברים עלמן דבן ט' חי טעון שחיטה, וצזה הוי נמי שפיר מה דמשי הגמ' שדבר זה הוי מחלוקת ר"י ורבנן, דלא נקטיב"כ דמה ענין פלוגתא ר"י ורבנן דבן ט' חי דלחך שחיטה לענין דגיד נוהג צשילל דקודם שחיטה דלפי דברינו הכ"ל הוי שני דברים האלו בענין גיד אי נוהג צשילל או לאו ודענין אי צן ט' חי טעון שחיט' או לאו הוי תלוי בדבר זה דאי הוה טעם היתיר דהקרא דכל צבהמה מלך היתיר דשחיטת אמו או דהוי טעם היתיר דהקרא

להקרה מלד גוס"כ ולכן הוי הכל ענין אחד. כן נלע"ד בעוה"י :

דף צח ע"א גמרא א"ר יוסי בר חנינא נאמי דכתיב וטבוח טבח והכן פרע להם בית השחיטה והכן טול גיד הנשה בפניהם כמ"ד גיד הנשה נאסר לבני נח. ועי' בתוס' ד"ה כמאן דאמר כו' שהק' חז"ל ור"ת דלמא לא נאסר ואפ"ה היו מקיימין כמו שחיטה וכו' וי"ל מדקאמר והכן משמע דבלאו הכי לא משתרי אי נמי פרע להם בית השחיטה היינו נחירה שגלטו על הנחירה. ונראה לומר דמתחלה בתירוק הראשון סברי התוס' דהא דקאמר הגמ' שגיד הנשה נאסר לבני נח, כוונתם בזה דוקא להבני יעקב דא קרי מקודם מ"ת בשם ב"נ אבל לא לשארי האומות, עי' בתוס' לעיל דף ג' ע"א בזה, ולכן הוה כוונת התוס' בקושייתם דלא נוכל לאוקמו על ניקור הגיד שהי' בלוי, דא"כ לפי דברינו הג"ל דהלוי לא היה רק על בני יעקב, דאיקרי עדיון קודם מ"ת ב"נ ולא על שארי עכו"ם דח"כ אינו שפיר דאפי' א"ת שיהיה אותו לשחוט שחיטה הגונה האידך היו נוהגים לאכל משחיטת עבד יוסף דהא כיון שהוא עכו"ם דלוי בכלל הלויי שלהם דבני יעקב הג"ל דהא קרא כתיב וזבחת ואכלת דמניה ילפינן דמאי שאינו בר זביחה דהיינו שאינו נולוה על הזביחה אסורים גם אחרים המלווין לאכל מזביחתו אפי' בשחט כדון וכד"ת, דבשלמא לענין ניקור הגיד שפיר מליגן למימר דהאיש שהיה על הבית ניקר להם הגיד וכן הי' זה בפניהם בכדי שלא יחשדו אותו שלא ניקר אותו לכן לזהו שינקר אותו בפניהם כדון כמו שגפסקה עתה ההלכה לענין מעשה עכו"ם וזה לא יגרע לו מה שהיה הוא המנקר של הגיד והוא לא היה בכלל הלוי, דבניקור לא מלריכין שיהיה המנקר בר חיובא לניקור, אבל בשחיטה דכתיב בה וזבחת ואכלת דמניה ילפינן דהזבח מחויב להיות מלווה על הזביחה, א"כ אם נאמר בכלן שהי' ג"כ אז אזהו לוי על הזביחה על הבני יעקב בעוד שהיו עדיין נקראים בני נח וכו' לה היתה הלויי רק עליהם משום שרק הם נקראים הבני נח לענין הלויי הג"ל ולא על המלרי הזבח, א"כ לפ"ז האידך היה מותר להם לאכול משחיטתו, אע"כ בודאי לריכין אנו לומר שלא הי' אז שום לוי על הזביחה להבני יעקב ג"כ רק הם מעלמם היו מקיימין אותו, וא"כ מקשו התוס' שפיר דהא גיד נכחב ג"כ בחד קרא עם השחיטה ומהתמא כמו שהפשיט הוא צענין השחיטה דהיינו שהיו מקיימין אותה מעלמן בלי שום לוי כלל כ"כ ראוי לנו לומר כן צענין ניקור הגיד שנכחב על השחיטה בחד קרא שהיו גם כן מקיימין מלווה זו בלי שום לוי כלל רק מעלמן, ומקשו דאין קאמרה הגמרא כמ"ד גיד הנשה נאסר לבני נח,

אמרנו שח"כ. בשחיטה אנו נוכרחין ע"כ לומר שלא היו אז נוהגים ענין ע"י שום לוי עכ"ז בגיד אמרינן שהיו נוהגין על הניקור ע"י לוי אע"פ שנכחב בחד קרא עם השחיטה משום דמוכיה לנו פשט הלשון של והכן משמע שגיד הנשה נאסר להם לב"נ, ועי' במהרש"א ז"ל ע"ז. ולתירוק השני דהתוס', יסבירו כפי מה שרואים החו' הג"ל דלעיל דף ג' גיד שהי' אסור קודם מ"ת לבני נח שהיה האיבור גם לשארי האומות דאקרי ג"כ מלווין דב"כ לענין זה הדין, לכן נוכל לומר דבשחיטה ג"כ שהיה עם לוי לכל מי דאיקרי ב"כ אף גם למלרי, ואף דשחיטה הגונה בעלמם עדיין לא היה אז קודם מ"ת מ"מ נוכל לפרש שהיה אז לוי על הנחירה, ולכן אף שהמלרי היה הזבח מ"מ היו מותרין לאכול מזביחתו מפני שהוא היה ג"כ מלווה על הזביחה דהיינו נחירה ושפיר יקויים בהם הקרא וזבחת ואכלת, וא"כ הוי שפיר דדמי זו השחיטה לניקור הגיד, וגם דהוי הכונה שהי' עם לוי על הניקור בלא הדיוק דהכן משום דעל השחיטה היה ג"כ בתורת לויי דהכוונה הוי על הנחירה דכולם היו מלווין דלגטו כולן על הנחירה, וא"כ שפיר קאמר הגמרא כמ"ד גיד הנשה נאסר לבני נח, זאת היא סברה התוס' הג"ל בהשני החירוים הג"ל, וכן הוי הכונה בדברי רש"י ז"ל שכתב דה כמ"ד במהני דלקמן גיד הנשה נאסר להם בעודן בני נח עכ"ל, מלשנו זה נראה דמכוון ג"כ שהי' אסור מקודם רק להבני יעקב היינו אף בעוד שהיו בני נח ולא לשארי האומות שהוא כפי מירוק החו' דהתוס' כפי דברינו הג"ל, לכן מלד זה כ' רש"י ז"ל שהיו רק שומרי מצות ומקיימין אותן מעלמן בלא היו מלווין ע"ז דהיינו כהג"ל מלד דפרש בגיד הלשון דנאסר להם בעודם בני נח דמשמע שדוקא הם היינו הבני יעקב לבדם היו צאיבור זה ולא שאר האומות כהג"ל, לכן פירש גבי טבוח טבח שרת. מלרי מלווה היו והיו מקיימין זה בלא לויי כהר"ז והיינו הוי צאיבור גיד לא היה רק להבני יעקב וענין דבשחיטה דכתיב בחד קרא פ"ש גיד דהוי נמי רק להבני יעקב א"כ יקשה האידך הוי סומכין אז על שחיטת עבדו של יוסף שהוא אינו מלווה בזה והוי שחיטתו פסולה כיון שחיטת עכו"ם לכן פי' שהוא בהג"ל שענין שחיטה שלהן רק בשומרי מצות היא ולא מלד לויי רק מעלמן עשו זאת והיו שפיר שהיו סומכין על שחיטת עבדו של יוסף, משום שגם הם עלמן ג"כ לא עשאו זה בתורת לויי, וכן נפרש מה שכתב רש"י הג"ל דלא יאמרו שבשר נחירה אינו אוכל שהוא ג"כ מלד זה דהיינו כיון שלא היה נהג האיבור רק להבני יעקב לבד, לכן נ"ל דוטבוח טבח הוי כפשיטת הלשון שחיטה ממש לא דק נחירה היינו שהבני יעקב היו מקיימין שחיטה הגונה ממש כהלויי שכעת, משא"כ אינימא שענין השחיטה הוי שייכא גם לעכו"ם דלא הוי נ"ל שענין זה

דשחיטה הוה שחיטה הגונה ממש ללא מלינו זה בשום מקום שיהיו מלווים שארי האומות באיזה זמן על שחיטה הגונה ממש כמו שכעת בישראל, ולכן מלך דפי' רש"י שעיני זה הוא רק לבני יעקב, לכן כ"ל דטובה טבח הוי שחיטה ממש כמו כעת, וכתב הלשון שלא יאמרו בשר גחירה אני אוכל היינו מלך דהשבעים ל"ה אוכלים גם בשר גחירה דהיינו פכולא דשחיטה רק שחיטה הגונה ממש, ולכן אזיל רש"י בזה הכל לשיטתו. כנ"ל בעוה"י:

ולכן זה אינו נקרא גופו כ"א סתם שם ממון, ועכ"ז חזר עוד גם בשבילם להעבירם ולא היה חש על סכנת גופו שיאחר יחידי זבילה, ע"כ יכולה הגמרא להשמיענו מכאן שלהלדיקים חביב עליהם ממונס יותר מגופם. כן כ"ל בעוה"י:

שם ע"ב **אמר** ר' ילחק שמש שבאה בעצורו זרחה בעצורו. ונראה לומר במה דתלה

הזריחה בהשקיעה דר' ילחק משמיענו שמדוייק זה מהקרא שכתב ויזרח לו השמש דהזריחה שהיה עתה שלא בעונה היה הוא הגורם לזה מחמת שקודם לזה נלרך לטנות פעם אחת טבעו של עולם לשקוע החמה שלא בעונתה בעצורו ממילא נעשה ע"י זה שינוי בהזריחה ג"כ לזרוח קודם, כי זאת נהיה ע"י טבע של עולם שיהיה צין השקיעה וצין הזריחה איזה מנין שעתה כפי סידורו של עולם מעת הבריאה כאתמול כן היום, ולכן היה תלוי הקדם הזריחה בהקדם השקיעה שהיה אתמול כפי טבעו של עולם, וע"כ מדוייק שפיר הלשון דקאמר שמש הבאה בעצורו היינו פעם אחת שנעשה למענו כס השינוי בטבעו של עולם אותה השינוי בעלמה גרמה לו שיהיה לו השינוי לזרוח קודם, דהקדם הזריחה ה' בשביל הקדם השקיעה, ומשמיענו בזה מדת טובו של בורא עולם שמקדים בשביל הלדיקים רפואה למכה. כנ"ל:

שם ויאמר שלחני כי עלה השחר כו' אמר לו מלאך אחי ומיוס שנבראתי לא הגיע זמני לומר שירה עד עכשיו. ונראה לי לומר בזה דהנה כל מלאך נברא על איזה דבר לעשות זה הדבר ואינו נקרא המלאך בשלימותו לענין בריאתו עד שנגמר הדבר ההוא שנברא בעצורו, כמו שאם עושה אדם איזה מלוא שנברא ג"כ מאותה מלוא מלאך מליך לזכות אותו ע"י מלוא זו, ואינו נקרא גם שם שלימותו עליו שיהי' עליו שם שלם בצריאתו עד שנגמרה המלוא ההוא, ובזה כתב בספר ליקוטי שושנים על עיני העקידה בעיני המלאך מה שאמר לאברהם אל תשלח ירך אל הנער וגו' ולא חשכת את בנך את יחידך ממני, דמדוייק

שם בגמרא ויותר יעקב לבדו א"ר אלעזר שנסתייר על פכים קטנים מכאן ללדיקים שחביבין עליהם ממונס יותר מגופם כו'. ולריך לעיין למה תלה הגמ' המימרא של מכאן רק בעיני דברי ר' אלעזר במה דנשתייר גם על פכים קטנים הא לכאורה נראה שאפילו אם היה נשתייר על דברים חשובים זבילה יחידי ולא משיגה בזה על סכנת גופו כדי להליל ממונו ה' גם כן זאת דלהלדיקים חביב עליהם ממונס יותר מגופם. ונראה לומר שלשון ממונס שקרא הגמ' אינו נקרא סתם ממון של אדם שיש לו כי אם בלא הממון לא היה אפשר לו להחיות את גופו א"כ נקרא זה גופו ג"כ כמאמר חז"ל ואת כל היקום אשר צרגליהם זהו ממונו של אדם כו' (*), ולכן אם הוי נשתייר עבור דברים החשובים שנלרכים לו להחיות את גופו על ידיהם לא היה נשמע מזה דחביב עליהם ממונס יותר מגופם כי מה שנקרא ממונס נקרא ג"כ גופם לפי שעל ידם מחיה את גופו אם א"א לחיות בלעדיו זה הממון מה שנתן לו השי"ת לזורך חיותו, רק אם מונח זה על רעיונותיו וכו דבר רע דנקרא עובר את הממון כמו שהוכרתי צפרק אלו ערפיות בעיני של המאורות הגדולים, אלא דכתבה לנו התורה ייעבר את אשר לו שמשמע מזה שכל דברים החשובים שלו כבר העביר אותם והיינו אותם הצריכים לו לחיותו, לכן הוקשה להם מה דכתבי ויותר יעקב לבדו, על איזה דבר חזר עוד לעבור הגחל, וקאמר שחזר על פכים קטנים שלו, וא"כ חזר על איזה דבר אשר יוכל אדם גם בלא זה להחיות את גופו,

(* י"ל בזה עוד במה דכתבי דוקא צרגליהם שהכונה שהאמת יש לו רגלים, ואם רוצה לידע אם הוא האמת אזי מעמידו על רגליו וזוחן וריאה על הרגלים אם יש להם עמידה היינו אם הוא דבר שעומד קיים ואינו נבעל, וכן גם הממון ידע האדם ענינו מהרגלים, שזוחן ג"כ מהרגלים כנ"ל, ואחר שרואה שאין לו רגלים היינו שאין לזה עמידה, דהיום הוא כאן ולמחר במקום אחר, יתוודע אליו ענינו שהיא שקר שאין לו רגלים, ולכן יודע ענין תמלית הדבר מהרגלים. וזהו דקאמר דכתבי אשר צרגליהם ולא כתבי אשר בראשיהן, דזהו ממונו שמעמידו, שאין הכונה שמעמיד האדם, רק שהאדם מעמיד הדבר מהממון על הרגלים וזוחן ורואה שורש הדבר ההוא, כלומר שנתוודע אליו תמליתו של דבר מהרגלים ומכיר עי"ז שהוא שקר. וזהו כונתם שהוא ממונו של אדם שוודע הבנתו ע"י שמעמידו על רגליו. כנ"ל בעוה"י:

דמדויק מה שאמר ממני ולא אמר ממנו היינו מהקב"ה. ועוד אם הקב"ה אמר אליו לשחטו לעולה דהוי לריך לעשות הלווי הנ"ל עד שישיע מהקב"ה בעלמו שמרשה אותו שלא יעשה הלווי, אבל אם שמע רק מאיזה מלאך, ודאי הסבירא נותנת לכאורה שלא הי' רשאי לשנות מלווי של הקב"ה ע"י דבורו של איזה מלאך, ועוד דאמאי לא כתיב במלאך השני בולא חשכת את בנך את יחידך הטיבה דממני ג"כ, וכתב דהמלאך הראשון הי' אותו שנברא מזה המלוה עלמה דהעקידה, ולכן אמר אליו שהמלוה לא היתה רק להעלבו לעולה ולא לשחטו, דהיינו רק כדי דעתה ידעתי כי ירא אלקים אתה, היינו שהי' זה רק לנכסיו מהקב"ה כדי שארע מזה ללא חשכת את בנך את יחידך, וכוכל לידע דבר זה ממני, שהרי אתה רואה אותי בשלימות צביראחי, ותוכל לידע מזה שכתב נמרה המלוה בהעלייה לצדה. וע"כ שפיר מה שמע אברהם אליו, שזה מפני שראה צבחינת בירור שרונן הקב"ה הי' שלא לשחטו, וגם שמקודם הי' ג"כ כך כונת הקב"ה. אבל המלאך השני לא הי' שייך לזו המלוה צביראחי לכן לא אמר תיבת ממני וע"ש. וכן מלינו שבכל מקום שנברא מלאך מליך לזכות מאיזה מלוה שעושה האדם, וכן להיפך ח"ו באיזה עבירה שעושה האדם שנברא מזה ג"כ מלאך מקטרג ח"ו, או דפעם נברא לאיזה דבר או לאיזה שליחות שרריך לעשות על דז בעולם, ואין נקרא עליו שם שלימותו צביראחי עד שתוגמר המלוה ההיא או העבירה ההיא ח"ו או האיזה דבר ההוא או שליחותו, ולכן כתבתי ג"כ צ"ו ושלח מה דכתיב ויחזק יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר וירא כי לא יכול לו ויגע בכף ירכו ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו, עוד כתיב ויאמר שלחני כי עלה השחר ויאמר לא תשלחך כ"א צרכתי, עוד ויאמר אליו מה שמך ויאמר יעקב ויאמר לא יעקב ויאמר עוד שמך כ"א ישראל הי' שמך כי שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל, עוד וישאל יעקב ויאמר הגידה נא שמך ויאמר למה זה תשאל לשמי ויברך אותו שם, ואמרו חז"ל דכאן הודה לו על הברכות, וזהו כונת ויברך. וכוכל לדייק לכאורה איך הי' סובר יעקב, אם הי' סובר שכל מלאך יש לו שם, א"כ היה המלאך לריך לענות אותו דמועה אתה בזה, דמלאך אין לו שם, והתשובה שהשיבו למה זה תשאל לשמי העיקר חסר מן הספר. ונראה שהענין הוא כך, דהיינו מה דאבק עמו כל הלילה, שהי' כל הלילה עמו בוויכוחים, כי כן נמלא במדרשים שהמלאך היה שרו של עשו, והי' ויכוחו עמו בזה שהמלאך אמר דהראשון לפטר רחם לזה הוא שייך דין הבכורה ולכן מגיע נמי לאותו בכור הברכות, ויעקב הי' אומר דראשון במעלה הוא הבכור ואליו שייכים הברכות, והוא נתאבק עמו בויכוח זה

עד עלות השחר, וירא כי לא יכול לו שהיה משמש כל איבריו וראה שהם בשלימותם, ולא יכול לו עד שמלא לנגוט בכף ירכו, במאחז"ל. והענין שהאיברים שיש להאדם כמו היד והרגל שלכאורה יוכרח שאם אחוז בהי' איזה דבר אזי לא יהי' צמיונות בשום פעם דיקרה שינתק זה הדבר מהי'ד, שכיון שברא הקב"ה את זה לטעול יוררך להיות כח אחיזה בזה שלא יקרה סבה בשום פעם שישיע דבר מהי'ד, כמו אחיזה אומן העושה איזה דבר שאם הדבר אינו בחזק אינו יפה להאומן, כמו כן הי' לכאורה כזה להקב"ה שברא הי'ד לתועלת הטעלות. ורק הענין דבריאח הי'ד היתה שהעשה תועלתה בהכרח אם יהי' לה שם יד, וכן ברגל בהיות לו שם רגל. וזהו דוקא אם תעשה מלותיה השייכים לה דהיינו שלא תגזול ולא תגנוב ושלא תקח רבית ולא לנגוע במה ששייך לחבירו, שאז תגיע לתכלית להקרא עליה שם יד, ולכן אם לא שמרה מלותיה דאין שמה עליה אין לה טענה להשי"ת, מפני שהוא לא בראה מתחלה להיות לה אחיזה לאופן זה. ולכן הי' צביראחי טוב, ורק שהאדם קלקל זה, ובאמת אם שמרה מלותיה השייכים לה לא הי' נקרה באמת בשום פעם שינתק ממנה איזה דבר, כדאיחא בצפרי מוסר, מזה שהי'ד ושם שלה לא נתקלקלו עדיין והיא צביראחה מתחלה היכף כמו שנבראה מהיולר. וכן הוא גם ברגל ובפה שמוכרח להיות מקוים כל דבריו אשר דבר מזה שהשי"ת ברא אותו לזה. ואך אם יגיע לשם פה דהיינו שאינו עובר על מלות השייכים לו, מלה"ד ומרכילות ומשקר [ועוד סבה לזה שאיך יקוים לצרכה או לקללה ח"ו אם יחא נקרא פה דובר שקר, א"כ לא יהיו עולים ג"כ דבריו שהיו דבריו מתהוים לכביף לאיחיתתם. ולכן כתיב מדבר שקר תרחק ולא משקר תרחק היינו שלא יחא לו פה דובר שקר,] שאז תגיע לתכלית, וכל האיברים כיוצא בהם, שבאופן שהוא עובר להקב"ה כך הם שם האיברים בכחותם ובתקפם כמו שהשי"ת ברא אותם מתחלה לזה, שאיך יעבוד אותו כן הוא חזק, וכן כל אבר ואבר בהמלות השייכים אליו, ואם לא הי' תכלית העולם, האדם, אזי לא הי' תלוי חזקת צביראח כל העולם בזה, רק ענין חזקת אדם לבד, ואך כאשר תכלית העולם הוא האדם, לכן מלינו גם חזקת כל העולם בענין האדם שבמחשבתו תמיד שהשי"ת הוא זן ומפרכם, נחווה להיות מזה להעולם מוזנות, וכאשר תמיד במחשבתו שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, אזי מתהוה להעולם על האדם שרק ה' הוא אחד ואין שום דבר זולתו, ממילא אין דבר לפחד ממנו. וזהו מאמר חז"ל אם ללם אלקים על פניו אין שום חיה שולטת בו, שהשי"ת ברא אותו מתחלה שכאשר יעבוד אותו כן יהיה צביראחי וזה הוא שהתנה הקב"ה עם

מעשה בראשית שיהא תלוי עמידתם בקיום התורה , שכאשר יקיימו התורה יהיו עומדים בתקפם , וכמדרכת הקיום כן יהא העמידה , שאם קיום התורה כראוי , יהא העולם בתקפו כראוי , ואם לא יקיימו כלל ח"ו אזי יחרב העולם , כמאמר חז"ל דרגע אחת בלא תורה העולם חרב, וכן לפי החסרון מקיומה כך נחסר חזוק העולם , כי כך העמיד צורא עולם הטבע צעת בריאתו אשר כפי העבודה שיעבוד אותו האדם כן בצחינה זו יקיים העולם . ומלך שכל העולם תלוי בהאדם באיכות עבודתו , לכן אם יהיה אדם אחד אשר עבודתו שלמה להש"ת , יוכל להיות קיום העולם לפי הטבע , [וכן הענין מה שאמרנו בפרקי אבות כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עו"מ ועול ד"א דהוא פרנסה, דהוי נמי לפי האדם כפי מה שמקבל עליו עול התורה כן בצחינה זו פורק ממנו עו"מ ועול ד"א , וכפי מה שפורק ממנו כן נותנין עליו העול, שהטבע הוא שברא הש"ת הבריאה שהיה' כפי עבודתו , לכן אם מקבל ע"ע עול התורה אזי אין לו לירא מעול אחר , וגם ענין הפרנסה במה שקיים מוונתיו כקריעת ים סוף כמאמר חז"ל במסכת שבת פרק ב"מ, דכונת הש"ת בהבריאה דתוליא הארץ גלוסקאות שלמים כלעתיד רק דהאדם בחטאו בעץ הדעת גרם להיותו ניוון ביגיעתו , שנחרב העולם כל זמן שנגרש האדם מגן עדן, והוא נגד כוונת בריאת הש"ת וגם הוא נכפה כבי' מלך האדם לנהוג העולם באופן כזה (כמאמר הכתוב לענין עבירה דאני עשיתי ואני אשא ואני אסבול, דהוא משגיח על האדם גם לפעולת העבירה , כדאיתא במפרשים על זה הקרא) דהוא ענין מעשה נסיי דנגד הבריאה , והוי כמו כנגד הבריאה דקריעת י"ם , ולכן המזון שהי' קודם עץ הדעת ודיהיה לע"ל, הוי בא בודאי בנקל מלך דהוא ככוונת הבריאה , וע"כ הוי שפיר הלשון דקשין מוונתיו של אדם , דהיינו המזונות שבאים מלך שהוא אדם , היינו מה שבא אליו עם יגיעתו , וזמון ג"כ דהיינו מה שבא מלך אדם הראשון מחמת החטא , לכן המזון דקודם החטא היה כענין המן וכמו שהי' אי"ה לעתיד , לכן בזמנים ההם ענין עול הפרנסה מעול ד"א ליכא, וכ"ה כעת בזמן המכוסה שי שוכה לו ליכא בי' ענין דעול פרנסה ד"א מלך שבא בלא יגיעה . וענין דהמן כנגלה מה שהי' והמן המכוסה דכעת תלוי לפי עסקו בתורה שהוא לחם שמים מתענג הנפשי כמו שהזכרנו למעלה בפרק אלו פרפות בענין המאורות הגדולים, ולכן כתיב למען אנחנו הי"ך בתורתו דהיינו אם י"ך בדרך התורה יהיה שבע מהמן ואם לאו יצק צעק רעב, ולכן צעקו אח"כ וזכרנו את הדגה וגו' את הקישואים וגו' ועתה נפשו יבשה אין כל בלתי אל

המן עיינו היינו דלא היו שבעים בלתי אם יהנו עיניהם בענין המן שאינו משביע אלא לעמילי תורה , וזהו זכרנו את הדגה אשר באכל במלרים חנם בלא מלוח, שלא הולדו אז לעשיית המלות להנחת אכילתם, וכעת אין להם הנאה מאכילתם רק בעסקם בתורה ועושים מלותיה . וכן בהמן המכוסה דכעת אין זוכים רק לפי עסקם בתורה, וזה הוא שאמר ר' מאיר שכל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה ולא עוד אלא שכל העולם כולו כדאי הוא לו , דהיינו שא"ל לבקש אחר מחייתו , דכל מקום בואו הוא מקומו, דכל העולם כולו טוב אליו וכדאי הוא לו, שהו"א ג"כ ענין המן המכוסה דתענוג הנפשי דכעת דתלוי בעסקו בתורה. וזה הוא הענין שכל המקבל עליו עול תורה פורק ממנו גם עול פרנסת דרך ארץ , ועוד דבר מלך שמקבל עליו עול תורת ה' ופורק ממנו כל עול , ממילא כפי עבודתו כן נתהוה אליו הבריאה דנפרק ממנו כל עול אחר גם עול פרנסת דרך ארץ, וגם כפי מדרגת הקבלה כן הוי בחינת הפריקה כפי דבריו הג"ל . וכן הוא ענין הקרא דהקול קול יעקב ודידים וגו' שאמרנו חכמינו ז"ל שבזמן שאומעין הקול יעקב בבתי כנסיות ובבתי מדרשות אין שולטין הידים דהגזירה עבדא דבטלה, דהוא ג"כ לפי המדרגה שנשמע הקול, היינו במרובה ליכא ידים כלל, ואם לאו יהיו הגזירות מרובים , וכן לפי ערך הלימוד כן לפי זה תתמעט הגזירה וכן לפי מה שימעטו בלימוד כך כנגד זה מתחדשים הגזירות :

ונחזור לענינו הנ"ל דלפי קיום התורה כן הוא קיום העולם וקיום איבריו, וכשקיים המלות השייכים לכל איבר ואיבר אז נקרא כל איבר בשמו היינו שם יד לא רגל או שם פה דהיינו שם איבר שלם שלא נתקלקל עדיין והוא בתקפו כמתחלת בריאתו מהיולד . ומזה הענין הוי ג"כ הגמרא דתענית (דף יא) משוכנת חייך שמור פתחי פיך , דמנשמתו של אדם דמחיקך היא מעידה עליו , שהוא ענין שכלו שהיא נשמתו , דאם אינו שומר המלות השייכים לראשו ולשכלו דהיינו לעסוק בתורה, נתקלקל זה וניכר אחרי כן קלקולו בשכלו , וזהו דמעידה עליו . ומדוייק הגמרא דנשמתו של אדם דנתהווית למדרגת אדם דמעשיו עשה מנשמתו הרוחנית אשר נחלצה מכסא הכבוד למדרגת אדם דמאדמה לוקח דהוא גשמי, וניכר עליה קלקולה לפי בריאת תולדתה, זה בעלמו הוי עדות שהיא מעידה עליו על מעשיו איך גרמו לו זאת . וכן מה דקאמר שם עוד דיש אומרים דאיבריו של אדם מעידין בו , שנא' אתם עדי נאום ה' , דזהו כפי דבריו הג"ל דהאיברים נתהוו להיותם נאכדים משמש ויחוסם בהמעשה

נדבר להלן מהפך נגיד ומנוה להאריו"ל דאף גם להיות איזה חולי באיזה אבר אין יכולת באם קיים כל המנוה השייכים להן, לכן לפי מה שהקדים כל איבריו בעת הזאת אשר היו כתיבה הבראם מהיולר דיפה אז להאומן שיסיו שלמים וקיימים בהקפס ואין יכולת למי לעשות היזק לאיברים כאלו כהנ"ל, ממילא אין יכולת גם להמלאך להמית אותו אם לא מלד דנגמר עמו, דמוכרח המלאך לראות להפסיק אותו מלימודו, ולכן ה' קונץ בוסתנא, ודוד ה' הולך לראות מי הוא והפסיק מלימודו, וא"כ הו' הלינתו זאת עבירה, וע"כ נתהוה יכולת להמלאך לפגוע ברגלו, לפי שנחסר ממנוחיו השייכים אליו ולכן איפחית דרגא מתותא דרגלו ומת מלד זה, ובאחר אי ה' אופן כזה הו' יכול להיות הוספת שנים על שנותיו, ואך צדוד המע"ה שהוא ה' משיח ד' ואי ה' ח' יותר ה' ההכרח להיות מלך, ואין מלכות נוגעת בחברתה כמלא נימא, כלשון הגמרא שם. ובאמת אם לא ה' הולך לראות ולא ה' עילה להמלאך, ה' מוכרח למות מיתת חנם דהיינו רק מלד עץ הדעת, והו' הענין דארבעה שמתו רק בעטיו של נחש כמאמר הברייתא בשבת דנ"ה ובפ' השותפין, וכן הו' זה הענין בר' יהושע בן לוי בפ' המדיר דהמ"מ ה' הולך אליו ואתחילי' היינו שלא ה' ג"כ יכולת צידו לפגוע בו רק לדבר אליו מקודם אולי יוכל ללכוד רגלו דביבורו אתו להביאו לידי עבירה ביטול תורה וכדומה דיוכל אז ליגע בו. ורק דלא ה' במדרגת דוד ואינו יכול גם לנכנס עמו באיזו דברים ג"כ להסיתו לאיזה עבירה ורק לעמוד מרחוק לעשות איזה מעשה בבוסתנא, וא"ל ריב"ל דרעונו שיראה לו הגן עדן ויטייל עמו שם, וכונתו היתה מתחלה דיקפון לשם דאז לא יוכל המה"מ ללכוד אותו לאיזה עבירה, דשם אין רגון האדם לזה, ולכן לאחר הקפילה ביקש המלאך תחבולה אחרת, לא לראות שיבא ריב"ל לידי עשיית איזה עבירה רק לראות מקודם להחזירו לאחוריו ולהוליו מחוץ לגן עדן, ואחרי כן יוכל להביא אותו למדרגה הקודמת לבוא עמו בדברים ככדי שיוכל להסית אותו אז לידי איזה עבירה, ורק דלא יכול המה"מ לאחוז אותו מלד דאין לו שליטה עליו כיון שעלה למדרגה כזו שיכול לבוא בחיים לגן עדן, ורק שה' עליו עוד החטא דענין עץ הדעת מעטיו של נחש וכענין ארבעה הנ"ל דנתהוה האדם מלד זה להלצבת בגדים כמאמר הכתוב ויעש וגו' כתנות עור וילבישם, דלא ה' עוד במדרגה השלכת אחרתו מעליו כאלוהו, ולכן מלא אחיזה לאחוז אותו בצדגיו דקרא גלימאי, דמלד זה יה' לו יכולת להוליו לחוץ, ונדד ר"י ב"ל מהרה נדר דלא יחזור עוד, דהיינו דגמר ברעונו שלא יה' לו שום מחשבה מהחזרת אחוריו כלל, תהענין

שעשו אתם כהנ"ל ונתקלקלו כוחות ותקפס, לכן הם בעלמם כפי מה דנתהו זה עלמו הו' עדותן עליו דמעדיין זו, וגם דנדע מקלקולם דבכחותם ותקפס דעבר עליהן מתיזה זמן בא להם זה, נדע גם כן באיזה זמן נעשו מעשיה ששפחה אותם, וגם דהו' המעשים לפי התאווה הו' ג"כ כפי הזקום, דבמקום זה הולכת תאוה זו ובמקום זה הולכת תאוה זו, כמו בין אדם לחבירו ובין אדם למקום, וכמו מלות דצינו לבין עלמו, כמו מלות והאבת לרעך כמוך ולא תשנא את אחיך בלבדך ולה"ר ורכילות וכדומה, דאינם שוים המקומות זה לזה כאשר יחזה האדם בעינא פקחא. לכן אם נראה קלקול כח דכל אבר ואבר וכיין לפי קלקולם גם איזה מעשה שעשה, נבין מזה ג"כ על התאוה דהעבירה באיזה מקום שעשה. והו' דקאמר הגמרא ג"י על הקרא דאל תמונה ואין עול לדיק וישר הוא, דבשעת פטירתו של אדם לבית עולמו כל מעשיו נפרטין לפניו ואומרים לו כך וכך עשית במקום פלוני ביום פלוני והו' אומר הן. היינו דמגופו ניכר על מעשיו מתיזה זמן הוויין וגם באיזה מקום הוויין, דהכוונה דהמעשים בעלמם מקלקול דכל אבר ואבר הם נפרטין לפניו והם בעלמם הו' אמירת עדותן לפניו דכך וכך עשית, והו' מוכרח מראייתו עליהן לומר הן, וקלקולי הכחות דכל אבר ואבר זהו חתימתו עליו להמעשים שעשה, וגם דאומרים לו חתום, להראות חתימתו מה שהוא עליו מהכרת גופו כהנ"ל, והו' מוכרח לעשות זאת וחתום, והו' דמסיים שם שנאמר ביד כל אדם יחתום, דהיינו צהיד דמקלקולו דאבר זה דדרך לחתום בה דנתהוה בזה למדריגת אדם שגשמי, וח"ש ביד כל אדם יחתום, דהיינו מדרגת גשמי דאדם דמאדמה לוקח, בזה הו' חתימתו על המעשים שעשה ויחתום וילדיק עליו הדין ולומר גם באיברי הפה מה שעבר גם בהן דנתקלקל דיבורו כהנ"ל דמדבר שקר תרחק, לכן לפי יכולת דיבורו לענין דיקויים אמירתו כמו שהזכרנו לעיל בתחלת דברינו, זה הו' עדות לפניו לפיו דיהו' דבהכרח לומר באמירת פיו כזה יפה דנתוני דלא שמרתי שיה' כראוי דיבור מתולדותי מה שניתן לי מכבודו ית' להיות נתקיים דיבורי כשאהי' דובר אמת, והו' דמסיים שם מענין דהקרא לקיים מה שנאמר למען תלדק בדברך, דהלדק אסך מדיבור שלך האמת מה דניתן אלי מאתו ית' מתולדותי. כן נראה לי בעז"ה על ענין זה, וכן נראה הענין בפ' צ"מ צדוד המלך ע"ה כשנגלה אליו דימות בשבת ה' לומר כל השבת כדי שלא יוכל המה"מ לנגוע בו דהיינו מלד שהקדים את עלמו וכל איבריו בכל עת דהמל"ע הזה ולא פסק פומי' מלימודו לא יוכל היות יכולת להיות מתקלקל איזה אבר, וגם כאשר

התפשטות הגשמיים ככולו כענין השלכת אחרתו מעליו ,
 ואף שלא הי' עוד במדרגת אליהו, בכ"ז באשר שכבר הי'
 שם במקום כזה דמקום הגן עדן, הי' שם בנקל לו להגיע
 גם לידי מדרגה כזו, וזה הי' שבעתו מחזרתו כיון דהמקום
 הוא הגורם לבוא לידי זה , ורק דמוקדם הי' לו זכות
 גדול שהי' יכול להגיע למקום כזה, וזהו ענין קפילה ,
 דעיקר הי' גרם טובתו, הביאה לשם, ועלה כמה מעלות
 מביאתו זאת, ולכן הוא ענין קפילה דעלה בפעם אחת כמה
 מדרגות מביאתו זאת, וזהו דענה השי"ת אם מעולם לא
 שאל על שבעתו לא נהדרי', דלכאורה התורה התיירה
 לשאול על השבועה, ורק דהענין כהנ"ל שאם הוא שלם
 בתורה בכל מלותיה אל"כ מוכרחין להיות אבריו שלמים
 וקיימים ואין יכולת למה"מ לנגוע בו, וזהו אומרו אי שאל
 פעם אחת על שבעתו דהיינו שבעת התורה מהדמושבע
 ועומד מהר סיני לא חפש למצוא איזה היתר והוא שלם
 בתורה, לכן לא יוכל המה"מ לנגוע בו ולא נהדרי'. ועוד
 נראה דמה דבדבר גופא שהאדם ע"צ"ר העבירה בא עגשו
 כמאמר הכתוב תיסרך רעתך וגו', וגם בזה הדבר כמו
 ביטול תורה שנקראת אור, דתחלף לאש גשמי, דבית
 שאין ד"ת כשמעין בו בליה אש אוכלהו, וכן נטילת ידים
 שאינו כראוי דע"ז אין לו מזון ובא לידי עניות, וכן
 בדורס על הפיזרין, וכן עבשה בתוך ביתו כדרכו של
 עני ומשתין בפני מטתו ערום ועובר על כל תשקלו הוא
 בא לידי עניות, ובמלוא הי' להיפך כמו דאמר הגמרא
 בב"ק דף ג' דבר שנלטער בו אותו לדיק יכשל בו זרעו,
 שאין יכולת לבוא מכשול באותו דבר אפי' לזרעו, כמו
 שהזכרנו זה באריכות בהשמטה למסכת ברכות ועיי"ש,
 לכן בכאן נמי דאם הי' בו חסרון ע"ז הדבר בענין שבעה
 לכן יוכל המה"מ לנגוע בו כנ"ל, וגם בזה הדבר גופא
 דיהי' נשאל על נדכו ולמצוא גם בזה היתר יהדרי' ואי לא
 לא יהדרי' :

להגיע לשאוב התורה מגוף עלמותו דנכלל בו כל התורה.
 ע"כ כיון דאורייתא וקוב"ה חד הוא כמאמר הוזה"ק, לכן
 חקוק האדם בדמות פרופו בכסא הכבוד, וגם כאשר
 נדבר להלן דהמלאך הי' ממשמש ביעקב בכל איבריו וראה
 שהוא שלם לבד הירך במה דנשא שתי אחיות, לכן ותקע
 הירך וגשארו שאר האיברים שלימים, ולכן לא הי' בעל
 מוס והיו כשר לבכורה לעבודה כאשר יעיין להלן בסוף
 דברינו כל הדברים הללו, וע"כ כיון שהי' שלום בכל
 איבריו ממלותיהם הי' נקרא שפיר בשם כל, דכולו טוב,
 לכן עליו נתקיים הקרא דכל עלמותי תאמרנה ד' מי כמוכה,
 כהנ"ל. וממנו מגוף כזה הי' יכול לשאוב כל התורה מאיבריו
 עלמם מה דעסק בתורתם וקיום מלותיהם כדברינו. וכיון
 דאורייתא וקוב"ה חד הוא לכן הי' חקיקת האדם החקוקה
 בתמונת יעקב בהפרלוף בכסא הכבוד. וזהו ג"כ מה
 דאיתא עוד בזוה"ק קוב"ה כביכול ואורייתא וישראל חד
 הוא, וזה שאמר ג"כ הכתוב מבשרי אחזה אלקי, וגם
 הכתוב דכל עלמותי תאמרנה ד' מי כמוכה, דהיינו דלא
 הי' גם עלם אחד דלא הי' בשלימותו מהתורה והמלות
 השייכים אליו, והגיעו כל איבריו להקרא שמש עליהן
 כמו היד בשם יד כנ"ל, או הרגל או הפה שהגיעו להיות
 עושים עיקר תועלתם דמתחלת הבריאה למה שנבראו לזה
 דהיינו היד ללטול טלעול הראוי וכן הפה שיקיים דבריו
 היקף וכן הרגל בהליכתו, מלך דאיבריו לא נתקלקלו עוד
 והם בו תחילת בריאתם מהיוולד, וזהו דעושים איבריו
 כל אחד לפי עניינו כאשר היו נבראים מתחלתם, נקראים
 דאיתא בכן פעולת כוונת השי"ת בשלימותו, ומלך זה
 ישוב כבודו ית' ויתעלה. וזהו אמירתו דכל עלמותי
 תאמרנה, דהיינו שלא הי' בו גם עלם אחד שלא יבוא
 ממנו שבה לכבודו ית' וכולן היו נקראים כמו הם בעלמם
 מלך פעולת שלימותם אומרים ד' מי כמוכה. וזהו ג"כ כאן
 דאמרו חז"ל דהמלאך הי' ממשמש כל איבריו דזהו מלך
 וויכוחם הנ"ל אם ראשון לפטר רחם הי' הבכור או ראשון
 במעלה, וירא המלאך כי לא יכול לו והתחיל לדבר לאופן
 השני לדברי יעקב אולי יהי' חסרון בדבריו גם כפי אמירתו
 כעצב אדם דאם רואה שיזו על התחונה מתחיל לראות
 אולי ימלא מוס בדברי הנוכחי גם כפי אמירתו, ולכן
 הי' ממשמש בו המלאך כל איבריו, היינו דראה כל אבר
 ואבר בענין התורה והמלות השייכים להם והביע בכל אבר
 ואבר איך מבהיק ממנו זיוו בענין שלימותו הטוב אסי"ש
 שמש עליהן כבריאתו מהיוולד כנ"ל, דכל אבר אם יהי'
 עליו באיזו פעם איזה תולשה הוא מלך חסרון ענין המלואה
 השייך לאותו האבר, כדעיין בספר הנ"ל מכתבי
 האר"י ז"ל, לכן הי' סובר המלאך אולי יהי' חסרון מלואם
 באיזו

ונחזור

לענייננו דמקודם דאם כל איבריו שלימים,
 שדברי דיניהם ומלותיהם שגונים וחדודים לו
 בלימודו, לכן הי' הוא בעלמו תואר כל האדם סימן טוב
 לזכור על לימודו הטוב בצורה איבריו וגידיו וזכר מה
 שחוזר תמיד דיניהם ומלותיהם השייכים להם אשר נכלל
 גם כל התורה ויודע מכל אבר ואבר עניינים השייכים לו,
 לכן הי' כל אבר סימן על ענייניו, וע"כ בזה שזכר על
 עלמו יודע בזה זכרונו על לימודו, לכן מקודם הי'
 לומדים תמיד התורה בע"פ מלך חזרת לימודו תמיד
 מאיבריו הי' בו גופו לזכרון על לימודו, ורק בזמן שלאחריו
 כשלא עלו למדרגתם הולרכו לכתוב בספר גם תושבע"פ
 וללמוד מתוך הספר, ולכן בזה דעיקר מדרגת האדם

באזיה חבר השייך אליו ויוכל לעשות ליעקב איזה חסרון וחולשה בהחבר הזה בגופו. אשר מלד זה נחראה גם חסרון הנפשית אשר בודאי נחסר ממנו מענייני לימוד התורה מהמלות דזה החבר. אשר מלד זה הוי ענין דבכור בעוד למקודם ללוים דהוי מוס פסול בגופו באיזה חבר. מלד דבודאי הוי גם החסרון הנפשית באיזה חבר דנחמר הוא מאליו מלות ששייכים לזה החבר. לכן כיון דהוא אדם כזה בחסרון איזה מלוה, אינו בשלימות הקדושה להחכר לעבודת הקודש כאדם שלם. וכן כעת הוי כזה ברין הכהנים. ומלד דעיקר תכלית הבריאה הוא האדם ושיהי' בקדושתו. לכן תלוי גם המין המובחר הטפלים להבריאה דהיינו הבהמה. בהמין המובחר מתכלית העולם. לכן פסול גם בהמה אם היא בעלת מוס לבחירת קרבן הקודש כתכלית דסופה לשחיטה בעד האדם. לכן הוי דינה כהאדם מלד פסולו דנחראה להראות דנחמר הוא מהתורה מאיזה מלות ד'. וענין התורה שהיא נגד האדם לחסרון חבר הוא מחסרון מלוה זו לענין דנחראה מהתורה להאדם בענין חסרונו וחולשתו כהג"ל. וגם לענין הליוי כפי מה דנלטוה בתורה כן הוי שלימותו באישיות. לכן הוי דין באשה מלד דאיננה בשלימותה כמו איש בין בהקדם הבריאה ובין בעינה. לכן פטרה אותה התורה ממולות לימוד אחרי ידיעה מנולויה איך לקיים אותה. וגם ממולות עשה שהזמן גרמא. וידענו מזה דאינה בשלימות הנפש השכלית כפי בריאת השי"ת הראו להאדם דנהיה לריכין לברך בכל יום שלא עשיתי אשה. וגם כפי ענין דהאדם להתורה כפי ליויי בתורה כן הוי בריאהו רמ"ח איברים וש"ה גידין דיוכל לקיים בתקפם מ"ע ול"ח. לכן אם יש לו חסרון באיזה חבר או גם אינו חולשה באיזה חבר אין ביכולתו לקיים התורה בשלימותה. דאם הוי ביכולת לקיים בלא זה החבר אזי לא הוי נכרא זה החבר כלל. דתכלית בריאת האדם הוא להתורה. וכן כל חבר ואבר לפי קיומו בתורה. לכן מלד זה נלטוינו לשמור בריאת גופנו וכל איברינו להיות חיים וקיימים כדי שיוכלו לקיים התורה. וזהו ענין בקשתנו שלא נלטרך לידי מהנהג שטר ודס ואף שהכל מיד ד' הוא. משום דיהיה נטפל באיזה דבר תחת יד חבירו זה. ואם נחמר איזה תוקף ממנו מגמתו כפי תחלת בריאהו כפי מה דנקשר ונטפל תחת יד חבירו. נחמר אליו אינו מלות התורה. דאם הוי יכולת לקיים התורה גם באופן כזה לא הוי נכרא מקודם אליו תקפו ומגמתו כאשר הוי לו מתחלת בריאהו. או באיזה פעמים יוכרח להמתין על חבירו אי"כ נחמר זמנו מומן הקצוב אליו. ועלנו לזה לבטל ענין שררותו עליו אף דהוא תחת ידו. אשר יהי' לאופן ששהי' כל מגמתו ותקפו

מעלתו הראשון דעם ארס דהוא הוי בזה הראשון שיגיו
 אליו הברכות . ובשביל דבר זה בעת לידתם הי' אחוז
 בעקבו לעכבו מחשיבות דעם יי' אחוה ראשונה שעליו .
 והי' רולה המלאך להראות . דגם אל יעקב איכא פסול
 השני דנפסל מלד בעל מום . ולכן הי' ממשמש כל

איבריו ונולד לנגוע בכף ירכו על שנשא שתי אחיות .
 ולכן נעשה לו גם דנתקע הירך וילאה הטומאה ממנו
 ונשאר במעלתו הראשונה כולו בטהרה . ומלד מומו בענין
 גופניותו הי' גם דזריחת שמש בשבילו ונתרפא מלליעותו
 והי' שלם גם בגופו וכולו . והראה להמלאך זה הענין
 לאינו דומה פסול שיש בגופו . דהיינו ענין מוס לאבר
 אחד דנוכל לבחור הטוב מהרע דהי' נשאר אחרי כן טוב
 וכולו . משא"כ אם אינו נקרא לאיכא פסול בגופו רק דגופו
 נפסל, דהיינו דהמוס בראשן, דפסול משום מומר, בזה אינו
 נחשב לכלום . דבזה ליכא התקנה דבחירת הרע מהטוב .
 דהא כולו רע . ולכן אינו נחשב בזה לכלום . והוי שפיר
 יעקב הראשון . ולכן הוי שפיר הענין מה דידו אחוזת
 בעקב עשו להראות דעשו אין נקרא עליו עס ראשון אף
 דהוא בגוף בפתר רחם . ומאידה דבר גתוודע דהוא מומר
 הוא מהמכירה שמכר בכורתו ואמר למה זה לי בכורה
 וביזה עבודתו של מוקם דהוא ככלל המבזה שאין לו חלק
 לעוה"ב . כאשר העיד הכתוב דויזו עשו את הבכורה .
 מזה הי' ליעקב ע"פ הלכה למעשה דהוא מומר גמור
 ולכן שייכה אליו הבכורה . ולא הוי זו המכירה רק גילוי
 מילתא בעלמא ליעקב . דמלד דביזה עבודתו ע"מ הוי מומר
 ואינו נחשב לכלום . וממילא שייך הבכורה ליעקב . ולכן
 מלד דנתוודע עכשיו דשייך הבכורה ליעקב מתחלתו ע"כ
 נקרא ע"ז עס מכירה משום דמוה נתוודע דהוא מומר
 ואין שייך עס בכורה עליו . והוי שפיר בזה מה שהקשו
 המפרשים דאין ארס מקנה דבר שלא בא לעולם . דלפי
 האמת אין זו מכירה רק גילוי דעת על דבר תחילה
 תולדתם . ומלד דמעשה זו הוה גילוי ברורה על דבר זה
 דשייך עס בכורה רק ליעקב . לכן מלד דבר זה נקרא
 זה מכירה בכורה ליעקב . ואף שהי' לדין קטן בעת לידתו
 ב"ז בעשו שהי' גדול בלידתו דמש"ה נקרא עשו לשון כבר
 נעשה, כל' הכ' ממעיך יפרדו . והוי טענת יעקב שפיר דהוי
 תיבך מומר . ומסיים ללכן לא יאכלו בני ישראל את גיד
 הנשה מלד הזוהמא ריחא ממנו בזה , לכן לא יאכלוהו .
 ומסיים הטעם מלד כי נגע . לפי שאחר כל משמוש
 את איברי יאע"ה לא מלא אינו חסרון רק בזה הירך .
 וזה דכתיב כי נגע בכף ירך יעקב בגיד הנשה . ואך אז
 בעת ובזמן וויכוחם הי' בדווקא זמן המוכשר לזה להחיות
 ולגמור הדין מזה הענין . דלמי ששייך הבכורה אליו יהיו

שייכים הברכות . ולכן הי' גם היתה התקיעה בכף יריכו
 בעת האבוק עמו כדי שיטהוה יעקב ראשון במעלה בזמן
 ההוא בעת המוכשר לדון עמו כדי שינלח אותו אז ויחוסם
 המלאך עלמו בגמר הדין ליעקב הוא הבכור ומגיעים לו
 הברכות . וזהו דמסיים הכתוב בהאבוק עמו לרמוז זה

כנ"ל דהי' גם שהיתה התקיע' בעת האבוק עמו . וזהו
 שאמר אליו שלחנו וגו' וענה אותו לא אשלחך כ"א ברכתני .
 והיינו לפי מה דליחא בחולין דפעס אחת בעולם אומרים
 שירה . דהענין דתיבך מגמר בריאתו בשלימותו אומר שירה
 פעס אחת . לכן המלאך שנברא לזה הוויכוח הוי גמר
 בריאתו בשלימותו בגמר הוויכוח . וסדר המלאך דכשגמר
 דיבורו עס יעקב וראה כי לא יוכל לו והבין דעס יעקב
 הדרך והמשפט . נגמר הדבר וברא עתו לומר שירה . לזה
 אמר שלחני כי כבר עלה השחר . וענה לו יעקב דבדברים
 לבד עוד לא נגמר דבר המשפט בטוען א' עס חבירו
 אם אינו גומר אח"כ הפסק מהדבר . לכן אמר לא אשלחך
 לומר שירה כי אם תגמור פסק דבר המשפט ותודה לי
 על הברכות . דלזו יוגמר בריאתך ותעלה בשלימותך לומני
 שירה . והוי שפיר מה שלא הי' לו יכולת לילך לומר שירה
 כי אם בשלימותו של יעקב בהודאתו על הברכות . דבאש
 לא נגמר עוד הענין אזי עוד אינו בשלימותו להיות בא
 זמנו לומר שירה . והוי תלוי הליכותו רק ברטון יעקב כפי
 מה שרולה לדבר עוד עמו . ולכן אמר אליו פסק הדבר
 כי שרית עס חלקים מהאששים דעשו ולכן ותוכל . זהו
 גמר הפסק . ושאל יעקב מאתו עוד שיחוסם עלמו ע"ז .
 וחימתו תהא כאשר אמרנו בדרושינו בפ' וישלח . דמה
 שמך . דאש הליך עס המלאך והי' לוקח הברכות מיעקב
 הוי נקרא לוקח ברכה . ואש יודה אזי הוי נקרא מודה
 בברכה . ולכן שאל אותו מה שמך . וזה תהא חימתו
 דנחחס על הפסק מהדבר . וענה לו המלאך דלמה זה
 תשאל עוד הפעם והלא כבר אמרתי לך ותוכל . אבל
 יעקב רנה שיחוסם עלמו על הדבר בזה דיקרא שמו עליו .
 ואמר הכתוב דפעל גם זאת . ומזר עוד הפעם ויבדך אותו
 שם . דהיינו שהודה לו עוד הפעם על הברכות להיות .
 גם לענין זה דיקרא עליו שמו לזה . דיידע בזה חימתו
 מהדבר דהודאתו . דיהא נקרא עליו שם מודה בברכה .
 דהיינו עס ויבדך :

ולכן נוכל לומר גם כאן בגמרא דקאמר לי' ניוס
 שנבראתי לא הגיע זמני לומר שירה עד עכשיו .
 דהיינו מלד דמלאך זה לא נברא רק לגמור דבר הוויכוח
 הזה עס יעקב . ולכן לא נשלם בבריאתו עד שגמר
 וויכוחו ונגמר הפסק מדבר הזה . והענין בהמלאך לומר
 שירה הוי ביום שנשלם בבריאתו וכולו . ולכן זה המלאך

לאיירי בטביעות טיין כל דהו לזורבא מרבנן. ונראה לטון רש"י מדויק בזה דהא מהדרין לכל ארס בסומנין ולא מהדר' אבידתא בטביעת עינא אלא לזורבא מרבנן. דיש שלשה מיני בני ארס דהיינו טס הארץ וארס בינוני דהוא כל ארס ולזורבא מרבנן. ועס הארץ הוא משקר. וארס בינוני אינו משקר. ואך דגס טביעת עינא לית ליה כמו לזורבא מרבנן. ולכן נדע מאבידה דסימנא עדיפא מטביעת טיין רכל ארס דהא לא מהדרין אבידתא אלא לזורבא מרבנן אף דכל ארס ג"כ אינו משקר דהוא מנר דלית ב' טביעת טיין גמור לזורבא מרבנן. וא"כ ירעינן מאבידה דסימנא עדיף מטביעת טיין שלהן. וזהו לטון רש"י דהא מהדרין אבידתא גס לכל ארס בסומנין ולא מהדרין בטביעת עינא גס לארס בינוני רק לזורבא מרבנן. כנ"ל בעזא"י:

דף צו ע"ב מתניתין ירך שנתשל בה גיד הנשה
 אס' יש בה בנותן טעם ה"ז

אכורה. גמ' אמר שמואל לא שנו אלא שנתשל בה אכל כללה קולף ואוכל עד שמגיע לגיד. אינו והאמר רב הונא גדי שללו בחלבו אסור לאכול אפילו מראש אוננו. שאני חלב דמפספע כו'. תוס' ד"ה שאני חלב דמפספע. עיין שם דמקשו דהא הני נטף מרובצו על החרס וחזר אליו יטול את מקומו וחולא. ותייראו דרובצו אינו מפספע כ"כ דליר בעלמא הוא ולא שומן. ושלשה חילוקים הן דבר כחוש ורובצ כדכתבו התוס' לעיל דף ז"ה דליכא ראוי מזה דגלריך קליפה מלד דאפשר לחלק דרובצ מתפסע יותר מגיד. ועוד דבר דהיינו שומן. ועיין בגליון הש"ס לרע"א שהק' וז"ל מ"מ קשה להמקשן שלא ידע עוד החילוק משמן לכחוש למאי לריך להקשות משמואל לרב הונא יקשה ממתני' זו דנטף מרובצו ע"כ. ונראה לע"ד דעל המחנה' נימא דלית בהפסח ששים נגד הרובצ, ולכן הוי מותר. והא דהולרכו נטילה נזיל לומר דסובר המקשן כדעת הרשב"א לפי האמת דכל דבר שיש לו פספוע כללי לריך ששים וגם נטילת מקום מלד דאע"ג דמפספע בכ"ז אינו מפספע תיכף בטולו כמו בבישול ואמרינן דמפספע רק מעט מעט עד כולי. ולכן מלד זה אמרינן דנשאר האיסור בהמקום הדבוק להאיסור יותר מבטולו וע"כ הולרך נטילה אף דליכא ששים. כן נימא נמי לפי דעת המקשן דמלד זה הולרכה מתניתין נטילה אף דליכא ס'. ואיירי שפיר המתניתין בדליכא ס'. ולכן ליכא קושיא לרב הונא ממתני' והק' רק שפיר משמואל דהוא קאמרי' דלא שנו אלא בנתשל אכל כללה קולף ואוכל עד שמגיע לגיד. וכיון דנתשל אסור א"כ מיירי בודאי דליכא ס' ולכן הוי אסור. ובזה קאמר דבגללה קולף ואוכל עד שמגיע לגיד. א"כ הא

איירי

פיון דלא נשלם בריאתו בטולו עד גמר הדין מוויכוחם. לכן לא ה' ביכלתו לומר שירה עד זמן גמר וויכוחם. וע"כ קאמר ל' דמיוס שנבראתי לא הגיע זמני לומר שירה עד עכשיו:

דף צה ע"ב אמר רבא מרישא הוי אמינא סימנא עדיפא מטביעת עינא דהא מהדרין אבידתא בסומנא ולא מהדרין בטביעת עינא השתא דשמעתינהו להני שמעתתא אמינא טביעת עינא עדיפא דאי לא תימא הכי היאך סומנא מותר באשתו והיאך בני ארס מותרין בנשותיהן כלילה אלא בטביעת עינא דקלא הכי נמי בטביעת עינא. ולכאורה לריכין אנו להבין דעתו של רבא דריך ה' ניחא ל' מעיקרא עד שלא ידע מהשמעות הנ"ל וה' סובר דבכל מקום סימנא עדיף מטביעת עינא כמו באבידה א"כ היאך ה' מתרץ הראוי' מסומנא ומבני ארס כלילה. ונראה לפענ"ד דמעיקרא ניחא ל' מהדי' מחלק דלהכי באבידה לא מהני טביעת עינא מסוס דסס הוי להוליא מיד המוחזק שמלא האבידה. וה' סובר שמשום זה לא מהני שם טביעת עינא רק סימנא דהוא עדיף מטביעת עינא דמהני גס באבידה אף להוליא. אכל בסומנא דסס הוי כעין להחזיקה בחוקתה הראשונה לכן מהני שם אפי' טביעת עינא וסימנא כ"ס דמהני שם דעדיפא לפי סברתו דהשתא מטביעת עינא. דמה דמהני באבידה שסס הוא להוליא מכ"ס שמהני בסומנא להחזוק. אכל בתר דשמעיהו להני שמעתתא דהתיירו להם בער שנתעלס מן העין שה' לו כבר חוקת איסור ג"כ טביעת עיין. ונתוודע לו מהני שמעות שסימנא אינן לו עדיפות מטביעת עינא. שכמו שמועיל סימנא להוליא מיד המוחזק כן מועיל טביעת עינא נמי ואף שהוא נגד החוקת איסור שה' לו בהעלמה ובכ"ז מהני שם. לכן הבין אח"כ כשראה בסומנא ובבני ארס כלילה שמועיל שם מטעם טביעת עיין וסימנא לא ראה שם דמהני. יכול לומר דעתה דטביעת עינא עדיף מסימנא מלד דטביעת עיין ראה שמהני בסומנא וסימנא לא ראה דמהני וכ"ס מטביעת עינא דהא ליכא כעת. לכן מכיון דזה ראה וזה לא ראה יוכל להיות דזה מהני וזה לא מהני. לכן שפיר אמר השתא דשמעתינהו להני שמעתתא אמינא טביעת עינא עדיפא מסימנא דיוכל להיות באפשרי דלא מהני שם:

שם בלוחו עיני (דף לז ע"ב) רש"י ד"ה דהא מהדרין אבידתא וז"ל דהא מהדרין אבידתא לכל ארס בסומנין ולא מהדרין אבידתא בטביעת עינא אלא לזורבא מרבנן באלו מליאות עכ"ל. עיין בתוס' ד"ה ולא דהקשו דשאני ההם באבידה דדלמא משקר שאינה שלו דהא חזינן ללזורבא מרבנן מהדרין בטביעת עינא. עיין מה שהייראו

עוד

אירי גם בזה דמותר בללי' אף דליכא ס' ג"כ. וק' שפיר
 לרב הוגא דאמר גדי שללאו בחלבו אסור לאכול אפילו
 מראש אזנו . כנלע"ד בעזא"י :

דף צו רבין בר רב אדא אמר כילכית בזילפס הוי
 ואתו שיילוהו לר' יוחנן ואמר להו ליטעמי'
 קפילא ארמאי . עיין ברש"י ד"ה ליטעמי' וז"ל נחתוס
 עכו"ם ואשמועינן דמותר לסמוך ע"פ לפי תומו ולא יודיענו
 שגריכין לו לדבר איסור והיתר . נראה מדברי רש"י אלו
 שיעקר סמיכתו שאלו טומכין על עדות העכו"ם הוא משום
 דהוא מסיח לפי תומו ולא משום שהוא קפילא לא מרעי
 אומנתו . שרש"י ז"ל סובר שאין לנו טומכין בחיזה שום
 סברא כדי להחיר איסור ע"י עכו"ם . ומה שהזכיר הגמ'
 קפילא זה אינו משום הסברא כדי להאמין לו רק משום
 דאל"כ מנא לן שידוע להבחין בטעם . ולכן אס העכו"ם
 הקפילא אינו מסיח לפי תומו אין לנו טומכין על טעימתו
 לפי שיטת רש"י ז"ל . אבל בתוס' ד"ה סמיכין אקפילא
 כתבו דיעקר סמיכתו עליו הוא מטעם נאמנות שלו מלד
 הסברא דלא ישקר שלא ירעי אומנתו . ונוכל לכא' לומר
 דהס הולכים כ"ה לשיטתו . דשיטת רש"י ז"ל לקמן בזרוע
 בשילה במין שגפל לשאינו מינו שאין שם רק טעם האיסור
 סובר שאינו אסור רק מדרבנן . ולכן בדבר שאינו אלא
 רק מדרבנן מהני מסיח לפי תומו . שבגמרא שהזכירו
 דמועיל עדות עכו"ם מסל"ת הוי רק לעדות אשה בלבד
 ולא לדבר אחר . היינו דוקא דומיא דעדות אשה שהיא
 מדאורייתא בזה לא מהני בדבר אחר המסל"ת . אבל בדבר
 שאין איסורו רק מדרבנן שפיר סמיכין על מסל"ת בכל
 הדברים כמ"ש הש"ך בסיומן ס"ט . והתוס' אזלי לשיטתי'
 דהס סוברים שם כשיטת ר"ת ז"ל דטעם כעיקר הוא
 מדאורייתא . לכן אינם יכולים לפרש שהטעם כהגמ' הנ"ל
 דאין עכו"ם נאמן במסיח לפי תומו מלד שבדבר שהוא
 מדאורייתא אינו מועיל מסל"ת כ"ה בעדות אשה לבד .
 ולכן מוכרחין התוס' לפרש שהטעם שאלו טומכין עליו
 הוא מלד דקפילא לא יפסיד אומנתו ולא משום מסיח לפי
 תומו . וקרוב לדברי' איתא בש"ך סי' ל"ח . והג"מ בין
 שיטת רש"י ז"ל ובין שיטת התוס' יהי' דבאס לא נמלא
 עכו"ם קפילא שטעום שיהי' גם עתה בזהו האומנות
 שלו רק שהי' באומנות הקפילא עד עתה ועכשיו עוסק
 בענינים אחרים והוא מסיח לפי תומו , לשיטת רש"י
 ז"ל יהא מועיל הקפילא הנ"ל מלד דידוע להבחין בטעם .
 ולשיטת התוס' הנ"ל לא יהי' מועיל לסמוך עליו עתה משום
 שאינו ירא עכשיו לשקר . כדי דלא יפסיד אומנתו , מלד
 דמתפרנס עתה מאומנות אחרת ואינו לריך עוד לזה
 האומנות , לריכין אנו לחוש לו שמתו ישקר . כנ"ל בעזא"י :

ששים

באותו ענין . אמר רבא מריש הוי קשיא לי הא
 דתניא קדירה שבשל בה בשר לא יבשל בה חלב
 ואם בשל בה בנ"ט תרומה לא יבשל בה חולין ואם בשל
 בנ"ט כו' דאמר רבא אמור רבנן בטעמא ואמור רבנן
 בקפילא ואמור רבנן בששים הלכך מין בשאינו מינו
 דהיתרא בתרומה בטעמא דכהן ודאיסורא בקפילא ומין
 במינו דליכא למיקם אטעמא דהיתרא ודאיסורא אי נמי
 מין בשאינו מינו דאיסורא דליכא קפילא בששים עכ"ל הגמ' .
 ולכאורה הנה שיטת רש"י ז"ל דהטעימה הוא רק לחומר
 באס יש בו ס' דלריכנא עוד לברר ע"י טעימת קפילא
 ואם אומר דיש בו טעם דהוי אסור , דנחשב לזה
 הטעם דנגרש לטעם ממס גם אחר דליכא ס' אבל בלא
 ס' אינו מועיל אמירת עכו"ם כלום להחיר על ידו דיאמר
 דאין בו טעם . דכיון דליכא ששים בזדאי אית צי' טעם .
 כך הוא שיטת רש"י ז"ל לקמן דף ל"ח . צמה דפירש שם
 על המימרא דרב חייה בר אבא משום ר"י בן לוי ומשום
 בר קפרא דכל איסורין שבתורה בס' . ושיטת התו' להיפך
 לקמן ד"ה כל איסורין שבתורה בששים שפירשו שם
 דמועיל טעימתו גם לקולא דהיינו אף באין בו ששים אס
 אמר דאין בו טעם . ואם יש בו ששים אף דליכא בו טעם
 הוי גמי מותר מלד דאמרינן כיון דאית צי' ששים הוי טעם
 זה טעם קליש לענין דין האיסור דנימא דיחול בה
 איסור עוד על טעם כזה , כך הוא שיטת התוס' : והנה
 יש לעיין לכאורה דבשלמא לשיטת התוס' הוי שפיר כאן
 הגמרא דקאמרה ענין דששים רק על מין במינו או בשאינו
 מינו בדליכא קפילא , דבאיכא קפילא במין בשאינו מינו
 לא נלריך ס' לשיטתם כנ"ל . ואף דפועל עוד ענין הששים
 דלא נלריך קפילא , בכ"ז לא הוכירה הגמרא ענין דין
 הששים גם בדליכא קפילא באיסורא , דכיון דדי בקפילא
 גם בפחות מששים והוא קולא יותר מהדין צמה דליכא
 ששים דלא נלריך קפילא . ולכן שייך להזכיר יותר דין
 הקפילא בדליכא קפילא מלהזכיר ע"ז דין הששים . ושפיר
 קאמרה בסתם דמין בשאינו מינו דהיתרא ודאיסורא
 בדליכא קפילא ענין טעימת קפילא ולא ענין דששים .
 ואך לשיטת רש"י הנ"ל דסובר דלא מועיל טעימא כלל
 בפחות מששים וטעימתו הוא רק לאחר דידעינן דליכא ס'
 א"כ הא נלריך שפיר ששים . להטעימה גם בדליכא קפילא
 א"כ לא נבין צמה דקא' הגמ' בדליכא קפילא בקפילא או
 בדהיתרא בטעמא ולא הזכיר ענין ששים . הא זה הדין
 דענין ששים אית ג"כ אף בדליכא קפילא באיסורא או
 בהיתרא בכהן . דטעימתו אינו מועיל רק לאחר שיש ששים
 לפי שיטת רש"י ז"ל הנ"ל . ואך דע"ז נוכל לומר בפשיטות
 דכונתו בענין דששים היינו דיהא נלריך ששים ויהי' סני

נוכל כעת נמי לומר גם באופן אחר, היינו דשיטתו ג"כ כאשר כתבנו לשיטת הראב"ד ז"ל דגם מומר דרבא זה דאמור רבנן בטעמא כו' קאי ג"כ על ענין דהברייתא דהזכירה מקודם דקדירה שבישל בשר לא יבשל בה חלב, ובהבליעה דקדירה ודאי ספק לנו כמה נבלע בהקדירה, וא"כ לא נוכל לשער אם יש ששים בהמאכל כנגדו, לכן על ענין כזה שלא נוכל בעלמנו לשער אם יש בו ס' אם לאו מוכרחין אנו לסמוך בזה על עשימת קפילא דוקא ולא תולין ענין דששים לסמוך על אמירתו, היינו דאם אומר דאין בו טעם איסור אמרינן דבודאי יש בו ששים ומותר, ואם אומר דיש בו טעם איסור אמרינן דבודאי אין בו ששים ואיסור. ולכן הוי שפיר מה דלא הזכיר בזה הענין דקדירה במה דאירי כדכתבנו, הדין דששים בדאיסורא גם בדאיכא קפילא או בדהיתרא, כיון דזה דקדירה במה דמירי ליכא לנו הידיעה מששים כהג"ל להראב"ד, א"כ עיקר ההיתר בו הוא רק מלד הקפילא, ולכן שפיר הזכיר דוקא קפילא או טעימא ולא ששים. ובזה יהא ניחא נמי עוד מה שכתב רש"י ז"ל תיבות אלו, "שאין בן ברית יכול לטועמו", דלכאורה הוי כמו שפס יתר, דפשיטא הוא דאין בן ברית יכול לטועמו, ואך לפי דברינו הג"ל ניחא, דלכאורה קשה לפי שיטתו הג"ל דהטעימה הוי רק לאחר דאית ב' ס' ובכ"ז באם ליכא קפילא ה' מותר גם בששים לבד מלד דלא הוי הטעימה רק לבדדורי כל זמן דיכול, וא"כ יקשה למה לא נלריך איזה טעימה אף בדליכא קפילא עכו"ם והיינו דטעום אפילו ישראל מקודם ויהא ניחא דכולם אסורים לאכלו רק אחר שיטעום איזה ישראל מקודם ולא ירגיש טעם האיסור בהדבר, ויוכל אפי' ישראל לטעום אף שהוא דבר איסור דהא לפי ש' רש"י ז"ל הג"ל דאירי הטעימה דוקא באם יש ס' מקודם נגד האיסור וא"כ הוי הטעימה רק לבדדורי דהיינו דבלא הטעימה ה' ג"כ מותר מלד הדין כג"ל דלכן מותר במין במינו דליכא למיקס אטעמא או בדליכא קפילא בששים לבד, וא"כ קשה דאמאי אמרינן בדליכא קפילא דמותר לכולם לאכלו היכף מלד הדין, דלמה לא הולרך לכל הפחות שיאכל רק אחד מקודם ונהי' רואים שיבא לידו בירור ממנו, דהיינו דאם לא ירגיש טעם האיסור אז דווקא יהא מותר לכולם, ואם ירגיש יהא באמה אסור. ואך לפי מה שפירשנו בכונת לשון רש"י ז"ל בהתיבות, כגון בשר בחלב" דרמו בזה דרבא נמשך גם בזה המימרא על דבריו הקודמים דהברייתא דקדירה שבישל בשר לא יבשל בה חלב דיהי' ניחא מה דלא הזכירה הגמ' הבחינה דששים גם בדאיכא קפילא או בדהיתר, לכן כתב גם כן תיבות אלו, דאין בן ברית יכול לטועמו, דע"ז זה יסיס

בששים. ולכן בהיתרא במין בשאינו מינו ככהו ודאיסורא בדאיכא קפילא. אף דהאמת הוא דנלריך גם בזה הדין דששים. בכ"ז לא כגי עוד בזה בדהדין דששים ונלריך עוד לאח"כ גם כהן בהיתרא או קפילא בדאיסורא, לכן לא הזכיר באופן זה דין דששים והזכיר רק ההיתרים דיהא מותר אחריהם היכף, ולא הזכיר ענין דששים רק במין במינו דליכא למיקס אטעמא או בשאינו מינו בדליכא קפילא, דאז נלריך ששים וכגי בהם. ואך דהנה יש לעיין עוד לשיטת הראב"ד ז"ל דסובר בפחות מששים דאינו מועיל טעימה, ואם יש בו ששים א"ל עוד טעימה. וענין טעימה הוי רק בקדירה שבישל בו איסור דלא נוכל לידע בבירור אם יש ששים בהמאכל דאז פועל טעימתו וסמכין עליו לומר דאם אומר דיש בו טעם דתלינן דודאי אין בו ששים ואיסור, ואם אומר דאין בו טעם דתלינן גם להיתרא לומר דודאי יש בו ששים ומותר. וא"כ לפי שיטתו זו נשאר הקושיא הג"ל דאמאי לא הולרך במין בשאינו מינו דהיתרא רק טעימה כהן, ודאיסורא בדאיכא קפילא רק קפילא, הא גם בזה אויל וכגי הענין דששים ג"כ לפי שיטתו הג"ל דסובר בחדא כרש"י ובחדא כהתוס'. ואך דנו"ל דרבא אויל על מה דאירי מקודם, דהיינו בדהדין דהברייתא דקדירה שבישל בשר לא יבשל בה חלב או דבישל בה תרומה דלא יבשל בה חולין ואם בישל בכ"ט דקאמר דבא ע"ו מקודם דכוונת הברייתא דנותן טעם דאיסורא הוא קאי על קפילא ארמאי, ולכן מסיים נמי לזו המימרא עוד דאמור רבנן בטעמא ואמור רבנן בקפילא ואמור רבנן בששים, דהיינו דזו המימרא הוי אמר ג"כ על זה הענין דקדירה הג"ל. ולפי הגירס' דנגרום דאמר רבא כפי שנמצא הגירס' בגמ' שלפנינו, הוי זה עוד שפיר יותר שהוא כדברינו, ולכן הוי שפיר דלא הזכיר ענין דששים במין בשאינו מינו דהיתר' ובדאיסור' בדאיכא קפילא דהא כיון דקאי אדלגיל על דין דקדירה, וזה דקדירה הוי הדין דספק ששים הג"ל במה דקאי הראב"ד, דע"ז הוה דוקא הדין דקפילא ולא הדין דששים, ולכן פיון דנימא דקאי רבא נמי אדלגיל דהיינו ע"ו דקדירה, הוי שפיר גם לשיטת הראב"ד ז"ל. ובזה נוכל נמי לומר בכונת רש"י ז"ל ע"ב ד"ה דאיסור' וז"ל, כגון בשר בחלב שאין בן ברית יכול לטועמו סמכין אקפילא. דלכאורה לא נבין דלמה כ' דוקא כגון בשר בחלב ולא בשאר איסורים, ורק דכונתו ג"כ דהי' קשה לו למה הזכיר ענין דששים דוקא במין במינו דהיתרא או באיסורא בדליכא קפילא, הא גם בדאיכא קפילא או גם בדהיתרא איתא ג"כ ענין דששים לפי שיטתו דענין דטעימה היא דוקא לאחר שיש בו ס', כאשר הוכחנו דברינו דברינו אלו מקודם. ואך דיישבנו זה בכ"ז

מיושב גם דקדוק השני מה דהי' יכול להיות עוד בחינה ע"י טעימת ישראל אף בדליכת קפילא דבזה דאייירי רבא על דבריו הקודמים להברייתא דקדירה דשם דליכת למיקם אשיעורא דששים נגד דמספקא לן על הצלוב דהקדירה שמקודם הביטול של עתה שלא נוכל לידע כמה היה נבלע בה לא התירו בזה רק קפילא או דליכת קפילא ובמין זמינו רק דנדע צבירור דאין שום ספיקות לנו בדלית ב' ששים, ובזה האופן נדע צבירור אינו נלכך צודאי גם לענין לצרורי, עוד איזה טעימה, ולכן מסיים ומסמיך אקפיל' דהיינו דליכת ענין בזה דאיסור' בדאיכת קפילא רק קפיל' ולא ענין דששים וגם ליכא ענין דאחר איזה טעימה, וע"כ לשונו ז"ל "כגון בשר בחלב" שהוא ענין דקדירה, דליכת ענין דששים בדאיכ' קפילא, ודאין בן ברית יכול לטעמו, דליכת ענין דטעימה בדליכת קפילא. כן נ"ל בעצה"י :

ף צט אמר רבינא לא נלכתא הברייתא דקאמרה

זהו היתר הבא מכלל איסור למקום חתך לאמר מקום חתך בעלמא חסור והכא שרי. ופי' רש"י דבעלמא בכל איסור והיתר המחזירים כגון הוליא העובר את ידו וכגון אבר המדולדל כולן אסורין המקום חתך כדאמרין בזהמה המקשה והכא צרוע בשלה שרי. ועיין בספר ראש יוסף שהקשה דהא בהוליא עובר את ידו הוי נמי מותר המקום חתך בהחזיר לאמרין דאיסור דהקרא דבשר בשדה אינו חסור רק עד מקום החתך כמו באין צרוע בשלה, ואינו חסור שם המקום חתך רק בלא החזירה, מלד איסור אחר דהקרא דכל בזהמה דהמקום חתך אינו נקרא בזהמה, ולכן בהחזיר האבר הוליא לפניים הוי באמת מותר, ואינו חסור רק מקום האבר מה דלמעלה ממקום חתך מלד הקרא דבשר בשדה טרפה, דכיון דנקרא טרפה שוב אין לו היתר, אבל המקום חתך אמרינן דמותר, דאיסור דבשר בשדה טרפה אמרינן שהוא בלמוס דאינו חסור רק עד מקום חתך, ולכן מסיים הכ"ל דהוא הדין אם ילא האבר לחוץ ונחתך עד מקום חתך ואח"כ החזיר המקום חתך לפניים, אף שהיה חזרתו במקום חתך לבדו בלא האבר דלמעלה, בכ"ז הוי מותר משום דהאיסור דמקום חתך הוי רק מלד הקרא דבזהמה, ולכן בהחזיר אף המקום חתך לבדו הוי נמי מותר ואין חל עליו איסור דבשר בשדה, ככאן צרוע בשלה, וא"כ קשה מה דמחלק רבינא כאן מבכל מקום, ע"כ קו' הספר הכ"ל. ונראה לפי ענ"ד דבאמת מלד הסברא דעלמותה הוי ראויה להיות איסור והיתר המחזירים דיהי' חסור גם המקום חתך מלד דניחוש דאולי שייך זה להאיסור, ושם באיסור דבשר בשדה הוי גילוי מהקרא

להוליא מהסברא, מהלשון דבשרה דמשמע דוקא מה שיולא לחוץ הוא דאסור ולא המקום חתך, דמגלה לנו גם שם דהוי הדין ככאן צרוע בשלה, ורבינא קאמר רק דהסבר' הוי ראויה להיות כך דיהיה חסור גם המקום חתך, ורק דנלכריך למלא מה שהזכיר רש"י כגון הוליא העובר את ידו דהוי חסור המקום חתך, הא לפי מה דנימא הוליא הכתוב מלשון בשדה גם זה דהוליא העובר את ידו כצורע בשלה דלא יהיה חסור רק עד מקום חתך ולא מקום חתך עלמנו, ע"ז נו"ל כפי מה שדברנו בזהמה המקשה דף ס"ח יעווי"ש בזהדין דעובר טרפה במעי אמו דמותר, דלאבר הוליא ממנו אית שני איסורים, איסור דבשר בשדה, ושנית הוחזר אליו עוד איסור דטריפה, דכיון שילא אינו נכלל עוד בקרא דהיתר דכל בזהמה דמתיר להעובר גם איסור זה ואיסור האבר גם מלד זה דטריפה, דנימא דרש"י ז"ל איירי גם בכאן בזה דענין איסור השני דטריפה, דזה האיסור נשאר כהסברא דאסור בהאבר גם מקום חתך מלד דע"ז האיסור לית לן הקרא דגילוי דבשרה להוליא זה המקום מכלל האיסור דטריפה, לכן הוי באמת באם הי' טריפה דיהיה חסור האבר דילא לחוץ אף המקום חתך שבו רק דלא ככל האבר, דלכל האבר יש עליו שני איסורים גם בהחזיר האיסור דבשר בשדה והאיסור דטרפה, ולהמקום חתך לית בזה דהחזיר רק איסור דטרפה, ולכן שפיר כתב רש"י דלא נלכתא אלא למקום חתך, דהיינו כאן צרוע בשלה תוי חידוש מבכל מקום דלא יהא כלד הסברא דעלמותה, דבכל מקום הוי הדין כהסברא דעלמותה דהיינו בהוליא העובר את ידו באיזה דליכת גילוי מהקרא להיפך מהסברא דהיינו בזה' העובר טריפה דיהי' חסור שם באמת מלד איסור זה דטרפה גם המקום חתך דהיינו דחד איסור מהשני איסורים שיש בהאבר דהאיסור זה דטריפה יהיה אזיל גם להמקום חתך גם כן מלד דבזה האיסור דטריפה ליכא גילוי דיהיה נפקע מהסברא דעלמותה דיהי' דינו ככאן צרוע בשלה דיהא אזיל האיסור רק בלמוס מקום עד היתר וכאן הוי מותר. כן נראה לי בעצה"י :

דף קב ע"ב נבחר לפור שאין בו כזית ואכלו רבי פוטרי

ור' אלעזר בר"ש מחייב. ועיי"ש דזה משום דמר סבר בזהמה בחייה לאיברים עומדת ומ"ם בזהמה בחייה לאו לאיברים עומדת, ופירש"י ד"ה רבי פוטרי וז"ל מפרש ואזיל דקסבר אין אמ"ה בשלימה דלאו אבר מיקרי, ומיהו אי איכא כזית הוי מחייב דלא גרע מבשר מן החי דמחייב עלה בכזית דהא נמי בשר הוא עכ"ל. ולכאורה הפשט בדברי רש"י דמחלק דבשר, דכוונתו דבשר עומדת לחתיכה מלד דחלוק בשר מאבר,

ורק דזה אינו שפיר. דא"כ שם אבר דטחול דאין לו רק
 בשר לבד שדינו דלחתיכה עומדת לפי שיטת רש"י ז"ל, א"כ
 לפי שיטת הרמב"ם ז"ל דחייב גם מלד הלאו דאמ"ה על
 הטחול וכבד וכדומה אע"ג שאין בהם רק בשר לבד בכ"ז
 אית בהם גם איסור דאמ"ה מלד דאין גזעו מחליף.
 א"כ קשה דנחייב גם מחמת אמ"ה אף בשלימה מלד איתן
 איברים הנ"ל דאין בהם רק בשר לבד דדינם דלחתיכות
 עומדים לפי שיטת רש"י ז"ל. ומוכרחים לומר דרש"י אינו
 סובר כהרמב"ם ז"ל ורק דסובר דאיברים דאין בהם רק
 בשר לבד דאינו חייב עליהם מלד אמ"ה רק מלד בשר
 מן החי לבד. ושיטת הרמב"ם ז"ל לא יסבור כשיטת רש"י
 ורק דסובר דכמו דאמרינן באיברים דאינם דלחתיכה
 אבר עומדים כן אמרינן זה נמי גם בבשר, ולכן הוי
 נמי באיברים דאין בהם רק בשר לבד דלאו דלחתיכות
 עומדים. והוי שפיר לירידה דהא לביכא אמ"ה בשלימה
 מלד איברים כאלו דאין בהם רק בשר לבד, דהיינו דיהיה
 הרמב"ם סובר כשיטת התוס' ד"ה שאין בו כזית דסוברים
 להיפך דבשר גרע מאיברים דהיינו דלאו דלחתיכה בשר
 עומדת גם למ"ד לאיברים עומדת. ואך דנראה עוד לומר
 דאינו מכונן רש"י דבבשר בלא עלמות הוי עומד יותר
 דלחתיכה למ"ד זה דלאו לאיברים עומדת מאבר דגיד ועלם
 ורק דאמרינן דשם אבר אינו נקרא אס היטה שלמה,
 ובזה דנימ' משום דלחתיכה עומדת דיהי' גם כעת כנחתך
 דהוי עליו חיוב דאמ"ה גם עתה, ע"ז אמרינן דלאו
 לא"ע, אבל לענין חיוב דבשר מן החי אמרינן דאמת
 דאע"ג דאינו עומד דלחתיכה כדיון אבר דגיד ועלם בכ"ז
 אמרינן דכעת נמי אף דהיא שלימה ג"כ נקרא בשר
 כלאח"כ, וא"כ מה לי אס נחתך או דאינו נחתך או כמה
 דאינו עומד דלחתיכה כיון דנימא דליכא מעלה בענין חיוב
 דבשר מן החי בלאחר חתוכה מן קודם שנחתך. משא"כ
 באבר דגיד ועלם דאינו נקרא שם אבר בשלימותו אס לא
 דמוכרחין אנו לומר מלד דעומד אח"כ להיות נחתכת כל
 הבהמה לאיברים לכן הוי כעת ג"כ כנחתך, ע"ז נימא
 דלאו לאיברים עומדת. וזהו ענין דרש"י ז"ל מה שכת'
 דקסבר דאין אמ"ה בשלימה דלאו אבר מיקרי, ומיהו
 אי איכא כזית הוה מחייב דלא גרע מבשר מן החי, דהיינו
 דלאו מלד דבבשר עומד יותר דלחתיכה מאבר דגיד ועלם
 ורק דבבשר אמרינן דנקרא נמי שם בשר אף עתה כמו
 לאחר שנחתך, ובזה מדוקדק לשונו דמסיים דהא נמי
 בשר הוא, דהיינו דמחייב עלה בדאיכא כזית מלד דהיא
 נמי שם בשר הוא גם כעת בשלימה. ולפי זה הוי שפיר
 הנ"ל דטחול וכבד ושאר איברים הדומים להם דלא נימא
 שיהיו נחשבים כנחתכים אף דאין בהם רק בשר לבד

דיהיה עניהם גם חיוב דאמ"ה מלד זה דהאיברים הנ"ל
 דהא לא נימא דבבשר הוי דומה יותר כנחתך, ורק בזה
 דאבר אינו נקרא שלם בשם אבר אס לא מלד דעומד
 לנחתך, וכיון דלאו לאיברים עומדת ליכא חיוב דאמ"ה
 אז בשלימה כנ"ל, ובבשר אמרינן דאף דאינו דומה עתה
 כנחתך אח"כ בכ"ז איכא בו החיוב גם כעת מלד דיש
 עלה שם בשר גם עתה בשלימה כמו אח"כ, ולכן בעתה
 וכבד אף דאין בהם רק בשר לבד בכ"ז לענין דין דאמ"ה
 לא נימא דיהיה גם בשלימה מלד דבכ"ז הא ליכא ביה
 שם אבר על האיברים הנ"ל בעת שהיו מחוברים כמו
 שם בשר מן החי מלד דנקרא שם בשר עליהם. גם כעת
 לכן איכא עליהן החיוב דבשר מן החי גם עתה בשלימה:

ולכאורה יש להביא ראיה לזה דנוכל להקשות לפי
 שיטת רש"י דסובר דאף דנימא דלאו
 לאיברים עומדת בכ"ז לבשר מן החי עומדת דא"כ אמאי
 יהיה חל איסור אמ"ה על האבר אף לאחר דנחתך על
 איסור בשר מ"ה דבא מקודם בעוד שהיתה עדיין שלימה
 לפי שיטת רש"י ז"ל. אבל לפי מה דאמרינן הפשט
 בכוונת דברי רש"י ז"ל יהיה זה שפיר לכאורה, דכיון
 דמה דאמרינן דהא דאיכא שם חיוב דבשר וליכא שם
 חיוב דאבר הוא רק מלד דשם אבר בא דברייתא לאחר
 כן משם בשר, ולא אמרינן מלד דבבשר לבד הוי עומד
 יותר דלחתיכה מאבר דגיד ועלם דאז הווינן לומר מכיון
 דגם שם בשר דברייתא אינו בא רק בעת דבא שם האבר
 דברייתא היינו לאחר שנחתך ובכ"ז הוי אמרינן דבא
 איסור של בשר מקודם משום דהוי בבשר כנחתך מקודם
 דלכן היינו יכולים נמי לומר אז ע"ז דבא איסורו דבשר
 מן החי קודם לאיסורו דאמ"ה מלד דקדימתו זה דחיוב
 הבשר אינו מלד דברייתא הקודמת אליה, ורק דאמרינן
 אף דשם בא בשוה בכ"ז איסורו דזה דבשר בא קודם
 לאיסורו דזה דאמ"ה. ולכן בזה האופן הוה שפיר אז
 לומר דבא מלד איסורו חיוב דבשר מן החי קודם ביאת
 איסור דאמ"ה דיהיו שפיר שייכים הדברים הנ"ל דאינו
 יכול איסור אמ"ה שבא אח"כ לחלו על איסור צמ"ה
 שבא מקודם. אבל לזו הכוונה השניה שכתבו דאינו רק
 החילוק מבשר לאבר לפי שיטת רש"י ז"ל, רק מלד דשם
 בשר בא קודם לקריאת שם אבר, א"כ הוא רק קדימה
 דברייתא ולא באיסורו. ע"ז נוכל שפיר לומר לכאורה כן
 דאינו שייך לומר בזה דאינו יכול לחלו האיסור לאחרין כן
 דהיינו האיסור לאבר על איסור בשר דמקודם. כיון
 דקדימתו הוא רק משום דברייתא. דבא קריאת שם בשר
 קודם דברייתא שם אבר, אינו שייך לומר לכאורה שכל

איסורו זה דבשר קודם לאיסורו זה לאבד , כיון דרק
 זריאתם היה כך שזה קודם לזה, ומצריאתו הוי גם זה
 דאבד בא זמיקף אין שייך לכאורה שם קדימת איסור
 ע"ז . וע"כ גם **גמלו** הדברים הוי ג"כ לכאורה ראייה
 להפסד השני ברש"י . ואך דלא נוכל לומר כך דעיינ
 לעיל מה שכתבנו בדף ל' ע"א על מה דקאמר שם הגמ'
 בזולדות קדשים עסקינן, דאינו חל איסור גיד על איסור
 דקודם אף ונימא דנוהג בשליל מלד זריאת נפל דלא
 נקשרו איבריו בנידין דבא יצירת העובר קודם ליצירת
 הגיד ובא איסור קודם קודם לאיסור גיד כדפירש רש"י
 שם . וא"כ חזינן דאף דמה שבא קודם זילירתה זה לזה
 נקרא ג"כ קדימה לענין שלא יוכל לחול עליו איסור השני,
 וא"כ נשארה הקושי' כאן אף לפי מה דנימא בזכות
 דברי רש"י ז"ל ה"ל כהפסד השני דחילוק בשר מאבד
 הוא בשם קריאתם דבא מזה של בשר קודם לזה דאבד .
 דבכ"ז נקרא זה נמי קדימה מזה לזה . ולכן אין ראייה
 מאלו הדברים דחל להכונה השניה שכתבנו בענין דברי
 פרש"י, ורק דנימא בפשיטות דהיינו רק דנו"ל כן דכונת
 רש"י כך הוא כה"ל, דהחילוק דקדימתם מזה לזה הוא
 רק לענין שם קריאתם, כדי דנימא דשיטת רש"י דאף
 דאינו לאיברים עומדת בכ"ז לחתיכת בשר עומדת . יוכל
 להיות ספיר כשיטת הרמב"ם דטחול חייב, כדי שלא יקשה
 מענין דיהיה חייב מלד אמ"ה בשלימה מלד טחול ועוד
 שארי איברים הדומים לה . מלד דבכ"ז ליכא שם אבד
 בהם בשלימותם . ולכן ליכא מלדש חייב דאבד מן החי
 בשלימה כדין בשר מן החי כנ"ל . ויסבור שיטת רש"י
 דלבשר מן החי עומדת אף גם למ"ד דלאו לאיברים עומדת
 כשיטת הרמב"ם דגם טחול וכליות דאין בהם רק בשר
 לבד, דבכ"ז חייב מלד אבד מן החי . וכן הרמב"ם יכול
 לסבור כשיטת רש"י ג"כ . דאף דכתבנו לעיל בענין תולעת
 הגדל בבהמה לענין מה שכתב הרמב"ם דאיסור צמ"ה
 ואמ"ה דנוהג בצ"כ, דמה דהולך להזכיר שניהם בצ"כ
 דהא ל"א שפורין לצ"כ וגם דאזהרתן זו היא מיתתן כקו'
 הגאון רע"א ז"ל בפסחים דף כ"ד ע"ב דעיינ שם דכתבנו
 דיהיה נ"מ לענין תולעת הגדל בבהמה דהיינו דאין בו
 דין בשר מ"ה ויש בו דין אמ"ה כדעיינ"ש . דא"ת דמאלו
 הדברים יהיה ראיה דשיטת הרמב"ם הוי כשיטת החסו'
 דכאן . בכ"ז נוכל לומר כאן דמאלו הדברים ליכא ראייה
 לזה . דבזה נוכל לומר דיסבור ג"כ כשיטת רש"י . ועל
 הא דחל אמ"ה על בשר מן החי למ"ד לאו לאיברים עומדת
 לשיטת רש"י ז"ל דבכ"ז לבשר עומדת, נכריח לומר
 דבאמת לא יהיה החיוב דאמ"ה למ"ד זה רק בשיעור
 כזית מזומלס מבשר וגיד ועלם דלא היה רק חלי שיעור

בשר דמלחו איסור דאמ"ה, כמו ענין התו' בשבועות דף
 כ"ג ע"ב ד"ה דמוקי, דחלי שיעור הוא קיל גם מעשה
 לענין שבועה, לכן חל עליו דין הללח, וכמו דאיירי מזה
 התוס' ה"ל ד"ה שאין צו . ואך דלפ"ז לא יהיה ספיר
 כגנון הלשון דהתו' ה"ל דכאן, דהנה הקשו לשיטת רש"י
 מהא דסובר ריש לקיש לקמן דף ק"ג דאם אכל אבד מן
 החי מן הטריפה שנטרפה עם יצירת רובה דאינו חייב
 אלא אחת, דפליגי להלן על ר' יוחנן וסובר דבהמה צמיו'
 לאו לאיברים עומדת, ואינו יכול לבוא איסור אבד ולחול
 על איסור טריפה דמקודם , ולפי שיטת רש"י ז"ל היה
 לו לומר דבכ"ז יהיה חייב שתיים, מלד צמ"ה דהוי לחתיכת
 בשר עומדת לכ"ע . ועל ר' יוחנן לא קשה ליתחשב שלש
 מלד בשר מן החי שאכל עם אלו שני האיסורים דאבד
 ודטריפה, דממ"ג אינו חייב עליו חיוב שלישי, זין לריש
 לקיש דיליף צמ"ה מהקרא דאמ"ה דלא תאכל הנפש וגו',
 והקרא דבשר בשדה לא איירי רק בטריפה אינו חייב על
 אלו השנים דבשר מן החי ואמ"ה רק אחת דמחד קרא
 מפיק להו, ובין לר"י דיליף בשר מן החי מקרא דבשר
 בשדה טרפה וקרא דלא תאכל הנפש לא איירי רק
 באבד מן החי כדלהלן בדף זה, לא יהא חייב על צמ"ה
 וטריפה רק אחת ולא הקשו התוס' רק לר"ל דיהא
 חייב לפחות שתיים . וכתבו עוד דיש לדחות דמייירי לקמן
 פלוגתתן בדליכא כזית בשר, והא דחייב מלד טריפה איירי
 בדהשלים לכזית בשר מטריפה אחרת . ודוחק הוא . ועוד
 דאמאי לא חייל איסור אבד כיון דליכא מטריפה כי אם
 חלי שיעור, כמו דחזינן צפרק בתרא דיומא וצפרק ג'
 דשבועות גבי שבועה שלא אוכל נבילות כו', דאף שאינו
 חל חיזה איסור לאו גם על איסור עשה, בכ"ז בחלי שיעור
 חל אף לר"י ומוכרח לאוקוס בכזית . וקשה על ר"ל דלחייב
 שתיים . עכ"ת קושי' התוס' ה"ל לפי תוכן דברי התוס'
 דשבועות ה"ל דף כ"ג ע"ב ומשמע מדבריהם דיותר
 לאוקוס בכזית מבחלי שיעור, והא לפי שיטת רש"י
 ז"ל נהפוך הוא דבכזית ליכא כלל דין איסור דאמ"ה גם
 בכשירה, וא"כ מוכרח צוודאי לפי שיטתו לאוקמא
 פלוגתא דענין אמ"ה בטריפה דאיירי ר"ל גם לזה המ"ד
 דלאו לאיברים עומדת דסובר כמותו דודאי איירי בדליכא
 רק כזית בשר וגיד ועלם מזומלס, דהוי בשר רק חלי שיעור
 דלכן ליכא בזה לר"ל איסור אמ"ה רק בטריפה, והדרי
 קושיית התוס' דאמאי לא חייל גם בטריפה לר"ל דהא
 לא הוי רק חלי שיעור, וא"כ הוי לריבין התוס' להתחיל
 בדבורם להיפך, דהיינו כך הוי לריבין לומר דבכזית
 צוודאי ליכא לאוקמי' דהא בזה ליכא כלל דין דאמ"ה
 למ"ד דלאו לאיברים עומדת צמיה דאיירי ר"ל לדיוי' גם

בכשירה, ומוכרח לומר בודאי דאיידי בדליכא רק חני
 זית בשר א"כ קשה דהא לריך להיות חל גם בטריפה .
 כך היה ראוי להיות סגנון לשונם דהתוס' להקשות לשיטת
 רש"י ז"ל, והולך סגנון לשונם להיפך דבחלני שיעור בודאי
 אין לאוקמי' יותר, וגומר סוף קושייתם בזה האופן
 דמוכרח לאוקמי' בודאי בכזית, וגמרו קושייתם וא"כ
 ליחייב גם לר"ל שמים, ונהפוך הוא סגנון לשונם לכאן .
 ואך דנראה לומר דהנה כלל ענין דאיסור חל על איסור
 הוי רק בשני איסורים דלמידין אותם דוקא משני פסוקים,
 אבל חיזה שני איסורים דגילף אותם רק מחד קרא, ע"ז
 נוכל לומר דכמו דאמרין לענין מלקות דלא חשבינן להו
 רק שם ענין אחד לענין זה דלא נחייב עליהם רק חדא
 כן נימא נמי לענין איסור חל על איסור, דלא אמרינן
 בזה אם היה איסור אחד בא מקודם ואח"כ בא איסור
 השני מה דהוא גם כן מזה הקרא עלמנו מה דגילף מניה
 גם איסור הקדום, דלא נימא בזה הענין דאין איסור חל
 על איסור, דכיון דילפינן שניהם מחד קרא נקרא זה נמי
 גם לענין זה דאיסור חל על איסור רק שם ענין אחד,
 דלא נימא בזה דאין איסור חל על איסור רק אמרינן
 שפיר דחל, ולכן התוספות דאיידי לר"ל להלן דאמ"ה
 ובמ"ה מחד קרא דלא תאכל הנפש עם הבשר מני
 שפיר לחול איסור אמ"ה על איסור דבמ"ה אף למ"ד
 דלאו לאיברים עומדת אף דאית ביה כזית, ולכן כיון
 דמלי להיות ענין איסור דאמ"ה גם בדאית ביה כזית
 לר"ל, הוי יותר שפיר הסביר לאוקמי ענין דריש לקיש
 מה דליכא איסור אמ"ה בטריפה בדאית ביה כזית, יותר
 מלאוקמי' בדאית ביה כזית מחד הקושי' דהוי ראוי לחול
 איסור דאמ"ה גם בטריפה, לכן לפי הדברים האלו יהי'
 שפיר סגנון לשונם דהתוס' בדבריהם כהנ"ל, דבחלני שיעור
 ודאי ליכא לאוקמי מחד דהוי חל גם טריפה ומוכרחין
 לאוקים בכזית כדנוכל לאוקמי זאת לר"ל לדברינו הנ"ל,
 א"כ יקשה דיהיה חייב שמים מחד אמ"ה ובמ"ה כהנ"ל.
 כך הוא סגנון התוס' בדבורם . ונראה נמי לומר עוד
 בזה לענין קושיית התוס' דלקמן ד"ה מר סבר, והא ר"י
 אית ליה בשבועות דף כ"ג איסור כולל וכ"ש דסובר
 איסור מוסף ג"כ בדמוכח בפרק ד' אחין, וא"כ הוי חל
 אפילו חי אמרינן דלאו לאיברים עומדת, ע"כ קו' התוס'
 הנ"ל . ונוכל לומר לפי דברינו הנ"ל דר' יוחנן דגילף
 אמ"ה ובמ"ה מתרי קראי, מלא תאכל הנפש, ומבשר
 בשדה, לכן לדידיה מוכרח הגמ' לומר דחל דוקא בזה
 דאיידי בכזית רק משום דסובר דלאיברים עומדת, דאי
 הו' לדידיה לאו לאיברים עומדת לא הוי חל איסור אמ"ה
 מחד במ"ה דמקודם, דעלה לא הוי איסור מוסף,

דבשר מן החי הוי גם כן אסור לכן נח . ולכן בזה אם
 הוי נימא לדידיה דלאו לאיברים עומדת אינו חל יותר
 לר' יוחנן מלר"ל דהיינו גם בכשירה בדאיכא כזית, דאינו
 חל לר' יוחנן מחד במ"ה כהנ"ל דמשני קראי, ולר"ל הוי
 חל מחד דהויין מחד קרא כנ"ל, ורק בחלופי דנימא
 דלר' יוחנן דסובר דלאיברים עומדת וכ"ל כוונת דלאו
 לאיברים עומדת דלא הוי לר' יוחנן נוהג אמ"ה מלר"ל,
 דהיינו לדידיה מחד דלאיברים עומדת הוי אית' גם
 בטריפה, ולר"ל דסובר דלאו לאיברים עומדת בכשירה
 איתא משום כהנ"ל, דאינו שייך ענין איסור חל על איסור
 דבשר מן החי דמקודם, דהו מחד קרא, ורק איסור
 טריפה דהוי תרי קראי עם אמ"ה, לכן אינו חל אם
 לאו לאיברים עומדת, וא"כ מוכרח שפיר לומר לר'
 יוחנן דהא דנוהג אמ"ה גם בכזית בזה דאיידי כאן בענין
 דטריפה כהנ"ל דהוא דוקא משום דסובר דלאיברים
 עומדת, דלא יהי' ענין דלא יחול אבר מן החי גם בכשירה
 מחד איסור דבשר מן החי לר' יוחנן לשיטתו דגילף להו
 מתרי קראי מהקרא דלא תאכל הנפש ומקרא דבשר בשדה,
 ורק דהתוס' דהקשו זה הוא משום דאולי לשיטתייהו
 דסוברים לעיל דלא כשיטת רש"י ז"ל וסברי להיפך
 דמסקי דגם למ"ד דלאיברים עומדת בכ"ז לאו לחתיכת
 בשר עומדת וליכא חיזה דבר בכשירה דיבא מקודם
 איסור אמ"ה, ולכן מקשי לקמן שפיר דלמאי נלריך לר'
 יוחנן לומר דס"ל דלאיברים עומדת דהוא רק מחד טריפה
 דהא לפי דסובר איסור כולל וכ"ש דס"ל איסור מוסף
 הא אף חי הוי נימא נמי דס"ל דלאו לאיברים עומדת
 הוי נמי חל לדידיה כנ"ל, וכחצו רק דלפי שיטת רש"י
 ז"ל הנ"ל כן בענין קושיית התוספות הנ"ל . ובזה
 יהיה נוחים נמי דברי התוס' דלקמן דף ק"ח ד"ה ומר
 סבר, בזה שכתבו שם דכמתן סובר ריש לקיש חי כרבי
 אלעזר דלעיל דף ק"ב דסובר דאבר מן החי נוהג בטמאים
 מחד דכל שאתה מלווה על דמו אתה מלווה על איבריו,
 א"כ ליחייב נמי הכא בטריפה משום איסור אמ"ה, ואי
 ס"ל כרבנן דאמרי כל שצננה מותר וכו' א"כ למה לן
 טעמא דלאו לאיברים עומדת, ועיין מה שחירטו דרבנן
 דרשי דוקא כל מין שאתה אוכל שצננו מותר ולא מין
 שצננו אסור לאפוקי טריפה דהוי מין שצננו מותר, דלכן
 הוי נוהג בו איסור אמ"ה אף לרבנן חי לאו משום דלאו
 לאיברים עומדת דאין איסור חל על איסור, ע"כ תוכן
 דבריהם, ובודאי דכן ה' הקושי' ג"כ באם נימא דסובר
 כר' יהודה דלעיל הנ"ל דסובר דאמ"ה נוהג בטמאה מחד
 הטעם דחל איסור חמור על קל, דגם כן לא יסיה
 שפיר מחד דלכאורה לריך להיות נוהג בטריפה, כמו

ג"כ בחיבוק הוא מזד איסור טמאה דאייירי שם שזה האיסור
 בא מקודם לאיסור אמ"ה וכן גם לבמ"ה מזד הסבירה
 דנפל שלא נקשרו איבריו בנידין כמו שכתבו התוס' שם
 לעיל ד"ה כי אינטיריך לר' אלעזר עיין שם. ולכן משום
 זה מוכרח לומר דמשום הכי נוהג מזד חמור על הקל,
 וכן יהא הטעם הזה שם גם לאיסור במ"ה שחל ג"כ על
 טמאה שם מזד זה הטעם דחמור על הקל דנוהג בב"ג,
 ורק ר' יוחנן דאייירי כאן רק בשני איסורים זה דבשר מן
 החי שבה צבת אחת עם איסור אמ"ה, ודטרופה דמייירי
 שנטרפה עם יניחת רובה שהוא ג"כ צבת אחת עם
 איסור אבר, לכן לדידה כאן אם נימא לאיברים עומדת
 לא נלריך לשום טעם דיהיה נוהג אמ"ה ובמ"ה, אבל
 זה בודאי אי הוי לאו לאיברים עומדת לא היה יכול לחול
 לר' יוחנן יותר מלר"ל מזד במ"ה דסובר דליפנין מתרי
 קראי דלא תאכל הנפש ובשר צבדה כהג"ל, ולכן נוכל
 שפיר לומר דסובר כר' יהודה דלעיל בדק ק"צ דחל אבר
 מן החי על טמאה משום חמור על הקל, ובכ"ז הולרך
 כאן לומר לענין דנוהג אמ"ה מזד לאיברים עומדת משום
 דלומר שלאו לאיברים עומדת לא נוכל כלל משום שהי'
 חלוק אז מדין בשר מן החי שבה תיבוק צעט הלידה גם
 למ"ד זה דלאו לאיברים עומדת לפי שיטת רש"י ז"ל הכ"ל
 ועל איסור במ"ה אינו נקרא חמור על הקל דנוהג ג"כ
 בב"ג כמו שהזכרנו מקודם, לכן לא עמדו הסו' בקושייתם
 על דברי ר' יוחנן, דלדידה לדבריו היינו מולאים איזה
 תנא שיסבור כוותיה והיינו ר' יהודה בר פלוגת' דלעיל
 שם, ואך לריש לקיש מקשו התוס' שפיר דכמין סובר,
 דאם יסבור כר' אלעזר א"כ חף אס לאו לאיברים עומדת
 היה לריך ג"כ להיות נוהג בטרופה כמו בטמאה מזד
 ההיקש לדס כהג"ל, וגם אם יסבור כר' יהודה לא הוי
 ג"כ שפיר דאפילו אס לאו לאיברים עומדת היה לריך
 להיות נוהג בטרופה כמו בטמאה לדבריו מזד
 חמור על קל, ולא נוכל לומר לדידה דאינו נוהג מזד
 במ"ה שהוא ג"כ חמור כמו אמ"ה, דהא ר"ל סובר
 דלמדין אמ"ה ובמ"ה מחד קרא, כמו שהזכרנו כל זאת
 מקודם, ולא אמרינן בזה ענין דאין אהע"א, דהוי כמו
 שם ענין אחד, ולכן אין לומר רק שאינו חל אך משום
 טריפה, וע"ז אויל קושיית התוס' שפיר דאף אס יסבור
 כר' יהודה יהיה ראוי לחול עליו משום חמור על הקל,
 ואס יסבור כרבנן א"כ חף אי לאיברים עומדת הוי ג"כ
 אינו נוהג מזד הדרשה דכל שבשרו מותר אחת מלוה כו',
 וע"כ נימא מזד דרזו התוס' שיהיה קושייתם אויל גם
 לשיטת רש"י ז"ל לכן העמידו דבריהם בקושייתם הכ"ל
 על ריש לקיש ולא על דברי ר' יוחנן. כנ"ל לומר בענפי:

שהקשו התוס' אם יהיה סובר כר' אלעזר שסובר דנוהג
 מזד ההיקש. ולכאורה לא כנין דאמאי לא עמדו התוס'
 בקושייתם מקודם על ר' יוחנן כמה שסובר דנוהג בטרופה
 מזד דלאיברים עומדת יקשו דכמין ס"ל אי כר' יהודה
 ור' אלעזר אמאי לריך הטעם דלאיברים עומדת הא בל"ז
 שפיר מה דנוהג דלר' יהודה יהיה חל מזד חמור על הקל
 ולר"א יהיה נוהג מזד ההיקש, ואי כרבנן גם אי
 לאיברים עומדת לא הוי ג"כ נוהג מזד דכל שבשרו מותר
 וכו', ולפי דברינו הכ"ל ניחא דלרבי יוחנן הוי אמרינן
 דסובר שפיר כר' יהודה דנוהג בטמאה מזד חמור על
 הקל, ואינו סובר הדרשה דכל מי שבשרו מותר וכו',
 לכן אי לאיברים עומדת הוי שפיר חל אמ"ה בטרופה,
 והולרך לומר דלאיברים עומדת דהי לאו לא הוי נוהג
 מזד בשר מ"ה דקדום לפי שיטת רש"י ז"ל הכ"ל דע"ז
 נוכל לומר חמור על קל, דבשר מ"ה חמור שנוהג ג"כ
 בב"ג, ור' יוחנן לשיטתו דליבך מתרי קראי כהג"ל,
 וכן נלריך לומר באמת לעיל לרבי יהודה מדסובר
 דאבר מ"ה נוהג בטמאה מזד דחל חמור על קל, דכיון
 דלא דריש המיטעו דהקרא דכל שבשרו מותר וכו' הכ"ל
 כמו שדרשו שם רבנן ח"כ בודאי אית' גם איסור דבשר
 מן החי בטמאה, וקשה לכ"ז ר"ה הכ"ל גם לר' יהודה
 דחוק הוא חל האיסור אמ"ה ע"ז דבמ"ה דלאו חמור
 עליה, דבודאי איירי ר' יהודה בדאית ביה כזית בשר
 בהאבר, דאל"כ לא היינו לריבין לומר שם דאבר מ"ה
 חל מזד חמור על הקל, דבלאו הכי ניחא הא דחל,
 דכיון דליבא כזית מקודם הוי חל חף אס לא היה
 איסור חמור, דהא איסור שלם חל על חזי שיעור כדברי
 התוס' הכ"ל, וא"כ דמייירי ר' יהודה בדאית ביה כזית
 לא הוי ראוי לחול לר' יהודה האיסור דאמ"ה שבה אח"כ
 על איסור של במ"ה דקדום שחמור כמוהו שאסור ג"כ
 לב"ג, דבשלא לר' אלעזר הכ"ל דסובר שנוהג אמ"ה
 בטמאה מזד ההיקש לדס, לכן כמו דאמרינן על איסור
 טמאה שהראה לנו התורה בההיקש שחל על טמאה, כן
 נוכל לומר י"כ שהראה לנו התורה בזה ג"כ שנוהג אמ"ה
 וחל גם על איסור החמור כמוהו היינו במ"ה, ואך לר'
 יהודה דטעמיה מזד שחמור חל על קל, הוי קשה דלא
 הוה ראוי לחול מזד במ"ה שמקודם שחמור ג"כ כמו
 אמ"ה, ולכן בודאי נלריך לומר גם לר' יהודה בעלמנו
 שסובר ג"כ כמאן דחמר דלאיברים עומדת לכן באו שני
 האיסורים צבת אחת היינו אמ"ה ובמ"ה כמו דאמרינן
 כאן לר' יוחנן באיסור במ"ה ואיסור טריפה, וזה דל"ל
 ר' יהודה שם דנוהג מזד חמור על קל חף לפי מה
 דאמרינן שסובר שלאיברים עומדת שבה האיסור דאמ"ה

דף קה ע"א בגמרא הקשו שם וז"ל . וסבר רב אפשר לסחטנו אסור והאמר רב כוית בשר שנבל לתוך יורה של חלב רותח הבשר אסור והחלב מותר . וקשה הא המעט חלב שנבלע בבשר נעשה נבלה ואח"כ כשחזר ונפלט לשאר החלב נתערבה חלב נבלה בחלב היתר והוי מין במינו דאית ליה לרב דבאלף לא בטיל והי' לריך להיות אסור כל החלב שבירה . ואם נימא דסבר רב אפשר לסחטנו דהיינו דלא היה מקודש ששים ונתערב אח"כ עם עוד היתר ואיכא ששים מותר, ניחא, דמעט החלב שנכנס ונבלע מתחלה בהחתיכה אף דמתחילה נאסר דלא היה בהחלב המעט ששים , עכ"ז אח"כ כשחזרה ופלטת החתיכה המעט החלב לתוך שאר החלב שבירה חוזר וניתר ע"י צירוף הששים שאח"כ דשאר החלב , ויהיה שפיר מה דקאמר רב דהחלב מותר . ורלה הגמ' לשנות מקודם דסובר רב גדי אסרה תורה ולא חלב , דהיינו אפילו החלב המעט שנבלע מתחילה לתוך הבשר לא נאסרה , דהתורה לא אסרה איסור בב"ח כי אם הבשר שנתבשל המובלע בחלב אבל לא החלב המובלע מבשר . ופריך עוד והא חלי זית בשר וחלי זית חלב שבשלין וע"ז ואמר רב דלוקה על אכילתו ואינו לוקה על ציטולו , וא"כ גם על האכילה אמאי לוקה הא חלי שיעור הוא . ולא נבין לשיטת ר"ת דסובר בענין טעם כעיקר האסור , דסובר דנהפך היתר להיות כולו אסור דלוקה על כל כוית מהיתר אע"ג דלא יאכל הפרס כבולו וגם דלא אכיל הכוית מהאיסור אף אם יאכל הפרס מההיתר שנבלע בו האיסור דאמרין שנהפך זה היתר משום הקרא דוכל משרת לרבנן או מגיעולי מדין לרבי עקיבא כמו דאיתא בפרק אלו עוברין , להיות כולו איסור כמו חלב ממש וכדומה , כמו שהביא שיטתו זה הרא"ש בפרק גיד הנשה . א"כ גם כאן אף דנימא דגדי אסרה תורה ולא חלב , בכל זאת אם גדי אסרה תורה דהוי הגדי כחתיכה איסור וטעמו מובלע בהחלב , לא גרע זה מואם היה נבלע איזה שום איסור במים או בשאר איזה היתר דחוזר היתר להיות כולו איסור כמו שאם הי' איסור מתחילתו משום טעם כעיקר לר"ת , א"כ לפי מה דמסיק הגמרא שם דאיירי רב שבא מורה גדולה , דהיינו שהי' מתחילה בהצטול כוית שלם מהבשר וגם כוית שלם מהחלב שהי' מתחילה שיעור שלם ככאן , ונהפך החלב להיות כולו איסור משום טעם הבשר שנבלע בהחלב והי' לריך או ללקות על כל זית זית מהחלב , וא"כ אף אם נלקחה מהורה הנ"ל חלי זית מהבשר הנ"ל וחלי זית מהחלב הנ"ל , בודאי ראוי להיות שני חלאי זיתים הנ"ל מה דאיסור א' מזד איסור עלמא , ואחד מזל

טעם האיסור להיות מזורף בין שניהם שיעור שלם של איסור דהיינו כוית שלם להיות לוקין עליהם לשיטת ר"ת אף אי אמרין דגדי אסרה תורה ולא חלב , ורק דאית' מחלוקת הפוסקים בזה אם לוקה על זה אם לאו מזד דהקרא דכל דבר אשר יבא באש הוי רק עשה , ואפילו לרבנן דילפי דין טעם כעיקר לכל איסורים שבחורה ממשרת מק"ו מזיר גם כן אין עושין מן הדין , ואפילו אם נקרא זה צנין אב או מה מלינו ג"כ אין עושין מן זה הדין כמו שסובר הרא"ש ד בענין זה דטעם כעיקר , וגם להפוסקים דלקי אית' שיטת אייה פוסקים שסוברים דלא לקי רק אם אכל פרס מההיתר שנבלע בו האיסור ושיחא כוית מהאיסור בתוך אכילת פרס מההיתר . ועוד איתא שיטת הפוסקים לפי מה דנימא שילקה דאינו לריך שיאכל הפרס מההיתר ממש רק שיאכל שיעור כוית מהאיסור בתוך זמן שיעור אכילת פרס דאז לקי לכלכוית , ושיטה זו איתא בהרא"ש בפרק גיד הנשה שהביא זה בשם רבינו חיים ז"ל . ואך לשיטת ר"ת הנ"ל דנהפך היתר להיות כולו איסור ממש אף דליכא כוית בכדי אכילת פרס ולוקין ג"כ על כל כוית דהיתר , א"כ בכאן גמי אף אם גדי אסרה תורה ולא חלב , הוי בכל זאת אסור החלב משום טעם בשר הגדי שנבלע בהחלב דהוא כאיסור חלב ודם ולוקין עליו , ולמה הולכה הגמרא לגוד מזה התירון דמקודם עבור דאמר רב ד'וקין על חלי זית בשר וחלי זית חלב הא לפי שיטתו זו אחי שפיר בהא דלוקין על צירופן של שני חלאי זיתים הנ"ל כנ"ל :

והבם אחד אמר לי תירון ע"ז מזד דאין פסקינן כר"ע דיליף דין טעם כעיקר מגיעולי מדין , דאין קיימ"ל דקדירה בת יומה לא פגמה , וכיון דלא פגמה לא הוי חידוש ומלי למילף , בסוגיית הגמ' בפרק אלו עוברין , ובודאי סובר רב ג"כ בהפסק הלכה שלנו דשפיר ילפינן דין טעם כשבקר מגיעולי מדין , וזאת ידעינן ג"כ שרב סובר שמין במינו חמור יותר ממין בשאינו מינו דהא סובר בפסחים כ"ט ע"ב דמין במינו במשהו ובשאינו מינו בששים , לכן נו"ל לרד"י דסובר דמעטעם זה הלריכה התורה להגיעיל כלי מדין רק משום דישתמש בו היתר שיהי' ממינו של האיסור שהוא חמיר אליבא דרב שהוא במשהו , ע"ז החמירה התורה לעשות טעם כעיקר והוא מדאורייתא , אבל במין בשאינו מינו דקיל לפי פסק דגינו ממינו דבטל שפיר בששים טבל לומר לרב דליכא ליגמד על זה מהתורה לילף על דין טעם כעיקר , וא"כ יהי' לרב הדין של טעם כעיקר דאינו מינו רק מדרבנן , ולכן יהא שפיר כאן מה דקא' הגמרא דאם

התורה לרב כ"א במינו שהוא חמור לדידה ושלח במינו
 חין לנו קרא ע"ז רק שיהיה לרב מדרבנן, ולכן שפיר
 מקשי הגמ' כאן לאזיל לרב דאם גדי אסרה תורה ולא
 חלב חין יכול רב לפסוק דיהא לוקה על חני זית חלב
 שנבלע מטעם בשר עם חני זית בשר שנבלע מטעם חלב
 כ"ל :

ואננם יקשה דהא משמע דרב סובר כרבנן דר"ע
 דהנה איתא בפסחים בפ' הנ"ל ורבנן אמאי
 לא ילפי מגיעולי מדין, ומשני דסובריס דגיעולי מדין
 חידוש הוא דהא כל נותן טעם לפגם מותר דגמרינן מנביל'
 והכא אסור, ור"ע כדר' חייא ברביה דרב הונא דקדירה
 בת יומא לאו נותן טעם לפגם הוא ולא אסרה תורה
 רק בת יומא, ורבנן קדירה בת יומא נמי אי אפשר דלא
 פגמה פורתא, ולכן מדרבנן דאסרה תורה באיזה קדירה
 שיהיה, אסרה התורה בזה גם נותן טעם לפגם, והוי
 חידוש דלא הוי כאן כבכל מקום דנותן טעם לפגם מותר
 דגמרינן מנבילה, ע"כ מוכן דברי הגמ' דסם :

וצריכינן אנו להבין לכאורה במאי דקאמ' הגמ' דבכ"מ
 נותן טעם לפגם מותר, והא כיון דחזינן בגיעולי
 מדין דאסרה התורה דאמרינן לרבנן דבאמת הוי אסור
 בזה דגיעולי מדין גם קדירה שאינה בת יומא, דבת יומא
 ואינה בת יומא הוו שוין לדידהו כמ"ש ההוא' סם ד"ה
 ורבנן, וא"כ היה לריך להיות הדין באמת בכל מקום
 דיהיה אסור כל נותן טעם לפגם דהיינו קדירה שאינה
 בת יומא לרבנן כמו בזה דגיעולי מדין, וא"כ נלרין לידע
 דאמאי נללה לומר דבר חדש כזה דזה דגיעולי מדין הוי
 חידוש, וילפינן מנבילה, דהא הוי שפיר יותר לומר דנבילה
 איירי בצרחה מעיקרא ויגילוף מזה דטעם לפגם
 באמת אסור בכ"מ ולא יהא חידוש, כאן מבכל מקום דבכל
 מקום הוא נמי הדין בן, דדוחק לומר דגיעולי מדין
 היה הדין לאסור נותן טעם לפגם להוראת שעה בלבד
 ולא לדורות ובכל מקום גמרינן מנבילה. דדוחק הוא
 לומר כך, דהא כפי פשט האמתי משמע שעינן דגיעולי
 מדין הוא דין דילפינן מניה גם השתא על כל מקום,
 ואם בן לריבין אנו להבין דמהו פשט דחידוש בזה,
 ונכריח לומר דכוונת הגמ' כך הוא דכל נותן טעם לפגם
 מותר דהיינו נותן טעם לפגם דבעין מלך דגמרינן מנבילה
 בדומיא דנבילה, דגיעולי מדין לא אסרה התורה
 רק טעם פגם שנתהווה על ידי בלוע דקדירה כמו
 דאיירי הקרא סם, ולכן זה גופא הוי חידוש מה דחלקה
 התורה פגם דקדירה מפגם דבעין כה גופא הוי חידוש,
 ולכן זה החילוק גופא דפגמין זה מזה לא ידעינן זה רק
 לרבנן דסובריס דגם קדירה בת יומא פגמה ואפ"ה אסרה

נימא לרב דגדי אסרה תורה ולא חלב דחין לריך להיות
 לוקין על חני זית מבשר וחני זית מחלב שנבלע בהחלב
 טעם הבשר משום טעם כעיקר, מלך שהוא שלא
 במינו ואינו לרב רק מדרבנן, וא"ל דנוכל למילף לרב
 דין טעם כעיקר בשלא במינו מן התורה גם כן מהקרא
 דמשרת, דא"כ יהא מיותר לדידה הקרא דגיעולי מדין.
 דבשלמא לרבנן דר' עקיבא דילפי נמי דין טעם כעיקר
 מהקרא דמשרת, ככ"ז נלרך להם הקרא דגיעולי מדין
 להשמיענו החידוש דנותן טעם לפגם דלא הוי ידעינן זה
 בלא הקרא, אבל לפי פסק דיננו דפסקין דקדירה בת
 יומא לא פגמה והיינו כמו דסובר ר' עקיבא דפסחים
 הנ"ל, ולא הוי באמת גיעולי מדין חידוש כלל, א"כ לא
 נלרין לזה דטעם הקדירה אינו קרא עוד אם הוי ילפינן
 זה ממשרת, ולמאי הוי לריבין הקרא דגיעולי מדין, אם
 לא דבאמת נשאר זה ידעינן דין דטעם כעיקר מגיעולי
 מדין והקרא דוכל משרת להיתר מלטרף לאיסור כסוגיית
 הגמרא דפסחים סם, וא"כ חוזר דברינו בזה דשמא הוא
 רק מלך במינו שהוא חמור אליבא דרב שאין לו ביטול,
 אבל בשאינו מינו דקיל שיש לו ביטול הוי באמת דין
 טעם כעיקר רק מדרבנן אליבא דרב, וא"כ הוי שפיר
 הדברים הנ"ל דכאן איירי לרב, ולכן קאמ' הגמ' שפיר
 שאם נימא דגדי אסרה תורה ולא חלב דלא ילקה על
 חני זית חלב שנבלע בו טעם דבשר עם חני זית בשר
 שנבלע בו טעם חלב שנבלע זה עם זה אף דבא מורה
 גדולה מלך כהנ"ל :

וזה חין לומר דלעולם סובר רב דין דטעם כעיקר אפי'
 באינו מינו הוא מדאורייתא דילפינן זה שפיר
 מהקרא דמשרת, ואי נימא דהיה מיותר הקרא דגיעולי
 מדין, ע"ז נימא דלריבין הקרא דגיעולי מדין לגופא,
 דהיינו על הדין דבליעה ופליטה, והראה לנו הקרא דמהני
 לבלי איסור ענין דהגעלה לפלוט מה שנבלע, זה אינו,
 דסובר הגמ' דזה לא לריבין שום קרא ידעינן זה מלך
 הסברא, דכדרך בליעתו כך הוא פליטתו, וכן בכל
 דבר הגעלה מרותחין וליבון שכמו שנלע מקודם ע"ז דבר
 זה כן יפלוט בודאי אח"כ בזה הדבר ג"כ, וא"כ כיון
 דלגופי' לא אילטריך, חוזרים דברינו הנ"ל דלט"פ אינו
 נלרך דהא לפי פסק דיננו פסקין דקדירה שאינה בת יומ'
 הוה מותר והתורה לא אסרה רק קדירה בת יומא דלא
 פגמה כלל כר"ע הנ"ל, ובדאי סובר רב ג"כ כפי פסק
 הדין, וא"כ אם נילף דין דטעם כעיקר ממשרת לא אחי
 זה דגיעולי מדין לשום דבר, ובודאי נימא דאחי זה
 דמשרת להיתר מלטרף לאיסור ואחי זה דגיעולי מדין לטעם
 כעיקר ככולי' כר"ע כהנ"ל, ונשאר הקושי' דשמא לא אסרה

אזתה הסורה וא"כ ה"ה דכן נמי קדירה שאינה צ"י
 רשיון הן כמ"ס התוס' הג"ל דנמי אסור, ולכן לרדורו
 היינו לרבנן ידעינן שפיר החילוק דפגמין מקדירה לדבעין
 מה דגמרינן מנבילה, אבל לר"ע דסובר דאיידי הקרא
 בקדירה צת יומא וקדירה צ"י אינה פגמה כלל, אם כן
 לא ידעינן שום חילוק מצעין לקדירה דיהי' חילוק מפגמין
 מזה לזה דהא ענין דגיבולו מדיון לא איירי כלל מענין
 דפגם רק מענין דשבח :

אינה צ"י משמן של עכו"ם דתנן בפ' אין מעמידין דאסור
 ומפרש שמואל בגמ' משום דזליפתן של כלים אחרותא,
 וקאמ' שם עוד דר' יהודה נשיאה וצ"ד גמנו עליו והסירו
 משום דקסברי גותן טעם לפגם מותר. וטעם לפגם
 דקאמ' שם היינו דנפגס מלד הכלי דאינה צ"י דח"ל
 דטעם לפגם דשם מלד דגם אפילו השמנונית צעין
 דשמן הוא פוגם, דא"כ קשיא ממיתוין דהתם דאוסר
 השמן ודבש מחיר דטעם המתניתין דבש הוא מלד גותן
 טעם לפגם כדקאמ' שם בגמ' וא"כ אמאי אסרו צשמן
 הא ר"י נשיאה הסיר ג"כ שמן משום דפגם ובודאי מלד
 דבש הוא פוגם גם צעין ופגם דשמן אינו פוגם
 רק מלד הבלוע דכלי שהיא אינה צ"י ור' יהודה נשיאה
 ובית דינו הסירו גם זה הפגם, ואמאי לא נחיש שמהי'
 השמן בכלי של עכו"ם צ"י, ובודאי מלד דסתם כש"ע
 אינם צ"י, עכת"ד דברי התוס' דשם. וקשה כיון דכתבו
 גם התוס' שברא זו דנוכל לחלק בין פגם צעין לפגם דכלי
 א"כ היו יכולים התוספות להעמיד גם המומר דרצ
 דאיידי רצ בכלים שאינם בני יומן דסובר רב דפגם
 כזה אסור, ובעברא שברא דמספקא לכו הוא מלד
 דיכולין אנו לחלק דזה דשחיטה הוא פגם ע"י כלי, וזה
 דעברא הוא פגם צעין שברא דיכול להיות דסובר רב
 בזה דמותר. ואיחא קשיא זו בחידושי רע"א ז"ל ביו"ד
 בסיומן יו"ד, וכתב הוא ז"ל דודאי מה דמחלקין בין פגם
 לפגם הוי רק מדרבנן דלענין דאורייתא בודאי אין שייך
 לחלק בזה ולכן אם נימא דפגם צעין דפוגם דמותר
 דודאי מותר מדאורייתא גם פגם דכלי ולומר דאוסר
 רב צכאן בפגם דכלי משום איסור דרבנן מלד דהפגם
 שעי' הכלי אינו פגם כ"כ וגזרו חכמים בזה הפגם אפי'
 לשבח יהיה קשה דאמאי קאמר רב ההיתר שלו על ידי
 קליפה בלשון דיעבד הא אפילו לכתחילה הי' מותר לחתוך
 על סמך שיקלוף אחר כך דבמידי שהו רק מדרבנן
 קיי"ל דמותר לו לעשות מעשה על סמך שיתקן אח"כ.
 דלא חיישינן במידי שהו רק מדרבנן לשמא יבטח כמו
 שהביא הרא"ש בדין רוב מזונין אלל שחיטה מומחין פן
 דאף שצריכין אנו לצדקו אם יודע הל' שחיטה אף דרו"ס
 א"ש מומחין הן שאין סומכין לכתחילה על הרוב במקום
 שיכולין לבררו עכ"ל מותר ליתן לו לכתחילה לשחוט כך
 בלי צדיקה מתחילה על סמך שיבדקנו אח"כ ואין אנו
 חוששין שמא ישכח לצדקו, דבמידי דרבנן לא חיישינן שמא
 ישכח, וכן הביא הס"ך ביו"ד בסיומן יו"ד בשם מהרש"ל
 דמותר ג"כ לחתוך בסכין איסור דאינו צ"י איזה דבר רותח
 דאינו לריך רק קליפה על סמך שיקלוף אחר כך דהו'
 גם כן מלד דאינו בן יומא אינו אסור רק מדרבנן

והנה איחא בפסחים דף ל"ט ע"א דסובר רב דקדירות
 בפסח יבצרו דהיינו דסובר דגותן טעם לפגם
 אסור וגם סובר דתמן אסור לאחר זמנו כר' יהודה דדף
 כ"ח שם כפירש"י שם, והקשו התוס' ד"ה אמר והא
 עכברא שברא מספקא להגמ' במסכת ע"ז דף סח ע"ב
 בזה דאוסר רב דמאיוה טעם אסור אי דסובר דגותן טעם
 לפגם אסור או דסובר דמותר והכא מלד דהוי לשבח,
 וא"כ אמאי מספקא לכו, הא בודאי סובר דגותן טעם
 לפגם אסור מדקא' קדירות בפסח יבצרו, וכתבו דאינו
 מותר גותן טעם לפגם רק בדיעבד אבל להשתמש בקדירה
 לכתחילה אסור דגזרינן אינה צת יומא אטו צת יומא
 כמו דאיחא בע"ז שם, ולכן מלד דאסור לכתחילה לכן
 שפיר יבצרו. ועוד כתבו התוס' שם דבעברא שברא
 שרי לפי שפגם טעמו צעין אבל הכא אינו פוגם אלא
 מלד ששהה בדופני הכלי דהיינו פגם מלד הכלי עכ"ל
 התוס' שם, וא"כ לפי תירוץ זה דהתוס' דסובר גם רב
 החילוק הג"ל דמצעין לכלי מוכרח רב לסבור כרבנן דר"ע
 דלרבנן ידעינן שפיר זה החילוק דמצעין לכלי כג"ל וא"כ
 חזיקן באמת דרב סובר כרבנן והוי לדידיה גיעולי מדיון
 חידוש, ובודאי סובר ג"כ דילוף טעם כעיקר ממשרת
 דהיינו כרבנן א"כ ידעינן נמי גם מין בשאינו מינו בדין
 טעם כעיקר והוי באמת מדאורייתא ומורה קושייתנו הג"ל
 דנימא דמלד זה סובר דלוקה על חצי זית בשר ומאי זה
 חלב שבשלו זה עם זה אף אם נימא דגדי אסרה תורה
 ולא חלב מדאיידי ביורה גדולה כג"ל דלכן הוי לוקה גם
 על חלב כבשר מלד דין טעם כעיקר לפי שיטת ר"ת ז"ל
 כג"ל :

וידין להקשות דהנה איחא בתוס' לעיל דף ח' ע"ב
 ד"ה השוחט בסכין של עכו"ם רב אמר קולף
 שכתבו שריך להעמיד ביודעינן בה שהיא צ"י דאל"ה הוי
 גותן טעם לפגם והתם כלי של עכו"ם אינה צ"י, וגבי
 עכברא שברא מספקא לה להגמ' אם סובר דלעיל"פ
 אסור או מותר ועכברא שברא אשביחא משבח, וא"כ
 אם נימא דמותר אמאי קולף כחן לרב, וריך להעמיד
 ביודעינן בו שהיא צ"י, וכתבו דראיה דסתם כלי של עכו"ם

דלכן הוי מותר ולא חיישין בזה לשמא ישכח, ואם כן גם כאן למה אמר לישראל דקולף דמשמע רק דיעבד הא מותר לשחוט גם לכתחילה על סמך שיקלפנו אח"כ. ולכן הוי כוונת התוספות כאן כך, דלוי מיירי כאן בסכין שאינו צ"י היינו בסתם סכין של עכו"ם שהוא אינו צ"י הוי מותר לשחוט לכתחילה בסכין זה על סמך שיקלוף אח"כ וא"כ אמאי קולף לרב, דכוונתם דלמאי תני לישראל דקולף דהוא לישראל דיעבד הא אפילו לכתחילה היה מותר ליתן לו לשחוט על סמך שיקלוף אח"כ, ולכן הביא רבינו רע"א ז"ל ראיה מדברי התוס' אלו לדברי מהרש"ל וסובר בענין דמהרש"ל שכמו דמתיר בדבר שאינו אסור רק לכתחילה על סמך שלאח"כ כן הוי מותר לסברתו גם אפילו בדבר שאסור מדרבנן אף דיעבד על סמך שלאחר כך, דלכן הוי מותר ענין דתוס' זה לענין דמהרש"ל דאינו צ"י. ע"ש:

יעיין בספר בית הלוי חלק שני (סו' 11) דלדבריו הוי זה להיפך, דהנה כתב בענין דבעל העיטור דרוב מלווין אלל שחיטה מומחין הן דסובר דכ"ז נלריך בדיקה מקודם וגם סובר דכשר דיעבד בלא בדיקה והוא היקל מהשומע הגאונים דהויין מלריבין בדיקה אף דיעבד כמו שהביא הרא"ש על שם, ובעל העיטור מכשיר דיעבד בלא בדיקה, ורק לשיטתם איתא קולא זו דמותר ליתן לו לכתחילה על סמך של אח"כ, ובעל העיטור לא נזכר קולא זו דעל סמך. ועיין בהגהת אשר"י שכתב ג"כ בשם א"י וז"ל דדוקא דיעבד היכא שכבר שחט סמכינן הרובא אע"ג דאיתו קמן למיבדקא א"ל למיבדקי' משום דסמכינן ארובא, וכתב יותר רבנא דאם אפילו בזה התרגולא ליד רשע דהיינו דנגבד ואח"כ נמלאת שחוטה אף דאיבא למימר בוודאי דלא גמיר ולא שחיט, בכ"ז סמכינן גם בזה ארובא ואינו לריך למיבדקיה, וסו"ס דאבל לכתחילה לא שדקינן ליה למישהט עד דבדקינן ליה מלך דכל היכא דאיכא לברורי לא סמכינן ארובא, ומשמע מלשוננו דמהם דבריו דאפילו על סמך אסור ליתן לו לכתחילה, וכן איתא בש"ע י"ד סימן א' דכתב הרמ"א דיש אומרים דחין לבטוח רק דיעבד אבל לכתחילה אין לסמוך ארובא במקום שיכולין לבררו אף באופן דעל סמך כדעיינן שם דהוא הו"ל על המחבר, וגם המחבר שהתיר לא התיר ג"כ רק באופן דעל סמך כמו שהביא שם הש"ך בשם הב"י, ועיין ברמ"א ג"כ בשם א"י, ורק דרמ"א החמיר עוד עליו דאפילו גם דיעבד לריך בדיקה, שהי' בו כל התמרות דלכתחילה אסור ליתן לו גם על סמך ודיעבד לריך ג"כ בדיקה דהוא מלך שטת הגאונים ז"ל כ"ל:

יעיין בתבואות שור שהק' לשיטת בעל העיטור דמאזיה סברנא אומר ליתן לו לכתחילה על סמך, דהא חזינן לשיטת הגאונים ז"ל אף דהלכריבו גם דיעבד לבדקו ובכ"ז התירו לכתחילה ליתן לו על סמך דאח"כ א"כ כ"ש לפי שיטתו דהקיל יותר לענין דיעבד גם בלא בדיקה אף אי איתיה קמן למיבדקיה, דכ"ש דבדאי היה ראוי להיות דיהי' מותר ליתן לו גם לכתחילה על סמך שיבדקנו אח"כ. ועיין בספר ב"ה הג"ל דמתרץ זה, דהסברא הוי להיפך, דהיינו אם מדאורייתא מותר כך בלא בדיקה כלל ואך חכמים הלכריבו בדיקה, ולכן אם איזו אדם רוצה לשחוט מקודם בלא ברור מה שתקנו חכמים לבדוק אותו ורק שיקיים תקנתם אח"כ הו"ל ג"כ מותר, ורק דזה הו"ל דוקא אם אח"כ נלריך ג"כ לקיים תקנת רבנן כמקודם, שלכן אין לנו חילוק באיזה זמן שרוצה האדם לקיים התיקון הג"ל מהבירור, ואך אם אח"כ אינו נלרך להבירור עוד דהיינו דהתקנת חכמים הו"ל רק לענין לכתחילה אבל לא לענין דיעבד, א"כ אין יכול האדם לקיים תקנת חכמים מה דהלכריבו לעשות זאת מקודם בתורת חוב צמה שיחמיר האדם על עצמו יותר ויעשה התיקון גם לאחר המעשה בעת שאינו לריך עוד להתיקון דלא יתוקן בזו החומרא שהחמיר ע"ע יותר מכפי החוב כפי התיקון דרבנן והיינו גם לאחר המעשה לתקן בזה התורת חוב מה שהי' עליו מקודם, כדומה שלקח לולב של אשירה דיכול אח"כ ליטול לולב הכשר ללאות בו דאינו מגרע שום דבר לענין ליאח ידי חובת המלוה בזה שנטל הלולב של האשירה מקודם, אבל אם נטל לולב של עכו"ם דאינו יולא בזה לכתחילה ואם עבר ונטל מעכו"ם דעבר הענין לכתחילה, שעל זה ליכא עוד שום תיקון לתקן זאת אפילו אם יקח אחר כך לולב מישראל ללאות בו דלא יתוקן בזה הריעותא שקלקל מקודם, בנטילת הלולב אח"כ מישראל דהא כבר יולא בזה דשל עכו"ם, ולכן בזה דיחמיר ע"ע יותר מכפי הדין שלריך עתה, בוודאי לא יתקן בזו החומרא החוב דרבנן דמלך הדין לכתחילה שמקודם, וכן הוא כאן לענין ברור דבדיקת השחיטה, דאם נימא כסברת הגאונים דלריך גם דיעבד דהיינו גם לאחר השחיטה התקנת חז"ל דהבדיקה לכן מה נפקא מנה אם יעשה האדם התקנת חכמים קודם השחיטה או אח"כ, וליכא רק החששא דשמא ישכח, וכיון דלא הוי רק מילתא דרבנן לא חיישין שמא ישכח אח"כ, ע"כ הוי מותר על סמך, ואך לשיטת בעל העיטור והא"ז הג"ל ססוברים דדיעבד לאחר השחיטה אינו לריך עוד הבירור דלא הי' או התקנת חז"ל, א"כ בוודאי לא יוכל האדם לומר שיתקן התקנה הג"ל דבירור שמקודם השחיטה בלא"כ, דהא מקודם היה זה בתורת

זה דאינו הגזירה דרבנן רק לכתחילה, ולכן לא הוי דברי ספר בית הלוי הנ"ל כדברי רבנו ע"א הנ"ל דהא לפי דברי הספר הנ"ל ליכא ראייה מדבר התוספות להמרה"ל:

ונחזור לענייננו הפקדום לפי דברינו הנ"ל דכוונת הגמרא דפסחים גיעולי מדין חידוש, דדוחק הוא דהוראת שעה היתה, ורק דהפסח הוא מה דחילקה התורה פגם צעין דכבילה מפגם דכלי מדין, וזה נופא הוי החידוש מה דחילקה התורה בזה, א"כ הוי זה החילוק דפגמים גם לענין דאורייתא דלא כדברי רע"א הנ"ל, ואך דמוכרחין אנו לומר כך דהא וודאי דוחק מאוד לומר דהוראת שעה היתה:

ואין להקשות דהא מהתוס' דדף ע' הנ"ל הוי ראייה כדברי רע"א מלד קושיית העולם כמ"ש, דהנה באמת הוי יותר קשה לפי דברי רע"א הנ"ל בזה דכתבו התוספות שדרך להעמיד זה שיודעין שהיא ב"י דהא אם לא נימא דכוונת הגמ' דפסחים דהחילוק בין הפגמים, ורק דנימא דהחידוש כפי דדוחק דהוראת שעה היתה, ונימא דליכא ראייה מזה דלא יהיה כסדרת רע"א הנ"ל, ואך דנימא באמת דהחילוק דפגמים הוי רק לענין דרבנן כדבריו, ולפי אלו הדברים לא יחא ראייה דרב דאמר דקדרות בפסח ישברו אף לפי תירוצ שני דהתוספות דמחלק בין הפגמים דיהיה סובר כרבנן דרבי עקיבא, כיון דנימא דכוונת הגמרא דפסחים דלא איירי כלל בצעין החילוק דפגמין, ורק דיהי' ראי' מזו הגמ' כתחילה דברינו הנ"ל דנוכל לומר דמהיכא היתו נדע לרב טעם דקייקר על שלא צמיו דשמא לא הלכיתה התורה הגעלה רק מבט דשמא ישמש צמינו, לרב דסובר דמינו אין לו ציטול, דלא נימא דידע דין טכ"ע בשאינו מינו ממשרת מלד כהנ"ל דהוי הקרא גיעולי מדין מותר דלגופא לא אלטרין דמשמע בכ"מ בוודאי דענין דהגעלה דכבולטו כך פולטו, וידעין זה גם מלד הסברא, ולהראות לנו מענין דטעם לפגם מהחידוש ע"ז הא בוודאי פסק גם רב כפי פסק דיננו דהיינו כר"ע דקדירה ב"י לא פגמה כלל וטעם לפגם אף דקדירה הוי ג"כ מותר, ומכריחין בוודאי לומר גם לרב לפי פסק הדין דידעין טעם כעיקר מגיעולי מדין ומשרת יהי' לפי פסק הדין ליהיה מלטרף לאיסור דהיינו כר"ע וכדפסקין אן כדבריו דכן נימא גם לרב ולענין שלא צמינו דבטל הוי נימא באמת דהוי רק מדרבנן, דלפ"ו כענין תחלת דברינו הוי יותר קשה דברי התוספות דדף ע' הנ"ל דמה שכתבו שדרך להעמיד בוודעין שהיה בא יומא, דהא גם בכ"י אינו אסור רק מלד טעם כעיקר ולא הוי רק דרבנן א"כ לפי דברי רע"א דמפני מה לא

חוב לקיים תקנת חז"ל ואח"כ לא יהיה זאת עליו רק בהירת חומרא בעלמא, ומהחומרא שיחמיר האדם ע"ע אח"כ לא יתוקן בזה חובתו מה שהיתה עליו מקודם השמיטה, וכן כתב בס' הנ"ל ג"כ לענין דמהרש"ל הנ"ל דזה הוא ג"כ המחלוקת דרש"ל ורמ"א דסומן י' דהיינו שאף דהרמ"א סובר ג"כ בוודאי כשיטת הרא"ש הנ"ל דצמינו דרבנן לא חיישינן לשמוא ישכח אח"כ ובוודאי מהיר צבדיקה מומחה בעל סמך, בכ"ז פליג כאן בצמין שאינו צן יומו דאסור לשחוט צו בעל סמך דאח"פ, מלד דכאן צמינו ב"י ליכא אח"כ צדיעבד אותה הגזירה ממש מה שהי' אסור לכתחילה מקודם מלד אנו צ"י, וא"כ לא יתוקן ג"כ אם יעבור על הגזירה דרבנן ויחתוך בצמין זה צמה שרואה לתקן אח"כ בזה דיקלוק, כיון שאח"כ אינו לריך עוד מלד הדין הקליפה ורק שיחמיר ע"ע יותר נכפי הדין, צו החומרא לא יתוקן החוב שמקודם, כן הוא שיטת הרמ"א לחלק בין זה דבדיקה מומחה דלעיל בצומן א' ובין זה דענין דכמין שאינו צ"י. ושיטת המהרש"ל כצ"ח לומר שאינו מתלק בזה ומחיר גם בצמין כמו צוממא, כך הם דברי ספר בית הלוי הנ"ל:

ורגבה לפי דבריו אלו אין ראייה מהתוס' הנ"ל דהשוחט בצמין של עכו"ם לדברי מהרש"ל דאף אם נימא שצדבר שאסור מדרבנן מותר ליתן על סמך שיקלוק אח"כ והיינו שנימא כדברי רבי רע"א ז"ל בהתוס' הנ"ל דכוונתם הוה בזה שכתבו אמאי קולף לרב היינו שיהא מותר לכתחילה על היהר שעל סמך דאח"כ, בכ"ז לא ידעין עוד צמינו צ"י דהאיסור הוא רק לכתחילה שהי' מותר לחתוך ולסמוך על סמך דאח"כ, דלא יתקן אז התקנה דרבנן רק מלד חומרא, ולא יתוקן בזה החוב דמקודם, ולא דמי למואי דאיירי התי' דהא אף אם נחלק בין פגם דבעין לפגם דכלי ולא יהי' רק לענין דרבנן, בכ"ז יהי' זה הפגם דכלי שאינו צ"י אסור מדרבנן גם צדיעבד, דאיכא הענין דגזירה דרבנן גם לאחר דנעשית המעשה, משא"כ זה דאינו צ"י כפי פסק דיננו דליכא הגזירה רק לכתחילה, נו"ל שפיר שאסור לחתוך גם על סמך שיקלוק אח"כ מלד דלא יתוקן החוב דמקודם, ולכן כעת לפי דברי הספר הנ"ל נכריח להפוך הדברים דמקודם כתבנו דנו"ל לכאורה דלא יהיה ראייה לשיטת המהרש"ל הנ"ל דלא ידעין אם גם המהרש"ל סובר דנו"ל כן בזה הענין דהתוס' דגם המהרש"ל יעבור בזה הענין דאסור מדרבנן גם צדיעבד. דאסור ליתן על סמך, ולכן לא נדע אם השווה שיטת מהרש"ל לשיטת התוס' בכל בכל הדברים, וכעת יהי' בהיפך דלא יהי' ראייה מדברי ההוספות אלו גם לעיקר דין דהמהרש"ל דהיינו דנימא דליכא ראייה מדבר דאסור מדרבנן גם צדיעבד להחיד גם

לריך רק איזה תיקון היינו קליפה או נעילה שמוחר על סמך שיטת התיקון אח"כ כמו הדין דאינו צ"י, שזה דרב אחי נימא דאיירי בצ"י יהי' שפיר גם לפי דברי זה דאינו נימא שדין טעם כעיקר הוי לכאורה נמו דרבנן, ואך דאמרינן שאיירי כאן לרב ורב לשיטתו כפי מה שמסקינן כאן בדבורינו שסובר שטעם כעיקר דאורייתא אף שלא במינו, וזה יהי' נשאר באמת שטען חילוק דהפגמים יהי' גם לענין דאורייתא והיינו דלא כדברי רע"א הג"ל, ואף שלא יהי' ראיה לדברי המהרש"ל לפ"ז הדברים דישאר קושיית העולם שהזכיר רע"א הג"ל גם לפי המהרש"ל משום שנוכל לחלק בין פגם דסקין דהכלי לפגם בעין דעכברא בשכרא גם לענין דאורייתא, בכ"ז יהי' יותר שפיר לפ"ז, דהא לפחות לא יהיה קושיא על המהרש"ל, שלפי הראיה למהרש"ל כפי דברי רע"א הג"ל הוה אזלי דברים מענין דפסחים שיתווה גם קושיא למהרש"ל שלא היינו יכולים לאוקוס ענין דרב כאן בסנין אף ביודעים שהיא צת יומא דהא הוה אזלי הדברים שרב סובר שדין טעם כעיקר הוי דרבנן בשלא במינו, והוה הקושיא גם בצ"י דלמאי איירי דוקא ענין של רב בסנין באופן דיעבד והלא משכחת גם לכתיילה באופן דעל סמך שיקלוק אח"כ כהג"ל, ואף שקושיית העולם ישאר לפי אלו הדברים דלאחר דנסיק, בכ"ז הוה דברים אלו יותר שפיר שלא יהיה קושיא חדשה על המהרש"ל מדברי תוס' אלו מדף ט' הג"ל, ולכן כיון דמסקינן שרב סובר באמת כרבנן שמתקן ג"כ מטעם פגם דבעין לטעם דקדירה וסובר דגיעולי מדין הוי חידוש כרבנן, וסובר גם זה באמת שדין טעם כעיקר הוי מדאורייתא גם שלא במינו כמו שאמרנו, וא"כ חזרה הקושיא הג"ל לשיטת ר"ת שנהפך הסייף להיות כולו איסור ולוקה על כל כזית ממנו, דהא נוכל לומר גם לפי מה דנימא שגדי אסרה תורה ולא חלב, שג"כ לוקה על חלי זית בשר וחלי זית חלב שששן זה עם זה דבא מיותר גדולה מלד שיהיה לוקה על החלב אף שליכא צו איסור בצ"ח משום שבכ"ז מלד שהבשר הוי איסור כשאר איסור וא"כ יהי' החלב ג"כ איסור מלד קבלת טעם ממנו ללא גרע מאיזה דבר אחר מהיתר שקיבל טעם מאיזה דבר איסור שנהפך היתר להיות כולו איסור, כאיסור ממש לשיטת ר"ת שהי' גם לוקה על כל כזית ממנו וא"כ יהיה מזורף חלי זית מהבשר עם חלי זית מחלב זה להיות לוקין על כזית משניהם :

דוה בזדאי חין לומר שלא יהא מזורף חלי זית מאיזה איסור וחלי זית שהי' מקודש זית שלם שקיבל טעם מאיסור זה, מלד שנימא שעיקר האיסור גמרינן כל חד

מחלקי הקוספות בין עכברא לשכרא דפוגם בעין לכאן מלד דלא הוי רק לענין דרבנן, הוה קשה דאמאי אמר שהשומט בסנין של עכו"ם דקולף רק לענין דיעבד דהא משכחת גם לכתיילה לשחוט בזה על סמך שיקלוק אחר כך, דדברבנן לא חיישינן לשמא ישכת כדברי רבינו ע"א הג"ל, דהא לפי מה שהזכרנו דבריו עסקינן דהוי ההכרח לומר לרב שסובר דדין טעם כעיקר כוין רק מדרבנן אח"כ גם בצ"י הוה ג"כ מותר ליתן לכחמי' על סמך שיקלוק אח"כ, ויהי' ג"כ קושי' התוס' דאמאי אמר דוקא לשון קולף לאופן דיעבד דהא משכחת גם לכתיילה כמו באינו צ"י, וא"כ כאן בדף ט' דאיירי לרב ולרב הוי ההכרח לומר אם נאמר כתיילת דברינו ונשוה כדברי רע"א הג"ל, דמוכרח לומר דטעם כעיקר הוי לדירה רק מדרבנן, וא"כ מה לי צת יומא או אינו צת יומא, ועל כן בזדאי נכריח לומר כמסקנת דברינו דמקודש דפשט הגמ' דפסחים בענין דחידוש הוי מלד החילוק מפגם דקדירה לפגם בעין, והחילוק הזה הוי בזדאי גם לענין דאורייתא, ולכן רב שסובר דקדרות בפסח ישברו ולפי תירוק השני דהתוס' שם הג"ל דזה הוה הענין דהחילוק מקדירות דפסח לרעכברא דשכרא מלד החילוק הג"ל דפגמים, דפגם בעין דעכברא בשכרא לפגם הקדירה, שבוזדאי סובר רב לפי מסקנת דברינו הג"ל כרבנן דר"ע דהיינו דלא כפי פסק דינו, וילריך באמת שפיר הקרא דגיעולי מדין לחידוש דנותן טעם לפגם דהיינו לחילוק דפגמים הג"ל, ויכול לידע שפיר דין טעם כעיקר מהקרא דמשרת, ובכ"ז אינרמיותר לדירי' הקרא דגיעולי מדין מלד דיעטרך שפיר להחידוש דנותן טעם לפגם דהיינו להחילוק דהפגמים הג"ל כיון דסובר באמת כרבנן דוקא ולא כר"ע, לכן לפ"ז שפיר מוקי התוס' כאן בדף ט' ביודעין צו שהוא צ"י, ואין לנו תקשים לשיטת מהרש"ל הג"ל דהא גם ביודעין צו שהוא צ"י הוי ג"כ רק מדרבנן משום דדין טעם כעיקר הוי לפ"ז דאורייתא גם לרב, ולכן נאמר דהתוס' כתבו זה לפי שיטת רב שסובר דקדרות בפסח ישברו ושם יש לומר דקאמר ישברו ולא דמי לעכברא בשכרא דהיינו מלד החילוק דפגמים הג"ל דבעין לקדירה כהתוס' בפסחים דף ל' הג"ל, דא"כ מוכרח להיות מזה דסובר רב כרבנן דר"ע שסוברים דגיעולי מדין הוי חידוש ובוזדאי יליף ג"כ דין טעם כעיקר ממשרת דהיינו כרבנן גם בזה דטעם כעיקר, וא"כ לפ"ז יהיה מוכרח דסובר רב דטעם כעיקר דאורייתא גם שלא במינו, לכן כתבו התוס' כאן שפיר שכוין שאיירי נמו לרב שאם יהי' איירי בצ"י הוי שפיר, ויהי' שפיר גם לפי שיטת מהרש"ל הג"ל שמוחר לעשות איזה מעשה דהוי דרבנן בדבר שאינו

וחד מהקרא שנכתב עליו, והחלי זית השני שקיבל רק טעמו מהעיקר האיסור גמרינן מהק"ו מנזיר דכתיב ב' קרא דמשרת כדאיתא בפסחים, דנימא שנקרא זה שני מיני ענייני איסורים, שזה ודאי דחוק הוא שהק"ו הוא רק גילויו לכל איסורים שבתורה לטעמם שנכללו בהקראי שנכתב בהם כל חד וחד וא"כ הוי בודאי רק שם איסור אחד שהי' מלורף זה לזה. ועיין בחידושינו בפסחים מה שכתבנו שם בזה בענין דמזיר עלמא דשם הוי שני פסוקים אחד מגופו דמחרגניס ועד זג וא' דממשרת, שנוכל לומר דב' כיון דידעינן זה מתרי קראי הוי זה בו שני ענייני איסורים ואינו מלורף זל"ז:

ואת שנוכל לומר שפירכת הגמרא היה כך דכיון דאם נימא דין טעם כעיקר ונהפך היתה להיות כולו איסור וגם שלוקין על כל כזית ממנו כפי שיטת ר"ת ז"ל וא"כ יהיה המעט חלב שנכנס בהבשר דנעשה נבלה מלד איסור הבשר שנבלע בו כמו שאם הי' נבלע בשאר איזה דבר ככ"ל ואח"כ כשבא זה המעט חלב ונתערב עם שאר החלב הוי לו הדין כמין במינו שאפילו באלף לא בטיל דבשלמא לשיטתנו שאף שכתבו התוס' שגם אי נימא דגדי אסרה תורה ולא חלב ככ"ז לרין יורה גדולה משום דאל"כ הוי אסור החלב מלד הגדי שנתהווה בו האיסור משום החלב כמון שאר חתיכת איסור, ככ"ז ליכא הקושיא דהגמרא דנימא בזה ג"כ שהחלב המעט שנכנס בהבשר דנעשה נבילה ואח"כ נתערב בשאר החלב דהוי מין במינו דבאלף לא בטיל כקושיית הגמ' לפי מה דנימא גדי וחלב אסרה תורה דהחלב אמאי מיתרתה הא חלב נבילה היא כהכ"ל שכן הוא לכאורה שעל זה הוי הדברים כמו שכת' התוספות ד"ה אמאי מותר חלב נבילה היא דעסקי' ללא כרשב"ם שמלריך בזה דנתבשל חתיכת איסור בחתיכות היתר ורוטב שני פעמים ס' והיינו פעם א' ס' ברוטב כנגד חתיכת האיסור ועוד פעם שני ס' בהחתיכות היתה כנגד המעט רוטב שנבלע בחתיכת האיסור דנעשה נבלה בעת שהי' מונח בתוך החתיכה של איסור מלד דשאר הרוטב אינו יכול לבטל זה המעט רוטב, דרוטב ברוטב הוי מין במינו ולא בטיל, שלכן נלריך לזה המ"ד דמין במינו באלף לא בטיל שני פעמים ס' לפי ענין דפירכת הגמ' דכאן דחלב אמאי מותר חלב נבילה היא דכתבו ע"ז בשם הר"י שזה אינו נקרא מין במינו מלד שכיון שעיקר האיסור מה שנאסר היתה ממנו מקודם והיינו המעט רוטב הזה שנאסר מקודם מחתיכת הבשר הזה דהאיסור דהוי חתיכת הבשר הזה דהאיסור נקרא שלא במינו לענין הרוטב שדינו שבטל בשמים בהרוטב, ולא נלך אחר הנאסר שהי' זה קרוי מין במינו עם שאר הרוטב

דאמרינן גם בזה, הכלל שאין הנאסר יכול לאסור טפי מהאסור עלמא כמו דחזינן כאן בהג"מ לפי מה שחירלו דגדי אסרה תורה ולא חלב דלפי' הרשב"ם הוי זה נמי כיון דגדי נאסר מלד החלב א"כ הוי מעט החלב שנכנס בתוך הגדי נאסר כמו שאר איזה איסור שנכנס בהיתר מלד דין טעם כעיקר, ואם כן אף דנימא שגדי אסרה תורה ולא חלב דלוינו נאסר החלב משום דמובלע מטעם הבשר מלד דין בשר בחלב, בכל זאת הוי אסור כמו באר איסור, כמו ההוספות הנ"ל דד"ה גדי שכתבו גם לפי האמת דלכך לריך יורה גדולה אף דגדי אסרה תורה ולא חלב מלד דין טעם כעיקר דגדי להחלב, דלכן חוזר נמי לפי הרשב"ם קושיית הגמרא הנ"ל דגם באלף לא יהי' בטיל מלד מין במינו מלד דין טעם כעיקר כנ"ל, ובדואי מלד דכיון דעיקר האיסור דהיינו הגדי הוי שלא במינו להחלב לכן נקרא גם החלב המעט שלא במינו לשאר החלב מלד הכלל דהנאסר אינו יכול לאסור טפי מהאסור, עכ"ת דברי ר"י דלא כרשב"ם וכן סיימו שם דה"ה בחבלין דנאסר מלד איזה איסור דאמרינן בזה דהתבלין אע"ג דנותנים טעם הפי' באלף דבכ"ז בטיל בס' מלד שהוא אוסר רק כפי האיסור מה דנאסר ממנו היינו רק עד ס' ולא אמרינן ללא בטיל התבלין גם באלף רק אם הי' התבלין של ע"ז דהוי אז איסור מ"ע כמו דאיתא בש"ע י"ד סימן ל"ו, הכלל דכל האוסר אינו הולך יותר דהיינו שהיה כמוש והנאסר היה שמון דזה הוי אמרינן לכ"ע שאין הנאסר אוסר יותר מכפי האוסר כמו דאיתא בתוס' לעיל דף ל"ו ע"ב ד"ה אפילו הראש אינו, ואם היה האוסר נפגם והנאסר דהיתה הוי עוד לשבח כמו אם נתבשל היתר בקדירה של איסור שאינו צן יומא מוזמן האיסור שנשתמש בו ורק דאח"כ נתבשל בו מקודם מים בעוד שהיה צן יומא מוזמן שימוש האיסור דנעשית נבילה טעם המים מה שנבלע בקדירה, ומבשל המים, ועד עתה ליכא עדיין מע"ל שהיה נפגם גם המים, דאמרינן בזה דלוינו מותר רק בבשר בחלב, כגון אם נתבשל בקדרה בשר ואח"כ בתוך מעט לעת נתבשל בו מים ואח"כ לאחר מעט לעת מהבשר ובתוך מע"ל מהמים נתבשל בו חלב, דאמרינן רק בזה דמותר משום דלא אמרינן דהמים נעשים נבילה והם הווינן עוד לשבח גם כשה, שאין שייך לומר נעשית נבילה אז בשוד שלא היה ע"ז הדבר שם איסור עדיין מדהיה רק טעם בשר לבד מקודם, וכן גם כן הדין בזה האופן בענין חמץ בפסח קודם זמן איסורו, אבל בכל שאר האיסורים אמרינן בזה שאסור מלד שהמים נעשים נבילה מאיס דקדירה שהיה אז לשבח בעת שנבשלו שלכן הוי ור

הביטול שנתבטל בזמן שהיו עדיין המיט לשבת, אף שהאיסור עלמו נפגם כבר בכ"ז אמרינן דאסור מזד המיס שנעשו נבילה ולכן אסור טעמם שנשאר בהקדירה דהוי עוד לשבת הביטול הזה כמו דאיתא בע"ז בפ' השוכר את הפועל בתור"ה בת יומא לענין הקדירה בשם ס' התרומה דאע"ג דזה נקרא נמי לכאורה דליכא האיסור עלמו דהא נפגם, בכ"ז אמרינן דאסור הנאסר אם הוא לשבת לכ"ע, משום דכיון דליכא כאן האיסור ורק דנפגם דאינו נקרא כאן בזה דאסור הנאסר יותר מכפי האסור עלמו, רק באיזה אופן דאיכא למימר שאין כאן איסור כלל כמו דין הכחוש הנ"ל ולא בזה שאיתא כאן האסור כמו דאיתא הנאסר וכן הוי שוין במעלותם זה עם זה ואין ביניהם חילוק אלא שזה פגם וזה שבת דהווי ממש שוין לדאיכא כאן האיסור עלמו כמו הנאסר וזה ה'אופן דפאן יהיה למעלתו דהאסור עלמו אינו דמי למעלתו דהנאסר דהיינו אם החומר הוא מלד אינו מינו והאיסור אינו מינו דודאי ניזיל בתר החומר, ואם הנאסר אינו מינו דג"כ ניזיל בתר החומר דנאסר, וגם אם להיפך דהחומר הוא מלד דנותן טעם הדבר דנמשך ממנו חומר האיסור מלד מינו דלזליגן בודאי ג"כ בתר החומר דמינו האוסר, ואך בזה דאיידין דהיינו דהחומר הוא מלד מינו ומינו הוי הנאסר דבזה דהאוסר נקרא איתא בכ"מ דאיתא הנאסר שאינו דמי לכחוש הנ"ל דליכא שם האוסר כלל להלן מן הקליפה, וגם דבכ"ז אינו דמי זה לפגם ושבת דספר התרומות הנ"ל דשם הוויין שוין האוסר והנאסר בהדבר בכל הענין דליכא וגם במעלתם ורק דזה הוא לשבת וזה הוא לפגם, וזה דמין צמינו דאיתא האוסר בכל מקום דאיתא הנאסר ולא דמי במעלותם, על זה הוי מחלוקת דרשב"ם ור"י אם נימא בזה, הכלל שאין הנאסר יכול לאסור עפי מהאוסר, דהרשב"ם סובר דכיון דאיכא האוסר כאן כמו הנאסר רק שאינם דומים במעלותיהם נקרא זה דליכא כאן האוסר כמו הנאסר ואינו נקרא כאן אף דהנאסר באלף לא צטיל דאוסר יותר מכפי האוסר, ור"י סובר כיון דבכ"ז אינו דמי מעלתם זע"ז נקרא נמי דאוסר הנאסר יותר מהאוסר וכלל גם זה בהכלל דבכל מקום דאמרינן שאין הנאסר יכול לאסור עפי מהאוסר, ועיין בהתוס' הנ"ל שעיקר סברת ר"י הוא שכיון דנאסר זה אינו נקרא איסור רק מלד האוסר המונח בה לכן כמו שנקרא מעלת האוסר בשם איסורו כן ראוי ג"כ להיות מעלת הנאסר כשם האוסר לענין שם איסורו, וא"כ לשיטת ר"ת דנהפך היתר להיות פולו איסור ממש להיות לוקה על כל כוית ממנו, אם כן לשיטתו עשתה אותו הסודרה כאיסור עלמו, אם כן הוי

בודאי אם גם היתר דהנאסר ריה"י צמינו עם שאר היתר דהוי נקרא לפי שיטתו זה בודאי הדין דצמינו כמו שהי' האוסר עלמו צמינו עם היתר כיון דסובר דהקרא דטעם האיסור דוכל משרת הוי זה איסור כשאר איזה איסור דחלב ודס א"כ הוי דמי ממש להם, ולכן בודאי כמו דהאוסר עלמו שזאם נפל להיתר דמינו דהוי הדין דבאלף לא צטיל דכן הוי בנאסר ג"כ דנהפך להיות ממש כמוהו דלזליגן גם אחריו דצמינו דהנאסר דהוי ג"כ באלף לא צטיל, והוי יותר קשה לרב דאמאי החלב מותר דהא חלב נבילה היא גם לפי תירוז זה דגדי אסרה תורה ולא חלב, כקושיית הגמרא דפריך לפי מה דנימא דגדי וחלב אסרה תורה, ולכן לשיטת רבינו תם ז"ל מוכרחינן לומר לרב לפי תירוז זה דדין טעם כעיקר הוי לידויה רק מדרבנן, ואך לא מלד הראיה הנ"ל מהלימוד דגיטולי מדין, מלד דמין כמו שכתבנו לעיל, ורק שנימא כך בפשיטות בלי צמינו באלף לא צטיל, דמשם הוי ראיה להיפך ראיה דרב סובר כך שלא ישאר קושיית הגמרא הנ"ל דחלב אמאי מותר דחלב נבילה היא גם לפי תירוז זה, ולכן ההכרח שמוז הגמרא גופא הוי נימא כך דכוונתה לפי תירוז זה דגדי אסרה תורה ולא חלב דרב סובר טעם כעיקר הוא דרבנן, ויהי' לפי תירוז זה שני קולות לרב חדא דגדי אסרה תורה ולא חלב, ועוד דטעם כעיקר הוי רק מדרבנן, ולכן הוי לר"ת קושיית הגמרא יותר חזקה באיזה מעלה מכפי שארי הפוסקים הנ"ל דלגרי הפוסקים הוויין יכולין לומר דטעם כעיקר הוי מדאורייתא גם לפי תירוז זה ורק שאינו לוקה והווי' הפירכא רק מענין דמלקות, ולר"ת לכאורה גם ממלקות לא היתה יכולה להיות הפירכא דאיכא לדידי' גם מלקות, ורק לאחר דנסיק דציוורינו הוויא קושיית הגמרא לפי שיטתו דלא הוי לפי התירוז לרב טעם כעיקר רק מדרבנן מקושיית חלב נבילה היא, כנ"ל :

ונסיים דיבורינו, דלפי מה דמסקינן לא יתכנו הדברים שכתבנו, דלגופא לענין דכבולשו כך פולמו לא מלרכינן קרא, שידעינן זה מלד דהבדל' שכתבנו זה כדי שיהא ראיה שרב סובר טעם כעיקר דרבנן דליכא הילפותא מגיעולי מדין על מין בשאינו מינו ודיידע מהקרא דמשרת הוי הקרא דגיעולי מדין מיותר כפי מה דפסקינן דקדירה בת יומא לא פגמה דלא הוי חידוש כר"ע כנ"ל, וכתבנו דנאמר הקרא לענין כבולשו כך פולמו דאינו נלרך דידעינן זה גם מלד דהבדל', וכתבנו זה כדי שיהי' ראיה שרב סובר דטעם כעיקר דרבנן צמינן בשאינו מינו, כדי שיהי' שפיר כאן הקושיא

לפי שיטת ר"ת, אך לפי מה דמסקינן בעת וכול לומר שפיר שגם ע"ז דכבולעו כך פולטו לריכין ג"כ קרא ולא הוי ידעינן זה מלד הסברא משום דכיון דגם אס נימא כך הא מסקינן ג"כ דרב סובר באמת כרבנן דר' עקיבא בנותן טעם לפגם וממילא בענין טעם כעיקר כהנ"ל מהרריה דדף ל' מענין דרב דקדירות בפסח ישברו וא"כ הא ישאר הקושיא הכ"ל בענין פרכת הגמ' דשני חלאי זיתים על זה דגדי אסרה תורה ולא חלא חלב לשיטת ר"ת הכ"ל לרב גם אס נימא כך דלא לריכנא קרא לזה דענין דהגעלה דכבולעו כך פולטו ומוכרחין לומר התי' הכ"ל משום דהוי ההכרח מוז הגמרא גופא דתירוך דגדי אסרה תורה ולא חלב לשיטת ר"ת דרב סובר דטעם כעיקר דרבנן כנ"ל. וכיון דבין כך ובין כך דגם אס הוי נימא דידעינן זה דכבולעו כך פולטו מלד הסברא בכ"ז הוי ההכרח לשיטת ר"ת רק מזה דההוכחה דהגמרא גופא דסובר רב דטעם כעיקר דרבנן א"כ נוכל גם לומר באמת דשפיר לריכנא קרא גם לזה דכבולעו כך פולטו, ונוכל באמת לומר דמשם דפסחים דאלו עוברין ליכא רחיה דיסבור רב דטעם כעיקר דרבנן. דנוכל לומר שפיר שם דרב סובר טעם כעיקר דאורייתא ממשרת מלד דגיעולי מדין דהיינו כמו הכ"ל דסובר רב כרבנן דהילפותא ממשרת ובכ"ז ירריך הקרא דגיעולי מדין לזה גופא דענין דהגעלה ול"ק כאן ק' הכ"ל בפרכת הגמרא דאמאי לוקה על חלי זית דנימא גם לפ"ז דברים שכתבנו דליכא הוכחה מזה גופא דגדי אסרה תורה ולא חלב דזה חולה לפי"מ דנימא דטעם כעיקר דרבנן ודנימא שגם רב סובר כך דהא לדידיה יהי' ההכרח מזה התירוך דהגמ' דהוי יותר להקל לפי שיטת ר"ת ז"ל מלכפי שיטת שאר הפוסקים דהיינו לא רק שאינו לוקה ואך גם דלא הוי רק איסור דרבנן, ומקשה הגמרא שפיר דאמאי קאמר רב דעל חלי זית בשר וחלי זית חלב שבשגן זה עס זה דלוקה על אכילתו כנ"ל, ונוגע אלי זה אס ידעינן ענין דהגעלה מהסברא דכבולעו כך פולטו או מלד הקרא, לענין עוד חיזה דרוש בענין תשובה אשר נכתוב עוד בעזרת הש"י. ועיין בחידושים אשר חנני ה' הטוב ברוב רחמיו וחסדיו :

ואגב אעתיק וחי' למס' פסחים השיך לסוגי' הכ"ל בע"ה. פסחים דף ל ע"ב **מזייר** לקתייהו בטינא ופרזליהו בנורא והדר מעילנא לקתייהו ברותחין, והלכתא אידי ואידי ברותחין, והנה יש לעיין אס מדוקדק היא סדור הגמרא דפרזליהו בנורא והדר מעילנא לקתייהו ברותחין אבל לא להיפוך או דאינו דוקא דמלי נמי לעייל מקודם כל הסכין

ברותחין ואח"כ פרזליהו בנורא, ונראה דיש סברא לומר דנקט הגמ' דוקא בסידור זה דאס מעייל מקודם הקתא והפרזלא ברותחין נבלע איסור להקתא מהפרזלא דיש בו איסור יותר מהקתא דנשתמש ע"י אס דבי' כשאר איסור גם לאחר הגעלת רותח והגם דנחטטל בהמים דיש בהם ששים כדן הגעלה ואף דאס אין בו ששים הוה ג"כ מותר בכאן מלד נ"ט בנ"ט דהיתרא כדן חמץ מקודם הפסח וכדן כלי בשר או כלי חלב קודם שבל להם איסור בשר בחלב בכ"ז נכנס זה כדן אי מצטלין איסור לכתחלה דאף לשיטת המחבר סימן ל"ה דנ"ט בנ"ט מותר גם ע"י ביטול בכ"ז לעשות לכתחלה נ"ט בנ"ט דהיינו לבשל דגים בכלי בשר לאכול אח"כ בחלב זה מודה גם המחבר דאסור מלד דאין מצטלין איסור לכתחלה כן משמע שס. וא"כ גם כאן הכלי הראוי לליבון אמאי יכניס לכתחלה איסור ע"י הגעלה שביכול לעשות כל ההכשר דע"י ליבון הראוי לו. ואס תאמר דלמאי פסקין באמת בכל הכלים דמהני באס יש ששים בהמים אף דיכניס טעם האיסור אח"כ בהכלי בכ"ז ה"י בטל בששים ואינו שייך בזה דין דאין מצטלין איסור דהא לריך להכשיר הכלי ואינו שייך בזה לומר דהא מלי ע"י ליבון ולא נלך לבטל איסור לכתחלה ע"י נימא דזה ליכולת לעשות להם ליבון אינו נקרא ענין שם לכתחלה דיש לחוש דיתקלקל הכלי ע"י הליבון אך בכאן דבין כך וכך מוכרח לעשות ליבון להפרזלא לאחר הגעלה א"כ נימא שפיר אינו נעשה להם הגעלה מקודם הלבון ולבא לענין ביטול האיסור בזה בששים או דע"י עשית נ"ט בכ"ט לכתחלה, וע"כ נימא שפיר דקדוק הגמ' בכאן דדוקא מקודם הפרזלא והדר מעילנא ברותחין, ואך אס נימא זה. איכא ראי' לדן המג"א מה דמעיינן בזה כדן סוכה בענין דאס מותר לערוב סכך פסול בסכך הכשר קודם החג והוא הדן בחמץ קודם הפסח אס שייך בזה דין דאין מצטלין איסור לכתחלה בעוד דלא ה"י עוד עלי' שם איסור. באמת הוה ענין זה גם על מאי דכתבנו מקודם כדן המחבר דסימן ל"ה מה דמשמע שם דאסור לכתחלה נ"ט בכ"ט כהנ"ל דיש לעיין בזה לפי שיטתו דנימא כיון דאינו נקרא עוד שם איסור אך דאינו שייך בזה ענין דאין מצטלין איסור לכתחלה. אך מסדור הגמ' דכאן לפע"ד איכ' ראי' בזה דכיון דהכריחו ללבן אח"כ יהי' אגור לעשות ההגעלה בקודם הליבון מלד ביטול איסור איכא ראי' דיש בזה ביטול איסור גם בקודם הפסח זכך לענין שאר הדברים דהיינו סוכה ונב"ה כן נראה לי בעז"ה :

דף קב הביא הגמ' דקרא דנפש לרבות השואה וקאמר דהניא נמי גבי חמץ כי האי גוונא כמחכו וגמטו אם חמץ הוא ענוש כרת ואם מלא הוא אין אדם יולא בה ידי חובתו בפסח. וקאמר דבשלמא אם מלא הוא הוי שפיר דליו יולא. משום דלחם עוני אמר רחמנא וכלי כיון דהמחכו לאו לחם עוני הוא. הלא אם חמץ הוא ענוש כרת אמאי חכילה כתיב ביה ואמר ריש לקיש נמי שם דנפש לרבות השואה עיין בחוס' ד"ה לרבות השואה. וה"ל ולמה לי קרא הא דרשין דשהי בכלל חכילה כדדרשין בפ"ג דשעשוש מולדחביז ואכלת לפני וכו' מעשר גנך חירובך וקריו חירוש חכילה. וי"ל דהתם במידי דשחיה כגון יין ושמן וסכא במידי דבר חכילה דממחו לכו ושחי לכו. ולכאורה איתו מובן לה דהא איתו דמי להדדי דמשקה חירוש וילכר דקרי הכחוב חכילה דילפינן מזה דשחיה בכלל חכילה הוי הדין דשיעורו דרביעית וזה דממחי ושחי לכו הוי שיעורו ככזית, ואך דימא דזה הוי כונת החוס' בחירוש דהתם במידי דשהי כגון יין ושמן וסכא במידי דחכילה דממחו ושחי לכו, דכוונתם דהתם ענין דשחיה וסכא ענין דחכילה דסיינו כמו דליו דומה זה לזה גם בחיה פרטי הדין כמו לענין שיעור זה דרביעית וזה ככזית כנ"ל בעה"פ :

עוד

בחוס' ד"ה לחם עוני אמר רחמנא. הוה מלי למימר נמי חכילה כתיב ביה. ועיין גם דרש"י (בפסחים דף לה) דכתיב ע"ז דאין אדם יולא ידי חובתו בפסח ללאו בדרך חכילה קאכיל ליה. דנכחו' הוא תמוה דהוא נגד הגמ' לכאן דהטעם הוא מלך דלאו עוני הוא. וכנה מקודם נאמר בענין דברי החוס' מה דכתיבו דמאי נמי למימר דליו יולא ידי חובתו משום דחכילה כתיב ביה, דנה עיין מה דכתיבו לעיל בפסחי' (דף לה) במה דקאמרה הגמ' דעיסה שנילושה ביין שמן ודבש דאין חייבין על חמולו כרת ללא אמרינן מלך דהוקש חמץ למלא, דבזה לא יהיה שפיר דהמחה וגמטו דחייב על חמולו כרת אף דליו יולא י"ח במלא דרפריך שם הגמ' דזה על רב פפא במה דרנא לומר דזה הוא הטעם דריש לקיש דפוער דזה בחמץ שם מלך דליו יולא במלא מועם עוני, ורק דמסיק דזה הוא הטעם דריש לקיש דפוער משום דמי פירות אין מחמילין דליו חייב כרת רק איסור לאו, לשיטת רש"י גם למי פירות לבדו ולמעורב עם מים שיטחו דחייב גם כרת, ולשיטת החוס' למי פירות עם מים דוקא אז איתא איסור לאו וגם דליו רק לאו. וכתיבו

בשם חכם אחד דמדויק לכאורה דלמאי באתה מקשינן מלא לחמץ דליו יולא במלא רק בזה דליתא איסור חמץ כמו אורז ודוחן דליו יולא ידי מלא משום דליו יכול לבה לידי חימוץ או כמו בעבל דליו יולא ג"כ ידי משום דליו יכול לבה לידי איסור חמץ בהיסורו מלך דאין איסור הל על איסור ודמאי לא אמרינן דהוקש נמי באתה חמץ למלא דהא אין היקש למחלה בכל מקום. ואמר החכם הנ"ל דהא דמקשינן מלא לחמץ סיינו לענין שם חמץ גופא לאפקי אורז ודוחן דאין יכול להיות בו אח"כ שם לחם דחמץ דליו בל לידי חימוץ רק לידי סרחון וכן הוי באתה היקש זה גם לענין חמץ למלא דסיינו אם לא יהיה בחיה איתו שם מלא דהוא מלך היסורו בענין הלחם או מלך חיה היסורו אחר דיהיה בענין שם חכילה דלחם דמלא גופא דודאי אמרינן גם בזה שהיקש דמלא לחמץ, דהוקש גם חמץ למלא דליו חייב בזה גם על איסורו דחמץ. ורק בזה דעיסה שנילושה ביין שמן ודבש דליו יולא בזה ידי מלא, הוא רק מלך חכילה דעוני דהוא ענין שני מה דנחה דהורה לענין מלא דע"ז אמרינן ליתא היקש זה דחמץ למלא. וכן הוי באתה הדין גם לענין חיה דבריה אחרים מה דיהיה עוד בענין איסור חמץ דאמרינן באתה ג"כ גם בזה דליו הוקש גם מלא לחמץ עכ"ל החכם הנ"ל : (ועיין מה דכתיבו שם ג"כ בזה דלפ"ו יחא דברי רש"י שם ע"כ במה דפריך בגמ' דמאי הא לא חזי ליה בפירש"י ד"ה דמאי וז"ל ואמרינן לקמן מי שהיכורו מחמץ לבדו ולא מי שיש לו איסור אחר ללכאורה קשה למס הביא הטעם מלך לבדו דליו לפי המסקנא דמסיק דמידי בלבד כתיב אלא מחזורתא כדריב שבת מלך דליתא כר"ש דאין איסור הל על איסור אף באיסור כולל, דמשום דליו יכול לבה לידי חימוץ כלל דבמלא זה איתו יולא ידי חובת מלא ולא מלך לבדו, וכתיבו שם דלפי דברי הנ"ל א"כ לפי מה דליתא עוד פסול במלא דעבל דסיינו משום מלאו הכאה בעבירה כמו דכתיב רש"י זו כאן כפי ח"כ על ענין דמאי, וכמו דכתיב בהגהת אריה דאף לפי מה דקי"ל איסור הל על איסור כולל ככ"י פסקין שפיר הדין דליו יולא במלא עבל כהתם מהניתינן משום מלאו הכאה בעבירה עכ"ל. וה"כ לפי דברי הפוסקים דמלאו הכאה בעבירה דאורייתא לפי דברי הנ"ל לא יהיה בזה גם איסור חמץ אף לרבנן דסוגריה איסור הל על איסור, משום דלדבריו אריך להקיש נמי בזה חמץ למלא, ויחא זה דעבל הוי דין מלך הלחם גופא כמו דחזין בחמץ דאם ליתא מלך עבני

דכוי זה דין חמץ ללחם גופא דמקשינן נמי מלש לזכ דלוינו יולא ידי חובתו . וה"כ לפי דברי ה"ל הוה מקשינן נמי בזה חמץ דכיון דלוינו יולא משום חמץ לא כפיק נמי בזה משום מלח וה"כ נוכח לומר לפ"ז דזה הוה כוונתו דרש"י ה"ל דלאחר דידעינן דלא כפיק משום מלח משום מלח הבאה בעבירה ה"כ איסור חמץ נמי ליכא . וש"כ מקשינן נמי מלח לחמץ ולכן זה הוה טעמו דלרין שלא יהיה רק איסור חמץ לבדו מלך דל"כ ש"ס יהיה עליו עוד איסור מוכרח להיות ממילא דליכא בו איסור חמץ כלל משום דמקשינן חמץ למלח דליכא בו מלח מלך מהבב"ע וה"כ מלח לחמץ וה"כ נעשה מלך זה דמלוח הבאה בעבירה עוד פסול חדש לבד מלוח הבאה בעבירה דלוינו יולא בזה ידי חובת מלח משום דנקרא זה ג"כ אינו ב"כ לידי חימוץ . וכתב זה רש"י מלך לבדו כדי דיהיה שפיר גם לרבנן דלא אמרינן דחין איסור חל על איסור ככולל בכו"א אינו יולא בזה מלך דלא יהיה בזה איסור חמץ גם לשיעור משום דליכא בזה דין דיליאת ידי חובת מלח משום מלח הבאה בעבירה כדפרישית . ואין לסקסות דלפ"ז אמאי קאמר הגמ' להלן שם בזה דלוינו יולא ידי מלח בטבל מלך דלתיא דוקא כר' שמעון דהא גם לרבנן הוי שפיר לפי דבריו כה"ל , דזו שפיר כפי דכתב עוד שחגת ארי' לפי דבריו ה"ל דאף דמקשינן כרבנן בכו"א אינו יולא במלח טבל משום מהבב"ע , דאמאי קאמר הגמ' לקמן דלתיא דוקא כר' שמעון דהוי זה שפיר גם לרבנן מלך מהבב"ע , וכתב דבאמת דמהבב"ע אינו אמרינן רק א"כ איסור לעשות זה הדבר חבל אי נימא דמוחר מלך דעשה דוחה לא חעשה בודאי זה בפשיטות אינו שייך לומר דין דמלוח הבאה בעבירה דהא המלוח דוחה אוחה , ולכן רק מלך דאמרינן בזה דמלח דלוינו דוחה סלא חעשה דטבל מלך דעשה ולא חעשה הוא ולכן ממילא הוי דין דמלוח הבאה בעבירה . ואף דזה הוה דוקא בטבל של מעשר ראשון ושני חבל בטבל דמעשר עני דליכא רק לא חעשה לבד בודאי הוה חעשה דוחה אוחה ואינו שייך לומר דין דמלוח הבאה בעבירה וע"כ המתניחין דליירי בטבל דמעשר ראשון ושני דלכן נוכח לומר שפיר דלוינו יולא בזה גם לרבנן כר' שמעון מלך מהבב"ע . אבל הכרייתא דקתני טבל שלא נחקק כל לרכו דליירי נמי בטבל דמעשר עני כדקאמר הגמ' דליכא בזה מהבב"ע דלכן קאמר שפיר סגמ' דלתיא דוקא כר"ש דסייעו דלוינו יולא רק מלך סטעס דלוינו ב"כ לידי חימוץ , דכן נימא נמי לדבריו במה דנימא דליכא עוד פסול במלח טבל דהיינו אינו ב"כ לידי חימוץ מלך דליכא בזה ענין דיליאת ידי חובת מלח , דהיינו מלך פסול דמלוח הבאה בעבירה דיהיה נחוס עוד פסול דלוינו ב"כ לידי חימוץ , דזו נמי

דכוי רק בלויז דליכא מלוח סבאס בעבירה , דהוה רק בטבל דמעשר ראשון ושני דאין עשה דמלוח דוחה אוחה דיש להס עשה ולא חעשה כה"ל דלכן הוי שפיר דליכא בזה ענין דיליאת ידי חובת מלח ושפיר ליכא בזה ג"כ ענין חיוב דחמץ והחזר ג"כ עוד פסול בענין דיליאת ידי מלח כה"ל דליכא בזה ענין חיוב חמץ , ואף בטבל דמעשר עני דהיינו טבל דלא נתקן כל לרכו מה דתני בסבירייתא , דלא הוי רק לא חעשה לבד כה"ל דכוי עשה דמלח דוחה אוחה דליכא בזה דין דמהבב"ע ה"כ ליכא בזה ענין דיליאת ידי חובת מלח ושפיר ליכא ג"כ בזה חיוב דחמץ וה"כ שפיר ליכא ג"כ ענין דיליאת ידי חובת מלח דהיינו דליכא עוד פסול כשני ה"ל א"כ לא מלך ר"ש דלא הוי פסול בענין דיליאת ידי חובת מלח דליכא בו ענין חיוב דחמץ אף דליכא בו מהבב"ע משום דאין איסור חל על איסור וכמו דכתבנו לענין דשחגת אריה דאף דליכא דין דמהבב"ע דכ"ז מוכרח סגמ' לאוקמי סבירייתא כר"ש דוקא מלך דתני בסבירייתא ג"כ מעשר עני דליכא בו דין דמהבב"ע כמו קן הוי שפיר לעינינו לענין דמלך דין דמלוח הבב"ע דהתוסס בו עוד פסול שני דנקרא אינו ב"כ לידי חימוץ דגם בזה כ"ז מוכרח סגמ' לאוקמי סבירייתא דוקא כר"ש מלך מעשר עני דליכא בו דין מהבב"ע דעשה דמלח דוחה אוחה דליכא חמץ מלך חין איסור חל על איסור אף ככולל עב"ד שם) . וה"כ לפי דברי ה"ל הוי שפיר בענין קושיה סתוס' ה"ל דמוכרח כאן סגמ' לומר מה דלוינו יולא בזה ידי חובת מלח רק מלך דכתב בו לחס עוני ולא מלך דלא נקרא חכילה דא"כ הוה זה סטעס בזה דלוינו יולא ה"כ ה"כ בזה חיוב דחמץ כה"ל דזה מלך דלא הוי חכילה ה"כ ה"כ ע"כ דמלח גופא דקוסק חלים חיוב דחמץ וכו' קסם בזה דאמאי עווש כרה א"כ חמץ הוא ולכן מוכרח סגמ' כאן לומר סטעס מלך דלאו עוני הוא דע"ז לא קוסק כה"ל , והגם דסגמ' קאמר כאן בלחמ דלא חכילה הוה כדפריך , כאן על סחמץ דאמאי חייב ה"כ לאו חכילה הוה דע"ז כחמר דכוונת סגמ' הוה דמל"ד דכוי שלא כדרך חכילתו דלכן אינו נקרא חכילה , ולכן הוי שפיר דנימא דלענין לאו אינו נקרא מלך זה חכילה דכוי פטור ולענין עשה דהיינו כמו לענין עשה דחובת מלח נימא דנקרא זה חכילה וכ"כ יולא אי לאו מלך עוני וכו' שפיר זה דחייב על חמץ ח"כ דליכא בזה ענין דיליאת ידי חובת מלח כה"ל , וע"ז יש לומר נמי במה דכתב רש"י בפסחים ב"כ ה"ל ע"ז דלוינו יולא ידי מלח כבמחסו וגמטו וז"ל , מלך דלאו דרך חכילה קאכיל ליה , ועיין במל"מ דכ"כ ר"א מרש"י ז' דענין שלא כדרך חכילתו שייך נמי במלוח עשה כדכאן

במלם, ולענין נראה לנכאריה באמת קשה להגמ' כאן בחולין קאמר טעם אחר מעונייני כ"ל, ואך דמוכרה בודאי לומר דהנה איתא שני אופנים במה דלוינו נקרא עוני וא' מלך הלחם דהיינו דהלחם הוא נילג בין שמן ודבש • ועוד אופן ב' דהיינו דאף דהלחם הוא לחם עני בפשוט בכ"ז אס' אינו אוכל כדרך שהעני אוכל דהיינו כזה שהמחנה וגמטו דלוינו. נקרא זה נמי לחם עוני, וזה הוא כוונת רש"י ז"ל דפסחים ס"ל דלוינו יולא חובתו בפסח מלך דלאו דרך אכילה קאכיל ליה דהיינו דלוינו אוכל כדרך שהעני אוכל דהיסרון הוא מלך שאין דרך של העני לאכול כך דמלך זה לא הוא עוני והוי טע' בגמ' דחולין דכאן עם טעם רש"י הכל אחד, וא"כ ליבא ראייה לדין ס"ל לענין המל"מ מרש"י זו דפסחים לענין שלא כדרך אכילתו, דשפיר נוכל לומר דשלא כדרך אכילתו כמו הניח חלב של בור הנסקל על גבי מחנה דהיינו שלא כדרך זל הסנה' או מלך האכיל' כמו בכ"מ דאוכל חלב חי דזה שפיר דלוינו שייך כלל במלות עשה גם דכתיב ב' ג"כ לשון דאכילה כלשון אכילה באיזה לא עשה, ואך דכאן הוא ענין אחר דהוא ענין הקרא דעוני דלוינו יולא בזה מלך דאוכל לאו כדרך דעני אוכל והינו נקרא מלך זה דקיים מלות עוני. וזה ליבא למימר דנפשט דין דמל"מ ס"ל להיפך כפי דכתיבין דקושיית הגמ' דכאן אחס' חמץ הוא ענוש כרת אכילה כתיב ביה וסחי לאו אכילה הוא דהוא מלך שלא כדרך אכילתו כ"ל ובמלם קאמר מלך הטעם דעוני ולא מלך דלאו אכילה הוא דנסי' אמרינן באמת דהוקש חמץ למלם דלא יסי' חייב כרת מלך זה מלך דהדין דבמלות עשה אינו לריך דיהיה דוקא כדרך אכילתו כס"ל וא"כ בין כה וכה יהיה נשאר פשיטות לדין המל"מ ס"ל וריק להיפך דלא יהיה לריך אופן דכדרך אכילתו בענין דמלות עשה דע"ז נאמר דלוינו רחי' לפי מוסקת הגמ' דנוכל לומר דמלך זה חייב על חמץ, הבס דלאו אכילה הוא מלך דהוא שלא כדרך אכילתו והינו יולא בזה ידי מלך דהוקש בזה כ"ל, בכ"ז כ"ל דחייב מלך ריבויי דקרא דונפש מרבה לזה דהוי אכילה וגם מפיך מהסיקס כ"ל בע"ש :

לשיטת הרמב"ם דשעויות בפרק שלישי ד' כ"ד דעשה דוזבתה הוא רק חיקון הלאו הוי אחיזא זה דוקא לדידיה כמ"ד ללחברים עומדת וגם דנימא דניבג אמ"ה בכל גם בעוף במה דאיידין דהיינו דלא כר"מ ס"ל דסובר דלוינו נובג אלא בבהמה טהורה בלבד, וריק דנוכל לומר דאחיה ככ"ע גם לשיטת הרמב"ם, דהיינו גם כמ"ד דלאו ללחברים עומדת וגם כר"מ, מלך דבאמת נוכל לומר דהגמ' היחה יכולה לומר פרכא זה דשה"כ גם על נבלה וסח' דנקיט זה הפרכא דענוש כרת משום דמוכרחין לומר זה גבי חמץ בזה דקאמר הגמ' דחי כתיב רחמנא חמץ נבלה לא אחי מיניה מלך דענוש כרת דשם מוכרח הגמ' לומר דוקא זה דענוש כרת דלחמץ אית ליה ג"כ שה"כ לכן נקיט הגמ' בזה דנכתוב חלב דנבלה לא אחי מיניה ג"כ הפרכא בזה דענוש כרת, ואך דלוינו מחורץ שפיר עוד במאי דקאמר הגמ' להלן דנכתוב טריחי חלב ונבלה וסחיה חמץ מהקך דקאמר הגמ' בהדיא דמה לחלב ונבלה שכן לא היחה להם שה"כ, וא"כ הוי שפיר הכרח לומר לשיטת הרמב"ם דלוינו אחיה כמ"ד דלאו ללחברים עומדת וגם דלא כר"מ שאינו נובג אלא בבה"ט בלבד דיהיה שפיר דלא היחה לו שה"כ גם לשיטת הרמב"ם מלך איסור אמ"ה לפי חידוש השני דסחי' דכתבו דבאמת הוי זה דלא היחה לו שה"כ דהיינו מלך איסור אמ"ה או מלך היסור שאינו זוכה דהיינו למ"ד דלאו ללחברים עומדת דא"כ מוכרח לומר לשיטת הרמב"ם ס"ל דלא אחיה זה דחיהי מתרתי כמ"ד דלאו ללחברים עומדת וגם דלא כר"מ דלוינו נובג רק בבה"ט בלבד. רק דנוכל לומר כשיטת הפ"מ בפתיחת לה' ערפוח דיש בו איסור גם למ"ד דלאו ללחברים עומדת וגם דוזבתה הוי רק חיקון הלאו וגם לר"מ דסובר דלוינו נובג אמ"ה רק בבה"ט, דהיינו מלך איזוה קרא דזאת סחי' תאכלו דאל"כ איך קאמר הגמ' (ד' עו) דר"מ מחיר לשחוט אחר חש"ו ששחטו ביים לבין עלמס אח האס וקאמר שם בטעם מלך דרוב שחיטתן מקולקלין ופריך ר"פ לר"ה צרי' דר"י וזמרי לה ר"ה צרי' דר"י לר"פ דאמאי מלך לומר רוב ואפילו מוטע נמי דר"מ חייב למעוטי סמוך מיעוטא לחזקה איסור דיש להם וא"כ איך היה חזקה איסור לשיטת הרמב"ם דוזבתה הוי רק חיקון הלאו וגם לר"מ כמו דאיידין שם לדידי' ובודאי מוכרח לומר דיש איזוה איסור גם לר"מ או גם למ"ד דלאו ללחברים עומדת אף גם דוזבתה הוי רק חיקון הלאו דהיינו מלך איזוה קרא כמו דזאת סחי' תאכלו דנקטינן לעיל דהיינו דלוינו מותר רק זאת סחיה ולא שאינו חיה כמו זאת דהיינו כמו טרפה כמו דמיטע הגמ' בפ' א"ט מזה הקרא דכן נאמר נמי לענין זה דאמ"ה דהיינו דמותר לאכל רק זה דמי' וגם לאחר שחיטתו ולא באופן אחר

בגמ' וצריכא

דחי כתיב רחמנא חלב חמץ לא אחי מיניה שכן לא היחה לו שה"כ נבלה לא אחי מיניה שכן ענוש כרת ע"כ מדנקיט בנבלה זה דענוש כרת והינו נקיט ביה נמי פרכא דשה"כ כבחהמן נוכל לומר מלך דבנבלה לית ליה ג"כ שה"כ משום דקודם שמתה היה ג"כ איסור זה דאבר מן סחי' ואפילו למ"ד דלאו ללחברים עומדת או לר"מ דסובר דף ק"ב לעיל דלוינו נובג אמ"ה אלא בבהמה טהורה בלבד היחה ג"כ אסור מלך איסור דאינה זוכה ויהיה כרת לכאריה

דמותה כהנאה דיסבור כותר מכללו חשיב פרכא כר"ג :

עוד דיבור זה דהתו' דלכאורה איך ימא' ללא אחיה חלב מחמץ מלד דאסור חמץ כהנאה דא"כ

אינו שפיר להטן בענין הלימוד במכ"ל דהדא מחרתי לאיך ימא' זה שם כמה ללא לכתוב רחמנא בחלב דהתי מנבלה וחמץ דקאמר גם שם ללא ידעינן מלד דחלב כותר מכללו דע"כ איך ימא' לרי"ג דסובר דחשב חלב ג"כ ללא כותר מכללו ללא נוכל שם לומר דמס להק' דאסור כהנאה כבכאן דהא נבלה מותר כהנאה. ונוכל לומר דבאמת הוי ימא' דהתי הקרא' זה דחלב לפראות דיהיה זה שני כתובים הבאים כאחד ללא גילוף מיניה במקום אחר זה הדין דמיחוי שלהם כמותם כמו דאמרין כ"מ ענין דשני כתובים כבאים כאחד דהין מלמדין לכן כהבו שפיר התי' דוקא זה הדין דהוא סובר דחמץ ג"כ מותר כהנאה דעל כאן דהילפותא הוי חדא מחדא לא נוכל לומר כדברינו מלד דהיה קשה במס דפריך הגמ' דוהעמאים דחביב בשרי'ס לאסור ל'ין ורועבן וקיפה שלכן כמו דסביא הגמ' דברייתא דאמאי כהבס כהורה כהם דלינף מזה סג' דברים דחלב וחמץ מנבלה, דנימא דהתי דברייתא כרי"ג דסובר דלא חשב חלב כותר מכללו ומיותר הקרא' דחלב לדידיה לפראות כפי מה דנראה לומר לדין שני כתובים הבאים כאחד לענין דלא גילף ככ"מ כדברינו וא"כ מוכרח שפיר לכתוב בשרי'ס לפראות דבשרי'ס הוי ככ"מ הדין מיחוי שלהם כמותן כדן סג' דברים סג' ונדואי מדפריך הגמ' זה דלמס לי קרא' בהם בודואי יהיה מוכרח דילפינן ככ"מ לכ"ע דין מיחוי שלהם כמותן דהיינו דילפינן מזה סג' דברים סג' לכ"ע ולא אמרין כאן ענין דשני כתובים הבאים כא' לכ"ע וכיון דליכא כאן ענין לומר כהם מה'ג' דברים סג' לכן הוי שפיר ק' התי' דאמאי לריך הקרא' דחלב לרי"ג, דבשלמא מה דכתבנו לעיל לענין דלסגן במס ללא ידעינן חלב ונבלה מחרתי במכ"ל מלד דחלב כותר מכללו. דא"כ לא יהיה שפיר לרי"ג דהיו חבוב חלב כותר מכללו אף דנימא דחמץ יהיה אסור כהנאה לדידיה בזה דנוכל לומר נבלה חוכית כ"ל דכתבנו דנימא דהתי הקרא' לפראות לענין דשני כתובים הבאים כא' דהיו קשה לזס ג"כ דנימא על פרכת הגמ' דאחיה דברייתא דשרי'ס כרי"ג דלכן אלפריך בהם קרא' בפ"ע לדין זה דמיחוי שלכן כמותן, דבאמת בזה דכיון דלא הוי שני כתובים הבאים כא' רק מלד הפרכת דמה סלד א"כ הוי זה רק על כדברים דנראה. לילוף במכ"ל דידעינן מצמה דכהבס כהורה קרא' שלישי דחלב בהם דנוכל לילף גם ב' במכ"ל, דידעינן מזה דטונס כהורה ללא גילוף לכל מקום מלאן

כן הוי ענין הפיר'מ דנימא זה גם כאן דאחיה הגמ' שפיר גם לשיטת פרי'ב"ה ואחיה לכ"ע גם לדידיה, גם למ"ד ללאו לאזכרים עומדת וגם לר"מ דהיו נוהג רק כהם"ט בלבד כנ"ל כהם"ט :

בתוספות חולין דף ק"כ ד"ה חלב לא אחי מיניה

שלא יהיה מכללו דהקשו דלרי"ג ללא חוי'ס להתי פרכא כפסחים דף כ"ג כיון דבכהמה לא אישחרי נוכל ללמוד חלב מחמץ. עיין בתו' שם ד"ה מה חלב דהקשו שם דנימא על סק"ו דשור הססקל ושאר היסורי הנאה יורחו לאינס ככרה ופא"ה אסורים כהנאה וע"ם דמסקי דסק"ו הוי רק גילוי דגם גיד נכלל בסקרא' דלא תאכלו כל נבלה לגר חתונה וגו' דידעינן הגיד כותר כהנאה מק"ו דחלב דנכלל בסקרא' זה אף דענוש כרת לכן שפיר אין להקשות משור הססקל ושאר היסורי סנאה דאסורין כהנאה מלד דבהם ליכא קרא' להתי כמו על גיד וחלב וכן מסוימו סהם דגם רי"ג יסבור שפיר ככ"מ הפרכת דהותר מכללו ורק דשם אינו נפרך זה משום הקרא', דלפ"ו כהבנו שם באמת מה דקאמר הגמ' שם ור"ם דאסור מלד דליכא למפרך הפרכת דהותר מכללו דהיו פליג ר"ם עס רי"ג בפלוגתא חדשה דהפרכת דהותר מכללו ורק רי"ג מלד דסובר דיש בגידין כ"מ דיוכל זה להיות נכלל בסקרא' סג' ללא תאכלו לכן סובר שפיר סק"ו דחלב דהיו שייך לדידיה למיפרך זה דהותר מכללו מלד דהוא רק לימוד להיות גילוי מיתא דנכלל בסקרא' ור"ם דסובר דהין בגידין כ"מ דליכא לדידיה להיות נכלל בסקרא' דנכריה לומר דסק"ו רק מענין חומרא דחלב עמנו כמו ככ"מ איז ק"ו ע"ו שפיר פרכין דחלב כותר מכללו משא"כ גיד וא"כ אינו תלוי פלוגתא שם רק כהפלותא סיבנה דיש בגידין כ"מ או לאו, בין כה וכה חזינן כהתי' דשם דסובר דגם רי"ג יוכל לסבור ככ"מ הפרכת דעלמותה דהותר מכללו ורק דשם לא אמרי' זה הפרכת מלד דהק"ו הוי שם רק גילוי להקרא' ללא תאכלו וא"כ גם כאן נוכל שפיר למימר דאחיה הפרכת דעלמותה זה דהותר מכללו גם לר"י סגילוי. והוי שפיר מה דקאמר הגמ' כאן דהי כהב רחמנא חמץ לבדו או נבלה וחמץ ללא הוי אחי חלב מיניה אף במס סלד גם משניסם מלד הפרכת זה דהותר מכללו גם לרבי יוסי סגילוי סג' וצ"ע :

עוד כדבר זה דהין לומר דלרי"ג דנפרך עס לחמץ עין

אסור כהנאה דהא לרי"ג הוי חמץ מותר כהנאה כדאמר סהם עכ"ל. ע"ם כפסחי' במהרש"א דסביא גירכא דר"י דסובר דחמץ מותר כהנאה לאו היינו רי"ג רק כהם ר"י, לפ"ו הוי שפיר הפרכת דאסור כהנאה לדידיה הוי עמץ אסור כהנאה כלדין. וסחם ר"י דסובר שם

זבחה"ש אכל איזה דבר דנוכל לילף אף מחדא ע"ז לא ידעינן עוד דכונה הסורה היחה ללא לילף גם זה כיון דע"ז דנילף גם מחדא הא לא ראינו בזה"ל דברים כג"ל דנוכל לילף דבר אחד מהחמה דנימא דבכ"ז כתבה אותה הסורה אף דהו מיותר בכדי דלדע מזה גם כאן ענין דשני כחובים שבא"י כח' דהוין מלמד'י אף לענין זה דנוכל לילף חדא מחדא דלענין זה הא איכא לריכותא אף לריס"ג במה דלסור חמץ בהגהא אס' הוי נימא קך כפי חללה דבור בהסורה דדבר זה וכמו שכתוב בס' בית הלוי חלק ראשון סי' עו לענין הדין דספיין בידיס לקטן דמחרץ שס דברי הרמב"ם במה דכתב שאינו רק מדרבנן וברובע ונרבע פסק דהו דלורייתא דלחב שס דהטעם דהו מדרבנן הוא משום דכתיב ג' קראי דס' וטומאה ושרלים לענין זה דספיין בידיס וקאמר בגמ' דייבמוה לריכהא להסו דס' משום כרה וצטומאה מלך חומר דטומאה וצטרלים מלך כעדשה וכהב הב"י דבכ"ז נוכל לידע במה"ל הדא מתרתי ולכן כתב בחמת דהו זה שני כחובים שבאים כח' לענין דהוין מלמד'ין וכהב הב"י דזה הטעם דפסק הרמב"ם בכ"מ דדין דספיין לקטן בידיס דהו בחמת רק מדרבנן וכהב הב"ל דזה הו רק לדבר דנילף חדא מתרתי ידיעינן לוס בסקר'ה ששלישי דהלריכותא דלכאורה הו מיותר דלא לילף מהס זה דבור אכל לא ידעינן לדבר דנילף חדא מחדא ולכן שפיר שיטת הרמב"ם בכ"מ דאיסורי הלואין דהיינו כמו נבלה וכדומה דלא ידעינן מאיזה דבר אחד ורק מתרתי מלך הלריכותא דהגמרא זה דהו רק מדרבנן, ואך ברובע ונרבע דיש להס חיוב מיחה דזה נוכל לידע גם מדס בפ"ע דהוין שייך לפרוך זה דכרת דהא גם לזה איכא חיוב מיחה ע"ז לא ידעינן עוד דכונה הסורה היחה ללא גילף ממנו דלענין זה ליכא קרא בזה"ל דברים דהיה מיותר מלך הלריכותא ולכן שפיר פסק הרמב"ם ברובע ונרבע דספיין בידיס הו דלורייתא, וכן הבאתי לעיל סברא זו בגמ' ב"ק צענין פחת נבלה דנין ע"ש, וא"כ לענין זה הדברים הב"ל שכתבו הו שפיר פרכת הגמ' דשרלים דלמאי מלריך קרא בזה דנילף מסג' דברים דחלב חמץ ונבלה אף לריס"ג גם לפי הדברים הב"ל, דנילף בכ"ז מחדא דהו ילפיין אף לריס"ג אס נימא דחמץ יסיה הסור בהגהא לדידי דאיכא לריכותא לענין דחדא כמו שכתבו וא"כ כאן בשרלים נילף ג"כ מחדא וסחדא יסיה נבלה דליכא למיפרך ביה דמה דנבלה שכן מטמא דשרלים ג"כ מטמא דאף דליירי נבלות עוף טכור דעופותא דבאכילתו בכ"ז נוכל ללמוד שרלים מהס דהיה ליש גם ענין עומאה דהיינו כמו נבלה עוף טכור דבאכילתו כן איחא לוס עומאה במגעו יומר מנבלת עוף טכור וכן גם דבאכילתו יש להס עומאה

במגעו דלהו ראשון לפחות ולכן הו שפיר פרכת הגמ' דלמאי מלריך קרא בשרלים ללא יסיה שפיר לכ"ע דהיינו אף לריס"ג אס נימא לדידיה דלפער לומר איזה פרכת דחמץ דהיינו במה דלסור בהגהא וצמס דקאמר לקמן דטבל וחדש וסקדש וצביעות דמשקין הוילא מהס כמותן אף בסקדש דלא נוכל לידע מכאן בסקדש מלך דלא הו איסור הבא מאליו ורק ידיעינן מתרומה וחד מהך מנבלה או משרלים או מחלב או ממחץ לפירש"י לקמן דהיינו דילפיין גם בה"ל דע"ז הו נימא דלא אחיא כריס"ג ולכן הו שפיר בבללו אס הו נימא דריס"ג כוצר דחמץ אסור בהגהא, ואך לפי מה ידיעינן דריס"ג סובר דחמץ מותר בהגהא כמו דמסיימו הסוס' הקשו שפיר דליכא לומר דדין דמיחוי שלהס כמותן דהיה הקרא דנפש דחלב להראות לדידיה שיהיה שני כחובים שבאים כח' לענין דלא נילף מיניה בכ"מ גם דבר דבילפות' הו רק חדא מחדא דזה ליכא לכ"ע דנימא דלא נילף שום דבר בכ"מ דין דמיחוי שלהס כמותן כדמשמע מהגמ' מהפרכת ומותר לה' דהיה קרא דוסקפס דחלב לריס"ג לדרשא אחרייתא כתידין סה' כנ"ל צמס"ש דבור סה' דכאן :

גמרא

הביא סבריייתא דהיה גבי נבלות עוף טכור דהמחכו דבור טמא מלך דקרא דהנפש לרבות ששוחה צמס טכור מלך דלסרוחי מיסרת, ועיין בגמרא דפקדס למ"ל הקרא דוסטמאים בשרץ דנוכל לידע זה מהךך וא"כ משמע דהיפה הו ענין אחד עם מיחוי וא"כ חיינן דמיחוי דהיינו היפה דהו דיין דמטמא עומאות נבלות גם עומאת עלמן, וקשה דהא במהיתין א חת דהעור והרוטב וקיפה ואליל דהוין מטמא עומאת נבילה עלמן וגם דהוין מלטרך גם לעומאת חוכלין חינו מטמא עומאת עלמן רק דמלטרך וא"כ ממש לסיף כן הקשה בספר תורת חיים, ונלפע"ד לומר דהגם דמטמא עומאת עלמן בכ"ז להלטרך יכול להיות דגרע דקרא קרא לו שחיה כדקאמר בגמ' לרבות השוחה והכילה ובהיה קי"ל דהוין מלטרך כדאיחא ביומא, וא"כ אע"ג דמטמא עומאת עלמן בכ"ז להלטרך לאכילס לענין דקרא שער כיה יוכל להיות דגרע דהוין מלטרך. ועוד נוכל לומר דבאמת מלך הסברה חינו נקרא זה אוכל לא לענין עומאת נבלת עלמן ולא לענין לירוף וגם לא לענין עומאת חוכלין עלמן וחינו נקרא אוכל מלך ססברא רק לענין לירוף דלויכין ואך לענין נבלות צמס דלייריין כאן איכא קרא דוסקפס ולכן מוליחין אוחו מן הסברא ואלמריין דמטמא גם עומאת נבלת עלמן וע"ז דווקא נבלה דבאכילתן דליכא קרא דהנפש כלשון הגמ' לרבות ששוחה ואך לענין עומאת מגע נבילס דליכא קרא דהו ענין אחר משוחה דזה משאר כהסברא, לכן שפיר דיין דהוין מטמא עומאת נבלה

פזמן וגם לאינו מלטרף וגם לטומאת חולין אינו מטמא טומאת עלמן רק למלטרף ע"כ המהניחין להיירי בטומאת מגע נבלות הוי שפיר נשאר כזה כהסברה ה"ל והני שפיר לאינו מטמא גם טומאת חולין בעלמן רק למלטרף ורק כאן בסברייחא להיירי בטומאת אכילה נבילות ע"ז שפיר איתא קרא דוכפיש לרבות השוחה דמטמא גם טומאת נבלות עלמן ופני שפיר דהמטהו בהור טמא דהיינו דמטמא טומאת נבלות עלמן באכילתו ושפיר המהניחין ושפיר בהרייחא, ואין להקשות להמאי אינו מזכיר המהניחין זה הדין דהיינו דבאכילה דמטמא טומאת עלמן דמיחא דהמהניחין היירי נבלתה בסמא ליתכא כלל עיני דטומאת אכילה רק מגע ואיזו הדין להיכא דהיכא דמגע זה הדין הוי רק למלטרף וגם רק לטומאת חולין ולא יוחר מלד דע"ז ליתא קרא אכל בהרייחא להיירי בטומאת אכילה נבלתה עוף טהור לנוכל לומר זו דקאי עליו הקרא דוכפיש לכן מוקמינן זו שפיר קרא זה ואמרינן זו דהדין דמטמא גם טומאת נבלות עלמן :

דרי דכחצו החוס' ל"ה חלב לריה"ג דאינו חשוב טהורא מכללו דהוי ג"ל הפרכא דמא לחמץ שכן אסור בהנאה לא הוי נמי כונה החוס' מלד להיכא חומרא לחמץ דאסור בהנאה דזה בודאי אין לומר דהא נוכל לפחות לידע מהנחת חמץ דבודאי אינו חמור מאכילת חלב כיון דגם מיחוי שלסם הוי גם כן אסור בהנאה כ"ל, רק דכונהו בודאי כענין החוספות דלעיל דבור המהחיל הלא דכתבו על פרכת הגמ' במא דפריך הלא חס חמץ הוא ענוש כרת אכילה כתיבא ביה דכתבו דהפרכא הוא רק עמא דענוש כרת דכרת ליתא על הנאה אכל כלל איסור הוי רחוי לטיות בודאי גם על איזו דבר הף לאינו נקרא אכילה כמו דחויין דאיסור הנאה אינו נקרא ג"כ אכילה. וא"כ חויין מהחוס' דזה דאסור בהנאה הוי רחוי לטיות יוחר המיחוי שלסם כמותן מלד דהוי לפחות כענין הנאה, כעין זה הוי קוביא החוס' ד"ס מא, דמא לחמץ דאסור בהנאה לכן רחוי לטיות ב' הדין יוחר דמיחוי שלסם כמותן מלד דהוי לפחות זה כמו ענין דנהנה ממנו משא"כ בחלב, וכן הוי הפרכא בכל הס"ם במא דפריך באיזה דבר דליכין מיניה דמא לזה דאסור בהנאה גם באיזה ענין דהדבר דנרלס למילף כמו כאן דדין מיחוי דמשקין שיכיה כמותן במא דנרלס למילף נבלת מחמץ דכן נמי בכל העניינים דהס"ם דנרלס למילף איזה דבר בדבר איסור דמוחר בהנא' מדבר איסור דאסור בהנאה דהוי ג"כ חס יחי' איזה דבר מה דנרלס למילף בדבר איסור דמוחר בהנאה דהוי זה הדבר בהסמלד ג"כ אסור בהנאה דהוי נמי בודאי גם שם הפשט דהפרכא דמא לזה הסמלד דאסור בהנאה דאינו מלד החומר דאיסור הנאה דהא ע"ז בודאי ג"ל דידעינן זה הדבר דנרלס למילף מענין הנאה גופא דכמו דבענין הנאה הוי נכלל גם זה הדבר דנרלס למילף דיחי' זה אסור הף בהנאה כמו כן ידעינן גם בדבר איסור דמוחר בהנאה כענין איסור אכילתו דיחי' זה הדבר אסור ביה כענין איסור אכילתו דודאי אינו גרע ענין איסור אכילתו גם דדבר זה דמוחר בהנאה מענין הנאה גופא דדבר האסור בהנאה כה"ל ורק דהפרכא

פזמן וגם לאינו מלטרף וגם לטומאת חולין אינו מטמא טומאת עלמן רק למלטרף ע"כ המהניחין להיירי בטומאת מגע נבלות הוי שפיר נשאר כזה כהסברה ה"ל והני שפיר לאינו מטמא גם טומאת חולין בעלמן רק למלטרף ורק כאן בסברייחא להיירי בטומאת אכילה נבילות ע"ז שפיר איתא קרא דוכפיש לרבות השוחה דמטמא גם טומאת נבלות עלמן ופני שפיר דהמטהו בהור טמא דהיינו דמטמא טומאת נבלות עלמן באכילתו ושפיר המהניחין ושפיר בהרייחא, ואין להקשות להמאי אינו מזכיר המהניחין זה הדין דהיינו דבאכילה דמטמא טומאת עלמן דמיחא דהמהניחין היירי נבלתה בסמא ליתכא כלל עיני דטומאת אכילה רק מגע ואיזו הדין להיכא דהיכא דמגע זה הדין הוי רק למלטרף וגם רק לטומאת חולין ולא יוחר מלד דע"ז ליתא קרא אכל בהרייחא להיירי בטומאת אכילה נבלתה עוף טהור לנוכל לומר זו דקאי עליו הקרא דוכפיש לכן מוקמינן זו שפיר קרא זה ואמרינן זו דהדין דמטמא גם טומאת נבלות עלמן :

גמרא. ע"ב גמ' דעבל וחדש והקדש ושביעית
 דמשקין סיולא מסן כמותן וקאמר בגמ' מנלן דלגמור מהנך דחלב וחמץ ונבלת עוף טהור שכן היכור הבא מחליו משא"כ הקדש דאיסור הבא מחמת עליו. ועיין דמסיק בגמ' דגמרינן או מבכורים ואינו גפרוך דמא ליתכן שחייבין מיתא וחומש דנגמר מהרומא ובכורים וחד מהנך ג' דברים ה"ל ע"כ חובן הגמרא. ופירש"י דחד מהנך חמץ או נבלת והף דאיכא גם בחמץ מיתא כמו בהרומא או בכורים והיכא למפרך שכן חייבין מיתא גם אי נגמר חדא מתרתי דוכל לומר דרש"י סובר דמיתא וברת סס שני דברים ויוכיח גם אי נגמר מהרומא וחמץ הף דאיכא בתרתי נבילת נשמה ועיין בחו' דפי' דהילפותא הוי מהרומא ונבלת ולא מהרומא וחמץ מלד הפירכא דמיתא משום כיון דבכ"ז איכא בהריוויו נבילת נשמה נקרא דבר אחד ל"ה כרש"י, והך דלנל"ד דכונה רש"י במאי דכתב תרומא וחמץ היינו הנאת חמץ גלית ביה כרת, וה"ל דא"כ אמאי קאמר לעיל ל"ה ילפינן נבלת מחלב או מחמץ מלד דענוש כרת דמילף נמי מהנאת חמץ, ואך דבאמת נוכל למפרך דמא לזה דחמץ דאסור בהנאה דמא לזה חמץ למפרך מלד החומר דמא לחמץ שכן אסור בהנאה ל"ה נרלס למילף מאכילת חמץ רק מהנאת חמץ, דהיינו דמא ממא דמשקין ריו: אין מסן דאסור באכילה בחמץ אין להוכיח מלד דע"ז ג"ל דמא לחמץ דאיכא חומרא עליו במא דאסור בהנאה משא"כ נבלתה אכל מהנאת חמץ נוכל למילף גם נבלת דמיחוי שלסן הוי כמותן דכמו דבהנאת חמץ הוי

היו רק מלך דאסור המלמד בהנאה דכיו זה
 הדבר לפחות כמו ענין הנאה משא"כ לדבר הכלל
 דמוחר בהנאה. הכל כמו שכתבנו בתחלה דצרינו
 ואין להקשות לאיך גם בהקדש דכ"ז שב' במה
 דאיירי בהרייתא דעבל וחדש והקדש ושביעית נמי
 אינו לריך לימוד לזה דמיחוי שלהן כמוהן כיון
 דהוא חסור בהנאה ודין המיחוי היו גם לפי
 האמת כדון הנאה וא"כ ידעין זה מלך היסור הנא'
 ממנו גם לזה בלא לימוד דהי' מיחוי שלהן כמוהן וא"כ
 למאי נלך לימוד לזה דקאמר הגמ' מג"ל. ואך דע"ז
 וכל לומר דבאמת גם לדין דהי' זה המיחוי כמו הנאה
 היו ג"כ נלך לימוד ממש דנ"ל דאינו שום כ"כ להנאה
 מלך הסברה, ורק דהסוס' דנ"ה אלא כחבו ע"ז דקאמר
 הגמ' דאמאי חייב דהא חכילה כתיבא בי' דמשמע דאינו
 רק דאינו ידעין לזה דאסור ואך דידעין ג"כ בהיפך
 בפירוש דהו' מותר מלך דחכילה כתיבא בי' דזה דאינו
 נקרא חכילה ידעין בפירוש דמוגר ע"ז כחבו דהא גם
 הנאה דאינו נקרא גם כן חכילה היו גם כן
 אסור וא"כ נוכח לומר נמי גם לזה דדין דמיחוי דהו'
 ג"כ אסור אף דאינו נקרא חכילה וא"כ דאמת דאינו
 ידעין היסור בפירוש לזה מלך דנוכל לחלק מלך הסברה
 גם מענין הנאה בכ"ז זה ג"כ לא ידעין דהי' מותר
 בפירוש מלך דחכילה כתיבא בי' דהא הנאה
 היו גם כן אסור. ולכן כחבו הסוספת דהפרכא הו'
 על כרח דזה ידעין גם בפירוש להיפך דהו' מותר מלך
 דחכילה כתיבא ביה על כרח דכתיב ידעין זה בהדיא
 דליכא החיוב כדון הנאה דליכא ג"כ כרח, בין כה וכה
 דנפרך דמה לזה דחמץ דהוא חסור בהנאה דהו' לפחות
 זה ענין דמיחוי שלהן דהו' כמות כמו ענין דהנהגה ממנו
 זה בודאי נוכח למפרך גם באיזה דבר דהו' זה הדבר
 דנרצה למילף גם חסור בהנאה בהמלמד, דהוא נמי כמו
 כן אמרינן כעת בזה דנבטל להמך דהיתא הפרכא דמה
 לזה דאסור בהנאה ולכן הו' הסברה לומר דילפינן מכרח
 דחמץ דהוא אינו ג"כ רק על חכילה ובכ"ז משקין היולאין
 מהן כמוהן גם בזה דכרח דהיינו דמיחוי גם כרח על
 המשקין היולא מהן במה דהו' כמוהן וא"כ שפיר ניילף
 גם לנבטל אף דליכא בה ג"כ היסור רק על ענין חכילה
 הו' גם כ"כ דיין דמשקין היולא מהן דהו' כמוהן ולכן
 כיון דהסברה דלימוד הו' מהכרח א"כ נוכח למפרך בזה
 דכרח דמה לזה דחמץ שכן כרח אצל בזה דהקדש דהו'
 ג"כ חסור בהנאה נוכח למילף שפיר מהנאה חמץ ואינו נפרך
 דמה לזה דהוא היסור הנאה דדינו במשקין נהייה כמותן
 דמיא לפחות כמו דנהגה ממנו כנ"ל דהא הקדש נמי חסור
 בהנאה, ולכן נובל שפיר לומר דפנס רש"י במה דהא

דילפינן הקדש במה"ל דהיינו מביכורים או תרומה וחד
 מהכך דפי' לחד מהכך הו' גם חמץ דאינו שפיר על
 הנאה חמץ כיון דהקדש נמי חסור בהנאה, ומה דלימנא
 דניילף דהא דמשקין היולא מהן במה דהו' כמוהן גם
 בהקדש דניילף מביכורים או תרומה ומחמץ, דהיינו מהנאה
 חמץ מוכרחין לומר דעל הנאה חמץ היתא גם מלקוח
 לשיעור רש"י דכיון דילפינן משקין היולא מהן מדין הנאה
 ובמשקין הו' חייב גם מלקוח א"כ מוכרח. לסיח מלקוח
 גם על הנאה דל"כ אינו יכול לסיח דחייב מלקוח על
 המשקין כיון דעל הנאה הו' פטור דאינו יכול לסיח חייב
 יותר על הדבר דניילף מניה דהיינו המשקין בממה דילפינן
 דהיינו הנאה, מלך דדיו לבה מן דדין להיות כדיון,
 ונוכל לומר לפי זה דהנה היתא בפסחים דף כד
 ע"ב דכל היסורין שבתורה אין לוקין עליהן אלא לדרך
 חכילתן וקאמר בגמ' דהתי למעוטי דהם הכל חלב חי
 דפטור, וקאמר עוד דה"ל דהמר ר' אבוחי אמר ר"י
 דכל היסורין שבתורה אין לוקין עליהן אלא לדרך הנאה
 וק' דהתי למעוטי דהם הניח חלב של שור הנסקל ע"ג
 מכחו דהו' פטור, ומסיים הגמ' דכ"ש אוכל חלב חי
 דפטור, ולכאורם אינו שפיר דהא שלא כדרך חכילתו גרע
 יותר משלא כדרך הנאה וא"כ לא הו' כש"כ אוכל חי
 מחלב שור הנסקל ע"ג מכחו לפטור, ונ"ל דבאמת דהנהגה
 דשכלל שלא כדרך חכילתו גרע יותר מכלל שלא כדרך
 הנאה בכ"ז פרטי דצברים זה דשור הנסקל ע"ג מכחו
 ואוכל חלב חי הו' חכילת חלב חי יותר שלא כדרך הנאה משה
 הנסקל ע"ג מכחו לכן הו' כ"ש על פרטי דצברים דהיינו
 זה הדבר דחכילת חלב חי מזה הדבר דשור הנסקל
 ע"ג מכחו דהנהגה דחכילת חלב חי הו' עיין בשלא כד"ה
 וחלב שור הנסקל ע"ג מכחו הו' בכלל כדרך הנאה
 דצפרע זה הו' גרע חכילת חלב חי משור הנסקל ע"ג
 מכחו בכ"ז צפרטי דצברים עזמן הו' גרע יותר שור
 הנסקל ע"ג מכחו מחכילת חלב חי מלך דחכילת חלב חי
 הו' יותר שלא כדרך הנאה משור הנסקל ע"ג מכחו, ועיין
 ברמב"ם סמ"א דסובר דאין לוקין על היסור הנא' במה דכ"ה
 בכל היסורין שבתורה באיסורי חכילה במה דכחב לא יחלב
 לא תחבלו בכ"ז אין לוקין עליהן, ועיין בנבטלי כליו דכחבו
 טעם אחד מלך דפסק כר"י דהקדש דנבטל דוגר אשר
 בשעריך חסונה הו' דצרים כחבסם ואינו ידעין היסורי
 הנאה בכל היסור חכילה שבתורה רק מהקדש דלוחו וזו
 רק לאו כבא מכלל עשה דלוחו אחס משליך לכלב ואי
 אחס משליך לכלב כל היסורין שבתורה ולכן אין לוקין
 עליהן. ועיין במגיד משנה דכחב עוד טעם על הרמב"ם
 דסובר דהא דהמר ר' אבוחי דכל היסורין שבתורה אין
 לוקין עליהן אלא לדרך הנאה דהיינו דעיקר הנאה מאי

דבר דהוי אכילה והנאה אף דהוי דרך הנאה נקרא שלא
 כדרך הנאה. ולכן הוי הפשט דאין לוקין על כל איסורי
 הנאה דנכלל באיסורי אכילה בהקרא דלא תאכל אף דהוי
 דרך הנאה. ובלע"ד מלד דלהרמב"ם הוי קשה הנ"ל
 זה דכ"ש חלב חי דפטור כנ"ל. וזהו סובר דהכונה דכל
 איסורין שבתורה דאין לוקין אלא כדרך הנאתן היינו אף
 דרך הנאה דהוא כל איסורי שבתורה דהוא פטור ולכן
 הוי שפיר הכ"ש לפטור דנילף שלא כדרך אכילה מזהנא'
 מצרי' כדרך הנאה דזה הוא כל איסורין שבתור'. ועי'
 ברש"י בפסחים דכתב על זה דכ"ש אוכל חלב חי דפטו'
 מלד דהוא יותר שלא כדרך וע"ש. וא"כ סובר דשלא כדרך
 הנאה הוי הפשט בפשיטות דהוא מלד שלא כדרך והכ"ש
 יהיה כמו דכתבנו בפרכי הדברים עלמן דאכילת חלב
 חי הוי יותר שלא כדרך משור הנסקל ע"ג מכתו. וא"כ
 אינו סובר כרמב"ם דהפשט שלא כדרך הנאה דיהיה
 אויל גם על דרך הנאה רק דהפטור להגמ' לדידיה
 דהוא מלד שלא כדרך כדברינו סקודמים. וא"כ הוי
 לדידי' בחמת חיוב מלקות על הנאה ולכן הוי גם כאן
 בחולין דאיתא לומר שפיר דהכונה דנילף בהקדש דמשקין
 היולא מהן כמותן מביכורים או תרומה וחד מהסך דהיינו
 כבלה וגם חמץ כמ"ס רש"י. וזה היא הנחת חמץ דוהגם
 דלמשקין היולא מהן כמותן אית להו מלקות ככ"ז הוי
 שפיר מלד דלהנחת חמץ אית להו ג"כ מלקות. ולכן מלד
 דפירש"י שם בפסחים דהפשט דכ"ש חלב חי דפטור מלד
 דהוי יותר שלא כדרך. א"כ סובר דחייב מלקות על כלל
 הנאה מה דנכלל בלשון דאיסורי אכילה. לכן פירש שפיר
 בכאן דהילפותא יהיה מביכורים או תרומה וחמץ דהיינו
 מהנחת חמץ ויהי' שפיר כל הדין בהקדש דמשקין היולא
 מהן כמותן דהיינו דיהי' חייב גם מלקות כדין דדבר זה
 בהד' דברים הנ"ל בחלב וכבלה וחמץ ושרישים דהיינו מלד
 דלהנחת חמץ אית לי' ג"כ מלקות ואויל רש"י בזה לשיטתו:
 דף קמא **במתני'** שלחה וחזרה אפילו ארבעה
 וחמשה פעמים חייב וכו' ועיין
 בגמ' דקאמר רבא דמלד דכתיב שלא בסתם משמע אפי'
 מלה. פעמים. ותשלח אחי לדבר מלוה לליפורי מלוורע
 דה"א דדחי למות שלוח הקן אף דהוא עשה ול"ם באופן
 דנטל ע"מ לשלח דליכא הל"ת רק העשה לכן כתב הקרא
 דתשלח ופריך דמאי אולמי האי עשה מהאי עשה וקאמר
 דעשה דמלוורע מלד דגדול השלוש שבין איש לאשחו דאסור
 בחשה"מ דהו"א דעשה זו עדיפא דליתי עשה זו ולדחי
 עשה דשלוח הקן קמ"ל. ולא אבין במאי דק' דמאי אולמי
 דכ"ז לא הוי ידעינן ג"כ בודאי דאינו דחי ולא הוי
 ידעינן איזה עדיפא או זה או זה ולריכנא קרא דתשלח
 לפראות דנדע בודאי דזה דשלוח הקן עדיפא מעשה

דמלוורע דהיינו בודאי אינו דחי ול"ע.
בגמ' סד"א הואיל ואמר מר דגדול השלוש שבין איש
 לאשחו דהו"א דמלד זה דחי עשה דמלוורע לעשה
 דשילוח הקן קמ"ל. ולא הבינותי דאיך יהיה למ"ד דאינו
 אסור רק בימי ספירו ולא ימי חלוטו דלא הוי עשה
 דמלוורע עדיפא מעשה דשלוח הקן דלא הוי נימא דדחי
 גם בלא הקרא ולמאי לריכנא קרא לדידי' ול"ע:
בתוס' ד"ה לא לריכנא וכו' הקשו לפי' בפסחים (מו)
 כמה דקאמר הגמ' שם לרבה דאמר אמרינן
 הואיל א"כ אחרישה לא לחייב הואיל וחזי לכיסוי דס'
 ליפור. ופי' דזה אינו חייב ביו"ט מלד דעשה דכיסוי הוי
 דחי לל"ת דיו"ט דלכן אף דיו"ט עשה ול"ת הוא ככ"ז
 אינו חייב ג"כ אם עבר ועשה המלוה דאמרינן דעשה
 דחי להל"ת ואינו אסור רק מלד העשה דעס הל"ת
 דלכן אינו חייב עליו. והוי קושית הגמ' שם דלא יחייב
 גם השתא כמו דלא הוי חייב אילו הוי לריך לכיסוי דס'
 לפור לרבה דסובר דאמרינן הואיל. והקשו התוס' עליו
 כמה דק' הגמ' לא לריכנא דעבר ופקלה דלאו עברי'.
 דמשמע דכ"ז דלא עברי' איכא גם הל"ת להעשה. ולא
 זכיתי להבין דהא אי הוי גם דחי להלאו בלא עברי'
 א"כ הוי אויל לעשה דמלוורע לידחי' להלאו ואינו נשאר
 לידחי עוד להעשה מלד השלוש דהא אם אזלה כחה מלד
 הלאו לדידחי לי' לא נשאר ממנה דתוספת תח כחה גם
 נגד העשה דשלוח הקן מלד דגדול השלוש. אם לא דנימא
 דקו' התוס' הוי מהלשון דהגמ' דק' דלא לריכנא דעבר
 ושקלי' דלאו עברי'. דמשמע דכ"ז דלא עברי' דהוי איכא
 גם הלאו וליכא גם זה הדבר דליתי איזה דבר לדידחי'
 לי'. ולכן אע"ג דאמת דנלריך לכלל הענין דלאו עברי'
 אף לפי' הריב"א משום דבל"ז הגם דהוי דחי עשה להלאו
 ככ"ז הא הוי אזלא כחה על דחיית הלאו ולא נשארה
 לתת כוחה עוד לדחיית העשה. ומכרחין לומר לזה
 דעברי' דיהיה ליכא הלאו מטעם אחר מלד דעברי'.
 בכ"ז הלשון דלאו עברי' משמע דמקודם היה בחמת
 הלאו ואינו ליכא גם מטעם אחר. וקשה לפי' הריב"א
 לדידיה ליכא הלאו גם מקודם מלד דהוי עשה דחי לה
 ובזה הוי שפיר לשון התוס' דכתבו והכא משמע דכ"ז
 דלא עבר ושקלי' איכא עשה ולא תעשה דלכאורה
 הוא כמו הוספת דברים בהתוס'. ורק דהיינו דהקושיא
 אינו על כלל התירוץ דלמאי נלריך זה דלאו עברי' דזה
 בודאי לריכנא גם לפי' הריב"א. דבל"ז הוי אויל העשה
 דמלוורע לדחיית הלאו ולא הוי עוד כוחה לה לדחיית
 העשה כמו דכתבנו. ואך דהק' הוי מהלשון דלאו עברי'
 דמשמע דכ"ז דלא עבר. ושקליה דאיכא גם העשה וסל"ם
 ואך דאינו בציור לומר זה בהתוס' ול"ע ענין סליק

השמה

שייך לרף ל"ג **אמר** רב אחא בר יעקב ש"מ מלריש לקיש מוזמנין ישראל על בני מעים מוזמנין בגמי על בני מעים כו'. ועיין לעיל בדף י"ד מה שכתבנו בזה הענין, ועיין עוד בתוד"ה אחד עכו"ם ואחד ישראל כו' שהקשו דהנה לקמן פליגי אם נוהג אמ"ה בטמא, ואמר שם רב גידל דמחלוקת בישראל אבל בב"ג ד"ה **טמאין על הטמאים בטורים** דלכאורה הו' גם בזה מי איכא מירי, ורק דזה שפיר דאט"ג דאין ישראל מוזהר מזד אבר מן החי כו' אין שייך בזה מי איכא מירי דלישראל שרי דהא אבור גם לישראל מזד טמאה, ואך לר"מ דאמר דאין אמ"ה נוהג רק בבמה טהורה בלבד, איכא חיות ועופות הטורים דלישראל שרי ולב"ג אסור דבי' לא נכתב היקש סמוך לאמ"ה דבקרן ולאך כבישראל כדילוף ר"מ מהיקש דקרא זה דנאמך לאמ"ה הקרא דלא תאכל הנפש עם הבשר, וכתבו דאין לומר מי איכא מירי גם בזה משום איסור דאינה זבוחה אט"ג דבכותי דאסור מזד איסור אמ"ה אסור אף במשהו בשר גיד ועלם שיהי' מזורף יחד להכזית ובישראל דאסור רק אם יהי' שיעור כזית מבשר לבד דוקא, וכתבו דבכל זאת לא שייך מי איכא מירי מזד דאסור מזד איסור חלי שיעור שאסור מן הטורה, ולריש לקיש דסובר דחלי שיעור מותר מן הטורה נימא דסובר באמת דלא אמרינן מי איכא מירי דהיינו כרב אחא ב"י. ועיין בראש יוסף שכת' דאט"ג דבת' אויל ע"ז דקודם דענין טמאה דאי' לאו לרבנן דלמיות ועופות הטורים דאסור אינה זבוחה לר"מ איתא גם בח"ט

דאין שיעורין לאיסור עשה. זלזל הבנתי לפי הפ"מ בשער התערובות דח"ט מאי' לאו ע"י תערובות מותר מה"ט אף לר' יוחנן א"כ אם יהי' כזית מבשר גיד ועלם ביחד דאמ"ה דטמאה שנתערב באיזה תערובות היתר דלישראל דאינו נוהג אמ"ה בטמאה ואינו אסור רק מזד איסור ח"ט הו' אז מותר ובב"ג דהו' זה כזית משהו בשר גיד ועלם אסור מזד איסור לאו יהי' אסור גם באיזה תערובת היתר וא"כ כיון דזלזלי החו' על טמאה דאי' לאו א"כ לפי הפמ"ג בשער התערובות הכ"ל נשאר עוד ענין דמי איכא מירי לפי ח' התוס' גם לר' יוחנן ססובר דח"ט אסור מה"ט לענין זה דתערובות שנתערב באיזה היתר וז"ע:

שייך לעיל פרק א"ט **ח"ט** שם בענין חולעת שלא פירש אי אוכל או שהוא חולעת שהתירוה הטורה. שלכאורה הכ"מ לענין אמ"ה ושייך זה לכא' גם לענין ב"ג אך שזה איתא בסנהדרין דף ד' דאך למעוטי שרצים, אך דאיתא בס' ישועות יעקב הל' אמ"ה לר' יוחנן דילוף במ"ה מב"ב אי נוהג בטמאה לאו לא דהא ליכא צ"י הדיוק דהקרא דלא תאכל הנפש עם הבשר דבעוד שהבשר מותר האבר אסור כדאי' בפ' גיד הנשה, וכת' דבאמה גם אמ"ה לא הי' ז"ל בטמאה אף בלא הקרא דלא תאכל מזד אהמע"א ורק דנלרך קרא לרבנן שם, לר"א דלא נימא היקש כסברתו לדם לר' יהודה שם מזד חמור על קל לכן בבמ"ה דלב"ג בודאי אינו נוהג דבי' ידעינן גם במ"ה מקרא דאך בשר בנפשו וגו' ואיכא גם בלשון קרא זה הדיוק דבעוד שהבשר מותר ואין לחשוש רק בישראל מזד קרא

קרא דבי, וכיון דלא יהי רק בישראל אינו נקרא חיסור מוסקף על טמאה ואינו נובג מלד טעם אחר דליתו חל עכ"ל. ולכאורה קשה דהא אמר רבי גידל שם בדף ק"ב דהמחלוקת הכיל בישראל אבל דברי רב מוהר"ן ק"ב הטמאין כטבורין דבו נקרא הכל בשר מותר, וא"כ יוכל להיות דבמ"ה ליתא דיוק למעט מהקרא גס בישראל, דנובג ב' גס בטמא' וזוה דחל הא הוי אי' מוסקף גס לב"ג ואך דל"ל כונתו דכיון שיהא זה דחל בענין ישראל וזה דהוספה לב"ג מתרי קרתי אינו נקרא זה חיסור מוסקף דנימא בזה נגו דחייב על הסוספה חיל גס על הדבר דנזווא לדון דהא אינו שניבן בפ"א דהיינו שיהא בזה ממואל' אי' מחד מקור דיהא יתיה להחמר שבטת שבה זה יהיה יכולת לבוא גס זה דהא הוויין משני קרתי, לפ"ז נימא דהמיעוט דאך הכ"ל אינו כתוב ג"כ רק בקרא דאך בשר, אי' בישראל דידעינן מקרא אחר דבי' הוי נובג גס בשריים ורק דליכא הסברה דאח"כ יספד יסועות יעקב הכיל בטמאה, לכן ל"ז דלא פירש דליכא עוד חיסור חולעת יכול להיות דליכא אז בישראל חיסור אמ"ה, ואיכא שאלתינו הכ"ל אי' נקרא אז שם חובל דלא שייך עליו אז שום חיסור, או שנקרא אז בשם בעל חי דהתירה אותו התורה ואיכא עליו אז חיסור דבמ"ה ולכן כיון דליכא קרא ע"ז רק הסברה דאח"כ ע"כ כיון שכבר בא מקודם גס לאח"כ לא נפקע, ובהם אף אי נימא דמקרי אוכל הוי לכאורה ג"כ נובג לאחר שפירש דהא בלא שני חיסורים בבי' מנת שפירש ז"ל, דלא מבעיא לשיטת התוס' דבמ"ה הוי לאו לחתיכת בשר עומדת, גס למ"ד דלאיבירל עומדת אי' אינו בזה חיסור במ"ה רק עד לאחר שנחתך ולא הוי באמת לשיטתם ענין שאלתינו הכ"ל דק אם חתך האוכל עם החולעת קודם שפירש דהא נקרא בע"ה הוי חסור ואם נקרא אז שם אוכל הוי מותר בין החכה ובין לא החכה דהא חתך אזי מקודם שפירש לא היה חיסור בין קודם שנחתך ובין גס לאחר שנחתך, דהוי עבה שם אוכל, ולאחר שפירש אם נחתך האוכל מקודם אינו יכולת לבוא עליו שם חי להיות עליו שם חיסור דבמ"ה, כיון דהוי רק חתיכת דבר ואינו שייך לחול שם מתי על חתיכת דבר אם לא היה עליו מקודם בעוד שהיה' שלמה, ואם לא נחתך מקודם דלא בא החיסור עד לאחר שפירש לאחר שיחתך אז אי' מכש"כ דלא חל על חיסור חולעת שבה מקודם שבה יליאתו מהאוכל ואך אם נימא דהוי עליו שם בע"ה גס קודם שפירש הוי שפיר נובג אז במ"ה בישראל בשריים לאחר שיחתך אז לשיטת התוס' כמו כל במ"ה דאיכא עליו שם חי מקודם דיש חיסור במ"ה לאחר החתיכה לשיטתם, ואך גס לשיטת סוברה להיפך דלבמ"ה עומדת גס למ"ד דלאו לאיבירל עומדת, כפי' אין לומר דבאו דברים שיקבל אחר יליאתו מהאוכל להיות עליו חיסור במ"ה גס לאופן דנקרא אז אוכל קודם שפירש דהא בעת שילא מקלחו נעשה המקלח חיסור מלד חיסור חולעת ואיסור דבמ"ה בודאי לא נתהוב טוד

ביאתת חליו בעת שהי' עליו שם חליו אי ותיי אוכל דאיסור זה בודאי אינו בא עד שהי' שם חי כנולד דיתהוב עליו שם בע"ה ששייך עליו אז שם חיסור דבמ"ה כ"ל ואיסור חולעת שבה גס בעת היות ח"כ הוי בזה זה מקודם וא"כ חיסור דבמ"ה זה דהוי רק בישראל מלד חיסור דבשר בשדה ואינו נקרא בזה דליירינן חיסור מוסקף לב"ג, לכן בודאי אינו חל בזה על חיסור חולעת דשריים שמקודם ע"ז המקלח שילא ולא נוכל לחשוב אי נימא דנקרא אוכל מקודם שפירש דיהא בזה בבי' רק על מקלח השני בעת יליאת כולו, ע"ז נאמר ג"כ דכיון דעל מקלח הראשון ליכא חיסור דבמ"ה מלד דליתו חל כהכ"ל לא יוכל לבא ג"כ על מקלח השני לבד מאיסור זה דבמ"ה דהא מקלח אינו נקרא שם חי ואינו יכולת שיתהוב עליו חיסור זה דבשר מ"ה והוי כמ"ס במקלח הראשון מה שילא אם נימא שנקרא זה שלא פירש כ"ז שלא ילא בשם אוכל, ואינו יכולת להיות עליו חיסור דבמ"ה רק על איזה מקלח, כן נימא נמי על מקלח השני כיון דבמקלח הראשון ליכא אי' זה דבמ"ה דהוי רק מקלח כהכ"ל כן הוי ג"כ מקלח השני דגמר יליאתו בזה כיון דבמקלח הראשון ליכא חל דבמ"ה מלד דליתו חל לא יתהוב ג"כ להיות על מקלח השני לבד מלד דמקלח בלא כולו אינו יכולת להיות בו חיותו ולא יתהוב עליו שם בעל חי ע"כ לא נקרא עליו נמי מלד זה שם חיסור דבמ"ה גס לשיטת רש"י לבמ"ה עומדת, ורק דאם נימא שקודם שפירש דהוי עליו שם בעל חי שהתירה אותו התורה אי' זה חוי בזה חיסור זה דבמ"ה. עוד שלא פירש הוי שפיר נובג בזה חיסור זה דבמ"ה אף שאלו חסור רק לישראל לבד מלד שבה עוד מקודם חיסור חולעת דשריים, ואינו לומר להיפך דהי"ך הוי חל חיסור חולעת לזה האופן לאחר שפירש על חיסור דבמ"ה שחל עוד מקודם, על זה נוכל לומר דזה חיסור בכזית וזה דשרך הוי שיעור חיסורו כטומאתו שהיא כעצמה כדא' בגמ' לקמן דף ק"ב ע"כ לכן כיון שבה חיסור זה דשרך כפתוח מכשיעור חיסור זה דבמ"ה הוי שפיר חל כמו שכ' בתוס' הכ"ל בדף ק"ב דהא שאלו בן בענין חמ"ה על טריפה בדהש"ס מעריפה אחרת לבזית ועי"ש, וע"כ הוי שאלתינו שפיר אם החולעת שנתלע בפרי תלושה כ"ז דלא פירש מה שהתירה אותו התורה אינו נקרא שם חולעת כלל רק שם אוכל ולכן התירה אותו התורה או דהוי שם בעל חי בזה שהתירה אותו התורה והוי שפיר הכימ לענין במ"ה גס לדין בישראל ורק לענין ישראל כ"ל בע"ה, ואך דהכימ עוד לענין שבת דאם הוי שם אוכל מותר לאכול אותו בשבת, וזאת הוי בעל חי שהתירה אותו התורה הוי חסור לאכול האוכל עם החולעת בשבת משום נטיילת נשמה רק לבעור, וזה"ל לא מליבו שיהא חסור לאכול הפרי שנתלעה לאחר תלישתה, בדלל זמן שלא פירש החולעת דהוי מותר לאכול הפרי עם החולעת, שיהא חסור לאכול הפרי או בשבת מלד חיסור שבת דנטיילת נשמה, ולכן משמע מזה דנקרא עליו שם אוכל ולא יהיה נובג בזה גס חיסור במ"ה גס בישראל, כ"ל בע"ה סוברה.

סליקו חידושי מסכת חולין. בעזרת עילת כל העילולין.

והנני לברך בברכה כפולה לר"י נ"י ולמחוי' ר"ג בר"י נ"י, שהיו לי לעור בהרפסתי, בעז"ה הסוב עלי. וברוב רחמיו וחסדיו יתן שיקיים עליהם תהבות דישנתם לבניך וגם מאמר הנביא שלא תמוש התורה מפיהן ומפי זרעם וזרע זרעם וכן גם עלי ע"ע אנסי'.

מכתובות ללא שגא חס אמר הב זוזי ושקול שטרה מאמר
 שקול שטרה וכב זוזי מהויב מטעם דלהקוני שדרתיך ולא
 לעווימי משוט דזה מוכח בשניהוהו שגאמר לו הב זוזי
 שי שקול שטרה אבל זאת אינו מוכח בשליחות שהגיד להמנוני
 שיתן להפעול דוקא בעדים כי אין זה מדרך העולם וזוה
 נכוח לדברי הרמב"ם דהנה הוא הגיד לו שיקה שרה ולא
 הזכיר לו אחריות וע"כ משום דצאוהו בשליחות שהגיד לו
 שיקה שרה מוכח שיהא באחריות ומאיה ע"כ משום
 דבלאו אחריות לא מיקרי קני דלא שדי אינש זוזי בכדי
 דמוזה הטעם אחריות עשוה כופר אבל זאת אינו מיקרי
 שדי זוזי בכדי חס יש אחריות דשליח ובראייה חס אחד
 יקנה שרה מכשליח ויקבל אחריות דנפשיה אינו בטל
 במכירה מטעם לא שדי אינש זוזי בכדי :

הרמב"ם צ"ה' מכל' שלוחין ה"ג' ככחצ"ל נתן
 מעות לשלוחו לקנות לו קרקע וקנה לו
 שלא באחריות הרי זה עוות והשליח לוקח אותה לעלמו שלא
 באחריות וחוזר ומוכרה למשלח באחריות והר"ן הקשה
 אמאי מחויב המשלח ליעול הקרקע באחריות השליח הא
 יטל לומר איני רואה באחריותך וטוב אני רואה באחריות
 המוכר כי הוא בטוח ביותר, והנראה דהנה כל הטעם
 משום דלהקוני שדרתיך ולתקוני שדרתיך אינו שייך אלא
 בגדר השליחות דקיבל עליו לעשות ויכול לעשות בשני
 אופנים בצופן התיקון ובצופן העוות חייב חס עשה בלד
 העוות אבל חס התיקון בדבר אחר שלא קיבל עליו גודאיי
 דהינו מחויב וזה לשון הגמ' ב"מ דף ג' אהא שליחותא
 דידך קא עבידנא בצופן התיקון ולא אמרת בסדיי הב לו
 וכוי דבר אחר וזוה יסורץ קשיות הסוס' שהקשו ס

אלו לעיקר קניהו הוה רק בשביל דבר אחד שיש בו
 ומ"מ גם הועלת השני הנמלא בו הוה שלו מכיון שהנה
 אבל איזה דבר מבטל המוקח זה שבשצנלה נחכוין לקנות
 וגבי אשה נמי הסורה אמרה כי יקח איש אשה דנקראה
 קנין לו וכל הנמלא בה הוי שלו וע' בר"י בדברים ועיקר
 קנינו רק לאישות לזה שפיר מורדת מהשמיט נקראה
 מורדת דזה הוה בקניי אישות אבל לא ממלאכה
 אלא דיכול לכופס מכאן ולהבא דאטו חס הגזל מאתו
 ממון תהיה נקראה מורדת אבל הוא שמורד במזונות
 נקרא מורד דזה הוה בקניי אישות בין חס נסבור למזונות
 הוה מדאורייתא בין חס נסבור דלא הוה אלא מדרבנן :

בבב"ב שער המלך פ"ב מהל' נדרים הקשה על רבינו
 ירוחם שהבב בנתיב ס"ג ח"ה כדעת הר"ן
 והריב"ב"א דבשאר מלאכות אינש יכולה לומר איני מזונית
 ואיני עושה ספק דעת רבו הרא"ש ז"ל ומ"מ הע"ג
 דמשועבדה לעשות אינה נקראה מורדת אלא מהשמיט
 שהוא עיקר אישות ובאומר איני זן ואיני מפרנס פסק
 דנקראה מורד ומוסיפין על כתובתה וע"כ שהינה בל"ע
 ונראה דדעת רבינו ירוחם דבשאר מלאכות מכיון דדרך
 כל הנשים לעשותם מחויבת אבל מ"מ עיקר קנין הלוי
 רק באישות ובראייה ללא מלינו גבי מומים חס אינה יכולה
 לעשות מלאכה דהוי מוס דמי לאחד שהקס חפץ ויודעים

דף ב ע"ב ברש"י ד"ה אבל אמר הרי עלי לא.
 פי' דמעריכין ונודרין הרי עלי הוא דבעי למימר ברישא ערכי עלי והדר יהיב. וכ' עוד דומי עלי נמי דבעי למשיימא' מקודם כעבדא. ולכאורה הא יכול למשיימא קודם ואח"כ יאמר דמי זו עלי. ונראה דכונת רש"י במ"ש בערכי עלי דמוכרת (מתחלה) לומר מקודם ואח"כ יהיב דליירי מהני' באיזה דבר דאיחא נעשה הקודמת לנתינתו דהיינו בערך מוכרת להיות אמירה קודם הנתינה. וכתב דדמי עלי נמי מה דקתני במתני' אלל ערך דהוה נמי דומה לזה באופן דהיתה השומא אח"כ היאך דיהי' השומא אס מקודם אמירתו והאמירה הוה דמי זו או בקודם הנתינה והאמירה הוה דמי עלי דיהא דומיא לערך דיהא אמירה מקודם איזה מעשה. והראי' מהפירכא הוי באמת רה מענין ערך. וזוה חזר רש"י אחר התיבת למשיימא כעבדיה אלל ענין ערך ומסיים דיבורו דהיכי מלי למימר הרי אלו נערכים אס לא נדר תחלה בערך דהיינו דחזור לפירכת הגמ' דעיקרה רק מהערך דבעי להיות מקודם ולא ממשיימא כעבדי' כנ"ל בע"ה :

שם בגמ' באוקומחא דרבה בר עולא דמוקי בטמא בחולין. והרבותא מלד דחולין שנעשו על טהרת הקודש כקודם דמי ובאיזה ענין ע"י סכין ארוכה אבל טמא בזמקדשין אסור גם ע"י סכין ארוכה מלד דאז אס יגע הוה איסור דאורייתא. ואינו מובן דלמאי הולרך לאוקמי בסכין ארוכה דנימא בפשיטות דחולין שנעשו על טהרת הקודש דאינו רק מדרבנן משא"כ טמא בזמקדשין דהוה דאורייתא מלד משמרת טרומוטי. אס לא דנימא דכיון דענין חולין שנעשו על טהרת הקודש כדי שיהא רגיל להתנהג בקדשים כל הנלרך ואס יהי' חלוק דבין שחיטת טמא לא יהי' עולה להיות מזה ככלו אד אס חלוק רק כס"ת היינו פנין סכין ארוכה זוה ל"א דלהיות עולה מזה שלא להיות מזה בקדשים כנ"ל בעוב"ה :

בתום ד"ה אבל כו'. הקשו לר"מ דאמר רטוב שאינו נודב כל עיקר אפילו מביא כבשתו לעזרה. להאי ליטנא בתרא דנדרים היאך אכלו ישראל שלמים במדבר. ותיירו כיון שנאסרו בענין אחר מלד איסור בשר תאיה כר' ישמעאל (לקמן דף יז) הוה כאילו זוה להס המקום לאכול ע"י שלמים. ונראה לשיעט ר"ע דכי ירחק וזבחת עולה להחיר גם בשר נחירה דהכונה דכי ירחק היינו אז בארך ישראל יהי' איסור וזבחת אבל לא מקודם ולא לאסור בשר תאיה. א"כ חזר קושייתם לר"מ היאך נדע לזוה להס המקום לאכול ע"י שלמים. ונוכרת לומר דר"מ אינו סובר כר"ע רק כר' ישמעאל הנ"ל ולפ"ז

אחי שפיר דברי תוס' (לקמן דף לג. ד"ה אחד עכו"ס) דהקשו למ"ד דישאל אינס מזהרים על אבר מה"ח דטמאה מלד הכ' דלא חאלל הנפש עם הבשר דהוי הכונה בעוד שהבשר מותר ולא כשהבשר אסור וזב"נ הוי הכל מותר ומותר על השמאה כטהורה. וא"כ מי איכא מידין [וכו']. ותיירו כיון דאסור לישראל מלד טמאה אינו נקרא מי איכא מיד. והקשו עוד לר"מ דאמה"ח אינו נוהג גם בחיה ועוף הטהורים הא הוי מי איכא מיד. ותיירו דזב"נ אסור גם לישראל מלד איסור שאי זביחה אף דזב"נ אסור במשהו בשר גיד ועלם ולישראל אינו רק בכזית דחיי שיעור ג"כ אסור מה"ח ולר"ל דחיי שיעור מותר מן הטהורה באמה אינו סובר מי איכא מיד. ע"כ חוכן דברי תוס' הנ"ל דרך ל"ג. ולכאורה אינו מובן לשיטת ר"ע דבמדבר הותר להס בשר נחירה מלד דסובר כהנ"ל. דכי ירחק וזבחת אזיל לאחר ישוב ה"י וא"כ אז במדבר לא הוי להס עוד איסור דאינו זביחה וחזר הקושיא לשיטת ר"מ דאמה"ח אינו נוהג בחי' ועוף הטהורים וזב"נ הוא נוהג הא הוי מי איכא מיד אינו נודר כל עיקר והוכרת לומר זוה דאכלו ישראל שלמים במדבר דהוה מלד דא"א בענין אחר משום איסור בשר תאיה דהוי כאילו זוה להס המקום. ומזה מוכרת כשיטת ר' ישמעאל. וא"כ חזינן דשיטת ר"מ דסובר כר"י מלד זה הוה שפיר דליכא מי איכא מיד. גם אז במדבר דלרד"י הוי ההכרח כר"י ואזיל לשיטתו :

דף ג' ע"א בגמ' אב"י אמר הכל שוחטין מרבי אפי' כוהי דלא חייט אלפני עוב' והותר לשחוט ע"י עוב"ג. ושחיטתו כשרה דיעבד ע"י יולא ונכנס אס חוהך כזית בשר. ועל לשון המשנה דוכולן נשאר בקושי' אהייא קאי. אס אחשו"ק לחודי' ואס שחטו מייבעי' ל"י. ואס דקאי ג"כ אכזותי הא אמרה בעוב"ג שחיט גם לכחילה. קשי'. עכתו"ד הגמ' ולכאורה אין מובן דהא ברישא ל"ל דבלאו עוב"ג אסור רק לכחילה אבל דיעבד שפיר דמי ומשמיענו בסיפא מושחתו דהיא דיעבד דאין מותר רק באחרים רואיב ארזין ובאחרים ר"זא מותר גם לכחילה ונקט לשון דיעבד כדי להשמיענו דנדע דבאין אחרים רואיב גם דיעבד אסור וגם ללרך עוד דנימא דנקט לשון ששהטו מלד חשו"ק ובלא הדיוק דדיעבד בלא אחרים לא נוכל להקשות דליינל דנקט ששהטו משום חשו"ק ד"א"כ למאי אינטריך לכחוב כל דוכולן ככונת ק' הגמ'. אך לפי הדיוק דמשמיענו דיעבד דאסור בלא אחרים רז"א שפיר מוכל להקשות. היינו גם הא נימא דזה הוה יותר להשמיענו הרבותא דבין דלכתב"ה מלומר

ולומר לענין דיטעד נימא ג"כ זה דחינו חני בלכתחלה
 מלד חשו"ק רק בחשו"ק לבד ראו למיתני ואם שחטו בלא
 וכולן. אך בזה דנימא במה דהני חשו"ק נכלל ג"כ לענין
 הרבנות דכותי לדיטעד בלא אחרים. אך לביטח רבא
 הוה שפיר קושיה הגמ' דהפיצתא הוה לשני דברים על
 לכתחלה ועל יו"ג. וא"כ קשה דמשמע ואחרים רואים
 אותו ולא יו"ג. וגם אפי' לאביי לפי הירוח השני של חוס'
 ד"ה המניח דחוקך הוא רק לברורי ביו"ג וא"כ ה"ג לפ"ז
 הוה הקושי' גם לאביי עשניהם בלכתחלה ובמה דבעי
 המטני' אחרים רואין אותו ולא יו"ג. ויזכרנה לומר דקאי
 רבוחא בלכתחלה דאפילו באחרים רואין דאסור. וא"כ
 קשה דהא אמרת בישראל עו"ג שחט אפילו לכתחלה
 קשיא ואך לפי ח' הראשון של החוס' ה"ל דלא לשנויי
 אליבא דאביי קאתי רק הפירכא הוה לרבא וברבי החוס'
 דחוקך לאביי הוה גם מלד הדין דהוי הקושי' רק בדבר
 א' היינו בלכתחלה א"כ הא גוכל לתרך דאליטריך וכולן
 להראות דבלא אחרים אסור גם בדיטעד והלשון דיטעד
 דנקט באחרים יהוא לדייק דבלא אחרים אסור גם
 בדיטעד וללרך עוד משום חשו"ק כנ"ל:

ע"ב בגב' ת"ר שחיתת כותי מותרת. **בד"א** כבישראל
 עומד על גביו אבל בא ומלאו שחט חוקך
 כזית בשר ונותן לו אכלו מותר לאכול משחיתתו ואם לאו
 אסור לאכול משחיתתו. כיוצא בו מלא בידו דקוריא של
 נפרים קוטע ראשו של אחד מהם ונותן לו אכלו מותר
 לאכול משחיתתו ואם לאו אסור לאכול משחיתתו. אביי
 דייק גרישא. רבא דייק מכיפא. אביי דייק מרישא
 טעמא דישראל עומד על גביו אבל יולא ונכנס לא. ורבא
 דייק מכיפא טעמא דבא ומלאו אבל יולא ונכנס מותר.
 לאביי קשיא סיפא כו'. ועיין בספרי פרי דוד אשר חנני
 ה'. דלפי הירוח השני של החוס' בד"ה המניח דלאביי
 דמלריך חוקך ביולא ונכנס גם בדיטעד הוא רק לבירור
 הדבר אבל אי ליתא לכותי קמן שרי. א"כ אינו דומה
 יולא ונכנס לבא ומלאו, דואם לאו דהני בברייתא הוה
 הכונה בין אם נוהגים לו ולא אכל ובין ליתא קמן הוה
 ג"כ אסור. וביולא ונכנס לפי הירוח זה הוה רק כשנוהגים
 לו ולא אכל אבל בדליתא קמן שרי. וכתבו שם על
 זה דכמו דכתבו החוס' כאן בד"ה אבל בא ומלאו,
 דלרבא יש חילוק בין עכו"ם שנמלא שם שעותה המעסה
 ובין כשמוסרים לו כמו ביין כהך. ולכן בבא ומלאו הוה
 ג"כ מותר והתיקון דחוקך הוא רק לבצר הדבר כמו
 נכרי שנמלא בצד הבור. כשאין לו מלוה עליו דתנא בפ'
 ר"י דמותר כמו כן נאמר אף לאביי דאף דמלריך חוקך
 גם בדיטעד בכל זאת נימא דהוא רק למסור לו לשחוט

אבל כשבא ומלאו בזה מודה ג"כ כמו דאמרין לרבא
 דמותר בלא יולא ונכנס וחוקך ג"כ כדי לבצר הדבר
 כמו כן נאמר אף לאביי כן והחוקך דמלריך הוא רק
 במוסר אליו לשחוט: ובהזו מדויק בכל הדף לשון רש"י
 ד"ה ואפילו כותי מוסרין לו בהמה לשחוט וכן ד"ה אמר
 רבא כתב והיבא ישראל יולא ונכנס לא ימסור לכותי
 לכתחלה בתמי'. ומדויק ג"כ פירש"י בע"א דרבא לא אמר
 כאביי מלד כי קושיין. ופירוש דלוחטבי' מהמניח ואביי
 לא אמר כרבא פירוש דיליף מהשומר. מלד דקושייתו על
 אביי דנדע מהברייתא דיואל ונכנס יהי' מותר גם
 במוסרה זה לא ידעינן רק מהמניח דהוא מוסר לו לשחוט
 ואך על זה תירך הגמרא מי קתני מניח המניח קתני
 ורק דרבא יליף מהשומר דגליא מילתא דאירי בלכתחלה
 גם המתניטין דהמניח. ועל כן הקושיא על אביי הוה
 עיקר מהמניח וילפותא לרבא לתרך מי קתני מניח הוה
 עיקר מן השומר. ועל כן כתב רש"י לרבא דלא אמר
 כאביי דיליף מן השומר. ומדויק ג"כ רש"י בשמעתין
 שכתב דלא זו אף זו קתני. דבאמת הוה אין השומר
 הרישא הוה זו ואל"ל זו. רק דכוונת רש"י דלא זו אף זו
 דהיינו דלא תאמר דוקא בדיטעד דהיינו שהעכו"ם בעלמו
 ה"ל ונמלא שם דהוא רישא דאין השומר אלא אפילו
 לכתחלה. וכונת לכתחילה דהוא מסירה דהיינו דהמוסר
 לו לשחוט דהוא הכיפא דהמניח. והוה כונת רש"י כלומר
 ולא בדיטעד דוקא דהיינו דנקרה דנמלא שם אלא אפי'
 לכתחילה דמסר לו וע"כ כיון דלאביי ג"כ הוה החוקך
 בבא ומלאו אפי' בלא יולא ונכנס רק לבצר הדבר. א"כ
 הוה קושיית הגמ' לאביי קשיא סיפא גם לתירוח השני
 של החוס' ה"ל דחוקך דיואל ונכנס הוה רק לבירורי
 כיון דחוקך דבא ומלאו הוה ג"כ רק לבירורי ואי ליתא
 לכותי קמן הוי באמת שרי כמו יולא ונכנס לאביי ודמי
 זה לזה והוה קושיית הגמ' שפיר כן כתבו שם:

ואך כעת נעיין בזה אם נימא החילוק לאביי בין נמלא
 למוסר כמו לרבא. אם מותר לאביי בנמלא ביולא
 ונכנס גם לכתחילה לגמרי כמו לרבא ופלוגתאס הוי
 רק במקסירה ביולא ונכנס. או דנימא דגם בבא ומלאו
 יש חילוק בין אביי לרבא דהיינו לאביי גם בבא ומלאו
 אינו מותר גם בדיטעד ופלוגתאס בשני דברים במקסירה
 ביולא ונכנס בלכתחילה ודיטעד. ובבא ומלאו בלכתחילה
 ודיטעד:

אך לאחר העיון יש להוכיח דפלוגתאס בשני הדברים
 דאל"כ דאמת דלתירוח השני של החוס' הוי קוש'
 הגמ' שפיר דליהני רבוחא ביו"ג במקסירה דלכריכה חוקך לאביי
 לבירורי כמו בבא ומלאו דהא ביו"ג בבא ומלאו לא נוכל

להקשות ליתני דהא בזה מותר אף לכתחלה אם נאמר
 דפלוגתהם רק בדבר אחד במסירה. ואף ללא יהיה שפיר
 לחירוף ראשון של החוס' דכורך דהחוקך היא לדינא
 גם ציולא וכנס א"כ ליכא אופן ליתני יולא וכנס בהדי
 בא ומאלו דבבא ומאלו הוי יולא וכנס גם לכתחלה
 ובמסור אסור גם בדיעבד והחוקך לדינא ולא דמי לבא
 ומאלו דשם החוקך הוי רק לברורי כנ"ל וליכא שום אופן
 ליתני התנא יולא וכנס בהדי בא ומאלו. אלא ודאי
 לחי' הראשון דפלוגתהם הוי בשני הדברים ביו"ג במסירה
 בלכתחילה ובדיעבד ובבא ומאלו בלכתחלה ודיעבד והוי
 קושית הגמ' ליתני יולא וכנס במסירה בבא ומאלו
 דאסור ג"כ לכתחלה ודיעבד ונלריך חוקך לדינא כדון
 בא ומאלו. והוי שפיר הקושית ליתני רבותא יותר
 בהברייתא דהיינו גם ציולא וכנס כנ"ל בעזיה"ס :

אחר כתבי זאת עלה ברעיוני דלפי הנ"ל הוה ההכרח
 לומר פליגי בשני דברים דענין מרתת. ראשית
 בענין מרתת דיוולא וכנס. ושנית בענין מרתת דבא
 ומאלו. וגם נופרח לומר דביוולא וכנס אף שהוא במסירה
 הוה רבותא יותר לומר דאסור מבבא ומאלו בלא יולא
 וכנס מקושית הגמ' הנ"ל (דלהלן דף ד) מבמה דפריך
 לאבבי קשיא סיפא דלחני יותר רבותא ציולא וכנס
 דנלריך חוקך מדקא הני חוקך בבא ומאלו אף דכונה
 הגמ' דיוולא וכנס זה הוה במסירה דהא ציולא וכנס
 בבא ומאלו הוה מותר לכתחלה או לכל הפחות אינו נלריך
 חוקך א"כ הוה הכונה דלחני יולא וכנס ממסירה
 ומוכרח דיוולא וכנס אף שהיה במסירה הוה יותר רבותא
 דלחני לאסור מבבא ומאלו בלא יולא וכנס וזה ג"כ אינו
 ברור כ"כ. ע"כ נראה כעת לומר דעיקר מחלוקת דאבבי
 ורבא היא רק ציולא וכנס היינו מלד דחזינן לענין יין
 דבלא יולא וכנס הוה אסור בדיעבד במסירה רק שנמאל
 עכו"ס מעלמו אז מותר בדיעבד וציולא וכנס מותר גם
 לכתחלה כהנ"ל דאין השומר הוה גלוי על המתניתין
 דהמניח ומלד דהביא שני המשניות בהפירכא לאבבי מזה
 לקח רש"י ז"ל דהכונה להביא בענין החילוק מנמאל
 למסירה. והביא מהמתניתין דהמניח להראות דמותר
 ציולא וכנס גם במסירה דנילף מזה גם למסירה דשחיט'
 היינו מזה לקח רש"י ז"ל חילוק גם בשחיטה מנמאל
 למסירה במה שהרגיש ונקט בכל הדף רק מוסר. רק
 דאבבי מחלק מנגע ללא נגע כדקאמרה הגמ' להלן ואמר
 דבשחיטה מלד דנגע לא מהני יולא וכנס כלל והוה
 שוה יולא וכנס ללא יולא וכנס רק כל אחד לפי דינו
 היינו במסירה דבלא יולא וכנס דאסור בדיעבד הוה
 אסור גם ציולא וכנס ג"כ בדיעבד ובבא ומאלו דמותר

בדיעבד כדון ציין דהוה ג"כ ציולא וכנס כוה דמותר
 בדיעבד ואסור לכתחלה וע"כ הוה כעת הפלוגתא רק
 בדבר אחד ציולא וכנס ומהני בנגע היינו בשחיטה
 כציון דרבא מדמה שחיטה ליין. ואבבי מחלק בחילוק
 זה והוה שפיר קושית הגמ' הנ"ל דלהלן דלכתוב רבותא
 יותר ציולא וכנס מבבא ומאלו דהכונה ציולא וכנס
 מבבא ומאלו שהי' שם יולא וכנס ג"כ דינו לאבבי כאילו
 לא הי' יולא וכנס דאסורין לכתחילה ומותר בדיעבד
 כדון בא ומאלו היינו דעתה נימא דבא ומאלו הוה החוקך
 ג"כ רק לברורי כמו לרבא דבזה לא פליגי אבבי ורבא
 דאינו פליגי בתרי עניני רק בדבר אחד דיוולא וכנס
 כפי מה דהוה רנינו לומר מקודם ואינו נימא הקושית
 מה שהקשינו לפי חירוף אחד מהתו' דהחוקך הוה כפי
 הדין דאינו דומה חוקך דיוולא וכנס דמסירה שהיא
 לפי הדין מחוקך דבא ומאלו שהוא רק לברורי. ומלד זה
 הוה הכרחנו לומר דבבא ומאלו הוה ג"כ החוקך כפי הדין
 ופליגי אבבי ורבא בתרחי. וכעת אינו נימא כן רק דבבא
 ומאלו מותר גם לאבבי והחוקך הוה רק לברורי כמו לרבא
 ואינו פליגי רק ציולא וכנס רק לאבבי אסור לכתחלה
 גם ציולא וכנס דבבא ומאלו מלד דעיקר פלוגתהם דיוולא
 וכנס לא יועיל כלל וע"כ גם יולא וכנס דבא ומאלו
 הוה אסור ג"כ לכתחלה ויהי' הפירכא שפיר מיוולא וכנס
 דבבא ומאלו שהיא דין אחד עס בא ומאלו בלא י"ג ואמאי
 קתני בא ומאלו דוקא דוכל למחני דין כוה דחוקך גם ביו"ג
 שמבבא ומאלו והוה הכל שפיר ואינו ראי' כעת דיו"ג דבמסיר'
 להיות רבותא יותר מבבא ומאלו בלא י"ג כנ"ל בעזיה"ס :

בגידון דין במה דמסיים הברייתא הנ"ל ציולא בו
 מאלו בידו דקוריא של פורין קוטע ראשו
 של אחד מהם ונותן לו אכלו מותר לאכול משחיטתו
 ואם לאו אסור לאכול משחיטתו וכו'. ופריך הגמ'
 ודילמא קסברי הכוהים אין שחיטה לעוף מה"ס וכו'.
 עיין בספרי פרי דוד אשר חנני ה' שנסתפקתי שם דלמ"ד
 אין שחיטה לעוף מה"ס ובכ"ז הכריחה התורה לעשות
 חייה מעשה בהסמינים. דאל"כ לא משכחת לה כבלה
 עוף טהור דכתבה התורה דמטמא בגדים בבית הבליעה
 כמ"ש רש"י צפ' השוחט. בכמה הוי המעשה שהלריכה
 התורה אם בסיומן אחד כדון שחיטה למ"ד יש שחיטה
 לעוף מה"ס. או דנימא דביש שחיטה הוה הלכה למשה
 מסיני מכאשר לויטיך דרוב אחד בעוף ורוב שנים
 בבהמה. אבל אם אין שחיטה לעוף מה"ס יוכל להיות
 נפשאר כהסבירא לעוף ובהמה שוין ויהי' באמת אם
 ישחט סיומן אחד בעוף גם בסכין כשר. דלמ"ד יש שחיט'
 לעוף מה"ס הוי כשר ולמ"ד אין שחיטה לעוף מה"ס

ליכא מעלותא בזה דהוה סכין כשר כיון דלא שחט בשני
 הסמינים ונחסר הכשרו מהמעשה דהסמינים כן נסחפקתי
 סס. וע"ש להבאתי דבזה מיושב קושית החוס' (בדף כ)
 בענין קרא דיוחזקאל דנבלה וטריפה לא יאכלו הבהנים.
 ועיין שם כל הדברים שדברנו בזה. וכעת נימא לכאורה
 בזה דפריך הגמ' ודלמא קסברי כותים אין שחיטה לעוף
 מה"ט דשמא הו' נשחט רק סימן אחד וא"כ בלאן שחיטה
 לעוף מה"ט לא הו' אוכל מלד נדחסר עוד גמר המעשה
 בהסמינים ומוכרח מאכילתו דסובר יש שחיטה לעוף
 מה"ט ושפיר הוב ראי' מאכילתו דשחיטה כשרה היתה.
 אך דנימא כיון דלא"כ קוטע ראשו של אחד מהם ולא
 אבר אחר א"כ נשלם מעשה דהסמינים בהקטיעה ונגמר
 המעשה דחס קטועה הו' בודאי בהסמינים כנ"ל בעזה"י:

ר"א ור' אחי וחדשו שיהי' גם לענין עירוב כעכו"ס
 גמורים עכח"ד החוס' :

ונראה דהנה עיין בספרי פ"ד אשר חנני ה' דכחבנו
 איך הוה הדין אחר שגזרו עליהם כעכו"ס
 גמורים דלכאורה היה רק לענין להחמיר אבל לא להקל
 שיהיו יכולין ליתן להם מאכל טרפה כיון דמוקדם הוויין
 ישראלים גמורים אס גרי אמת הן ואיך יהיו גזרה להקל
 אך לא מלינו זה בשום מוקם שאסור ליתן. לכותי מאכל
 טרפה אחר שנעשו כעכו"ס גמורים. וכמו כן כחבנו
 דיכולת לענין עירוב דנעשה בדברי קבלה משלמה
 המלך ע"ה דהוא חמור יותר מגזרה דרבנן ובעכו"ס
 באמת לפי הדין הוה דירתו כדירה בהמה ורק חז"ל עשו
 גזרה מלד שמא ילמדו ממעשיו שיהי' יכולה לאסור
 וממילא עלה עליו לחומרא שאין מועיל בו לא עירוב ולא
 ביטול רשות עד שיסבור וא"כ יש קולא וחומרא בגוי
 נגד ישראל היינו עיקר הדין דאיסור עירוב חמור יותר
 בישראל מבעכו"ס, אך לאחר שעשו חז"ל גזרה עולה
 להחמיר עוד יותר מבישראל א"כ נעייין דין כותי כיון
 דהו"ל גרי אמת ועשו אח"כ כעכו"ס גמורים, עולים עליו
 שחי החומרות היינו דאיסורו הוא מדין ישראל ובזה
 דחינו מועיל לבטל רשות ישראל הוה כעכו"ס, ואך זה
 הדין לא נודע עוד אס יבטל רשות דהלך האיסור שהוא
 מד"ק וע"כ לא נשאר רק איסור מלד גזרה דרבנן ו:
 דנימא כיון דחכמים חשו שאין מועיל עליו ביטול רשות
 והוה כאילו לא בטל כלל דהוחזר האיסור ממקורו
 למקומו ולכן הוה אסור מד"ק גם לאחר שביטל:

אך לאחר העיון נראה כעת דהנה לכאורה איך גזר
 ר"מ מלד דחייש למיעוטא בזה שמלאו מיעוט
 כותים שבעדו דמות יונה בראש הר גריזים כיון שהיו
 מוקדם כישראלים גמורים, היסחך אס נמלא באיזה עיר
 מישראל מיעוט ישראלים ח"ו שמחליים שבת צפרהסיא
 דיהא כל העיר כעכו"ס, אך נראה דבאמת הוה
 כמ"ד דסובר גרי אריות הן בתחלה כדכתי' במלכים את
 ה' היו יראים ואת אלקיהם היו עובדים רק דמלד דמ"ד
 דגרי אמת הן קסבר דסוב נחגיירו לגמרי כמ"ש החוס'
 (דף ג:). ועל כן אחרי שנמלא עליהם פסול דמות יונה אף
 שהיו רק במיעוט ככ"ז חשש על תחלת הגירות שלא הוה
 באמת כמ"ד דגרי אריות הן מלד דחייש למיעוטא ופסולו
 הגירות שלהם ועשה אותם מלד זה כעכו"ס גמורים.
 וא"כ הוסרו כל הדברים הנ"ל דבאמת עשו אותן כעכו"ס
 גמורים גם לענין להקל מלד פבול הגירות והוה באמת
 אינם אסורים דירתם לאחר הגזרה רק מלד גזרה דרבנן
 ולא ניתן להם שום איסור מד"ק, ולא שייך ג"כ שאלתנו
 מאס

דף ה ע"ב בגמ' א"ר יעקב ב"א אריב"ל משום ב"ק
 ר"ג וב"ד נמנו על שחיטת כותי
 ואסרוה, פירש"י שהוא ר"ג בנו של ר"י הנשיא, עי' חוס'
 ד"ה ר"ג שהק' דה"ל למכתב צפי' ר"ג בנו של ר"י
 הנשיא כצפרקי אבות ועוד דא"כ ר"מ דגזר על יינם
 הו' זה מוקדם וקשה דלמה לא גזר על שחיטה
 שהוא דאורייתא כעל סתם יינם שהיא דרבנן ומפרשי
 שהוא ר"ג דיבנה שהי' קידם ר"מ. והק' דא"כ לפ"ז
 סבר ר"ג דיבנה דכותים גרי אמת הן כיון דהולרך
 לגזר עליהם ובריש הדר תנן דהדר עם הנכרי או עם
 מי שאינו מודה בעירוב הרי זה אסור והכונה דאינו
 מודה בעירוב היינו כותי כדאחמר בפ' בכל מערבין
 ואמר שם ר"ג לדוקי אינו כנכרי ופי' הקונטרס דאבל
 כותי הוה כנכרי דקסבר כותים גרי אריות הם, היינו
 דאינו מטעם הת"ק שאוסר משום דאינו מודה בעירוב
 רק מלד דהוה כנכרי, א"כ חזינן דסובר ר"ג דגרי אריות
 הן וכחבו דבאמת אין לומר שם כפי' הקונטרס דר"ג
 אית לי' בהדי' בפ"ק דגטין דגרי אמת הן שהכשיר גט
 שעדין עדי כותים, וכחבו דיכולין לפרש כפי' רש"י דכותי
 הוה כנכרי ממש רק לענין עירוב מלד דאינו מודה
 בעירוב והיינו באמת כח"ק, והוה שפיר לפ"ז ג"כ לומר
 דצרינו לענין לדוקי דאינו כנכרי. אבל הוא גופא קשה
 כיון דלכ"ע כותי אסור לענין עירוב אע"ג דגרי אמת
 הן. א"כ מאי בעי ר"א ור"א בכאן לחדש שעשאוהו
 כעכו"ס גמורים ומפרש דגמורים הוא לענין עירוב לבטל
 רשות וליתן רשות הא מעיקרא נמי הוה הכי לכ"ע, וע"כ
 מפרשי החוס' גם שם ללא כרש"י ז"ל דר"ג קאמר דלדוקי
 אינו כנכרי וה"ה כותי דגרי אמת הן וסובר מזה לענין
 אינו מודה בעירוב דלא כח"ק ומתיר בכותי עד שבאו

מאס ציטל רשות אס היא כלל ציטל כלל דגס כלל ציטל
כלל לא הוה איסור רק מלד גזרה :

ובזה נימא נמי ליבש דברי החוס' הנ"ל על מה שהק'
על פירש"י ז"ל בעירובין בהא דר"ג דמפרש
לדוקי אינו כנכרי דסובר אבל כותי הוה כנכרי דחמוה
איך נימא דאס הכותי אכור גם מקודם בין אס הוה
מלד דדינו כנכרי או מלד לענין עירוב משום דאינו מודה
בין כה וכה הוה אוסר ומה בלו' ר' אשי ור' אסי למדש
לענין עירוב שאוסר. ונוכל לומר כפי הנ"ל דהחידוש
הוא שיהיו כעכו"ם גמורים גם מתחלה מלד פסול
הגירות שהיה ג"כ להקל כנ"ל. כן גם לענין עירוב
ועולה שאינו מד"ק וכן כפי הנ"ל לענין לבטל רשות וליחן
רשות כנ"ל בעזה"ת :

שם בגמ' א"ל ר"ז לר"י ב"א שמה לא שמע רבי אלא
בשאיין ישראל עומד ע"ג וא"ל דבישראל
ע"ג למימרא בעי' ע"כ, ואינו מובן דהא נוכל לומר
דבאיין ישראל ע"ג דאכור אף ביו"ג ומשמיענו כאבוי
דלעיל דף ג ודאינו דמי ליו"ג מלד דהחס לא נגע והכא
נגע כדלעיל דף ג, ושיטת אבוי (לעיל דף ג) דביו"ג ונכנס
אכור אף בדיעבד רק בחותך. הא י"ל דמשמיענו רבותא
גם באיין ע"ג דיהי' אכור גם ביו"ג ונמנו ע"ז ואסרוה.
אך לרבא דסובר ביו"ג דמוסר לתתלה לא נוכל לומר
דיהי' הרבותא לאכור בבא ומלאו אף דביו"ג אמרינן
דמוסר גם בזה כדון עכו"ם שנמלא בלד הבור ובכ"ז
בשחיטה אמרינן לאכור, זה אינו דהא כחצו החוס' לעיל
(ברק ג ד"ה אבל בבא ומלאו), דרבא דמדמי שחיטה
ליו"ג כדחזינן בענין יולא ונכנס לריך להיות בודאי מוסר
גם בבא ומלאו כמו יולא ונכנס כנ"ל. וכחצו באמת
דגם בבא ומלאו הא דמלריך רבא חותך הוא רק לברוכי
וא"כ אס נאמר כשיטת רבא דמוסר ביו"ג ונכנס גם
לכתלה כדון יו"ג איך נאמר דהרבותא דר"ג בזה דנמנו
ואסרו דאילו על בא ומלאו דהא כיון דמוסר ביו"ג ונכנס
לכתלה ואינו מחלק בין נגע ללא נגע א"כ ממיילא
מוסר גם בבא ומלאו, אך לשיטת רבא נוכל להקשות
דאימא דאיירי ר"ג ג"כ גם ביו"ג והיה באמת מוסר עד
ר"ג כשיטת רבא רק דנמנו א"כ ואסרוה בזה ול"ע
ועוד כ"ל בזה ג"כ לענין בא ומלאו :

שם בגמ' במה דפריך ולחלופי ל"ח מדתנן הנותן
לחמותו מעשר את שהוא נותן לה ואח
שהוא נוטל ממנה, ופריך עוד מהנותן לפונדקית שלו
ע"י בספר פרי דוד אשר חנני ה' מאי דפריך קודם
מהסיפא ואח"כ מהרישא עיי"ש מה שכתבנו שם ע"ז :
דף ז ע"א **בגמ'** דאר"ח ב"ח גדולים לדיקים במיפסם

יותר מבחיייהם שח' ויהי הם קוברים איש וגו' וישלכו
את האיש בקבר אלישע וילך ויגע האיש בעלמות אלישע
ויחי ויקם על רגליו פירש"י ואילו בחייו כשרלה להחיות בן
השוממית הולרך לשום פיו על פיו ועיניו על עיניו. ופריך
ר"פ ודלמא לאוקמא ברכת אל' דכתיב ויהי נא פי שנים
ברוחך אלי. ומשני דאס כזה אמאי אל ביתו לא הלך.
ע"י תוס' ד"ה גדולים לדיקים שהקשו דאס כפי' הקובט'
דדרש ממה שבחייו לריך לשום פיו ע"פ ועיניו על עיניו
ולאחר מותו החי' בגניעה בעלמא א"כ מה פריך ללמא
לקיומא ברכתא דאל' והא נשאר עוד ההוכחה ממה
שבחייו דלקיומא ברכתא דאל' הי' לריך טירחא יותר
מלאחר מותו ע"כ קוש' החוס'. ונראה לנוכל לומר
דמקודם ג"כ ידע זו ההוכחה ממה דפל רגליו עמד
ולביתו לא הלך וא"כ לזה הוי לריך טירחא יותר בחייו
במה דלהחיותו בשלימות. ורק אס לא נימא זה דלקיומא
ברכתא דאל' א"כ אס לא נחשוב בזה דלביתו לא הלך
לחיות שלימה א"כ אמאי הוי זו החחי' כלל. אלא ודאי
דנקרא חיות שלימה כמו בחייו שהחי' את השוממית ולא
איכפת לן במה דאל ביתו לא הלך א"כ ממיילא עוד יותר
גדול מבחייו בזה שהחי' בלי שום טירחא כפירוש רש"י ז"ל
ואך אס דלקיומא ברכת אל' נוכל שפיר לומר דבזה דאל
ביתו לא הלך לא הוי חיות שלימה, ולמה הוי זה כלל
זהו מלד לקיומי ברכת אל' א"כ הוי שוין חייו לבמותו
דבזה הוי טירחא מרובה והי' החיות בשלימות. ובה הוי
המעלה דלא הוה טירחא מרובה ורק דאיכא חסרון דלא
הי' החיות בשלימות והשוו זה לזה ול"ק קו' החוס'. ורק
דהגמ' פריך אח"כ אף גם דלקיומי ברכתא דאל' לא
הוי ראוי להיות זה כלל כיון דלא הוי בשלימות אלא בודאי
דנקרא זה חיות בשלימות א"כ גם אי נימא דלקיומי
ברכתא דאל' ג"כ איכא רא'י דגדולים לדיקים במיתתן
יותר מבחיייהם במה שטרחו בחיים יותר מבמותם. וכיון
דבין כה וכה איכא רא'י אמרינן שפיר כמקודם מלד
דגדולים לדיקים במיתתם כענין קושי' החוס' וקאמר ע"ז
אלא במה איקיים ומסיק כדא"ר יוחנן במה שריפא לרעת
נעמן כנ"ל בעזה"ת :

דף ח ע"א **בגמ'** א"ר נחמן אמר רבה בר אבהו
סכין של ע"א מוסר לשחוט בה
ואכור לחתוך בה בשר. מוסר לשחוט בה מקלקל הוא.
ואכור לחתוך בה בשר מתקן הוא. אמר רבא פעמים
כו'. עיין בחוס' ד"ה שלבנה באור דהביאו שיטת ר"ח
בסכינים הנקחים מכותיים אף דהשמיטין הי' אלל הכותיים
ע"י האור סגי בהנעלה משום דכל מה שסופו לפלוט ע"י
דנוסחין פולט בהנעלה ראשונה. לא הכיטימי לפ"י אמאי

קאמרה הגמ' בסכין של עכו"ס שלבנה באור. ואפי' לפי ר"ה דאיידי בסכינים גדולים שנשתמשו ע"י האור. דאף אם נאמר כן ואף אם נסבור דבית השחיטה רוחא אין רוחא יותר מרוחאין. א"כ לפי שיטתו הוה סגי בהגעלה משום דמה שסופו לפלוט ע"י רוחאין יפלוט בהגעלה ראשונה ולא יפלוט יותר ע"י השחיטה. והוה סגי לסכין כזה דשחיטה בהגעלה כאשר הבאתי קושיא זו בספרי פ"ד אשר חנני ה', וכעת נ"ל לומר דקושיא הגמ' דמשום שמונית אזלא על לחתוך זה בשר צין על הא דאסור לחתוך דקאמר משום עכו"ס דחיפוק ל' משום שמונית כפירש"י על קושיא הגמ' דאזלא ע"ז. ובין על הא דמוחר לחתוך באטמא דקיימא לקורבנא דחיפוק ל' משום שמונית דאיסורא, וממילא כיון דשיטת ר"ה דאזלא הגמ' על לחתוך הוה שפיר מה דמשני הגמ' והלריכה דוקא ליבון דבלחתוך יכול להיות דישתמש גם ברוחא ע"י האש אומילא נאמר ג"כ על רש"י ז"ל דשיטתו הוה כשיטת ר"ה דהגעלה הוה כפי מה שירלה להשתמש אח"כ כנ"ל. והוקשה אליו אמאי דלריכה הגמ' לומר דוקא שלבנה באור. לכן פ' ג"כ דאזלא קושיא הגמ' על לחתוך והוה שפיר מיושב קושיא המהרש"א על רש"י ז"ל דאמאי דפירש על לחתוך ולא על לשחוט כן נראה לי בעצה"ה:

ע"ב בגמ' סכין טרפה פליגי בה ר"ה ורבינא. ח"א בחמין וח"א בלוגן. ומסיק דהלכתא דאפי' בלוגן, ואי איכא דבר למכפרי' ל"ל. ופריך למ"ד בחמין מ"ט משום דקבלע איסורא דהיתרא כמי בלע אבמה"ח. ומשני אימת בלע לבי חיימא וכי חיימא הוה גמר השחיטה וההוא שעתא היתרא הוה. עיין ברש"י שכתב ע"ז משום דקא בלע איסורא אבל אבליעת דם לא חייש שהסכין קשה ואין דם נבלע בו רק שמונית שהיא נבלעת בין ברך ובין זקשה. הנה עיין בתום ד"ה סכין טרפה שכ' דסכין כשרה דכ"ע בלוגן והיינו דוקא לענין לשחוט זה פעם אחרת מלד דטרוד למפלט לא בלע דטרידי סימנים לפלוט דם אבל לחתוך רוחא אסור אפי' שחט בכשרה כדאמר לקמן פ' כל הבשר סכין ששחט זה אסור לחתוך זה רוחא. והנה ענין החלוקי דינים לפי ההוס' הוא כך דסכין שנשתמש בו לוגן אם רק פעם א' מותר ע"י הדחה ואם ברוב פעמים לריך נעילה וסכין ששחט בו תלוי בפלוגתא אי בחמין אי בלוגן. ולפ"מ דמסקינן הוה ג"כ בלוגן. והוה אם רולה להשתמש בו לוגן בין ששחט בטרפה בין ששחט בכשרה סגי בלוגן רק כששחט בו טרפה הוה אסור בין לשחוט בו בין לחתוך. בו רוחא אם לא ע"י הגעלת חמין מקודם למ"ד בחמין וכששחט בכשירה הוה אסור רק לחתוך. בו רוחא אבל לשחוט מותר בה"ל, מלד

דהאיסור אז רק מלד בליעת דם וזדס אמרינן אחדי דטריד למפלט לא בלע. ובענין חילוק הראשון מנעילה להדחה לפי שיטת ר"ה יש עוד חילוק מחתך ברוחא לחתך בלוגן דבזה לריך נעילה ובזה הדחה ואינו מחלק ה"ל מרוב פעמים לפעם אחת. ומחלקי התום' לדידיה מלקמן (דכל הבשר דף קיא) ממימרא דשמואל ה"ל דסכין ששחט בו דאסור לחתוך בו רוחא דקאמר אח"כ לחתוך בו לוגן אמרי לה צעי הדחה ואמרי לה דסגי בקינות וסוכיחו התום' דאזלי על הסכין, וא"כ משמע מקודם דלחתיכת רוחא נאסר גם כשהדיחה וכובר דבית השחיטה רוחא ובכ"ז אינם מלרכי ללוגן רק הדחה דהוה נגד [שיטת] ר"ה ומחלקי מלד דהתם האיסור רק משום דם וקולא משום דם משרק שריק ורוחא דאסרי התם מלד דאף דהאיסור רק משום דם בכ"ז ברוב דם לא אמרינן משרק שריק כמו כבדא עליו' בשרא דאסור מלד רוב דם דבכבד כך ענין דברי התום':

ונחזור לה"ל לדברי רש"י דהא חזינן לאחר כל ענין הדברים דברוחא בלמת אסור גם בשחיטה כשרה אף מלד בליעת דם וההיתר רק לענין לשחוט זה מלד דטריד למפלט א"כ איך הליג דש"מ מחלה מה דאינו חייש אבליעת דם הא זהו מותר מלד דטריד למפלט, וגם מה שמסיים הטעם מלד דאין נבלע בסכין קשה רק שמונית ולא דם, לפ"ז הוה לן להסיר גם לחתיכת רוחא והא זה אמר שמואל בהדיא דאסור לחתוך זה רוחא כנ"ל ואינו מובן. ונראה לפע"ד דרש"י ז"ל אזיל על הפירכה דפריך למ"ד בחמין דהיתרא נמי בלע אמה"ח דלא ידע עוד דהבליעה היא לבי גמרה שחיטה וא"כ כיון דהבליע' הוה גם מקודם לריך לחוש גם משום בליעת דם אף לענין לשחוט דהא דטרידי סימנין לפלוט לא הוה רק בדיף השחיטה, וא"כ תיכף בתחלת השחיטה הוה בלע גם דם מהסכין ולריך לחוש לפי פרכת המקשן גם לבליעת דם. וע"ז כתב רש"י אבל אבליעת דם לא חייש מלד דנימא להמקשן דה' סובר שהסכין קשה ואין דם נבלע בו רק שמונית דטרפה או דאבר מן החי לכן הוה באמת לפי שיטת המקשן שיטה אחרת דלאיסור דם הוה אמרינן דמותר גם לחתוך ברוחא מלד שהסכין קשה ואין דם נבלע בו רק לענין שמונית הוה זהו יחס חומרא לענין המקשן דבלע גם בתחלת השחיטה וממילא הי' בו איסור גם בהיתרא מלד אבמה"ח. ורק לפ"מ דמתרץ אותו דאימת בלע לבי גמרה שחיטה עולה לפי המסקנא גם ההיתר דטריד למפלט לענין לשחוט בו כיון דאינו בולע רק לבסוף ולבסוף יש פליטה. וכיון דכדע טעם זה לענין היחרא דלשחוט אין בכרח לומר אז הטעם דקשה הסכין מבלבוע

בראב"א ופריך **סס** מאי הו' עלה כדקאמרת תיובתא ומשגי' ללמא שאני התם דחותרך שדרה ומפרקת מקודם ופי' **סס** רש"י דאזיל ל"י חיותא בכל דהו' וא"כ ראי' דאינו סגי בקנה לראב"א ומלד זה כי שחיט שדרה ומפרקת מקודם הוה שפיר גס בקנה **אבל** בכלל שחיטה וודאי הוה דאל"כ מה הו' מועיל בזה דאינו בכלל שחיטה השדרה ומפרקת כך דברי ראייתו, וכ' בספרי אשר חנני ה' דג"ל דהרא"י משם להיפוך דמאי קאמר הגמ' מקודם תיובתא, ואח"כ מאי הוה עלה ואח"כ דלמא. ואמאי אינו מדחי הגמ' תיבך ודלמא מלד שדרה ומפרקת ומשמע דזהו הרא"י להיפוך דכונת ראב"א דאינו נכלל כלל בהשחיטה ולכן ליריד' באמת נשאר הגמ' בתיובתא דעלי' ליכא התירוץ מלד שדרה ומפרקת ורק דקאמר מאי הוה עלה באס סגי או אינו סגי דהיינו אי משם כר"כ או גס כרב נחמן אינו דהיינו דאמת דנכלל בהשחיטה אך דאינו סגי **בו** לברו, ופריך כדקאמרת לכי היכי דאיכא ראי' מזה דברייתא על הא דנכלל מוהגיע לוושט או לקנה כן איכא ראי' מזה על הא דסגי: וע"ז ק' ודלמא, ע"כ כת' **סס**. וכעת הנני להביא ראי' מכלן לאופן דאינו סגי. דהנה לפי בעל הלכות גדולות דעיקור היינו שמוטה ואינו בכלל טריפה. ולכן הו' מוחיים כשר החלב היואל ממנה ורק אחר שחיטה הו' פסולה מלד פסול הלכות שחיטה וא"כ לכאורה בעוף דאינו לריך רק סימן אחד הו' ראוי להיות כשירה בשמט **סי'** אחד וחזינן מהברייתא לקמן להיפוך דנשמוטה הגרגרת לבר הו' ג"כ פסולה וכ' החוס' לבה"ג דאע"ג דעשית השחיטה אינו לריך רק סימן אחד בכ"ז ראוי לשחיטה בעי' שני סימונין גס בעוף כך כתבו החוס' וא"כ אס נימא דאינו נכלל בכלל שחיטה בקנה בעוף איך הוה חני בברייתא דנשמוטה הגרגרת לבר הוה פסולה בעוף משום דראוי לשחיטה בעינין שני סימונין גס בעוף דכך הו' ההלכה למשה מסיני דאיך נלרך בהקנה שיהו' ראוי לשחיטה אס לא הו' בכלל שחיטה ובודאי מוכח מזה דהוה בכלל שחיטה לכו"ע רק דאינו סגי בקנה לבר אך עס הוושט ככ"ל בע"ה:

ספק מווליא מידי ודאי, ומסיק דלא דמי אף דאיכא חוקה כאן וכאן, חוקה בהמה בחייה באיסור עומדת וחוקה טמא מדהשתא איכא רעותא בזה דנמלאת פגומה, ובה דאיכא חילצה דהוויין תרתי לרעותא כענין הגמ' דקאמר ע"ז בנה"ב בכ"ז אינו דומה דבה דבהמה סכין איתרע בהמה לא איתרעה. עיין תוס' ד"ה סכין איתרע דהק' ממקוה שגמדד ומלוא חסר רכל פהרות שנעשו ע"ג למפרע כולן טמאות מלד תרתי לרעותא דהרי חסר לפניך והעמוד טמא על חזקתו ולא אמרינן דמקוה איתרע אדם לא איתרע, וכתבו בחירון השני מלד דהכא איכא ודאי דעלס ודאי פוגם, ומה דמדמה הגמ' זה דטמא דההס ג"כ מה שנתעסק באותו המין עושה אותו ודאי כזה דעלס ומסיים בחירונו אף דקאמר להלן על ר"ח דאס חלינין בעלס המפרקת חלינין נמי אס שחט כמה בהמות דבעלס המפרקת דבתרייתא איפגס, וכתבו דזה ג"כ הו' ודאי יותר לומר דבתרייתא איפגס מלד בקמייתא רגיל ליוזר יותר לפי שעדיין לריך לשחוט, וחזינן דהתוס' סברי דבה דמפרקת ג"כ אמרינן דהיא ודחיה יותר מהעור וסברי דהא דקאמר הגמ' דעלס ודאי פוגם ואין ספק מווליא מידי ודאי נשאר גס לפי המסקנא, ומדברי רש"י הנ"ל שפי' בתחלת הסוגיא אבל לא בדק מיד משמע דאס בדק מיד ומלוא פגומה מטריף גס ר"ח מלד דאינו דוקא מה שנתהוה על הסכין מהנעשים דאחרי כן דהיינו במה ששיבז בו עלמות וגס לא בזה דעלס המפרקת. ומוכרת לומר דלפי הס"ד דאין נודע עוד מהסברא דסכין איתרע בהמה לא איתרע לא הוה כפי המסקנא דלאחרי כן דקאמ' דחלינין גס בעלס המפרקת דהיינו בזה הסברא דנחחדס אח"כ. דסכין איתרע בהמה לא איתרע: שורב מלאתי במהרש"א ז"ל דכת' על רש"י בע"כ על הא דק' דמכדי מתלי חלינין ממאי דבעלס המפרקת דקמייתא איפגס דלמא דבתרייתא איפגס וכבר רש"י דודאי נגיעת סכין במפרקת לא פגמה ופי' מעור ורק דמתלי חלינין להקל וא"כ מיתלי נמי בעלס המפרקת דבתרייתא יותר מקמיית' וכבר המהרש"א ז"ל דחזינן מדברי רש"י דלא כהתוס' דסברי דהא דעלס ודאי פוגם דאין ספק מווליא מידי ודאי הו' ג"כ לפי המסקנא ורק דרש"י סובר כהנ"ל דהוה הו' רק להס"ד דלא הו' יודע עוד מסברא דסכין איתרע בהמה לא איתרע אבל אח"כ אמרינן להקל גס בלא שום ודאית דהיינו בלא שום סברא דודאי וספק ודאין ספק מווליא מידי ודאי, וע"כ אמרינן כעת דדברי רש"י אלו בהחלת הסוגיא שפי' דלא בדק מיד אבל אס בדק מיד הוה מטריף מלד דהמפרקת אין מפגים יותר מהעור ומוכרת מזה לומר ס"ד ומסקנא ואזיל בזה לשיטתו מדברי

רש"י ז"ל דמחלי תלינן ככ"ל בעוה"י :
 די י"א ע"א בגמ' רב אחא בר יעקב אמר איתא
 משעיר המשחלת דרחמנא אמר
 ולקח את שני השעירים שהיו שניהם שוים וליחוש
 דילמא חד מיינהו טרפה הוא ובדלוי משום דאולינן
 בתר רובא ואמר עוד וכ"ה מאי נפקא לן מינה ה'
 אין הגורל קובע לעזאזל אלא צדבר הראוי לה'
 וממילא שמעינן דטרפה לא מייחיתין כד פי' רש"י ז"ל.
 ולכאורה הדרשא שהביא דשני השעירים שוין הוא
 יתיירא דהא ידעינן מאין הגורל קובע לעזאזל
 דטרפה פסול ובאמת הדרשא דשני השעירים דרשו
 ביומא על שהיו שוין במראה ובקומה. והנה איתא
 ברמז"ס [הלכות עבודת יוה"כ פ"ה הלכה י"ח] דכ'
 דפסול טרפה המשחלת ידעינן מקרא דיעמד חי דחי
 ולא טרפה. ועמדו ע"ז כמה מפרשים דהוא להיפוך
 מהגמ' דזכאן דקאמר דידעינן מאין גורל קובע
 לעזאזל. וכתב ע"ז הבית הלוי דזה תלוי אס'
 אמרינן טרפה חי' או אינה חי' אס' אינה חי' ידעינן
 שפיר זה מהב' דיעמד חי. ואס' טרפה חי' מוכרח
 מהא דאין גורל קובע לעזאזל כמו דקאמר לקמן
 בפ' שלוח הקן הג"ל דטרפות נחיות נפקא הניחא
 למ"ד טרפה חי' אלא למ"ד טרפה אינה חי' הא מחיות
 נפקא. א"כ חזינן דזה תלוי אס' חי' ואס' אינה חי'.
 וע"כ כ' דרב אחא צ"י דסובר לקמן באלו טרפות
 דהלכה טרפה יולדת ומשובחת וזה כ' התוס' לקמן
 בפ' שלוח הקן הג"ל דאס' יולדת כש"כ דחיה. א"כ
 סובר רב אחא צ"י דטרפה חי' מלד זה מוכרח להכ'
 דאין גורל קובע לעזאזל. אבל לידן דפסקינן
 דטרפה אינה חי' שפיר כ' הרמז"ס דידעינן שפיר
 מיעמד חי. ואך דהשאייר שם בקושיא דהנה הגמ'
 שם קאמר לאחר הפירכא דטרפות מחיות נפקא ולמאי
 נלמד טהורות ועוד דמדנהא דבי ר"י נפקא דתנא
 דבי ר"י גאמר מכשיר ומכפר בפנים וגאמר מכשיר
 ומכפר בחוץ מה מכשיר ומכפר בפנים עשה בו
 מכשיר כמכפר היינו ענין קרבן היולדת או דוב
 חבה ככל קרבנות כחטאות ואשמות אף מכשיר ומכפר
 בחוץ עשה בו מכשיר כמכפר היינו לפורי מזורע
 כדין שפיר המשחלת א"כ ידעינן מזה דטרפה פסול
 צלפורי מזורע ולמאי לריבנא טהורות. ועיין שם
 ג"כ מה שתייך הגמ' דטהורות אחי למעוטי לפורי
 עיר הגדחת. ועיין בתוס' שם ד"ה למעוטי שהקשו
 דזה כמי מדתנא דבי ר"י נפקא דזה ג"כ פסול
 לקרבן מלד משקה ישראל מן המותר לישראל וא"כ

יה"י הדין גם בזה דמכשיר כמכפר דפסול ג"כ לצפורי
 מזורע. וכחצו דלפטר דממשקה ישראל לא
 ממטעינן רק מה שאסור בלא שעת הכושר דומיא
 דערלה וכלאי הכרם. ועיין עוד צתיורן רבינא
 שם דאחי למעוטי נוגח דפסול לזה דשהיטו ואינו
 שפיר שם כקושיא התוס' שהקשו על צפורי עיר
 הגדחת דהא ידעינן זה דנוגח ג"כ מכשיר כמכפר
 מדתנא דבי ר"י. וע"ז אינו שייך התיורן דשעת
 הכושר דזה לא ידעינן ממשקה ישראל רק מכתוב
 צפ"ע דומן הלאן להוילא את הנוגח כדון טרפה.
 ע"ז כ' הבית הלוי הג"ל דמזה לקח הרמז"ס לומר
 דבשעיר המשחלת ידעינן מיעמד חי היינו דנימא דהא
 דנקיש בחוץ מכשיר למכפר הוה רק לזה הפסול
 דכתוב במכפר גופא אבל לא לאיזה פסול דפסול
 במכפר בחוץ מלד פנים היינו מלד דאין הגורל קובע
 לעזאזל זה נקרא דאין הפסול מחמת עלמו ורק
 מלד פסול פנים ולפנים הא אינו מוקש המכשיר ולא
 הי' הפירכא רק על טרפה דבזה כתיב הפסול צפ"ע
 בשעיר המשחלת מלד דהכ' דיעמד חי. ומזה לקח
 הרמז"ס דפסול דטרפה הוה מלד הכ' דיעמד חי
 דבפירוש כתיב צ"י הפסול:

ואך

דהקשה עוד הג"ל כיון דלפ"ז דאס' אמרינן
 טרפה חי' אין יכולת לידע פסול דטרפה
 מיעמד חי דמלד זה כתב הג"ל דתלוי שיטת רב אחא צ"י
 דהביא הלימוד בפסול דטרפה דשעיר המשחלת מלד
 דאין הגורל קובע לעזאזל מלד דהוא סבר טרפה
 חי' כדלקמן פ' אלו טרפות דסובר הלכה טרפה
 יולדת ומשובחת ואס' יולדת כש"כ דחיה כנ"ל. ולדין
 דפסקינן דאינה חי' שפיר ידעינן מיעמד חי. ע"כ
 לפי"ז נשאר הג"ל בקושיא מלד דלפי דברינו עולה
 דמי שסובר טרפה חי' אינו נוכל למילף מכשיר כמכפר
 מלד דלא ידעינן פסול דמכשיר רק בזה דמכפר כתיב
 בפירוש כהג"ל וא"כ למ"ד טרפה חי' דהוה הפסול מלד
 דאין הגורל קובע לעזאזל לא ידעינן מכשיר כמכפר.
 והגמ' קאמר בהדיא בהיפוך בפירכא הג"ל דפריך
 דבין למ"ד טרפה חי' ובין למ"ד אינו חי' הא ידעינן
 זה ממכשיר כמכפר ופריך זה גם למ"ד טרפה חי'.
 ועיין שם להלן מה שכתבנו ע"ז דנימא דזה גופא
 מחולק הסי' והמסקנא מדריבנא אמאי דקאמר
 למעוטי את הנוגח. היינו המקשן הוה סובר דגם
 בזה דהפסול מלד פנים היינו מלד דאין הגורל קובע
 לעזאזל וכו'. הוה ג"כ מוקש לענין זה הפסול
 דמכשיר כמכפר. וע"ז קאמר גם למ"ד טריפה חי'.

ובא רבינא לומר דאינו מוקף מכשיר למכפר רק
 בזה הפסול מחמת עלמו כמו טרפה דידעין מיעמד
 חי. משא"כ בנגוח הפסול שטלי' הוה רק מזד
 השס דלפניו. ורבינא סובר דטרפה אינה חיה. והוה
 בזה שפיר פ"י רש"י דפ"י על המקשן דבין למ"ד
 טרפה חיה וכו' דידעין מרתנא דבי ר"י. פ"י דמכפר
 בחיץ פסול מזד דאינו עולה לה' והביא ענין מוס
 דפסול בשעיר המשחלת מזד דאין הגורל קובע
 לעזאזל. ולכאורה הוא דלא כרמב"ם. אך לפי דברינו
 נוכל לומר גם לשיטת רש"י שפיר כפי שיטת הרמב"ם
 אך שהוא עולה על הס"ד דפריך גם למ"ד דטרפה
 חיה ומרתנא דבי ר"י נפקא. ע"ז הביא רש"י ז"ל
 שפיר זה הפסול דאין הגורל קובע לעזאזל :

אך

כעת נימא כפי מה שהחלטנו בדברנו דולקח
 שני השעירים שוין דלכאורה יתירא ונימא
 דהנהגה בכל הדברים דהביא הגמ' דנילף מיני'
 דחולין בחר רובא דקאמר וכו' מאי נפקא לן מינה
 דהכוננה הפשוטה דמהיבא ידעין דטרפה פסולה
 בזה. אך כאן בשעיר המשחלת יש עוד כוונה דמאי
 נפקא לן מינה גם אם נימא דטרפה פסולה הא לא
 יעשה שום איסור בזה ואם דאינו יולא מלות
 דשעיר המשחלת אי"כ מה יכולת לעשות עוד הא כל
 מה שבאפשרי לעשות הא נעשה, דאינו דומה למקודס
 במה דיליף הגמ' מעולה או מפסח דשם אי הוה
 הקרבן פסול הא עובר על מה דהביא זה למזבח.
 וכן בקרבן פסח ג"כ. וכן צפרה אדומה לצהר
 טמא'ס מה דאינם טהורים עוד. אך זה דשעיר
 המשחלת מה איסור עשה בזה. ואף דגם בעגלה
 ערופה הוה ג"כ כך. ע"ז נוכל לומר דגם שם הוה
 כוונת הגמ' בוכ"ת דאי נפקא לן מינה גם כונה זו.
 היינו דאף דפסול בזה טרפה. בכ"ז מאי נפקא לן
 מינה הא אינו עובר שום איסור בזה ומה שביכולתו
 לעשות הא נעשה ותיירן הגמ' שם הא כפרה כתיב
 זה כקדשים ועולה גם ע"ז מזד דהא כתיב שם
 וכפר להם הדם דדרשו אם נעשית כזה בודאי
 יוכפר להם והא לפ"ז אינו ודאית דכבר נכפר להם
 בודאי. מזד זה מוכח שם דניזל בחר רובא. וע"כ
 כאן נימא נמי דנכלל ב' כוונה השני' הג"ל דוג"ה מאי
 נפקא לן מינה היינו אף דטרפה פסול בשעיר
 המשחלת בכ"ז מאי נפקא לן מינה כיון דליכא
 עבירה בזה ורק מזד שאינה נעשית המלוה כראוי מה
 ביכולתו לעשות עוד ולא נעשית. ע"ז קאמר הא אין
 גורל קובע לעזאזל אלא בדבר הקובע לה' היינו כיון

שהוא גורל אחד על שניהם הי' לריך להיות
 ששניהם יהיו שוין ועל כן אם נדע אח"כ שאחד יהי'
 פסול עולה שגם השני נפסל עמו מזד הגורל שלריך
 להיות ששניהם יהיו שוין. ולכן אם נתגלה לנו אח"כ
 שאחד הי' פסול אי"כ אין יכולת להיות גורל אחד
 עם שני ויהי' פסול גם השני מזד דנפסל הגורל.
 אי"כ אם נמלא טרפה על עזאזל יהי' פסול גם
 דלה'. מזד דאין הגורל קובע לעזאזל אלא בדבר
 הראוי לה' ועיקר דלריך להיות בגורל אחד. ואם
 יהי' אחד פסול יהי' פסול גם השני עמו מזד
 דנפסל הגורל וזה ידעין שפיר מולקח שני השעירים
 שיהיו שוין היינו שיהי' בגורל אחד. וע"ז מוכרח כאן
 להביא הגמ' הדרשא דולקח. והטעם ע"ז היא מזד
 דאין הגורל קובע לעזאזל אלא בדבר הראוי לה'.
 ואי"כ הוה שפיר ילפנתא דרמב"ם ז"ל דידעין פסול
 דטרפה מיעמד חי ושפיר כטעם הג"ל מהוכחה
 דשלות הקן ונימא דגם למ"ד דטרפה חיה ידעין ג"כ
 להוציא מכתוב זה דין דטרפה דפסולה מטעם דאינה
 חי' כ"כ כמ"ס התו' בעשרה דברים בכום של ברכה דאם
 אינו שלם אינו נקרא חי והוה שפיר קושיית הגמ'
 דידעין מתנא דבי ר"י מכשיר כמכפר גם למ"ד
 דטרפה חיה מזד דגם לריד"י הוה פסול דטרפה
 מבפירות בכתיב. וע"כ אינו דמי שם לניגח דבי'
 אינו ידעין דפסול בשעיר המשחלת רק מזד פסול
 דלפניו. וע"ז אינו מוקף מכשיר בחיץ למכפר בחיץ
 כיון דפסול דבחיץ אינו מזד עלמו וע"כ הוה עולה
 גם לרב אחא ב"י דסובר טרפה יולדת ומשובחת
 וסובר דכש"כ דחיה כמ"ס התוס' צפ' שלוח הקן
 לקמן הג"ל. בכ"ז סובר שפיר דידעין מיעמד חי
 להוציא את הטרפה אף דטרפה חיה כהג"ל. ובכ"ז
 הביא כאן בדף י"א הפסול דטרפה מזד דאין הגורל
 קובע לעזאזל אלא בדבר הראוי לה'. והו אינו
 מלריך על ידיעת טרפה דפסול בשעיר המשחלת.
 ואף דלדרך זה לידע דאם נפסל הלעזאזל דפסול גם
 זה דלה' מזד דנפסל הגורל והוה ענין הדרשה דולקח
 שני השעירים שיהי' שניהם שוין מזד דכאן כהג"ל
 דנילף דניזל בחר רובא וכדי דלהיות עולה לעבירה
 מזד דל' שיקריב קרבן פסול על גבי המזבח [ע"ז]
 הוי נוכל לומר כיון דהשאלה על הכל כך דשמא טרפה
 היא ע"ז יכולת לומר כיון דאינו עובר איזה עבירה
 בזה כהג"ל רק דאינה נעשית עוד המלוה כראוי
 להיות יולא ידי חובתו ע"ז יכולת לומר כיון דככל
 יכולתו היתה עשייתו ומה יכולת לעשות עוד ע"כ

ההכרח שפיר כהנ"ל להביא הורשה דולקח שיהיו שניהם שוין ולומר עלי' הטעם דאין הגורל קובע לעזאזל כדי שגדע' דבזה יהי' שניהם פסולים ועובר עבירה על דלתי' מה שהביא פסול למזבח] וא"כ ליכא שום קושיא על הרמב"ם ז"ל ויהי' מיושב הכל על כנון בעוה"י. ועיין לקמן בסוף חולין מה שביא עור הפעם את הדברים הנ"ל :

ע"ב בגמ' וכ"ת משום איבוד נשמה דהאי נינוולי' וכו' כבר הקשו המפרשים דיותר הוי ההללה ללא נדוק כלל ולא נינוול. וגם לשונו דרש"י ז"ל אינו מיושב דמסיים דינוולי' להנהרג ואי לא משתכח טריפה יהרג הרולח זה. דהו"ל לכתוב ההיפוך מהללה דאי משתכח טריפה לא יהרג. וגם שינוי לשון רש"י מדיובור זה וכ"ת איבוד נשמה דהאי רולח ללא לימות ובכל דיבור זה כתב הלשון ליהרג ובאן משנה בלשון ללא לימות. וכבר הדפסנו שני אופנים על זה הדיבור בספרי אשר חנני ה'. ועתה הגני מוסיף דברים בזה בעוה"י דהנה התום' לקמן ד"ה לר"מ כתבו דרשב"ג אף דאמר דבנה כרוך אחרי' פוער מן הצבורה. אינו נקיט מזל חלב. כתבו דבכ"ז נוכל לומר דאזיל בתר רובא. ורק דנקיט מטעם מניקה דנ"מ להיכא שראינו שהי' לה חלב קודם לידה. לפ"ז נימא בודאי בזה דסובר רשב"ג במכות על ר"ע כמה דחייש לטרפה דמרב"ם שופכי דמים בישראל דהוא מזל דאזיל בתר רובא ואינו נימא כמ"ס התום' בד"ה ליחוש שהוא מזל לא אפשר. וא"כ נימא כאן בדברי הגמ' דאזלא נמי בתר רובא דאזלא לפי רשב"ג והוה דקממרה וכ"ת דאינו ראי' להורג את הנפש מזל חשש דטריפה דאזלינן בתר רובא. משום דבדקוין ל". הא קא מינוול ולא חיירי התורה בזה בכ"ז וכ"ת משום איבוד נשמה היינו דנריך לאבד נשמת רולח מזל הללת העדה שלא ירבו שופכי דמים בישראל דהוא כדברי רשב"ג **דבא** לדידי' נמי אזלא גמ' דבתר רובא כנ"ל. דלפ"ז הו' יותר הללה בזה. דבדקוין ל". משום דאי לא משתכח טריפה יהרג הרולח זה ולא יבוא לאבוד נפשות בישראל מזל שופכי דמים מזל דיוחש שלא להרוג משום חשש דאי לא משתכח טריפה. ושפיר מסיים רש"י ההיפוך. וגם מדויק לשינוי דהרולח ללא לימות משום דעינן דלהרוג אזלי ע"ז דנהרג בכ"ז כדון הסורה ולשון ללא לימות הוא אזיל על דבר המיתה שצא מעולם. שלא כפי דין סורה כמו גואל סוס. וכמו כמה דחיירינן כיון צאס לא נלך בתר

רובא כמה דהוי פסקין שלא להרוג שום רולח. והוה לשינוי דרש"י ז"ל וכ"ת משום איבוד נשמה היינו שרריך לאבד הנשמה דהאי רולח מזל ללא לימות היינו שלא לימות עוד משום דבעינן ואינו כתב בלשון דכתיב דהוה דהיינו דבעינן ושפטו העדה והילולי העדה גם לראות לכ"ד גם ללא יבוא לשום מיתה גם מאיזה שלא ע"פ דין הסורה. ואלו הדיוקים הם מיושבים גם ע"פ האופנים שהדפסנו מכבר בספר פרי דוד ואך כעת הוא מיושב עוד דבר כמה דמשנה מלשון הללת נשמה לאיבוד נשמה דכעת הוי שפיר דהוא אזיל על הרולח של"ך לאבד נשמהו כדי שיהי' מזה הללה לכפשות מזל ושפטו העדה והילולי העדה. כן נראה לי בעוה"י :

דף י"ב ע"ב ברש"י ד"ה זאת אומרת אין מוסרין להם חולין כלומר אפילו חולין לכתחילה. ואפי' אחרים עומדין על גבן. עיין צ"ס ש"ס דמתוך בלשונו זה דעומדין ע"ג. קושיית התום' על רש"י דלעיל דף ז' ד"ה שמא יקלקלו דהקשו שם על רש"י זה דאין מוסרין להם חולין לכתחילה אפילו באחרים רואין אותן דהא זה ידעינן מסיפא דכולם ששחנו ואחרים רואין אותן. ששחנו בדיעבד אבל לכתחילה לא. ואין לומר דששחנו נקט משום טמא במוקדשין או אין מומחין דהא רבא הוא דרייק זה הא דאין מוסרין חולין לכתחילה. והא רבא ס"ל דלכלס לא חיירי אלא במחש' שוטה וקטן. רק דיש מפרשים דגמרי רבה ולדידי' הוה ניחא שפיר ללא ידעינן מוכלס. דנימא דנקט ששחנו משום טמא במוקדשין כנ"ל. אבל לרבא אינו דייק באמת בין יקלקלו לקללו. כי היכי דלא חייש בהא דלא קחני ואס שחנו. וכתב הי"ש הנ"ל דמכוון רש"י בלשונו. בזה דעומדין ע"ג. דהנה איתא בתום' ד"ה מאן תנא ללא בעינן כוונת לשחיטה. תימה דמ"ס הכא בחשו"ק דלאו בני דיעה נינהו אפילו אחרים עומדין ע"ג. ובסוף פ' ז' דניטין תנן הכל כשרים לכחוב את הגט אפילו חשו"ק. ופריך בגמ' הא לאו בני דיעה נינהו. ומשני בגדול עומד ע"ג אלמא בני כוונה לשמה נינהו כשגדול עומד ע"ג. ותירלו גדול עומד ע"ג היינו שמלמדין אותן ומוזהרים אותם לעשות לשמה. אבל הכא אחרים רואין אותן בעלמא קאמר אש"ג דברים פירקין קרא לאחרים רואין אותן גדול עומד ע"ג וכתב הנ"ל כמו דמחלקו התום' לענין כוונה כמו כן מחלק ג"כ לענין עיקר כשרות השחיטה בין גדול עומד על

נבין וכן אחרים רואין כמו שסובר בחמת הגהות אש"י ושם חילוק זה לענין הלכה. כגדול שאינו יודע הלכות שחיטה דבאחרים רואין אותו אין מותר רק דיעבד וגדול עומד ע"ג מותר גם לכהלה. כן נחלק ג"כ ונימא דמכלם ששטמו לא הוי ידעינן בחשיב' דאסור לכהלה רק באחרים רואין אותו. ואשמעינן הרישא לשון יקלקלו דאין מוסרין להם חולין לכהלה אפילו בעומדין ע"ג. ומכוון לשון דרש"י בזה דאפילו עומדין ע"ג. עכמ"ד הי"ש"ש הג"ל. עיין בספר לב ארי' דהקשה דהא לשון דרש"י בדף ג' בהלשון דהגמ' שמה ישהה כלומר שמה ששה מזל דיעבד נמי לא. ומה דקאמר לשון לכהלה כתב לקמן מפרש אמאי נקט שמה יקלקלו במתניתין לשון עמיד לאשמעינן שאין מוסרין להם חולין לכהלה ואפילו אחרים רואין הרי נקט רש"י לשון אחרים רואין אותו. ולא עומדין ע"ג. וכתב דשם אולא אליבא דרבה בר עולא דדייק וכלם דהא חיירי גם בטמא במוקדשין. ולדד"י ניחא שפיר בלאו הכי מזל דלא ידעינן מששטמו. דנימא דנקט משום שמה במוקדשין כמו שכתבו התוס' הג"ל. וע"כ אינו מוכרח למנקט לשון אחרים עומדין ע"ג. אבל לרבא דלדד"י הוה קושיית התוס' נקט רש"י שפיר ומכוון הלשון דוקא הרבואת דעומדין ע"ג כן דברי הס' לב ארי'. ועיין בספרי פ"ד אשר חנני ה' דכתבנו דבזה אינו שפיר דברי הגמ' דף ג' דפריך על אביי דקדייק דוכלם אהיבא קאי הרבוי. דאין לומר אכותי הא אמרת דישאל עומד ע"ג שוחט אפילו לכהלה. קשיא. והא ג"ל דבעומד ע"ג מהיר אביי לכהלה. והסיפא דוכלם דאיירי באחרים רואין אותו אינו מותר רק דיעבד. והוא כמו שהקשה מהר"מ לענין כוונה על התוס' הג"ל דף י"א ע"ב ב"ה מאן תנא דמחלקי לענין כוונה מאחרים רואין אותו לעומד על גביו. כן נקשה נמי לענין הי"ש"ש לדברי רש"י לענין עיקר השחיטה וכתבנו בס' פ"ד דיש להוכיח מדברי אביי גיפא כמה דמחלק בהאוקימתא בין עומד ע"ג ליולא וככנס ולא מחלק בין עומד ע"ג לאחרים רואין אותו. מסתמא אינו סובר חילוק זה. ואך דע"ז נכון לומר כתירון הגמ' על תוס' דלקמן ע"כ ד"ה רוב מזויין דכתבו דשחיטתן כשרה משמע עם איזה חילוק. ולכך לא נכון לאוקים אוקימתא אס נאמר דרוב מזויין אלל שחיטה מומחין הן הוה רק דיעבד. ומיושב בזה קושיית התוס' דשם ופי"ש. א"כ נכון לומר נמי כהן דלכך אינו מחלק

בין עומד ע"ג לאחרים רואין אותו. מזל דביולא ונכנס לריבא המיקון גם דיעבד ואי שחיטתן כשרה הוה עם איזה תיקון כמשמעות פשטות הלשון כפי שיטת הגמ'. ואך למירון השני דהתוס' ד"ה המניח קמני דתוך דאביי הוה רק לברורי וא"כ באחרים רואין אותו אס אסור לכהלה בודאי הוה לריך ג"כ לברר הדבר בכל יכלתו. א"כ יהי' ג"כ צי' ענין תיקון שוה משם ליולא ונכנס דהתיקון שם ג"כ הוה רק לברורי. ויהי' שפיר הרחי' מדאביי מדאינו נקט אחרים רואין אותו דג"כ יש בו איזה תיקון בזה ליולא ונכנס בודאי אינו מחלק חילוק זה והוה שפיר קושיית הגמ' על אביי דכולם. אך למירון הראשון של התוס' דסברי דתוך דאביי ביולא ונכנס לאביי הוה לריבא וא"כ אין רחי' מדאינו מחלק חילוק באחרים רואין אותו דאינו סובר החילוק דשמה מזל דלא יהי' צו ענין תיקון ביולא ונכנס דהא צי' הוה החותך רק לברורי ולא לדינא. ולא נבין עוד קושיית הגמ' כשישראל עומד ע"ג שוחט לכהלה. ומוכרחין לומר דשיטת רש"י דמחלק בין עומד ע"ג לאחרים רואין אותו אס יהא סובר כתירון הראשון דהתוס' דתוך דאביי הוה ג"כ לדינא אין נסבור שיטת הגמ' דלשון שחיטתן כשרה יהי' עם תיקון. ומזל זה פירש"י ברוב מזויין אלל שחיטה מומחין הן דשוחט אף לכהלה כמו שהביא הר"ש מזל דאס יסבור דאסור לכהלה יהא נשאר קושיית התוס' הג"ל דלקמן ד"ה רוב מזויין דאוקים המתניתין בברי. דאינו מתוך כתירון הגמ' הג"ל דשחיטתן כשרה משמע עם איזה תיקון דלפי דבריו רש"י ז"ל אינו סובר שיטת הגמ' זה. ומזל זה מוכרח לומר דרוב מזויין אלל שחיטה מומחין הן ושוחט אף לכהלה כמו שהביא הר"ש הג"ל ואזיל רש"י בזה לשיטתו כן ג"ל בעוה"י :

ובעת

נראה לומר לפענ"ד דהנה עיין בתוס' הג"ל ב"ה מאן תנא דהקשה ג"כ צפ' מלוח חלילה החרש שחנן והחרשת שחללה ומוללת מן הקטן חלילתה פסולה. ופי"ש התם חרש וחרשת משום דלאו בני קריאה נינהו. וקטן משום דאיש כתיב בפרשה והשמה אס חשו"ק לאו בני כוונה נינהו תיפוק לי' דחלילה פסולה משום דלאו בני כוונה נינהו כדאמרין התם דחלילה פסולה עד שיכוין לשיניהם. ומירלו מזל דחלילה צ"ב"ד הוה כגדול ע"ג שמוהיר אותו לעשות לשמה. ומיהו קשה מדתניא בתוספתא דשוקה הוה גרע מחרש שוקה וקטן

קטן משנה ללאו בר חלינה הוא. ואי חשיבי ב"ד
 כמו גדול ע"ג. גם שוטה נמי ליכשר כמו דחויין
 בגט כגדול עומד ע"ג גם גבי שוטה כשרה. והירלו
 דגבי גט מהני גם גבי שוטה מלד דמוכחא מילתא
 ספי דעביד לשמה משום דמניחין לכתוב שמו ושמה
 סס עירו ושם עירה אבל גבי חלינה דאינו מוכחא
 מלתא כ"כ. הלכך דוקא חרש וקטן הוה רק פסול
 זה מלד ללאו בני קריאה ניכוו וזה מלד דאיס כתיב
 בפרשה. אבל מלד כוונה הוי כשרין אבל גבי שוטה
 הוה פסול גם מלד הכוונה. בלא איזה קרא. (משא"כ
 גבי גט דאינו פסול גם גבי שוטה מלד כוונה משום
 דנוכחא מלתא) כן תוכן דברי התוס'. וא"כ לפי
 דחויין מדכריהם דשוטה הוה פסול יותר מלד
 כוונה בעיני דאינו מוכח מצחרש וקטן א"כ שחיטה
 ג"כ דהוא ענין דאינו מוכח יותר מגבי חלינה דליכא
 ג"כ כאן איזה כתיבה דיהי' כמו גבי גט. ואך
 דפחותה עוד יותר מחלינה דליכא ג"כ ב"ד א"כ נוכל
 לומר דכוונת רש"י בזה דכתב דמוסרין לו חולין
 לכתחלה ואפילו אחרים עומדין ע"ג. והיינו רבותא
 דידעינן מהרישא דיקלקלו דאסור לכתחלה גם בעומדין
 ע"ג אף כשעומדין ומוהירין אותו גם בחרש וקטן
 ולא ידעינן זה מהסיפא דששחטו כקושיית התוס'
 הג"ל ד' ב' ד"ה שמה יקלקלו מלד דהוי נימא דנקט
 בסיפא לשון ששחטו דיעבד מלד שוטה דהא לאו
 בר כוונה יותר בעיני עומד ע"ג מחרש וקטן ולכן
 אשמעינן הרישא גם בחרש וקטן והווי כמו דמחרי'
 התוס' הג"ל לעיל ב"ד ג' לרצה בר עולא ולרבינא
 דסוברים הדיוק דוכלם לזה למאז במוקדשים. וזהו
 לאין מומחין וכתבו לדידהו דהוי אמרינן דנקט הסיפא
 לשון ששחטו משום טמא במוקדשין לזה ולזה משום
 דאין מומחין כן נימא נמי אף לרצה דהקשו התוס'
 לדיד' דהוא אינו איירי רק בחרש שוטה וקטן דנוכל
 לומר גם לדיד' דהסיפא איירי דיעבד משום שוטה
 כיון דבשיטה הוי הפסול יותר מצחרש וקטן בעיני
 ע"ג ורביכא שפיר הרישא לאשמועינן דגם בחרש
 וקטן הוי פסולה בעומד ע"ג. ולפי"ז לא יהי'
 הקושיית שכתבו דל"ב ארי' הג"ל וגם קושייתו מד'
 ג' דפריך כשישראל עומד ע"ג שחט אף לכתחילה
 דהא איכא החילוק בין אחרים רואין אותו לעומד
 ע"ג דהא לפי דברינו זה אינו כוונת רש"י בהחילוק
 דעומד ע"ג לאחרים רואין אותו בעיני עיקר
 השחיטה רק בעומד ע"ג גופא אשמעינן הרישא
 הרבותא לענין כוונה ובני דיעה דאין מוסרין להן

באפילו אחרים עומדין ע"ג דמלמדן ומוהירין אותן
 דהיינו דיהי' פסולה עומדין ע"ג גם בחרש וקטן כן
 נראה לי בעוה"י:
שם אמר ר' חייה בר אבא צבי (י' קטן י"א
 לו מחשבה או אין לו מחשבה ופי'
 רש"י כגון בשחיטת קדשים דכתיב כוונה כדילפינן
 בשמעתא קמייחא דזבחים. ונחט קטן עולה לשמה
 מי הוי כוונה או לא. ושאל לי אחד אמאי פי' לענין
 לשמה ולא פי' לענין עיקר השחיטה דקדשים דהדין
 דהכוונה פסלה להם דיעבד כדיליף לקמן מכן הבקרא.
 ומן לרזונכם תזבחוהו אם כיון בזה הקטן אם הוי
 כוונה או לא. וגם אינו שפיר דפי' דוקא בעולה
 ולא בשאר קרבנות. ועיין בספרי פ"ד שחטנו ה'
 דכתבו דלכאורה הוה למנקט בקטן אם שחט דהיינו
 דיעבד. דבלכתחלה לכאורה אינו משכחת דגם
 באחרים רואין אותו אינו כשר רק דיעבד. כדנקט
 המתניחין הג"ל דכולן ששחטו לשון דיעבד כנ"ל. ואך דלפי
 דבורינו הקודמים דמחלק רש"י גם לעיקר השחיטה
 בין אחרים רואין אותן לעומדים ע"ג דמחלק ההנא
 לענין כוונה וכפי דכ' בספר ל"ב ארי' הג"ל. דאף
 לפ"ז נקט רש"י ב"ד ג' ע"ב על שמה יסחו ושמה
 ידרסו דהם לשון לכתחלה מלד דאשמעינן דאין מוסרין
 להם חולין לכתחלה אפילו באחרים רואין אותו. ונקט
 לשון אחרים רואין אותו מלד דשם איירי לרצה בר
 עולא ולרצה בר עולא ולרבינא מהחלה לא הוה
 קשה דלהם נוכל לומר דלא ידעינן מסיפא. דנימא
 דנקט ששחטו משום טמא במוקדשין ואין מומחין
 כדכתבו התוס' לעיל ב"ד ג'. ולא הוה ההכרח
 לומר הרבותא דיקלקלו לעומדין ע"ג כנ"ל. ורק
 לרצה דלא איירי רק מחש"ז שם הוה ההכרח לומר
 החילוק מאחרים רואין אותו לעומדין ע"ג ורבותא
 דרישא לעומדין ע"ג כן הדפסנו מכבר וכן כתבנו
 בדיבור הקודם. וא"כ לפ"ז נכון לומר באתה לרצה
 ב"ע ולרבינא דבעומדין ע"ג מותר גם לכתחלה
 באתה. וע"כ נוכל לומר דגם ר"י סובר כמותם,
 וא"כ יש מליאות בקטן בלתיאם אופן גם בלכתחלה.
 וכיון דמשכחת רק איזה מליאות דיהיו גם בלכתחלה
 בקטן. ע"כ לא נקט ר"י בהאבעיא בלשון ואם
 שחט דהוא רק דיעבד. ואך דאינו שפיר עוד דאם
 איירי ר"י גם בלכתחלה בקטן דהיינו בעומד ע"ג.
 וסובר כרצה ב"ע ורבינא כנ"ל וסובר בעומד ע"ג
 דמותר גם לכתחלה א"כ יקשה דבעומד ע"ג הוי
 ג"כ בר כוונה כדכתבו התוס' לעיל דבור המתחיל

דאס הוי כוונה היינו לבזה דהתחיל בהתחלת דיבור לענין כוונה דעיקר השמיטה או לא. כן נראה לי בעוה"ט :

דף י"ג) מתניתין שמיטת עכו"ם נבלה ומטמאה במשא ומדייק

הגמ' נבלה אין איסור הנאה לא דהוא דלא כר"א דאי ר"א האמר אפילו שחטו ישראל לנורך כותי אסורה בהנאה מלך שסתם מחשבת כותי לעכו"ם. ואינו מוזן דהא כיון דעיקר דאסורה בהנאה מלך מחשבת כותי לעכו"ם תלוי רק במי שהזמהה שלו דאפילו שחטו ישראל לנורך כותי. גמי אסורה בהנאה א"כ שמא איירי המתניתין בשחט כותי בהמת ישראל דאינו רואה הכותי מלך סתם מחשבתו דאינו שלו דאין אדם רואה דבר שאינו שלו אפי' ע"י מעשה לחד מ"ד לפי מה דרז"ה הגמ' לומר לקמן שהיא כהנאוי וגם לרז"ה נחמן ורז"ה עמרם ורז"ה יאחזק לפי לשון השני שם לפי מה דמסיק הגמ' שם דסוברים אפילו למ"ד אדם רואה דשא"ש הנ"מ כותי אבל ישראל לנעורי קא מ"ן וא"כ כשחטו כותי בהמת ישראל לפי מה דרז"ה הגמ' לקמן לומר דס"ל דאוסר דבר שאינו שלו ע"י מעשה מ"מ נוכל לומר דאיירי המתניתין כנ"ל דשחט כותי בהמת ישראל והמתניתין איתא כמ"ד זה דאינו אוסר וע"כ הוי רק נבילה גם לר"א ואינו אסור בהנאה :

יא"ן לומר דהא כתב הר"ן דבשמיטה אף דאינו אוסר בכ"ז גם לא התיר השחטה בהיחוד הזביחה מלך כיון דאינו פועל במה שאינו שלו לענין איסור אינו פועל גם להיחוד. א"כ אמאי תני המתניתין דהוי נבלה מלך חסרון השמיטה מלך פסול הגוף דעכו"ם דאינו בר זביחה הא הוי נבלה בממילא מלך מחשבתו דלעכו"ם דמוכרח דאינו פועל מעשה שלו אז א"כ ממילא הוי נבילה ודינא דסובר המקשה דכאן דמלך סברה זו דהר"ג הוה ג"כ נבילה דמטמאה ומוכרח דלא כר"א :

אך ע"ז נוכל לומר דזה גופא איירי המתניתין דשמיטת עכו"ם נבלה ומלך שסתם מחשבתו לעכו"ם ובכ"ז אינו אוסר מלך שאינו שלו א"כ הוי ג"כ נבלה כפי מה דכתב הר"ן כפי סברת המקשה דכאן וגימא דזה גופא קתני המתניתין דשמיטת עכו"ם נבילה ואיירי דוקא לר"א מלך שסתם מחשבתו כותי לעכו"ם ונ"ע :

אך דאמר לי אחד דכאן אמר זה ר' חייא בר אבא בשם ר' יוחנן ור' יוחנן סובר לקמן ד' מ' דאמר

מאן תנא וא"כ מאי יהי האיבעיא דאם כיון לשמה אם הוי כוונה או לא דהא בעומד על גביו. דהיינו במלמדו ומזהירין אותו נקרא בעל כוונה גם באם שחט בסתמא ובמכש"כ במכוון בפירוש. ומוכרחין לומר דלמדו אותו רק על עיקר השמיטה בזה דהקרבן הוי טרפה. ולא על לשמה בזה דהקרבן הוה כשרה רק שלא עלו לבעלים לשם חובה. דעל הפסד הבעלים לא ה"י איכפת להם והוה האיבעיא באם כיון הוה בעלמא אם הוה כוונה או לא ומלך זה ההכרח דהאיבעיא על לשמה. ולא עיקר כוונת השמיטה דזה גם דיעבד פסולה מהקרא דלרז"ה כס דלקמן (דף י"ג). וא"כ אם למדו אותו על עיקר השמיטה בודאי הוי לומדים אותו גם לזה דכוונה. דכוונת עיקר השמיטה דקדשים שוה דינו גם לענין דיעבד לעיקר הלכות שמיטה וגם ההכרח עולה להוציא כמו חטאת דהוי דיעבד פסולה גם בשלא לשמה כן הדפסנו בספרי אשר חנני ה' : **ובעת** נראה לומר דהנה נע"ן באיזה אופן הוה האיבעיא אם בלא אחרים רואין אותן זה פשיטא דלא הוי בר כוונה כמו דאמרה הגמ' מקודם על הא דאיתא במתניתין דבשח"ק אף באחרים רואין אותן הא דכשר הוה דוקא מלך דאיתא כר' נתן דלא לריבא כוונה לשמיטה מלך דהויין אינו בר כוונה. ואם בעומדו ע"ג דמלמדו ומזהירין אותו פשיטא דהוי בר כוונה כנ"ל בנגט ובחליצה כפמ"ש הת"ס הנ"ל. במכ"ש אם שמענו בפירוש דה' מכוון בודאי הוי כוונה. וע"כ בדעת רש"י לפרש דהיינו אם שמענו אם כיון בעולה לשמה אם עולה זאת הנוחשבה לענין כוונה דעיקר שמיטת קדשים דבענין כוונה לשם שמיטה מהקרא דבן הבקר ודלרז"ה כנ"ל דינא כיון דזה המחשבה דלשמה הוה רק לתועלת הבעלים לענין דיעבד דדיעבד נזכרו שלא לשמן כשרים אינה עולה להמחשבה דלריכה גם לענין דיעבד לכוונה דעיקר השמיטה. או דינא כיון דמכוון אינו דבר שיהי' נקרא בזה דהי' השמיטה עם כוונה גם לכל הדברים הנלרכים. ומלך זה ההכרח למנקט דוקא עולה ורק בענין דלשמה מלך דאלו הדברים הויין כשר דיעבד. ומדוקק לשון דרש"י ז"ל קטן יש לו מחשבה או אין לו מחשבה כגון בשמיטת קדשים דבשי כוונה כו' ושחט קטן עולה לשמה מי הוה כוונה או לא דלשון בשמיטת קדשים דבשי כוונה הוה לענין עיקר כוונה לשם שמיטה דלריכה גם דיעבד ושחט קטן עולה לשמה דהוה הי' מכוון בזה דלשמה

רק שיהיו ראויים עוד לעשות מעין מלאכה היינו שצרי עריבה לכסות בהן פי חבית ושברי זכוכית לכסות בהן פי הפך ור"י אומר לדרך שיהיו עשין מעין מלאכתן הראשונה אלמא דדוקא מעין מלאכתן הראשונה אבל מעין מלאכה אחרת לא מלד דה"ג מוכן מאתמול לזה. ע"כ בשחט בשבת גמי כיון דאינו מוכן מאתמול לזה אסורה ודחי ג"כ אצ"י דלא דמי דהתם נעשה מקלי שבר כלי דהו"ל כולל. אבל הכא מעיקרא אוכל ולבסוף אוכל ע"כ אוכלא דאפריה הוא ומוחר מזד דבהמה לאכילה עומדת כדמסיק לעיל מדמוחר לשחוט בהמה ביו"ט וענין ברירה הא דמיא הגמ' ולכאורה כיון דגם רב יוסף ידע מזה דבהמה לאכילה עומדת כוונת שהוכיחה הגמ' לעיל א"כ אין ה"י מדמה זה לשברי כלי:

ונראה דרב יוסף ה"י סובר כיון דאינו עומד לאכילה מזד איסור שבת ע"כ הוא דמי לשבר כלי מקלי וג"כ אינו עומד בשבת לשבור הכלי מזד איסור שבת ולכן מדמה ר"י זל"ז ודחי לי' אצ"י דלא דמי דהתם מקלי לשבר כלי גם בחול אינו עומד לכך דאינו צדעת האדם לשבור הכלי גם בחול ורק בשבת נוסף לזה גם מזד איסור שבת אבל בבהמה ליכא רק דבר אחד דאיסור שבת ע"כ לא דמי ובה נימא גם לעיל דלמא הגמ' לומר דהוא ר"י דהכנה דלכאורה איך לא הבין בעל הפשטן דחייב אצ"י דזה הו"י מקודם מוכן לאדם והשתא מוכן לאדם. וזה מעיקרא מוכן לאדם והשתא מוכן לכלבים רק דהבין כדברינו הנ"ל דמזד איסור שבת דאיסור לשחוט ע"כ כיון דבא השבת אינה עומדת הכנה לאדם וכשעבר ושחט בשבת הו"י מוקלה כמו נבילה דאינה עומדת לכלבים מקודם רק דדחי זה אצ"י ג"כ כדברינו דהתם מעיקרא מוכן לאדם ואינו מוכן לכלבים דגם בחול אין צדעת האדם להמית בהמה לכלבים ונוסף לזה גם איסור שבת וזה שני דברים אבל הכא אינו רק דבר אחד דאיסור שבת ונקרא בזה דמעיקרא מוכן לאדם והשתא מוכן לאדם. כן נראה לי בדחייב אצ"י גם לעיל כדברינו אלו כנ"ל בעוה"ס:

דף טו ע"ב **במסיק** הגמ' דר"ח לכתחילה מכשיר במחומר ולרבי נחלק בין מלוג ולבסוף חברו ובין מחומר מעיקרו דמחומר מעיקרו פוסל בדעיבד וחלוס ולבסוף חברו פסול לכתחילה. והביאה הגמ' ראי' לחילוק זה מהברייתא דהשוחט בזמנו שחיתו כשרה במחומר לקרקע שחיתו כשרה געץ סכין כותל ופחם

לאמר עולא בשמו דהמשתחוויה לבהמת חבירו ושעה בה מעשה דאסרה דסובר כהמ"ד דאוסר וממילא לדידי' הוה שפיר מוכרח ללא כ"ל אליעזר ואזיל ר"י לשיטתו:

ד' י"ד אמרה הגמ' על מתניתין דהשוחט בשבת ובזוה"כ שחיתו כשרה דאסרה באכילה ליומא וגסבין חבירא למיחר ר"י היא ורלמא הגמ' לומר מקודם ר"י דהכנה דמתניתין מההבין את הדלוועין לפני הבהמה ואת הנבלה לפני הכלבים וקאמר ר"י דאם לא היתה נבילה מע"ש דאסרה מלד שאינה מן המוכן אלמא כיון דאינו מוכן מאתמול אסורה ה"ג בשוחט בשבת אף דשחיתו כשרה בכ"ז אסורה משום מוקלה ומשום הכנה. ודחי אצ"י מי דמי התם מעיקרא לאדם והשתא לאדם ולכלבים. הכא מעיקרא לאדם והשתא לאדם. ודחי זה מזד דבהמה בחי' לגדל עומדת. ע"כ דמי זה לנבילה. ופריך א"כ לגדל עומדת הו"י מוקלה אף ביו"ט. א"כ היכי שחטינן בהמה לר"י. ומסיק דעומדת לאכילה ועומדת גם לגדל. רק דאם נשחטה הוצררה לאכילה עומדת וכלא נשחטה וכגון גם זו אף דנשחטה הו"י בשבת. בכ"ז כיון שלא שחטה אתמול מסתמא לא ה"י צדעתו ע"מ לשחטה בשבת הילכך כלא נשחטה דמיא והוצררה כשקידם הו"י לגדל עומדת כך תוכן דברי הגמ':

וצריך לעיין היאך הדין צדן פקועה שנשחטה האם קודם השבת דהותרה בשחיטת אמו והבן פקועה שחט בשבת אם נימא בזה כיון שלא נשחטה אתמול ואסור גם זה לשחוט היום משום נטילת נשמה א"כ הוצררה לגדל עומדת גם בזה או דנימא כיון דניתר בשחיטת אמו גם מאתמול דהוה כדון שחיטה דכבר נשחטה דארבע ס"י הכשירה רחמנא לאמה אמרינן דהוצררה אז דלאכילה עומדת ומותר לאכול בדיעבד אם שחטה גם היום אף דנו"ל עוד בהפרים ע"ג קרקע דלדרך עוד שחיטה מדרבנן מפני מראית העין דאינו נקרא עוד שחיטה מזד דהרבנן דנימא דהוה בגדל עומדת עוד מזד זה בכ"ז כיון דניתר מדאורייתא נו"ל דלא ינזח עלי' המוקלה מזד המראות העין דהרבנן בין כה וכה זה בוודאי בלא הפרים ע"ג קרקע כיון דלא לריך שחיטה גם מדרבנן ע"כ הוצררה בשחיטת אמו שנשחטה מקודם השבת לאכילה עומדת וז"ע:

עוד הביאה הגמ' גם ע"כ שהיא ר"י דכלים דתנן כל הכלים הנטלין בשבת גם שבריהם נטלין **נימל**

ושהטו בה שחיטתו כשרה ה' לור יולא מן הכותל או קנה עולה מאליו ושהטו בו שחיטתו פסולה וקטין אהדרי רישא לסיפא וזודאי מזל דמחלק בין מחובר מעיקרו לתלוש ולבסוף חזרו ש"מ. וכתב רש"י ז"ל הא מתניתין בזודאי רבי הוא דר' חייא אפילו לכתחלה מכשיר ולבאורה אמאי לא הוכיח לפי מה דמוקי מקודס דר"ח מכשיר גם במחובר מעיקרו וא"כ אי ר"ח הוה קתני ה' לור יולא מן הכותל ובקנה עולה מאליו דשחיטתו פסולה דהא מסקינן מקודס דהוא מכשיר גם במחובר מעיקרו. ודנימא דרש"י ג"כ מכוון כך דמכשיר אפילו לכתחלה גם במחובר מעיקרו ופשוט לשון רש"י משמע דההרגש הוא מזל לכתחלה ואינו שפיר רישא דקתני בתלוש ולבסוף חזרו דכשר רק דיעבד ובאמת אינו שפיר יותר הסיפא דקתני דבמחובר מעיקרו דיעבד פסול. ודנימא דכוונת רש"י דנאמר לא בפי מה דמסיק מקודס רק דנימא לר' חייא דפסול ג"כ במחובר מעיקרו דיעבד ואינו מכשיר רק בתלוש ולבסוף חזרו ופלוגתתם בזה היינו דרבי פוסל גם בתלוש ולבסוף חזרו אף דיעבד ור"ח מכשיר בזה דיעבד ושפיר הוה דברייתא זו עולה גם לר"ח מזל דאדרבה דנימא החילוק ממחובר מעיקרו לתלוש ולבסוף חזרו רק לר"ח ולא לרבי אף דכתבו התוס' לעיל ד"ה כאן דלר"ח ליבא למימר חילוק זה. דשם איירינן כפי דנימא דלר"ח כשר דיעבד גם במחובר מעיקרו וא"כ הפסול לכתחלה הוא משום שח' ידרום ובה אין נ"מ ממחובר מעיקרו לתלוש ולבסוף חזרו אבל כאן כוונת רש"י דנימא דר"ח פוסל ג"כ דיעבד במחובר מעיקרו ולענין דיעבד שפיר נוכל לומר החילוק גם לר"ח ממחובר מעיקרו לתלוש ולבסוף חזרו. ולכן כתב רש"י שפיר ההוכחה דאין לומר כך מזל הפסול לכתחלה דהא ר"ח מכשיר בזודאי לפחות בתלוש ולבסוף חזרו גם לכתחלה כהברייתא דמקודס ואף דנלמד לומר לפ"ז דכוונת רש"י לומר האוקימתא בהברייתא לא כפי שמוסיק הסוגיא דמקודס:

וע"ב

גראה לפע"ד דנוכל לומר לפי מה דכתב רש"י לאחר זה ד"ה לור יולא מן הכותל וז"ל היינו מחובר מעיקרו מזל דמוקמינן לקמן בכותל מערה ורישא בתלוש ולבסוף חזרו ודחא עוד בבא צנען סבין בכותל היא להראות דאף דלא מצטלו בכ"ז פסול ג"כ לכתחילה והבבא דקנה עולה מאל"י הוא דומא עולה מאל"י אבל נטעו אדם שם כשר

לשחוט בו וא"כ הוין לומר גם לר"ח דהא דמסיק הגמ' לעיל לידיו דמכשיר גם במחובר מעיקרו נימא דדוקא במחובר כזה דנטעו אבל בעלה מאליו מורה דפסול גם דיעבד ומזל זה מוכרח הוכחה רש"י דלא נימא כך רק מזל לכתחלה דהא בזה דמכשיר ר' חייא מכשיר גם לכתחלה. ובזה נימא דהנה כתב רש"י במה שפבחנו מקודס דהא דהני נעץ סבין בכותל הוא לאשמעינן דאף דלא מצטל ל"י בכ"ז אסור לכתחלה א"כ כפי מה דלמא לפשוט לקמן מנעץ סבין בכותל על איבעיא דרבא דתלוש ולבסוף חזרו דשחיטתו כשרה ודמי דשאי סבין דלא מצטל ל"י וא"כ בעל האיבעיא דלא ידע עוד סברא זו אינו שפיר או למאי הדר תני כלל הבבא דנעץ סבין בכותל כפי דברי רש"י ז"ל אך לפי הג"ל נימא דנעץ סבין בכותל איירי להראות בסבין כעין נטעו אדם שם ומשמיענו דשחיטתו כשרה גם בזה כפי שיטת רש"י הג"ל ובזה נימא ת"ש דלעיל דבעי למפשט דשחיטתו פסולה בתלוש ולבסוף חזרו בזודאי יולא מן הכותל ובקנה עומד מאליו שה"י סובר דאיירי בכותל בנין ודמי דאיירי בכותל מערה ודיקא נמי דקתני דומיא דקנה עומד מאליו ונימא לפי הג"ל דזה הוה דיוק בעל האיבעיא דאי מיירי בכותל מערה דפסול א"כ כש"כ קנה עולה מאליו ולמאי קתני חו קנה עומד מאליו ובזודאי כדי להראות דכותל מיירי אף בכותל בנין והגם דנוכל לומר דקתני עולה מאליו לאפקוקי נטעו דהא לפי בעל האיבעיא ידעינן זה מנעץ סבין בכותל כה"ל כיון דלא הוה ידע עוד מהסברא דלא מצטל ל"י ואם כן בזודאי קתני עולה מאליו להראות דכותל מיירי אף בכותל בנין ופסול מזל דאי בכותל מערה הוה מיותר דעולה מאליו כה"ל. דלהראות דנטעו כשר הא זה ידעינן מנעץ בסבין דהיינו אם נימא דאיירי גם בכותל בנין ונעץ בסבין יהי' או ההכרח להסברא דלא מצטל ל"י מזל כיון דתלוש ולבסוף חזרו פסול בזודאי היתיר בסבין בכותל מזל דלא מצטל ל"י אבל אם נימא דאיירי בכותל מערה ותלוש ולבסוף חזרו מותר א"כ היתיר דנעץ סבין לא אילתריך רק דיהי' ככלל דין דנטעו בזה א"כ למאי אילתריך זה דקנה עומד מאליו. ודמי דהרנן דאיירי שפיר בכותל מערה ותלוש ולבסוף חזרו כשר. ובכ"ז נלמד שגילה מאליו להראות דנטעו כשר כפי שיטת רש"י הג"ל. דמנעץ סבין בכותל לא ידעינן זה מזל דאמרינן הסברא דלא מצטל ל"י לענין

רבותי דבכ"ז אסור לכתחלה וזהו שיטת התרנן ואינטריך שפיר כחן דעולה מאליו לזה אף דאיירי בכותל מערה וספיר ליכא הוכחה דאיירי בכותל בנין:

ת"ש מלור יולא מן הכותל ומקנה עומד מאליו להראות דאף בכותל בנין מלד דהי' סבור דזה דנעץ סכין הוא כבר להראות לדלא נטעו כהנ"ל. וכשמתרנן אותו דאיירי דוקא בכותל מערה ומורה דכא להראות זה דקנה עומד מאליו לדלא נטעו. לכן פריך אחרי כן מזה דנעץ סכין דלמאי אחי כיון דכבר נדע לדלא נטעו מלור יולא מן הכותל אס איירי דוקא בכותל מערה. ומשני דזה דנעץ סכין אחי להראות לדלא מבטל לי' לענין לכתחילה כהנ"ל. כך נראה לומר המשך הגמ' מפשיטות הכרייתות כפי דברי רש"י ז"ל בעה"י:

דף י"ז ע"ב **אמר** ר"ה בר רב קטינא אמר רש"י בן לקיש ג' פגימות

הן פגימת טלס בפסח פגימת אוזן בצבור פגימת מוס בקדשים. עיין ברש"י דכתב לריכותא דלנרדך מוס בקדשים 'על נקבה כדתן בצבורות נפסס כו' שפת בית הרחם של נקבה במוקדשים ולמנקט לאשמעינן דאף ללא מנכרא ביה כולי האי הוא ג"כ בכדי שתחגור בה לפורן ואינטריך ג"כ בכור לענין לשחוט עליו במדינה וקאמר עוד בכמה הוה הפגימה כדי פגימת המזבח דהיא כדי שתחגור בה הפפורן. עיין בתוס' ד"ה וכמה שהקשו דהיאך ימלאו אבנים בלי פגימה דאם יחלקו אותם בצבול לא תניף עליהם צבול אמר רחמנא וליכא למימר דנעשתה ע"י שמיר דע"כ ע"י שמיר נמי א"א שיהיו חלקות בלא פגימה דתחגור בה לפורן. והביאו ראיה לזה מפרק ר' ישמעאל גבי אבנים ששקלום אנשי עכו"ם וגזוזים בית חשמונאי מלד היכי נעביד דאם נתבריינהו אבנים שלימות אמר רחמנא ננסריניהו לא תניף עליהם צבול א"ר והשתא נעבדיניהו ע"י שמיר ובודאי דע"י שמיר נמי לא היו חלק בכדי שלא תחגור בה לפורן. וסירטו שלקחו אבנים קטנות חלקות. והקשו עוד דגבי ביהמ"ק כתיב ג"כ אבן שלמה מסע נכנה והגמרא קאמר בפרק עגלה ערופה ביהמ"ק נכנה ע"י שמיר. ולא זכייתו להבין דהא כולל לומר דע"י שמיר ודאי מחליק בלא שום פגימה ואך דאין ביטול עכו"ם מועיל בזה רק כשצובר בידיים ממש ולכן הוה שפיר דלא היתה עלה לאבנים ששקלו גם ע"י שמיר מלד דשם ננרד לאיזה מעשה שיהיה בזה ביטול עכו"ם. ואין לומר דא"כ אחי היו יכולים לעשות מקודם ע"י שצירה. ואח"כ להחליק ע"י שמיר. בזה נובל לומר. כיון דנעבור אותם מקודם ואח"כ מחליק השברים ע"י שמיר א"כ אחי יהיה

אך דהוה לפי שיטת רש"י הנ"ל דנטעו כשר אכל לשיטת התוס' לעיל בדרך הקדום ד"ה או שהי' קנה עולה מאליו. כתבו דלאו למטוטי נטעו קאתי דנטעו חשיב ג"כ מחובר דהא חזינן הדין בע"ז דאפי' המשמחוה לצית אסרו המשמחוה לאילן לא אסרו מלד דדינו כמחובר וא"כ לפי שיטתם אינו ניתן להאמור דאם בכותל מערה למאי אלטריך זה דקנה עומד מאליו דהא לא אינטריך לדנטעו דידעינן זה מטען סכין כיון דהדין אינו כן דנטעו ג"כ פסול. רק דהכרח לומר ענין בעל הצעיף לבעל הפשטן כך לבעל הצעיף נימא ההיפוך מהדברים המקודם דידעינן כותל מקנה דהיינו דאי מיירי בכותל מערה למאי קתני כלל כותל דנוכל לידע זאת מעולה מאליו לא במכס"כ כפי דברינו הקודמים. ולעיל איירינן דנדע עולה מאליו מכותל מערה וכעת איירינן בלהיפך נדע כותל מערה מעומד מאליו. ומלד זה נימא דאיירי בודאי בכותל בנין ק"ה שיטת בעל האבטיין. ודחי התרנן דאינו נימא כך דגם בכותל מערה איתא רבותא ויהר מעולה מאליו ולא נימא כל הדברים דלעיל לענין נטעו כמו דכתבנו לשיטת רש"י כיון דנטעו הוי הדין כמחובר. והא דקתני עולה מאליו לאחד דקתני כותל מערה זהו להראות להיפוך דכותל דקתני הוא דומיא דעולה מאליו ולגלות דאיירי בכותל מערה. וזהו המשך דבריהם לאחר שכתבו דנטעו אדם הוי הדין כמחובר מסיימי ולא נקט עולה מאליו אלא לגלות על לור היוולא מן הכותל דאיירי בכותל מערה דומיא דקנה עולה מאליו כפי דברינו הנ"ל. ולשיטתם נימא בענין בעל הפשטן כמה דלא הוי ידע עוד מהסברא דלא מבטל לי' דזהו רק לחילוק לענין דיעבד אכל לענין לכתחילה ידע ג"כ דהוה רבותי שפיר דאף דלא מבטל לי' בכ"ז אסור לכתחילה וספיר המשך דברי רש"י ז"ל. והאי דהדר תנא נעץ סכין בכותל דאע"ג דלא מבטל לי' דאסור לכתחילה ודקנה עומד מאליו שלא נטעו אדם שם אלא מעלמו עלה. דהיינו כיון דאמרינן דלור יולא מן הכותל הוא דאע"ג דלא מבטל לי' דהוא כפי התרנן אחי זה דקנה עומד מאליו להראות לדלא נטעו. והמשך הגמ' דלהלן כך היא דמקודם קאמר

מוכרח. להשאיר איזו חתיכות שבורות מהאצנים עם פנימות ושפיר נוכל לומר שהגניזה איזל על אלו החתיכות והוא שפיר הגמרא מה שגזוז גם אי נימא דע"י שמיר הוא מחליק בלא פגימה כלל ול"ע:

דף כ' ע"ב אמר זעירי נשברה מפרקת ורוב בשר עומה נבילה. והביא ר' חסדא ראייה מצרייתא חלק בסכין מטמא בגדים

אצית הבליעה ואם נימא דהוי רק טריפה תהני לה סכין לטהרה מידי נבילה. ודאי דהתם מלד דלאו שחיטה היא מלד דדורס ונימא דמולק ומביא במליקה פסול או מלד דמחליד אף דאינו עמוין הסכין בכ"ז הוי חללה מלד דעלם אינו מחפשת לגלות בית השחיטה ולכן הוי הפסול דנבילה מלד פסול דשחיטה והיינו דנימא דיש שחיטה לעוף מן התורה ולא מלד דהוי נבילה מלד נשברה מפרקת אף דאין שחיטה לעוף מן התורה וליכא ראייה לזעירי. וכמו כן הביא הגמרא לקמן בפ' השומע ראייה מצרייתא זו כמ"ד דיש שחיטה לעוף מן התורה מלד קושיא זו עלמא דאם אין שחיטה לעוף מן התורה הוי הקושיא דנשברה מפרקת הוי רק טריפה ולכן תהני לה סכין לטהרה מידי נבילה עיי"ש והיינו דהגמ' דשם לא אזלא כפי שיטת זעירי דלפי שיטתו הוי שפיר גם למ"ד דאין שחיטה לעוף מן התורה. והוי נבילה מלד נשברה מפרקת. ומלד זה נוכל ליישב שפיר פי' רש"י שם במה דקאמר הגמ' דמ"ד דאין שחיטה לעוף מן התורה סובר כר"א הקפד דעוף אין לו שחיטה מן הסורה אלא מד"ס. וקאמור שם עוד דמאן תנא דפליג על ר"א הקפד רבי הוא וכו'. ופי' רש"י דמאן תנא הוא תנא דצרייתא דלעיל דקאמר דלריך לרם נותרו או עוקרו כדי שיפטר מכסוי. ובאמת אינו מובן מאד דמי דחיק לרש"י ז"ל למינקט הצרייתא דלעיל דנותרו או עוקרו ולא נקט הצרייתא הסמוכה להדיבור דסובר כר"א הקפד היינו צרייתא זו דמלק בסכין מטמא בגדים דהכריח הגמ' דסובר דיש שחיטה לעוף מן התורה וביותר הצרייתא דלעיל מדחי הגמ' מקורם דאיירי בחיה דלריך הדם ללכא וזאת הצרייתא אינה מתוללת בהגמ' והוא המוה. אך לפ"ז נוכל לומר דלפי זעירי ליכא ראייה מצרייתא דיש שחיטה לעוף מן התורה דנימא דהוי נבילה מלד נשברה מפרקת. ורק דהגמ' לא רתתה לאחוזו שיטה זעירי שם. אך על דברי רש"י ז"ל נ"ל דמאן תנא ל"ל דהוי יוסר נימא למינקט הצרייתא דלעיל דהוי הקושיא

לכולי עלמא כפי הסתם דאיירי גם בעוף. עוד קאמר הגמ' בכאן דאמר רבא אי קשיא לי על זעירי הא קשיא לי אם נשברה המפרקת הוי נבילה איך מלק לאחר כן וכי מתה עומד ומולק והשיב לו אביי ותיקשי לך עולת עוף דבעי שני סימנים דהא ודאי עוף. בחד סימן מתה כפי דין שחיטת עוף וא"כ נימא נמי וכי מתה עומד ומולק ודחי דהתם הוא מלד הבדלה ופריך בעור נמי ומושיי דכל המעכב מלד בשחיטה מעכב נמי בהבדלה משא"כ בעור ופריך אי הכי מיעוט סימנן נמי ומסיק אלא כל שינוי בשחיטה ישנו בהבדלה כך חוכן דברי הגמ'. ולכאורה לפי מה שהדפסנו מכבר דלמ"ד דאין שחיטה לעוף מן התורה דכ"ז נלרך מעשה בהסימנים מלד דל"כ לא משכחת נבילה עוף טהור דמטמא בגדים בצית הבליעה איך הוי הדין בהמעשה זו אם נימא כיון דליכא שחיטה בעוף אינו נכלל בכלל וזבחת באשר ליתידך דלומר דנלטהו משה על רוב אחד בעוף כמו דקאמר הגמ' דברי רבי ורק דזה ידעינן רק מהכרח למיאות נבילות עוף טהור א"כ נוכל לומר דהמעשה דנלכת בה הוי שני סימנים בכולה כיון דע"ז ליכא הלכה ויהיה איזה אופן לחומרם באין שחיטה לעוף מן התורה מכפי המ"ד דיש שחיטה לעוף מן התורה. ועיין בספרי פ"ד אשר חנני ה' וא"כ נוכל לומר ג"כ למ"ד דאין שחיטה לעוף מן התורה דלא ידעינן בה דבחד סימן מתה וליכא קושיא וכי מתה עומד ומולק וע"כ נימא דזה מדקדק הגמ' דלפי שיטת זעירי ליכא ראייה דיש שחיטה לעוף מן התורה מהצרייתא דמלק בסכין כנ"ל וגוכל לומר באמת לדיריה דאין שחיטה לעוף מן התורה ולכן כמו דקאמר אלו דעיקר הקושיא דוכי מתה עומד ומולק מלד נשברה המפרקת. כן השיב אלו ותיקשי לך דאינו סובר כזעירי ומוכרח לומר דמלק בסכין הוא מלד דלאו שחיטה הוא דדורס ומחליד כנ"ל. וא"כ איכא ראייה דיש שחיטה לעוף מן התורה. ולכן קאמר אלו ותיקשי לך היינו לדריך עולת העוף דבעי שני סימנים נימא וכי מתה עומד ומולק כן נראה בלשון הגמ'. אך במה דקאמר הגמ' עוד דאם נימא דהוא מלד הבדלה ובעור לא שייך הבדלה מלד דאינו מעכב הצחיטה והא מיעוט סימנים נמי אינו מעכב ומסיק מלד דכל שינוי בשחיטה כהנ"ל:

ועיין ברש"י דפי' על כל המעכב בשחיטה. דהכוונה דלכתחלה לריך לשחוט שני הסימנים ופי'

וק' מה דפריך א"ה מיעוט סימנין גמי דמיא לעור
 עד דמוכרח לומר ישנו בשחיטה הא מיעוט סימנין
 נמי לכתחלה לריך לשחוט ונקרא ג"כ מעבד בשחיטה.
 ואך דימא לפי שיטת ר"מ דחייש למיעוטא ומוסיק
 הגמ' דף י"א דאכל בישרא מלד ללא אפשר א"כ
 צמיעוט הסימנים האחרונים דאפשר לבדוק ראוי
 להיות דלגריך הדריקה וא"כ לדידי' הוה באמת יותר
 שפיר לשחוט לכתחלה רק הרוב ושפיר פריך הגמ'
 אי הכי מיעוט סימנין נמי לפי שיטת ר"מ. ובאמת
 כבר הקשה קושיא זו גאון א' מכבר על הגמ'
 דהשוחט צמה דמי צמתימין דהוא רק דיעבד
 דימא דאזיל לפי שיטת ר"מ דהוי כל שחיטת
 הסימנים רק דיעבד דלכתחילה ישחוט רק הרוב.
 ומוכרח לומר דכונת התירוק כאן דכל שיטתו היינו
 אם התחיל לחתוך באמצע שחיטת הסימנין מיעוט
 סימן האחרון דאינו נקרא זה שהי' אף לר"מ דימא
 דאינו נלרך לשחוט מיעוטי האחרונים גם לכתחלה
 בכ"ז אינו נקרא זה שהי' ואין זה דומה לחתוך
 הריאה בתוך השחיטה מלד דכ"ז נכלל זה בכלל
 השחיטה משא"כ צבור :

רפ"י מה דמכרימין דעולה הפירכא דאי הכי
 לר"מ עולה שפיר לשיתתו כפי הנ"ל דהנה
 הוא סובר דיש שחיטה לעוף מה"ט דהנה בד' ל"ב
 תוס' ד"ה אחד עכו"ס כו' הקשו לר"מ דאינו נוהג
 אמ"ה רה צבהמה טהורה בלבד ולא צחי' ועוף.
 מהיקש דווצחת מצהרר דכמוך לאמ"ה ובצ"ג דליכא
 היקש זה הוה באמת נוהג בכל הא איכא מי איכא
 מידי ותי' דכ"ז הא אסור גם בישראל מלד ווצחת
 וא"כ מדנימא ההיקש בישראל מוכרח להיות דיש
 שחיטה לעוף מה"ט דלא איתא איסור עשה דווצחת
 ועולה שפיר כאן הקושיא דמיעוט סימנין נמי לפי
 שיטת ר"מ דאינו שוחט לכתחילה רק הרוב כיון
 דעולה הקושיא דוכי מתה עומד ומולק מה דעולה
 מזה התירוק הגמ' דהבדלה רק למ"ד דיש שחיטה
 לעוף מה"ט ור"מ סובר נמי כך ושפיר קושיית
 הגמ' לדידי' דאי הכי מיעוט סימנין נמי לר"מ
 לשיטתו כנ"ל צ"ע :

ולבאורה כ"ל עוד דכפי הנראה דבמדבר
 דהותר בשר נחירה לר"ע א"כ לא
 הוה אז מוליאו מידי אכר מן החי רק עד מיתה
 וא"כ כיון דבני מעים כמאן דמנחי דיקולא דמיין
 תיכף לאחר שחיטה א"כ הוה אז אסור הבני מעים
 רק כשנשחט הרוב דלא תלוי עוד הבני מעים צמיעוט

המחובר והווי מותר א"כ הווי אז הדין דאם יהנה
 להחיר הכל ללא ישחוט רק רובא ואפשר לכתורה
 לומר דמלד זה נקטא המשנה דיש השוחט בשחיטת
 כולו ל' דיעבד מלד דיש היכי תמלא לפעמים דאינו
 שוחט רק הרוב. אך מלבד דהיכי תמלא רחוקה הוה
 מה שהי' כבר רק דבאמת נלרך אז מעשה הנחירה
 ולכן כמו דעתה מתיר האמ"ה השחיטה כן אז הווי
 מתיר הנחירה לכן יתיר אז ג"כ הבני מעיים תיכף
 לאחר הנחירה גם אם נשחט כולו ואינו שייך דין
 רובו דווקא אם לא לר"מ מלד דאפשר למיבדק
 ולברר המיעוט כהנ"ל. כנ"ל צ"ע :

דף כ"ז ע"א **אמר** רב כהנא מניין לשחיטה שהיא
 מן הלאור שנאמר ושחט את
 בן הצקר ממקום ששח חתהו וכו' ואימא מוכחו ומשני
 שח מכלל שזקיף צעינן והוא שח מעיקרו ואימא מאזנו
 וגם איכא דם הנפש דקרט ואזיל מאזנו עד דם הנפש
 ותו שהייה דרסה חלדה וכו' מנלן אלא גמרא מן
 הלאור נמי גמרא וקרא ללא לשוייה גיסטרא. ורב
 יימר אמר דנדע מקרא דווצחת ממקום שזב חתהו ואימא
 מחיטמו זב ע"י חתוי צעינן ואימא מלבו ג"כ הקשה
 ותו שהייה דרסה חלדה מנלן אלא גמרא שחיטה
 מן הלאור נמי גמרא וקרא אתי ללא לשוייה
 גיסטרא עיין בתוס' שהקשו אם נגרום ותו דהיא
 סהנוא דגמרא למאי נלרך תרי קראי על גיסטרא.
 ועוד הקשו דלפי פי' רש"י ז"ל בלשון הראשון
 דגיסטרא הוא שלא יחתוך כל המפרקת לשנים מהיכא
 סלקא דעתין שלריך לחתוך רק זה הווי באם נימא
 דהכתוב משמיענו דאינו נלרך לחתוך אך אם נימא
 דהכתוב הראה לאיסור דאסור לחתוך ליכא קושיא
 כלל לפי' רש"י ז"ל דזה בודאי ידעינן דאינה לריכה
 ורק דהכתוב משמיענו דאסור לחתוך כן איתא ג"כ
 במהר"ם ז"ל. עיין בתוס' דהם גירסו ולטעמיה ורב
 כהנא הוה דמסיק דהקרא אתי ללא לשוייה גיסטרא
 ולא סתמא דגמרא והווי שפיר דזה קאמר רב כהנא
 ולהלן נמי נגרום ולטעמיה וקאמר רב יימר. עיין
 ביורה דעה סימן ג' הביא הט"ו קושיית הפרישה דכמו
 דאמרינן גבי כוונה מדכתיב קרא גבי קדשים דבני
 כוונה מלרונכס תוצחיהו ש"מ דחולין לא בני כוונה
 נימא נמי כזה צדין גיסטרא ג"כ הכי מדכתיב ושחט
 בקדשים נימא דבחולין שרי וכתב דזה הווי רק אם
 נימא דהוא אסור אבל אם נימא דהפשת שאינה
 לריכה לחתוך המפרקת היא כש"כ דמה קדשים אינם
 לריכים כש"כ חולין. וכתב עוד דגם לראב"ה שפי'

שחזור לחתוך כמו שהביא הט"ז בשמו ג"כ לקמן סי' כ"ד ס"ק ב' נימא דזה פשוט דבעיקר דין השחיטה צעיק בחולין כמו בקדשים לכן כל שנתמעט מן ושחט בקדשים ממילא לא הוי שחיטה כלל והוה זה הדין ג"כ בחולין רק מידי דאתרבי משאר ליבני דקראי כמו מהכתוב דבן הבקר דהוא נקרא לירוק עוד דבר להשחיטה כמו כוונה ע"ז נאמר שפיר אם כתב הכתוב בקדשים לא ידעין מזה בחולין ורק דנימא עוד להיפך דש"י ע"כ. ולכאורה איך הוה התחלת קשיית הפרישה דנימא גם בגיטרא רק בקדשים ולא בחולין הא תרי קראי הוי א' דשחט והב' וזכת דעיקר הכתוב כתב בחולין ואיך נימא דבחולין הוה שרי כן הקשה לי אחד מכבר. ואך דנוכל לומר דהנה רש"י ז"ל מפרש תרי ליבני על כוונה גיטרא א' כהנ"ל מעינן שלא יחתוך כל המפרקת לשנים וא' הוה דרסה הגם דדרסה הוה הללמ"ס יש מהם שכתבו כגון דרסה דמפקין מושחט אין ושחט אלא ומשך וכי גמירי הילכתא אשאר דרסה קרי גיטרא כדחנן במתניתין היה שוחט והתיו את הראש וכו' וא"כ נוכל לומר דלהפרישה היה קשה קוביית התום' דלמאי לריך לרש"י ז"ל תרי קראי על גיטרא לכן הוה מפרש כוונה רש"י דחד גיטרא הוה חד על המפרקת וחד על דרסה ואיזה הוה ע"ז ואיזה ע"ז מסתברא בקדשים להחמיר דאזלא על גיטרא דמפרקת וא"כ לא נדע בחולין גיטרא דמפרקת דהא הכתובים דקדשים וחולין לא מיירי צעיקין אחד והכתוב דבחולין לא איירי בגיטרא דמפרקת ושאר שפיר קשיית הפרישה ודנימא דהכוונה דאינה לריכה והוה שפיר דכש"כ בחולין כמו שתי' הט"ז. ע"ז הוה קשה דאמאי ס"ד דלריכה לחחיכת המפרקת כמו שהקשו התום' הנ"ל וההכרח לומר דהוה לאיסור ודנימא דתרי קראי כתיבי ע"ז חד בחולין וחד בקדשים ע"ז נשאר הקושיא דלמאי לריכנא תרי קראי דלכתוב בחולין וממילא נדע דכש"כ בקדשים ומוכרח לומר דחד הוה כוונה המפרקת וחד הוה כוונה דרסה א"כ נשאר הקושיא דנימא מדכתיב בקדשים דבחולין הוה שרי ומוכרח לומר לשחיט רש"י ז"ל כמו שתי' הט"ז לבסוף דבאמת הוה כוונה חד לזה דמפרקת וחד לזה דדרסה והוה שפיר תרי קראי דלריכי וגם שפיר הכוונה לאיסור ונימא ג"כ דאיך הוהו אמאי מהמפרקת היינו קשיית התום' הנ"ל ודאיך נדע בחולין כקוביית הפרישה ע"ז הוה כוונה רש"י דבעיקר השחיטה אין חילוק בין חולין לקדשים כנ"ל. ורק דהתום' לא

נימא לזה צוה לחלק בין עיקר לירוק עוד דבר להשחיטה לעיני חולין והוה קשה לכו קשיית הפרישה ודנימא דתרי קראי אחד לחולין ואחד לקדשים ע"ז הקשו דלמאי נלך תרי קראי וההכרח לכוונה חד לזה דגיטרא דמפרקת וחד לזה דדרסה א"כ נשאר קוביית הפרישה הנ"ל היאך ידעין חולין. ודנימא דהכוונה דאינה לריכא דמכש"כ חולין כנ"ל נשאר הקושיא דהאיך הוה ס"ד שנלך לחתוך כל המפרקת וע"כ צוה הוה המשך התום' כך דהס אינם סוברים תי' הט"ז מה שתי' לבסוף מהחילוק לירוק עוד דבר להשחיטה וא"כ לא ידעין חולין כקשיית הפרישה ומוכרח לומר דתרי קראי כתיבי א' לחולין וא' לקדשים לכן התחילו להקשות וקשה לפירושו דהס"ס קאמר לה למ"ל תרי קראי וההכרח לומר דשני כוונות הוה בגיטרא ואחד לזה ואחד לזה א"כ נשאר קשיית הפרישה הנ"ל וע"כ הוכרחו לומר דהפי' דאינו לריך לחתוך כל המפרקת וידעין חולין במכש"כ ע"ז כתבו התום' ועוד אמאי ס"ד שיחתוך המפרקת אחר שחיטת הס'מינים כיון דהפי' דאינה לריכה כנ"ל צעוה"י בהמשך דברי התום' שחלו קשייתם זצ"ל:

דף ל"ג בהמתניתין דהשוחט חיה ועוף ולא ילא מהם דם כשרה ונאכלין בידיים מסואבות לפי שלא הוכשרו. פריך הגמ' הא ילא מהם דם אין נאכלין בידיים מסואבות הא אין שני עושה שלישי בחולין וקאמר דאין לומר דבקדשים עסקין דכתי' ליכא קדשים. ותו דאי בקדשים אמאי כשרה בלא דם הוה עלמו לדם הוה לריך. גם אי בקדשים אמאי מכשיר כשילא מהם דם הא דם קדשים לא מכשיר. גם קשה ליכשרי גם כשלא ילא מהם דם בחיבת הקדש. עיי"ש מה שתיך הגמ' כמה תירושים בחולין שלקח בנסף מעשר ובידים תחלות ודאחיא כר"ע דשני עושה שלישי ובחולין שנעשו על טהרת הקדש. ראשית נעיין מאי דקאמר דאם לא ילא מהם דם דאין כשרה בקדשים מלך דלדם הוה לריך. זהו בפשיטות דאין להביא כאן התום' דלעיל דריש פרקין ד"ה השוחט שנתנו שם דר"י פוסל עד שיטחוט את הורידין דהוה לכתחלה אכל דיעבד אינו פוסל והוכיחו מדוהיית הגמ' דף כ"ט במה דמפרש חדא בחולין וחדא בקדשים דבקדשים איירי הטיפה ובחולין איירי הרישא דמחזיקין דפליגי רבנן על ר"י צורידין דאינו לריך לשחיט אותם ובקדשים הוה עלמו לדם הוה לריך והוכיחו התום' מהוכחה זו

דרי' איירי רק בלכתחלה דאל"כ נוכל לומר דהא דפליגי רבנן הוא רק על דיעבד על הא דפוסל ר"י אבל בלכתחלה מודו שפיר לררר לחתוך אותם. ובודאי גס ר"י איירי רק בלכתחלה. וא"כ פליגי רבנן אף בלכתחלה דאין לררר לחתוך. ושפיר הו' הוכחה ללא איירי בקדשים. דהא בקדשים לררר בכ"ז לחתוך לכתחלה מלך דלדס הוא לררר. וחזוין מההוס' דענין דלדס הוא לררר הוה רק בלכתחלה. לכן נכתוב כאלן דאין לפררר לכאורה דחזוין כאלן דלדס הוא לררר הו' פסול דיעבד דפררר הגמ' אמה דקאמרה המתניתין דלא יאל מהס דס כשרה דאי איירי בקדשים הוא עלמנו לדס הוא לררר. דזה בפשיטות דכאלן איירי כשלא יאל מהס דס כלל וזה ודאי הו' פסול דיעבד בקדשים. ולעיל בהוכחת ההוס' הג"ל דאיירי בשחיטה בלא ורידן דנתסר רק דס הורידן וזה בודאי הו' פסול דלכתחלה להיות דס יותר דדיעבד בודאי יולא גס במקלת דס הנפש. ואך נעוין דבין כה וכה חזוין מההוס' דבמקלת דס לענין קדשים סגי דדיעבד. א"כ מקורס נעוין ככאלן מה דהקשה הגמ' דאין שני עושה שלישי בחולין הא נוכל לומר דמתניתין דקאמרה דנאכלין בידיס מסואבות דוקא בלא יאל מהס דס לא מלך הכשר רק דאי הו' יאל מהס דס הא יכולת לבוא שיגע הדס ביהודיס מסואבות והיווין תחלה מלך דכל הפוסל את התרומה מטמא משקין להיות תחלה ונפסל אח"כ הכשר דעושה שני להכשר. מלך זה קאמרה המתניתין דדוקא בלא יאל מהס דס דלא נאכלין בידיס מסואבות. ואך דעוד אינו שפיר מה ששיך לדברי דלעיל דורידן הג"ל בזה דפררר הגמ' עוד דאי איירי בקדשים הא דס קדשים אינו מכשיר מלך דאינו נשפך כמים הא ע"ז ג"כ נוכל לומר דאי הו' יאל מהס דס ה' נוגע הדס ביהודיס ונתהוה הדס להיות תחלה ואלו אינו ראוי לזריקה לקבלת הכלי א"כ הו' נשפך כמים והו' מכשיר. ואף דהאיך מרלה על טומאת הדס. בכ"ז כיון דחזוין מההוס' דלעיל דהא דנלרך יותר דס הו' רק לענין לכתחלה ובדיעבד סגי במקלת הדס וכיון דהוא רק לענין לכתחלה. א"כ בודאי באיזה אופן שהכריחו לריווי האיך דהיינו כשנטמא הדס בודאי לא יעשה אז גס הלכתחלה דהא באמת מה דהתירה התורה מריווי האיך הו' רק מלך הדחוק א"כ כיון דדיעבד סגי במקלת הדס א"כ כשנטמא למה יותר דס טמא על המזבח אף בריווי האיך אס סגי בל"ז. וא"כ בודאי יבוא רק מקלת הדס ואס כן הו' מקלת השני נשפך כמים

והו' מכשיר אס יאל מהן דס אף אס האיך מרלה ול"ע :
שם בגמ' אמר רב אחא בר יעקב ש"מ מדריש לקיש מומנין ישראל על בני מעיס ואין מומנינותי על בני מעיס כו'. ועוין לעיל דף י"ד מה שכתבנו בזה הענין. ועוין עוד בתורה אחד עכו"ם ואחד ישראל כו' שהקשו דהנה לקמן פליגי אס ג"ה אמר' בטמא. ואמר' שס דב גידל דמחלוקת ישראל אבל בכ"ז ד"ה מוהררין על הטמאים כטעוריס דלכאורה הו' גס בזה מי איכא מידי. ורק דזה שפיר דלע"ג דאין ישראל מוהר מלך אבר מן החי בכ"ז אין שייך בזה מי איכא מידי דלישראל שרי דהא אסור גס לישראל מלך טמאה. ואלך לר"מ דאמר דאין אמה' נוהג רק בבהמה טהורה בלבד. א"כ איכא חיות ועופות הטהוריס דלישראל שרי ולב"כ אסור. דב"י לא נכתב דיקש סמוך לאמה' דבפקדן ולאך כבישראל כדילוף ר"מ מהיקש דקרא זה דנסמך לאמה' הקרא ללא תאכל הגפס עם הבשר. וכתבו דאין לומר מי איכא מידי גס בזה משום איסור דאינה זבחה אע"ג דבכתי דאסור מלך איסור אמה' אסור אף במשהו בשר גיד ועלס שיה' מזורף יחד להכזית ובישראל דאסור רק אס יהי' שיפור כזית מבשר לבד דוקא. וכתבו דבכל זאת לא שייך מי איכא מידי מלך דאסור מלך איסור חלי שיפור שאסור מן התורה. ולריש לקיש דסובר דחלי שיפור מותר מן התורה גימא דסובר באמת ללא אמרינן מי איכא מידי דהיינו כרב אחא ב"י. ועוין בראש יוסף שכת' דלע"ג דבתי' איזיל ע"ז דקורס דענין טמאה דאי' לאו לרבנן דלחיות ועופות הטהוריס דאיסור אינה זבחה לר"מ חיתה גס בח"ש דאין שיפורין לאיסור עשה. ולא הבנתי לפי הפ"מ בשער התערובות דח"ש מאי' לאו ע"י תערובות מותר מה"ס אף לר' יוחנן א"כ אס יהי' כזית מבשר גיד ועלס ביחד דאמה' דטמאה שנתערב באיזה תערובות היתר דלישראל דאינו נוהג אמה' בטמאה ואינו אסור רק מלך איסור ח"ש הו' אז מותר ובכ"ז דהו' זה דכזית משהו בשר גיד ועלס אסור מלך איסור לאו יהי' אסור גס באיזה תערובות היתר וא"כ כיון דאזלי התו' על טמאה דאי' לאו א"כ לפי הפמ"ג בשער התערובות הג"ל נשאר עוד ענין דמי איכא מידי לפי תי' התו' גס לר' יוחנן שסובר דח"ש אסור מה"ס לענין זה דתערובות שנתערב באיזה היתר וז"ע :

דף ל"ו ע"ב קאמר על הקרא דוהבשר אשר יגע בכל עמאל לא יאכל דהוא בשר קודש צמחי הובשר הבשר אם בדם הא דם קדשים אינו מכשיר ואם במשקה בית מטבחיא היא אריב"ח דמשקה בית מטבחיא לא דיין שדכן אלא גם אינן מכשירין ובודאי מחמת הקודש וידעינן מזה דחבת הקודש מכשיר דחיי בגמ' דאירי צפרה טו זבחי שלמים שהעבירו בנהר ועדיין משקה טופח עליו עי' תוס' ד"ה אלא שאין מכשירין דמלי למימר התכשר במחוברין וטעמא דריב"ח דאין מכשירין הוא מלד דקסבר דיטמא דחתי בקרא במשקה היא עולה לטומאה מלד דהפשט דדכן בפסחי' (דף ע"ז) הוא דכן מלמטמא אחרים אבל טומאת עלמים יש בהן דהוא כשיטת שמאלל שם וליכא אלא חד קרא בהבשר וכי יותן מים על זרע ולכן עולה במסתברא למחוברין וח"כ הא מחוברין מכשירי גם לדירי' וע"כ יבולת לאוקמי הקרא במחוברין עכ"ד התוס'. ע"ע בתוס' ד"ה ועדיין משקה טופח עליהם הביא פי' הקונטר' דהמשקה נופל מן העוף דמקודם על הבשר והקשו לפירושו ח"כ הוי תלושין ולפי שיטת שמאלל תלושין לא מכשירי דדריש בפסחים יטמא יטמא ממש כג"ל וליכא אלא חד קרא בהבשר ובתבו עוד דאין לומר דלשמואל נפקא תלושין ומחוברין מחד קרא ובתבו דלא משמע הכי בכוונת הגמ' דנקט והעבירו בנהר ובודאי הוה הכוונה דהכשיר במחובר דלא כרש"י ומפרשי דההבשר בא מצת שעמדה במים הובשר הבשר ע"י העור מלד שהוא שומר דלא פליגי בהעור והרוטב אלא אם יש יד להכשר אבל בשומר להכשר כ"ע מודי דהיינו מחוברין ובשעת דבוקו בעור היו המים מחוברין עכ"ד התוס'. ואינו מובן מ"ש ויכולה לומר דלשמואל נפקא תלושין ומחוברין מחד קרא דכפמ"ש התוס' הג"ל ד"ה אלא שאין מכשירין דעיקר הטעם שאין מכשירין הוא מלד דליכא אלא חד קרא בהבשר ומוקמי במחוברין ולכן תלושין לא מכשירי אדאורייתא רק מדרבנן ומוקמי בעורה במחוברין אדאורייתא ח"כ אם נאמר דידעינן לשמואל גם תלושין ח"כ לא הוה דמחוברין דהוה לאורייתא גם בתלושין ח"כ לא הוה התחלה להפירכא דלפ"ו דודאי גם משקה בית מטבחיא מכשירין ויכולת לאוקמי במשקה בית מטבחיא ואין נלכך לאוקמי אוקימתא זו ויש לדחוק ולומר דהא דדחו התוס' מלד העבירו בנהר מכווני לזה אף דלא משמע לזה ול"ע:

דף נ"ד ע"א ר"י יוסף רישני מחו צנדי דנשיא

אחי לקמי דר"י ב"ב ואמר וכי להוסיף על הטרפות יש אין לך אלא מה שמנו חכמים וכן הביא הגמ' מעשה דפפא בר אבא רישבא דמחי צבוליא וקטלי אחו לקמי' דר' אבא אמר וכי להוסיף על טרפות יש אין לך אלא מה שמנו חכמים ומסיק הגמ' דכשרה היא דאי מודרי לה סמי חייל. עיין בפ' רש"י דפי' אחי לקמי' לשאלו אם ישחטוה אחר המכה מהו ולכאורה אמאי לא קאמר נמי דאחי לשאלו אם היא טרפה או לאו וכו' נמי לענין החלב. ואך דאיתא בשו"ע סימן פ"א דאף דכל היולא מן הטמא טמא כמו חלב צבמה טמאה דילפינן מהא דהטמאים לאסור לירס ורומבס וקיפה שלהם. בכ"ז מאיזה דהוה רק עשה כגון חלב אשה דבשר אדם הוה רק עשה היולא ממנו טהור. מלד דנקרא דאינה יולא מן הטמא. וח"כ דהנה כתב הדגול מרובה אמאי דמלרבינן הלכה לממ"ס על טרפה והכ' דבשר צדקה ערפה לא תאכלו. וכ' דאי לאו הלכה הוה אמרינן מה דכ' התורה זאת החי' חיה אכול שאינה חי' לא תאכל דטרפה אינה חי' דהוה אמרינן בלא זה דטרפה הוא מלד שאינה חי' וע"כ אם נחזי דחי' י"ב חדש הוה כשרה ובאה הלכה להראות דטרפה היא לא מלד שאינה חי' רק דטרפה מלד דין התורה וזה דאינה חי' אמרינן רק על ענין דספק טרפה דיכולת לבחון מזה אם חי' י"ב חדש תלינן דאינה טרפה ואם אינה חי' אמרינן דטרפה אבל ודאי טרפה הוה באמת טרפה גם אם חזינן דחי' וזה ידעינן מהלכה וגם ידעינן מהלכה אף דאי צדרי לה סמא חי' בכ"ז הוה אסור וזה דקאמר הגמ' דאי צדרי לה סמא חי' זה עולה על שאינו מהלכה דאינו אסור רק מוזאת החי' חי' אכול שאינה חי' לא תאכל דאז מועיל אי צדרי לה סמא אבל זה מהלכה אינו מועיל לה סמא. וע"כ נחזור להדברים דזה דאסור מלד איסור עשה כמו בשר אדם חלב היולא ממנו מותר כן כתב הש"ך בהלכות דברים היולאים מן החי ח"כ גם כאן דרלה הגמ' לאסור אף דאין להוסיף על טרפות אלא מה שמנו חכמים מלד דחזינן דקא מתה כדפי' רש"י שזה עיקר השאלה וזה אינו אסור רק מוזאת החי' כיון דאינה בכלל הי"ח טרפות. וע"כ בזה היולא ממנו מותר לכן שפיר פי' רש"י דאחי לקמי' לשאלו אם ישחטוה ולא פי' לענין החלב היולא ממנו כיון דהוה ערפה לבד הי"ח טרפות דאינה עולה ע"ז ההלכה ואינו אסור רק משום זאת החי' חי' אכול

שאינה חי' לא תאכל איכ הוא לאו הבא מכלל עשה
 שהיא עשה דהוי היוצא ממנו מותר לכן שפיר פי'
 רש"י דהג"מ הוי רק לזה דאם ישמקוה אחר המכה
 מהו כנ"ל בצוה"ת :

דף ס"ז ע"ב בגמ' תולעים דרני דבשרא אסורי
 דכוורי שריין. ע"י בפנים מ"ע

שם בענין תולעת שלא פירש אי אובל הוא או שהוא
 תולעת שהתירו התורה. שלכאורה הג"מ לענין א"מ"ה
 ושייך זה לכא"ו גם לענין ב"נ אך שזה איתא בסנהדרין
 דף ד' דאך למעוטי שרעים. אך דאיתא ב"י ישועות
 יעקב הל' א"מ"ה לר' וואן דיליף צמ"ה מבשר בשדה
 אי נהוג בעממאה לר' לא דהא ליכא ב"י הדיוק
 דהקרא דלא תאכל הגפש עם הבשר דבעוד שהבשר
 מותר האבר אסור כדל"י בפ' גיד הנשה. וכת' דבאמת
 גם א"מ"ה לא הי' ל"ל בעממאה אף בלא הקרא דלא
 תאכל מלך אחצ"א ורק דלנרדך קרא לרבנן שם.
 לר"א דלא נימא היקש כסברתו לרס או לר' יהודה
 שם מלך חמור על קל לכן בצמ"ה דלכ"ג בודאי אינו
 נהוג דבי' ידעינן גם צמ"ה מקרא דאך בשר בנפשו
 וגו' ואיכא גם בלשון קרא זה הדיוק דבעוד שהבשר
 מותר. ואין לחשוב רק בישראל מלך קרא דב"ב.
 וכיון דלא יהי' רק בישראל אינו נקרא איסור מוסף
 על עממאה ואינו נהוג מלך טעם אחר דאינו חל
 עכ"ד. ולכאורה קשה דהא אמר רב גידל שם בדף
 ק"ב דהמתחוקת הג"ל בישראל אבל ב"נ דברי הכל
 מזהרין על העממאין כטהורין דבו נקרא הכל בשר
 מותר. וא"כ יוכל להיות דצמ"ה דליכא דיוק למעט
 מהקרא גם בישראל דנהוג ב"י גם בעממא' וזוה דחל
 הא הוי אי' מוסף גם לב"נ ואך דל"ל כוונתו דכיון
 שהא זה דחל בענין ישראל וזה דהוספה לב"נ מתרי
 קראי אינו נקרא זה איסור מוסף דנימא בזה מגו
 דחייל על ההוספה חייל גם על הדבר דנבוא לדון דהא
 אינו שניהן צפ"ח דהיינו שהא ב"א ממואל ח' אחד
 מקור דיהא גימף להאמר שבעת שבה זה יהיה יכולת
 לבוא גם זה דהא הוויין משני קראי. לפי"ז נימא
 דהמיעוט דאך הג"ל אינו כתוב ג"כ רק בקרא דאך
 בשר. א"כ בישראל דידעינן מקרא אחר דב"ב הוי
 נהוג גם בשרעים ורק דליכא הסבחה דאחצ"א בספר
 ישועות יעקב הג"ל בעממאה. לכן כ"ז דלא פירש
 דליכא עוד איסור תולעת יכול להיות דליכא או
 בישראל איסור א"מ"ה. ואיכא שאלתנו הג"ל אי
 נקרא או שם אובל דלא שייך עליו או שום איסור.
 או שנקרא או בשם בעל חי דהתירה אותו התורה

ואיכא עליו או איסור דצמ"ה ולכן כיון דליכא קרא
 ע"ז רק הסבחה דאחצ"א ע"כ כיון שכבר בא מקודם
 גם לאח"כ לא נפקע. והגם אף אי' נימא דמקרי
 אובל הוי לכאורה ג"כ נהוג לאחר שפירש דהא ב"א
 שני איסורים צב"א מעת שפירש. ז"ל דלא מציע"א
 לשיטת התוס' דצמ"ה הוי לאו לחתיכת בשר עומדת
 גם למ"ד דלאיברים עומדת איכ אינו בא איסור
 צמ"ה רק עד לאחר שנחתך ולא הוי באמת לשיטת
 ענין שאלתנו הג"ל רק אם חתך האובל עם התולעת
 קודם שפירש דאם נקרא בע"ח הוי אסור ואם נקרא
 או שם אובל הוי מותר בין חתכה ובין לא חתכה דאם
 חתך אינו מקודם שפירש לא היה איסור בין קודם
 שנחתך ובין גם לאחר שנחתך דהוי עלה שם אובל.
 ולאחר שפירש אם נחתך האובל מקודם אין יכולת
 לבוא עליו שם חי להיות שם איסור דצמ"ה כיון
 דהוי רק חתיכת דבר ואין שייך לחול שם מחי על
 חתיכת דבר אם לא היה עליו מקודם צעוד שהיה'
 שלמה. ואם לא נחתך מקודם דלא בא האיסור עד
 לאחר שפירש לאחר שיחתך או א"כ מכש"כ דלא
 חל על איסור תולעת שבה מקודם בעת יליאתו מהאובל
 ואך אם נימא דהוי עליו שם בע"ח גם קודם
 שפירש הוי שפיר נהוג או צמ"ה בישראל בשרעים לאחר
 שיחתך או לשיטת התוס' כמו כל צמ"ה דאיתא עליו
 שם חי מקודם דיש איסור צמ"ה לשיטתם. ואך
 גם לשיטת רש"י שכובר להיפך דלצמ"ה עומדת גם
 למ"ד דלאו לאיברים עומדת. בכ"ז אין לומר דב"א
 צב"א תיבף לאחר יליאתו מהאובל להיות עליו איסור
 צמ"ה גם לאופן דנקרא שם אובל קודם שפירש דהא
 בעת שילא מקלתו נעשה המקלת איסור מלך איסור
 תולעת ואיסור דצמ"ה בודאי לא נתהוה עוד בעת הזאת
 א"כ הוי בא זה מקודם וא"כ איסור דצמ"ה זה דהוי
 רק לישראל מלך איסור דבשר בשדה ואינו נקרא בזה
 דאיירינן איסור מוסף לב"נ. לכן בודאי אינו חל
 בזה על איסור תולעת דשרעים שמקודם ע"ז המקלת
 שילא ולא נוכל לחשוב אי נימא דנקרא אובל מקודם
 שפירש דיהא ב"א צב"א רק על מקלת השני בעת
 יליאת כולו. ע"ז נאמר ג"כ דכיון דעל מקלת
 הראשון ליכא איסור דצמ"ה מלך דאינו חל כהג"ל לא
 יוכל לבא ג"כ על מקלת השני לצד מאיסור זה דצמ"ה
 דהא מקלת אינו נקרא שם חי ואין יכולת שיתהוה
 עליו איסור זה דבשר מ"ה והוי כמ"ש במקלת
 הראשון מה שילא אם נימא שנקרא זה שלא פירש
 כ"ז שלא ילא בשם אובל ואין יכול להיות עליו איסור

דף פ"ט ע"ב אר"א קסבר אין בגידין צניט ואסי להראות דבמוקדשין איסור גיד איכא ולא איסור מוקדשין ולא זכיית להצין דלפ"ז הכוונה אמאי נקט גה"ג ולא שאר גידין דליכא איסור מוקדשין וכן גס עמאה וכל איסורין הנוהגין בהבהמה דהא אין צגידים צניט איירי בכל הגידין ול"ע :

דף ק"א ע"א אמר רב יהודה אמר רב האוכל ג"ה של נבילה ר"מ מחייב

שתיס וחכמים אומרים אינו חייב אלא אחת ומודים חכמים לר"מ באוכל ג"ה של עולה ושל שור הנסקל שחייב שתיס. והתם מלד דבעולה ושור הנסקל הוה איסור כולל דכולל כל הבשר וגם חמור מלד איסור הנאה אבל נבילה הוה רק איסור כולל לבד ואינו חל על אסור גיד. כן הוא שיטת רבנן דפליגי אר"מ דאיסור דחל גס בצולל לבד. וקאמר הגמ' מאן האי חנא דבאסור כולל איסור חל על איסור לית ל' ובאיסור חמור אחע"א אית ל' אמר רבא ר"י הגלילי היא כו' וכחצו התוס' ד"ה מאן האי תנא וא"ת דנבילה על גיד איסור מוסף הוא מלד דמוסף איסור לגבוה כשנתבטלה וממילא אמוסף נמי להדיוט ותיירו דסבר כמ"ד צריס פירקין כרבנן דרבי דהקרא דוהקטיר את הכל המזבחה איירי דוקא בגידין של היתר ומשמיענו הקרא דאפילו פירשו שלא ידוד. והקרא דלא תאכל הבשר והדס איירי בפוקטין מעל גב המזבחה אבל גיד הנשה דאיסורא אסור להקריב מלד ממשקס ישראל מן המותר לישראל דאיירי הכתוב גס בצדברים האסורים אף בזמין הטהור ולא דמי לחלב ודס מלד מלוחס בכך ודלא כרבי כה תוכן דברי הגמ' דלעיל דף ז"א :

והקשה

חכס אחד דהנה איתא בפסחים דף כ"ג בהקרא דחלב יעשה לכל מלאכה דסובר ר"י הגלילי דהקרא איירי לענין איסור והיתר ולהראות דחלב מותר בהנאה וקאמר שס מלד דסובר דהיתר הנאה דכתיב נבילה דלגד בשעריך תחננה גס החלב אינה בכללה כמו הגיד. ומשמיענו הכתוב שפיר דמוותר בהנאה וקאמר הגמ' לר"י הגלילי דאשכחן ו'ק חלב דשרי גיד מ"ל וק' איזבעית אימא ה"ג דאסור. ואיזבעית אימא מייתי לה צק"ו. ומה חלב שענוס כרת מותר בהנאה גיד לכש"כ. וקשה דהא לפי תוכן סוגיית הגמ' דחולין הוי המ"ד דכולל אינו חל וכולל ותמור דחל הוא ר"י הגלילי וגם סובר דגיד הנשה מותר בהנאה דבוס הוי עולה ושור הנסקל חמור על גיד וגם סובר לפי דברי התוס' דגיד אסור לגבוה

דבמ"ה רק על איזה מקלח. כן נימא נמי על מקלח השני כיון דבמקלח הראשון ליכא אי' זה דבמ"ה דהוי רק מקלח כהג"ל כן הוי ג"כ מקלח השני דגמר יתיארו בזה כיון דבמקלח הראשון ליכא דין דבמ"ה מלד דאינו חל לא יתהוה ג"כ להיות על מקלח השני לבד מלד דמקלח צלא כולו אין יכולת להיות בו חיובו ולא יתהוה עליו שס בעל חי ע"כ לא נקרא עליו נמי מלד זה שס איסור דבמ"ה גס לשימ' רש"י דלבמ"ה עומדת. ורק דאס נימא שקודס שפירש דהוי עליו שס בעל חי שהתירה אותו התורה אז הוי בא איסור זה דבמ"ה בעוד שלא פירש הוי שפיר נוהג בזה איסור זה דבמ"ה אף שהוא רק לישראל לבד מלד שבא עוד מקודס איסור תולעת דשריסי. ואין לומר להיפך דהיאך הוי חל איסור תולעת לזה האופן לאחר שפירש על איסור דבמ"ה שחל עוד מקודס. על זה נובל לומר דזה איסור בכזית וזה דשרץ הוי שיעור איסורו כעומאתו שיהא ככעדשה כדא' הגמ' לקמן דף ק"כ ע"ב לכן כיון שבא איסור זה דשרץ בפחות מכשיעור איסור זה דבמ"ה הוי שפיר חל כמו שכו' התוס' הג"ל בדף ק"כ ד"ה שאין בו בענין אמ"ה על טריפה בדהשלים מעריפה אחרת לכזית ועי"ש. וע"כ הוי שאלתינו שפיר אס התולעת שנתלע בפרי תלושה כ"ז דלא פירש מה שהתירה אותו התורה אינו נקרא שס תולעת כלל רק שס אוכל ולכך התירה אותו התורה אז דהוי שס בעל חי כזה שהתירה אותו התורה והוי שפיר הנ"מ לענין במ"ה גס לדין בישראל ורק לענין ישראל. כג"ל בע"ה. ואך דהנ"מ עוד לענין שבת דאס הוי שס אוכל מותר לאכול אותו בשבת. ובאס הוי בעל חי שהתירה אותו התורה הוי אסור לאכול האוכל עם התולעת בשבת משום נטילת נשמה רק לבלוע. וזה לא מנינו שיהא אסור לאכול הפרי שנתלעה לאחר תלישתה. בדכל זמן שלא פירש התולעת דהוי מותר לאכול הפרי עם התולעת. שיהא אסור לאכול הפרי הוה בשבת מלד איסור שבת דנטיילת נשמה. ולכן משמע מזה דנקרא עליו שס אוכל ולא יהיה נוהג בזה גס איסור במ"ה גס בישראל כג"ל :

עוד יש

לענין ערלה דפרי של ערלה שנתלע בתלוס דהוי בזה הדבר להיפך מלענין שבת ממה דכתבנו לעיל דלענין ערלה הוה זה האופן בזה דנקרא שס אוכל הוה לחומר. ואס נימא דנקרא שס דבעל חי דהתירה אותו התורה הוי לקולא ומותר כג"ל בע"ה הטוב :

א"כ קשה קושי' שלמה דהא שלשה דברים צידד דיה' המ"ד ריה"ג וגם דיה' סובר דג"ה מותר בהנאה ודגיד אסור לגבוה זה אינו משכחת לפי דברי הגמ' דפסחים הג"ל לשיטת ריה"ג דממאי קא יליף אס נימא דסובר לפי מירון השני שם דגה"ג מותר בהנאה הוא יליף מק"ו מחלב. וא"כ אס גיד אסור לגבוה הוא נוכל למיפרך דמה לחלב שכן מותר לגבוה מלד זה מותר בהנאה אצל גיד דאסור לגבוה זהו אסור גם בהנאה כן הוא קושיית החכם הג"ל. ונראה לפע"ד דהגמ' יליף שם מהקרא והקרא איירי בחלב נבילה דהוא אסור לגבוה. ואין לומר דבגיד הוה אסורא לגבוה משנולד זה אינו דזה אינו נקרא חומר. דאל"כ הא הוי נבילה על גיד קל על חמור אס גיד אסור לגבוה. וזה הא לא הוי חל אף לשיטת ר"מ. וגם אין לומר דאינו נקרא אסור לגבוה על החלב דהא אסורא הוה רק מלד נבילה. גם זה אינו דחוינן בפסחים דף כ"ז ע"ב במה דיליף ר"י חמץ מנותר דטעונה שריפה דדחה שם הגמ' דהק"ו מצל יראה לא נוכל למילף מלד כל דין שאתה דן תחילתו להתמיר וסופו להקל אינו דין מלד דלא מלא עליהם לשורפה וכו' ורק דהילפותא הוא במה מינו דנותר אסור באכילה וחמץ אסור באכילה מה נותר בשריפה אף חמץ בשריפה אמר לו נבילה טוביה דאסור באכילה ואינו טעון שריפה אמר להם הפרש נותר אסור באכילה ובהנאה. וחמץ אסור באכילה ובהנאה. מה נותר טעון שריפה אף חמץ טעון שריפה אמרו לו שור הנסקל יוכיח שאסור באכילה ובהנאה ואינו טעון שריפה אמר להם הפרש נותר אסור באכילה ובהנאה וענוש כרת וחמץ אסור באכילה ובהנאה וענוש כרת מה נותר בשריפה אף חמץ בשריפה אמרו לו חלבו של שור הנסקל יוכיח שיש בה שניהם יחד שאסור באכילה ובהנאה וענוש כרת ואינו טעון שריפה אלמא אע"ג דהא דענוש כרת הוא מלד חלב ואסור דהנאה הוא מלד שור הנסקל. בכ"ז קרינן חלב של שור הנסקל חומר שיש בה משניהם כ"כ הוי גם חלב נבילה נקרא שיש בה חומר משניהם אף דחומר מלד כרת הוא מצבר דאיסור חלב והחומר דאסורא לגבוה הוא מדבר אחר דאיסור נבילה בכ"ז נקרא דבר זה דחלב נבילה דאית בה כל החומרות דהיינו איסור הנאה ואיסור לגבוה ככ"ל בעז"ש:

שם ע"ב פלוגתת ר"י ור"א ותכמים אי אבמה"ח נוהג בטמאה

אי לאו דר"י ור"א סברי דנוהג דרשי הקישא אבמה"ח לרס דכתיב רק חוק לבלתי אכול הדם כי הדם הוא הנפש ולא תאכל הנפש עם הבשר כל שאתה מזה על דמו אתה מזה על אבריו ולכן טמאה דאתה מזה על דמו אתה מזה נמי על אבריו. ורשב"י סברי דלא תאכל הנפש עם הבשר כל שבשרו מותר אתה מזה על אבריו וכל שאין בשרו מותר אין אתה מזה על אבריו. ועיין עוד דקאמר דלר"י דסובר דחל איסור חמור על איסור קל אינו נלמד ההיקש לרס מלד דבלא"ה חל איסור אבמה"ח על טמאה דחמיר איסורו דנוהג גם בצ"ג. ועיין עוד דקאמר רב גידל מחלוקת בישראל אצל צב"ג דנקרא הכל בשר מותר לדיד' נוהג צו בטמאים כבטהורים. והנה לריך לעיין אס ר"י ור"א מלריכיס ההיקש להשמיענו דנוהג א"כ חוינן דמלד הסברא לא הוי נוהג בטמאה מלד דאין איסור חל על איסור א"כ התכמים דאינם סוברים ההיקש למאי לריכיס הקרא להיפוך כיון דגם מלד הסברא אינו חל כדחוינן בר"י ור"א. ולומר דלריכיסא הקרא להוליוו מההיקש והוה פלוגתתן בהקרא אי דרשינן אותו וגוליוו מההיקש אי לאו דנימא ג"כ דתכמים סוברים דהוי חל מלד דנוהג בצ"ג כשיטת ר"י ובא הקרא להוליוו מזה. זה דוחק לומר כן חדא דתכמים אינם סוברים כר"י דחמור חל על קל וגם משמע הפשטות דאינם סוברים כלל ההיקש דאל"כ למאי לריכיסא לפי האמת ההיקש דללריך הקרא להוליוו ממנו. וגם דפשיטא דזה דחוק יותר לומר דכולהו סברי דדשת הקרא ורק דר"א סובר דההיקש בא להוליוו מהקרא זה אינו ניתן להאמר בכל הש"ס דדרשת הקרא הוה יותר עדיף. ועוד מאי נימא לר"י דסובר דחל מלד חמור על לד קל מה יעשה בהקרא. וכמבני ע"ז בספרי אשר חנני ה' דהנה אס הוה רק כזית בשר וגיד ועלם דהוי רק בשר משהו דטמאה דהוי ראוי לחול איסור אבמה"ח עליו כדכתבו התוס' לקמן דף ק"ב ד"ה שאין צו כזית בענין אבמה"ח על טרפה כשיש רק בשר משהו וגיד ועלם דחל על טרפה ולכן כתבנו דהתכמים דדרשו קרא ע"ז. ליכא דין אבמה"ח בטמאה גם בזה האופן ולכן מלריכיס שפיר הקרא אף דסוברים דגם מלד הסברא אין איסור חל על איסור גם באיסור חמור ור"י ור"א דאינם כוברים הקרא בכ"ז מלריכיס שפיר לזה ההיקש ולזה הטעם דחמור על קל לר' יהודה דיוחל גם כשהי' עליו

כזית בשר קד כחצו שם בצפרי. אך דלפי' אינו נבין הראי' מהברייתא מה דהביא רב שרבו מה דקתני לכל אבמה"ח ממנו אינו סופג את הארבעים ואין שחיטתה מטרתה דמפרשי הגמ' דאחיבא קאי זה דאין שחיטתה מטרתה אי צישראל פשיטא דבטמאה איירי ואי לענין טומאה הא עוף טמא ליכא שום טומאה אפילו בבית הבליעה וע"כ אין מטרתו באחיבה קאמר לענין ז"נ קאמר דאין שחיטה מטרתה לו בטמאה עד שתמות מלד דב"נ לאו בשחיטה תליא מילתא דליכא מי איכא מידי דלישראל שריא ולעכו"ם אסור בטמאה כדכתב רש"י שם מזה הביא הגמ' ראי' לרב גידל הנ"ל דמתלק באיסור אבמה"ח בטמאה מישראל לב"נ דב"נ מוזהר על הכתובים כשהורים. ועיין עוד דרש מני בר פטיס רמי רישא אסיפא בזה הברייתא דרישא משמע דאכל אבמה"ח ממנו דהוא בטמאה דאינו סופג את הארבעים וסיפא דאין שחיטה מטרתו משמע דנוהג ומשני דרישא בישראל וסיפא בב"נ ולפי הנ"ל אינו נבין כל ענין הגמ' דאמאי לא מוקמא דגם הסיפא דאין שחיטה מטרתה איירי בישראל לענין אבמה"ח ובשאיין כאן כזית בשר רק משהו בשר וגיד ועלם ונימא דאינס סוברים כחכמים דרשי הקרא דלא יהי' נוהג גם באופן הזה. ואך דנימא דאינס סוברים גם הדיקא דר"א אז מלד חמור על לך קל לפי שיטת ר"י ולכן כלל אבמה"ח אינו נוהג בה וע"ז קתני דאכל אבמה"ח ממנו אינו סופג את הארבעים ובכ"ז שייך הסיפא זה דאין שחיטתה מטרתה באופן דליכא רק משהו בשר וגיד ועלם דאז סובר התנא דברייתא דנוהג שפיר גם בטמאה מלד דלא דריש הקרא דלא תאכל הנפש כחכמים ומשמיענו דאינו נפיק האיבור עד שתמות ולא בשחיטה. ואם תקשה דגם זה פשיטא דליכא ענין שחיטה בטמאה כדכתב רש"י הנ"ל זהו רק על ענין היתר אחילה לישראל דזהו פשיטא אך על ענין דאינו נוטיל איסור דאבמה"ח בזה זהו אינו פשוט יותר מצ"נ אף דמוחר לדודי' ענין טומאה בכ"ז השחיטה לא שייך בזה כלל ואפילו הכי משמיענו שפיר התנא דאינו מפיק בזה איסור אבמה"ח לא כענין שחיטת ישראל כשהורה זהו נוכל לומר גם לישראל בטמאה בענין כזה דמשהו בשר וגיד ועלם. דנימא לענין אבמה"ח שפיר דאינו נוטיל בשחיטה ואינו נבין בזה דברי רש"י ז"ל דמשקרח כי רמי הוא משמע לי' נמי סיפא בב"נ בלא רומיא

מהרישא אסיפא תיקשי לי' כדפרקינן אילימא בישראל פשיטא כדלעיל רק לרש"י דנ"ל דהוא מלי למימר לענין אבמה"ח דאין שחיטה ונחירה מוליא מאיסור זה עד שתמות והוא הרבותא שפיר עוד יותר מצ"נ והוא שפיר הקושיא רק מהרישא לסיפא בזה דמוזין מהרישא דאין אמ"ה כלל לישראל. אך דנחזור לדברינו הנ"ל במאי דמקשינן דדילמא איירי בישראל ובמשהו בשר וגיד ועלם דהנה איתא לקמן בפ' העור והרוטב ד' קכ"א ע"ב פלוגתת חזקי' ור"י דחוקי' סובר במפרכסת דאינה לאברים דליכא אבר מן החי תיכף לאחר הנחירה. דהגם דאינו חייב מלד נבילה. בכ"ז ילאת מכלל חי' ואינו חייב אז מלד אבמה"ח גם בטמאה גם בב"נ והוא נגד ברייתא זו המפורשת דאין שחיטתה מטרתה בטמאה וכבר כתבנו זו הקושיא להלן. ונראה לומר לשיטת חזקי' בודאי דתלוי בזה דאם נימא ככ"י ור"א דניהג אבמה"ח גם בטמאה אם מלד הדיקא אי מלד דחמור חל על קל. ח"כ איירי הכתוב דאמה"ח בין בטמאה בין בטמאה ובטמאה הוא כוונת הכ' עד שתשחט ח"כ הוא הכוונה כך גם בטמאה דלא נחלק הכ' כמו דאיכא בפסחים ד' כ"ב לענין גיד דכתבה התורה היתר הנאה לענין גיד נבילה דממילא לא שגא נבילה ול"ש כשירה וכן גבי דם דאיתקוש למום להיתר הנאה דממילא גם דם קדשים אף דלא איתקוש למים הוא ג"כ מותר מלד דהלאו דלא תאכלו איירי רק באחיבה ומנין לנו ענין לאיסור הנאה כך כתבו התוס' שם וכן כ' התוס' שם דף כ"ג ע"ב ד"ה גיד חי' לגיד דחי' ובהמה לענין היתר הנאה וכיון דבישראל כך ממילא ודאי בב"נ הוא ג"כ כן דהא דמתלקינן מישראל לב"נ בטמאה הוא רק לענין אי נוהג איסור אמ"ה כלל בטמאה חמרינן אף אי לישראל אינו נוהג בכ"ז נוהג בעכו"ם מלד דהא נוהג לישראל מלד איסור טומאה. אבל לענין באיזה זמן נפיק מידי איסור דאמה"ח ובלאו דאמה"ח מה דניהג בשניהם בודאי מה דהוא הכוונה לזה הוא נמי כוונה לזה בטמאה ומה דקאמר התנא דברייתא לזה דאין שחיטתו מטרתו הוא מלד דסובר דאין אבמה"ח נוהג בטמאים כדקאמר ברישא ולא איירי רק בב"נ ע"ז נוכל לומר דבב"נ אינו נפיק עד שתמות הבהמה. ובהוה שפיר לשון הברייתא דקתני מקודם דאכל אבמה"ח ממנו דאינו סופג את הארבעים מלד דאינו נוהג בטמאה בישראל ולא איירי הכתוב בטמאים ח"כ נוכל שפיר

הוא ידע טעמא ודדר פשטה דאפי' למד' אינו נוהג בטמאין בישראל הוא דאינו נוהג מלך דכל שבשברו אסור אבל בב"ג נוהג. ועי' עוד במהרש"א ז"ל בשם פי' ברש"י דהוי נימא דרישא איירי נמי בב"ג. ואינו מובן דליך הוי נימא דאלל, אבר מן החי ממנה דטמאה דאינו סופג את הארבעים דהרישא דאיירי בב"ג דליך הוי שייכות בב"ג ענין סופג את הארבעים הא אזהרתן זו היא מיתתן ול"ע:

שם אמר רב אמה"ח לריך פוית דאבילה כתיבא צ"י ופריך ר' פתום מצרייתא הג"ל

דאלל אמה"ח ממנה דאינו סופג את הארבעים. וע"כ בדלויכא שיעור אמה"ח בטורה. ואי לריכה כוית באמה"ח הא איכא גם שיעור בטמאה והוא חייב מלך טמאה. ומשני דכוונת רב דלהיות שיעור כוית עם הגידין ועלמות ובאיסור טמאה עוד ליכא השיעור. ופריך עוד דאמר רב אלל לפור טורה בחי"י בכ"ש צמיתתה בכוית וטמאה גם צמיתתה בכ"ש מלך דהוא איסורה מצרייתא והוא דין צרי' דבכ"ש. וא"כ חזינן דאמה"ח בכל שהוא. ומשני דכל שהוא בשר קמני אלל עם בשר גידין ועלמות היה כוית ואינו דומה בחי"י בכל שהוא לכ"ש דטמאה. ופריך עוד מאכל לפור שלימה דלין זו כוית דר' פותר ור"א בר"ש מחייב ואמר ר' ק"ו דעל אבר ממנה חייב על כולו לכ"ש חנקה ואכלה ד"ה בכוית דהא אז הוא מלך איסור נבלה וגם אינו נקראת צרי' דהא האיסור לא הוי מגידולה דכשנבראת רק לאחר כן. וקאמר דע"כ ל"פ אלל אי לאבריים עומדת בשלימה אי לאו. אלל בזה דלין זו כוית כו"ע מודו דמחייב. מדקאמר ר"א בר"ש ק"ו דעל אבר ממנה חייב. משמע דהכל מודים בזה דחייב אף שאין זו כוית ורק דהפלוגתא אי שלימה יהי' נכלל בכלל שם אבר וזה דנקט דלין זו כוית הוא דאם הוי זו כוית הוי מחייב גם בשלימה מלך איסור בשר מן החי דגם שלימה קרוי שם בשר כדפי' רש"י. ומשני ג"כ בזה שאין זו כוית איירי דלין זו כוית בשר ובגידין ועלמות יחד יהי' אית זו כוית ומלך זה מחייב על האבר כרז ובשלימה פותר רבי מלך דלאו אבר מיקרי. ממילא כשאין כוית מצטרף לבר דההכרח להיות החיוב מלך איסור אבר וכיון דאינו נקרא אז בשלימה שם אבר לשיטת רבי לכן פותר בזה ואם הוי זו כוית דלא יכולת להיות החיוב לא מלך אבר רק מלך איסור בשר מן החי הוה מחייב שפיר גם בשלימה דהיינו לא

לומר דבב"ג אינו מחיר עד שממות. ומסיים שפיר הסיפא מלך דהרישא דאלל ממנו דאינו סופג בישראל לכן אין שחיטה מטהרתה לב"ג והוא שפיר המשך שייכות זל"ז. וכיון דכן הוא נימא נמי בזה דאם איתא אמה"ח בטמאה גם לישראל אף לרבנן ובמשהו בשר גיד ועלם א"כ הוי ראוי להיות בזה ג"כ איסור אמה"ח רק עד שחיטה כדון טורה כמו דכתבנו לשיטת חזקי' דאם הוי נימא דאמה"ח נוהג בטמאה דהוי נכלל בקרא דהוי דמי לטהורה נכלל ג"כ בפסוק אחד. אך דאינו דמי דאם הוי נימא דכלל אמה"ח נוהג אף בטמאה צודאי הוי דינו ככל שאר דברים מה דנכללו יחד בכחוב אחד אלל אם נימא דטמאה אינו נכלל כלל בהקרא מלך דלין אהע"א ורק בהיכי תמלא צאיזה אופן במשהו בשר גיד ועלם ע"ז נימא דלא אמרינן לזה האופן לבדו לחזור ולכלול בהקרא דאמה"ח דטורה ונימא שפיר דאינה יולאת מכלל טמאה גם באופן כזה ואין שחיטתה מטהרתה והחומר הקושיא לוקים בזה האופן כנ"ל:

ולפ"ד יהי' ז"ע בפסחים (כז:) כמה דפריך שם למה דמשני על ר' אבהו דאמה"ח מותר בהנאה דהיקש לרם ודס למים מקרא דעל הארץ השפכנו כמים דמה מים מותרין בהנאה אף דס מותר. ופריך לחזקי' דאינו אסור בהנאה רק בזה דכתוב לשון לא יאכל למאי לריכנא ההיקש דאבמה"ח לרם. ולפ"ד הג"ל הא נוכל לומר דאליטריך להקישא זו דלהיות נוהג בטמאה. ולפי שיטת חזקי' דהעור והרוטב הג"ל דסובר דאינה לאיברים במפרכסת דהוי כמת ולפ"מ דכתבנו דיהי' סובר כר' יהודה ור"א דנוהג בטמאים והוי חזקי' לשיטתו. ויהי' אז ר"מ לשיטתו דסובר דאינו נוהג בטמאים דליכא אל"י ההיקש לזה ומוכרח ההיקש לכדר' אבהו לרם לענין היתר הנאה מלך זה סובר דידעינן מנבילה לכל נאסרה לאיסור הנאה ונבילה בין לגר ובין לעכו"ם בין בנתינה ובין במכירה ול"ע:

שם בגמ' אלל אבר מן החי ממנה מעוף טמא אינו סופג את הארבעים ואין שחיטתה מטהרתה. ורמי רישא לסיפא. ומסיק דרישא בישראל וסיפא בב"ג. עי' ברש"י ד"ה רישא בישראל והוה מוכן אצרו ומעיקרא כי רמי' הוה משמע ל"י נמי סיפא בב"ג. ופי' מהרש"א כוונתו דבלאו רומי' משמע ל"י נמי סיפא בב"ג כדפרישין לעיל אלימא בישראל פשיטא דלין שחיטה שייך גבה אלל דלא

מלך לבשר עומדת דאי"כ יהי' חייב גם מלך
 אבר מלך איזה אברים דהוין רק בשר כמו- כבד
 וכדומה דפסק הרמב"ם דחייב מלך אבר אף דאין
 צו רק בשר לבד אי"כ יהי' חייב גם בשלימה גם
 מלך חיוב אבר מלך איברים ההם דאין בזה רק
 בשר ובבשר הא' אמרינן דלחסיכת בשר עומדת.
 ודחוק לומר דבבשר כשיחטוף יהי' החימוך אחרי
 כן גם לחסיכות קטנות גם לפחות מגדלות הכבד
 וכדומה ולא כמו אבר אבר דבשר גיד ועלם ואי"כ
 כיון דלאחר החטובה לא יהי' נקרא אז שם אבר
 אי"כ אינו ניתן להאמר דלהיות נקרא שם אבר קודם
 שנחטף מלך החטובה דלאחר כן דיהי' נקרא שמו
 דלעמיד גם מקודם כיון דלעמיד לאחר החסיכה
 לא יהי' נקרא שם אבר אך דזהו דחוק כיון דיש
 פעמים דיהי' נחטף גם לאברים שלימים אי"כ יהי'
 נקרא בזה שם אבר מקודם ורק דכוונת רש"י כמו
 שכ' בספרי אשר חנוני ד' דהוא לאו דיש חילוק
 בענין דעומדת מאבר דגיד ועלם לבשר. רק דשם
 בשר קרוי גם מקודם בעוד דהי' שלימה משאי"כ
 שם אבר. ונחזור לדברינו דפריך הגמ' ומי איכא
 כזה דבאבר אחר יהי' בין הכל כוונת דבעוף כזה
 בשלימה לא יהי' בכלו כוונת בשר ואמר רב שרבי'
 אין בקלניא. אימא סיפא חנקה ואכלה דברי הכל
 בכזית והא' קלניא עוף טמא הוא ונריך להיות
 חייב גם בפחות מכזית מלך איסור טמאה כדאמר
 רב לעיל טמאה בין בחי' בין במיתה ככ"ט.
 ולא הבנתי דאמאי אינו פריך מהרישא מדברי רבי
 דפותר בשלימה מלך דאינו נקרא אבר ואם בטמאה
 הא' הוי חייב מלך טמאה. עוד הקשה לי' אחד
 דהא לעיל הוה פלוגתא אם נוהג אבר מן החי
 בטמאה וסוברים חכמים דאינו נוהג ויהי' לריך
 לומר דרבי ור"א בר"ט דסוברים שניהם דעל אבר
 מומנה חייב אחי' כיחידים דלעיל דר' יהודה ור'
 אלעזר דנוהג בטמאה. ונראה לומר דכוונת הגמ'
 דיהא איירי בב"ג דאינו שייך אלי' איסור טמאה
 מלך זה פותר ר' לגמרי אם אינו נקרא שם אבר
 בשלימה ולא קשה מהרישא. רק מהסיפא דחנקה
 ואכל דהחיוב מלך נבילה דאינו איירי בב"ג ואיירי
 רק בישראל שפיר פריך דהא ראו להיות חיוב
 גם במשהו מלך טמאה. ושפיר מיושב קושיא השני'
 בג"ל דריך רבי ור' אלעזר בר"ט יהי' סוברים יחד
 כיחידים דלא כהלכה והגמ' לא הזכירה לומר
 דאחי' כמוסם דלפי"ז הוי שפיר כיון דאיירי בב"ג

ובב"ג דברי הכל מוזהר אף על הפמאין
 כטהורים כדלעיל דרב גידל. דלהם נקרא הכל בשר
 מותר ואינו שייך הדרשה דלא' תאכל הנפש עם
 הבשר בעוד שהבשר מותר כהג"ל. ובוה ג"כ מיושב
 קושיית מהרש"א ז"ל על רש"י ז"ל במה דפי' על
 רבי דאם הוי צו כזית הוי מחייב משום בשר מן
 החי דהא נוכל לומר דהוה מחייב משום נבילה דמתה
 צפי' כדאימא בענין ריסק ט' נמלים וא' חי והשלי'
 לכזית דחייב נמי משום נבילה דמת צפי' ולפי הג"ל
 דבמה דתי' הגמ' בקלנותא הוה הכוונה דאיירי בב"ג
 לכן לפרש דברייתא גם לפי תירוץ זה דאיירי בזה
 נח פי' רש"י ז"ל שפיר דאם הוי צו כזית בשר
 דהוי אסור רק מלך איסור בשר מן החי
 כג"ל בעוה"י:

דף ק"ד **אמר** רב יוסף ש"מ בשר עוף בחלב
 דאורייתא מדקתני מחטיתין דגם
 בשר עוף אסור להעלות חוץ מבשר דגים ומגבים
 דאי ס"ד דרבנן היא גופא גזירה ואין ניקוס
 ונגזור גזירה לגזירה לשיטת התוס' כבר דייק זה
 המקשה מקודם במה דקא' הא עוף אסור מדאורייתא
 כמאן דלא כר"ע ופריך מרישא לסיפא דהגודר מן
 הבשר דכלל בשר עוף באיסורא דאחי' כר"ע דאמר
 כל מילי דמימלך עלי' שליח בר מינה הוא. הך
 עיין במהר"ם דמדייק דיוקוס ע"ז ראשית דהא רב
 אשי תירץ לעיל דאחי' נמי כר"ע וכל הבשר קתני
 מהן מדברי תורה ומהן מדברי סופרים דהוא אינו
 תירוק על דברי ר' יוסף ואם נימא דמכוון כדמדמי
 אב"י להלן דר"אית רב יוסף אינו אי"כ עיקר תירוק
 חסר מן הספר וגם בדברי המקשה קושייתו עיקרן
 הדברים חסר מן הספר. וגם אינו דרך דידייק רב
 יוסף עוד הפעם מה שפיר הקשה המקשה מקודם
 ע"כ הוא מפרש דדיוק המקשה דמקודם לעולם מלך
 דכל הבשר שוה ומה דמדדייקי התוס' דבסיפא דכל
 הגודר גם כן אין הבשר שוה. אינו דמי דבסיפא
 קתני עיקר היתור דהגודר מן הבשר מותר בבשר
 דגים וחגבים ורישא קתני עיקר האיסור דכל הבשר
 אסור משמע שפיר דכל הבשר אסור בשוה. וע"ז
 קאי שפיר רב אשי וקא' דכל הבשר אסור אף
 דאינו בשוה דמהן מדברי תורה ומהן מדברי סופרים.
 וע"ז קא' רב יוסף דיכולת לדייק מסיפא דהעלאה
 מלך גזירה לגזירה ונתחיל לעיין בהדברים מה
 שגמ"ה לכתוב דהנה רב יוסף מדדייק דלא גזרינן
 גזרה לגזירה ממחני' דחלת חו"ל דנאכלת עם הזר
 על

על השלחן דחוינו דדרבנן לא גזרינן העלאה אטו
 אכילה. ודחי לוי אביו דבשלמא אי אשמעינן חלת
 חו"ל בחרץ דאיכא למגזר חלת חו"ל אטו חלת הארץ
 דאי מעלה הא מעלה נמי הא איכא למשמע מיני'
 דלא גזרינן אי לא דלכילת בשר עוף בחלב דאורייתא
 אלא חלת חו"ל משום דליכא חלת הארץ וליכא
 למיגזר כך טוכן דברי הגמ' ופי' רש"י דבשלמא אי
 אשמועינן חלת חו"ל בחרץ דאע"ג דאיכא למיגזר
 דאי מסקת חלת חו"ל אתי למיסק נמי חלת הארץ
 איכא למשמע מיני' דלא גזרינן אף כאן דאיכא
 למגזר נמי העלאה אטו העלאת בהמה. אבל כאן
 דאורייתא בחוץ לארץ דליכא למיגזר אטו חלת הארץ
 אינו ראי' לכאן דהכא אף דאינו נגזור העלאה אטו
 אכילה איכא למגזר העלאת עוף אטו העלאת
 בהמה ומסיים רש"י וז"ל ואיכא למיגזר העלאתו
 אטו העלאה ואכילת בשר בהמה ומסיים רש"י ז"ל
 עוד דכי מסיק להו היינו אכילה דאתי למכלינהו
 בהדדי ונקט זה רש"י להבין דהגזירה זו דהעלאה
 אטו העלאה היה עדיפא מהגזירה דהעלאה אטו
 אכילה מלד דהעלאת בהמה היינו אכילה. אך אינו
 מובן דאמאי היינו אכילה. והנה מתקף לה רב ששת
 עוד דסיף סוף לונן בלונן הוא והנה לפי דברי
 רש"י אזלי הקושיא גם אי נימא דבשר עוף בחלב
 דאורייתא וגזרינן העלאה אטו אכילה סוף סוף לונן
 בלונן וכש"כ לאביו דגזרינן אטו העלאת בהמה
 והעלאה אטו אכילה דהוה רק אטו גזירה דרבנן
 ומשני דשמא יעלה בחלפס רוחח. ופריך סוף סוף
 כלי שני הוא ואינו ממשל ומסיק דשמא יעלה
 בחלפס ראשון וכ' רש"י וז"ל גזירה שמא יעלה בשר
 בהמה עם הגזירה בחוץ חלפס רוחח דהו"ל ביטול.
 והוא ג"כ אינו מובן דאמאי נקט בהמה ומהו הלשון
 דנקט ביטול בנה דכ' והיינו ביטול ולא איסור
 אכילה. ונראה לומר לפע"ד דרש"י ז"ל איירי לענין
 איסור ביטול וזה דמחלק אביו דבחלת חו"ל בחו"ל
 ליכא למיגזר אטו חלת הארץ הכא דאף דליכא
 למיגזר אטו אכילה מלד גזירה לגזירה בכ"ז אטו
 העלאה בהמה איכא למיגזר דהעלאת בהמה גופא
 דבחלפס רוחח הוא דאורייתא מלד איסור ביטול
 בשר בחלב דכי מסיק להו היינו אכילה דהיינו
 דאורייתא כאכילה מלד איסור ביטול וקושיית רב
 ששת הי' על שניהם בין לאביו ובין לרב יוסף
 דהא לונן בלונן לכן בין לרב יוסף דהוה הגזירה
 מלד אכילה ובין לאביו דהוה הגזירה מלד העלאה

אטו העלאה הא הוה לונן בלונן ולא הוה איסור
 דלפי דברינו דאירי מלד ביטול הוה יותר הפירכא
 דלא הוה איסור כלל. ומשני מלד גזירה שמא יעלה
 בחלפס רוחח דהיינו כלי ראשון ויהי' המירוח לרב
 יוסף דהיינו בעוף אטו אכילתו ע"י רוחח דכלי
 ראשון. ולאביו יהי' הכוונה אטו העלאת בהמה
 ע"י רוחח דכלי ראשון והמתוך על רב ששת הוא
 אביו דקא' אלא אמר אביו והוה שפיר לרש"י ז"ל
 למינקט בגזירה שמא יעלה בשר בהמה ולפי דברינו
 דהי' הקושיא עולה לשניהם בין לרב יוסף ובין
 לאביו ורק דרש"י נקט בהקושיא אפי' לרב יוסף
 דבשר עוף בחלב דאורייתא הוה נמי הקושיא א"כ
 כיון דהקושיא עולה גם לאביו והמתוך הוא אביו
 נקט רש"י בהתירוח לא כמקורם בקושיית רב ששת
 דהי' הרבוחת דהוה הקושיא גם לפי דברי רב יוסף
 ובעוף רק נקט שפיר לפי המתוך דהוא אביו
 דלירידי' הוה הגזירה אטו העלאת בהמה ונקט
 שפיר שמא יעלה בשר בהמה. ולפי דברינו דלגליל
 בדברי אביו דאמאי עדיפא הגזירה דלגליל דהעלאה
 אטו העלאה דבהמה מהעלאת אטו אכילתו דבעוף
 עלמא וכתבנו דכוונת אביו אטו איסור ביטול. דבזה
 הוה כוונת רש"י דהעלאת בהמה דכי מסיק
 להו היינו אכילה היינו העלאה כאכילה דהוא
 דאורייתא מלד איסור ביטול מלד זה מדוקדק
 סיוס דבריו לאביו וז"ל גזירה שמא יעלה בשר
 בהמה עם הגזירה בחוץ חלפס רוחח דהו"ל ביטול
 דהיינו מלד איסור ביטול כנ"ל בע"ה בכל ענין
 הגמ' ובדברי רש"י דהוה לכאורה כולה מוקשה:
 דף ק"ה ע"א בגמ' אמר מר עוקבא אבא חלא
 בר חמרא לגבי אבא אבא
 הוה ממתין מבשרא לחלבא מעלי' ואנא שית שעי.
 עיר שם אנא חלא בר חמרא לגבי אבא אבא סיר
 נכסי תרי זמני ציומא ואנא סיר נכסי חד זמנא
 ציומא. נראה דשני הדברים שייכים זל"ז דאמר
 כנגד הזמן דאבא דהוה ממתין מעלי' מבשרא
 לחלבא ולא הוי סגי אליו בששה שעות א"כ לא
 הוה מחשיב הזמן למרובה דלא הי' די לו רק
 במעלי' ובכ"ז כשכח לסיר נכסי' הוה מחמיר
 ומחשיב זמן מועט לזמן מרובה ולא הוי די אליו
 בחד זמנא רק הוי סיר ציוס אחד עוד פסס
 דנחשב אליו כמו ששכח מפעם הראשון ואמר דחוינא
 אנא דמחשיב זמן מועט לזמן מרובה להקל מבשרא
 לחלבא וסגי אליו בהמונת ו' שעות ובכ"ז כשכח

לסויר נכסי' הוה מיקל ומחשיב זמן מרובה לזמן מועט דליכא רק זמן קלר מעת סויר נכסי' בפעם ראשון ולא הוה סויר רק חד זימנא ביומא לכן אמר תא חזי איך זכולו הוה רק חלא בר חמרא לגבי אבא וכן כ"ל דאלו ב' המעשיות הוו שייכות להדרי בע"ש כך כ"ל:

זנראה

לומר עוד דהנה לכאורה לא הוה שפיר דמה הוה זעמנו לא עשה כזה להמתין מעל"ע ולסויר תרי זימני ביומא ומתאזן דאנא חלא בר חמרא. עוד מהו לגבי אבא דכבר אמר מקודם בר חמרא ולכאורה הוה מיותר. וכלע"ד דכדומה אס בן האב ה' ממלא כלי ללומים של יין דמקודם לא ה' רק עד הגודש והוה מילא עד למעלה מהגודש עבור כבוד האב וזהו מעשה הבן הוי מיותר זעיני האב בכ"ז אינו אומר כלום ואך בן שתמיד ממרה כבוד האב ואך כשבא לידו זו מעשה של ללומים של יין מגודש הכ"ל מיהר וזריו ועשה בעבור כבוד האב זהו חוכא ואטלולא זעיני האב. זהו המשל איזה אדם אשר הוה מתנהג נגד ה' בתום דרכו ע"כ אס גם זאיזו דבר אשר הוה רק דקדוקי המלוה כמו המחנת מעל"ע הכ"ל וכדומה זהו לא מחזי חוכא ואטלולא ולא ליוהרא. אבל זאיזו אדם דבכל דרכיו הוה התנהגותו לא ביושר רק כשבא לפניו איזו דקדוקי המלוה כהמתנה מעל"ע הוה מדקדק בכל דקדוקיו זהו מחזי לחוכא ואטלולא ויוהרא. וגם זהו אס מונח תבלין לטעם זיין הוה דרך העולם. ואך בחומץ דטעמא הוה קלישא נגד האדם אינו שייכות להניח תבלין זו למתק טעמא וזהו דאמר דאנא חלא בר חמרא גבי אבא היינו נגד כבודו ית' ואביו הוי חמרא לגבי אבא דהיינו נגד כבודו ית' ולכן זאיזו דהוה במדרגת חמרא נופל עליו כמו ענין התבלין למתק טעמא דהיינו להוהר גם זמה דהוה רק דקדוקי המלוה כהמתנה מתלבא לבשרא מעל"ע דלא הוה ב' חוכא ואטלולא וגם לית ב' יוהרא אבל אנא דהוי חלא לגבי אבא דהוה נגד כבודו ית' ובחלא איך יהי' נופל עליו ענין התבלין למתק טעמא וע"כ גם לענין כבודו ית' איך יהי' שייך עליו לדקדק זאיזו דקדוקי מלוה כיון דהוה חלא זכולו א"כ נופל עליו ענין חוכא ואטלולא ויוהרא זהו זין ענין אדם למקום והוי עוד גם לענין זין אדם לחברו דאבא הוי סויר נכסי' מלד דהוה חמרא לגבי אבא דהיינו נגד

כבודו ית' לכן הוי שייך אליו להניח תבלין למתק טעם היין כן גם לדקדק דקדוקי המלוה דהיינו אס הוה מתירא מפני פרוטה שאינה של יושר ויש בה לד נגוד איסור ולכן הוי שייכות אליו לדקדק גם זענין סויר נכסי' תרי זימני ביומא דהיינו שירע מעסקיו איך הוי מלכס שלא יעטרך למזון חברו אבל זאיזו אדם דגם על מזון חברו אינו מפתח איך שייכות עליו לזה לתפס עלות לסויר נכסי' שלא יעטרך למזון חברו זאיזו אופן דשיקר מזון חברו הוה קל זעיניו כמו שכתבנו לעיל זענין זין אדם למקום וו"ש אבא חלא בר חמרא היינו דהוה ה' חלא נגד אביו דהוה כבודו ית' ואביו הוי חמרא לגבי אבא דהוה נגד כבודו ית' והוה שייכות לסויר דהוה דקדוק המלוה אנא דהוה חלא נגד אבא כבודו ית' איך שייכות עליו לדקדק דקדוקי המלוה לסויר תרי זימני ביומא וזהו שמתאזן אנא לא אוכל לסויר תרי זימנא ביומא כנ"ל דחלא בר חמרא הראשון הוה נגד זין אדם למקום דהוה ענין זין חלבה לבשרא וחלא בר חמרא השני' הוה נגד עניני מנות זבין אדם לחבירו דהוה ענין סויר נכסי' תרי זימני ביומא כנ"ל זענה"ו:

דף ק"ז ע"א בגב' והאמר רבא כלי שאין בו רביעית מים אין נוטלין ממנו לידים. ופריך אינו והאמר רבא כלי שאין מחזיק רביעית אין נוטלין ממנו לידים. ומשמע דמקפיד רק המחזיק אע"ג דלית ב' רביעית. ומסיק דלחד זעינן רביעית והא לתרי כיון דקאחי משירי טהרה לא זעינן רק מחזיק רביעית. ולכאורה לפ"מ דאיתא בזמס' ידים כמו שהביאו התוס' ידו אחת זשטיפה אחת ושתי ידים זשתי שטיפות אס לא דאיתא רביעית א"כ הוה נוכל לומר דמה שאמר רבא דמוכרת להיות רביעית מים. הוה זשתי ידים ובשטיפה אחת. ומה דאמר כלי שמחזיק רביעית אף דאין בו רביעית. הוה זידו אחת או זשתי ידים זשתי שטיפות. אך לאחר דסיימו התוס' דכריהס זה אינו קושא דכתבו דזה איירי בשירי טהרה דאינה לריכה רביעית אז תלי הדין והחילוק מידו אחת לשתי ידיו ומשטיפה אחת לשתי שטיפות. אבל זראשון זב' הוה הדין דרביעית הוה לריך רביעית לעולם זין זשתי ידיו זבין זידו אחת זבין זשטיפה אחת זבין זשתי שטיפות. אך דאינו שפיר עוד לפמ"ש התוס' להלן על מוירא דרבא דמגופת חביות שתקנה דהוה ראוי לנטילה

דפי' רש"י שחקק דהי' ממוסר חקיקה. ומוס' פירשו דהי' זו רביעית גם מקודם רק שלא מסומכין דאין יכולת לעמוד לזריכה שהי' יכולת לעמוד ולהחזיק זו רביעית בעמידתו. וא"כ יכולת לומר דגם במימרא השני' מלריך רבא רביעית מים ורק דקאמר מחזיק רביעית להשמיענו הדין השני לזכר דלריך רביעית מים בהכלי לריכה עוד דתוכל להעמיד. והו' הענין דמחזיק כמו שהבינו התוס' ונטלו דין זה דהעמדה ממימרא זו ומה דלריך רבא למימרא הג"ל דמנופת חביות שחקקה דהא כבר אשמעינן זה מהמימרא דמחזיק רביעית לפי דברינו זה באל לומר דכשתקנה מועלת לו ול"ע:

עוד שם בגמ' ת"ר לא יתן אדם פרוסה לשמש וכו'. והשמש שלא נטל ידיו אסור ליתן פרוסה להוך פיו וכו'. עו"ש איבע' לכו מאכיל לריך נטילת ידים או לא. ובפשיטות משמע דהאיבע' הוא שייכות להקודם. ונראה דהנה עיין ברש"י על התירוץ דטריד דפי' וז"ל דטריד לשמש את המסובין ושוכח ונוגע באוכלין. ואע"פ דנוגע בכל הסעודה לא איכפה לן דלא תלריכו נטילה לנוגעין אלא לאוכלין וא"כ אם קאמר דאכול מחמת מאכיל אינו לריך נטילת ידים וזה דמשמ מלך דטריד ונגע א"כ מוכרח דמאכיל בלא אכול אי' נטילת ידים מלך דאלי"כ הא נוגע בכל הסעודה כפי פי' רש"י הג"ל. וא"כ תלי זה דמאכיל לאכול מחמת מאכיל דהיינו אם נימא דאכול מחמת מאכיל אי' נטילה דליכא ראי' מהברייתא ולא מרב. א"כ מוכרח דמאכיל לאכול ג"כ אינו לריך נטילה אבל אם נאמר דמאכיל לאכול דלריך נטילה מוכרח להיות דאכול מחמת מאכיל ג"כ לריך נטילה. והוה שפיר המשך האיבע' דמאכיל להדברים דמקודם. ותיבך להברייתא דמסיימי והשמש שלא נטל ידיו דאסור ליתן אליו פרוסה דמוכרח לפי הדברים דהוא מלך טירדא. זהו רק אם מאכיל מאכול דאי' נטילה לזה אמר תיבך איבע' לכו דאם מאכיל לריך נטילה דאם נימא דמאכיל לריך נטילת ידים מוכרח גם כן לומר על הדברים דמקודם דאכול לריך גם כן נטילת ידים דתלוי זה בזה כן נראה לי בעזרת השם :

דף ק"מ **בבב** דפריך הגמ' על הא דקאמר דסתם לפור הוה טהור מהקרא דשתי לפרים חיות מאי לאו שחיות צפוך דהויא טהורות מכלל דאיכא לפרים דלאו טהורות ומשני שחיון ראשי אברים שלכן לאפוקי בע"מ. ופריך מסיפא דטהורות מכלל דאיכא טמאות ומשני מכלל דאיכא טריפות. טריפות מחיות נפקא הניחא למ"ד טריפה

דפי' רש"י שחקק דהי' ממוסר חקיקה. ומוס' פירשו דהי' זו רביעית גם מקודם רק שלא מסומכין דאין יכולת לעמוד לזריכה שהי' יכולת לעמוד ולהחזיק זו רביעית בעמידתו. וא"כ יכולת לומר דגם במימרא השני' מלריך רבא רביעית מים ורק דקאמר מחזיק רביעית להשמיענו הדין השני לזכר דלריך רביעית מים בהכלי לריכה עוד דתוכל להעמיד. והו' הענין דמחזיק כמו שהבינו התוס' ונטלו דין זה דהעמדה ממימרא זו ומה דלריך רבא למימרא הג"ל דמנופת חביות שחקקה דהא כבר אשמעינן זה מהמימרא דמחזיק רביעית לפי דברינו זה באל לומר דכשתקנה מועלת לו ול"ע:

ורע עוד דבין כה וכה נלמד מזה דמשני הגמ' דהא לחד והא לתרי דמוסר אף דאין זו רביעית מלך דקאמי משוורי טהרה ממה שנסתייר צוהראשון ולכן לריך רק להחזיק רביעית. ואינו גויבן לכאורה דמה לריך להשמיענו דהיי' מחזיק רביעית ק"א צודאי כבר מוחזקת הוא רביעית מהראשון ולכן נלמד מזה דאף דיתבין המים מכלי הראשון לכלי אחרת נקרא גם כן שוורי טהרה ולכן לריך לומר או דהיי' מחזיק רביעית בכלי השני' כן נראה לי בעזרת השם :

שם ע"ב בגמ' הא דבעי אם אכול מחמת מאכיל לריך נטילת ידים. ודלא לפשוט מדאמר ר' זירא אמר רב לא יתן אדם פרוסה לחין פיו של שמש א"כ יודע שנטל ידיו. והשמש מצרך על כל כוס וכוס ואינו מצרך על כל פרוסה ור' יוחנן אמר מצרך על פרוסה. ואמר רב פפא דבשלמא רב ור' יוחנן לא קשיא הא דאיכא אדם חשוב והא דליכא אדם חשוב. מ"מ הא קאמר אלא א"כ יודע שנטל ידיו חזינן דאכול מחמת מאכיל לריך נטילת ידים. ומשני שאני שמש דטריד. ומקודם נראה לומר בזה דהביא הגמ' מקודם דרב ור' לא קשיא הא כאן אינו הכרח לכאורה להביא זה דהא הפשיטות דאכול מחמת מאכיל הוה לכאורה בלא זה. מזה דקאמר דאלא א"כ יודע. זו שנטל ידיו. ונראה לומר דהמקשה הי' יודע ג"כ הסברא דטירדא אף בדאיכא אדם חשוב. אבל כיון דמפרש ללא פליגי דזה איירי בדאיכא אדם חשוב ור' יוחנן איירי בדליכא אדם חשוב. וככ"ז לא פליגי על החילת דברי רב על זה

ח' אלא למיד טריפה אינה חי' מאיל. ועוד בין
 למיד טריפה חי' ובין למיד אינה חי' מדתנא דבי
 ר' ישמעאל נפקא דת' דר"י נאמר מכשיר ומכפר
 בפנים מכפר בפנים הוא כל הקרבנות ומכשיר בפנים
 הוא בזה דמוכסר קדשים כמו יולדות ועוד נאמר
 מכשיר ומכפר בחוץ מה מכשיר בפנים עשו בו מכשיר
 כמכפר אף מכשיר בחוץ עשו בו כמכפר. מכשיר
 בחוץ הם לפורי מזרע ומכפר בחוץ הוא שער
 המשחלה. ופי' רש"י שער המשחלה דאסור במוס
 מלך דבעי דראוי לשם דבאיזה שיפול הגורל יהי'
 ראוי לנזבח וכוונתו דהוא הדין טריפה ועיין דקא'
 רנב"י דהוא למעטוי עיר הנדחת וזה אין למעטוי
 נודתנא דכר"י אף דאסור בהנאה ואינו קרוי ממשקה
 ישראל ממותר לישראל כדנמשעט ערלה וכלאי הכרם
 דאינו אולא רק על מה שלא הי' להם שעת הכושר
 משא"כ בזה לכן אפי' לפרה מותרות כמ"ס התוס'
 ועיין לבסוף דקאמר רבינא דאזיל על שוף שהרג
 הנפש ועל הנפוש שחוטט עיין בהרמב"ם וגם הבאנו
 זה לעיל בד' י"א דהביא פסול דטריפה על שער
 המשחלה מהקרא דיעמוד חי ולא טריפה ונבוכים
 רבים ע"ז דהוא נגד הגמ' דלעיל (ד' י"א) דקאמר
 הגמ' בהדיא מלך דאינו גורל קובע לעזאזאל אלא
 בדבר הראוי לשם וכמו דהביא רש"י ז"ל כאן כהג"ל
 ועיין מש"כ לעיל ורק איידי דאירינן כאן בזה הענין
 נזכיר עוד דבר ופי' ע"ז אדמו"ר בבית הלוי הראשון
 דהרמב"ם לקח מאן דהא אינו שפיר מה נענה
 על דברי רבינא דהא ע"ף שהרג הנפש אינו מוכרח
 להכ' דממשקה ישראל כעיר הנדחת דהא ידעינן מהך
 קרא דטריפה מנן הבקר וא"כ כמו דידעינן בטריפה
 ממכשיר כמכפר כן ידעינן נמי בזה דנוגח. וכ' דמלך
 זה הוה שיטת הרמב"ם דאינו נקיש מכשיר למכפר רק
 לענין הפסול דהוא במכפר בחוץ מלך עלמותו ולא
 מלך פסול דלשם מלך דאין הגורל קובע וכו' ולכן
 כ' דפסול דטריפה ידעינן בשעיר המשחלה מלך
 עלמותו מהקרא דיעמוד חי משא"כ בנוגח דהפסול
 הוא רק מלך דלשם ע"ז שפיר אינו נקיש. ומסיים
 בבית הלוי הג"ל ע"מ דקאמר לעיל בהדיא (ד' י"א)

דידעינן מלך דאין הגורל קובע דתלי ז"ה באם
 טריפה חי' ובאם אינו חי' דהיינו מה דידעינן מיעמד
 חי הוי רק אס ניימא טריפה אינה חי' ולכן לעיל
 קאמר זה ראב"י דהוא סובר באלו טריפות דהלכה
 טריפה יולדות ומשחלת וכיון דיולדות כש"כ דחי' כמ"ס
 התוס' כאן ד"ה טריפות מלך זה קאמר לעיל דהפסול
 הוא רק מלך דאין גורל קובע לעזאזאל אבל לפי
 ההלכה ולפי הגמ' דכאן נסביר דטריפה אינה חי'
 ולכן שפיר ניימא הסבירא הג"ל דאינו מוקש מכשיר
 למכפר רק במה דהפסול בעלמותו דהיינו דווקא
 טריפה מלך יעמד חי משא"כ נוגח דהוא רק מלך
 פסול דלשם ואך דקאי בקושיא דהנה לפי"ז למיד
 דטריפה חי' דאינו ידעינן לדידי' רק מזה דאין גורל
 קובע לעזאזאל אלא בדבר הראוי לשם באמת אינו
 מוקש מכשיר למכפר גם בטריפה והא הגמרא
 קאמר בהדיא ועוד בין למאן דאמר טריפה חי'
 ובין למאן דאמר טריפה אינה חי' מדתנא דבי
 ר' ישמעאל נפקא אלמא גם למיד דטריפה חי'
 גם כן אמרינן מדתנא דבי ר' ישמעאל נפקא.
 ונראה לפי עניות דעתי דבזה גופא מחולק
 המקשן ומירון רבינא דהמקשן הי' סובר דגם
 להפסול דאינו מלך עלמותו דבחוץ דשעיר המשחלה
 הוה גם כן מוקש מכשיר אלפי' ולכן גם למאן
 דאמר דטריפה חי' פריך שפיר מדתנא דבי ר'
 ישמעאל נפקא ורק דרבינא בא ליומר זה הדבר
 דקאי על נוגח דכיון דאינו ידעינן עליו הפסול
 רק מלך דאין הגורל קובע לעזאזאל אלא בדבר
 הראוי לשם לא ידעינן זה הפסול במכשיר
 ובטריפה יסביר דטריפה אינה חי'. ומלך זה כ'
 רש"י שפיר לפי המקשן הג"ל דועוד בין למאן
 דאמר טריפה חי' וכו' דשעיר המשחלה מלך דאין
 הגורל קובע והזכיר גם כן בעל מוס מלך דלפי
 המקשן דהזכיר גם כן טריפה חי' הוי שפיר
 גם כן בודאי גם לענין הפסול דאינו מלך
 עלמותו רק מלך דל"ד אמרינן גם כן ההיקש
 וספיר אינו מחולק רש"י ז"ל על דברי הרמב"ם
 כ"ל בע"ה:

דף כח ע"א פריך הגמ' לר' אדא בר אבהו
 דסובר שמיטת עוף ושט ולא
 קנה מההיא בר אוחא דהיה ב' רבא דממסמס קועי'
 דמא דאמר רבא היכי נעביד נשחטי' והדר נבדקי'
 דשמא במקום נקב קשחית נבדקי' מקודם הא ושט אין
 לו בדיקה בחוף אלא מצפנים וא"ל ר' יוסף צרי'
 נבדקי' מקודם לקנה ונשחטי' והדר להפכוהו לושט
 ולבדקי' ופשיט הגמ' מזה דס' א' דעוף או קנה או
 ושט ועיין רש"י דפי' דזה איירי בנקב וסובר דושט
 אין לו בדיקה מבחוץ גם בנקב דלא כפי' התוס'
 דסוברים דאיירי דווקא בדרוסה מלך דאין ארמימות
 הדרוסה ניכרת בעור החילון האדום משא"כ בנקובה
 והציאו ראי' מלק' (דף מ"ג) דאמר וושט אין לו
 בדיקה מבחוץ למאי נ"מ לס' דרוסה ולא קאמר
 דנ"מ לס' נקובה והציאו עוד ראי' ממאי דאמרינן
 דב' עורות יש לו לושט כשנקב זה בלא זה דכשר
 ואי דושט אין לו בדיקה מבחוץ גם בניקב היכי
 ידעינן בניקב הפנימי דאינו ניקב עוד החילון אם
 נימא דושט אין לו בדיקה מבחוץ גם בניקב בודאי
 דיש בניקב בדיקה מבחוץ כך היא שיטת התוספת
 אבל שיטת רש"י ז"ל אינו כן וסובר דגם לנקב
 אין לו בדיקה מבחוץ. ועיין לקמן בדף הנ"ל
 בההיא ספק דרוסה דאתא לקמי' דרבה דרלה
 לבדוק להושט מצרתי ואמר ליה אבבי והא
 מר הוא דאמר הושט אין לו בדיקה אלא
 בפנים ואפכי' רבה לבדוק לי' בפנים דסובר
 רש"י ז"ל דאיירי גם בצבהמה אף דכאן אמרינן
 בצבהמה לית ליה תקנה מלך שמא במקום נקב
 קא שחט זהו דוקא בנקב אבל בדרוסה אית
 יש היכר במשהו גם לאחר שמיטה כך שיטת רש"י
 ז"ל ויכול לומר דתלוי זצ"ז מלך דסובר לקמן דדרוסה
 יש לה בדיקה גם לאחר שמיטה דהיינו דסובר רש"י
 ז"ל לקמן כיון דהגמ' קאמר שם בצתם ספק דרוסה
 דאיירי גם בצבהמה ובכ"ז מהני תיקון גם לאחר שמיטה
 בדרוסה וא"כ לא יוכל להיות דכאן איירי בדרוסה
 דקאמר דנשחטה והדר נבדקה דשמא במקום נקב קא
 שחט ובדרוסה מהני בדיקה לפי שיטתו ומוכרח להיות
 דאיירי בניקב וושט אין לו בדיקה מבחוץ גם בניקב.
 אך התוס' סוברים לקמן לא איירי רק בעוף ובצבהמה
 אמרינן בלחמ' דלא תיקון לאחר שמיטה גם בדרוסה
 ויכול להיות דאיירי כאן דוקא בדרוסה אבל בניקב
 אמרינן שפיר דיש לו בדיקה גם מבחוץ. אך לפי

מה דאיתא לקמן בתוס' ד"ה ההיא סדק דרוסה
 דמדמי פי' רש"י שם מכאן דאיירי בדרוסה אינו נזכר
 לומר דשיטתם כאן מלך ההיא דלקמן דהא התוס'
 מדמי הא דלקמן מדכאן לכן לשיטתם נימא ההיפך
 דאינו כיון דסוברים כאן דבדיקה דאינו מבחוץ מלך
 דארמימות הדרוסה אינו ניכרת בעור החילון דהרוס
 משא"כ בנקב אינם יכולים לסבור לקמן דאיירי גם
 בדרוסה צבהמה להיות מהני תיקון גם בצבהמה לאחר
 שמיטה. וגם לרש"י ז"ל גיבול ג"כ לומר ההיפך דתלוי
 שם בדכאן כיון דסובר דושט אין לו בדיקה מבחוץ
 גם בנקב ואיירינן כאן גם בנקב ממיילא יכולת לסבור
 דדרוסה מהני תיקון גם לאחר שמיטה בזה הכל
 בפשיטות דברי' בעיני הגמ'. אך דנוכל לומר עוד
 דלרש"י ז"ל לא נפרוך ראיית התוס' מדקאמר הגמ'
 סג"מ שם לכל ספק דרוסה ולא לספק נקובה מלך
 דקאמר שם דפנינים מהני בדיקה דקאמר הלשון שם
 אלא בפנינים ולכן כיון דשיטת רש"י ז"ל הא דאיירי
 בצתם גם בצבהמה אם כן איך מהני בדיקה פנינים
 לצבהמה והא הוי אחר שמיטה ומוכרח להיות דאיירי
 בדרוסה ומלך טעמו של רש"י ז"ל דארמימות הדרוסה
 ניכרת סביבותיו מלך זה אינו קאמר לספק נקובה
 רק התוס' לשיטתם מכאן דבדרוסה ג"כ אינו מהני
 תיקון לאחר שמיטה מלך דשמא במקום נקב קא
 שחט ואינם סוברים הסברא דמאדים סביבותיו ומוכרח
 להיות דאיירי שם רק בעוף וא"כ ה"י יכולת לומר שם
 גם לענין ספק נקובה ומללא אמר כך מוכרח להיות
 דבנקב מהני בושט בדיקה גם בחוף אך דלריך לעיין
 כאן עוד ברש"י ז"ל דכ' ע"ז נבדקי' לקנה מקודם
 וז"ל שהקנה נבדק בחוף לפי שאינו נטרף אלא ברוב
 וכו'. וזה פשוט מאי דהולרך לטעם מלך דאינו נטרף
 אלא ברוב משום דלפי שיטתו דאיירי בנקב ובנקב
 ג"כ אין לו בדיקה בחוף מלך דטיפת דם נכנסת בו
 ולא כשיטת התוס' דארמימות הדרוסה אינה ניכרת
 בעור הושט החילון דהדום רק דגם בנקב מלך
 דטיפת דם נכנסת בו ואינו ניכר וא"כ הוה לכאורה
 זה גם בקנה ומלך זה הוכרח לומר דבדיקה אינו
 נטרף מלך דבו אינו נטרף אלא ברובה אך דאינו שפיר
 דהנה הקשו התוס' מקודם ע"א ד"ה אתא דלמאי נ"מ
 אי הוה תלינן בשוגר' דיש לה דרוסה מבבלבא דאין
 לה דרוסה וקאמרי התוס' דיש כ"מ גם בזה דאם
 אסור מלך נקובה מלריבין לקנה ברוב ואם מלך דרוסה
 הוה גם בקנה דרוסתו במשהו וא"כ מה מושיל לקנה
 בזה דאינו נטרף אלא ברובה הא לריך לחוש ע"ז

דמסמס קועי' דמא דשמא הוה מדרוסה ודרוסת
הקנה במשהו מלד דזיארט מקלי קלי ומוכרחין
לומר לפי' רש"י דאין כיוגמו בזה דב' דמועיל
בדיקה להקנה מלד דאין נטרף אלא ברובו ללא
דוקא רובו רק אס הוא יותר ממשהו יש גם כן היכר
ולכן לפי' רש"י ז"ל דלקמן דמאדים סביבותיו בדרוסה
ואיכ' יש היכר כיון דמתפשט יותר ממשהו ואס כן
כמו דיש היכר גם לאחר שמיטה מלד זה יש גם כן
היכר בודאי קודם שמיטה ולכן הוה בזה גם כן
רש"י לשיטתו כיון דסובר דאיירי כאן גם בנקב דאין
לו בדיקה בחוץ והוכרח לומר בקנה מלד דבו אינו
נטרף במשהו והוא קש' דהא דרוסה הוה במשהו
גם בקנה ומוכרח לומר דאמרינן הסברא מלד
דמאדים סביבותיו אית לי היכרא מלד זה סובר
רש"י דאיירי לקמן גם בדריסת בהמה מלד זה
הסברא ואזיל רש"י לשיטתו או דנימא להיפך
כג"ל מלד דסובר לקמן דאיירי בסתמא גם
בדריסת בהמה ומוכרחין לומר הסברא דמאדים
סביבותיו מלד זה יכולת לסבור בכאן דאין לושט
בדיקה בחוץ גם בנקב ודנימא הסברא דבכל זה
מהני בדיקת הקנה מלד דאינו נטרף אלא ברובו
דהיינו יותר ממשהו כג"ל ולא איכפת לן מואי דאינו
שפיר בזה דדריסת הקנה במשהו דבזה יש יותר
ממשהו מלד דמאדים סביבותיו כהג"ל ונימא דאזיל
לשיטתו בלהיפך :

ואין לומר מלד דכ' רש"י ז"ל בע"א בזה דמסמס
קועי' דמא דכאן איירי בנקב דמשום ספק דרוסה
לא בעי' למדקי' משום דחייסין בכלבא כדאמרינן
לקמן ספק כלבא ספק שוגרא תלינן בכלבא מלד זה
יכול' לסבור שפיר דושט אין לו בדיקה בחוץ. גם
בנקב והא דהכשיר בקנה מלד דאינו נטרף אלא
ברובו כג"ל ואינו קשה מלד דרוסת הקנה כאן
ללא תלינן בדרוסה. זה אינו דלקמן בדף מ"ג הוא
סובר דאיירי גם בבהמה ומהני התיקון בדריסת
בהמה גם לאחר שמיטה ואיך הוה מהני בדרוסה
בושט מבפנים כיון דגם בקנה לא מהני אלא מלד
רובו ובדרוסה נטרף בפחות מרובו ולא אמרינן
דמהני מלד היכרא דמאדים סביבותיו ובודאי מלד
דכוונת רש"י באמת דרובו לאו דוקא ורק בזה דהוא
יותר ממשהו ולכן בדרוסה כפי שיטתו דמאדים
סביבותיו ויש יותר ממשהו מהני גם בושט
ובוונתו כאן נמי בזה דמהני בקנה מלד דיש

ואין דאינו שפיר עוד דבקה כתב רש"י על
הא דמהני מלד דאינו נטרף אלא ברוב
דהוא ביתר ממשהו כהג"ל ובנקיבט הושט
דדינו במשהו ואס כן אמאי גרע בדיקת הקנה
דהוא גם כן אינו אדום מדדיקת עור הפנימי
דושט ומוכרח לומר דעור הפנימי אינו רק דאינו
אדום אך דהוא גם לבן כדקאמר הגמ' דעור
המילון אדום ועור הפנימי לבן ולכן בזה דהוא
לבן גם כן אמרינן שפיר דיש לו בדיקה אף
דדינו דנקיבתו במשהו. אבל לענין הקנה אף
דאינו אדום בכל זה גם כן אינו לבן נימא
לפי שיטת רש"י דאינו מוהר רק מלד זו הסברא
דאינו נטרף אלא ברובו דהיינו ביתר ממשהו
כג"ל. כג"ל בעזוה"ת :